

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 11:41:07)

Poštovane kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Danas vlada veoma veliko interesovanje za ovu našu sjednicu. Moram reći da prvi put, od kako sam poslanik ovog Parlamenta, desilo se nešto što se nije desilo nikada. Mi smo nekada kao poslanici ovdje čekali desetinama minuta kada će se pojaviti neki od premijera, puna puncijska sala, pa se prebrojavalo je li svaki tu prisutan ili nije da bi ušao premijer. Danas je došlo do jedne značajne promjene poštovanja i ovog Parlamenta, prvi koji su ušli u ovu salu bili su predsjednik Parlamenta i predsjednik Vlade. Tako da je to za svako poštovanje.

Želim dobrodošlicu poslanicima koji sada stižu.

Otvaram Treću posebnu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini.

Dnevni red sjednice je Premijerski sat i poslanička pitanja. Prvi dio sjednice posvećen je Premijerskom satu u okviru kojeg pitanja premijeru postavljaju predsjednici klubova poslanika, odnosno ovlašćeni predstavnici klubova poslanika. Vrijeme za postavljanje pitanja predsjedniku Vlade iznosi najviše pet minuta, a predsjednik Vlade odgovara u trajanju najviše pet minuta. Poslije datog usmenog odgovora predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika, koji je postavio pitanje, ima pravo da komentariše odgovor u trajanju najviše tri minuta, a predsjednik Vlade da odgovara na komentar u trajanju najviše tri minuta. Predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika koji je postavio pitanje, nakon što predsjednik Vlade da odgovor na komentar, ima pravo da iznese stav na odgovor predsjednika Vlade u trajanju najviše od dva minuta. Podsjećam da su pitanja predsjedniku Vlade postavili poslanici: Miodrag Laković, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Evropa sad, Danijel Živković, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Demokratke partije socijalista, Slaven Radunović, predsjednik Kluba poslanika Nove srpske demokratije, Damir Gutić, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Bošnjačke stranke, Milan Knežević, predsjednik Kluba poslanika Demokratske narodne partije, Dritan Abazović, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Građanskog pokreta URA, Boris Mugoša, predsjednik Kluba poslanika Socijaldemokrata Crne Gore, Mehmed Zenka, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Demokratske unije Albanaca i Hrvatske građanske inicijative i Jevrosima Pejović, predsjednica Posebnog kluba poslanika.

Prelazimo na postavljanje pitanja. Izvolite.

Poslanik Konatar.

MILOŠ KONATAR (05.04.24 11:44:10)

Poštovani predsjedniče Skupštine, kolege poslanici, uvaženi premijeru sa ministrima,

Dok sam Vas slušao, predsjedniče Mandiću, zamalo mi suza nije krenula o priči kako je sad sve lijepo i kako predstavnici izvršne vlasti poštuju Parlament i kako ste Vi digli Parlament na neviđene visine. Ja Vam moram skrenuti pažnju da mi imamo problem sa članom Poslovnika broj 188, jer se obesmišljava, gdje kaže da poslanik koji želi da na sjednici postavi poslaničko pitanje dužan je da dostavi predsjedniku Skupštine u pisanoj formi najmanje 48 sati prije početka sjednice. Sad to ima smisla, poštovani predsjedniče Skupštine, zato što onda poslanici postavljaju pitanja na aktuelne teme o kojima se mora razgovarati i negdje oslušemo što interesuje građane Crne Gore, pa na osnovu toga postavljamo pitanje. Ja sam očekivao da, jer je to bila praksa do sad, da mi dobijemo prije početka Premijerskog sata raspored odgovaranja ministara na poslanička pitanja, jer je to bila praksa Skupštine Crne Gore, da poslanici čuju i građani odgovore od ministara. Sad, predsjedniče Skupštine, koliko sam razumio, a Vi ste zakazali, ako se ne varam, 15 dana unaprijed sjednicu posvećenu Premijerskom satu i odgovaranju ministara, mi smo dobili neku nezvaničnu informaciju juče na Kolegijumu da sad od obaveza poštovanih ministara, putovanja, mi ne možemo u narednih 20 dana zakazati, odnosno održati sjednicu sa odgovorima ministara na poslanička pitanja. Potpuno se obesmišljava, uvaženi predsjedniče Skupštine, član Poslovnika koji sam Vam pročitao. Možda ta pitanja poslanika uopšte neće biti relevantna za 20 dana, kada će ministri odgovarati na pitanja. Tako da, ja bih Vas molio, mislim da je upravo poštovanje Parlamenta to kad se znaju šta su prioriteti, a prioritet je jednom mjesečno za premijera ili jednom u dva mjeseca za ministre u Vladi Crne Gore da dođu u Parlament. Vi se starate o tome, Vi ste dužni.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 11:47:17)

Molim Vas, tražili ste proceduralno, dva minuta ste prekoračili, ja bih Vas zamolio. Evo ja ću Vam odgovoriti, sve sam razumio što ste željeli da me pitate.

MILOŠ KONATAR (05.04.24 11:47:22)

Naravno, ali mislim da sam Vam ja tačno naveo koji je član Poslovnika i ovo je jedan na neki način odgovor na ovo što ste Vi kazali, da je Parlament poštovan, da Parlament se uzdiže i tako dalje. Ja Vam moram reći moj osjećaj da Parlament nikad podređeniji nije bio željama Vlade, nego što je to za vrijeme Vašeg dosadašnjeg mandata kao predsjednika Skupštine Crne Gore.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 11:47:53)

Hvala Vam.

Sad da Vam odgovorim. Mi smo juče na Kolegijumu dogovorili dva dana za ministra i svi znaju da će u utorak i srijedu biti odgovori, jer u ponedjeljak u ovoj plenarnoj sali imamo zasijedanje sa našim prijateljima iz romskog parlamenta. Napravili smo neki plan, ali taj plan se podešava. Dogovorili smo se i vezano za kolege iz Bošnjačke stranke, oni su nas obavijestili o tome, tako da ministri kojima je postavljeno pitanje neće biti u tom periodu, bio je vaš predstavnik kluba na jučerašnjem Kolegijumu, tako da je on iznio taj problem i tražimo rješenje, naravno, skrenuta je pažnja za to.

Ja bih vas zamolio da pređemo na ovu raspravu, a ja dobro znam kakav je bio ovaj Parlament, imam više ovdje staža od gospodina Konatara, tako da se sjećam odlično kakav je bio Parlament, i mislim da nikada nije bio slobodniji. Naveo sam samo jednu scenu, ovdje nije počinjala sjednica kada je bio premijer Milo Đukanović dok se nije prebrojao svaki poslanik da sjedi, a onda još jedno deset minuta da sačekaju pažljivo hoće li se pojaviti ili se neće pojaviti ili neki drugi premijer, nezavisno, je li Duško Marković, ja sam samo istakao jednu važnu simboličnu scenu da poslanici ulaze u Parlament nakon toga.

Gospodine Mugoša, vidio sam da ste se dirljivo izljubili sa premijerom, mislim da je to lijepo, sada nemojte Vi meni držati predavanja, to je sve lijepo. Tako da više ta savjest Parlamenta gdje neko zauzima tu poziciju, to je prosto nedozvoljeno. Ne zloupotrebljavam nego vi dobacujete sa mjesta, a možete da se javite proceduralno.

Predlažem da pređemo na postavljanje pitanja, jer ispada ovako da bježite od razgovora sa premijerom, nego ćete sa mnom da raspravljate. Sa mnom možete da raspravljate svaki dan.

MILOŠ KONATAR (05.04.24 11:50:40)

Građani, ja i ostali poslanici valjda su očekivali neki odgovor od Vas. Ja Vam opet kažem, do Vašeg predsjedavanja Skupštinom Crne Gore kad je počinjala sjednica premijerskog sata znao se raspored kad na pitnaja odgovara premijer, kad na pitanja odgovaraju potpredsjednici Vlade, kad na pitanja odgovaraju ministri. Ako ćete Vi da budete, pošto ja sam sa ponosom opozicija Vama i ovoj parlamentarnoj većini, ako ćete Vi da budete prvi predsjednik Skupštine Crne Gore koji će da radi to da mi kao poslanici, i da Vam to nije ponižavanje poslanika i Parlamenta, da mi na početku ove sjednice pojma nemamo kad ćemo dobiti odgovore od ministara u Vladi Crne Gore, ako Vam je to praksa sa kojom nastavljamo, u redu, ja Vas opet molim da li imate odgovor kad ćemo mi kao poslanici imati na dnevnom redu, odnosno kada će biti sjednica kad će ministri odgovarati na pitanja poslanika. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 11:51:49)

U toku dana ćete dobiti odgovore. Drago mi je da Vi kao član stranke gospodina Pajovića, koji je bio ovdje, Darka Pajovića, koji je bio predsjednik ovog Parlamenta, da njegovo predsjedavanje više uvažavate, ali dobro bili ste član te stranke, pa je onda potpuno prirodno da budete tamo.

Izvolite, gospodine.

MILOŠ KONATAR (05.04.24 11:52:38)

Pitali ste da li ste izrekli neku neistinu, ja vam kažem da jeste, pred crnogorskom javnošću, rekli ste da u trenutku kad je gospodin Pajović predsjedavao Skupštinom Crne Gore da sam ja bio član njegove stranke, to nije tačno. To nije istina, ja vam opet kažem meni je super zato što vi od početka predsjedavanja pokušavate da budete duhoviti, smireni i tako dalje, i super je što sad izlaze ti zli duhovi iz vas i pokušavate na nekom ličnom nivou i tako dalje. Ja vas i vi mene uvijek jedan drugoga možemo da pogledamo u oči ili bilo koga, znači neke stvari politički smo radili zajedno, za neke stvari smo bili politički protivnici i tako dalje. To

nije nikakav problem. Ja sam vama ukazao na kršenje Poslovnika. Pozvao se na član 188, pitao vas kad ćete, i zbog vaših poslanika i zbog mene i zbog drugih poslanika, dati nam raspored kad ćemo odgovarati, kada ćemo dobiti odgovore, jer mislim da je to uvažavanje Parlamenta i Skupštine Crne Gore. Vjerujte vi mene, predsjedniče Skupštine Crne Gore, ne možete uvrijediti, ali je dobro što po malo pokazujete, što padaju maske, što pokazujete pravo lice. I samo nastavite, jer ja u vašu pomiriteljsku, da kažem ulovu koju pokušavate da nam predstavite ne vjerujem, ali želim da imamo jedan profesionalan, odgovoran odnos, kao između poslanika i predsjednika Skupštine. Ja sam se bez bilo ličnih konotacija pozvao na član Poslovnika, pitao vas i molio vas kao predsjednika jednog poslaničkog kluba da date odgovore vezano za pitanja koja sam vam postavio. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 11:54:32)

Hvala i Vama.

Ja sam vas obavijestio, generalni sekretar će u toku dana dostaviti raspored kada će odgovarati nadležni ministri, što se tiče ovoga. Mi se dugo znamo kako ste bili u Pokretu za promjene, pamtim dobro sve te detalje vezano za političare koji su bili nekada zajedno sa nama, otišli u neke druge stranke i ništa nijesam izmislio. To u trenutku kada je postao Pajović, nekadašnji vaš predsjednik stranke, predsjednik Parlamenta, istina je da vi nijeste bili sa njima, da ne bi ispalo da vam nešto podmećem, ali ta politička ideja i matrica je vodila u tom pravcu i odlično se sjećam šta mi je kolega Medojević jednom rekao svima nama ovdje kada smo bili u bijelom salonu, kada smo vodili pregovore oko Vlade koja je trebala da bude okupljena kod gospodina Lekića. Sjećam se toga odlično, i to znaju svi koji su bili u tadašnjim razgovorima.

Izvolite, gospođo.

DRITA LLOLLA (05.04.24 11:55:40)

Dobar dan, poštovane građanke i građani Crne Gore.

Predsjedniče, dali ste mi šlagvort. Tačno je, poštujete kao većina formu, ali ne vidim suštinu. Pored toga što nemamo raspored, moram da naglasim da Vlada i koristim priliku što je premijer tu, želim da ga pozdravim, drago mi da vas vidim i nadam se da ćemo vas čuti da odgovorite direktno i ne dvosmislenim stavovima na važna pitanja koja su se otvorila u prethodnom periodu, posebno kada je spoljna politika u pitanju, ali da ne pravim dalju digresiju, da ne poštujete ni minimalne aspekte funkcionisanje, pokazuje to da na zahtjeve poslanika shodno članu 50 Poslovnika Skupštine Crne Gore ne odgovarate na naša pitanja. Uputili smo pitanja još u januaru mjesecu, to lično sam lično uputila pitanja, zahtjev da mi dostavi informacije ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, ali nijesam jedino iz ovog kluba i ministar energetike i rudarstva.

Kako očekujete da ćemo mi adekvatno obavljati našu funkciju kao poslanici i predstaviti interese građana kad nemamo osnovne uslove za to. Ne poštuje se zakonska obaveza da nam odgovorite u roku.

Takođe, pomenuću, pristigli su neki odgovori koji daju nagovještaj kako će teći Premijerski sat i postavljanje ovih poslaničkih pitanja gdje vaš ministar Vuković odgovorio i našem poslaniku Anđušiću, gdje prvo ne naziva ga prezimenom koji ima. Ovo je pitanje načelne prirode predsjedniče, tako da mislim da je važno obavijestiti i građane o nivou neozbiljnosti ove vlade, mislim da i vi trebate to da znate. Stigao je odgovor gdje sam ministar svoje nadležnosti prebacuje na drugo ministarstvo i kaže da kontrola inforlacije nije među njegovim nadležnostima, jeste u tome pokazuje kako vi funkcionišete, ali i način na koji se obratio našem poslaniku i u krajnjem da obavijestim i građane. Mi smo dobili informaciju da značajan broj ministara neće odgovarati na poslanička pitanja u ovom Parlamentu do 20.aprila i nakon toga. Ja mislim da je to skandalozno, pored toga što vi nama ne dostavljate ni osnovne informacije da obavljamo našu funkciju i obavezu koju imate da u roku da dođete i da odgovorite na naša pitanja i tu obavezu ne poštujete. Toliko i hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 11:58:45)

Hvala vam.

Želim da se složim sa kolegicom i da sve ministre pozovem da na pitanja poslanika koji se šalju, mimo ovoga zvaničkog poslaničkih pitanja i odgovora, prosto apelujem i tražim da omogućite da Skupština ima svoju kontrolnu i nadzornu funkciju i da se ta pitanja kada ih pošalje neki poslanik, svaki od ministara neka zamisli da je to poslalo najmanje četiri i po hiljade građana. Tako da je prioritet da se odgovori na takva pitanja i tražimo od ministara da na poslanička pitanja odgovaraju najhitnije moguće. To ne govorim

samo o ovim pitanjima koji se postavljaju, a takođe bih volio da poslanici koji imaju problem i nije im odgovorio na pitanja obavijeste i nas kako bismo mi na Kolegijumu mogli da konstatujemo sa kojim to od ministara imamo problem. Znači, da napravimo neku proceduru koja odgovara svima.

Izvolite, gospodine Zirojeviću.

Premijer je tražio, ali neka sačeka malo.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (05.04.24 12:00:15)

Zahvaljujem.

Evo, da ne bude tako, rekli ste na početku prvo su ušli predsjednik i potpredsjednik Vlade, nije istina, dakle kolega Mugoša i ja smo ušli negdje oko 11,05, sala je bila potpuno prazna, ja moram da kažem da smo odgovore na pitanja koja smo postavili dobili tek oko 11,20, to bi trebalo da bude mnogo ranije i da apelujem da svaki naredni Premijerski sat poslanici koji postavljaju pitanja dobiju ranije, da bi mogli da znaju šta im je premijer odgovorio i da bi mogli odnosno da to da se organizuju, da sve nije onako, kako bi trebalo da bude, vidimo i po tome da ćemo, izgleda ministre morati po svijetlu da lovimo da bismo dobili odgovore na pitanje, jer nam nažalost Vlada više liči na turističku agenciju nego na izvršni organ ove države, tako da čisto u tom smislu, nije sve tako fenomenalno, nije sve tako sjajno i nikad se u ovom parlamentu nije desilo, evo meni je ovo prvi mandat, ali sam pratio, nikad se nije desilo da poslanici, kao što je to prošli put bio slučaj ne znaju da li će se premijer uopšte pojaviti na Premijerskom satu.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:01:13)

Hvala vam.

Prelazimo na prvo poslaničko pitanje. Ima riječ gospodin Laković. Izvolite.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.04.24 12:01:20)

Hvala, predsjedniče.

Poštovani premijeru, članovi Vlade, poštovane koleginice i kolege poslanici, dragi građani,

Ja sam imao za potrebu da postavim sledeće pitanje uvaženom premijeru.

Gospodine Spajiću,

Kako planirate u narednom periodu da zaštitite crnogorsko društvo, izborni sistem i demokratiju od subverzivnih djelovanja kojih smo bili svjedoci tokom afer Do Kvon.

Zašto sam postavio ovo pitanje? Zato što je crnogorsko društvo već deset mjeseci i ne samo društvo nego i politička zajednica i pravosni organi opterećeni jednim teškim bremenom afere Do Kvon i prije nekoliko dana imali smo u jednom neformalnom obliku epilog te afere kroz iskaz jednog advokata u javnom prostoru koji je otvoreno, nedvosmileno i direktno saopštio da je afera izmišljena i da je bila usmjerena na diskreditaciju političkih protivnika. Taj izvor podataka možemo smatrati i ako je kako kažem neformalan možemo ga smatrati relevantnim. Zato što se radi o advokatu sa nespornom profesionalnom reputacijom i zato što je po prirodi svoga angažmana u situaciji da dođe do informacija i podataka koje je saopštio u javnosti imajući svijest od značaju tih informacija, imajući svijest o značaju te problematike, o značaju cijele afere koja je kako sam rekao deset mjeseci potresala crngorsko društvo. U tom smislu dobili smo da kažemo politički epilog ove afere, a očekujemo i krivično pravni epilog i ne sumljivo će Državno tužilaštvo karakterisati i kvalifikovati sve krivične radnje, koje su vršene u vezi sa ovom aferom, a koje su bile usmjerene na diskreditaciju političkih protivnika. Kad govorimo o političkom kontekstu afere, onda se moram vratiti na 7. jun četiri dana prije prethodnih Parlamentarnih izbora pa se prisjetiti, da je Vijeće za Nacionalnu bezbjednost neovlašćeno, neustavno razmatralo operativne podatke i što je još gore nakon razmatranja operativnih podataka, i navodnih sumnji sazvalo u liku najviših državnih zvaničnika sazvalo konferenciju za štampu za medije, gdje je obavijestilo crnogorsku javnost da postoje sumnje da je jedan politički subjekt, odnosno naš politički subjekt Evropa sad pod sumnjom da je nezakonito finansiran i da je gospodin Spajić u nezakonitom krivičnom kriminalnom odnosu sa određenim licima iz kriptu zajednice.

Na taj način ovi zvaničnici su brutalno prekršili Ustav i zakon i ne samo Ustav i zakon nego su stavili takođe pod sjenku i čitavi izborni proces i demokratiju u Crnoj Gori. Jer se državne institucije ne smiju koristiti za razračunavanje sa političkim protivnicima za etiketiranje, za diskreditaciju političkih protivnika. Ono što takođe očekujemo kao krivično pravni epilog ovog postupka, a mi kao politički subjek deset mjeseci i gospodin Spajić, tada kao građanin danas kao premijer i kao pojedinac, strpljivo čekamo krivično pravni epilog ovog postupka, da saznamo ko je sve bio uključen u ovu aferu, u čijoj glavi se rodila ideja da se

konstruiše ova afera, ko je Do Kvona postrekavao da na ovaj način sastavi i napiše to pismo. Ko je to pismo, evo novi detalj koji smo čuli prije nekoliko dana, ko je to pismo predao na arhivu jer 43.Vlada je onako zbunjeno to pismo dočekala, ne znajući ni ko joj ga predao. Da li ovaj predmet ima elemenata inostranosti, kako je Do Kvon ušao u Crnu Goru, da li je imao pomagače saučesnike i inspiratore, ko je finansirao kompletnu operaciju, sve su to pitanja na koja očekujemo odgovore od Pravosudnih institucija. Hvala vam.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:06:24)

Dogovori smo se juče ne Kolegijumu da poštujemo Poslovnik.
Hvala što ste bili u okviru pet minuta.
Izvolite, premijer Spajić.

MILOJKO SPAJIĆ (05.04.24 12:06:33)

Poštovani poslaniče Lakoviću. Zahvaljujem na vašem pitanju.

U obrazloženju ste na precizan način napravili presjek čitave lažne afere uz potenciranje ključnih dokaza događaja koji su je obilježili, a uz očekivanje konačnog epiloga u postupku koji je pokrenulo Specijalno Državno Tužilaštvo. Na ovu temu sam vjerujem u proteklom periodu rekao više nego dovoljno, a detaljnu izjavu sam dao i SDT u svojstvu građanina. Takođe ste kazali da smo neposredno pred izbore 11. juna bili, citiram - svjedoci brutalne zloupotrebe državnih institucija za pokušaj diskreditacije političkih protivnika. Lijepo ste to sročili ali hajde da prevedemo na običan jezik. Bili smo svjedoci brutalne izmišljotine kojom su htjeli da nas isključe iz izborne trke. Do Kvon je bio voljni ili nevoljni saučesnik tog neuspjelog pokušaja i radujem se da se konačno sazna istina.

Postovani poslaniče, akcenat vašeg pitanja je na aktivnostima koje 44. Vlada planira da uradi u cilju ostvaranja institucionalnih mehanizama kako budući nosioci vlasti ne bi došli u situaciju da institucije sistema iskoriste u svrhe političkog obračuna. Stoga je prije svega važno imati u vidu da se upravljanje sistemom nacionalne bezbjednosti uređuje Ustavom Crne Gore, zakonima i podzakonskim aktima za implementaciju sistema nacionalne bezbjednosti. Takođe, obavještajno - bezbjednosni sektor je dio sistema nacionalne bezbjednosti i njegovo usmjeravanje i koordinaciju obavlja Vijeće za nacionalnu bezbjednost. Primjer flagrantne zloupotrebe Vijeća za nacionalnu bezbjednost u takozvanoj aferi Do Kvon je opomena i alarm kako nasim institucijama tako i društvu da se jos uvijek nijesmo oslobodili tekovina svojstvenih totalitarnim društvima. Stoga ce Vlada uložiti maksimalne napore da svi akteri i nosioci javnih funkcija rade u skladu sa zakonom i samo u domenu nadležnosti koje im resorno ili funkcionalno pripadaju. U tom pravcu, u narednom periodu Vlada će inicirati reviziju svih strateških dokumenata i zakonskih i podzakonskih akata iz domena nacionalne bezbjednosti, kako bi prvenstveno identifikovali pravne ali i suštinske neusklađenosti koje vrlo vjerovatno ostavljaju prostor za različite interpretacije nadležnosti unutar sistema nacionalne bezbjednosti. Ovaj prostor odgovoran donosilac političkih odluka svakako neće koristiti na negativan način, ali primjer afere u vezi sa kojom je Vaše pitanje, opet se vraćam na to kao ogledni primjer najbolje oslikava kakve rizike po demokratiju može imati neodgovoran pojedinac na poziciji moći. Dakle, kroz eliminaciju pravnih nedorečenosti i preciznije formulisanje nadležnosti na primjer Vijeća za nacionalnu bezbjednost i Biroa za operativnu koordinaciju, ovaj manipulativni prostor nesavjesnom akteru bi potencijalno mogao biti sužen.

Međutim, možda i važniji zadatak ove Vlade biće podizanje nivoa svjesnosti kod građana kako bi bili u stanju da efikasnije prepoznaju djelovanje domaćih ili stranih aktera čiji karakter ima oblike hibridnih aktivnosti. S tim u vezi, jedan od tekućih zadataka Vlade je i kompletiranje prve nacionalne Strategije odgovora za suprostavljanje hibridnim prijetnjama za period 2024-2028 godine. Vjerujem da će ovo biti dobar korak u pravcu izgradnje jakog sistema nacionalne bezbjednosti, sposobnog da se prilagodi i u potpunosti odgovori na sve savremene bezbjednosne izazove, subverzivno djelovanje, propagandu, dezinformacije, miješanje u izborne procese, rizike i prijetnje. Dostizanje zeljenog nivoa bezbjednosti je preduslov dobrobiti države, društva i svakog pojedinca, jer bezbjednost omogućava progres i prosperitet na svim poljima, garant je domaćih i stranih investicija i katalizator turizma. Kao jedan od načina zaštite subverzivnog djelovanja Vlada će nastaviti rad na jačanju institucija, posebno pravosudnog sistema, u borbi protiv organizovanog kriminala, korupcije i jačanja vladavine prava.

Na kraju dajem podršku SDT-u da što prije utvrdi ko je sve učestvovao u zloupotrebi Do Kvona za montiranje lažne afere u nekoliko dana prije izbora. Izuzetno je važno da nadležni organi utvrde svaki detalj ove afere, kako bismo mnoge stvari istjerali na čistac, razobličili mnoge samozvane borce za pravdu i spriječili sve potencijalne zloupotrebe državnih resursa u politicke svrhe. Hvala predsjedniče.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:11:42)

Hvala.
Gospodine Lakoviću.
Izvolite.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.04.24 12:11:44)

Ponavljam afera Do Kvon je pokazala da je naš izborni sistem i naša demokratija je dalje ranjiva, da se može ugroziti sa pozicije vlasti u zlouporebu državnih institucija. Zato je veoma važno da svi politički akteri sa bilo koje pozicije da djeluju da sužavaju protor za zloupotrebe. Jer podsjetiću, zloupotrebe Sektora bezbjednosti nijesu od juče i nijesu edemska pojava vezana za vladu. Zloupotrebe su se dešavale i u prethodnom periodu. Podsjetiću da su ovdje i članovi Parlamenta bili prisluškivani i od strane bivšeg specijalnog tužioca i da su transkripti njihovih razgovora saopštavani u javnosti u cilju njihove političke diskreditacije. Takođe, podsjetiću da je trenutno u postupku i bivši direktor Agencije za nacionalnu bezbjednost koji je preduzimao operativne i druge radnje prema javnim ličnostima takođe u cilju njihove diskreditacije.

Takođe, podsjetiću da 2016. godine na izborni dan je saopšteno da se dešava tzv. državni udar kako bi se na sličan način uzbunila crnogorska javnost i destimulisala da iskoristi svoje biračko pravo što je takođe bio cilj afere Do Kvon da se destimulišu birači Pokreta Evropa sad da iskoriste svoje biračko pravo uzbunjivanjem da je u toku afera, da je u toku politička korupcija, da je u toku neka aktivnost i neke izmišljene kriminalne organizacije. U tom smislu, jako je značajno da jačamo mehanizme kontrole. Podsjetio bih da ovaj Parlament ima jake mehanizme kontrole naročito kada je u pitanju i odbor kojim ja predsjedavam Odbor za bezbjednost i odbranu i u tom smislu očekujem od kolega članova Odbora da u narednom periodu naše aktivnosti što više fokusiramo na kvalitetnu kontrolu sektora bezbjednosti. Znam da je ponekad neko kontrolno saslušanje možda medijski atraktivnije i politički isplativije, ali to ne treba da bude razlog da zanemarimo osnovnu funkciju našeg odbora, a to je parlamentarni nadzor nad radom službi bezbjednosti. Zahvaljujem, predsjedniče.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:14:32)

Hvala, gospodine Lakoviću.

Predsjednik Vlade Miloško Spajić ima pravo na odgovor na komentar. Ne želite da iskoristite to.

Ima riječ, poslanik Danijel Živković, predsjednik Demokratske partije socijalista i ovlašćeni predstavnik kluba.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (05.04.24 12:14:57)

Poštovani predsjedniče Vlade sa ministrima, uvažene kolegice i kolege, poslanice i poslanici, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Predsjedniče Vlade, vi ste na sjednici Vlade koja je održana 13. marta tekuće godine nezakonito imenovali, odnosno postavili vršioca dužnosti direktora Uprave policije. Kao neko ko se stalno poziva na vladavinu prava i na poštovanje zakona, neko ko učestalo priča o evropskim integracijama prvi ste među jednakima koji bi trebalo da poštuju zakon, a zapravo ste svojim postupanjem na sjednici Vlade koja je održana 13. marta pokazali da vas poštovanje zakona, poštovanje procedura i poštovanje vladavine prava apsolutno ne zanima niti interesuje. Osim toga postavljanjem vršioca dužnosti direktora Uprave policije, na način kako ste vi to uradili, vi ste i izazvali političku nestabilnost. To ne kažem ja, kao poslanik i kao predsjednik Demokratske partije socijalista to vam kažu oni koji su u koaliciji sa vama i vašim postupanjem vi ste doveli u pitanje funkcionisanje vaše Vlade makar u oročenom trajanju kako kažu vaši koalicioni partneri do dobijanja lbara, ukoliko ga dobijemo, a s obzirom na to kako se vi ponašate i pričate o vladavini prava upitno je hoćemo li ga dobiti jer da vas posjetim predsjedniče Vlade vladavina prava podrazumijeva poštovanje zakona, zakonskih normi i procedura što vi u suštini ne radite.

Ono što je mene dodatno zabrinulo kao građanina, a istovremeno kao aktivnog aktera na političkoj sceni jeste i upozorenje koje ste vi dobili od strane ministra Unutrašnjih poslova gdje je ministar Unutrašnjih poslova, u vašoj Vladi, vas upozorio, prije nego što ćete donijeti odluku o imenovanju v.d. direktora Uprave policije, da činite krivično djelo. Citiraću samo jedan dio onoga što je bilo dostupno javnosti, odnosno pisma koje ministar Unutrašnjih poslova vama lično poslao i upozorio vas na nezakonito postupanje. Dakle, to nije

rekao neki poslanik, to nije rekao građanin nego minisar u vašoj Vladi. Citiram: " Napominjem da sam kao ministar Unutrašnjih poslova shodno članu 16 stav 4 predložio da vršilac dužnosti direktora Uprave policije bude Lazar Šćepanović, te da će članovi Vlade ukoliko se budu izjašnjavali o nekom drugom kandidatu kojeg nisam predložio u skladu sa navedenim članom Zakona o unutrašnjim poslovima kršiti odredbe istog i ući u zonu krivične odgovornosti". Predsjednik Vlade nakon upozorenja ministra unutrašnjih poslova ulazi u direktno kršenje zakona, počini krivičnu odgovornost i predsjedniče Vlade vas je ministar unutrašnjih poslova optužio da ste kriminalac. Ministar u vašoj Vladi vas je optužio da ste počinili krivično djelo. Ne znam da li ste svjesni vaše odgovornosti jer niste dobili upozorenje od nekoga iz ovog Parlamenta ili od strane opozicije nego ste dobili upozorenje od ministra unutrašnjih poslova. Tako da ste vi očigledno svjesno ušli u kršenje zakona i ušli svjesno u zonu krivične odgovornosti sa ovakvim postupanjem.

Ono što dodatno zabrinjava jeste i činjenica da vi predsjedniče Vlade ne marite mnogo za to, apsolutno vas to ne zanima, pa vas je ministar unutrašnjih poslova, čini mi se da je presedan nisam do sada imao prilike to da vidim, tužio, odnosno tužio Vladu u kojoj sjedite i vi i on. Znači, to je ministar koji sjedi upravo iza vas sa vaše lijeve strane. Dakle, vi ste i dalje u političkom savezu i ministar unutrašnjih poslova je tužio Vladu Crne Gore i vas kao njenog premijera. Meni djeluje da vi imate dvije vlade. Jednu vladu koja poziva na poštovanje zakona i vladavinu prava i drugu vladu koju vodite vi koja se ne drži ni vladavine prava ni poštovanja zakona.

Drugi dio mog pitanja odnosi se na usaglašenost između stavova parlamentarne većine i onoga što je zvanična politika izvršne vlasti kada govorimo o spoljno-političkim prioritetima. Tri su ključna spoljno-politička prioriteta. Prvi da očuvamo kredibilno članstvo sa NATO savezom, drugi članstvo Crne Gore u Evropsku uniju i treći očuvanje dobrosusjedske politike, odnosno, kako ste vi napisali makar u političkom sporazumu, poštovanje onoga što su dobrosusjedski odnosi u kontekstu međunarodno priznatih država iz regiona i šire. Čudim se predsjedniče Vlade kako vi ostajete imuni i ćutite na ono što se dešava u parlamentarnoj većini. Vi danas u parlamentarnoj većini ili makar većem dijelu parlamentarne većine, dozvolite da završim. Dakle, veći dio parlamentarne većine predsjedniče Vlade makar iz onoga što sam ja imao prilike da čujem ne poštuje ono što su vanjsko-politički prioriteti Vlade Crne Gore. Ne zaboravite da ste vi potpisali politički sporazum na kom počiva izvršna vlast, ta izvršna vlast je kazala da će poštovati ono što su dobrosusjedske politike. Bosna i Hercegovina je uložila protesnu notu, je li ovo tačno. Je li to očuvanje dobrosusjedske politike?

Drugo, što je mnogo važnije u čitavoj ovoj priči, posebno u političkom kontekstu, jeste da čujemo kako će Crna Gora, makar vi to kažete, podržati članstvo Kosova u Savjetu Evrope. Parlamentarna većina među kojom je i predsjednik Parlamenta i gospodin Knežević, kao predsjednik Demokratske narodne partije kažu da to nije slučaj sa njima iako vam još uvijek daju podršku u crnogorskom Parlamentu.

Vjerujte mi da ja ovo od vas nisam očekivao ovakvo ponašanje. Ako vi hoćete da zaštitite premijera od predstavnika opozicije koji mu uljudno postavljaju pitanje vi naprosto dokazujete svakim danom o kakvom karakteru politike se radi i načinu kako podilazite premijeru pokušavajući da održite političko savezništvo sa njim.

Tako da, predsjedniče Vlade, samo me zanimaju dvije stvari. Da li ćete Vi ukoliko Upravni sud donese presudu da ste nezakonito postavili v.d. direktora Uprave policije podnijeti ostavku?

Druga stvar - da li ćete uvesti u Vladu političke subjekte koji su suprostavljeni onome što su spoljno-politički prioriteti Vlade Crne Gore i koji su to pokazali glasanjem na djelu i retorikom?

Kada date odgovore na ta dva pitanja moćićemo da nastavimo, a nadam se da ćete biti sažeti i konkretni.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:22:35)

Samo trenutak, gospodine Živkoviću, predlažem vam od sad da idete tom deduktivnom metodom, odmah postavite pitanje, pa poslije elaborirajte. Jer, ovako na kraju u šestom i po minutu vi postavljate ona ključna pitanja koja su najbitnija.

Gospodin Knežević se javio za proceduru.

MILAN KNEŽEVIĆ (05.04.24 12:23:15)

Kolega Adžiću, što ste se napučili? Ne znate ni što ću da pitam, a vi ako znate da čitate misli uplatite u kladionicu nešto možda i dobijete, sačekajte ja ću da se obratim predsjedniku Skupštine, kako on odluči tako će da bude. Ja ne znam što je nervoza ili što bi rekao Milivoje Katnić, polako te puštite me da progovorim.

Evo samo želim da se obratim vama kao predsjedniku Skupštine.

Da li je dozvoljeno da nas kolega Živković ovako pošpodne u stvari direktno napada, a da mi nemamo pravo da odreagujemo za razliku od ovoga što je rekao kolega Adžić, gospodin Laković i gospodin premijer Spajić ni jednom riječju nijesu pomenuli ni gospodina Abazovića ni gospodina Adžića, da su kreirali aferu Do Kvon, ali izgleda se gospodin Adžić prepoznao u tome.

Ja sam se prepoznao jer me pomenuo gospodin Knežević, ako ima još neki Knežević ovdje ja se izvinjavam, možda je mislio na nekoga drugoga Kneževića.

Samo vas pitam imamo li pravo minut da polemishemo sa gospodinom Živkovićem, ako nemam ispoštovaću vaš stav i nikakav problem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:24:50)

Gospodine Kneževiću, pošto smo pomenuti i vi i ja, predlažem, ovdje svakog dana zasijeda Parlament, i kad ostanemo poslanici raspravićemo mi sve ovo. Danas imamo u Parlamentu predsjednika Vlade i ministre, danas treba sa njima da se vodi polemika zbog toga sam i na početku današnjeg zasjedanja sam rekao vezano za one procedure. Imao sam osjećaj da su procedure bile potrebne, da bi se zaplašila Vlada, pa onda napadima na predsjedavajućeg da se uplaši Vlada prije nego što njima počnu da postavljaju pitanja.

Ja predlažem kolega Kneževiću nadam se da ćete se složiti jer smo pomenuti obojica da slušamo šta Vlada ima da odgovara na ova pitanja, ako insistirate.

MILAN KNEŽEVIĆ (05.04.24 12:25:04)

Ne insistiram. Iskoristiću priliku u odgovoru gospodinu Spajiću, da isto ovako odgovorim gospodinu Živkoviću, kao što je on postavio pitanje gospodinu Spajiću, a mislio je na nas i primiče se ovaj um pa da što ne pobrkamo.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:25:19)

Tada gospodin Živković neće dobiti isto pravo kao što ni vi sada nijeste dobili. Izvolite, gospodine Spajiću.

MILOJKO SPAJIĆ (05.04.24 12:25:31)

Pa na fonu ovoga što je gospodin Knežević rekao i imajući prisustvo ovako uljudne opozicije stvarno sam ponukan da dam jedan uljudan, ali po malo suvoparan pravni odgovor.

Poštovani poslaniče Živkoviću, na početku bih vas upoznao sa pravnom argumentacijom o navedenom pitanju. Pa cijenim da imamo dva aspekta koja su najznačajnija, sa aspekta legitimiteta izbora vršioca dužnosti istakao bih da u skladu sa Ustavom Crne Gore, Vladu čine predsjednik, jedan ili više potpredsjednika i ministri. Dakle, Vlada je kolektivni organ.

U skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima, Vlada će na predlog ministra za vršioca dužnosti odrediti jednog od rukovodilaca unutrašnje organizacione jedinice policije, koji ispunjava uslove za direktora policije propisane ovim zakonom, a najduže do šest mjeseci.

U skladu sa Uredbom o Vladi, Vlada odluke donosi prisutnih članova. Samim tim može se zaključiti da: na osnovu zakona o unutrašnjim poslovima, Ministar je ovlašćen da predloži kandidata za v.d. direktora policije koji ispunjavaju uslove Vladi. U skladu sa istim članom istog zakona Vlada je ta koja određuje vršioca dužnosti, a ne resorni ministar. Vlada kao kolektivni organ odlučuje na sjednicama Vlade i to većinom glasova prisutnih članova Vlade. Pa i u slučaju određivanja vršioca dužnosti direktora policije, kao i u svim ostalim slučajevima. Mislim da je ovo sumirano i prilično jasno. Sa aspekta legitimiteta podnošenja tužbe Upravnom sudu protiv akata Vlade Zakonom o upravnom sporu i Zakonom o upravnom postupku, jasno su definisana pitanja ko može biti tužilac u upravnom sporu, odnosno stranka u upravnom postupku.

Samim tim pitanje procesne sposobnosti da bude tužilac u upravnom sporu Ministarstvo unutrašnjih poslova sporno je po više osnova. Kako je prethodno navedeno Vlada je kao kolektivni organ čine predsjednik jedan ili više potpredsjednika i ministri. Samim tim podnošenjem tužbe od strane Ministarstva protiv akta Vlade, došlo bi do pravno neodržive situacije da Vlada odnosno Ministarstvo kao njen organizacioni dio tuži samu sebe.

Takođe, obzirom da je za svojstvo tužioca shodno Zakonu o upravnom sporu potrebno je da je tužiocu povrijeđeno neko pravo ili pravni interes nejasno je koje pravo ili pravni interes samog Ministarstva u slučaju izbora v.d. direktora povrijeđeno. Dodatno, Ministarstvo ne može biti nosilac prava i obaveza o kojima se rješavalo konkretnim upravnim aktom odnosno ne može biti nosilac prava i obaveza iz odluke o imenovanju v.d. direktora policije. U smislu da Ministarstvo ne može biti vršilac dužnosti direktora policije. Ovo da pojednostavim. Ako bi ko mogao biti legitimisan u sporu kao tužilac, to bi npr. bili kandidati koji nijesu izabrani. Mislim da je ovaj aspekt sumiran i jasan.

Poštovani poslaniče, kako su nepristrasnost i poštovanje pravde osnovni principi u pravosudnom sistemu, želim da Vas upoznam da ne želim da komentarišem i ni na koji način prejudiciram ishod odluke Upravnog suda. Vlada Crne Gore će postupiti po presudi Upravnog suda, kakav god ishod da bude, iako razumijem da je Vašem političkom pripadanju imanentno da preuzima nadležnost drugih organa vlasti. Predlažem da se bar danas suzdržimo od toga. Pitam se kako bi Vaše pitanje glasilo da je na čelu ove važne institucije bezbjednosti ostao čovjek koji nema povjerenje izvršne vlasti, ili da je Vlada imenovala drugog koji ga takođe nema ili da smo ovu poziciju ostavili upražnjenom i izazvali pravu bezbjednosnu krizu ili pak doveli da toga da izgubimo mogućnost dobijanja IBAR-a.

Takođe, u nastavku Vašeg pitanja kažete da je politika bezbjednosti važna kako za naše građane tako i za naš evropski put. Na toj liniji moram Vam reći da je imenovanje v.d. direktora Uprave policije Aleksandra Radovića sa spiska koji je dostavljen Vladi, jedino rješenje koje je upravo garant evropskog puta Crne Gore. Stoga nemojte, molim Vas, evropsku perspektivu čuvati od nas. Ako ništa bar iz jednog prostog razloga - za samo 5 mjeseci mandata 44. Vlade u tom smislu urađeno je više nego u poslednjoj deceniji. I to ne kažem samo ja, a ne vidi samo ko neće. No da se vratimo na temu. Ono što je najvažnije, a želim da čuje cijela javnost 1 ovaj dom - da se ponovi ista situacija opet bih stao uz izbor najboljeg kandidata kao i većina članova Vlade koja me je prije svega ovlastila da predložim kandidate i glasala za njegova imenovanja. Kao što znate Aleksandar Radović je dugogodišnji policijski službenik sa impresivnom biografijom - između ostalog, u dva navrata oficir za vezu u EUROPOL-u, zahvaljujući u kome imamo SKY prepiske i jedini koji vas brinu i koji je u trenutku izbora bio u punom mandatu pomoćnika direktora Uprave policije. Dakle, ovo je kandidat koji ima Vlade koja ga bira za sprovođenje politike bezbjednosti koja je slažemo se važna za naše građane i naš evropski put. Dalje u Vašem pitanju implicirate nesaglasje parlamentarne većine oko ubrzanja evropske integracije i evroatlantske orijentacije, konkretno u kontekstu članstva u NATO-u. Mislim da možemo da ostavimo ovaj dio pitanja gospodinu Živkoviću, koji će vjerovatno elaborirati dalje na to.

Hvala puno, na uštrb vašeg vremena, nikakav problem.

Podsjećam Vas, činioци parlamentarne većine su potpisali jasan sporazum koji definiše okvire našeg djelovanja pa i uređuje odnos prema predmetu Vašeg pitanja. Dok god se svi u procesu donošenja odluka, naglašavam u procesu donošenja odluka držimo dogovorene principe, neću predlagati nikakva razrješenja jer za tim nema potrebe. Da li bi opozicija to priželjkivala sto postoo. Ali izlazak iz ove Vlade siguran je put u političku neizvjesnost, a ja to za svoje partnere ne želim ni za jednog od njih. Što se tiče stabilnosti parlamentarne većine ni o tome ne treba da brinete. Parlamentarna većina je stabilna, donosi odluke, obezbjeđuje neophodne procese i što je najvažnije stabilnija je nego sve prethodne, čak i u broju mandata od onih čija je Vaša partija bila konstituent. I nemojte mi zamjeriti, neću komentarisati ocjene postupanja ovog ili onog pojedinca, posebno ne poslanika u ovom Parlamentu. Izuzetno poštujem svakog pojedinačno i štaviše ohrabrujem sve poslanike i poslanice da budu nezavisni u svom djelovanju kako im i pripada. Neću komentarisati ni političke napade i osporavanja mene lično kao evropski neorijentisanog, neiskrenog, ovakvog ili onakvog, svašta se može čuti u javnom diskursu ovih dana. Kao što vidite, apsolutno sam iznad tih tema i takve situacije. Mene i Vladu koju predvodim interesuju rezultati. Vi ih, naravno, nikada nećete prihvatiti, ali to je legitimno kao opozicija. Ovu Vladu u junu očekuje dobijanje IBAR-a konačno zatvaranje pojedinih poglavlja. Očekuje nas i veliki investicioni projekti i reforme koje će značiti bolje uslove života za sve naše građane. Mislim da od mene i moje politike niko lošeg nije vidio ni od programa Evropa sad jedan, niti od programa Evropa sad dva, naprotiv. Idemo hrabro u nove rezultate do novog i boljeg standarda građana i do Crne Gore kao punopravne članice Evropske unije. Hvala puno.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:33:09)

Hvala.

Poslanik Danijel Živković, komentar tri minuta.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (05.04.24 12:33:16)

Ja pamtim neka druga vremena gdje su makar predsjednici partija imali priliku da diskutuju i polemišu sa Vladom ako se prekorači sekund dva ili minut, ovdje se uvodi restrikcija i dobro. Razumijem da ste vi takav predsjednik Parlamenta i da se ponašate shodno vašoj ličnosti, ali nemam ja problema sa tim. Mi ćemo svakako naše političke račune raščistiti na izborima. Tu nema nikakve dileme.

Dakle, gospodine Spajiću, ja sam zaključio iz odgovora na vaše pitanje da ćete vi podnijeti ostavku ukoliko Upravni sud donese odluku da je vaše postupanje na sjednici Vlade bilo nezakonito i hvala vam što ste tako odgovorili i donio sam drugi sud, a to je da ćete isključiti iz Vlade sve one koji se ne budu ponašali u skladu sa dogovorom, a već imamo jedan dio Vlade koji je najavio da se neće ponašati u skladu sa dogovorom. Tu je ministar čini mi se poljoprivrede koji je kazao da ladno neće glasati za članstvo Kosova u Savjet Evrope. Tako da očekujem da ćete vi održati riječ makar ste do sada bili od riječi pokazalo se to u prethodnom vremenskom periodu i da ćete podnijeti ostavku kada Upravni sud donese nezakonitu odluku, jer ovdje ne treba biti nikako posebno ni pravnik niti advokat da biste razumjeli o čemu se ovdje radi. Što se tiče priče o tome kako je prethodni direktor Uprave policije izgubio vaše povjerenje, nezaboravite da ste vi glasali za tog direktora Uprave policije. Vi ste kao ministar u Vladi Zdravka Krivokapića podržali direktora Uprave policije Zorana Brđanina. Toliko o tome kako se brzo gubi povjerenje kod vas i u vašoj politici i koliko je kod vas makar što se tiče povjerenja i odgovornosti potpuno sve i relevantno. To dovoljno govori i o vašem političkom karakteru.

O ovom drugom dijelu pitanja oko nezakonitosti, pa shvatate li vi da sjedite u Vladi sa ministrom koji vas je tužio? Ja ne znam da li vi možete da razumijete tu činjenicu. Vi pričate o političkoj stabilnosti je li tako? Kažete da je Vlada politički stabilna. Čitate li vi izjave ministara u vašoj Vladi? Imate li ujutru možda neki običaj da pročitate šta vam kažu ministri ili ne pratite šta vam pričaju ministri ili vas to ne zanima? Znači šta je izjavio ministar odbrane Dragan Krapović za ovo što vi danas kažete? Premijer tvrdi da je Vlada stabilna i da nema nikakvih problema, ali to nije slučajno. Vi nama hoćete ovdje da prodate istinu kako je Vlada stabilna, a Demokrate vam kažu kako daju oročenu podršku vašoj Vladi za dobijanje IBAR-a. Koga vi pokušavate ovdje da ubijedite u Parlamentu. Možete vi da ustanete i da kažete nema političke stabilnosti, guramo do IBAR-a, vidjećemo šta će sutra biti. Vi nas ovdje ubjeđujete u nešto što pričaju vaši ministri u vašoj Vladi, da Vlada apsolutno nije stabilna. Ministar u vašoj Vladi sjedi i s vaše lijeve strane pogledajte ga, tu je, nigdje nije odmakao. Tužio vas je, ako možete da se okrenete iza vas sjedi ministar koji je kazao da neće poštovati spoljno političke prioritete koje ste stavili ispred vas. Ja znam da vi možete bacati maglu u oči građanima i pričati kako je nama imanentno ili ne znam ni ja šta da prejudiciramo sudske odluke. To je najmanje imanentno o Demokratskoj partiji socijalista. To je prvo.

Drugo, kada pričate predsjedniče Vlade o evropskim integracijama znate kada biste vi mogli da sjedite na toj poziciji da nije bilo Demokratske partije socijalista? Nikad. Ne biste bili prvo moćni da budete premijer u nezavisnoj samostalnoj državi, a drugo da pričate o IBAR-u. Pa da nije bilo Demokratske partije socijalista i ovih ljudi koji ovdje sjede kod naših koalicionih partnera znate kad bi bila otvorena sva pregovaračka poglavlja i vi kažete imate dovoljno političke hrabrosti da kažete ova Vlada za ovih pet mjeseci je uradila više nego sve prethodne. Pa predsjedniče Vlade, toliko je to politički i relevantno i nevažno što vi kažete, da mene začuđuje kako uopšte vi pripremate odgovore na ova pitanja. Ja mislim da ga vi niste pisali, ja mislim da je ovo neko drugi pisao, jer da ste vi pisali makar biste imali obzira prema nekim činjenicama koje su napisane u odgovoru na ova pitanja. Meni je drago predsjedniče Vlade što ste vi napokon shvatili jednu stvar. To je da u parlamentarnoj većini vi imate politike koje se ne slažu sa vašom, spoljnom, političkom orijentacijom.

Politika gospodina Mandića je da vas politički nekako zavede ne bi li ušao u rekonstruisanu Vladu, jer vidimo da im se žuri. S druge strane gospodin Mandić tvrdi u kontinuitetu kako se zalaže za članstvo Crne Gore u NATO savez. U programu Nove srpske demokratije piše da se Nova srpska demokratija zalaže za iščlanjenje Crne Gore iz NATO saveza, osim ako niste na poslednjem kongresu to promijenili, a tamo u članu 10 čini mi se statuta piše da će svako biti isključen iz partije ko se ponaša suprotno principima te partije. E sad ja da kažem građanima.

Znam gospodine Kneževiću, ne dozvoljavam gospodin Mandić da završimo raspravu koju imamo nije ništa strašno. Mene interesuje gospodine Spajiću, kako vi mislite da ostvarite spoljno političke prioritete sa ovakvom parlamentarnom većinom? Jer ukoliko je poruka parlamentarne većine ili lidera parlamentarne većine da vas neće podržati na tom putu ja ne znam kako vi to da ostvarite. Gospodin Knežević makar jasno kaže, pošalje gospođu Vukićević član njegove partije da kaže da neće glasati za članstvo Kosova od Savjeta Evrope i to je u redu. Nemamo ništa protiv toga, ali gospodine Spajiću, nas zanima kako vi mislite sa ovim partijama u rekonstruisanoj Vladi da ostvarite spoljno političke prioritete.

Na kraju da završim sa tim, znam da sam prekoračio i drago mi je što sam prekoračio posebno zbog vas, nadam se da vas to ne iritira, gospodine Spajiću, drago mi je što ste odgovorili na pitanje da ćete podnijeti ostavku ukoliko Upravni sud donese odluku da ste nezakonito postavili vršioca dužnosti direktora Uprave policije. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:39:19)

Gospodine Kneževiću, izvolite.

Ovo je već bilo u negativnom kontekstu, a ja imam više strpljenja od vas iako sam ja bio još u negativnijim.

MILAN KNEŽEVIĆ (05.04.24 12:39:43)

Za svaki slučaj prije vaše dozvole da pitam i gospodina Adžića mogu li sada da odgovorim gospodinu Živkoviću?

Kolega Živkoviću, meni je jasna vaša situacija kao predsjednika Demokratske partije socijalista i potreba da se malo medijski afirmišete napadajući mene i kolegu Andriju Mandića. Ja nemam ništa protiv toga, vi ste vjerovatno dobili neke PR preporuke kako treba da radite na svom medijskom nastupu i onda ste između ostalog prešli da navijate za košarkaški klub Partizan zajedno sa Andrijom Nikolićem, Milošem Nikolićem i sa Veskom Barovićem, ali ste imali jedan hendikep, nisu vas novinari ni prepoznali nego su za vas mislili da je Baća Radović. Tako da ja želim da demantujem, nije bio Baća Radović na onom sastanku pristupa košarkaškog kluba u Partizan nego gospodin Danijel Živković predsjednik Demokratske partije socijalista i ovim navijačkim žargonima gospodine Živkoviću, već vas zovu poslanički klub Topalovići samo se još ne zna za koga pantelija tj. Milo Đukanović navija da li za Partizan ili će da nastavi da navija za KK Budućnost, ali u svakom slučaju dobrodošli u Košarkaški klub Partizan. Maju Vukićević ja nisam poslao, Maja Vukićević je izabrana za šeficu delegacije i ona je na tom političkom komitetu u Parizu saopštila naš partijski stav. Taj partijski stav je poznat bio i gospodinu Spajiću i kolegama iz parlamentarne većine i kolega Živkoviću, nekad se pitam koliko lementirate nad Sporazumom, jeste li vi možda pisali ovaj Sporazum? Bolje ga vi poznajete nego ja. Znete svaki stav, znate svaki zarez, a počecu da sumnjam i da ste napisali i statut i program nove Srpske demokratije. Znete i član 10, član 5 i član 7 vjerujte da počinjem da mislim da ste vi ubačeni u naše redove da razbijete Demokratsku partiju socijalista i da onda stavite onu šajkaču umjesto crnogorske kape, a što se tiče Kosova evo sad ću na jednom primjeru gospodine Živkoviću i vas, ali gospodina premijera Spajića da pitam da li možda poznajete ovoga čovjeka gospodine Živkoviću? Naravno da ne, evo gospodine Mandiću, evo gospodine Spajiću, ovo je gospodin Ekrem Bajrović, crnogorski državljanin, 17 mjeseci je utamničen u zatvoru na Kosovu i Metohiji iz prostog razloga što gospodin Bajrović nije želio da proda svoju imovinu Albancima, a tamo ima kuću, gospodine Živkoviću. Evo pogledajte šta su mu komšije Albanci uradili od te kuće. Vidite li ovaj kreator. Evo kreator gospodine Spajiću, vas sam želio ovo da pitam, pogledajte kako mu je razrušena kuća, znači crnogorski državljanin, pogledajte kako mu je uništena kuća samo zato što nije htio da proda svoju imovinu i taj čovjek se nalazi 17 mjeseci zatvoru u montiranom sudskom postupku, kolega Mandiću, gdje su montirani svjedoci, koji ga optužuju za neke rat i zločin za koji su se svjedoci sjetili poslije 22 godine, jer je čovjek redovno dolazio na Kosovo i Metohiju sve dok nije suprostavio se svojim komšijama i rekao da neće da proda kuću, a pošto smo svi zabrinuti za Do Kvona i sve ostale, evo da vas ja pitam hoćete li uputiti.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:43:29)

Nemojte ga pitati jer svi koristite pravo na repliku, a on nema pravo na repliku.

MILAN KNEŽEVIĆ (05.04.24 12:43:35)

Znači, retorski postavljam pitanje, što se mene tiče može da odgovori. Pitam i gospodina Spajića.

Da li će neko da digne glas za gospodina Ekrema Bajrovića? Vidite li kako su ga svezali. Evo mu lanci na nogama, kao starca Vujacina u XXI vijeku, bolesnog čovjeka od šećera XXI vijek 17 mjeseci u zatvoru, gospodine Spajiću, niko ne zna za njega i vi sad mene pitate zašto je Maja Vukićević glasala protiv prijema Kosova u Savjet Evrope. Dok god bude Ekrema Bajrovića i sličnih ovakvih ljudi, kao što se lovili Srbe sa Kosova i Metohije, koji nemaju državljanstvo, a raseljena su lica po lažnim optužnicama, samo zato što neće da prodaju zemlju, uvijek ćemo glasati protiv prijema Kosova u Savjet Evrope, a Vlada neka se određuje, jer ja nikoga nijesam prevario ni gospodina Spajića, ni crnogorske građane ni svoje birače, a jeste li vi razočarani mojim odgovorom, vjerujem da jeste i meni je drago što ste svaki put razočarani mojim odgovorom.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:44:42)

Znači, vi ste u negativnom kontekstu pomenuli gospodina Kneževića, on je koristio pravo na repliku i gospodin Knežević je vama postavio neka pitanja. Dozvoljavan repliku na repliku. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (05.04.24 12:45:14)

Mislim da je dobro da raščistimo određene stvari.

Kolega Kneževiću, prvo ja protiv vašeg stava o Kosovu nemam ništa. Vi se njega držite principijelno, kažete da nećete glasati za članstvo Kosova Savjet Evrope i to je meni potpuno uredu, politički legitimna odluka. Ne znam zašto se vi bunite kada mi govorimo o političkom sporazumu. Ja nijesam taj politički Sporazum potpisao, vi ste potpisali taj politički sporazum. Znači 46 poslanika ove parlamentarne većine, svi pojedinačno su potpisali taj sporazum, lideri umjesto njih. Tamo se obavezali da će poštovati ono što su principi koji podrazumijevaju poštovanje država koje su međunarodno priznate. Vi meni sad kažete da nijeste priznali Kosovo, stavljajući potpis na taj sporazum vi ste priznali međunarodno priznatu državu Kosovo, ja vas razumijevam da vam je to teško da objasnite vašim biračima. Ne morate vi to meni da pričate, vi to treba da objasnite vašim biračima, ja nemam sa vašom politikom apsolutno ništa, ja to govorim u kontekst priče gospodina Spajića, koji kaže da se parlamentarna većina ponaša u skladu sa Sporazumom. Kako se ponaša u skladu sa Sporazumom koji ste potpisali i pričate ovo o Kosovu da nećete glasati za članstvo Kosova u Savjet Evrope. Dovodim to na nivo pricipa, gospodine Kneževiću, jer ako ste se vi odrekli Kosova, NATO-a, Rusije, Srbije i svega ostalog zbog fotelje drugog potpredsjednika u Vladi Crne Gore, to treba da kažete građanima. Ja znam za gospodina Mandića da je to uradio zbog fotelje predsjednika Skupštine i to je politički legitimno. Ja znam da je potpuno u redu odreći se Kosova i svih političkih legitimacija koje ste imali iz prethodnog vremenskog perioda. Ja vas razumijem da vam nije lako, ja vas razumijem gospodine Mandiću da vam nije lako, da vi morate da čutite na sve ovo dok se ne desi rekonstrukcija Vlade, jer imate probleme u vašoj partiji. Razumijm i nemamo nikakav problem sa tim, jer mi vas znamo ko ste vi u političkom smislu. Znamo, borili ste se za to godinama. Nama je samo čudno da vi zbog jedne fotelje ili gospodin Knežević zbog jedne fotelje čuti na sve ovo što se konkretno dešava, a znači vaša politička legitimacija pred građanima je izblijeđela. Kao što ste vi nama više puta znali da će nas građani nešto na ulicama pitati oko određenih stvari. Ja mislim da će i vas građani, posebno gospodina Kneževića kad ode u Zetu pitati, gospodine Kneževiću kako ćete ostati u parlamentarnoj većini ili ući u izvršnu vlast koja sutra glasa za članstvo Kosovo u Savjet Evrope. To je prosto pitanje i jednostavno koje će vam birač postaviti. Ja to razumijem, to je politički legitimno, to je vaša politika, mi protiv toga nemamo ništa da se potpuno razumijemo, ni protiv politike gospodina Mandića, mi se protiv te politike borimo, imamo jasne principe i stavove, nema tu nikakve ljutnje ni za koleginiu, ali gospodine Kneževiću, čim se pridržavate principa koji kaže Vlada da je Kosovo nezavisno, vi ste priznali Kosovo tu je tačka stavljena i priča završena, a ako pričate o NATO-u protiv kog ste se borili i zbog kog ste inače završili na optuženičkoj klupi vi ste priznali NATO, priznali ste sve što su tekovine politike Demokratske partije socijalista. Nemojte da se ljutite na nas, gospodine Kneževiću, ali mi pitamo predsjednika Vlade shodno vašem ponašanju hoćeteli ući u rekonstruisanu Vladu i domah da vam kažem gospodine Mandiću.

Gospodine Kneževiću, da vam kažem nešto. Vi ste zaslužili da budete u rekonstruisanoj Vladi, veću žrtvu u Crnoj Gori niko od vas nije podnio, odmah da vam kažem. Odreći se Kosova, Rusije i svih principa koje ste imali zaslužujete makar mjesto drugog potpredsjednika Vlade.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:48:53)

Hvala vam.

Mi smo ostvarili jedan važan politički cilj kada smo gospodinu Živkoviću iz Pljevalja pomogli da postane predsjednik DPS-a. Znamo ko ste, znamo vam korijene, to nas veoma ohrabruje. Nama je bio problem sa onim Katunjaninom, ali s vama, vi ste nama potpuni pogodak i to je naša velika pobjeda, tamo da mi ne brinemo za budućnost DPS-a.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (05.04.24 12:49:29)

Gospodine Mandiću,

Ja znam da vi imate uvijek interes da pomijete korijene, vi ne znate prvo, što su moji korijeni, da biste mogli komentarisati, ne znate moje korijene i ne znate ko su bili moji preci i gdje su moji preci bili. Ja sam to

jednom ovdje u raspravi sa gospodinom Abazović to jednom raspravio, ali nemam nikakav problem da vam donesem i dokaz oko toga. Ja se sa tim ne hvalim, ja nemam potrebu za tim, da ovdje sitičem u Parlamentu ko je moja porodica, vrlo sam ponosan na svoje pretke i na svoje korijene. Znači moj pokojni đed je povrijeđen teško u borbi kod Mrkonjić grada, bio je partizan, treba da vam donese ordenje, donijeću vam, to nije nikakav problem. Ja sam sa tim ne hvalim. Kada već govorite o mojim korijenima, gospodine Mandiću, morate shvatiti jednu stvar. Danijel Živković, koji dolazi iz Pljevalja nije isticao nikada svoje nacionalno opredjeljenje da bi sa tim barjačio kao što ste vi to radili u vašem slučaju. Možete vi prebirati po vašim korijenima, da vidite ko su bili vaši đedovi, jer ako zagrebete malo daleko u vaše korijene vidjećete šta je prava istina. To je prva stvar. Ja mislim da je bolje da se ne vraćate na te teme.

Druga stvar, mislim da je mnogo važnije šta smo u ovom vremenu doprinijeli za sva vremena u Crnu Goru? Porodica Danijela Živkovića, gospodine Mandiću je radnička porodica i ta porodica je radila predano na afirmaciji vrijednosti Demokratske partije socijalista i mi smo zato ponosni. Ponosni smo na nezavisnu i samostalnu državu u Crnu Goru, jer da nije bilo te nezavisne i samostalne Crne Gore vi danas ne biste mogli da budete predsjednik ni čega, za razliku od vas koji ste se borili protiv te nezavisne i samostalne Crne Gore, danas ste prihvatili ogrllili fotelju predsjednika Skupštine. Tako gospodine Mandiću kada pričate o korijenima, kada pričate gospodine Mandiću o korijenima, morate malo povesti računa. Mene ta tema apsolutno ne zanima. Ja sam spreman, gospodine Mandiću sa vama da komuniciram ovako ili u nekoj drugoj atmosferi o porodičnim korijenima, to je prva stvar.

I druga stvar kad već pričate o korijenima pogledajte i vi vaše porodično stablo pa ćete i sami moći da procijenite o tome što pričate.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:52:07)

Ja ništa uvredljivo nijesam rekao o vašim korijenima nego sam rekao da je to naša velika pobjeda , a kada govorim o nama govorim o svima onima koji se bore protiv organizovanog kriminala i korupcije. V i dolazite iz čestite porodice, ništa vas nijesam uvrijedio. Korijeni vaši nam govore mnogo o tome, vi ste iz Pljevalja, radnička čestita porodica, pripadnici DPS-a, ništa ružno nisam rekao. Smatram da je to naša velika pobjeda jer vjerujemo da će DPS pod vašim rukovodstvom da bude mnogo drugačiji od onog DPS-a koga je predvodio Milo Đukanović, rekao sam Katunjanin, da ne bude zabune, on je iz Katunske nahije, s kojim smo mi imali velikih problema na neke druge teme, da ne otvaramo sada ovu priču.

Što se tiče nezavisne Crne Gore, niste vi simbol nezavisne Crne Gore. Simbol je bio prethodni predsjednik Demokratske partije socijalista, on je predvodio tu borbu, osmislio jedan drugi Cetinjanin Slavko Perović. To su simboli. Niste vi simbol toga. Vi ste sada predsjednik Demokratske partije socijalista koja treba da bude drugačija. Ja vas ohrabrujem da Demokratsku partiju socijalista učinite drugačijom, boljom. Zato, ponavljam, najveća pobjeda naše političke opcije je vaš dolazak na čelo Demokratske partije socijalista.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (05.04.24 12:53:37)

Razumijem šta je vaša politička intencija, da dokažete kako je Katunjanin autentični Crnogorac, a Danijel Živković koji dolazi iz Pljevalja to ne može biti. To je valjda politička konotacija. Nema veze.

Vidite, gospodine Mandiću, kada bih morao da dokazujem bilo kome u Crnoj Gori ko sam i šta sam bio bih potpuno na pogrešnom putu. Vi očigledno to imate potrebu, da stalno ističete ko ste i šta ste i na kojoj ste ideološkoj platformi. Vi ste prodali vašu ideološku platformu zbog fotelje predsjednika Skupštine. To građani treba da znaju. To je prva stvar.

Druga stvar, gospodine Mandiću, nisam ni rekao da sam simbol nezavisne Crne Gore. Meni je drago što sam prvi put svoje biračko pravo ostvario 21. maja 2006. godine i što sam ponosno zaokružio da Crna Gora postane nezavisna država. Niti sebe smatram većim ili manjim patriotom od bilo koga drugog koji je učestvovao u takvom činu. Samo sam to doveo u vezu s vašom politikom iz prethodnog vremenskog perioda. Vi ste se zdušno zalagali da Crna Gora ne bude nezavisna država. Je li ovo tačno. U redu. Je li tačno da ste se zalagali za to da Crna Gora ne postane članica NATO saveza. Naravno da jesam i borićemo se zajednički protiv toga ako je potrebno.

Treća stvar, gospodine Mandiću, jeste li se vi borili da Kosovo ne postane nezavisno, je li tačno ovo, jeste li štrajkovali glađu. Jeste li danas prihvatili sve ovo o čemu smo mi pričali što je politika Demokratske partije socijalista možda deklarativno. Priznali ste Kosovo, odrekli ste se Rusije, priznali ste NATO. Zbog tog NATO-a se i dalje danas vodi postupak pred nadležnim državnim organima. Kako će se završiti ne prejudiciram niti na to utičem niti seirim nad vašom sudbinom, to sam više puta rekao u ovom parlamentu.

Dakle, odrekli ste se vaše političke ideološke legitimacije. Nemojte da se ljutite na mene što ste vi to uradili svjesno svojom voljom. Ako ste to uradili nesvjesno, objasnite to građanima. Premijer ima potpuno

pravo da priča ovo što priča da poštuje spoljno političke prioritete dok god se vi tako ponašate, dok ne budete sastavni dio rekonstruisane Vlade. Kada uđete u rekonstruisanu Vladu važi ono pravilo koje ste kazali na sjednici Parlamenta. Ciljevi ostaju isti, samo su putevi drugačiji.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 12:55:58)

Gospodine Živkoviću, stalno me napadate, peckate, pokušavate i da vrijeđate. Ja vas ne vrijeđam. Čestitam vam i kažem najveća pobjeda naša je što ste vi na čelu Demokratske partije socijalista jer će Demokratska partija socijalista biti bolja. Demokratska partija socijalista će krenuti u borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, a neki su bili i povezani s organizovanim kriminalom i korupcijom. To je važnije od ovoga je li bilo ovo ili ono. Da se ne vraćamo, ne možete više dobiti riječ, ne može ni rečenica. Moramo da nastavimo dalje.

Ne možete da dobijete. Danas ste uzurpirali mnogo vremena i mnogo se puta javljali da niste imali pravo. Čestitam vam, danas ste imali dobar nastup u ovom parlamentu, premijeru postavljali pitanja. Usput, mada mi može svaki dan u ovom parlamentu da razgovaramo na ovoj relaciji koja postoji između poslanika parlamentarne većine i opozicije, ali mi moramo da idemo dalje. Što ćete više od ovoga? Vi mene kritikujete, a ja vas hvalim.

Dao sam riječ gospodinu Radunoviću, a kada završi gospodin Radunović možete dobiti.

SLAVEN RADUNOVIĆ (05.04.24 12:57:41)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Pozdravljam predsjednika Vlade i članove Vlade.

Drago mi je što smo završili s ovim pokušajem provokacija što je jedino što je ostalo kao oružje nekim strankama u ovom parlamentu. Pokušavaju na svaki način da naprave neki jaz među nama u parlamentarnoj većini, ali ne ide. Jer, najveći uspjeh, uopšte neko ko je najviše doprinio da se mi ovako okupimo je baš Demokratska partija socijalista jer smo svi bili jedinstveni u tome da se to čudo mora maći s vrata Crne Gore. Tako smo se okupili ujedinjeno u našim razlikama, postoje razlike, ali smo svjesni da su te razlike mnogo manje bitne od bilo kakve mogućnosti da se vrata na vlast u Crnoj Gori ljudi koji su Crnu Goru unazadili, posebno u privrednom smislu.

Kada smo kod privrede, moje pitanje se odnosi na jedan vrlo važan momenat koji nas čeka, a to je početak ljetnje turističke sezone. Najveći problem koji imamo generalno u ostvarivanju većeg prihoda od turizma nego što ga imamo svih ovih godina. To je saobraćajna blokada na primorju koja svake godine, posebno u julu i avgustu, umanjuje mogućnost povećanja prihoda od turizma zbog toga što se Jadranska magistrala koja je za sve crnogorske primorske gradove praktično glavna ulica blokira do tog nivoa da se putuje po tri, četiri sata dvadesetak kilometara. Imamo s jedne strane prelijepu plažu, rizorte, gastronomsku ponudu, sve što možemo da ponudimo turistima koji dođu u Crnu Goru, oni su već tu, ali na žalost ne mogu to sve da vide i da potroše novac i da crnogorskom budžetu doprinesu više iz prostog razloga što su blokirani u svojim gradovima.

Treba li da vas podsjetim da se, recimo, iz Boke kotorske do Budve u julu i avgustu ne može doći ispod tri ili četiri sata, da se od Bara do Ade ne može doći ispod tri, četiri sata. Tako da sve ono što turisti u pripremi svog dolaska gledaju u propagandnim spotovima u Crnoj Gori, kada požele da posjete, suoče se s činjenicom da je to nemoguće. Da ne pričam o ogromnim ulaganjima koji naši ugostitelji hotelijeri su napravili zadnjih desetak godina da obogate ponudu, ali jednostavno gosti ne mogu da u punom broju i punom kapacitetu uživaju u toj ponudi, a mi ne možemo da uživamo u tom prihodu. Zbog toga sam postavio gospodinu Spajiću pitanje, pročitacu sad i formalno kako je glasilo pitanje.

Već godinama je saobraćajni kaos na crnogorskim putevima u toku ljetnje turističke sezone glavni limitirajući faktor za ozbiljan rast prihoda od turizma. Imamo sjajne prirodne i kulturno istorijske atrakcije, bogatu gastronomsku ponudu, vrhunske rizorte i turiste koji žele sve to da posjete i potroše novac, ali jednostavno ne mogu stići na sva ta mjesta jer im za tridesetak kilometara treba tri, četiri sata vožnje u jednom smjeru.

"Da li Vlada ima strategiju za urgentno ublažavanje ovog problema na kratak rok dok se ne realizuju veliki planirani i već započeti infrastrukturni projekti koji će nas trajno relaksirati saobraćajnog kolapsa"?

Jasno je i svi mi vidimo da se u Crnoj Gori radi, asfaltira. Posebno je za ovu tematiku o kojoj pričam važan bulevar od Budve do Radanovića, do Tivta u stvari, do raskrsnice, a nadam se da će da produži od Jaza do Budve. Jasno je da to ne može da se završi sve ove godine, pa ni sledeće i da moramo nešto da smislimo u međuvremenu da odblokiramo saobraćajnice i da goste koji dolaze preko Debelog brijega koji su u tranzitu, usmjerimo na druge pravce tj. da preko Trebinja i dalje idu preko Podgorice, to su uglavnom, to svi

znamo, gasterbajteri iz susjednih zemalja koji dolaze iz Nječke, Švajcerske i tako dalje, samo prolaze kroz Crnu Goru, eventualno plate trajekt i to je sve što potroše u Crnoj Gori, a stvaraju ogroman problem, jer blokiraju uopšte život na primorju. Naravno, biće prilike i posle Vašeg odgovora da nastavimo dalje.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:02:55)

Zahvaljujem, poslaniče Radunoviću.

Sada riječ ima predsjednik Vlade, Miloško Spajić, izvolite.

MILOŠKO SPAJIĆ (05.04.24 13:03:08)

Uvaženi poslaniče Radunoviću,

Od samog početka rada ove Vlade prepoznali smo lošu saobraćajnu infrastrukturu kao usko grlo i jedno od barijera efikasnije valorizacije turističkih potencijala Crne Gore i diversifikacije ekonomije.

Razvoj te privredne grane izuzetno je značajan i za ukupni ekonomski napredak naše zemlje. Zbog toga smo unapređenje infrastrukture označili kao jedan od prioriteta, a sa riječi odmah prešli na djela. Tome svjedoči da već danas možemo govoriti da se na oko 10% ukupne saobraćajne infrastrukture u Crnoj Gori trenutno izvode radovi na izgradnji ili rekonstrukciji. Bitno je istaći da će prije ljetnje turističke sezone biti završeni radovi na značajnim putnim pravcima, kao što su Rožaje - Špiljane, Nikšić - Kuside, Jasenov Polje - Vidrovan, dok će na drugim gradilištima radovi biti zaustavljeni ili izvođenje prilagođeno na način da se ne ometa odvijanje saobraćaja.

Veoma važna saobraćajnica koja će doprinijeti smanjenju gužvi, budući da je na istoj najveća frekvencija saobraćaja, posebno tokom ljetnje turističke sezone je bulevar Tivat-Jaz čija je izgradnja otpočela i čiji završetak radova očekujemo u januaru, najkasnije u januaru 2026. godine. Ujedno, vjerujem da Vam je poznato da Ministarstvo saobraćaja i pomorstva intenzivno radi na uspostavljanju međunarodne pomorske linije koja će povezati Budvu i Dubrovnik u ljetnjoj turističkoj sezoni, kao i na uspostavljanju pomorske veze između Crne Gore i Italije. Uspostavljanje međunarodnih pomorskih linija donosi brojne benefite koji se, prije svega, ogledaju u smanjenju gužvi, rasterećenju putne infrastrukture, bržem prevozu putnika, bržoj graničnoj kontroli u ljetnjim mjesecima, kao i promociji pomorskog saobraćaja kao ekološki prihvatljivijeg vida transporta.

Takode, na ovaj način putnici koji se nalaze u tranzitu kroz Crnu Goru mogu koristiti i ove vidove prevoza i na taj način rasteretiti drumski saobraćaj. Uporedo sa razvijanjem pomorskih veza sa inostranstvom, planiramo da u narednom periodu radimo na kreiranju ambijenta koji će biti podsticajan i za uspostavljanje linijskog prevoza u unutrašnjem pomorskom saobraćaju, kako bi dodatno rasteretili putnu infrastrukturu, odnosno direktno uticali na smanjenje gužvi duž obale u ljetnjim mjesecima. Jedno od uskih grla i značajna prepreka daljoj valorizaciji turističkih potencijala je stanje aerodromske infrastrukture u Crnoj Gori. Zato smo odmah po formiranju Vlade pristupili rješavanju pitanja započetog tenderskog postupka za eventualnu koncesiju aerodroma, koja vjerovali ili ne, traje od 2019. godine i nikada nije rezultirala zatvaranjem postupka bilo da je to izbor najoptimalnije ponude ili odustajanje od postupka. Ova Vlada je ušla u treću fazu postupka i upravo juče je na Vladi usvojen ugovor sa Međunarodnom finansijskom korporacijom (IFC) koja će nastaviti da pruža savjetodavne usluge Vladi u ovom procesu, da ne bi završili na crnoj listi .. i Svjetske banke.

Takođe, razmatramo sve opcije za korišćenje velikih potencijala Luke Bar. Moram da naglasim, da su za veoma kratko vrijeme urađene velike stvari zahvaljujući ubrzanju evropskog puta kojem je umnogome doprinio i ovaj saziv Parlamenta, na polju saobraćajne i željezničke infrastrukture. Obezbijeđena su dva granta Evropske komisije koji će Crnoj Gori donijeti preko 300 miliona eura bespovratnih sredstava za rekonstrukciju željezničke infrastrukture i nastavak izgradnje auto-puta prema Srbiji. Te projekte želimo da na realizujemo u najskorijem roku, kako bi na najefikasniji način riješili i izazov iz Vašeg pitanja. Sa druge strane pitanje saobraćajnih gužvi u toku ljetnje turističke sezone nije novina, niti ekskluzivitet Crne Gore, jer se sa sličnim barijerama srijeću i druge države koje su manje ili više turistički orjentisane. Naš problem je i to što imamo veliki broj motornih vozila. Crna Gora je po zvaničnim podacima u 2022. godini imala 266 hiljada registrovanih vozila i što je možda još upečatljivije, to je 25% više registrovanih vozila, nego godinu ranije.

Takode, u prošloj kao i u ovoj godini na određenim putnim pravcima imamo konstantno povećanje obima saobraćaja u odnosu na isti period prethodnih godina, npr. puštanjem u saobraćaj auto-puta generisan je novi saobraćaj, za 20% veći nego što je to ranije bio slučaj na relaciji Podgorica - Kolašin. Ovi podaci kao i činjenica da u toku ljetnje turističke sezone dolazi do značajnog priliva inostranih motornih vozila, govore da postojeća saobraćajna infrastruktura, koja podrazumijeva državne i opštinske puteve kao i parking prostor, nema adekvatan kapacitet da u svakom trenutku omogući nesmetano saobraćanje i dovoljnu protočnost

saobraćaja. Ministarstvo saobraćaja i pomorstva u svojim strateškim i programskim dokumentima ima utvrđene dugoročne i kratkoročne mjere, koje će doprinijeti većem razvoju saobraćajne infrastrukture, organizaciji i ponudi javnog prevoza putnika, stvaranje preduslova za razvoj i unapređenje drugih vidova prevoza, što sve za cilj ima bolju i održivu mobilnost.

Hvala puno.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:08:26)

Zahvaljujem, predsjedniče Vlade.

Da li poslanik Radunović želi komentar? Želi, izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (05.04.24 13:08:33)

Zahvaljujem, predsjedniče Vlade.

Naravno, slažem se da nova brodska linija između Italije i Bara može da pomogne u svemu ovome, ali to je kap u moru, kao što znate, s obzirom na gužve moje su na crnogorskom primorju tokom ljeta, tih 100-ak automobila ili 200 koje će doći brodom ne znači ništa, to je za ovaj problem o kome ja pričam samo detalj. Zato, kao što sam vam rekao i malo prije kad smo pričali, prije početka sjednice, ja imam jedna predlog koji smo mi u Novoj srpskoj demokratiji razmatrali i prošle godine, a to je treba da nađemo način kako da tranzitne turiste koji se u Crnoj Gori ne zadržavaju usmjerimo na durge pravce. To bi mogli da uradimo uvođenjem vinjete koja bi recimo po kolima koštala oko 30 evra, a koja bi za sve one sa stranim registracijama koji ostaju u Crnoj Gori makar jednu noć, mogle da postane vaučer kojim plaćaju smještaj ili taksu boravišnu ili zavisi kako bi to Vlada uredila. Na taj način bismo vrlo, jer to se brzo razglasi među ovim ljudima koji dolaze tim putem, bismo usmjerili njih da već od Dubrovnika ili čak i prije, od Čapljine, prelaze na drugi putni pravac, a to je preko Trebinja, Nikšića i dalje putevima koji su ipak manje opterećeni i na taj način oslobađamo Jadransku magistralu ogromnog broja automobila.

Ako smatrate da ovo ima smisla može neko iz našeg kluba da se pozabavi tim, malo ozbiljnije i da probamo već ove sezone, možda bi bilo pametnije od juna, ali ne bi se to stiglo, jer treba da se organizuje, vrlo je prosta tehnika u pitanju, a mislim da bi rezultat bio više nego dobar.

Gospodine Konatar, imate ozbiljne probleme, toliko ste bili ponosni dok ste bili vlast, podržavana od DPS-a nikad niste dobacivali, sad ne možete da izdržite. Razumijem Vas, ja sam toliko godina bio opozicija, mislim da sam to vrlo časno radio, odavde su vrlo opasna pitanja išla ministrima uvijek, a sad sam vlast i sad pokušavam da se ponašam kao neko ko je iz vlasti, a to podrazumijeva da doprinesem boljem životu građana u Crnoj Gori. To što vama je važnije da vratite Dritana Abazovića u orbitu, nego da Crna Gora ide naprijed to je drugi problem.

Molim vas da me ne prekidate.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:11:52)

Molim Vas, poslaniče Radunoviću, završavajte. Poslanče Konatar, dozvolite poslaniku Radunoviću da završi izlaganje.

SLAVEN RADUNOVIĆ (05.04.24 13:11:57)

Volim kad URA koja je čitav svoj politički projekat navodno posvetila boljem životu, kad joj smeta kad se postavlja pitanje koje je rak rana crnogorskog turizma i svih ljudi koji se tim bave u Crnoj Gori tokom ljetnjeg perioda.

Kažem, možda smo zakasnili za period jun - septembar, ali jul - avgust kada je najveći problem, možda bi ovo moglo da se riješi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:12:28)

Zahvaljujem, poslaniče Radunoviću.

Da li premijer želi komentar na odgovor?

Izvolite.

MILOJKO SPAJIĆ (05.04.24 13:12:37)

Moram da iskoristim priliku za dodatni komentar jer mislim da je odlična ideja i da je jako konstruktivna. S tim u vezi mislim da treba da produbimo razmišljanja na ovu temu. Možda čak i stignemo do juna, prva stvar. Druga stvar, implikacija ove ideje bi mogla da ide i dalje od izbjegavanja saobraćaja iz inostranstva, kao i dodatne naplate prihoda. Treća stvar, siva ekonomija u izdavanju smještaja takođe bi mogla da benefitira od ovde ideje. Tako da puna podrška za ovo. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:13:15)

Zahvaljujem, predsjedniče Vlade.
Da li poslanik želi da iznese stav? Ne želi.
Procedura, poslanik Nikolić.
Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (05.04.24 13:13:25)

Zahvaljujem, predsjedavajući na datoj riječi.

Ostali smo dužni da ispravimo navode koje je dao kolega Knežević kada je intervenisao proceduralno. Međutim, izašao je iz sale pa smo čekali da se vrati. Pitao nas je odonosno karakterisao je kafu koju su poslanici Demokratske partije socijalista popili sa Željkom Obradovićem pa evo da mu ne ostanemo kratki za odgovor.

Gospodine Kneževiću, uživali smo u društvu Željka Obradovića i bilo nam je jako prijatno da razgovaramo sa čovjekom koji je evropski velikan u košarci. Pričali smo o sportu. Dakle, bilo nam je jako ugodno nijesmo pričali o politici. Razumijem da je to moglo da smeta i da je zasmetalo brojnim portalima koji su nakačeni na razne službe, pa su komentarisali kako je propala ideja da se Željko Obradović sretne sa političkim predstavnicima Srba ne ulazim u to, ali je još više propala teza o tome da je DPS antisrpska partija i to je zapravo proizvelo najveću nervozu i kod medija u Srbiji i kod nekih političara koji su to komentarisali. Dakle, bilo je jako prijatno. Razgovarali smo o sportu, a mogu da pretpostavim da Željko Obradović, kao istaknuti Srbin neko ko je prepoznat i kao intelektualac ne samo kao košarkaški trener može da smeta mnogima u Srbiji uključujući i neke vladajuće strukture.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:15:19)

Zahvaljujem, poslaniče Nikolić.
Riječ ima poslanik Knežević.
Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (05.04.24 13:15:25)

Kolega Nikoliću, čestitao sam vam na tome, kao navijač Crvene zvezde meni se sviđa da imamo jednu vrstu rivaliteta, da vi kao partizanovci se sretete sa gospodinom Obradovićem, da razgovarate. Ja se uglavnom srijećem sa rukovodstvom FK i KK Crvena zvezda jer sam navijač Crvene zvezde. Nemam ništa protiv što ste vi bili sa Željkom Obradovićem i što ste demantovali ovo da ste vi neki antisrbi. Podsjetiću vas da ste i vi i gospodin Živković, ne znam još ko je ovdje, nema od ovih pozadi, isključeni iz Srpske pravoslavne crkve. Dobro bi bilo sad poslije ovog sastanka sa Željkom Obradovićem da izdignete na još jedan nivo i da se sretete sa mitropolitom Joanikijem pa onda da vam on obezbijedi sastanak sa patrijarhom Porfirijem dako vas vratite u crkvu i krenuli ste dobrim koracima preko Željka Obradovića da se vratite u Srpsku pravoslavnu crkvu. Ja vam čestitam na tome i nemam ništa protiv. Dobrodošli u Sportsko društvo Partizan. To vam ja želim kao zvezdaš.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:16:34)

Zahvaljujem, poslaniče Kneževiću.

Sada riječ ima poslanik Damir Gutić, kao ovlašćeni predstavnik Poslaničkog kluba Bošnjačke stranke. Izvolite.

DAMIR GUTIĆ (05.04.24 13:16:46)

Hvala, potpredsjedniče.

Koristim priliku da pozdravim premijera sa potpredsjednicima i ministre koji su prisutni.

Iz ovih sportskih i metafizičkih tema vraćamo se realnim temama.

Dakle, poštovani predsjedniče Vlade, gospodine Spajiću,

Na čemu Crna Gora temelji ambiciozno agendu izgradnje saobraćajne infrastrukture u narednom periodu imajući u vidu da je kapitalnim budžetom za ovu godinu bilo opredijeljeno 7,1% budžeta, a da su u planu određeni veliki projekti i pitanje kako da to isfinansiramo.

Obrazloženje:

Razvoj saobraćajne infrastrukture jeste osnov za privredni razvoj Crne Gore za povezivanje regija gdje se nalaze resursi sa ragijama gdje je potrošnja, za povezivanje djelatnosti njihovu sinergiju gdje, prije svega, mislim na turizam i poljoprivredu, kao i na očuvanje ljudskog kapitala na sjeveru Crne Gore. U zadnjih 30 godina imamo nezaustavljivi trend raseljavanja stanovništva sa sjevera interno i eksterno tako da su to razlozi ekonomske prirode i da država mnogo više mora uraditi kako bi se obezbijedili preduslovi za razvoj, a to je prije svega razvojem saobraćajne infrastrukture koja bi premrežila sjever i tako mu povećala šanse za očuvanje privredne supstance.

Bošnjačka stranka kao jedina partija čije sjedište na sjeveru i koja u svojim programskim ciljevima ima zacrtan regionalni razvoj i razvoj sjevera smatra da je najzainteresovaniji politički subjekt za potpunu implementaciju planova koji za cilj imaju bolje saobraćajno povezivanje sjevera sa centralnim i južnim dijelom Crne Gore, ali i sa susjednim državama kako mnoge opštine u Crnoj Gori ne bi bile slijepo crijevo, a svjedoci smo da je to trenutno slučaj sa nekoliko opština kao što su Gusinje, Plav, Petnjica. Zato ćete imati potpunu podršku Bošnjačke stranke da planove, koje ste javno promovisali, započnete da do 2030. godine, kako ste sami kazali imamo jednu potpuno novu mrežu puteva koji će u potpunosti biti podrška razvoju privrede u Crnoj Gori.

Podsjetimo se ambiciozni plan unapređenja saobraćajne infrastrukture predviđa završetak autoputa Bar - Boljare, zatim izgradnju jadransko-jonskog puta kroz Crnu Goru, te izgradnja četiri brze auto ceste Bijelo Polje - Pljevlja, Bar - Ulcinj, obilaznica od Budve do Luštica i brze ceste Andrijevića - Peć.

Zaista bi izgradnja svih ovih puteva preporučila Crnu Goru i smatramo da u nekoj doglednoj budućnosti oni moraju biti urađeni, te da nije pitanje hoćemo li nego kada ćemo da se posvetimo ovom cilju. Zato nas u Bošnjačkoj stranci raduje da to može biti do 2030. godine.

Kao politički subjekt koji je u nekoliko perioda rukovodio ministarstvom nadležnim za sektor saobraćaja upoznati smo sa svim ograničenjima koja nam stoje na tom putu. Podsjetiću da su radovi na autoputu do Mateševa intezivirani onda kada je resor saobraćaja vodio ministar iz reda Bošnjačke stranke i skoro završeni u periodu trajanja te vlade, da bismo nakon toga imali potpuni zastoj u radu tokom trajanja 42. Vlade.

Radovi na autoputu, sticajem okolnosti, završeni su i autoput je bio otvoren u vrijeme trajanja 43. Vlade kada je resorom saobraćaja ponovo upravljao ministar iz reda Bošnjačke stranke. Nije ministar davao novac da se autoput završi, ali jeste posložio red prioriteta u radu kako bi se pojedini projekti koji su od primarnog značaja za državu završili u najkraćem roku. Efekat u radu Ministarstva kapitalnih investicija u 43. Vladi Crne Gore vidljiv je kroz rezultate koji su ostvareni, a koji se ogledaju kroz odobrenu aplikaciju kojom je Crnoj Gori odobreno 112 miliona eura granta za rekonstrukciju željezničke pruge, a takođe je preuzeto i niz koraka koji su doveli do toga da Crna Gora dobije obećanje za grant, za nastavak autoputa od 200 do 250 miliona kao i kredit od 200 miliona. To je dobro. Dobro je da ova vlada nastavila intezivno da radi na daljim aktivnostima kako bi se vidjeli rezultati u praksi. Ono što jeste konkretno i što daje nadu da se neće stati jesu raspisana četiri tendera za sada za izradu idejnih rešenja za ove puteve. Negdje smo došli do projekcije da bi završetak ovih saobraćajnica bilo potrebno oko sedam milijardi eura. Imajući u vidu da je projektovani GDP Crne Gore za ovu godinu negdje oko sedam milijardi jasno je koji je to ekvivalent. Ono što nam budi zabrinutost da Crna Gora to ne može isfinansirati pri postojećim stopama rasta koje su u narednim godinama projektovne oko tri do tri i po procenta. Pa, čak i uz zaduživanje i do milijardu eura godišnje u narednih šest godina ne bi došli do te cifre do željene cifre od sedam milijardi kako bismo isfinansirali, a posebni izazov je i to da li ćemo uopšte moći da se zadužujemo do tog nivoa pa čak i da su zaduženja samo i isključivo za te investicije. Uz sve to ne želim da zanemarim potrebu za izgradnjom i unapređenjem saobraćajne infrastrukture koja se već realizuje, a za šta su potrebna sredstva. Zatim, onu infrastrukturu koja je već u planu za ovu ili naredne godine, a tu mislim na puteve koji su u planovima Uprave za saobraćaj. Zatim, puteve za koje postoji projektna

dokumentacija i studije opravdanosti, a nijesu trenutno u planu za izgradnju. Dakle, želimo u potpunosti podržati izgradnju cijele mreže puteva koju ste najavili, ali da ne bismo živjeli u iluzijama i da ovo ne budu samo lijepa obećanja pitam vas kako planirate da ovo izfinansiramo, kako bismo u što skorijem periodu imali ovu mrežu puteva urađenu.

Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:22:43)

Zahvaljujem, poslaniče Gutiću, sada riječ ima predsjednik Vlade Milojko Spajić, izvolite.

MILOJKO SPAJIĆ (05.04.24 13:22:48)

Uvaženi poslaniče Gutiću, ova Vlada je apsolutno posvećena ostvarivanju tri strateška cilja, punu integraciju Evropsku uniju, vladavini prava i ubrzanom ekonomskom razvoju za unapređenje standarda svih naših građana. Glavni preduslov ubrzanog ekonomskog razvoja tj. korišćenja punog ekonomskog potencijala Crne Gore jeste upravo razvoj infrastrukture koja trenutno predstavlja ograničavajući faktor u tom smislu. Izgradnja nove i unapređenje postojeće infrastrukture, izuzetno je važno i sa aspekta ravnomjernog regionalnog razvoja Crne Gore, ali dostupnosti zemlje kao turističke destinacije. Stvaranje uslova za devirifikovanje ekonomije i jačanje njene konkurentnosti u regionalnim međunarodnim okvirima. Unapređenja mobilnosti ljudi i roba, privlačenja kredibilnih investicija i niz drugih aspekata važnih za ekonomsku perspektivu razvoja naše zemlje.

Zbog svega navedenog razvoj saobraćajne mreže, unapređenje aerodromske i željezničke infrastrukture kao valorizacija potencijala Luke Bar, prioriteta su na koje ova Vlada maksimalno fokusirana. Zbog toga smo kapitalnim budžetom predvidjeli finansiranje izgradnje dionice auto puta Mateševa Andrijevića, što nije umanjilo uporedne aktivnosti na obezbjeđivanju podrške Evropske komisije i IRB.

Aktivan rad od samog početka mandata ove Vlade intenzivna komunikacija i veliko razumijevanje naših evropskih partnera o važnosti ubrzanja procedura za nastavak izgradnje dovelo je do toga da će nam Evropska komisija obezbijediti bespovratna sredstva u iznosu od 40% ukupne vrijednosti radova na ovoj dionici što će iznositi između 200 i 250 miliona eura. To je najveći pojedinačni grant ikad odobren Crnoj Gori. Preostali iznos sredstava neophodan za finansiranje biće obezbijeđen iz povoljnog kredita koji će biti odobren od strane IRB-dia raspisivanje tendera za ovaj projekat očekuje se do kraja ove godine, pri čemu će predkvalifikacioni tender biti raspisan tokom ovog mjeseca.

Vi dobro znate i da je dobijen grant od 126 miliona eura i to za rekonstrukciju željezničke infrastrukture na dionici od Bara do Podgorice, samim tim već do kraja ove godine, Crnoj Gori će na raspolaganju biti makar 312 miliona eura bespovratnih sredstava, o kolikom se iznosu radi i koliko je to važno za Crnu Goru najbolje ilustruje podatak da ukupni kapitalni budžet naše države za 2024.godinu iznosi 240 miliona eura. Uz navedeno Crnoj Gori će na raspolaganju biti dodatna sredstva posredstvom instrumenata Evropske unije za reforme i rast za Zapadni balkan u iznosu od 206 miliona eura, za potrebe infrastrukturnih projekata do kraja 2027.godine, što je na nivou oko pola milijarde ukupne vrijednosti projekata koji mogu biti kandidovani za finansiranje ovim putem. Upravo su vrijednosti koje baštini Evropska unija i benefiti ekonomske integracije, najbolji dokaz važnosti insistiranja na ubrzanju evropskog puta i sprovođenju svih neophodnih reformi koje su godinama unazad bilieimplementirane sporo i neefikasno. Dok su druge vlade deklarativno govorili o infrastrukturi, ova Vlada je posredstvom Monteputa već u prvom kvartalu o.g. pokrenula tenderske proceduru za izradu idejnih projekata i idejnih rješenja za sljedeće dionice.

Auto put Andrijevića Berane, Boljare idejni projekat, auto put Andrijevića Peč, dionica Andrijevića Čakor, idejno rješenje ukrštanje auto puta Bar Boljare sa Jadransko-jonskim auto putem i brzom saobraćajnicom jug idejno rješenje. Brza saobraćajnica dionica Crnča Pljevlja, granica sa Bosnom i Hercegovinom idejno rješenje. Brza saobraćajnica prelazak Bokokotorskog zaliva idejno rješenje. Tokom godine, planirana je izrada idejnih projekata za sljedeće saobraćajnice: Jadransko-jonski auto put dionica od Grahova do ukrštanja sa auto putem Bar Boljare. Auto put Bar Boljare, dionica Podgorica Bar.

Takođe, tokom godine planirana je izraa idejnih rješenja za sljedeće saobraćajnice: Jadransko-jonski auto put dionica od granice sa BiH do Grahova. Jadransko-jonski auto put dionica Bar Ulcinj. Brza saobraćajnica dionica Podgorica Nikšić, brza saobraćajnica dionica Smokovac Božaj. Kako ste i sami naveli ambiciozna agenda izgradnje saobraćajne infrastrukture biće finansiranja kroz više modela. Sopstvenim sredstvima planiranih kroz kapitalni budžet grantovima Evropske unije, povoljni kreditnim aranžmanima sa kreditnim međunarodnim finansijskim institucijama. Dodatno naglašavam da Vlada preduzima aktivnosti u dijelu kreiranja prostora za nove investicione forme koje kombinuju autoritet javnih institucija i ekspertizu privatnog sektora, ostvarive kroz javno privatno partnerstvo koje ima veliki potencijal, posebno u oblastima

atraktivnim za privatni kapital. Posvećeni smo i strateškom partnerstvu gdje uspostavljamo nove modele za realizaciju investicija kroz novi pristup koji uvažava investitora pružajući mu olakšan pristup državnim institucijama koje administrativne forme svodi na minimum.

Sve ovo je više nego dovoljan dokaz da je jedan od primarnih ciljeva ove Vlade izgradnja saobraćajne infrastrukture, jer bez dobre saobraćajne infrastrukture nema ni privrednog razvoja države, dobre tustičke ponude, bolje povezanosti pristupačnosti. Pa s toga svakako neophodno finansijsko ulaganje ima opravdanost jer ulaganje u saobraćajnu infrastrukturu je ulaganje u budućnost Crne Gore.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:28:59)

Zahvaljujem.

Da li komentar želi poslanik Gutić? Želi, izvolite.

DAMIR GUTIĆ (05.04.24 13:29:02)

Hvala, predsjedniče Vlade.

Dakle, upravo zbog kompleksnosti i zbog toga što je obim ovih investicija velik, vama sam postavio pitanje, a ne ministru saobraćaja. Jer, ova ulaganja koja mogu težiti kao što smo rekli beć sedam milijardi eura prevazilaze sve one okvire koje bi neko ministarstvo moglo da vodi i utiču toliko na ekonomiju zemlje da noralno oko toga treba da se pita samo predsjednik Vlade.

Ono što mene ostaje kao nedoumica jeste da li smo pripremljeni da ove infrastrukturne projekte koji su sada došli u fokus, da li smo pripremljeni sa svim planovima da oni budu implementirani budući da se negdje pojavila informacija da put Bijelo Polje, Pljevlja nije u prostornom planu Crne Gore. Znamo da se prostorni plan trenutno radi do 2040.godine i da takve stvari mogu da ometu određene procedura u budućnosti, tako da pozivamo na to da svi državni organi moramu biti budni i prilikom izgradnje ovih planova koji strateški u dugom roku određuju budućnost određenih projekata, da moraju biti definisani.

Ono što mene još interesuje što nijesam dobio odgovor jeste da li će ove investicije koje se planiraju izgradnjom ovih puteva ići na uštrb postojećih investicija. Dakle, interesuje me da li će ove nove investicije ići na uštrb postojećih investicija, jer svjedoci smo toga da već se sprovode određeni radovi i postoje potrebe za rekonstrukcijom još nekih puteva koji nijesu obuhvaćeni ovim najavama i ovim planovima.

Ono što me razuje jeste da se pojavljuje neki novi vid stvaranja kapitala kojim bi se to radilo, a to je javno privatno partnerstvo koje ste spomenuli u tom kontekstu. Očekujem da bi to mogao biti značajan izvor iz razloga što kada pominjete sopstvena sredstva i kada pominjete naš kapitalni budžet i kada smo rekli da je na nivou 7,1% to je veoma malo i ukoliko projektujemo slične kapitalne budžete u narednim godinama nećemo moći da finansiramo ove puteve. Tako da je potrebno da imamo neke nove izvore finansiranja. Ono što mi daje dilemu, ajde da kažem iz vašeg odgovora jeste da kada se uspostavlja strateško partnerstvo koje je investitorima olakšan pristup institucijama da li dovodi neke druge u neravnopravan položaj u odnosu na te strateške investitore.

Dakle, ono što bi trebalo voditi računa u budućem periodu jeste to, a što smo mi i pri izglasavanju budžeta skrenuli pažnju, jeste da kapitalni budžet mora biti u većem odnosu zastupljen u državnom budžetu iz prostog razloga što kapitalni budžet obezbjeđuje investicijama i rast GDP-a i razvoj privrednih djelatnosti, doknovac koji je uključen u potrošnju do toga ne dovodi. Ono što u krajnjem jeste benefit iz vašeg odgovora jeste to da dobijamo neko svojevrsno obećanje, da će se raditi na ovim infrastrukturnim projektima i da građani Crne Gore mogu da očekuju, a posebno građani sjevera da u nerednom periodu, da u narednih pet šest godina mogu očekivati takvu izgradnju nekih novih saobraćajnica koje će im olakšati život i obezbijediti preduslove za bolju privrednu aktivnost. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:32:49)

Zahvaljujem, poslaniče Gutiću.

Da li je predsjednik Vlade želi odgovor? Ne želi. Idemo dalje.

Sada pozivam poslanika Milana Kneževića da uzme riječ.

Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (05.04.24 13:33:00)

Slobodan Crna Goro i vi u ZIKS-u, premijeru Spajiću postavio sam sledeće pitanje:

Da li je u planu potpisivanje međudržavnog sporazuma o dvojnog državljanstvu sa Republikom Srbijom? Gospodine Spajiću, i vi svi prisutni ovdje i crnogorska javnosti, meni ni dan danas, od 21.maja 2006.godine, nije jasno kako je Beograd pripao Srbiji, a ne Crnoj Gori. To je najveći čin veleizdaje, čak veći i od one makaronske Skupštine za Petrovdan 12. jula 1941.godine kada su pojedinci pjevali i skandirali - *viva, Duće* - pri činjenici da smo Beograd prepuštili mrskoj Srbiji. Beograd u kome i danas držimo pozicije i utvrđenja na Obilića vencu, na Dorćolu, na Vračaru, na Novom Beogradu, a počinjemo da se pozicioniramo i u Beogradu na vodi, na najvišim kulama, da poput Josipe Lisac gledamo kako Dunav ljubi nebo ili Sava, svejedno, a i na Novom groblju, ako hoćete, gospodine Spajiću, mi Crnogorci imamo najljepše grobove, i lako ih je prepoznati. Beograd u kome smo većina u Mažestiku, Žozefini, Grafičaru, Nacionalnoj klasi, Tri šešira, u kome redovno možete da vidite beogradsku omladinu kako na ramenima Dritana Abazovića i pita mene što nisi ti kao on, skandirajući mu - Dritan,e Srbije da sam jedno vrijeme bio u ozbiljnom razmišljanju da možda i ja presadim kosu da bi počeo da ličim na brata mog Dritana Abazovića zbog Tri šešira, ali kad sam ga vidio kako igra šotu shvatio sam da mi ne bi koljena izdržala. Beograd u kome svi ovi iz Podgorice, iz Crne Gore kada čuju neku brinetu ili plavušu koja kaže bre odmah skaču sa splavova u Savu ili Dunav, potpuno zaljubljeni, ostavljaju žene, ostavljaju ljubavnike, ljubavnice, majku, decu i svakoga živoga, Beograd zbog koga prvi red DPS-a prelazi da navija za sportsko društvo Partizan. U tom Beogradu,gospodine Spajiću, živi najmanje milion Crnogoraca porijeklom bilo da se radi o njima koji su rođeni u Crnoj Gori ili o njihovim roditeljima i koji gospodine Spajiću, nemaju nikakvo pravo na Crnu Goru, a više ga evo ima Telman Ismailov i svi ovi ostali koji su dobijali azile ili specijalna državljanstva poput Šinavatre i mnogih drugih.

Zato smatram da je neophodno da jedan od ključnih prioriteta rada Vlade bude rešavanje ovog Sporazuma, da nam se ne bi desilo gospodine Spajiću, da nam se ti građani obrate kao što se onaj veliki rimski vojskovođa Scipion Afrikanac obratio razočaran Rimskoj republici - nezahvalna domovino, ni kosti moje nećeš imati. Mi smo donijeli jedan retrogradni Ustav Mila Đukanovića i Ranka Krivokapića koji je želio od Crne Gore da napravi zatvorenu državu, da imamo restriktivna dvojna državljanstva posebno za ljude koji su porijeklom iz Crne Gore, koji su u vrijeme referenduma imali dvojno državljanstvo, ali nisu imali pravo glasa. Imamo li mi pravo na našu braću, rođake, prijatelje, kumove koji žive u Crnoj Gori, koji žive u Srbiji kada dođu u Crnu Goru da moraju da se prijavljuju MUP-u da imaju privremene boravišne dozvole, da se prijavljuju turističkoj organizaciji, a tu su im grobovi, tu su im kuće, tu su im najbliži ili ćemo da riješimo ovaj problem? I nemam ništa protivno da to bude rešenje i sa drugim državama, da ne bude da ja želim da sad to bude nekakav prioritet isključivo za Srbiju i da to bude samo međudržavni Sporazum sa Srbijom, ali mi se obratio veliki broj naših zemljaka koji trenutno žive u Srbiji, a koji žele da imaju crnogorskog državljanstvo i da imaju pravo na život u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:38:02)

Zahvaljujem, poslaniče Kneževiću.
Sada riječ ima predsjednik Vlade.
Izvolite.

MILOJKO SPAJIĆ (05.04.24 13:38:09)

Poštovani poslaniče Kneževiću,
Budući da po grubim procjenama skoro 300.000 državljana Crne Gore ima dvojno državljanstvo neke zemlje, a da trenutni zakonodavni okvir ne prepoznaje većinu njih na taj način stečenih državljanstava Vlada će na inicijativu Skupštine Crne Gore raditi na izradi zakonodavnog okvira kako bi se uspostavio sistem dvojnog državljanstva po ugledu na zemlje Evropske unije i po najvišim svjetskim standardima. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:38:44)

Zahvaljujem.
Da li poslanik Knežević želi riječ?
Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (05.04.24 13:38:50)

Hvala vam na odgovoru, premijeru Spajiću, ali ja želim da budem malo precizniji, određeniji vezano za ovu temu koju smo otvorili, jer sam ja govorio o nekadašnjim državljanima Crne Gore koji su izgubili državljanstvo ili imaju crnogorsko porijeklo, a žive u Srbiji. Po mojoj procjeni tih ljudi je oko milion. Ne znam da li su svi spremni da uzmu crnogorsko državljanstvo, ali sam uvjeren da veliki broj jeste. Upravo ovakav restriktivni Ustav je precizirao da mi prije bilo kakvih izmjena zakona ili bilo čega moramo da potpišemo međudržavni Sporazum sa Republikom Srbijom o dvojnomo državljanstvu kako bismo mogli da uđemo u legislativu koja bi tim ljudima omogućila da dobiju dvojno državljanstvo.

Gospodine Spajiću, za referendum 21.maja 2006.godine 200.000 crnogorskih državljana je živjelo u Srbiji, a nije imalo pravo glasa, a sa druge strane u birački spisak je upisano 100.000 državljana Crne Gore koji su živjeli u Zapadnoj Evropi ili preko okeana zato što je neko napravio procjenu da će oni da glasaju za nezavisnu Crnu Goru kao i što je bila napravljena procjena za ove ljude u Srbiji da im se ne dozvoli pravo glasa. Pošto su ovdje svi uplašeni da bi dolaskom, odnosno dobijanjem državljanstva crnogorskog ti ljudi se našli u biračkom spisku mi možemo jasno zakonski to i da ograničimo i da oročimo kroz registre prebivališta. Ti ljudi ne traže biračko pravo. Ti ljudi traže pravo da budu crnogorski državljani, jer su rođeni u Crnoj Gori, jer im je to pravo oduzeto ovim Ustavom koji su donijeli Ranko Krivokapić i Milo Đukanović i mislim da je to pošteno gospodine Spajiću, mi smo mala država, popis će pokazati kad se odbiju ovi Rusi, Ukrajinci, Turci, da nas je ispod 600.000 i nije mi jasno zašto ovaj MONSTAT više ne unosi ove podatke i objavljuje ove rezultate nisu potpisivali ni Peking ni Šangaj nego su potpisivali Crnu Goru i nije mi jasno ko bi mogao u budućem periodu da liši Crnu Goru svojih građana, svojih državljana koji su u svakom smislu vezani za nju. Ako ponavljam postoji političko opterećenje zbog toga da bi se ti ljudi mogli naći u biračkom spisku. To možemo lako dogovoriti i kroz Sporazum i kroz zakon da ti ljudi nemaju pravo glasa, osim ako promijene registar prebivališta i ako protekne određeni zakonski rok da im se omogući pravo glasa. Nemojte da se odričemo naših državljana. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:41:53)

Zahvaljujem, poslaniče Kneževiću.
Premijer ne želi odgovor. Idemo dalje.
Sada riječ ima poslanik Dritan Abazović.
Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ (05.04.24 13:42:00)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.
Uvažene kolegice i kolege, uvaženi članovi Vlade, uvaženi građani Crne Gore,
Dakle, ja sam premijeru postavio jedno vrlo kratko pitanje koje glasi:
Kakva je uloga ujaka u kadrovskoj politici i odlučivanju u 44. Vladi Crne Gore? Viđete najšturiji odgovor na svijetu, možda će biti nekog dodatka, trening čitanja, ali to je nešto što je sasvim legitimno, u to se neću uključivati. Očekujem da gospodin Spajić prvo otkrije identitet ujaka, s obzirom na to da nijesam navodio ovdje imena, a onda i da vidimo da li on ima uticaj na odluke koje se tiču Vlade Crne Gore ili nema. Zašto se postavilo ovo pitanje, nema ođe ništa lično niti vezano za ono što su neke familijarne konekcije koje svi mi imamo nego da li neko iz sjenke utiče na važne odluke Vlade Crne Gore i da li se vraća praksa da se umjesto u državnim organima na drugim mjestima, u hotelima, ugostiteljskim objektima, hodnicima, Agenciji za nacionalnu bezbjednost ili u nekim drugim kuloarima donose odluke važne za državu Crnu Goru. S tim u vezi, pozivam da se otkrije identitet čovjeka, da to ne bih radio lično, onda ću reći drugu argumentaciju vezano za ovo pitanje. Danas je bilo puno stvari, pominjan sam u nekoliko konteksta, a nisam imao priliku da se uključujem, ali ću sada dati kratke napomene vezano za nekoliko stvari koje su se mogle čuti danas u toku Premijerskog sata.

Prvo, žao mi je što nema predsjednika Skupštine, nemam namjeru da polemišem, ali on je na tragu da odlično naslijedi Darka Pajovića. Da kažem da sam ja bio poslanik te partije. S obzirom na to da je Darko Pajović od svoje politike odustao zbog jedne funkcije, on je na dobrom putu da to pretekne i bude uspješniji od njega.

Drugo, kada je riječ o drugim kolegama, takođe pozivam Specijalno državno tužilaštvo da što prije da epilog aferi Do Kvon. Kada je vaš kolega uputio pitanje vezano za to ko je vršio uplate, vršio je vaš kolega, dva puta po 400 hiljada eura.

Poštovani građani Crne Gore, ne znam možete li da zamislite koliko je 400 hiljada, sada zamislite koliko je 800 hiljada eura. Čovjek sjedi u našim klupama. Pošto je svaka istina vrlo slična kada se radi o Vladi

i partiji koja je na vlasti, očekujem, hvala na sugestiji da kažem što piše, ko je ovdje uplatio kauciju za Do Kvona, dva puta po 400 hiljada eura, između ostalih, pošto nam jedan nije važan jer nije član Skupštine, jedan je gospodin Dragović koji je poslanik Pokreta Evropa sad. Jedini čovjek u Crnoj Gori, tvrdim, kojeg je poznavao Kvon prije nego što je došao u Crnu Goru je Miloško Spajić.

Moje pitanje je vezano za ujaka, ali i za ostale i ko vas je povezao s gospodinom iz Beograda 1.05.2021. godine. Moje pitanje je, još jednom ponavljam, 1.05.2021. godine, tada ste bili ministar finansija. Neko je rekao da nije bilo politike nekih drugih opcija, vi nikad ne bi sjedeli tu. Vi nikad ne bi sjedeli tu da mi nismo bili za ekspertsku Vladu. Ali, meni nije žao, volim da mladi progresivni ljudi imaju priliku u našoj državi, ali isto tako ne volim kada se pričaju neistine, kada se drugim ljudima podmeću stvari za koje nemaju nikakvu vezu i kada se ne odgovara jasno i decidno na pitanja. Tako da pozivam. Hvala što ste pokušali da kažete da se razotkrila afera Do Kvon izjavom advokata. Pozivam i gospodina Piperovića i on je rekao za svoje klijente da nisu uopšte ništa skrivili. Advokati Radoja Zvicera su rekli potpuno isto da niko ništa nije skrivio. Više puta je gospodin Spajić rekao da ništa nije skrivio, u to ne sumnjam, ali pozivam gospodina Spajića da kaže opet ono što je rekao prije parlamentarnih izbora da je on imao kontakte s gospodinom Do Kvonom, da ga poznaje od ranije i da potvrdi ono što je meni rekao je li istina, ali važno je zbog politike da je u saradnji s njim uspio da izgubi velike pare. Gospodin Spajić u saradnji s Do Kvonom. Reći ću za druga kadrovska rešenja Vlade.

Kada se pozivate na poštovanje zakona, pošto ćete čuti, građani, odgovor kako me poziva na poznavanje prava i Ustava itd. gospodin Spajić, takođe pozivam na poštovanje prava. To je bila glavna stvar koju ste rekli da ćete poštovati Ustav i zakone Crne Gore. Vidimo odlično kako ih poštujete i kada je u pitanju izbor direktora Policije i kada je izbor generalnog inspektora ANB-a. To što neki ljudi nemaju hrabrosti da podnesu krivične prijave, nemojte misliti da neće uraditi neki drugi. Kada je bio Milivoje Katnić mislilo se da se nikad ništa neće promijeniti u Crnoj Gori. Tako se ovdje vladalo 30 godina pa se nešto desilo.

Zadovoljan sam kako vi do sada djelujete. Mene ste iznenadili. Mislio sam da će to da ide sporije, ali sistem bubnja, rascijepano po sredini funkcioniše i, čini mi se, proizvodi zvukove baš onakve kakve sam mislio da će se desiti u oktobru ove godine. Da ne bih dužio u prvom javljanju, sačekaću vaš odgovor, a onda ću nabrojati neke stvari za koje mislim da su važne da se upozna javnost. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:48:21)

Zahvaljujem, poslaniče Abazoviću.

Molim vas, prije nego što poslanik Laković uzme riječ, da podsjetim crnogorsku javnost da ste tu argumentaciju koristili više puta i u plenarnoj sali upravo s ovim žiro-računom i na Odboru za bezbjednost itd. iako tu nema ništa novo. Imali ste priliku da čujete, poslanik Dragović je više puta to objašnjavao. Mislim da nema ništa novo, samo radi javnosti.

Izvolite, proceduralno.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.04.24 13:48:52)

Vama se obraćam, predsjedavajući.

Mislim da ste prekršili član 187 Poslovnika. Ne znam na šta se oslanja ovo izlaganje, na koji dio Poslovnika se može referisati ovo izlaganje gospodina Abazovića. On je komentarisao drugo poslaničko pitanje i pravio osvrt u svom poslaničkom pitanju na druga poslanička pitanja. Pretpostavljam da bih ovdje kao podnosilac tog pitanja na koje je on imao osvrt trebao da imam odgovor na komentar jer je komentarisao poslaničko pitanje.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:49:38)

Ako želite ispravku navoda, možete da iskoristite.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.04.24 13:49:43)

Da ne bi ovaj premijerski sat otišao u neku svoju suprotnost i da sada svi dobijemo pravo da komentarišemo tuđa pitanja i tuđe političke stavove onda ovo više nije Premijerski sat. Ulazimo u neke diskusije koje nisu po Poslovniku. Ovdje je kolega Abazović komentarisao moje izlaganje i moje postavljeno pitanje. Sada vas pitam kao predsjedavajućeg da li imam pravo na odgovor na taj njegov komentar.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:50:14)

Imate pravo na repliku, ako želite. Izvolite.

Poslanik Laković je komentarisao vaše izlaganje, vi ste komentarisali pitanje gospodina Lakovića. On se sada na to pozvao. Nemojte, molim vas, dozvolite. Samo polako, svi će imati pravo da kažu to što misle. Ako ima repliku onda vi nemate pravo. Vi kasnije možete da komentarišete izlaganje premijera, i to je to. Gospodine Abazoviću, nisam vam dao riječ. Molim vas, poslanik Laković se već javio. Dakle, prvo poslanik Laković ima riječ, a onda vi. Samo sam vam odgovorio na pitanje. Dobićete. Gospodin Laković, a onda vi imate proceduru, i to je to. Ali, gospodin Laković se već javio. Gospodine Abazoviću, ne možete da se žalite da ovdje niste imali jedan fer tretman. Naravno, ali gospodin Laković se već javio.

Da čujemo na osnovu čega gospodin Abazović ima proceduralnu reakciju. Vi imate pravo na repliku. Molim vas da napravite jedan istupak da ne bude da je gospodin Abazović nešto zakinut. Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ (05.04.24 13:52:04)

Gospodine Pejoviću, vama se obraćam proceduralno, čisto da bih pomogao da se riješi dilema i da idemo dalje. Gospodina Lakovića ničim nisam spomenuo. Svoje poslaničko pitanje mogu postaviti na način koji god želim. Nisam njega spomenuo nijednom riječju. Ako mu date pravo, za šta se borim da date, daćete i meni. On je komentarisao Vijeće za nacionalnu bezbjednost, na čijem čelu sam bio ja tada, izvršnu vlast, na čijem čelu sam bio ja tada, i ništa apsolutno premijera pitao nije. Nisam htio da siđem bio sam u Skupštini, mislim bio sam u zgradi, nisam htio da tražim tada. Sada, vrlo korektno, ako želi gospodin Laković da odgovori nikakav problem nema, ja ću nakon njega takođe odgovoriti i idemo dalje sa odgovorom premijera i u dalji rad. To je jedini način da date njemu, a da mene uskratite to je suprotno pravilima.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:53:08)

Gospodine Abazoviću, podsjetiću vas da ste vi i na ranijim sjednicama koristili upravo član 101 stav 2 sada ću ga pročitati - ako se izrazi u negativnom kontekstu odnose na klub poslanika, političku partiju ili grupu građana pravo na repliku ima predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba. Vi ste se takođe pozivali, upravo na ovo, kada su vas ovdje komentarisali drugi poslanici, nisam isto primijetio da je bilo u nekom negativnom kontekstu vodeći se time, a to je onda komentar gospodin Laković je tražio repliku. Vi ćete imati pravo na komentar nakon izlaganja gospodina Spajića.

Proceduralno, gospodin Konatar. Onda molim gospodina Lakovića da uzme riječ.
Izvolite.

MILOŠ KONATAR (05.04.24 13:54:02)

Potpredsjedniče Skupštine,

Dakle, podržavam vašu intenciju da za razliku od predsjednika Skupštine gospodina Mandića vi dozvolite raspravu u ovom Parlamentu, što je dobro. Vi ste se pozvali na član 101 Poslovnika. Samo da znate članom 101 je, iako mnogi to da kažem možda ne znaju, ali dozvoljena je replika na repliku. Znači, posljednji stav, siguran sam da ste upoznati, dozvoljena je replika na repliku. Ako dozvolite, pošto to je presedan, jer mi nismo komentarisali navode drugih poslaničkih pitanja premijeru koji su možda mogli da se protumače da li se odnose na poslanički klub ili ne. Ako sad dozvolite nemam, što kaže gospodin Abazović, nemam ništa protiv, ali ako dozvolite repliku onda gospodine potpredsjedniče molim vas posljednji stav istoga člana po kome dozvoljavate jer vi ste pročitali stav 2 gdje se napominje da se neko u svojoj diskusiji negativno, da kažem, diskutuje o poslaniku, poslaničkom klubu ili političkoj grupi. Ako je ovo negativno jer nemojmo samo da ulazimo u to da propisujemo kako će se postavljati pitanja premijeru i poslanička pitanja. Dakle, svaki poslanik na svoj način će obrazložiti pitanje. Dakle, molim vas samo da bih, nemam ništa protiv, ali da imamo samo iste aršine. Ako gospodin Laković ima pravo po osnovu člana 101 na repliku nemam ništa protiv onda ćete dati i našem klubu poslije toga odgovor na tu repliku. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:55:58)

Gospodine Konatar, postoji samo jedan momenat jako interesantan u ovome što ste vi iznijeli. Dakle, ne znam da li će gospodin Laković imati negativnu konotaciju, ako bude imao poslanik Abazović će imati pravo na repliku. To je to. Ja ne mogu o futuru da pričam, ali predlažem da idemo dalje. Molim vas, gospodin Laković se pozvao na član 187. Dakle, obrazložio je zbog čega ima pravo na reakciju. Molim vas, da se čujemo. Ako ste me pitali dozvolite mi da vam objasnim. Dakle, bilo je u velikoj mjeri, složićete se. Ovo je bilo pitanje gospodina Lakovića. (prekid)

Ja se držim Poslovnika koji je definisao ove stvari, ali da idemo dalje.

Molim vas, gospodine Lakoviću, imate riječ.

Izvolite.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.04.24 13:57:01)

Nema potrebe za velikom nervozom, znam da je rasturena afera Do Kvon koja je imala za cilj diskreditaciju Pokreta Evropa sad. Znam da u tom smislu sad treba kreirati nešto drugo. Vidimo da po inerciji meni je žao što određena politička partija koja je imala proklamovane građanske ciljeve i principe da se na taj način bavi politikom kreiranjem afera. Vidjeli smo da po inerciji nakon Do Kvona su se kreirale i druge, da ih nazovemo, aferice. Pa, pričalo se o uzimanju nekakvih transakcija i provizija kad su u pitanju krediti, a sve onako zakulisno neko se sa nekim našao u nekom gradu u nekom mjestu u nekom kafiću itd.

E, sad smo došli do toga da se prave afere na bazi nečijih rodbinskih odnosa. To je priličan napredak u tom smislu rekao bih. (prekid) Evo da prođe nervoza, kucnite u zvono da prođe nervoza. U tom smislu kolega je komentarisao da se kadrovska politika vodi po kafićima, kularima, hodnicima itd. Podsjetiću da je na Odboru za bezbjednost i odbranu gdje su prisustvovali i trenutno nervozne kolege Adžić i Abazović gospodin Šuković, šef specijalnog policijskog odjeljenja je saopštio, a gospodin Dritan Abazović nije to nijednom demantovao, da su se on i gospodin Abazović našli u večernjim satima u određenom ugostiteljskom objektu da razmatraju kadrovsku politiku. Ovo može da se vrati, da se uzme stenogram Odbora za bezbjednost ako nekome nije, a pretpostavljam da će gospodin Abazović to potvrditi, iako tada nije imao reakciju, eto kad se vršila kadrovska politika po kafićima i kuloarima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 13:59:40)

Zahvaljujem, poslanice Lakoviću.

Izvolite, gospodine Abazović. Evo radi javnosti da ne bude da ste zakinuti.

Izvolite, a onda premijer Spajić.

DRITAN ABAZOVIĆ (05.04.24 13:59:50)

Gospodine Lakoviću, vi ste nas pozvali u Odbor, koji vodite, za bezbjednost da pričamo o Do Kvonu jednu rečenicu o Do Kvonu niste progovorili. Svaka vam je istina takva. Između ostalih, kadrovska politika se vodi u vašim lokalima. Možemo sa vama da pričamo kako se prave pice i peciva i treba li koristiti kaputo ono brašno koje ne pada teško na stomak ili nešto drugo. Eto to je prvo (prekid)

Što se tiče odgovora, neću ja ostati dužan nikome. Zašto me prekidate?

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 14:00:39)

Molim vas da budete korektni, sa uvažavanjem ovdje da se ponašate. Dakle, sa uvažavanjem možete, ne možete na ovakav način. Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ (05.04.24 14:00:51)

Dozvolite mi, nemojte me prekidati.

Dakle, pričam ne vrijeđam nikoga, pričam kako jeste. Nemojte upadicama da skrećete sa suštine. Imali smo Odbor za bezbjednost, deset sati smo tamo sjedjeli. Rekli su da će donijeti neke krunske dokaze, da će se pojaviti neki ljudi, pisnuli niste. Nakon toga, znate što je bilo epilog, isključili ste ministra pravde iz partije. To je bio epilog svega ne iz Vlade nego iz partije. Molim vas, dozvolite. Kada je riječ o gospodinu Šukoviću (prekid)

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 14:01:21)

Gospodine Abazoviću, sad prozivate ministra, molim vas. Molim vas, neću vam dozvoliti ovdje da zloupotrijebite vaš nastup. Sad prozivate ministra pravde. Sad vi želite ovdje cijeli dan, dakle, ovo je Premijerski sat, imate premijera, postavljeno pitanje i molim vas da budemo u temi.

DRITAN ABAZOVIĆ (05.04.24 14:01:44)

Gospodine Pejoviću, odgovorićemo nikome nećemo ostati dužni. Sad vidite đe se pojavljuje nervoza. Imali su deset sati, čutali su kao ribe, pokušali su da optuže gospodina Šukovića zbog plave sveske, a sazvali smo sjednicu zbog Do Kvona. Kažem sad opet da vidim kolki je demokrata gospodin Laković, neka sazove novu sjednicu, kao što ne zakazuje saslušanje Šaranovića i Spajića. Sazovite za Do Kvona novu sjednicu. Mislite li da ćemo da odbijemo dijalog. Svaki put kad se pojavite krahirate. Mi pravili afere, vi ste pravili afere. Vi ste optuživali ljude bez ikakvog osnova ste optuživali ljude, a ovaj čovjek ovdje i njegov ujak je u susret izborima, ovaj čovjek ode premijer i njegov ujak kada su toliko bili oko afera, što su zvali direktora ANB-a i generalnog inspektora da se više puta sretnu u susret parlamentarnim izborima 11. juna. Ko ih je prvi obavijestio da je moguće da će nešto biti za njega kao mogućnost. To je radila 43. Vlada potpuno profesionalno. Nemojte da okrećete teze. Nemojte vi da mi govorite, neko je radio zloupotrebu Vijeća za nacionalnu bezbjednost. Do Kvon je osoba koja je izazvala najveću međunarodnu pažnju, bez obzira na naše sve kriminalce, bile lokalne ili iz drugih država koji su ikada kročili na teritoriju Crne Gore. Hoćete da prenebregnete jednu činjenicu da je sud u Njujorku 29. decembra 2023. godine već konstatovao da je njegova kompanija prekršila zakon i da je tražio da se do ekstradicije odloži suđenje njemu. To je to. Niti poznajem čovjeka niti me interesuje.

Kada je riječ o kuloarima, sreo sam se s gospodinom Šukovićem jer me je on pozvao oko jednog problema koji je interni. Ali, u tom trenutku i gospodin Šuković i ja smo bili javni funkcioneri. Nismo zvali tetke, stričeve, ujka, babu ili ne znam koga da razgovaramo o nečemu što je važno. Srela su se dva čovjeka koja nisu možda zbog večernjih sati, mogli su da se sretnu i u kabinetu, ali smo se sreli na javnom mjestu i iza stakla nas je slikao ministar pravde. Eto tako.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 14:04:38)

Zahvaljujem, gospodine Abazoviću.

Gospodine Abazoviću, prozivali ste ga. Zbog javnosti, molim vas da budete relaksirani u vašem maniru. Budite relaksirani i pustite gospodina. Ne bih stekao takav utisak.

Izvolite, gospodine Lakoviću.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.04.24 14:05:07)

Poštovani potpredsjedniče, imam pravo na kaznenu repliku iz razloga što me je uvrijedio kolega poslanik dovodeći mene u kontekst pravljenja ugostiteljskih proizvoda, brašna itd. To je uvreda, kolega. To je nedostojno da se na takav način.

Kolega Abazović u svojoj histeriji i nervozi radi afere "Do Kvon" manipuliše, on zna da se ja time ne bavim. Imam procenat vlasništva u jednom ugostiteljskom lancu, uredno sam to prijavio u svom imovinskom kartonu, ali on ima potrebu da vrijeđanjem i tako prizemnim kvalifikacijama obesmisli raspravu u ovom parlamentu. U takvoj raspravi neću učestvovati. Nemam ovdje, a kolege to znaju, manir da bilo koga vrijeđam ni prozivam na bilo kojoj osnovi. Tako da ne bih dalje učestvovao u tome, a reći ću samo sledeće.

Pri pominjanju i dovođenju u pitanje iskaz advokata koji je obavijestio javnost, kolega Abazović opet manipuliše i kaže da on brani na taj način svog klijenta iako u tom postupku Do Kvon nije ni osumnjičeni, ni okrivljeni. Znači, on ga u tom postupku ne brani nego ga brani u nekom drugom postupku, a bio je u prilici da prisustvuje saslušanju i prenio je detalje s tog saslušanja i javnost, ubijeđen sam, potpuno vjeruje u ono što je taj advokat rekao. Kolega Abazoviću, vi kao i mi što smo strpljivo čekali krivično pravni epilog ove afere, sačekajte i vi malo pa ćemo da vidimo tačno ko je umišljajno, a ko je možda nehatno ili doveden u zabludu učestvovao u kreiranju i sprovođenju ove afere. Zahvaljujem, potpredsjedniče.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 14:07:43)

Zahvaljujem.

Mislim da je ovo bilo u redu.

Izvolite, procedura. Koji član?

DRITAN ABAZOVIĆ (05.04.24 14:07:47)

Ispravljanje navoda.

Samo sam htio da kažem sledeće: Gospodin Laković je rekao da sam uvrijedio njega. Nisam to učinio. Pričao sam o jednoj časnoj profesiji, a on je uvrijedio sve ljude na taj način jer misli da je to uvreda koji se bave pekarskim poslovima ili ugostiteljstvom. Mislim da ljudi koji se bave tim poslovima nisu nikakva niža vrsta. To su ljudi kao i svi mi koji pošteno zarađuju koru hljeba. Želim da im stanem u zaštitu, nezavisno da li rade kod gospodina Lakovića ili bilo gdje drugo u Crnoj Gori. To za mene nije uvreda nego je vrlo pošten, častan, marljiv posao kao i svaki drugi koji postoji.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 14:08:52)

Pozdravljam vaš odnos i takvo mišljenje. U redu.

Izvolite, procedura. Molim vas da završavamo.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.04.24 14:09:00)

Nisam ni ja uvrijedio bilo koga ko se bavi bilo kojom profesijom nego je mene gospodin Abazović doveo u vezu s znanjem o ugostiteljskim proizvodima govoreći da se time bavim i da znam nešto iz te oblasti. Podsjetiću, gospodina Abazovića, da sam 24 godine radio u policiji na veoma složenim poslovima i da sam u vrijeme kada je on radio u Teuta televiziji dvije godine, ja sam radio u policiji. To je moje radno iskustvo i to je ono što mene preporučuje da se bavim sektorom bezbjednosti, a njega dvije godine u Teuta televiziji svakako ne preporučuje, ali je on uzeo sebi za pravo da sebe kvalifikuje kao eksperta za bezbjednost. U tom smislu, pozdravljam tu njegovu profilaciju.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 14:10:12)

Hvala, gospodine Lakoviću.

Riječ ima predsjednik Vlade gospodin Spajić. Izvolite, gospodine Spajiću.

Dajem pauzu od deset minuta.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 14:39:57)

Poštovani građani, evo naše sjednice Parlamenta su interesantne kao i uvijek, ali želim prije nego što nastavimo rad da vas obavijestim da će u utorak biti nastavljena Treća posebna sjednica sa poslaničkim pitanjima postavljenim sledećim članovima Vlade: Momu Koprivici, potpredsjedniku Vlade za apolitički sistem, pravosuđe i antikorupciju, Dragoslavu Ščekiću, potpredsjedniku Vlade za demografiju mlade i ministru sporta i mladih, Andeju Miloviću, ministru pravde, Niku Đeljošaju, potpredsjedniku Vlade za ekonomsku politiku i ministru ekonomskog razvoja, Filipu Raduloviću, ministru saobraćaja i pomorstva i Vladimiru Jokoviću, ministru poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Dakle, svi oni koji su postavili pitanje da računaju. Što se tiče kolega iz Bošnjačke stranke, ako tada bude neko od ministara odgovarao na pitanja svakako da će doći još jednom u Parlament onda kada oni budu u prilici da odgovori i na njihova pitanja. Neće ostati pitanja bez odgovora.

Izvolite, doktore.

NERMIN ABDIĆ (05.04.24 14:41:17)

Zahvaljujem. Neću zloupotrebjavati, predsjedavajući, ovu govornicu. Pomenuli ste samo uvažene kolege iz Bošnjačke stranke. Ima ovdje još uvaženih poslanica i poslanika koji slave Bajramske blage dane, tako da Vas molim da uvažite tu činjenicu da su srijeda, četvrtak i petak neradni dani, dani praznika za sve pripadnika islamske vjeroispovijesti kojima ja pripadam, tako da ta tri dana sigurno, sad kažem, da neću biti u Parlamentu. Slavim svoju i slavu, kao i kolege Bošnjaci i svi drugi koji ovaj praznik Ramazanski bajram slave. Tako da Vas molim da imate i to u vidu, da ta pitanja ako su predviđena za ministre, a i ja sam jedan od njih koji je postavio pitanje, konkretno ministru zdravlja, molim Vas da suočimo argumentaciju i da obavimo to na zaista valjan i kvalitetan način, da odgovore na ona pitanja koja sam siguran da interesuju građane. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 14:42:07)

Doktore, želim da Vas se izvinim, i Vama i svim poslanicima koji dolaze iz reda bošnjačkog naroda, a ne pripadaju Bošnjačkoj stranci, ali ovdje su predstavnici Bošnjačke stranke otvorili ovu temu. Naravno da Vi spadate u isti korpus i možete da postavite pitanja, ne samo vi iz Demokratske partije socijalista nego i iz svih drugih stranaka koji imaju poslanike iz redova bošnjačkog naroda, ministri će doći da odgovaraju. Izvolite doktore.

NERMIN ABDIĆ (05.04.24 14:42:52)

Zahvaljujem.

Rekli ste sada upravo jedan podatak koji želim da vas takođe ispravim rekli ste da svim pripadnicima Bošnjačkog naroda, ja jako uvažavam moje prijatelje i drugove iz reda Bošnjačkog naroda, ja po nacionalnosti nijesam Bošnjak, ja sam po nacionalnosti Crnogorac, i time se ponosim, Islamske vjeroispovijesti. Molim vas da tu činjenicu uvažavate, da uz svo poštovanje, a znam da se Islamska vjera odnosi najviše na Bošnjačku stranku, ali želim da prihvatite činjenicu da u Crnoj Gori ima i Albanaca i Crnogoraca, koji su Islamske vjeroispovijesti. Takođe i Roma i drugih pripadnika koji slave ovaj praznik.

Tako da želim zaista da budete precizni zbog vas, da ne biste bili pogrešno shvaćeni i da pojasnimo činjenicu pred građanima Crne Gore.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 14:43:47)

Samo trenutak.

Vi ste me doktore prisilili, odnosno sa argumentima doveli do toga da se još jednom izvinim svim Crnogorcima Islamske vjeroispovijesti, svim Bošnjacima Islamske vjeroispovijesti, svim Muslimanima, Albancima i Romima Islamske vjeroispovijesti, ako ima i Srba, mislim da nema, evo i njima da se izvinim. Ako ima i Srba i njima da se izvinim, ali mislim da nema, ali znači da se izvinim svima onima koji slave ministri će biti obezbijeđeni posebno za te poslanike, da mogu da im postave pitanja.

Gospođa Strujić, izvolite.

KENANA STRUJIĆ HARBIĆ (05.04.24 14:44:35)

Strujić-Harbić, uvaženi kolega Mandiću. Hvala.

Imam jedan konstruktivan prijedlog zašto Parlament mora da rdi srijeda, četvrtak, petak jer, bez obzira kojim ministrima smo uputili pitanje možda i drugi poslanici žele da čuju odgovore taj dan u ovom Parlamentu. Dešavalo se u prethodnom periodu, da ste zbog određenih datuma tj. slava, prekidali rad i najavljivali da npr. 19.decembar je neradan pošto većina poslanika slavi Nikoljdan i da se razjasnimo nešto. Nama je to blagdan, nije praznik znači Bajram je blagi dan praznik nije ništa prazno i jedna digresija mi se ne isповijedamo. Znači, mi smo pripadnici Islamske vjere, jer nemamo posrednika.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 14:45:36)

Koliko znam, ništa o ispovijesti nijesam rekao, a ako sam rekao nijesam govorio o ispovijesti, govorio sam o tome da ima jedna čarobna riječ koja se saopštava u ovom Parlamentu ona se zove Evropske

integracije Ibar, a Parlament treba da usvoji čitav niz zakona koji nam je poslala Vlada i taj posao moramo da završimo. Ako ne završimo taj posao, ja kao predsjednik Parlamenta, ne bih volio da sutra premijer Spajić upre prstom put Parlamenta i kaže mi nismo uspjeli ovo da završimo i nismo dobili Ibar, zbog toga što Parlament to nije završio.

Dakle, da je i taj 19. decembar koji ste vi govorili, da je sve to o čemu ste govorili morali bi da radimo jer ne možemo doći ako ne usvojimo sve zakone koji nam je predložila Vlada, odnosno da se izjasnimo o njima. Ne moraju da znače da će biti usvojeni, ali ja vjerujem da će parlamentarna većina glasati za njega. Tako da ako tri dana napravimo neradnim bojim se da nećemo stići da završimo posao, a svi ste za Evropske integracije i mi i vi, mislim da je važno.

Strujić-Harbić, izvolite.

KENANA STRUJIĆ HARBIĆ (05.04.24 14:46:49)

Hvala, kolega Mandiću.

Samo da vas napomenem nešto ukoliko budemo radili za Bajram da li ćemo raditi za Vasrks, da li ćemo raditi za Prvomajske praznike, da li ćemo raditi za 21. maj. Nijesam znala da možemo mi da usporimo sa našim blagdanom, nijesam znala da možemo da usporimo Ibar. Samo još nešto da napomenem Bajram znači samo nam može donijeti berićet i nafaku gospodine Mandiću.

Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 14:47:18)

Gospođo, ja sam vjerujući čovjek, tako da potpuno se slažem sa vama, samo možemo da dobijemo neki blagoslov i da nam bude bolje.

Izvolite, gospodine Zenka.

MEHMED ZENKA (05.04.24 14:47:32)

Predsjedniče, ja danas nosim jedan veliki grijeh preuzao sam na sebe jer sam na početku sjednice trebao da ustanem da vas zamolim da nam date jedan sat da klanjamo džumu. Pošto to nijesam uradio, taj grijeh pripada meni ne vama, jer treba da znate koliko je to vrijedno za mene, jer za 35 godina, ovo je peti put da propuštam. Sad ko će da shvati, koliko je to važno za nas, ko ne vjerujući ljudi znaju koliko je to važno. To nam garantuje i Zakon o slobodi vjeroispovijesti, taj zakon koji je ova Skupština usvojila. Gledajte malo imate obzira od jedan do 1,40 nam je klanjanje džume, neko može biti nosi Muslimansko ime ne klanja, neko klanja evo 40 godina kao ja i mnogi kao ja. Ali, za danas grijeh je moj, jer nijesam na početku sjednice obavijestio vas da nam date tih 40 minuta pauze, pošto smo već pola sat bili za nešto bezveze nekakve vaše diskusije bez veze. Imali smo pauzu pola sata, a ovo će se klanja Bogu ovo se nijesmo sjetili da damo tim poslanicima koji klanjaju džumu.

Ja se izvinjavam, ali stvarno imajte u obzir ubuduće da ovaj dan, ovaj određeni sat kao što ste imali sluha ostale Skupštine, da je ova Skupština ima sluha bez obzira na naše razlike da je ova Skupština ima sluha za te naše potrebe.

Hvala vam.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 14:49:25)

Pokazujući da ova Skupština ima sluha, ja kao Srbin i kao Pravoslavac, a koristeći ovlaštenja iz Poslovnika kažem da nećemo raditi ni srijedu, ni četvrtak, ni petak. Da ne bude da sam ja sada da donosim tu odluku i saopštavam i ako i da podsjetim javnost Crne Gore, u prethodnim sazivima u vladam u kojima ste bili koalicioni partneri ili pripadali DPS-u, radilo se na Bajram, ovo je prvi put da se neće raditi na Bajram.

Izvolite.

MEHMED ZENKA (05.04.24 14:50:02)

Molim vas, gospodine predsjedniče, dozvolite da ne grešim dušu kao što sam danas prihvatio grijeh. Molim vas kolege, kao što sam prihvatio grijeh, što nijesam na vrijeme postupio, ne mogu da prihvatim grijeh

da sjedim, a da prećutim, da smo radili za Bajram u bivšim vladama, šanse nije bilo i za džumu mi se gledalo ko ima da klanja, to se ispoštovalo maksimalno u prethodnim vladama bar te četiri godine dok sam, ja radio u Vladi.

Molim vas, to se maksimalno ispoštovalo, na kraju, krajeva to nam zakon garantuje, to nam je zakonom garantovano. Pročitajte Zakon o slobodi vjeroispovijesti, to je svake slave su zagantovane molim vas.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 14:51:04)

Evo ja vam obećavam, da ne ulazimo sad, ostavićemo vam sve kako je bilo u prošlosti pa ćete vidjeti. Molim skupštinsku službu da poslanicima dostavi sve dosadašnje radnje ovog Parlamenta i kako su se odnosili prema tom datumu.

Da pređemo dalje, gospodine Spajiću, izvolite.

MILOJKO SPAJIĆ (05.04.24 14:51:41)

Prvo, ako dozvolite da se osvrnem na izlaganje uvaženog kolege Zenke koji je stvarno pokrenu jednu sjajnu temu. Mi kao Vlada ćemo razmotriti da petak bude potencijalno neradni dan za Muslimane i za ljude da mogu da izaberu petak kao neradni dan umjesto nedjelje. Pošto nedjelja ne znači puno islamskom svijetu, mislim da to može biti jedna od tema koju možemo da razmatramo ili u Skupštini ili na Vladi.

Poštovani poslanice Abazoviću, ovakvo pitanje na nivou jaslica čiji je ujak i tetak jači, ko koga kontroliše, koga kadrira, vozi auto sa rotacijom, pokazuje vaš nivo svijesti odnosno nesvijesti, o tome šta su krucijalna pitanja za građane Crne Gore, kao i vjerovatno neku potisnutu traumu neostvarenih dječaćkih snova, koje želite, koristeći se naravno državnim budžetom, da ostvarite na korist ovih građana. Jer bez politike Vi nebi ste mogli ni jedan pošten posao da radite. Pominjali ste neke poštene poslove ovdje, a kao i mnogi drugi sa političke scene Crne Gore nažalost nijeste imali ni dana radnog staža u realnom sektoru, ni u realnom životu. U budućnosti kad dobijem slična pitanja da ću da na njih ih odgovori chat gpt ili neka aplikacija vještačke intelegencije, jer robotu nije potrebna ni emocionalna ni socijalna intelegencija za ovaj nivo pitanja.

Dalje, sve su prilike da sa svojim novim koalicionim partnerom gospodinom Medojevićem dijelite istu patološku dijagnozu opsesije mojim privatnim životom i mojom familijom. Podsjetiću javnost Crne Gore, kako sam za vrijeme 42.Vlade prema Medovom predanju bio oženjen ćerkom profesora Zdravka Krivokapića, isključivo zbog toga bio ministar. Kampanja je bila jako zaglušujuća i neinteresantna kao i vaša. Eto to je jednako tačno koliko da sam na ovom mjestu koristeći se ujakom, svaka Vam je istina takva. Ali sličan se sličnom raduje, pa neka Vam je sa srećom u novim horizontima fantastičnih koalicija. Pošto ste konkretno pomenuli mog ujaka, prvo da razjasnimo, nemam samo jednog nego dvojicu, prezivaju se Lopušina kako je i djevojačko prezime moje majke, iako su uskoci iz Šavnika, niti žive u Crnoj Gori, niti se bave politikom ili kadriranje ne bilo koji način i ne bavi se niko osim mene lično i ministara u ovoj Vladi. A da kažem i to da sam i na njih i na cijelu svoju porodicu ponosan, nadam se da ste i Vi na vaše. Nego sve i da dobijam savjete od ujaka, rođaka, Janka, Marka pa šta sa tim? Prije svake važne odluke savjetujem se sa onima čije mišljenje cijenim. Neki od njih su na pozicijama u vlasti, neki nijesu, moja odgovornost da donosim najbolje odluke, predsjednik Vlade znate, u stvari ne znate, i to nas je skupo koštalo, nema luksuz improvizacije. Ali kada već pominjete kadriranje i zapošljavanje, dozvolite mi da javnost upoznam i sa jednom jako bitnom činjenicom u mandatu 44.Vlade napravljen je veliki iskorak po pitanju profesionalizacije javnih funkcija. Koalicionim sporazumom dogovoreno je po prvi put da, pored polovine političkih funkcija u odborima direktora druga polovina kao i izvršni direktori prvi put u istoriji Crne Gore budu profesionalci, i tu nije kraj na mnoge važne pozicije o Državnoj upravi dolaze ljudi sa iskustvom i znanjem, ljudi poput novog izvršnog direktora i IRF čovjeka koji je radio za Coca-Cola, direktora Poreske uprave koji je bio izvršni direktor PVC-a, direktora Monstata, izvršnih direktora EPCG-a, CGS-a, VD direktora policije koji je bio u Europol šest-sedam godina, to su sve ljudi koji će mijenjati Crnu Goru na bolje. Koji nijesu ni pomišljali da budu na vrhu sistema odnosno cirkusa koji je bio i u šta se sistem pretvorio za vrijeme vaše 43.Vlade. Sve u svemu bješe ta Vlada skupa zabava za malenu Crnu Goru. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 14:57:13)

Gospodine Spajiću, ja želim da Vas opomenem, iako ste Vi po ujčevini potomak jedne od najboljih porodica uskočnih i potomak Vuka Lopušine, ali ne dajem Vam za pravo da ovako govorite o mogu slobodno reći legendi crnogorskog parlamentarizma Nebojši Medojeviću, koji je ovdje bio jedan od najboljih opozicionih

poslanika od kako je obnovljen višepartijski sistem u Crnoj Gori. Znam da je imao oštre formulacije, znam da vas napada, ni Vi njemu ne ostajete dužni, svega sam toga svjestan, ali pošto nije u Parlamentu želim da Vam kažem da je to nedozvoljeno.

Na drugoj strani tražio je proceduralno doktor Abdić. Jeste li odustali?

Dajem riječ gospodinu Abazoviću.

Izvolite.

DRITAN ABAZOVIĆ (05.04.24 14:58:07)

Zahvaljujem.

Dakle, samo odma na početku poštovani građani Crne Gore, još jedna neistina od strane premijera, evo što je poslao kao odgovor deset minuta prije početka sjednice, sad je pročitao nešto sasvim drugo, samo kada je istina, istina je u pitanju. Međutim, isto kao što je ovdje naveo, na to je imao pravo na dodatak samo je trebao da pročita i ovaj dio, vjerujte čitate danas cijeli dan da onaj stoji ispred vas i da piše ono dva puta kad treba da ponovite istu rečenicu, mislim da bi pročitali ono dva puta kao djeca u osnovnu školu.

Ja ću Vam reći sledeće:

Ja sam rekao Vi otkrivate identitet, ja znam da Vam nije rođeni ujak, Vi otkrivate identitet zašto ste stidite čovjeka koji je pomogao vama da dođete tu, zašto ga nijeste pomenuli imenom kakvo čini mi se udaljavanje i nepoštenom u odnosu na tog čovjeka. Ja sam vas pitao sa kim vas je taj čovjek povezo 01.05.2021. godine, đe Vas je poveo sa kim recite ime i prezime čovjeka, recite ja sam pričao o tome Vi ste u odgovoru ođe naveli kako se Vi ne znate, kako se zapošljava u Javnoj upravi ko je rekao da on radi u Javnoj upravi.

Poštovani građani Crne Gore, vladom između ostalog kadruje Sreten Kankaraš vlasnik Grand, između ostalog ima dva čovjeka, dozvolite sad, sad je malo nije baš klizavo je. Dakle, ima još jedan tip izvršni direktor PES-a Vlade Bojović, koji se krije iza lažnog profila vojvoda Momčilo, kad god ga sreli znate da je on, sad su sa jednim Rajkovićem smislili još jedan. Međutim, nemojte da mislite da informacije koje ja posjedujem nijesu bolje nego sve vaše bezbjednosne službe kojima trenutno upravljate. Ja vas pitam, kome su slate poruke od ministara da se preporuči gospodin Radović. Zašto Crna Gora nije imala komunikaciju sa Europolom tokom 43. Vlade, kad ste imenovali profesionalca koji je šest godina bio tamo. Zašto smo bili pod embargom. Ko je novi generalni inspektor ANB-a, Aikido savez je li rođak Sretena Kankaraša, je li Upravni sud donio odluku da ste donijeli nezakonitu odluku kad ste smjenili prethodnog generalnog inspektora. Ko su drugi ljudi postavljeni preko ujka, "Pjevaj ujko pjevaj rode daj sestriću rasonode i Spajiću i Crnoj Gori slobode", ko je glavni arhitekta, ko je Vesna Simović, ko je Dušanka Jeknić, ko je Predrag Burić, ko je Dajana Bratić, ko je Bulatović u Elektroprivredi Crne Gore i da ne čitam dalje, je mislim da bi bilo zanimljivo, a nešto moramo da sačuvamo i za neki naredni put, ko je Duško Golubović u Crnoj Gori, sa kim se srijeće Duško Golubović u ovim objektima koje sam ja naveo, ko je zvijezda sa Skaja koja nosi jedno karakteristično ime vrlo poznato globalno, koje će tek da zasija našim medijima, a prijatelj je nerazdvojan sa Sretenom Kankarašom. To vi nećete da odgovorite gospodine Spajiću, ja Vas samo sad navodim da znam ništa drugo. Kad je riječ o tome o čemu Vi pričate i istini i ovim stvarima, kako se radilo u 43. Vladi, evo kako se radilo u 44. Vladi. Evo sve vaše prevare ukratko, kuća u Muo saslušajte građani, sve istine Milojka Spajića. Kuća u Muo jeste, nije kako je kupljena. Imam državljanstvo, nemam državljanstvo. Pisani program Evropa sad 2, ima ga nema ga. Bankrotiraćemo u junu, septembru i oktobru jedinu godinu koju smo završili u suficitu. Sedam sati radno vrijeme, a od danas neradno za muslimane petkom i 100 eura za svakoga ko klanja, Francuska kompanija, 500 artikala navodno u stopi inflacije od kojih ima 43.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 15:03:13)

Gospodine Abazoviću, on ima pravo da Vam odgovori, dva minuta ste prekoračili. Mogli ste prvo početi od te kuće u Mu-u a ne na kraju.

DRITAN ABAZOVIĆ (05.04.24 15:03:23)

Dozvolite da završim.

Ogovoriću ja svakako. Razumio sam da ima pravo.

Jedna milijarda iz Japana, 500 miliona u Pljevlja, 450 eura minimalna penzija zasve u Crnoj Gori, a gdje su ljudi koji primaju srazmjernu penziju, njih 7-8 hiljada, primaju li 450 eura, recite istinu.

Da se vratimo kod pjevaj ujko pjevaj rode, ko je lobirao gdje da se dobija građevinska dozvola za dvije kule u Budvi. Ko je razgovarao sa resornim ministrom. To Vi treba, gospodinu Sapjiću, da odgovorite ovdje.

Znam da Vi znate ono isto što i ja, a što ne treba, a što Vi ovdje sad nas nije 81 možda nas je blizu 95 i nije važno koliko nas je ovdje, sa novinarima i sa službom.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 15:04:38)

Gospodine Abazoviću, hvala Vam.

Da li premijer želi? Hvala Vam.

Idemo dalje.

Sledeći prijavljeni, gospodin Boris Mugoša.

Izvinjavam se, gospodine Mugoša, obećali smo proceduralno gospodinu.

FILIP ADŽIĆ (05.04.24 15:05:18)

Prvo, neizmjeno mi je drago i ako i dalje smatram da je to deklarativno što vam je fotelja, nije bino koja, u Crnoj Gori bilo koja fotelja, postala trenutno važnija nego li interesi Beograda i Srbije, i nego li Kosovo i zaista mi je drago ako to bude istinski i suštinski a ne samo deklarativno kako sad mislim da je.

Drugo, nijesam htio da se javljam gospodinu Lakoviću, evo slušali smo danas i nijesam vjernik, ali došlo mi je i da se krstim i da klanjam kad sam slušao što gospodin Laković priča i da nam dijeli lekciju o pravdi i o borbi protiv kriminala i korupcije, čovjek koji je kao najveće dostignuće imao 300 grama zaplijenjene droge i čovjek koji je bio šef droga kad su stvarani klanovi u Crnoj Gori i čovjek koji ne aludirajući na posao koji radi, posmatra političku scenu i posmatra TV emisije i izlaganje određenih advokata kao švedski sto, pa sa toga uzima ono što mu odgovara. Ako se držite istine, a vi svi znate da ne postoji advokat koji će govoriti, možda neki i postoji, možda i sjedi neki u ovoj sali, advokat koji je radio protiv svojih klijenata, ali generalno advokati nikad ne rade protiv svojih klijenata. Ako mi uzimamo kao apsolutnu istinu nešto što je advokat u toj emisiji rekao, zašto onda nijeste pomenuli kao istinu da je isti taj advokat u istoj toj TV emisiji na koju se Vi pozivate rekao da gospodin Abazović i ja apsolutno nemamo nikakve veze sa onim što nam gospoda iz Pokreta evropa sad pokušavaju imputirati.

Još jedna i najvažnija stvar, zašto nijeste pomenuli da je isti taj advokat u istoj toj emisiji rekao da je Vlada Crne Gore falsifikovala isprave o njegovom dokumentu, zloupotrebljavala službeni položaj ...(prekid)

ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 15:07:33)

Gospodine Adžiću, možete Vi sada pričati, ali Vi ste već zloupotrijebili proceduru, saopštili ste, svi su građani Crne Gore sve razumjeli.

Sada ja imam potrebu nešto Vama da odgovorim.

Vi meni pričate o tome kako ja sam ovdje zbog fotelje, možete li Vi da zamislite da ste Vi sa tri poslanika, možete li vi kada stanete ispred ogledala sve troje, sa tri poslanika, imali predsjednika Vlade, Vi bili ministar, a neko ko ima 27 poslanika je gledao i aplaudirao i birao vas i Vi sa takvim ponašanjem posle svega toga, umjesto da kažete, pomolite se Bogu i kažete - hvala, nas ima samo troje, nas je podržalo 10 hiljada ljudi. Vi sada imate četvoro i dobro je. To je znači napredak od 30% u odnosu na ono troje što ste prije imali, ali vi ste svu moć iscrpjeli iz ta tri poslanika koja ste imali kao Građanski pokret URA. To bi dobro bilo da ponekad o tome razmislite, pošto vidim da ovdje ste spremni da druge optužujete zato što je ta brojka tri bila čarobna 30.avgusta. Danas više nije čarobna. Morate da se uobročite na broj četiri. To ne znači mnogo danas, značilo je 30.avgusta. Sve što ste mogli 30.avgusta da uzmete na račun broja tri uzeli ste, niste htjeli ni Lekiću da date da bude premijer, mislili ste da to pripada vama. Završilo se, kolege. Sada imate broj četiri, sa četiri radite šta god hoćete.

Veoma sam tolerantan, vi sa četiri poslanika trošite više vremena nego najjači poslanički klub. Samo razmišljam kada ostanete nasamo, odete u poslanički klub, kažete - kolege, pa mi smo ovdje sa tri poslanika držali svu vlast. Kada bi Vi bili ministar unutrašnjih poslova? Kada bi Dritan Abazović bio potpredsjednik Vlade i premijer? Kada bi gospođa Đurović bila ministar? Jedino ko je legitimno obavljao ono što Vam je narod dao bio je gospodin Konatar, on je bio sve vrijeme poslanik. Sada vi još ljuti na nas. Vi ljuti na nas. Ja mislim da vi treba nama da se izvinite.

Izvolite, gospodine.

FILIP ADŽIĆ (05.04.24 15:10:11)

Gospodine Mandiću, ne znam zašto ste Vi nervozni, baš mi nije jasno zašto ste Vi nervozni. Ja sam pohvalio, meni je, gospodine Mandiću, milija ova stolica nego interesi Beograda i Srbije i Kosova. Ja sam zato rekao da mi je milo ako je i vama deklarativno, za sad je moje mišljenje, ali ako su i vama postali bitnije fotelje ili stolice nego li interesi Srbije i Kosova. Samo sam o tome govorio, gospodine Mandiću.

Mogu li ja da završim, kad ste mi već dali priliku? Vidim da saradnja fenomenalno funkcioniše, vidim da ste danas zaštitnički nastrojeni, negdje ponekad imam osjećaj kao da ste usvojili gospodina Spajića pa se kao roditelj prema njemu ponašate, da iskoristite taj autoritet, pošto ste Vi možda jedini čovjek koji je imao veći autoritet kao opozicioni poslanik nego li kao predsjednik Skupštine, ali rekao da iskoristite tu ljubav, povezanost, trenutnu energiju koja postoji između Vas i gospodina Spajića i da zamolite, pošto vidim da ne odgovara gospodinu Lakoviću na dopise koje mu je poslao, da zovnete gospodina Spajića na kontrolno saslušanje, mislim da nije ne manje važno nego li ova današnja rasprava, da vidimo što se dešava u sektoru bezbjednosti, pošto je više puta danas naglašavao kako je proces koji je on odradio odrađen po zakonu, kako je izabrao najbolje ljude, najbolje profesionalce. Ono što ja za razliku od gospodina Spajića, koji konstantno ima potrebu da naglašava i objašnjava program Evropa sad 2 koji ne postoji i obećava, ono što građani vide svakodnevno je kaos koji se trenutno dešava na ulicama Crna Gore, ubistva, rat klanova koji bukti na ulicama Crne Gore i zbog toga, molim vas, samo neka dođe(prekid)

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 15:13:26)

Gospodine Adžiću, evo ste dobili dovoljno vremena. Hvala Vam.

Gospodine Lakoviću, predlažem, znam da imate pravo na repliku i da nema odgovora na repliku, ali znajući šta će da se desi, molim vas da nastavimo dalje. Što god da izgovorite naći će uporište da i oni traže odgovor na repliku.

Evo, izvolite, smo ih nemojte pominjati.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.04.24 15:14:00)

Znate kako, predsjedniče, kada vas neko vrijeđa na profesionalnoj osnovi, a ne zna ništa o toj materiji onda moramo na neki način napraviti neki odgovor.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 15:14:10)

Ne bih Vam ovo govorio da nijeste svjedok da i mene po čitav dan vrijeđaju pa iz te pozicije sam pokušao.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.04.24 15:14:17)

Jasno mi je.

Sve ono što sam ja radio u sektoru bezbjednosti, ima statistika tamo u Ministarstvu unutrašnjih poslova i Uprave policije, može svako ko je zainteresovan da uzme da pogleda koliko je moja jedinica radila predmeta iz oblasti organizovanog kriminala, koliko je procesuirano lica, koliko je zaplijenjeno droge i ono što govori bivši ministar apsolutno nema nikakve veze sa istinom. On bi to trebalo da zna, a mogao je da provjeri ako je htio da zna.

Ovo što ste rekli i u pravu ste tu, teško je voditi Vladu sa troje ljudi, ali ako svi podijele po dva ministarstva onda se napravi efekat da ih je šestoro pa onda bude malo lakše. Kad su u pitanju navodi advokata, ja ništa nijesam filtrirao i prikazivao osim onako kako jeste. Ja sam saopštio šta je advokat rekao javnosti, rekao sam da očekujemo krivično pravni epilog, a rekao sam da je Vijeće za nacionalnu bezbjednost 07.juna prošle godine korišćeno da se etiketira Miloško Spajić i Pokret Evropa sad da se nezakonito finansiraju. To je ono što je rečeno na Konferenciji za medije. Samo sam baratao apsolutno tačnim činjenicama. Ništa nijesam podmetao, ništa nijesam nadodao i ništa nijesam oduzeo. Zahvaljujem vam na riječi.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 15:15:38)

Hvala Vam.

Mi smo istoga dana kada su drugi držali Konferencije vezano za Do Kvona, kolega Knežević i ja održali Konferenciju za štampu jer je bila neka najava da će da izađe iz zatvora i mi smo saopštili da je nekorektno i nepošteno da neki Do Kvon izađe iz zatvora a da ostane predsjednik Opštine Budva Milo Božović u zatvoru. To je bila isto naša Konferencija, otvarajući taj slučaj kao što su ga otvarali i drugi. Pošto postoji potpuno povjerenje glavnog specijalnog tužioca ovog Parlamenta, a posebno predsjednika Vlade i Građanskog pokreta URA, utvrdiće se sve činjenice vezano za taj slučaj, gospodine Lakoviću.

Sada dajem riječ, sledećem prijavljenom, gospodinu Borisu Mugoši.

Na šta ima pravo?

Ne dolazi u obzir.

Gospodine Mugoša izvolite. Molim vas, gospodine Mugoša izvolite.

Zato što mu je rekao nešto što je u profesionalnom smislu bilo nekorektno.

Gospodine Mugoša, izvolite, ja Vam dajem riječ. Gospodine Mugoša imate riječ, ako nećete da je uzmete, da Vas preskočim.

Pauza od pet minuta.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 15:25:38)

Kolege, nastavljamo sa radom.

Poslanik Boris Mugoša.

Izvolite.

BORIS MUGOŠA (05.04.24 15:25:54)

Moram reći da nije nakon ovih oslobodilačkih trzavica jednostavno pričati, ali evo čak i tema kojom se ja bavim očigledno nije zanimljiva na političkoj sceni jer je u pitanju ekonomija, ali što ću neću odustajati od noga što je meni, čini mi se, jedan od prioriteta u političkom djelovanju.

Poštovani predsjedniče Vlade, poštovani stranački ministri u Vladi, poštovani nestranački ministri Vukoviću, nestranački ministri i pravni ekspertu Miloviću, uvažene koleginice i kolege, poštovane građanke i građani,

Premijeru Spajiću sam postavio jedno pitanje iz seta njegovih obećanja i ja to cijenim u politici. U politici izađete sa konkretnim obećanjima pred građanima i oni vam na osnovu tih obećanja daju svoje glasove. Mislim da je jedan od poslova opozicionih poslanika da čekiraju ta obećanja ljudi koji vrše vlast. Jedno od tih obećanja, kao dio paketa minimuma kako ste rekli, minimuma ljudskog dostojanstva, je puna zaposlenost. Vi ste obećali građanima da ćete do oktobra, evo dajem vam i do kraja decembra nisam tako uskogrud u politici, u Crnoj Gori biti puna zaposlenost, što je po teoriji stopa nezaposlenosti ispod 4%. Pa, pitao sam vas kako ćemo mi doći do toga u Crnoj Gori. Podsjetiću vas, trenutno je stopa nezaposlenosti 13,4% - 38.000 ljudi je zvanično na Birou rada. Svi mi znamo da je mnogo više građana i građanki nezaposleno jer sva istraživanja samo oko mladih pokazuju da je još na desetine i desetine hiljada mladih nezaposlenih. Mislim da ovo moje pitanje interesuje tih 38.000 nezaposlenih. Vjerovatno vam je veliki broj njih dao glas jer ste im obećali posao, ali isto one koji završavaju fakultet i koji takođe očekuju da kroz tu punu zaposlenost i oni se brzo zaposle. Sad se postavlja pitanje je li to moguće. Volio bih da čujem od vas kako je to moguće, kažem vam da je nemoguće. Zašto je nemoguće? Ako vi vidite strukturu nezaposlenih u Crnoj Gori da od tih 38.000 nezaposlenih ima 4.000 bez stručne spreme, 10.000 sa osnovnom školom, imate 7.500 mladih od 15 do 30 godina, imate 4.500 visokoškolaca, imate ljude od 50 do 67 godina preko 13.000 na Birou, imate one koji traže preko tri godine zaposlenja 20.000 na Birou. Da li vi možete u ovoj godini, da sa 38.000 nezaposlenih, svedete tu cifru na 12.000 jer je to stopa nezaposlenosti od 4%. Mislim da je ovo veoma važno pitanje. Možda nije interesantno kao ova neka druga pitanja jer ona legitimno dižu te neke tenzije igraju kad su u pitanju porivi građana, poštujem to je legitimno, ali mislim da su i ovo suštinska pitanja. Ova suštinska pitanja govore o tome kako funkcioniše naš sistem i treba li davati obećanja za koje u startu znate da ih nećete moći ispuniti. Veoma je važno zato što trebamo realno da govorimo o situaciji u Crnoj Gori. Situacija je da je istorijska zaduženost građana preko 1,7 milijardi eura je kreditna zaduženost građana. Svaki drugi punoljetni građanin je kreditno zadužen. Svaki peti građanin je u riziku siromaštva. Svako treće dijete je u riziku od siromaštva. Druga smo zemlja po najlošijem podatku gdje nam 2/3 građana ne mogu da priušte ljetnji odmor, odnosno sedmodnevni boravak tokom ljeta za svoju porodicu. To su sve podaci provjereni i činjenice i zbog toga trebamo da razgovaramo o tim stvarima, nema bajkovitih priča, od toga većina građana nema koristi. Nama materijalno obezbeđenje prima 6.000 porodica sa preko 25.000 članova. Nama na desetine hiljada građana prima tuđu njegu i pomoć. Hajmo realno da pričamo, nemojmo da im dajemo lažnu nadu jer to nije korektno jer su ti ljudi najosjetljiviji. Ti ljudi traže nadu i ja to poštujem, ali ne smijemo da se

igramo sa njihovom nadom jer je njihov položaj i te kako težak u ovom društvu i zbog toga ja od vas tražim da objasnite to i ako objasnite egzaktno i konkretno imaćete moju podršku uvijek jer mislim da je to zajednički zadatak, ali podsjećam vas vrlo trebamo da smo oprezni sa građanima. Igrati se sa njihovim emocijama, a zaposlenje je jedna od osnovnih stvari i istraživanje UNICEF-a o položaju mladih kaže da preko 90% mladih, kao ključni problem ili jedan od najizraženijih, navodi nezaposlenost i ekonomiju. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 15:31:52)

Premijer Spajić, izvolite.

MILOJKO SPAJIĆ (05.04.24 15:31:59)

Prvo bih da čestitam poslaniku Mugoši na jednom, rekao bih, suštinskom pitanju potpuno se slažem i vrlo mi je drago da prelazimo na teren suštinskih pitanja koje interesuju građane Crne Gore, a neka pitanja koja možda neće biti relevantna za dvije sedmice to smo čuli sad iz Parlamenta. Zna li kakva su pitanja koja neće biti relevantna za dvije sedmice? Ta pitanja nisu relevantna sada ni nikada i to je suština sve priče, a ovakva pitanja će biti relevantna i sada i za dvije sedmice i za dvije decenije i za 202 decenije i 222 decenije. Mislim da je to jako bitno da se uvijek vratimo na teren ovih tema, da se vratimo na teren ovih tema i sva suština Parlamenta treba da bude oko ovih tema, oko tema koje su bezvremenske koje će se raspravljati i sada i zauvijek i potpunu podršku imate na kreiranju tog narativa iako ste rekli da je dosadan ili ne znam ti šta reći. Ne slažem se sa vama. Ovo je suštinski bitan narativ i suštinski su bitne ove teme. Hvala vam.

Uvaženi poslanice Mugoša, jedan od primarnih ciljeva 44. Vlade je ubrzani ekonomski rast i razvoj uz unapređenje standarda građana. Ekonomski potencijali naše zemlje su veliki i u značajnoj mjeri neiskorišćeni. Zato je ova Vlada u potpunosti posvećena stvaranju preduslova za valorizaciju tog ekonomskog potencijala što bi rezultiralo otvaranju novih radnih mjesta. Kroz ekonomski program Evropa sad jedan koji je podrazumijevao smanjenje poreskog opterećenja na rad i povećanje minimalne zarade zaposlenih pokazali smo da kroz stimulativnu poresku politiku možemo uticati na unepređenje na tržištu rada. Naime, prema podacima Monstata, u januaru 2024.godine u poređenju sa 2021.godinom broj zaposlenih u Crnoj Gori veći je za oko 30% i to zahvaljujući programu Evropa sad jedan. Najveći uticaj na pozitivna kretanja tržišta rada imalo je upravo to smanjenje troškova na zarade što je stimulisalo veliki broj poslodavaca da prethodno zaposlene u sivoj ili crnoj zoni kako god to zvali prebace u legalne tokove, odnosno formalizuju njihovo zapošljavanje. Rezultat toga je drastično smanjenje neformalne ekonomije na tržištu rada, unaprijeđen radni status zaposlenih i povećani prihodi države od naplate poreza i doprinosa na zarade.

Tržište rada je usljed rasta privredne aktivnosti smanjenja sive ekonomije i priliva nerezidenata naravno tokom prethodnih nekoliko godina bilježilo izuzetno pozitivne trendove, pa je prosječan broj zaposlenih u Crnoj Gori u 2023.godini iznosio 244,5 hiljada i veći je za 9,3 % u odnosu na 2022.godinu. Pored pozitivnih trendova svjedoci ste da u Crnoj Gori postoji deficit radne snage, što ukazuje da su potrebe ekonomije veće od trenutnog broja zaposlenih. Ako tome dodamo očekivano ubrzavanje ekonomskog rasta i ekonomsku integraciju u Evropsku uniju kroz pristupanje jedinstvenom ekonomskom tržištu vidjeli smo juče jednu sjajnu poruku iz Evropske komisije izražava apsolutno očekivanje da će svi koji u Crnoj Gori žele da rade i ostvariti to zaposlenje. To je definicija pune zaposlenosti. Kao što je više puta najavljivano u sklopu nove fiskalne strategije Vlade pristupiće se sveobuhvatnoj poreskoj reformi sa fokusom na smanjenje troškova rada. Kako bi se na taj način poslodavci dodatno rasteretili određenog dijela troškova i stimulisali za nova zapošljenja, odnosno stvaranje uslova za nova radna mjesta koja svi želimo. Pored navedenog sprovođenja novog investicionog ciklusa koristeći sve investicione potencijale koje posjeduje naša Crna Gora utičaće kako na rast javnih prihoda tako i na otvaranje novih radnih mjesta.

Dakle, svi pomenuti procesi će u velikoj mjeri uticati na smanjenje nezaposlenosti. Ono što je takođe potrebno napomenuti jeste da Vlada Crne Gore u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja i Zvoda za zapošljavanje Crne Gore kontinuirano sprovodi programe aktivnih politika zapošljavanja sa posebnim akcentom na uključivanje teže zapošljivih kategorija nezaposlenih lica na tržište rada. Pomenuti programi prevashodno za cilj imaju povećanje zapošljivosti nezaposlenih lica na način što će im omogućiti različite mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja kako bi uspjeli da budu što konkurentnije tržište rada koje je postalo i te kako izazovno i dinamično. Takođe, Zavod za zapošljavanje Crne Gore posreduje pri zapošljavanju na način da obezbjeđuje finansijsku podršku poslodavcima za zapošljavanje određenih ciljnih grupa nezaposlenih lica, odnosno teže zapošljivih lica.

Shodno navedenom, u ovoj godini za potrebe sprovođenja gore pomenutih mjera Zavod za zapošljavanje Crne Gore će raspolagati sredstvima u iznosu oko 25 miliona eura pri čemu će podršku za

sprovedenje mjera i programa za veću zapošljivost i zapošljavanje Crna Gora dobija iz fondova Evropske unije za oblast zapošljavanja socijalne politike. Digitalna transformacija javne uprave i uvođenje elektronskih servisa prioritet su Vlade ka punopravnom članstvu u Evropskoj uniji. U tom smislu i Zavod za zapošljavanje Crne Gore u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja otpočeo je proces digitalizacije. Kada su u pitanju benefiti koji se očekuju od novog informacionog sistema isti će omogućiti da korisnici usluga imaju brži i efikasniji pristup uslugama u svim područnim jedinicama. Istovremeno ovaj sistem će omogućavati interoperabilnost sa drugim organima državne uprave doprinoseći daljoj digitalizaciji razvoju *e-uprave* servisa.

Dakle, kada sam govorio o punoj zaposlenosti u Crnoj Gori nisam licitirao procentima kao vi već zastupao tezu da imajući u vidu potrebe Crne Gore za radnom snagom koje su u posebno izraženo vrijeme turističke sezone, ali svakodnevne zahtjeve privrede za dodatnim radnicima da će u Crnoj Gori svakom biti ponuđen posao ko želi da radi. Cilj nam je da svim nezaposlenim licima, a u skladu sa potrebama tržišta rada bude ponuđen posao u skladu sa trenutnim zakonskim rešenjima, ali isto tako smo spremni da mijenjamo postojeća rešenja na način da lica koja više puta odbiju zaposlenje ne budu i dalje korisnici naknade za nezaposlene čime ćemo destimulisati pasivnost lica na Zavodu za zapošljavanje i omogućiti dodatna sredstva ljudima koja su ta sredstva stvarno potrebna. Ministarstvo rada i socijalnog staranja posvećeno radi na brojnim reformama koje će javnosti biti uskoro prezentovane od kojih se kao jedna od najznačajnijih izdvaja izmjena Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti. Hvala, izvinjavam se na prekoračenju.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 15:39:37)

Gospodine premijeru, ovdje su premijeri prije vas govorili po tri puta više vremena nego što im je bilo dozvoljeno. Ja sam vas svaki put opomenuo kad vam istekne vrijeme. Vaša prekoračenja su bila minimalna i želim da vam odam to priznanje, a svakako da ukažem na odnos i zakonodavne i izvršne vlasti i na našu kontrolnu funkciju koju obavljamo u ovom sistemu. Tako da neko ne bi izvlačio pogrešne zaključke treba da budete ponosni što ste vi prvi premijer koji nije zloupotrebjavao vrijeme u ovom Parlamentu nego se držao u suštini vremena koje je bilo predviđeno.

Izvolite, gospodine Mugoša.

BORIS MUGOŠA (05.04.24 15:40:17)

Izvinjavam se imam jednu moralnu obavezu, nije vezano za moje pitanje da mi date samo 30 sekundi, jer se pomenulo ime Ivana Bulatovića izvršnog direktora Elektroprivrede Crne Gore. Mislio sam da će premijer da ga zaštiti, poznajem ga 37 godina, vrlo smo bliski prijatelji i mogu vam garantovati da je u ljudskom smislu perfektan čovjek, a u stručnom jer nije moja struka, čuo sam sve najbolje, a i znam da izuzetno kvalitetno radi svoj posao i moja maksimalna podrška njemu uz nadu da će u svom radu se što više držati struke, a nezavisno od dnevne politike. Eto izvinjavam se prosto ja politiku ne doživljavam na način da ako samo pozicija treba da kritikujem sva kadrovska rešenja, a iza ovoga kažem vam kao čovjek stojim vjerujte mi i to svim srcem.

Što se tiče odgovora premijera Spajića došli smo do prve činjenice da kad je obećao punu zaposlenost da to nije bila puna zaposlenost, jer taj termin postoji decenijama i vjekovima u ekonomiji, a zna se što je, da je to četiri posto ili niže nego je krenuo korak dalje to je posao svakome ko želi da radi. Mislim da svaki od ovih 38.000 na birou koji se nalaze žele da rade i ne možete to da ispunite i pošteno je reći to ne možemo da ispunimo. Kako će građani reagovati na to što ste im obećali pa priznali da ne možete, to je na građanima, ali mi punu zaposlenost u Crnoj Gori trebaće nam, ja bih volio ali još ihaha koliko godina. Prosto to su neki zakoni koji su egzaktni. Drugo sve ovo što ste vi meni odgovorili je lijepo, stvarno lijepo zvuči, ali toga nema, ni jednog slova toga nema u dokumentima koje je vaša Vlada usvojila, a ja ću vam reći najmanje četiri dokumenta iz svakog mjeseca vaše Vlade, a vaša su dokumenta. Kad ste budžet predlagali Parlamentu u budžetu, to je vaš dokument. Stopa nezaposlenosti trenutno je 13,4 će u 2026.godini biti 11,6, znači samo simbolično smanjenje nezaposlenosti. Ne posao svima, ne 4%, nego 11,6 u '26-stoj vaš dokument.

Decembar u januaru donosi vaša vlada program ekonomskih reformi za koji vi kažete da je najvažniji dokument citiram - u ispunjavanju ekonomskih kriterijuma u pregovorima Crne Gore za članstvo u EU. U vašem dokumentu piše da će stopa nezaposlenosti spustiti na 11,6 u 2026.godini.

U februaru donosite srednjoročni program rada Vlade, gdje piše u 2027.godini na 11%, u martu donosite Akcioni plan za zapošljavanje gdje piše 11,6% u 2026.godini. To su vaši dokumenti i vi treba da stojite iza vaših dokumenata.

I na kraju. Ako pogledate budžet Zavoda za zapošljavanje od 55 miliona znate li koliko se daje na aktivne mjere zapošljavanja na direktno otvaranje radnih mjesta od 3,5 miliona od 55, 24 miliona se daje za naknade nezaposlenim licima, ali te naknade su 108 eura od 2019.godine, a ovo je 2024.godina, jer samo u dvije godine porasla cijena hrane za 47% odjeće, obuže, stanovanja, za 30%, gdje je Crna Gora po sindikalnoj potrošačkoj korpi 1.900 eura, najskuplja zemlja za život u regionu, e to su činjenice. Na bazi takvih dokumenata koje je Vlada usvojila, ali i skupštinska većina kod budžeta ne može se smanjivati radikalna stopa nezaposlenosti. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (05.04.24 15:44:47)

Hvala, poslaniče Mugoša.
Riječ ima gospodin Mehmet Zdenka. Izvolite.

MEHMED ZENKA (05.04.24 15:44:54)

Gospodine predsjedniče Vlade i ostali članovi Vlade koji prisustvujete danas ovdje.

Ja sam postavio jedno jednostavno pitanje koje tangira sve primorske gradove u Crnoj Gori. Hoće li za vrijeme vašeg mandata biti vraćene ingerencije opštinama što se tiče morskog dobra obale da gazduje svojim obalama?

Možda ste imali prilike da pročitate moje pitanje koje sam postavio ministru turizma onda biste shvatili da ova moja diskusija nije zalud.

Postavio sam pitanje, ne znam kakav ću odgovor dobiti. Koliko se prihodovalo od Opštine Ulcinj za zadnjih 20 godina ili 10 godina i koliko se uložilo od tih sredstava u Opštini Ulcinj? I jošno jedno veoma interesantno pitanje.

Koliko košta ta skela ispod Starog grada, jer se gradi ka Skadar na Bojani? Jedan običan plato i to će biti veoma interesantno pitanje koliko košta taj plato ispod Starog grada koji se evo godinu dana gradi jedna obična betonska ploča? Kad bi rekli da košta preko milion i nešto eura onda treba neko da se u vezi ovoga pitanja što se tiče barem Ulcinja i toga ulaganja, sumnjivih ulaganja u Ulcinj. No, da se vratim na ovo pitanje koje se vas tiče predsjedniče. Možda se stiče dojava pošto je ovo problem svih opština da mi nekako u Opštini Ulcinj pošto je većinsko stanovništvo albansko mislimo vi mislite evoga, žalili se hoće da pretvore u nacionalni neki problem. A ja da vam kažem kao papagaj, jer se često puta ovdje ponavljalo evo 30 godina od 100% područja koje kontroliše Morsko dobro 57% pokriva Opština Ulcinj. Što ja kao Albanac treba da mislim, ajde sad budite iskreni, budite na moje mjesto i da nemate namjere ova cifra govori sasvim drugčije? Svuda morsko dobro, evo vam jedan čisti primjer. Rekao sam i vama predsjedniče bez obzira što apsolutno vas i vašu vladu za tri mjeseca ne mogu ni grama da krivim u vezi ovoga, ali samo vam skrećem pažnju da se pozabavite malo ozbiljnije sa ovim problemom, jer to ne košta mnogo Crnu Goru finansijski, državu, državu kasu koliko bi to pomoglo opštinama, da gazduju sa tim dobrom. Možda je na početku imalo svoju svrhu ranih '90-tih godina, ali to preduzeće je prevazišlo samo sebe. Kada sam krenuo ka Podgorici bilo je mirno more bonaca i vaš odgovor je bio ovakav, lijep, fin, miran odgovor, da se niko ne naljuti. Suština je u ovome. Da nigdje nema u Crnoj Gori više od 50m dubine morsko dobro, a u Ulcinju ima do 5 km, do Račve na Bojani samo što ne stiže do Albanije, tamo u Skadar. Jedna interesantna činjenica, pa poslije se vi preupitajte imamo li razloga da to malo shvatimo lično kao nacija ili ne? Jedna kuća u Kručama, pola kuće u Bar, pola kuće imanja u Ulcinj. Ono u Bar nije morsko dobro, a ovo u Ulcinj je morsko dobro. Ne znam da li su ispravili jer sam deset puna ponavljao zadnjih sedam-osam godina može biti da su pošli da su presretani. Pola kuće nije morsko dobro, pola kuće je morsko dobro. Sad vi opet pitajte sebe imamo li pravo da razmišljamo da to neko drugačijim okom gleda Ulcinj od ostalih opština u Crnoj Gori? Zato gospodine predsjedniče, ja vam se obraćam sa zahtjevom da ne samo zbog Ulcinja nego zbog svih opština u Crnoj Gori, jer te prihode koja Crna Gora ubira od toga od Opštine Ulcinj to je benzin za Vladu, a za kasu Opštine Ulcinj i ostale opštine u Crnoj Gori to je velika, velika pomoć. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 15:50:19)

Zahvaljujem poslaniku Zenki. Sada riječ daje predsjedniku Vlade gospodinu Spajiću. Izvolite predsjedniče.

MILOJKO SPAJIĆ (05.04.24 15:50:29)

Hvala, potpredsjednice.

Uvaženi poslaniče Zenka,

Vrlo dobro znamo koliko je pitanje upravljanje morskim dobrom bitno za primorske opštine i Opštinu Ulcinj koju ste spomenuli, ali za čitavu Crnu Goru, jer uspjeh turističke sezone neraskidljivo je vezan za brojne sektore u našem društvu, a bez adekvatne revalorizacije priobalnog područja nema ni turizma. Morsko dobro je nezamjenjiv ekonomski, ekološki i društveni resurs Crne Gore i to ne samo zbog svog ogromnog ekonomskog potencijala, već i zbog činjenice da obalno područje predstavlja jedinstven eko sistem.

Kada sagledamo sve aspekte i notiramo važnost koji nosi morsko dobro ne mogu, a da ne pomenem u najmanju ruku bizarnu činjenicu da je važeći zakon za pomenutu oblast uz određene male izmjene na snazi od 1992.godine.

O donošenju Zakona o morskom dobru protekla su više od tri decenije i sjedoci smo sveopštih promjena koje su se dogodile u tom periodu, između ostalog više puta je promijenjen državni status, Ustav, usvojeni novi zakoni kojim se uređuju, imovinsko-pravni odnosi, državna imovina, obligacioni odnosi, koncesije, luke, more, uređenje prostora, izgradnja objekata, jahte, zaštita životne sredine, morsko ribarstvo, marikultura, zaštita prirode, spomenici, kulture, vode, inspekcijski nadzor, prekršaj i druga pitanja, a koji imaju direktni, indirektni uticaj na upravljanje korišćenje i unapređenjeorskog dobra i nije samo tu došlo do zastoja. Napomenuću da je 2010.godine Zakonom o unapređenju poslovnog ambijenta definisano da su javna preduzeća među kojima je i Preduzeće za upravljanje morskim dobrom dužna da se reorganizuju u roku od tri godine od dana stupanja na snagu tog zakona, ali to se ni do danas nije desilo. Poštovani poslaniče, vjerujem da i ovo govori o tome koliko je morsko dobro Crne Gore kompleksno pitanje, pa je s toga potrebno obezbijediti adekvatne zakonske i institucionalne okvire. Ovo nacionalno dobro zbog svog izuzetnog značaja zahtijeva punu posvećenost i obavezu svih državnih i lokalnih organa vlasti, kao i svih korisnika prostora da se prema njemu odnose na način koji će obezbijediti održivi razvoj ovog područja.

Održivi razvoj, prije svega, ali sistemski uređen tako da više ovo, kao ni jedno drugo javno dobro u Crnoj Gori ne bude zavisno od toga ko je na vlasti, već da služi isključivo stvaranju dodatne vrijednosti za dobrobit svih građana Crne Gore, a naročito onih koji žive na tim prostorima. Zbog toga smatram da je za pronalaženje pravog rješenja za upravljanje morskim dobrom neophodno tražiti širi konsenzus.

Vlada Crne Gore će kroz inkluzivne i otvorene dijaloge pristupiti pripremi novog zakona kojem će se urediti oblastorskog dobra, a što predstavlja osnovni preduslov za stvaranje adekvatnih uslova za sveukupnu valorizaciju za društvenu, a ne ličnu korist.

U postupku pripreme ovog propisa u čiju će izradu biti uključene definitivno i primorske opštine, razmotriće se sva relevantna pitanja, uključujući i pitanja načina upravljanja morskim dobrom, ono što ste vi pitali. Pritom strogo vodeći računa o svim protokolima i konvencijama čiji smo potpisnici ali preteći EU Direktive koji se odnose na morsko područje

Na kraju, uvaženi poslaniče Zenka, vjerujem da je neophodno da zajedno radimo na afirmaciji daleko veće angažovanosti pojedinaca zainteresovanih grupa, ali primorskih opština u izradi novog zakonskog rješenja što će garantovati da u konačnom svi budu zadovoljni, jer dobrim sistemskim odgovorom moramo osigurati kvalitetno upravljanje morskim dobrom i punu valorizaciju bez obzira na to ko njim gazduje i ko je trenutno na vlasti. Hvala vam puno.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 15:54:46)

Zahvaljujem predsjedniku Vlade.

Sada pravo na komentar ima kolega Mehmed Zenka.

Izvolite, kolega.

MEHMED ZENKA (05.04.24 15:54:48)

Danas mi je mila jedna činjenica. Dobro mi je prošla, jer ste bili susretljivi sa svim poslanicima, izuzev malo što ste imali sa UROM, inače zahtjevi poslanika ili pitanje poslanika su naišla na vaše razumijevanje, kao i ovo moje pitanje. To i tražim od vas, da u što skorije vrijeme u saradnji sa opštinama dođemo do jednoga zakona koji je u interesu svih nas. Pozivam vas da budemo u fonu ili moju tvrdnju što ja tvrdim danas ovdje ili u fonu onih koji su protiv ovog što ja tvrdim da posjetite Opštinu Ulcinj i samo da računate koliko se za 15-20 ubiralo od Opštine Ulcinj? Ostavimo ostali dio Crne Gore, vidim da ovdje nema ni jednog predstavnika iz Primorja Crne Gore, bez ja iz Ulcinja. E, pa onda ustanite, ni jedna opština nije zadovoljna s tim gazvovanjem morskim dobrom, barem koliko ja imam kontakata sa tim ljudima i da vidite koliko se od tih para, jer ipak postoji nekakva zakonska osnova gdje te pare trebaju najmanji određeni postotak da se uloži u te opštine će se ubiraju te pare. Molim vas, pogledajte, da dođete, da vidite jednu obalu, koja je najljepša

obala, može biti najljepša u Crnoj Gori, na koji način je sačuvana, izuzev ulaganja privatnika što su u te plaže uložili milione, što se tiče morskog dobra nula ni 10% od tih sredstava što se ubiralo za 20-30 godina Ulcinj je uložio u Ulcinj. Ali, sve u svemu, ja vas pozivam, da skratim priču u interesu svih gradova, primorskih gradova Crne Gore, pozvali ste se malo prije u evropske povelje u skladu sa tim poveljama da sredimo one zakone i to vas pozivam, kao što je sredila Hrvatska, Italija i ostali primorski gradovi na Mediteranu odnosno na sjevernom i istočnom moru. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 15:57:35)

Zahvaljujem kolegi Zenki.

Predsjedniče Vlade imate pravo na odgovor na komentar. Ne želite.

Posljednje pitanje za danas ima koleginja Jevrosima Pejović. Izvolite, kolegice.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (05.04.24 15:57:50)

Zahvaljujem, poštovana predsjedavajuća. uvijek vas je zadovoljstvo vidjeti na tom mjestu.

Cijenjene kolege, dragi građani, uvaženi predsjedniče Vlade,

S obzirom na vašu sklonost da zaboravljate kojoj smo svjedočili u više navrata, na primjer kada ste zaboravali da imate državljanstvo Republike Srbije ili kada se nijeste odmah mogli sjetiti da poznajete gospodina Do Kvona, pa evo desilo da ste i mene zaboravili.

Koristim ovu priliku da vas podsjetim da ste formirali Direktorata za kriptovalute dok ste bili dok ste bili ministar u 42 Vladi na čelu ovog Direktorata je bio gospodin Milović, vaša politička kičma i spletom čudnih okolnosti u posljednje vrijeme, sve nam se čini i sve ukazuje na to gdje je Milović tu je i kriminal, pa smo zaista vrlo zainteresovani i da vidimo šta se dešavalo u ovom direktoratu, mada sam gospodin Milović tvrdi da ga je sa pripadnicima organizovanih kriminalnih grupa upoznao gospodin Drecin koga ste vi prije neki dan postavili na čelo Investiciono razvojnog fonda. Tada smo imali obećanje da će biti donesen zakon koji uređuje ovu oblast, a mi još čekamo taj zakon. I dok se taj dugo najavljivani zakon koji bi uredio oblast kriptovaluta i dalje čeka, odvijaju se transakcije na kriptoberzama gdje je korisnicima iz Crne Gore dozvoljeno da se registruju. Ovo je vaša oblast, tako da mi ne zamjerite ukoliko nijesam precizna, ali na ovim berzama, odnosno korisnici iz Crne Gore mogu da trguju u ovim valutama, kriptovalute se koriste u trgovini nekretninama na Crnogorskom primorju. Bilo je pokušaja i rudarenja elektronskog novca.

Podsjetiću vas da je policija uhapsila dvije osobe i zaplijenila 250 čini mi se računara u podrumu jedne zgrade u Podgorici.

Takođe, našli smo i prvi kriptomat u nelegalnoj kockarnici u Tivtu, programeri dio zarada primaju u digitalnom novcu, a kriptovalute se koriste i od strane osobe koje dolaze iz zemalja, kao što su Ukrajina gdje je rat i Rusija koja je pod sankcijama i vjerovatno da bi izbjegli komplikacije u bankarskom sistemu.

Zahvaljujući vama, takođe se možemo pohvaliti da je osnivač jedne od najjačih kriptovaluta naše gore list, naime mu dali crnogorski pasoš, isti oni pasoš koji ne mogu da dobiju osobe koje su rođene ovdje ili oni ljudi koji više od 30 godina rade, koji daju najbolje godine svog života ovoj zemlji i koji doprinose ovoj državi.

Misteriozni slučaj Do Kvona takođe govori koliko je opasno imati neregulisano ovo tržište, jer ostavlja prostor za prevare. Vi sami ste tvrdili da ste prevareni i ove prevare se mjere u milijardama. Postoje takođe indicije da se terorističke organizacije na primjer Hamas jednim dijelom finansiraju kroz kriptovalute, jer su ove transakcije pod plaštom anonimnosti.

Takođe, svjedočimo smo i hapšenjima u susjednoj državi Hrvatskoj zbog kriptoprevare teške osamnaest i po miliona eura, takođe pored mogućnosti da se obezbijedi, da kažem prohodnost kriminalnih aktivnosti i neregulisanjem ove oblasti ova država gubi, jer nema kontrolu nad tokovima novca i nema poreskih benefita.

Pretpostavljam da vi ovo mnogo bolje znate od mene i posebno zabrinjava činjenica da se u preporukama Izvještaja Evropske komisije iz '22-druge godine navodi da Crna Gora moja ojačati kapacitete kako bi se utvrdili, analizirali ilegalni finansijski tokovi kriptovalutama i ako radite i dalje na regulisanje ove oblasti kako ste tada najavljivali. Zanima me, koje vi izazove percipirate, pošto imate više iskustva, više znanja u ovoj oblasti, pretpostavljam da ih ja u svom izlaganju nijesam sve obuhvatila i da li imate ekspertsku podršku prvenstveno da li imate ekspertsku podršku od kolega iz Brisela.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:02:43)

Zahvaljujem kolegici Pejović.

Samo da razjasnimo nešto, obzirom da je ovo Premijerski sat ministri ne mogu da učestvuju u raspravi, ne mogu da se jave ni proceduralno ne mogu uopšte da komentarišu. Može kolega iz vašeg poslaničkog kluba može da ima proceduru ako želi, izvinjavam se kolege iz vašeg bivšeg kluba.

Kolega Miloviću, izvolite kolega tražili ste proceduru, izvolite.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.04.24 16:03:26)

Poštovana predsjedavajuća, ja znam da vi imate izražen senzibilitet kad su u pitanju naše kolegice poslanice i ja taj vaš stav pozdravljam i tako i treba. Međutim, to ipak treba da ima određenu mjeru da u nekim trenucima ipak izrekne to upozorenje kad se inose ovako teške kvalifikacije i ja vas tu pozivam da u skladu sa članom 105 da imamo u vidu ne samo kad su u pitanju poslanici, nego naročito da imamo izraženo to kad su u pitanju gosti, kad je u pitanju Vlada i članovi Vlade, ne možemo na ovaj način karakterisati jednog ministra da tamo gdje je taj ministar tamo je i kriminal. Mislim da ste bili dužni da reagujete i da upozorite kolegicu na to.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:04:34)

Zahvaljujem kolegi.

Evo odmah da se izvinim, zaista nijesam pažljivo slušala kolegicu Jevrosimu Pejović, zaista nijesam čula, nijesam čula izvinjavam se ako je bilo nečeg uvredljivog izvinjavam se ja evo prekršila sam Poslovnik, izvinjavam se.

Sada riječ dajem predsjedniku Vlade izvolite gospodine Spajiću.

Molim vas, imaćete kolegice Pejović sad priliku nakon premijera, ja molim ministre samo da vodimo računa o disciplini u Skupštini Crne Gore.

Zahvaljujem.

Izvolite kolega Spajiću.

MILOJKO SPAJIĆ (05.04.24 16:09:33)

Hvala.

Evo dođosmo i do zadnjeg za danas pitanja.

Uvažena poslanice Pejović, Crna Gora je zauzela jasan kurs ka Evropskoj uniji i na tom putu je neophodno usaglašavanje domaće regulative sa propisima koji važe u velikoj Evropskoj porodici.

Opredjeljenje Vlade da napravi tražene reforme i konačno završi pregovarački proces prepoznat je od naših međunarodnih partnera, a jedna od ključnih stavki u tom kontekstu je predloženi i u Parlamentu usvojeni Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma. Ne znam da li ste glasali za njega ukoliko jeste čestitam vam na tome.

Usvajanjem tog ali izmjenama drugih pravnih normi izbjegli smo sivu listu manivala između ostalog, a možda i još važnije dostigli smo nivo najrazvijenijih evropskih zemalja kada govorimo o normativi u toj oblasti. Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma jasno je stavio do znanja da ćemo imati nultu stopu na bilo kakav oblik kriminaliteta i da ova Vlada želi da spriječi mogućnost korišćenja prljavog novca, što je jasna poruka da smo kredibilan partner spreman da ispuni sve zahtjeve kako vi postali dio Evropske unije. Mnoge vlade prije nas ni pomišljale da je tako nešto moguće, e ova Vlada je to upravo uradila. Korak u tom smjeru je pristupanje jedinstvenom području plaćanja u eurima SEPA čuvana što će omogućiti uplate i primanje uplata u eurima pod jednakim uslovima pravima i obavezama kao u zemljama članicama Evropske unije uz značajno smanjenje prekograničnih plaćanja Crne Gore sa tim zemljama.

Naravno, garantovati još veću sigurnost u kontroli novca koja ulazi u Crnu Goru i šalje se u inostranstvo. S tim u vezi nadležne institucije koje su učestvovala u pripremi obimne dokumentacije koja čini sastavni dio procesa apliciranja pripremile su pred aplikaciju upućene Evropskoj komisiji 22.marta 2024.godine na mišljenje. Cilje je da dobijemo prethodno odobrenje od divizma kako bismo olakšali pravovremeno podnošenje naše pune aplikacije Evropskom savjetu za plaćanje EPC-u po mogućstvu prije kraja aprila tekuće godine. Time bi Crna Gora postala prva država aplikant ne samo sa Zapadnog balkana, nego prva država aplikant izvan evropske ekonomske zajednice.

Poslanice Pejović, želim da vas obavijestim da više institucija rade na izradi zakona kojim ćemo se u oblasti praćenja i identifikovanja kripto imovine izjednačiti sa najrazvijenijim evopskim zemljama. Evropska komisija je početkom juna 2023.godine, donijela Mayka regulativu (Markets in Crypto-assets regulation) kojom se uređuje regulatorni okvir za kripto imovinu. Mayka regulativom se uređuju pitanja koja se odnose na izdavanje određenih vrsta kripto imovine uslovi i način trgovanja tim vrstama kripto imovine na teritoriji Evropske unije uključujući i licenciranje pružalaca usluga.

Takođe, uređuju se i nadležnosti nadzornih organa kao i mjere i druge aktivnosti koje nadzorni organi preduzimaju. Ministarstvo finansija je u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore i Komisijom za tržište kapitala započelo pripreme aktivnosti na izradi zakona kojim će se urediti oblast digitalne odnosno kripto imovine u skladu sa Mayka regulativom. Međutim regulatorni okvir nije finalizovao na nivou Evropske unije ne znam jeste li upućeni, budući da je još uvijek u toku donošenje tehničkih standarda koji treba da omoguće puno funkcionisanje regulatornog okvira. Nakon usaglašavanja regulative Evropske unije Crna Gora će intenzivirati aktivnosti na izradi nacionalnog regulatornog okvira.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:09:45)

Zahvaljujem predsjedniku Vlade.
Riječ ima poslanica Pejović.
Izvolite, koleginice.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (05.04.24 16:09:49)

Zahvaljujem, predsjedavajuća.

S obzirom na to da je bilo dobacivanja sa mjesta koje ukazuje odnosno postavlja pitanje dramatičnije kako je finansirala predsjednička kampanja gospodina Milatovića.

Ja ću podsjetiti kolege da upravo na onoj sjednici glavnog odbora gdje ste ga svi pritiskali da preuzme odgovornost i negdje ispravi greške koje je napravio gospodin Spajić prilikom kandidature jedan od zaključaka tog glavnog odbora je da se kampanja na insistiranje Milatovića je inače bio taj zaključak, da se kampanja u cjelosti finansira iz Budžeta. Taj zaključak je vrlo jednostavno dostupan u slučaju da ste vi imali neke druge intencije postoji zaključak.

Da se vratimo na temu sve vaše aktivnosti ovaj vaš iscrpan odgovor takođe ukazuje na to da postoji intencija da se od Crne Gore napravi kripto raj to je i negdje konstrukcija rečenična koju ste i ranije koristili i očito je kripto zajednica tražila malu ranjivu zemlju koja je otvorena i koja bi mogla da donese kripto flendi zakone jer su trenutni zakoni u razvijenim zemljama s pravom dosta restriktivniji.

Vi ste podsjetili na regulativu Evropske unije takođe mi smo imali priliku da se i u Ženevi sastanemo sa kolegama iz Estonije koji su nam sugerisali da budemo vrlo obazrivi prilikom donošenja zakona u ovoj oblasti i da ne ponovimo neke od njihovih grešaka. Tako da evo mogu da iskoristim ovu priliku i da vas uputim na kolege iz Estonije kada budete se dodatno konsultovali vezano za ovu normativu i pored vašeg iscrpnog odgovora moram vas dodatno pitati.

Da li je tačno da ste podršku za ovaj zakon tražili od kolega iz Demokratske partije socijalista preko bivših funkcionera koji su bliski nekim organizovanim kriminalnim grupama, konkretno vašem sugrađaninu gospodinu Šariću i još jedno pitanje?

Nemojte molim vas da sada izda memorija dobro se koncentrišite i odgovorite mi na pitanje.

Da li, gospodine Sapićuž, poznajete gospodina Miloša Tomića i gospodina Džordža Kotrala i da li su oni eksperti koji rade na na regulativi iz oblasti kripto zakona?

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:12:36)

Zahvaljujem koleginici Pejović.
Da li želite odgovor? Ne želite, u redu.
Zahvaljujem.
Procedura izvolite koleginice.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (05.04.24 16:12:54)

Član 188 koji propisuje da zapravo ovdje nama premijer dolazi da odgovara konkretno na pitanja s obzirom na to da je odbio da odgovori na moje vrlo konkretno pitanje. Takođe, to možemo smatrati kao odgovor i ako je gospodin Spajić otišao, odnosno pobjegao odavde mogu mu poručiti da gospodina Tomića nije poznavao ni bivši ministar Ivanović i ako ga je Tomić zajedno sa Šarićem prevazio u Švajcarsku, a čini mi se da će se i on uskoro prisjetiti tog poznanstva sa njim i sa ovim drugim gospodinom inače Britanskim finansijerom i osuđivanim kriminalcem. Jer, ima nasa kojima majka nije obezbjeđivala rezervno državljanstvo i mi koji znamo da se domovina ne brani pričom o zastavama, već brigom o boljem životom svih njenih ljudi, a u ime tih ljudi možete slobodno da mu prenesete, a ja mu sa ovog mjesta poručujem da mu pretvaranje Crne Gore u of šor zemljicu i raj za kriminalce neće proći.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:14:15)

Zahvaljujem kolegici Pejović. Ovo je bila procedura, je li, kolegice? U redu, imali ste pravo na još dva minuta samo sam htjela da kažem, ako je bila procedura bilo je kršenje procedure, ali ste svakako imali pravo dva minuta na komentar.

Sada dajem proceduru kolegi Borisu Pejoviću, izvolite kolega.

BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 16:14:40)

Zahvaljujem.

Ja ću, veoma kratko radi javnosti, ja molim kolegicu Jevrosimu Pejović da sva ova saznanja koja ima, kojima raspolaže, što prije ne vi ste pitali vi ste iznosili konstrukcije neke. Dakle, vi ste bili sa nama u istoj partiji, vi sada govorite za taj neki period kad smo bili zajedno, time više, ja sam ubijeđen da vi imate konkretne činjenice i podatke.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:15:06)

Kolega Pejoviću, samo trenutak je li ovo procedura?

BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 16:15:11)

Ovo je replika.

Član 102, vi ste vrijeđali dakle i klub kome pripadam, iznosili ste konstrukcije koje nijesu tačne i na osnovu misterije i mistike u kontinuitetu nastavljate da iznosite neistine, ja vas molim da sve što imate ponesete i procesuirate Specijalnim državnim tužilaštvu. Jer, vaša taktika ovdje da vi na osnovu ovakvih konstrukcija lijepite ovakve teorije neće vam proći.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:15:43)

Kolega Pejoviću ja zaista sam prije svega očekivala od vas kao od potpredsjednika Parlamenta, da onog momenta kada sam vas opomenula i pitala o čemu se radi je li procedura, replika ili komentar, da mi dozvolite da završim rečenicu, nijeste mi to dozvolili.

Sada vas pitam je li bila ovo procedura, komentar, replika, šta je bilo.

BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 16:16:09)

Ne, ovo je bila replika.

Član 102 stav 2, negativna konotacija, odnosno optužbe na račun kluba, pogledajte tamo ili 101 stav 2, tako je.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:16:27)

Samo da je li procedura?
Izvolite.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (05.04.24 16:16:38)

Zahvaljujem, kolegice Zdenka.

Od potpredsjednika Skupštine, ja sam očekivala da bar poznaje Poslovnik, ja očekujem da jeste.

Kolega vi nešto prečesto griješite članove, mislim da ste imali sasvim dovoljno vremena i da ste sasvim dovoljno plaćeni da naučite ovaj Poslovnik i da u radu Skupštine radite u skladu sa Poslovnikom.

Dakle, što se tiče konkretno vaših optužbi i vaših imputa meni, najbolje govori činjenica da je vaš premijer pobjegao od odgovora na moje pitanje.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:17:28)

Koleginice Pejović, ovo je bio komentar, ja sad moram da dam pravo na odgovor na komentar kolegi Pejoviću.

Izvolite kolega.

BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 16:17:37)

Zahvaljujem.

Uvažena kolegice Pejović to je samo vaš utisak, ja mislim da upravo kolega Spajić jednostavno našao za shodno da odgovori na kontinuirane vaše konstrukcije. Jer, ja zaista kad bih i negdje zamislio da gospodin Spajić ima vremena da se bavim ovim vašim insinucijama, a sada vidite vi prigovarate, a sada ustajete i napuštate naravno salu i nije vam to prvi put.

Još jedna stvar, da ne bi bilo dramtizacije, da ne bi bilo dramtizacije vi se sada problematizovali član da li ja znam član 101 i 102 ispravio sam se, e takva vam je politika, takvi su vam nastupi, takav vam je odnos prema javnosti. Vi ste spremni zbog jednog člana da dramtizujete i da bukvalno predstavite da je u pitanju ne znam kakva stvar. Dakle, to je vaš odnos, ja mislim da su građani Crne Gore imali priliku da vide i kakvi su vaši nastupi i na čemu su vaše optužbe utemeljene opet ponavljam i kažem vi ste bili u Pokretu Evropa sad u velikoj mjeri sve ovo što ste iznijeli je upravo period kada smo bili zajedno i ja očekujem od vas da upravo vi koji ste bili sa nama imate i argumenata i materijala i dokaza i dokumenata da fino ponesete to institucijama, kao neko ko je legalista i da fino to procesuiramo i da jednom za sva vremena završim sa ovim pričama.

Jer, ako nastavite ovako svaki put pred Premijerski sat da vi čitate i da vi pitate znamo li mi ovoga ili onoga, mogu ja vas da pitam znate li vi Miloša Tomića, pa šta onda pitate vi mene da li ga ja znam. Vi ste pitali i premijera i nas, jer je vaša konotacija bila kako ste rekli Tomića je li tako.

Dakle, da mi se finansiramo eto nekoga Tomića od nekakvoga Kvona itd. cijelo vrijeme je vaša retorika bazirana na tim stvarima na misterijama, na mistikama, na nekakvim konstrukcijama. Ja vas molim jer ako to ne budete uradili, znate kakav će biti utisak i zaključak javnosti, da su to samo jeftine manipulacije.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:20:10)

Zahvaljujem kolegi Pejoviću.

Ne ovo je bi odgovor na komentar, možete da imate samo proceduru.

Izvolite.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (05.04.24 16:20:23)

Zahvaljujem, kolega Pejoviću. Nijesam iznosila nikakve insinucije, ja sam pitala gospodina premijera nešto vrlo jasno od čega je on pobjegao, očigledno vi imate vjerovatno više saznanja, pa ste se prilično

uznemirili. Tako da ako vi imate neko još saznanje, takođe vama je adresa Specijalno državno tužilaštvo. Jer, inače ne vidim razlog za takvu reakciju.

S druge strane, o mom političkom angažmanu naravno da sudi javnost, ali sudi i o vašem političkom angažmanu. Vi se možete pohvaliti jednom zavidnom političkom biografijom koja uključuje mnogo više pažnje.

Kolega u svojoj političkoj biografiji ima mnogo više političkog iskustva i bio je član mnogo više partija. Tako da pretpostavljam da mu je i funkcionisanje tih partija i rad Skupštine, a i Poslovnik trebalo bi da bude mnogo bliži i kao što vidite kolega ja kada sam imala problem sa principima partije, ja sam se razišla sa tom partijom, a vi kada ste imali problem kolega sa mjestom i foteljama u toj partiji onda ste mijenjali šešira, partije, zastave.

Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:22:11)

Zahvaljujem kolegici.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:22:34)

Imate pravo na proceduru. Samo se meni, molim vas, obraćajte.

BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 16:22:49)

Vama se obraćam.

Ovo što je poštovana kolegica Jevrosima Pejović pokušavala kroz ove neke informacije koje uopšte nisu nepoznate javnosti, ponosim se zbog mog političkog angažmana. Dugo vremena sam se zalagao za demokratizaciju Crne Gore da mi što prije postanemo članica Evropske unije. Sada ovo što kolegica Jevrosima Pejović želi upravo kroz taj angažman da predstavi kao nešto što me opterećuje, ne - to je isto kao da kažem da je kolegica Pejović bila u sistemu za vrijeme prethodnog režima, da je radila u Zavodu za zapošljavanje dok je Zoran Jelić bio na čelu tog zavoda. Ja to ne želim da radim, ali bih, onda, mogao da zaključim da je upravo moja dojučerašnja kolegica neko ko pripada starom režimu, a ono što mi je veoma interesantno jeste da sam upravo vidio s tih adresa nešto što joj najviše smeta u zadnje vrijeme. Kolegici Pejović najviše sada smetaju kadrovi DPS-a, a ja negdje, na osnovu svega ovoga mogu da izvučem i zaključak, vjerovatno i smeta njena prošlost. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:24:05)

Zahvaljujem kolegi Pejoviću.

Imate pravo na repliku jer ste pomenuti u uvredljivom.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (05.04.24 16:24:20)

Zahvaljujem.

Kolega Pejoviću, vi znate da nisam bila član nijedne partije. Svaki posao doslovno koji sam obavljala, obavljala sam vrlo časnno i vrlo se ponosim svakim svojim angažmanom. Takođe, smatram da sam mnogo više kvalifikovana i imam mnogo više vjerovatno i zvanja, a usudiću se reći i znanja od vas i da li sam u skladu s tim zvanjem i znanjem napredovala u bivšem, kako vi kažete, režimu, mislim da je to vrlo očigledno cijeloj javnosti. Pošto smo imali u nekom prethodnom periodu određene insinucije na određene rodbinske veze, a evo i danas smo imali pitanje ujaka, čisto možda da pokrenemo i da završimo jednom to pitanje.

Znate, razlika između mog ujaka i premijerovog ujaka je prilično velika. Moj ujak, gospodin Vuković je prvi politički zatvorenik u novijoj istoriji Crne Gore. To je moj ujak, gospodin koji je bio skoro dva mjeseca u zatvoru u Spužu. Možete da zamislite kako se ta situacija odrazila na moju porodicu, na moju majku, na moje tetke, na moju babu, na moje djetinjstvo. Dok je premijerova baba glasala DPS i dok je njegov ujak opskurnim putem napredovao u još opskurnijoj tajnoj službi, moja porodica je bila parekselans primjer političkog progona. Sledeći put kada uzmete u usta moju porodicu, molim vas da budete vrlo oprezni. Takođe, to je ono što čini civilizacijski jaz između mene i vas i taj jaz se ne može prevazići. To je jedna stvar.

Druga stvar, nisam bila u Zavodu za zapošljavanje kada je bio gospodin Jelić. Niste se dobro informisali. Bilo bi dobro, s obzirom na to da vjerovatno nemate tu praksu da gledate druge radne biografije jer vi nemate čime da se pohvalite u svojoj, zamolila bih vas da pogledate i moju radnu biografiju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:26:57)

Procedura, kolega Pejoviću, trideset sekundi.

BORIS PEJOVIĆ (05.04.24 16:27:06)

Izvinjavam se, da li je gospodin Jelić ili njegova supruga bila tada u Zavodu za zapošljavanje stvarno ne znam, znam da je porodica Jelić. Nemam apsolutno čak ni ništa protiv, ako se nešto dokaže, dokazaće se. Ono što građani Crne Gore negdje usko povezuju jeste da je gospodin Jelić bio funkcioner Demokratske partije socijalista, a ne mislim ni da je to strašno. Ne mislim da je strašno što je koleginica tada za vrijeme te vlasti bila angažovana u toj instituciji, ne mislim da je ni to strašno. Samo žalim što koleginica ranije nije imala neke primjedbe na moju radnu biografiju. Ona je zajedno sa mnom bila u političkoj partiji, čak je i glasala za poslaničku listu gdje sam bio ispred nje, tada ta biografija nije smetala. Tada nije smetalo koleginici da učestvuje i izbornoj kampanji da čak i poziva da se glasa naša partija, ali legitimno je promijeniti mišljenje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:28:08)

Kolega Lakoviću, procedura, je li tako?
Izvolite, kolega.

MIODRAG LAKOVIĆ (05.04.24 16:28:19)

Hvala vam, poštovana predsjedavajuća.

Moram vam još jednom ukazati na kršenje Poslovnika. Prije toga da kažem da se ovo zove Premijerski sat. Ovo nije unakrsno ispitivanje premijera i ovdje se zna kako se postavljaju pitanja, kako se dostavljaju pitanja i kako se odgovara na pitanja. To je po članu 187, a u stavu 3 tog istog člana, mislim da ga niste dobro protumačili, poslanica, u ovom slučaju, ima pravo na komentar na odgovor premijer. Ako premijer nije dao odgovor, ona ne može dobiti dva minuta za komentar. Iz toga razloga je krenula ova spirala replika i komentara i odgovora. Mislim da smo tu u startu napravili jednu grešku. Ovo što adresiram sada vama, takođe adresiram i kolegi Pejoviću. Iste greške je on pravio kada su bili u pitanju drugi poslanici. Nemojte mi zamjeriti na ovom javljanju, imao sam potrebu da saopštim. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:29:20)

Kolega Lakoviću, odlično znam Poslovnik, znam svaki član Poslovnika. Znam da je danas bio Premijerski sat, da nije bilo potrebe niti Poslovnik dozvoljava ni replike niti komentare, da isključivo razgovaraju poslanici s premijerom. Međutim, od početka Premijerskog sata sjednica je krenula krivim tokom i prosto se kao što vidite tako mora i završiti. Toliko.

Ko je tražio proceduru? Gospođa Vuković. Izvolite, gospođu Vuković Kuč.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (05.04.24 16:29:57)

Zahvaljujem, potpredsjednice Skupštine Crne Gore, ako je ovo više Skupština Crne Gore.

Znači, javljam se po svih 225 članova Poslovnika Skupštine Crne Gore, ako je ovo više Skupština Crne Gore.

Postavljam vam pitanje je li ovo dio agende koja dolazi iz strane države, da se ono što je bilo najvrednije u crnogorskoj političkoj kulturi u potpunosti degradira. Jer, ako ste namjerali da Skupštinu pretvorite u trač klub što radite permanentno ne samo danas nego svih ovih dana, onda ste se grdno prevarili.

Mi poslanice i poslanici Demokratske partije socijalista nećemo u tome učestvovati. Ne samo zbog toga što slušamo u ovim tzv. dijalozima ko je od ovih poslanika bio ili nije bio dio prethodnog, kako oni kažu, režima, dakle član ili članica Demokratske partije socijalista, sve naše građane uvjeravam da ovi ljudi nijesu bili u DPS-u. Da jesu, znali bi šta je politička kultura, šta je parlamentarni dijalog, šta je poštovanje crnogorske Skupštine, države Crne Gore i šta znači rad poslanika i poslanica. Ovo nije to. Ja vam postavljam pitanje, jeste li, jesmo li svjesni da je ovo Skupština Crne Gore. Ovo nije nikakav performans. Ovo je nešto što osećamo svi koji ođe šedimo i sve vrijeme se pitamo da li više ima smisla šedeti ođe. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:31:37)

Zahvaljujem poslanici Aleksandri Vuković Kuč.

Ja, koleginice, kada god predsjedavam sjednicom Skupštine pozivam na poštovanje digniteta ovog doma, pozivam sve kolege da poštuju, prije svega, Poslovnik, ali Poslovnik u kontinuitetu krše svi. Dakle, ne krši ga lijeva strana više od desne strane ili obrnuto. Ponovo pozivam sve poslanike danas na kraju današnjeg rada i današnjeg zasijedanja da poštuju, prije svega, ovu instituciju, ovo je najviši zakonodavni dom, da poštuju dignitet ovog doma i dignitet svakog poslanika, i potpuno sam saglasna s vama. Ovaj dom ne smijemo pretvarati u rijaliti jer je percepcija građana da se polako pretvara u rijaliti. Potpuno sam saglasna s vama.

Dajem riječ kolegi Huteru. Izvolite, kolega Huter. Nadam se da ćemo s vašom proceduralnom reakcijom završiti današnji rad. Izvolite.

OSKAR HUTER (05.04.24 16:32:34)

Ne sumnjajte u to.

Uvažena potpredsjednice Skupštine gospođo Popović, javljam se shodno članu 101 stav 2. U pređašnjim diskusijama i polemici kolega iz PES-a i onih koji su napustili PES, smatram da ste mogli možda malo bolje kanalisati diskusiju iz prostog razloga što su u svojim diskusijama se osvrtnali na DPS. Meni je to jasno cijeneći da je veliki broj kolega iz PES-a ima mnogo više staža u DPS-u nego ove kolege. Javljam se jer sam računao da će makar neko od tih ljudi, konkretno gospodin Stojović se javiti i kanalisati tu raspravu, odnosno smiriti te tenzije. Ali, molim vas, ubuduće kada god oni budu imaju problem da se, što bismo mi rekli, komate da ipak se međusobno komate, a ne da diraju DPS kada ničim nijesmo uzrokovali njihovu raspravu. Toliko.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (05.04.24 16:33:52)

Zahvaljujem, kolega Huter.

Sada ja vas opominjem, vi ste sada prozvali kolegu koji nije tu trenutno u Skupštini i nema mogućnost da vam odgovori niti da se odbrani. Danas više ne dozvoljavam nijednu proceduralnu reakciju.

Poštovani poslanici, koristim priliku da vas obavijestim da će u utorak, u 11 sati, biti nastavljena Treća posebna sjednica s poslaničkim pitanjima postavljenim sledećim članovima Vlade. Ako vas interesuje slušajte, a ako vas ne interesuje možete da idete, kako god hoćete. Prvi će odgovarati potpredsjednik Vlade Momo Koprivica, drugi potpredsjednik Vlade Dragoslav Šćekić, treći Andrej Milović, ministar pravde i, četvrti, Nik Đeljošaj potpredsjednik Vlade i peti Filip Radulović ministar saobraćaja i pomorstva i šesti Vladimir Joković, ministar poljoprivrede. Zahvaljujem, kolege. Ovim smo završili sjednicu posvećenu Premijerskom satu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (09.04.24 11:06:48)

Kolege poslanici, poštovani članovi Vlade, poštovani građani Crne Gore,
Nastavljamo **Treću - posebnu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini.**

Prelazimo na dvije sjednice posvećene poslaničkim pitanjima.

Podsjećam vas da na istoj sjednici poslanik može postaviti najviše dva poslanička pitanja. Vrijeme za postavljanje jednog poslaničkog pitanja iznosi najviše tri minuta. Predsjednik Vlade, ministar ili drugi ovlašćeni predstavnik Vlade odgovara na poslaničko pitanje usmeno u trajanju do pet minuta po jednom pitanju. Poslije datog odgovora na poslaničko pitanje poslanik koji je postavio pitanje ima pravo da u trajanju najviše tri minuta komentariše odgovor i može da postavi dopunsko pitanje u trajanju od najviše od jednog minuta.

Predsjednik Vlade, ministar ili drugi ovlašćeni predstavnik Vlade odgovor na dopunsko pitanje daje shodno odredbi Poslovnika koja se odnosi na odgovor na poslaničko pitanje do pet minuta. Odgovorom na dopunsko poslaničko pitanje završava se postupak odgovora na poslanička pitanja.

Prelazimo na postavljanje pitanja.

Danas je sa nama gospodin Momo Koprivica, potpredsjednik Vlade za politički sistem, pravosuđe i antikorupciju. Pitanje postavlja poslanica gospođa Maja Vukićević.

Izvolite, gospođo Vukićević.

MAJA VUKIĆEVIĆ (09.04.24 11:08:14)

Hvala, predsjedniče.

Poštovani kolege poslanici, uvaženi građani,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavila sam poslaničko pitanje potpredsjedniku Vlade za politički sistem, pravosuđe i antikorupciju.

Imajući u vidu da ste kao potpredsjednik Vlade zaduženi za politički sistem, pravosuđe i antikorupciju da li ste zadovoljni načinom i dinamikom borbe protiv korupcije i kriminala i koje su, po Vama, najveće prepreke u procesuiranju krivičnih djela iz ovih oblasti?

Danas ću govoriti o nekim stvarima koje su se dešavale u prošlosti, o nekim aferama koje su ostale neriješene. Naravno, ne želim da ikome presuđujem niti je nama ovdje to dužnost, niti na to imamo pravo, međutim vrlo je interesantno da nijedna od ovih afera, u kojima su neki dokazi bili više nego očigledni i vidljivi javnosti, nije dobila epilog, u vidu neke osuđujuće presude. Često se ove afere pominju i u izvještajima u Crnoj Gori, pa nam se tako zamjera što ih nijesmo riješili, posebno afera iz oblasti korupcije, političke korupcije i zloupotrebe položaja pa se tako konstantno u izvještajima pominju afere *Snimak* i afera *Koverta*. Podsjetiti ću vas da su se prvi dokazi o aferi *Snimak* pojavili 2013. godine i da do danas mi nemamo nijedan postupak po tom predmetu. Još 2013. godine Osnovno državno tužilaštvo je utvrdilo da iako je snimak dospio u javnosti mogli smo da čujemo kako se govori o jedan zaposleni četiri glasa da do danas nemamo postupak i Tužilaštvo je utvrdilo kako nema elemenata krivičnog djela.

Zatim smo imali aferu *Koverat* kad je javnost mogla da vidi kako visoki funkcioner Demokratske partije socijalista, nekadašnji ministar prosvjete, uzima novac od biznismena Duška Kneževića i pored Kneževićevog svjedočenja i pored video materijala ni ta afera nije dobila sudski epilog. Tada je na čelu Tužilaštva bio Milivoje Katnić, a crnogorskim sudovima rukovodila je Vesna Medenica.

Osim ovih afera iz prošlih vremena ostalo je još mnogo nerazriješenih pitanja, pa ćemo se tako sjetiti afere *Telekom*, gdje su američki istražni organi 2014. godine utvrdili da su prilikom prodaje Telekoma sa više od 7.000.000 eura podmićena najmanje dva crnogorska funkcionera i advokatica gospođa Kolarević, sestra tada najvišeg Vladinog funkcionera bivšeg predsjednika države Mila Đukanovića. Pored tvrdnje američkih istražnih organa naše Specijalno tužilaštvo je konstatovalo da u radnjama pomenute advokaticice nema elemenata krivičnog djela. U junu 2022. godine su čelnici Telekoma oslobođeni u postupku pred crnogorskim sudovima, Specijalno tužilaštvo se žalilo na presudu koja je usvojena i sada se ponovo vodi postupak, ali ni u tom predmetu nijesmo imali osuđujuću presudu.

Afera *Abu Dabi fond* odnosi se na sporazum o kreditu od 50.000.000 dolara koji su 2015. godine potpisali sa Državnom agencijom Ujedinjenih Arapskih Emirata tadašnji ministar poljoprivrede, Petar Ivanović, i direktor Investiciono-razvojnog fonda Zoran Vukčević, obojica funkcioneri tada vladajuće Demokratske partije socijalista.

Zatim afera *HTP Boka* o prodaji hotelskog preduzeća, iz 2007. godine, tokom procesa privatizacije biznismenu Draganu Brkoviću. Optužnica u tom slučaju podignuta je tek nakon promjene vlasti. Proteklo je skoro 15 godina do podizanja optužnice i trenutno je taj slučaj pred sudom.

Afera *Carine*, takođe iz 2007. godine, odnosi se na štetu od 6,7 miliona eura po budžet Podgorice koja je nastala prodajom ispod tržišne cijene gradsko-građevinskog zemljišta privatnoj kompaniji *Carine*. Za zloupotrebu položaja optužen je nekadašnji gradonačelnik Podgorice, koji je oslobođen 2022. godine, ali se Tužilaštvo žalilo na tu presudu. Žalba je usvojena, pa će se postupak ponovo voditi. Ni tu sudovi nijesu smatrali da treba da izreknu osuđujuću presudu.

Afera *Kamp Zlatica* odnosi se na prodaju tri državna hotele i Kamp hotela *Zlatica* za 4,7 miliona od strane Vlade Crne Gore 2006. godine da bi od istog investitora Vlada 2008. godine otkupila Kamp Zlatica za 8,3 miliona. Ovaj slučaj u Specijalnom državnom tužilaštvu od 2017. godine, ali još uvijek nemamo rezultate.

Čuvena afera *Limenka* odnosi se na ugovor koji je 2008. godine sklopio biznismen Aco Đukanović, brat Mila Đukanovića, sa državom o kupovini zgrade Limenka i zakupu državnog zemljišta nadomak Podgorice. Ugovorom je država preuzela obavezu da u roku od dvije godine iseli zgrdu policije, što se nije desilo, pa je Đukanović tužbom dobio odštetu od 10,5 miliona eura. Osnovno državno tužilaštvo 2016. godine odbacilo je prijavu za nesavjestan rad protiv tadašnjeg direktora Uprave policije Veselina Veljovića.

Imali smo i dva slučaja koja su otkrivena zahvaljujući međunarodnim istražnim organima, radi se o *Panamskim papirima* i *Pandora papirima*, do danas ni po tim slučajevima nijesmo imali nikakav epilog pred crnogorskim sudovima.

Stanove koje je dijelila Vladina komisija bili su predmet čestih rasprava i u Skupštini Crne Gore nedavno je podignuta optužnica u tim slučajevima.

Vi ste u svom odgovoru me posjetili na aferu Možura, nije takođe nije rasvijetljena, a koja, čini mi se, prilično ozbiljna, znamo da je i novinarka koja je radila na istraživanju te afere, nažalost, to platila životom.

Mnogo je zaostavštine iz prethodnog perioda. Ja sam ih namjerno pomenula, jer nekako mi se čini da polako zaboravljamo sve ono što se dešavalo u prethodnih 30 godina, a vidimo da nam je ostalo mnogo toga što treba da se riješi, a čini mi se da su građani očekivali da se ove stvari brže rješavaju. Razumijem da je proteklo dosta vremena i da nije lako procesuirati slučajeve koje su se desili prije 15 godina, međutim, ovdje ima toliko dokaza koji su prosto vidljivi javnosti i prosto je nerazumljivo da u nijednom od ovih slučajeva mi nijesmo imali osuđujuću presudu iako je više nego jasno da je nastala šteta i po budžet Crne Gore i da su učinjena određena krivična djela.

O još nekim slučajevima ću govoriti u kasnijem odgovoru, da sada ne zloupotrebljavam vrijeme, ali mene je zanimalo kako je Vaše mišljenje o trenutnom stanju. Vi ste mi dali, moram reći, jedan iscrpan odgovor, međutim i Vama i meni je jasno da ništa od ovih stvari još uvijek nije riješeno. Meni je jasno da su kapaciteti Tužilaštva takvi, kakvi su, da u crnogorskim sudovima još uvijek nije bilo reforme, ali ne smijemo dozvoliti da se ovi slučajevi završe ovako kako su se do sada završavali i da niko ne odgovara za ovo što je činjeno u prethodnom periodu.

Zanima me gdje Vi vidite prepreke u realizaciji ovih slučajeva da neki, ajde da tako kažemo, dođe do osuđujuće presude? Hvala vam.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (09.04.24 11:14:45)

Hvala Vam, gospođo Vukićević.

Izvolite.

Ima riječ Momo Koprivica, potpredsjednik Vlade za politički sistem, pravosuđe i antikorupciju.

MOMO KOPRIVICA (09.04.24 11:14:53)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedniče Skupštine.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani građani, uvažena poslanice Vukićević,

Na početku bih želio da Vam se zahvalim na postavljenom pitanju, kao i na Vašem interesovanju i zalaganju za reformu sistema koja će obezbijediti ne samo prevenciju nego i borbu protiv korupcije i rješavanje svih ovih slučajeva na koje ste ukazali, a koji jesu posljedice koruptivnog sistema, hibridnog režima, autoritarnog režima koji je smijenjen na istorijskim izborima 30. avgusta 2020. godine. Upravo da se i ti, pojedinačni, predmeti i korupcionaške afere, korupcionaški skandali koji su potkopavali temelje pravnog sistema, uništavali osjećaj pravičnosti i pravednosti u našem društvu, satirali perspektive i poslovne i životne u našem društvu, da ne bi zastarali, da ne bi bili zaboravljeni neophodno je da osposobimo institucije. Da se institucije očiste od kriminala i korupcije jer su samo one nadležne, odgovorne za procesuiranjem, za otkrivanje ovih predmeta korupcije, kriminala, a da bi se osposobile institucije osim, kako sam rekao, potrebe da se očiste od kriminala, korupcije, podređenosti privatnom, a ne javnom interesu, koje su sprovodile privatne naloge umjesto Ustava i zakona, neophodno je i da ih snabdijemo odgovarajućim alatima, da imaju alat u rukama, da budu efikasni i odgovorni. Tako je neophodno u početku sagledati ono što su naslijeđeni problemi. Upravo u tim naslijeđenim problemima leže glavne prepreke što do danas nijesmo imali puni epilog za sve te korupcionaške afere i skandale koji su, kako sam rekao, potkopavali temelje pravnog sistema. Među tim, ključnim, naslijeđenim problemima, rekao bih, da su, prije svega, infiltracija korupcije u državne strukture i činjenica da je korupcija rasprostranjena u mnogim oblastima i to je ne samo subjektivna percepcija nas koji smo se i borili protiv korupcije za vremena bivše vlasti nego je to i činjenica koju navodi Evropska komisija u izvještajima o Crnoj Gori. Rekao bih da je jedna od krupnih prepreka i jedan od krupnih naslijeđenih problema i činjenica da imamo sveukupne posljedice autoritarnog i hibridnog režima koje počivaju na korupciji i na zarobljenim institucijama, ali i snažna simbioza organizovanih kriminalnih grupa koje su dobile zamah u ranijem periodu i korumpiranih struktura.

Ono što je, takođe, važno reći jeste da je u prethodnom periodu, posebno tokom 43. Vlade nije usvojen nijedan zakonski propis i nijedan strateški dokument koji se odnosi na borbu protiv korupcije, a tiču se obaveza iz pregovaračkog procesa što je ozbiljan deficit jer bez sistemskih rješenja ne može biti djelotvorne borbe protiv korupcije.

Takođe, naveo bih i strukturne probleme u pogledu otkrivanja i procesuiranja predmeta organizovanog kriminala, i korupcije, naročito. Dakle, ako pogledate izvještaje i istraživanja OEBS-a za period od juna 2021. do juna 2023. godine vidjećete jedan frapantan zaključak, a to je da od potvrđivanja optužnice u slučajevima korupcije na visokom nivou do prvog produktivnog ročišta protiče 28,6 mjeseci, što govori o neefikasnom sistemu koji je naslijeđen i sistemu koji nije bio u punom kapacitetu da se izbori sa slučajevima korupcije. Rekao bih i da postoji nizak nivo ispunjenosti preporuka GRECO koje se opet svode na osposobljavanje institucija, zatim ograničenja koja proizilaze iz zakonodavnog okvira. Tako, na primjer, su preširoko postavljene nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva, umjesto da se fokusira na organizovani kriminal i korupciju na visokom nivou, u cilju veće efikasnosti. Rekao bih da postoji nizak nivo koordinacije i neefikasan sistem međusobne povezanosti nadležnih institucija, tako da u ovom pomenutom istraživanju OEBS-a stoji ocjena, citiram: *Specijalno državno tužilaštvo nema mogućnost pristupa svim bazama podataka relevantnim za finansijske istrage*. To znaju oni koji se bave korupcijom i kriminalom i to ih podstiče da se upuste u koruptivne i kriminalne aktivnosti. Takođe, ograničeni kapaciteti Specijalnog državnog tužilaštva koje danas zbog tih ograničenja ne može da angažuje nove specijalne tužioce da bi se oni bavili ovim slučajevima.

Takođe, na kraju, rekao bih i da je Agencija za sprečavanje korupcije, koja je važna institucija za prevenciju korupcije danas bez Savjeta, odnosno od 31. jula 2023. godine, što utiče na legitimitet tog organa i nepostojanje kontrole u toj veoma važnoj instituciji. Snažnu reformsku volju ima 44. Vlada Crne Gore, ne samo zbog unutrašnjih potreba građana, nego i zbog onoga osjećaja pravde koji je neophodno zadovoljiti kod ljudi koji su obespravljani, koji su osiromašeni djelovanjem hibridnog i autoritarnog režima, ali svakako i zbog uspjeha u EU integracijama. Shodno tome, preduzete su intezivne reformske aktivnosti, opet kažem - u cilju osposobljavanja institucija, kako bi one imale kapacitet da se suoče sa ovim problemima o kojima smo govorili. Tako su nacrti sistemskih zakona u jednom rekordnom roku, na nivou radnih grupa, sačinjeni, dakle sistemski zakoni koji se odnose na institucije koje se bore protiv korupcije i organizovanog kriminala, takođe i Zakon o sprečavanju korupcije i svi su upućeni na mišljenje Evropskoj komisiji, odnosno Venecijanskoj komisiji.

Rekao bih još i sljedeću činjenicu da je formirana radna grupa koja se bavi zakonom o oduzimanju nelegalno stečene imovine pred kojim su veoma važni ciljevi. Prvo, dakle, namirenje pravde i drugo prevencija budućih kriminalnih aktivnosti, jer nelegalno stečena imovina i nelegalno sticanje imovine nije samo sebi cilj. Dakle, ona cirkuliše u pravnom, privrednom prometu i podstiče i omogućava buduće nezakonite aktivnosti. Formiran je i Nacionalni savjet za borbu protiv korupcije kojem je cilj ne samo izrada strategije koju Crna Gora nema od 2014. godine, što znači da nema jasnih pravaca, da nema jasnih zaduženja, odgovornosti, okvira, mjera koje se prate i ocjenjuju i Nacionalni savjet za borbu protiv korupcije će biti jedan važan i katalizator antikorupcijskih aktivnosti Vlade Crne Gore. Djelovanjem projektnog radnog tima, u okviru Nacionalnog savjeta, i uz mišljenje eksperata Savjeta Evrope, već je sačinjen Nacrt strategije i danas će ona biti objavljena u cilju sprovođenja javne rasprave. Strategija je, takođe, jedna važna obaveza iz pregovaračkog procesa, pa je i njeno usvajanje, do početka idućeg mjeseca ili do kraja ovog mjeseca i ispunjenje obaveza iz tog procesa i snažan dorinos dobijanju IBAR-a.

Vrlo kratko, uz izvinjenje predsjedniče Skupštine zbog prekoračenja vremena, po kojem sam poznat kad sam bio sa ove strane, izmjenama Krivičnog zakonika na predlog Vlade Crne Gore uvedena su tri nova krivična djela, to su zloupotrebe u postupku javnih nabavki, stečaja i privatizacije. To je taj normativni okvir institucionalni alat koji će imati institucije u svojim rukama da se bore protiv ovih fenomena koji su bili veoma prisutni, koji su potkopavali pravni sistem i nanosili veliku štetu privredi. Takođe, usvojen je na predlog Vlade i Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma koji, pored ostalog, donosi i zabranu raspolaganja kešom u iznosu preko 10.000 eura i niz drugih normi koje imaju značaj za sprečavanje koruptivnih aktivnosti. Takođe, izmjene Zakona o igrama na sreću koje su uvele ne samo nove naknade, nego su ugradile jedan čitav kompleks normi koje treba da suzbiju korupciju kod onih koji sprovode taj zakon. Zahvaljujući izmjenama tog zakona na mjesečnom nivou Crna Gora prihoduje po jedan milion eura u ova prethodna tri mjeseca, a kada se ugradi u avgustu, a teče postupak izrade, nadzornog onlajn sistema zasnovanog na modernoj informacionoj tehnologiji, dakle, mogući su i još veći prihodi. Tako da na godišnjem nivou zahvaljujući tom zakonu i uvedenim novim naknadama država može da prihoduje oko 15 miliona. Preduzete su aktivnosti i na planu preseljenja SDT-a i SPO-a, sačinjen je konkretan plan od 17 aktivnosti i opredijeljena su sredstva iz tekuće rezerve budžeta. Izmijenjena je uredba Vlade kojom se kontroliše integritet najviših zvaničnika izvršne vlasti, i vrlo važno, Poslovnik o radu Vlade kojim je postavljen temelj za preliminarnu kontrolu propisa koje predlaže i usvaja Vlada, dakle, iz ugla rizika u odnosu na korupciju.

Službenici Uprave carina su zaplijenili oko 600.000 paklica cigareta, što govori o jednoj snažnoj volji i antikorupcijskom potencijalu koji jača u okviru te uprave. Formirano je Koordinaciono tijelo za popis oduzete robe u Luci Bar, čime je pokazana, takođe, snažna volja. Kao što znate, ovim završavam, ovdje u Skupštini teče postupak izbora novog Savjeta Agencije za sprečavanje korupcije, imajući u vidu uspješna pravosudna imenovanja, što je veliki uspjeh i ove parlamentarne većine i Parlamenta u cjelini, vjerujem da će se i ovaj

proces završiti izborom nezavisnog i nepristrasnog Savjeta koji će oporaviti ovu instituciju. Dakle, sve u svemu neophodno je izgraditi jak sistem, očistiti ga naslaga korupcije i kriminala da bi on bio sposoban da rješava sve ove predmete i da nijedan od njih ne bude zaboravljen i da nijedan ne zastari. Zahvaljujem. Izvinjavam se predsjedniče na ovom prekoračenju i Vama hvala na toleranciji.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (09.04.24 11:25:28)

Gospodine Koprivica, Vi ste poznati, dok ste bili poslanik u ovom Parlamentu, po prekoračenju vremena tako da sam od početka bio spreman na to. Želim da ohrabrim sve medije u Crnoj Gori, pošto vidim da gospodin Koprivica rijetko gostuje u ovim emisijama, to je dobra prilika, pa onda jedno sat vremena možete slobodno da pričate.

Gospođo Vukićević, izvolite.

MAJA VUKIĆEVIĆ (09.04.24 11:25:58)

Gospodin Koprivica se uželio Skupštine, pa evo iskoristio priliku, već sam rekla u obrazloženju svog pitanja da sam dobila jedan, prilično iscrpan, odgovor. Pozdravljam sve mehanizme koje je Vlada uvela u cilju sprečavanja koruptivnih djela, ali sam željela da podsjetim na ono što se dešavalo u ranijem periodu i nikako to ne smijemo da zanemarimo i moramo sve svoje mehanizme, kapacitete da usmjerimo da se i te stvari do kraja razjasne. Poznato nam je kako se bivši režim ophodio prema svojim političkim protivnicima i kako su ovi sudovi koji funkcionišu ovako kako funkcionišu bili spremni da osuđuju ljude bez ijednog dokaza, a vidimo kako postupaju u situaciji kada imaju mnogo dokaza pred sobom i nije im problem da izreknu oslobađajuću presudu, iako su dokazi više nego evidentni.

Dakle, u obrazloženju pitanja nijesam željela da pominjem još neke stvari koje su vrijedne da se pomenu, da se ne zaborave, a koje se često pominju u tim izvještajima u Crnoj Gori, koji nam se zamjeraju, a to su napadi koji su se dešavali na predstavnike medija u prethodnom periodu. Tako imamo još uvijek neriješeno, do kraja, ubistvo Duška Jovanovića. Dakle, proteklo je mnogo godina, još uvijek nemamo sve odgovore, ne znamo ko su nalogodavci. Nije riješen ni slučaj iz 2007. godine kada je neko pokušao da ubije novinara Tufika Softića upravo zbog pisanja o orgnaizovanom kriminalu na sjeveru države. Poznato je kako je prolazila Olivera Lakić kada je pomenula šverc cigareta. Mladen Stojović novinar iz Bara pretučen je u svom domu, do danas ne znamo ko su počinioci tog krivičnog djela. Gojko Raićević je pretučen, brutalno, na protestima Demokratskog fronta 2015. godine, do danas se ne zna ko je počinio to djelo, i mnogi drugi ljudi. Milka Tadić Mijović, Esad Kočan više puta su bili predmet raznih napada upravo zato što su pisali o organizovanom kriminalu i korupciji. Dakle, i oni koji su izvještavali o ovim krivičnim djelima prolazili su na ovaj način. Sve su ovo stvari koje moramo ponavljati da ih ne bi zaboravili i da se one više ne bi nikada dogodile.

Često se ovih dana u Skupštini, i u javnosti, govori o čuvenom IBAR-u i imamo ovdje razna tumačenja da će ovakvi ili onakvi postupci dovesti do toga da mi ne dobijemo završna mjerila u najvažnijim poglavljima 23 i 24 koja se odnose na vladavinu prava, a vidite sve šta se dešavalo u prethodnom periodu i to vam je odgovor za što je Crna Gora stagnirala na svom evropskom putu. Dakle, od 2016. godine, bukvalno donedavno, mi nijesmo imali nikakav pomak u poglavljima 23 i 24. Tek nedavno sa imenovanjima koja su se desila i koja su izglasana ovdje u Skupštini, učinjen je određeni napredak. Onda ne treba niko da se čudi zašto smo toliko dugo u procesu pregovora ili je neko zaista mislio da će nas Milivoje Katnić i Vesna Medenica sprovesti kroz ova najkritičnija poglavlja. Podsjetiću vas da se protiv gospođe Medenice vodi postupak, da se postupak vodi protiv Saše Čađenovića, bivšeg specijalnog tužioca, višeg predsjednika Prevednog suda Blaža Jovanića, bivši direktor Uprave policije Veselina Veljovića i jedan postupak je u toku protiv bivšeg direktora Uprave policije Slavka Stojanovića. Dakle, sve su to ljudi koji su imali važnu ulogu u bivšem režimu. Upravo ovo govori kakva je bila situacija u Crnoj Gori i da li je zapravo postojala volja da mi napravimo bilo kakav pomak u pregovorima sa Evropskom unijom. Meni se čini da to nije bio slučaj i da je nekome odgovaralo da drži stanje takvim kakvim je.

Vi ste u Vladi zaduženi i za oblast pravosuđa. Negdje ste u svom odgovoru pomenuli da se veoma sporo realizuju slučajevi nakon podizanja optužnice. Mi sada vidimo na djelu, u pojedinim slučajevima o kojima mediji izvještavaju, da postoje očigledne zloupotrebe, tako se postupak protiv gospođe Medenice, čini mi se, 15 puta odlaže i da od tog pripremnog ročišta se nije dalje odmaklo. To je jedan veliki problem, jer znate tu se čeka da proteknu one čuvene tri godine od podizanja optužnice i da se ne donese presuda. Imali smo još jedan slučaj koji zavređuje pažnju javnosti, crnogorski sudovi su dozvolili da im izađe iz pritvora osumnjičeni za krivično djelo teškog ubistva, upravo zahvaljujući ovakvim opstrukcijama i ne samo što je to lice izašlo iz pritvora već mu je određena mjera elektronskog nadzora putem nanogice i zamislite to lice je

pobjeglo i niko ne zna gdje se nalazi. Eto tako funkcionišu crnogorski sudovi, a moram reći, u jednom dijelu, i sistem bezbjednosni, kada se dešavaju takve stvari očigledno je da postoje određeni problemi.

Vi ste pomenuli Zakon o igrama na sreću. Mi smo često ovdje sarađivali na tu temu, ali ja imam za Vas jedno pitanje, upravo vezano za ovaj novi zakon koji smo mi ovdje u Parlamentu usvojili i glavni razlog njegovog usvajanje je bio to što je predviđeno da će se državni budžet puniti sa određenim novcem i Vi sada potvrđujete da to jeste slučaj. Međutim, izazvalo je mnogo polemike uvođenja čuvenog člana 68f gdje je definisano da se uplate na korisnički nalog za igre na sreću putem interneta obavljaju samo preko platnih kartica ili u samom objektu. Ono što Uprava za inspekcijske poslove tvrdi je da se zloupotrebljava ovaj član, da i dalje imamo uplate na razne načine. Oni su tamo izvršili neki inspekcijski nadzor i vrlo su kreativni ljudi koji drže ove kockarske lance, pa tako vidimo da se ovaj član dosljedno ne sprovodi. Međutim, imamo i tvrdnje određenih predstavnika, ajde da tako kažem, ovih kockarskih kuća kako ovaj zakon zapravo pogoduje samo određenim lancima kladionica. Mene zanima Vaše mišljenje kako mislite da će se sprovesti nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, jer očigledno je da postoje određeni problemi u praksi. Takođe, zajedno smo ovdje radili na onim izmjenama kada je predviđeno da se moraju udaljiti objekti koji organizuju igre na sreću od obrazovnih ustanova i Vi i ja znamo da to nije slučaj i da je nadzor nad sprovođenjem ovog zakona izuzetno loš. Tu imamo i određena preklapanja nadležnosti, a konkretno u ovom zakonu, koji je donesen u decembru, nije precizirano ko ima nadležnost nad njegovim sprovođenjem i tu dolazi do nekog preklapanja među Uprave za inspekcijske poslove i Ministarstva finansija i čini mi se da je i to jedan od razloga zbog čega imamo ove probleme u praksi. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (09.04.24 11:32:19)

Konstatujem da je poslanica postavila dopunsko pitanje i potpredsjednik Vlade ima pravo odgovora, u trajanju najviše do pet minuta.

Gospodine Koprivica, koncentrišite se.

MOMO KOPRIVICA (09.04.24 11:32:33)

Zahvaljujem, predsjedniče Skupštine.

Ovo je tema koja iziskuje ozbiljne analize i zato je vremena malo kada se bilo koji aspekt ove priče pomene. Ono što bih rekao, prije nego što odgovorim na Vaše dopunsko pitanje saglasan sam da iza napada na novinare, na medije stoji vrh bivšeg režima, zato što su ti mediji bili ono što su trebale da budu nadležne institucije, ključni borci protiv korupcije i organizovanog kriminala. Upravo je zahvaljujući njihovoj aktivnosti došlo do rasvjetljavanja brojnih slučajeva i brojnih korupcijskih afera i skandala.

Ono što želim da kažem jeste da ovo što ste Vi govorili potvrđuje tezu da moramo prvo osposobiti institucije, očistiti ih od korupcije, očistiti ih od korumpiranih struktura, da bi one bile djelotvorne u procesuiranju i u otkrivanju korupcije i organizovanog kriminala. Dodao bih u odnosu na ove slučajeve i Možuru, jedan poseban korupcijski skandal i aferu gdje se, recimo, u priznanju vlasnika *Enemalta*, državne firme, pred malteškim organima govori da su oni platili preko 10.000.000 eura kupovinu vjetroelektrana i firme od *Cifidexa*, a zvanično stoji podatak, sa kojim raspolažu i državni organi Crne Gore, da je to 3.500.000. Dakle, to je cijena korupcije iza koje stoji bivši režim, na čelu sa gospodinom Đukanovićem, jer se u okviru njegove banke, odnosno banke njegovog brata i na bazi odluka i informacija koje je usvajala njegova Vlada i sprovođila ta protivpravna aktivnost koja je rezultirala jednim velikim zločinom, a to je ubistvo jedne malteške novinarke. To govori koliko su posle medijski poslenici bili veoma važni borci protiv korupcije i stradali su, gubili su živote, a ovdje kod nas su bili ranjavani, povređivani, urušavana su im osnovna prava. Obaveza je više, prema toj njihovoj žrtvi, da se osposobe institucije i da svaka ova afera i svako koruptivni slučaj dobije svoj puni pravosudni epilog.

Rekao bih nešto u vezi Zakona o igrama na sreću, postavili ste veoma značajna pitanja. Ovo je jedna od oblasti koja je podložna korupciji i zbog toga je država Crna Gora gubila desetine miliona eura prihoda. Kada je, recimo, Republika Srpska ostvarivala 35.000.000 eura državnog prihoda od igara na sreću Crna Gora je ostvarivala oko 10.000.000, a imajmo u vidu da je Crna Gora turistička destinacija, da tokom ljeta brojni turisti dolaze, tako da je tražnja za igrama na sreću i mnogo veća. Zahvaljujući ovim izmjenama Zakona o igrama na sreću, kako sam rekao, uvedeni su novi fiskaliteti, dakle varijabilna naknada za internet klađenje, takođe, fiksna naknada za priređivanje igara na sreću preko interneta, u kazinima preko interneta, automatima preko interneta i povećanje fiksne koncesione naknade za takozvana zemaljska kazina. Uvedene su i odredbe koje se odnose na sprečavanje pranje novca i po prvi put, zahvaljujući tom zakonu koji smo usvojili u decembru, priređivači igara na sreću imaju obavezu da primjenjuju propise o sprečavanju pranje novca, do tada za njih te obaveze nijesu važile.

Takođe, kreirana je zabrana učestvovanja u inostranim igrama na sreću, dakle onim igrama na sreću gdje se ulozi plaćaju van teritorije Crne Gore, sastavljena je lista neovlašćenih priređivača i mehanizmi za blokadu IP adresa tih nelegalnih sajtova iz inostranstva. To je dovelo do proširenja fiskalne osnovice, zahvaljujući čemu Crna Gora ima, opet ponavljam, u prva tri mjeseca 2024. godine na mjesečnom nivou jedan milion eura prihoda više.

Ono što bih rekao u vezi famoznog člana 68f da ga pojednostavimo i prevedemo na običan jezik, on se odnosi na zabranu uplata preko trafika. Ne želim da stigmatizujem bilo kog priređivača igara na sreću, sve i da su oni potpuno regularni i da se pridržavaju najboljih praksi, ima naravno i takvih, taj sistem uplata preko trafika je izvor pranja novca. Zato što ne postoji mogućnost da se spriječi da neko ne indetifikovano lice uplati na tuđi račun sredstva i na taj način to može dovesti do toga da se plaćaju ilegalne aktivnosti i narkotici, da ne govorim sve koje aktivnosti. Druga stvar, trafika, za razliku od objekata za kockanje, ne stoji pod videom nadzorom, tako da lice koje tamo dolazi, može doći Keljmendi, može doći ne znam ko da uplati ta sredstva, ne postoji nikakav zapis da je to je lice uplatilo keš na tom uplatnom mjestu. Za razliku od objekata za klađenje i kocku koji su pod videom nadzorom i povezani su putem onlajn sistema sa Upravom za igre na sreću i ostaje trag ko god da uplati sredstva tu.

Druga bitna razlika jeste da lica zaposlena kod prerađivača igara na sreću, koji su koncesionari kojima je država prenijela javna ovlašćenja, imaju i osnov i obavezu da indetifikuju putem ličnih isprava svako lice koje uplaćuje sredstva u kladionicama ili automatima, klubovima, to za trafike ne važi. Imate jednu mogućnost, jedan kanal za pranje novca, vrlo pogodan i vrlo povoljan, i to je naznačavano i u izvještajima Manivala (MONEYVAL). Ono što želim da kažem jeste da je formirano Koordinacionalno tijelo za zaštitu unapređenja javnog interesa u oblasti priređivanja igara na sreću, čiji sam predsjednik, i mi smo tu već preduzeli niz aktivnosti tako da je nepoštovanje člana 68f skoro svedeno na nulu u posljednjim aktivnostima u februaru i u martu. Početkom januara su se dešavale te zloupotrebe i zaobilaženje zakona, što je detektovano i više se ne dešava.

Ono što želim da kažem u vezi člana 3a i udaljenosti od školskih objekata, pravimo na Koordinacionom tijelu jednu reviziju svih tih koncesija, 17 direktora škola je već dostavilo podatke i oko 25 objekata za klađenje i kocku krše ovu zakonsku normu. Jedna firma, jedna geodetska kuća, vjerovali ili ne, u 95% slučajeva daje elaborate o ispunjenosti uslova o udaljenosti objekata za klađenje i kocku od škola, a koje nijesu ni 30 metara udaljene od školskih objekata, tako da se sprovodi jedna sveopšta revizija koja će rezultirati ili oduzimanjem licence, oduzimanjem koncesije, ali i krivičnom odgovornošću. To su veoma važne stvari i upravo se kreira jedan predlog zakona da se ojačaju kapaciteti i inspekcije da ne bi dolazilo do ovog preklapanja nadležnosti, gdje ste Vi u pravu, i mislim da će ovaj onlajn nadzorni sistem koji se realizuje, čija je izrada u toku, koji sadrži module za pranje novca, upravo digitalizacijom spriječiti onaj ljudski faktor korupcije i državni prihodi će biti veći, a koruptivna aktivnosti svedene na nulu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (09.04.24 11:40:21)

Hvala Vam, gospodine Koprivica.

Prelazimo na sljedeće pitanje.

Pravo na komentar, pojasnite o čemu se radi gospodine.

Ovo su poslanička pitanja. Sada vi možete da intervenišete proceduralno, nešto da nije u redu sa procedurom kako mi ovo vodimo, ali da tražite komentar...

IVAN VUKOVIĆ (09.04.24 11:41:07)

Prosto imam potrebu da ispravim određene navode koji su se čuli i vrlo ozbiljni bili u odnosu na politički subjek koji ovđe samo nas troje, u ovom trenutku, predstavljamo. Mislim da je u duhu parlamentarne rasprave da mi omogućite da kažem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (09.04.24 11:41:16)

Gospodine Vukoviću, možete da se obratite meni, da kažete u poslaničkom pitanju nije bilo to i to, jer onda ako ulazite u komentar, ulazite u ispravku navoda. Predlažem da ako imate nešto proceduralno da intervenišete, ali ispravku navoda ne mogu Vam dati, niti komentar.

Sljedeći kome postavljamo pitanje je Dragoslav Šćekić, potpredsjednik Vlade za demografiju, mlade i ministar sporta i mladih, sjedenici prisustvuju u Vladimir Obradović, državni sekretar u Ministarstvu sporta i mladih i Zoran Jojić, generalni direktor Direktorata za sport.

Pitanje je postavila poslanica Jevrosima Pejović.
Izvolite, gospođo Pejović.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (09.04.24 11:41:58)

Zahvaljujem predsjedniče, cijenjene kolege, poštovani gospodine Ščekiću,

Ne znam da li ćete se saglasiti sa mnom, ali čini mi se da živimo u ženskom svijetu kojim vladaju muškarci. Obično kada počinjemo razgovor na temu rodne ravnopravnosti, u bilo kojem segmentu društva, čujemo da je fimenizam neka novotarija koju nam nameće Zapad i kako bi trebalo da se držimo tradicije. Istina je zapravo da je baš feminizam naša tradicija, jer naše babe, prababe su nosile puške i borile se za svoje domove i izborile slobodu, a sada se mi u toj slobodi moramo boriti za sve druge slobode. Srećom, mi danas ne moramo ratovati kao one, ali taj ratnički duh gledamo na sportskim terenima i nose ga naše sportiskinje. Podsjetiću vas da su, upravo, jedninu olimpijsku medalju u Crnoj Gori od obnove nezavisnosti donijele - žene. Na olimpijadama - svjetskim, evropskim i regionalnim takmičenjima, one nas ujedinjuju, podsjećaju nas ko smo i od kakve fele smo stvoreni, podsjećaju nas da i mi mali, o kojima oni veliki obično ne brinu, i sa kojima se ne možemo mjeriti u prilikama, kvalitetu, svakodnevicu, lakoći života, možemo pobjeđivati. One tada drže čas svakoj onoj maloj djevojčici koja, objektivno, ima malo šanse za uspjeh i poručuju joj da je moguće biti najbolji.

Neće mi zamjeriti kolega Janović, jer iako bodrim *Ajkule*, mnogo vatrenije navijam za *Lavice*, jer iza svakog njihovog uspjeha, pored godina odricanja koje inače profesionalni sport zahtijeva, stoji odricanje, odvajanje od porodice, odricanja od trudnoća, odricanje od djece i često su suočene sa izborom da li da uđu, na primjer u brak, ili odu da treniraju, i da igraju negdje u inostranstvu. Jer prosječan balkanski muškarac teško da ženu može pratiti i mijenjati životne navike, posao u skladu sa zahtjevima njene karijere. One odlaze svoje životne odluke, za neki period kasnije, nakon karijere i one, u većini slučajeva, odlaze svoje životne za period nakon karijere. Često se sjetim jednog vrlo poraznog primjera, kada smo u našoj državi, gdje je u skladu sa zakonima trudnica i porodilja zaštićena, u skladu sa evropskim direktivama koje su implementirane, u naš Zakon o radu postoji najveći stepen zaštite trudnica i porodilja. Mi smo imali slučaj, kada je naša sportiskinja bila onemogućena da ostvari svoja zakonska prava. Svaki put kada se sjetim toga postajem vrlo ljuta, jer baš to govori o količini nepravde u kojoj mi živimo u društvu.

Nažalost, društvo i sistem su vrlo surovi i ono što mi dajemo, kao društvu, nije se srazmjerno žrtvi koju oni podnose i ne vraća srazmjerno ono što nam, kao društvu, daju. Nakon olimpijada, svjetskih, evropskih i regionalnih takmičenja svi mi lako zaboravimo šta su one nama svojim pobjedama dale i donijele, ili još gore, pokušavamo ih svrstati u političke tabore, pa od naših djevojaka one lako postaju njihove i tuđe, i njima koje su uvijek samo svoje, mi vidimo vjerovatno neke djelove sopstvene duše koje ne možemo da prihvatimo i odbacujemo.

Dakle, politika koju Vlada sprovodi je način na koji mi implementiramo pravdu. U ovom slučaju Ministarstvo na čijem ste čelu ima zadatak da prepozna nepravdu i nesrazmjernost i kreira mjere koje će nadoknaditi sve što nam naše sportiskinje daju.

Moje pitanje je, da mi kažete, šta je to što vaše ministarstvo radi kako bi profesionalne sportiskinje imale bolji položaj u društvu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČICA BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 11:46:56)

Zahvaljujem, poslanice Pejović.

Sada pravo na odgovor ima ministar Ščekić. Izvolite.

DRAGOSLAV ŠČEKIĆ (09.04.24 11:47:07)

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, poštovani prisutni poslanici i poslanice, uvaženi građani, uvažena poslanice Pejović,

Na početku koristim priliku da istaknem da je Ministarstvo sporta i mladih snažno posvećeno unapređenju položaja žena u sportu, kao ključnog segmenta naše sportske politike. Kroz integrisani pristup i koordinisane napore, kao organ državne uprave nadležan za poslove sporta, fokusirani smo na stvaranju inkluzivnog sportskog okruženja koje promovise jednu od osnovnih ideja sportske djelatnosti rodnu ravnopravnost i podržava žene u njihovim sportskim aspiracijama.

Rodna ravnopravnost i učešće žena u sportu, na svim nivoima, su od velike važnosti, ne samo za unapređenje položaja žena u sportu, već i za stvaranje pravednog i jednakog društva. Za promovisanje rodne

ravnopravnosti, podizanje svijesti i implementaciju politika koje podržavaju žene u sportu kako bi se osnažila njihova uloga u ovoj oblasti prethodno je potrebno i postojanje strateškog dokumenta. Nažalost, Crna Gora u prethodnih tri godine nije imala strategiju o razvoju sporta i unapređenju sporta i kao prvi zadatak, ili jedan od prvih zadataka prilikom preuzimanja ove dužnosti u Ministarstvu sporta i mladih, bilo je da se upravo sa tim pitanjem pozabavimo.

Želim da iskoristim priliku da obavijestim crnogorsku javnost da je ovih dana na javnoj raspravi strategija o unapređenju sporta i nadam se da će što više subjekata uzeti učešće kako bi došli do kvalitetnog rješenja, iako smo mi kao Ministarstvo sporta dali veliki napor da uključimo što više eksperata, ali i u komunikaciji i saradnji sa međunarodnim strukturama imamo značajnu pomoć i idemo u pravcu stvaranja jednog značajnog dokumenta koji će nam koristiti kasnije, odnosno vrlo brzo i za izmjene i dopune već postojećeg Zakona o sportu.

Kroz ovaj Zakon o sportu smo, odnosno strategiju koja je u toku, i predvidjeli određene momente koji se tiču rodne ravnopravnosti i posebne posvećenosti osnaženju učešća žena u sportu. Ono što ste Vi sami rekli, to su veliki problemi, ne samo problemi koji su vezani za učešće žena u sportu već u širem životu. Kada govorim, konkretno, kada je u pitanju poštovanje Zakona o radu možemo na svakom mjestu vidjeti koliko je neravnopravnosti, odnosno nepoštovanja, a samim tim diskriminacije i ugroženosti funkcionisanja žena, kako u poslu, tako i u drugim segmentima života.

Prosto to je neka tema koja je vrlo značajna i potpuno Vas podržavam u tome. Mi, shodno našoj ulozi, ćemo dati sve od sebe da, kao Ministarstvo, što više posvetimo pažnje. Kao što sam rekao već smo kroz strategiju posvetili značajnu pažnju, ali moram napomenuti da i u ovom momentu, kao što ste rekli, žene su dale veliko učešće i veliki doprinos crnogorskom sportu. Govorim o olimpijskoj medalji koja je jedina iz Londona, upravo je ženska rukometna reprezentacija donijela i mi smo zahvalni na tome, pokazuju na taj način koliko je učešće žena značajno za crnogorski sport.

Ono što moram pomenuti jeste da u ovom momentu ima pet žena koje su na rukovodećim mjestima u sportskim savezima. Govorim o kolektivima koji su jako značajni, tretiraju se kao olimpijski sportovi, govorim o košarci, ragbiju, zanimljivo gdje je i tu uvažena koleginica, predsjednica saveza, gimnastici kao bazičnom sportu, plesu i još nekim savezima, smatram da je njihov doprinos veliki. Mi kao Ministarstvo sporta pokušavamo da im kroz određene partnerske odnose sa međunarodnim organizacijama i sa ostalim segmentima, savezima pomognemo da se dodatno usavršavaju, unapređuju, da kroz određene seminare stiču određena iskustva i tu lidersku sposobnost kako bi mogle da preuzmu određene uloge u sportskim savezima. Vodimo računa i o onom drugom segmentu koji se tiče njihovog konkretnog učešća i ovih problema koje ste Vi pomenuli, jer shvaćemo da nije lako baš ženi da bude u punom kapacitetu u svakom momentu dio sportskog i kolektiva, ali i kao sportisti, jer zbog svih onih predispozicija i momenata koje nose kao priroda stvari sa sobom.

U svakom slučaju, što se tiče Vašeg pitanja, za nas je vrlo značajno i mi ćemo se u tom pravcu ponašati. Ako ima neko dodatnih pitanja slobodni ste da postavite i mi isto da odgovorimo što možemo. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 11:52:24)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Vlade.

Da li poslanica Pejović želi komentar? Želi. Izvolite.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (09.04.24 11:52:33)

Zahvaljujem, ministre Ščekiću.

Iz Vašeg odgovora, takođe, smo vidjeli da je potrebno mnogo više raditi na unapređenju politika u ovom segmentu i možda bi za početak trebalo sagledati i razumjeti sve izazove sa kojima se profesionalni sportisti, a naročito žene, u profesionalnom sportu suočavaju. Možda za početak bi trebalo razgovarati sa njima i dovesti ih za sto gdje se donose odluke. Znate, duboko vjerujem da ako nijesi za stolom onda si na meniju, a za stolovima gdje su kolegijumi Ministarstva sporta, gdje se donose odluke, u vašem timu nijesam sigurna koliko ima profesionalnih sportista ili bivših profesionalnih sportista i na žalost na meniju su njihovi životi. Ne samo njihove karijere već i njihovi životi nakon profesionalne karijere. Možda odgovor baš na to pitanje može dati, odnosno baš tu indicaciju odakle da krenemo, strateški odakle da krenemo, može najprije dati odgovor na pitanje koliko vi imate profesionalnih sportista u vašem timu, konkretno u timu koji donosi odluke i koliko njih imate u Ministarstvu sporta? Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 11:54:18)

Zahvaljujem, poslanice Pejović.
Potpredsjednik Vlade želi odgovor. Izvolite.

DRAGOSLAV ŠČEKIĆ (09.04.24 11:54:25)

Precizno evo jedan od saradnika koji je i bio profesionalni sportista, atletičar, jedan od selektora, gospodin Zoran Jojić, generalni direktor Direktorata za sport, jedan od selektora atletske reprezentacije Crne Gore, takođe jedna od članica mog uže saradničkog tima je Ana Milačić, bivša reprezentativka u rukometu. Ima još par osoba u Ministarstvu sporta koje su postale dio moga tima, i oni su direktno iz sporta. Ponosan sam na njihov rad i njihovo učešće kojim svakodnevno doprinose. S obzirom na to da još uvijek nijesmo, kao Ministarstvo, završili proceduru i proces sistematizacije, imamo u planu da uključimo upravo još neke osobe, žene, koje su takođe iz sporta i očekujem da će dati veliki doprinos Ministarstvu sporta i mladih i da ćemo na taj način pokazati jednu veliku odgovornost, ali i njima šansu da doprinesu crnogorskom sportu.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 11:55:40)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Vlade.
Izvinjavam se ako ste postavili dopunsko pitanje na osnovu Poslovnika nemate sad pravo, ali ako hoćete kratko, jedan minut.
Izvolite, poslanice Pejović.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (09.04.24 11:56:13)

Zahvaljujem, ministre Ščekiću, na odgovoru i zaista me raduje to Vaše obećanje. Iz samog odgovora možemo da zaključimo da ste Vi pomenuli da u Ministarstvu imate četiri osobe koje su iz profesionalnog sporta, i od toga jedna žena. Saglasićemo se da to nije dovoljno i saglasićemo se da je zaista potrebno i proširenje u ovom dijelu tima. Zaista vjerujem da bi možda i kvalitet Vaših odgovora bio bolji ukoliko biste, pored Vaših saradnika, koje jako cijenim, imali i ženu danas sa Vama, odnosno da bismo mogli da sagledamo bolje situaciju u profesionalnom sportu.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 11:57:18)

Zahvaljujem, poslanice Pejović.
Proceduralno poslanik Urošević, izvolite.

UGLJEŠA UROŠEVIĆ (09.04.24 11:57:34)

Samo kratko. U pojedinim medijima jutros je objavljeno da pojedini poslanici Pokret Evropa sad nijesu uzimali učešće u diskusijama.

Dakle, kolega Gordan Stojović i Nađa Laković, čisto radi građana, samo da pojasnimo. Svaki klub poslanika ima određenu strategiju i dio poslanika je više vezan za plenum u određenom vremenskom periodu, dio poslanika vezan za odbore. Oni koji su prozvani jutros u tim medijima su bili više angažovani u odborima. Evo recimo Odbor za ekonomiju, finansije i budžet je zasijedao svaki dan i bile su sjednice u trajanju od četiri do pet sati. Tako da nema tu ništa sporno.

Što se tiče mene lično ili kolegice Laković ili Gordana Stojovića, ako treba, moj je stav da poslanici ne treba da primaju one naknade, tamo je pisalo da su primili po osam, devet hiljada eura, to prvo nije tačno. Svaki klub poslanika ima svoju strategiju, dio poslanika je vezan za plenum u određenom vremenskom periodu, dio za odbora to će se, naravno, mijenjati u toku trajanja ovog skupštinskog zasijedanja. Smatram da te medijske insinucije nijesu tačne i da treba povesti računa o tome da se poslanici ne prozivaju u tom kontekstu da primaju nadoknade, a da nijesu angažovani u rad Skupštine, pošto jesu angažovani i kroz rad odbora i kroz komisije i dio ostalih poslanika koji je vezan za plenum.

Htio sam samo kratko da se osvrnem na to što je bilo jutros u medijima i da konstatujem da Klub poslanika Evropa sad ima puno poslanika, 20 i više, i da je svaki poslanik zapažen i u plenumu i u skupštinskim odborima i komisijama.

Toliko, hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 11:59:50)

Zahvaljujem, poslaniče Uroševiću.

Mogu zaključiti da Vaš komentar nije bio što se tiče intervencije, odnosno kršenja procedure vođenja. Ali, evo radi građana ste imali priliku da se obratite i sada predlažem da predemo na pitanja koja imamo za ministra pravde.

U plenarnoj sali imamo ministra pravde i savjetnika ministra pravde, gospodina Vladana Jeknić.a Sada molim poslanika Miloša Pižuricu da uzme riječ, izvolite.

MILOŠ PIŽURICA (09.04.24 12:00:23)

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, uvaženi ministar pravde, kako je moje pitanje direktno vezano za proces pregovora Crne Gore sa Evropskom unijom, prije svega radi građana želio bih da postavim pitanje - šta Evropska unija znači Crnoj Gori? Da li je to sloboda kretanja, da li je to privredni rast, vladavina prava, nulta tolerancija nad korupcijom i kriminalom, da li je to grant od 250.000.000 koje je ova Vlada dobila za auto-put za drugu dionicu, da li je to garant od 112.000.000 koje je ova Vlada dobila za rekonstrukciju željeznica.

Koliko Evropska unija znači građanima možda bi najbolje bilo da se pitaju građani Hrvatske, Slovenije, Rumunije, Poljske i Češke. Oni su najbolje osjetili benefite koje je donijela Evropska unija i oni bi najbolje mogli da kažu članstvo u Evropskoj uniji znači građanima tih zemalja. Bilo bi dobro postaviti pitanje njima da li bi izašli iz Evropske unije, siguran sam da ne bi.

Takođe bih osvrnuo na neke dvije tačke dugogodišnjeg crnogorskog pristupanja i pregovorima Evropske unije. Jedno bih vezao za maj 2020. godine, kada smo proglašeni za hibridni režim i djelimično slobodnu zemlju i djelimičnu demokratiju. Kada je 54% crnogorskih građana, samo 54% podržavalo pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji. Druga tačka pregovora koju bih apostrofirao to je oktobar 2023. godine, kada smo iz Evropske komisije dobili najlošiji izvještaj o pristupnim pregovorima Crne Gore ikada.

Rekao bih da su te vlade koje su vodile tadašnje pregovore veoma loše to radili i ima se utisak da su imali mnogo značajnije stvari da obavljaju od pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Sad bih se osvrnuo na jednu još bližu prošlost, a to je jučerašnja izjava gospodina Vrheljija u Rumuniji, evropski komesar za proširenje je rekao da je Crna Gora na vratima završnih pregovora sa Evropskom unijom, što je zaista sjajna vijest za građane Crne Gore.

Isto tako uporedio bih tih 54% građana Crne Gore koji su u maju 2020. godine podržavali pristupanje Evropskoj uniji i 80% građana Crne Gore koji trenutno podržavaju pristupanje Crne Gore tom savezu. Rekao bih da je ova Vlada uradila dosta toga, pored pregovora, da pokaže građanima Crne Gore koje sve benefite nosi naše članstvo u Evropskoj uniji.

Ono što smo sigurno svi juče osjetili jedan ponos i da Vlada koju vodi premijer Milojko Spajić vodi Crnu Goru u jednom pravom smjeru, ka evropskim integracijama i siguran sam da pred svima nama je sjajna budućnost sa istorijskim vijestima koje tek nam svima predstoje.

Ovaj uvod sam napravio jer, kao što reko, moje je pitanje direktno vezano, ministre Miloviću, vezano za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji tj. ingerencije koje ima Ministarstvo pravde, pa ću ja sada i pročitati svoje pitanje.

Poštovani ministre Miloviću,

Šta preduzima Ministarstvo pravde kada je u pitanju ispunjavanje privremenih mjerila u Poglavlju 23? U kojoj mjeri dobijanje IBAR-a zavisi od aktivnosti koje preduzima Ministarstvo pravde u ovom poglavlju? Kada je u pitanju priprema predloga zakonskih rješenja na pripremu unapređenja kojih tačno zakona Ministarstvo pravde radi, a koje će doprinijeti ostvarivanju privremenih mjerila u Poglavlju 23?

Obrazloženje.

Kao što je javnost već dobro upoznata Crna Gora je u procesu dobijanja izvještaja o ispunjenosti privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24. U ispunjenju privremenih mjerila u Poglavlju 23 prepoznaje se nadležnost Ministarstva pravde. Zbog toga neophodno je preduzimati određene korake koji podrazumijevaju izmjene i dopune normativnih okvira, posebno kada su u pitanju zakoni koji se tiču organizacije prvosuđa. Ali i zakoni koji utiču na sprečavanje korupcije i generalno uređenje krivičnog zakonodavstva. Izmjene zakonodavnog okvira treba da doprinesu ne samo pozitivnom izvještaju o ispunjenosti privremenih mjerila

već i stabilnijem pravosudnom sistemu u Crnoj Gori, takođe, usvajanje efikasnijeg zakonodavnog okvira koji će biti osnov za borbu protiv korupcije, kriminala i organizovanog kriminala. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:05:46)

Zahvaljujem, poslanice Pižurica. Prekoračili ste dva minuta, ali imali smo tu praksu već danas. Molim ubuduće i Vas i sve poslanike da se držimo pravila.

Sada pravo na odgovor ima ministar pravde, gospodin Milović. Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (09.04.24 12:06:06)

Uvaženi poslanici, uvaženi poslanice Pižurica,

Ministarstvo pravde u toku nekoliko proteklih mjeseci preduzima kontinuirane napore u cilju realizacije privremenih mjerila u Poglavlju 23, a naponi se odnose na oblasti koje su u nadležnosti ovog ministarstva. Rad na ispunjavanju privremenih mjerila u Poglavlju 23 obuhvata sprovođenje niza legislativnih aktivnosti, uključujući izradu strateških dokumenata, predloga zakona iz oblasti organizacije digitalizacije pravosuđa, krivičnog zakonodavstva, kao i borbe protiv korupcije.

Navedene aktivnosti sprovodile se u prethodnih nekoliko mjeseci s povećanim intenzitetom, a sve u cilju realizacije obaveza koje će doprinijeti da Crna Gora dobije izvještaj o realizaciji privremenih mjerila tj. IBAR, u junu tekuće godine. Važno je naglasiti da je ovaj naporan rad, takođe bio veoma transparentan i inkluzivan, pa su u zavisnosti od zakona na kojima se radilo u rad radnih grupa bili uključeni predstavnici sudova, državnih tužilaštava različitih nivoa, predstavnici Vlade Crne Gore, drugih ministarstava, strukovnih udruženja i civilnog sektora.

Prvenstveno želim ukazati na značaj rada na donošenju nove strategije i reforme pravosuđa od 2024. do 2027. godine. Naime, međuresurski radni tim Ministarstva pravde je uz ekspertsku podršku projekta Eurol 3 izradio Nacrt strategije reforme pravosuđa od 2024. do 2027. sa pratećim Akcionim planom za period od 2024. do 2025. godine, o kome je uspješno sprovedena javna rasprava, te je isti dobio i pozitivnu ocjenu Evropske komisije. Očekuje se da će pomenuti dokument Vlada usvojiti do kraja aprila, a naša vizija je da postavljenim mjerilima i ciljevima pružimo adekvatne odgovore koji se tiču unapređenja, nezavisnosti, nepristrasnosti, odgovornosti, efikasnosti pravosuđa, kao i da se poboljša dostupnost pravde, transparentnost i povjerenje u pravosuđe.

Takođe, u okviru Poglavlja 23 posebna pažnja se posvećuje izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama. Izmjene i dopune ovog zakona vrše se u cilju njegovog usklađivanja sa preporukama iz mišljenja Venecijanske komisije i usmjerene na unapređenje odredbi koje se odnose na sistem etičke i disciplinske odgovornosti sudija, izbor sudija, upućivanje i premještanje sudija, njihovo ocjenjivanje, rad Sudskog savjeta, kao i usaglašavanje sa međunarodnim standardima. Predlog izmjena i dopuna ovog zakona poslat je 24. marta na mišljenje Evropskoj komisiji, a 02. aprila poslat je Venecijanskoj komisiji.

Kada je u pitanju Zakon o Državnom tužilaštvu, izmjene i dopune ovog zakona usmjerene su na unapređenje odredbi koje se odnose na sistem etičke i disciplinske odgovornosti državnih tužilaca, izbor državnih tužilaca, upućivanje i premještanje državnih tužilaca, njihovo ocjenjivanje, kao i usaglašavanje s međunarodnim standardima i preporukama Venecijanske i Evropske komisije. Međuresorska radna grupa sastavljena od predstavnika Ministarstva pravde, Vlade, Tužilačkog savjeta, državnih tužilaštava različitih nivoa, Udruženje tužilaca i civilnog sektora izradila je Predlog izmjena i dopuna ovog zakona koji je 01. aprila poslat na mišljenje Evropskoj komisiji, a 02. aprila Venecijanskoj komisiji.

Ništa manje važan je i rad na izmjenama i dopunama Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu, u okviru kojeg je radna grupa izradila Predlog izmjena i dopuna pomenutog zakona. Naime, izmjene i dopune vrše se radi prevazilaženja problema koji su se pojavili u praktičnoj primjeni postojećeg zakonskog rješenja, zbog široko postavljenih nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva koje rezultiraju velikim opterećenjem ovog organa. Imajući u vidu da je veliki broj složenih predmeta za najteža krivična djela formiran u Specijalnom državnom tužilaštvu, a čije rješavanje zahtijeva angažovanje svih kapaciteta tog tužilaštva, u cilju djelotvornog procesuiranja osumnjičenih i okrivljenih lica u ovim predmetima, neophodno je da se ovaj organ rastereti u budućnosti. Iz tih razloga su predložene izmjene ovog propisa, a odnose se na smanjenje nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva u odnosu na krivična djela sa elementom korupcije, te se uvodi pojam visokog javnog funkcionera za čije eventualno krivično gonjenje bi bilo nadležno Specijalno državno tužilaštvo. Zakon o Specijalnom državnom tužilaštvu upućen je na mišljenje Evropskoj komisiji 01. aprila.

Još jedno od značajnih zakonskih rješenja koje je pripremila Ministarstvo pravde jeste i Predlog zakona o sprečavanju korupcije, koji je dat na javnu raspravu, a u čijoj izradi je učestvovala inkluzivna radna

grupa. Razlog donošenja pomenutog zakona je usaglašavanje sa međunarodnim iskustvom i praksama, u cilju propisivanja najboljih normativnih rješenja, sprečavanje potencijalne korupcije, kao i efikasne praktične primjene. Funkcionalan sistem za prijavljivanje povreda javnog interesa koji upućuje na postojanje korupcije je bitan segment u održavanju jakog demokratskog društva, pa su lica koja prijavljuju te povrede zaštićena odredbom Zakona o sprečavanju korupcije kojim je regulisan postupak podnošenja prijave zviždača na način postupanja po prijavi. Kao i postupak po zahtjevu za zaštitu zviždača, novim zakonom za razliku od važećeg, dodatno je proširen obim materijalne primjene zakona, prava i obaveze zviždača te je predviđen novi kanal prijavljivanja povreda javnog interesa koji upućuje na postojanje korupcije tj. javno objelodanjivanje informacija.

Predlog zakona o sprečavanju korupcije rađen je u skladu sa preporukama sadržanim u analizama Savjeta Evrope i to: analizom djelova Zakona o sprečavanju korupcije koja uređuje osnivanje i rad Agencije za sprečavanje korupcije, analizom djelova Zakona o sprečavanju korupcije koji uređuje plan integriteta, upravni i prekršajni postupak, analizom djelova Zakona o sprečavanju korupcije koji uređuje sukob interesa, ograničenje u vršenju javnih funkcija, izvještaje o prihodima i imovini, poklone, donacije i sponzorstva, kao i predlogom zakonodavnog okvira Crne Gore u oblasti zaštite zviždača. Takođe, prilikom pripreme finalnog predloga, radna grupa je stvorila neposrednu saradnju sa ekspertima Savjeta Evrope i Zakon o sprečavanju korupcije upućen je na mišljenje Evropskoj komisiji 29. marta ove godine.

Za ukazati je i to da je Ministarstvo pravde Evropskoj komisiji uputilo Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku, a u dijelu koji se odnosi na prihvatljivost dokaza koji su pribavljeni putem Međunarodnog rezidualnog mehanizma u krivičnom postupku. Pomenute izmjene omogućiće bolje procesuiranje ratnih zločina i efikasniji rad Specijalnog državnog tužilaštva na ovim predmetima. Predlog zakona poslat je Evropskoj komisiji 25. marta 2024. godine.

Važno je naglasiti da su predloženi i drugi zakoni, odnosno da su svi zakoni poslati Evropskoj komisiji i upućeni Venecijanskoj komisiji. Takođe, važno je naglasiti da je Ministarstvo pravde završilo rad na izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću koje su, u skladu sa dogovorom, upućene Evropskoj komisiji 08. aprila ove godine, radi dobijanja komentara u cilju daljeg unapređenja ovog zakonskog rješenja. Uporedo sa navedenim pomenutim izmjenama i dopunama zakona su predmet javne rasprave koje će trajati dvadesetak dana kako bi se osigurala transparentnost u ovom postupku.

Takođe, Ministarstvo pravde je po dogovoru sa Evropskom komisijom, a nakon konsultacija s Radnom grupom koju čine predstavnici Vlade Crne Gore, Vrhovnog tužilaštva, Specijalnog tužilaštva, Vrhovnog suda, advokature, Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i Ministarstva finansija, došlo je do zaključka da u što kraćem roku je neophodno prvo unaprijediti postojeći krivično-pravni model oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, a u okviru kojeg su prepoznati nedostaci koji dovode do neefikasnog sprovođenja tih postupaka u praksi. Navedeno ni u kom slučaju ne znači odustajanje od građanskog modela oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću. Međutim, u ovom trenutku je neophodno učiniti ono što je realno i moguće u kratkom roku, odnosno ono što će doprinijeti ispunjenju privremenih mjerila i konačnog dobijanja IBAR-a. Svakako, po pitanju ovog zakona, nas u budućnosti čeka ozbiljna analiza koja će se baviti ispitivanjem mogućnosti uvođenja građanskog modela oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću po modelima koji su prepoznati u svijetu.

Nadalje, u cilju realizacije aktivnosti koje se odnose na racionalizaciju pravosudne mreže, međuresorski radni tim intenzivno radi na finaliziranju predloga plana racionalizacije pravosudne mreže na osnovu preporuka iz revidirane analize za potrebe racionalizacije pravosudne mreže. Usvajanje pomenutog plana, sa ciljem ukidanja malih neodrživih sudova, očekuje se krajem aprila mjeseca tekuće godine, a nacrt je poslat upravo danas. Takođe, bitno je ukazati da je izrada nove strategije digitalizacije pravosuđa od 2024. do 2027. sa Akcionim planom za 2024. i 2025. godinu u završnoj fazi. Definisan je osnovni kapacitet dokumenta sa strateškim operativnim ciljevima strategije i indikatorima učinka, a u toku je i rad na Akcionom planu za period 2024 - 2025. godina čiji će prvi predlog krajem aprila biti upućen na mišljenje Evropskoj komisiji.

Na inicijativu ministra pravde formirana je međuresorska grupa koju čine predstavnici više institucija i organa čiji je cilj da se konačno izvrši preseljenje SDT-a i SPO-a u staru zgradu vlade. Nakon renoviranja i adaptacije ovog prostora, po najvišim standardima, ove dvije veoma važne državne institucije dobiće napokon sve neophodne potrebe i uslove za rad. Radna grupa je sačinila detaljan plan u 17 tačaka, sa preciznim rokovima, nosiocima posla i zadacima koji prate cijeli postupak čime je tema preseljenja ovih institucija maksimalno uozbiljena i konkretizovana. Pratimo postupak i do kraja ćemo insistirati na doslovnoj realizaciji plana za preseljenje SDT-a i SPO-a. Hvala.

Zahvaljujem, ministre Miloviću.
Molim Vas i sve članove Parlamenta da poštujemo vrijeme.
Dakle, poslanik Pižurica želi komentar, je li tako?
Izvolite.

MILOŠ PIŽURICA (09.04.24 12:16:26)

Hvala, prije svega, na jednom iscrpnom odgovoru. Rekao bih da sve nas mogu da ohrabre aktivnosti koje sprovodi Ministarstvo pravde u procesu evropskih integracija.

Jedino što bih želio da dodam i utisak je da je ova vlada koja je sada u svom mandatu u procesu evropskih integracija uradila više nego tri ili četiri vlade prije nje, tako da to ohrabruje sve nas, i građane Crne Gore i mislim da svi imamo isti utisak. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:17:00)

Zahvaljujem, poslaniče Pižurica.
Sada prelazimo na drugo pitanje koje će postaviti poslanik Filip Adžić.
Izvolite.

FILIP ADŽIĆ (09.04.24 12:17:11)

Uvažene građanke i građani, poštovani gosti, poslanice i poslanici,

Moram, prije svega, reći da mi je veliko zadovoljstvo što danas imamo šansu da čujemo nezavisnog pravnika ili kako li se već sad oslovljava, s obzirom da više nije član Pokreta Evropa sad. Bez obzira na mišljenje koje imam o gospodinu Miloviću negdje sa stanovišta pravičnosti vjerujem da ako najozloglašeniiji kriminalci, ubice, imaju pravo na odbranu, imaju pravo na iznošenje svog stava, da je vrlo nepravedno i nekorektno da gospodin Milović poslije niza optužbi koje su se čule na njegov račun, isključivanja iz partije je negdje uskraćen za mogućnost odbrane. Neko je, u potpunosti, zabranio njegova javna pojavljivanja i javne nastupe. Opet kažem, bez obzira što o gospodinu Miloviću mislio, smatram da je to vrlo nepravedno i negdje i iz razloga korektnosti sam upravo njemu i postavio ovo pitanje jer je značajno da se čuje i njegova strana priče.

Smatram apsolutno neprihvatljivim da neko ko nije dovoljno dobar za advokatsku kancelariju u kojoj je radio, iz koje je isključen, za svoju kuću i partiju u kojoj je bio nije dovoljno dobar i isključen je iz iste, može obavljati na dovoljno dobar i kvalitetan način ono što je državni posao, i ako nije dobar za svoje najbliže kako može biti dobar za sve građane i za evropski proces koji je negdje prioritet svih nas koji sjedimo i u Skupštini Crne Gore i u Vladi vjerujem.

Dakle, puno je kontraverznih stvari koje se vezuju za gospodina Milovića. Negdje sam pokušao u poslaničkom pitanju da sublimiram sve ono što zaista jeste opterećujuće za bilo kog ministra, bilo koju ličnost koja obavlja javnu funkciju i odgovor koji sam dobio zaista nije na zadovoljavajućem nivou, međutim, nijesam bolji odgovor ni očekivao.

Svakako da i građani smatraju da neko ko ne drži riječ, da neko ko zgazi sopstvenu riječ, nikako ne može imati povjerenje građana niti može na adekvatan način obavljati funkciju za koju je izabran, a gospodin Milović je u više navrata pokazao da ne drži riječ. Ono što je obećao svim poslanicima nekoliko dana prije Nove godine, upravo u ovom domu, ali i na više medijskih nastupa koje je imao, a to je da će podnijeti ostavku ukoliko ne bude smijenjen gospodin Šuković. Evo prošlo je od tada punih četiri mjeseca, mi nemamo ostavku gospodina Milovića, što samo potvrđuje da ne drži riječ.

Takođe, imali smo i izjavu gospodina Milovića da je Ustavni sud partijski sud koji služi partijskim interesima režima, ne služi građanima. Upravo od gospodina Milovića imamo izmjene zakona koje će omogućiti upravo tim partijskim sudijama, kako ih je sami gospodin Milović nazvao, da još dodatni period budu na pozicijama koje sad zauzimaju, što opet kažem, u potpunosti ga diskredituje kao nekoga ko govori istinu. Da ga diskredituje i da mu istina nije jača strana potvrđuje i svjesno i namjerno obmanjivanje sudova u Crnoj Gori kada je u pitanju izručenje južnokorejskog državljanina i zamolnice koje je Crna Gora dobila za njegovo izručenje. Tako smo imali da gospodin Milović, kažem bez želje da arbitriram, svakako poštujem diskreciono pravo koje gospodin Milović ima, kada bih imao mogućnost iskorišćavanja svog diskrecionog prava vjerujem da bih odabrao jednu državu na sličan način kako je on uradio, ali svakako je neprihvatljivo da falsifikovanjem dokumenata obmanjivanjem suda zloupotrebom službenog položaja dolazi do takvog ishoda ovog procesa, koji je još uvijek u toku. Dakle, to je najgrublji prekršaj koji može jedan ministar da napravi i to

je posao za Specijalno državno tužilaštvo, a gospodin Milović je u više navrata, što je mnogo značajnije od ovoga, upozoren jer svako može pogriješiti. Međutim, gospodin Milović je imao i usmenu i pismenu opomenu od strane svojih kolega da krši zakon, precizno mu dostavljeni podaci i kao ishod svega toga mi imamo i napuštanje službenika tj. funkcionera koji su bili, upravo, na pozicijama gdje se takve stvari odlučuju i napuštanje njihovo iz Ministarstva pravde i odlazak u druge institucije.

Sve ono što je gospodin Milović radio u prethodnom periodu diskreditovalo je i rad 44. Vlade i rad Ministarstva pravde. Što je najznačajnije sve to što je gospodin Milović radio dokumentovano je i zabilježeno. Mislim da nije ni ljudima koji su iz partije kojoj je on pripadao u interesu da podržavaju nekoga ko je potpuno otvoreno stao na stranu mafije, ko je pružio zaštitu jednom od /upadice/...

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:23:09)

Molim Vas, poslaniče Adžiću, završavajte, prekoračili ste već tri minuta. Nadam se da ste Vi bili u sali, baš sam malo prije opomenuo i kolegu Pižuricu i ministra Milovića. Molim Vas, završavajte.

FILIP ADŽIĆ (09.04.24 12:23:13)

Gospodine Pejoviću, jedini poslanik kojeg ste opomenuli sam ja. Vratite stenogram, pogledajte, molim Vas budite korektni, nijesam nijedan put prigovorio kada su poslanici prije mene prekoračili, kada su ministri prekoračili, molim vas budite toliko korektni puštite me da završim. Skratiću, nikoga nijeste opomenuli. Ovo radite tokom svakog predsjedavanja radite istu stvar. Znači, molim vas budite principijalni.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:23:44)

Molim Vas, gospodine Adžiću, vidite ovako. Dakle, to radim ako ste prekoračili vrijeme. Ako hoćete ovdje da uvedemo pravila, pozivam vas da svi poštujemo vrijeme, onda nemate pravo ni Vi da ga prekoračite ni bilo ko drugi. Zato vas molim da držimo taj princip. Molim Vas da završavate jer ste Vi prekoračili mnogo više nego ostali poslanici, preko tri minuta, Pižurica je dva minuta, molim vas da završavate. Izvolite.

FILIP ADŽIĆ (09.04.24 12:24:15)

Dakle, prekinuli ste me, ali me nijeste zbunili niti me možete zbuniti gospodine Pejoviću. U svako doba dana i noći znam da ono što je napor 43. Vlade, a to je borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, koja je prekinuta, ili pokušana da u ovome periodu bude sputana ili obesmišljena. Zato govorim da je i ovo što radi gospodin Milović, a prije svega mislim na antimafija zakon, što je još jedanput potvrđuje da gospodin Milović ne drži riječ, vi ćete me ispraviti ako griješim, da gospodin Milović ne drži riječ zato što je više mjeseci najavljivao i u Skupštini Crne Gore i pred javnošću da će predložiti italijanski model, da model koji je Građanski pokret URA predložio nije dovoljno dobar za obračun sa mafijom. Mi smo upozoravali da se radi o zaštiti mafije, da se radi o kupovini vremena, da kriminalci sakriju svoju imovinu, da budu što manje dostupni nadležnim organima Crne Gore i upravo sada imamo prema onome što su informacije, ali vrlo brzo ćemo saznati da li su one tačne, da gospodin Milović ne predlaže Italijanski model, da su predložili, upravo, model koji je napisala partija kojoj ja pripadam sa određenim malim izmjenama. Međutim, ono što je najgore da je iz tog zakona glavna alatka koja je trebala da posluži državi Crnoj Gori i nadležnim organima izuzeta, a to je građanski spor koji je trebao da bude vođen u parničnom postupku. /upadice/

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:26:02)

Molim Vas, poslaniče Adžiću, evo pet minuta.

FILIP ADŽIĆ (09.04.24 12:26:07)

Nastaviću, ali ćete Vi, gospodine Pejoviću, da vratite vrijeme, da pregledate, ako budem najviše prekoračio ja, ja se više neću javljati, a ako bude poslanika koji su više od mene prekoračili Vi samo da se izvinite.

BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:26:23)

Pposlaniče Adžiću, sad Vam pred crnogorskom javnošću garantujem da ste Vi danas od poslanika prekoračili najviše ovo vrijeme, skoro pet minuta. Gospodin Pižurica dva minuta, ne znam ko je prije toga bio. Dakle, Vi ste sigurno prekoračili.

Još jedan komentar, molim vas da ovo vođenje i moje dobronamjerne sugestije i Vama i ostalima ne koristite to tako što ćete slati komentare da vas neko zaustavlja u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Niko vas ne zaustavlja ni Vas, ni bilo koga, puna podrška za borbu protiv organizovanog kriminala i korucije, puna podrška.

Sada molim gospodina Milovića da uzme riječ.

ANDREJ MILOVIĆ (09.04.24 12:27:13)

Znam da bi poslanik Adžić volio da može da se vrati vrijeme, ali ne možete ga vratiti gospodine Adžiću, ne možete da se vratite u period kad ste bili ministar.

Poslaniče Adžiću, interes države i građana uvijek jeste i mora biti iznad bilo kakvog partijskog interesa. Rezultati Ministarstva pravde u 44. Vladi Crne Gore su krajnje jasni i mjerljivi, a vjerujem i da ste veoma dobro upoznati šta na sve to kaze Brisel, kao i relevantni međunarodni partneri i saveznici Crne Gore. I tačno, tu Vam je odgovor - interes diiave je iznad partijskog i zato sam ja i dalje ministar pravde i nakon što više nijesam dio Pokreta Evropa sad. Što se ostalih navoda iz Vašeg pitanja tiče, to su vrlo ozbiijne optužbe koje zahtijevaju tretman pred nadležnim državnim insitucijama. Adresa Specijalnog državnog tužilaštva je Ulica slobode br. 20, u Podgorici, i ukoliko Vaša priča nije u funkciji lošeg političkog marketinga, kao što jeste, apelujem da, čim prije, podijelite svoja saznanja sa tom institucijom.

Dakle, ovo je zvanični dio odgovora, nezvanični dio odgovora bi opet bio zvaničan, a to je da je Vrhovni sud umjesto mene odgovorio za aferu Do Kvon, tako da ako ko govori istinu odgovorio je Vrhovni sud i reći će institucije u narednom periodu, pustimo samo da one rade svoje posao, a sve optužbe koje imate na moj račun, znate gdje je Specijelno državno tužilaštvo.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:28:40)

Zahvaljujem, ministre Miloviću.
Sada riječ ima poslanik Adžić. Izvolite.

FILIP ADŽIĆ (09.04.24 12:28:47)

Predsjedavajući Pejoviću, znam da će Vam teško biti ovo sad da slušate, ali Vas molim da me ne prekidate.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:28:53)

Neće mi biti teško, radujem se Vašem odgovori, izvolite.

FILIP ADŽIĆ (09.04.24 12:28:55)

Hoće, hoće izuzetno, noge Vam se prekinu svaki put kad..

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:28:58)

Ne znam kako Vi možete kroz ovu katedru da vidite moje noge, ali dobro vidim da imate i te vještine.

Molim Vas, da uzmete riječ i date komentar.

FILIP ADŽIĆ (09.04.24 12:29:11)

Gospodine Miloviću, to što građani misle o Vama upravo je pokazala posljednja anketa gdje ste najgore ocijenjeni ministar, evo ako smo mi malo možda subjektivni, vjerujem da svi građani Crne Gore nijesu. Znao kako su Vas ocijenili, tako da gospodine Miloviću ja upravo zbog Crne Gore i zbog interesa Crne Gore i zbog interesa svih građana, bez obzira koju političku opciju oni podržavali, negdje dobronamjerno savjetujem da poslije svega što ste napravili kao ministar pravde, poslije svih ... institucije podnesete ostavku i ispunite datu riječ, valjaće Vam za ubuduće.

Da sve ono što govorim zaista stoji i zaista je potkrijepljeno svim dokazima, ja ću Vam redom govoriti, gospodine Miloviću. Da nijeste dovoljno dobri za partiju pokazuje to što su Vas isključili iz partije upravo ovi ljudi koji sjede pored Vas i ja na to ne bih imao ništa više da dodam. Da nijeste dovoljno dobri za advokatsku kancelariju evo piše u ovom dopisu gdje su najbliži saradnici i kolege poslali dopis advokatskoj kancelariji da budete isključeni iz nje zato što radite protiv interesa sopstvene kancelarije i sopstvenih klijenata. Da nijeste dovoljno dobri za poziciju koju obavljate, gospodine Miloviću, potvrđuje i Advokatska komora koja je po prvi put, vjerujem, reagovala protiv ministra pravde i ovdje Vam zaista lupila jedan diplomatski šamar u odnosu na ono što su Vaše insinacije i Vaša priča i Vaši javni nastupi u medijima. Koliko adekvatno predstavljate Vašu instituciju govori ignorantski odnos koji je Vrhovno državno tužilaštvo pokazalo prema ministru pravde, gospodine Miloviću, evo ovdje Vam jasno piše u naslovu i u dopisu koji je bio prema Vama, da su ignorisali Vaše preporuke. Takođe, gospodine Miloviću, i šamar koji ste dobili od strane glavnog specijalnog državnog tužioca, gospodina Novovića, koji je jasno kazao da je sve ono što ste Vi govorili zaista neistinito i da je stao na stranu gospodina Šukovića.

Takođe, gospodine Miloviću, nijesam ja izmislio da je partijski Ustavni sud nego su to upravo Vaše riječi, gospodine Miloviću, kojih se ne sjećate. Ono što mene zanima, šta se desilo u međuvremenu da Vi promijenite odluku da iste ljude koje ste nazivali partijskim sudijama sada Vi podržavate. Da upravo one ljude, gospodine Miloviću, koji su od strane bivšeg režima dobijali stanove od 75 m² za 12.900 eura i od 90 m² za 13.000 eura upravo Vi sada protežirate i upravo Vi nam nudite takve sudije kao glavne donosioce pravde u Crnoj Gori.

Takođe, gospodine Miloviću, prilikom posjete Italiji i sastanka sa gospodinom Nodijem, Vi ste obećali da ćete usvojiti italijanski model i da će to biti alatka u ruci naših institucija da se bore protiv organizovanog kriminala i korupcije. Nijesam ja, gospodine Miloviću, odustao od italijanskog modela, nego upravo Vi. Upravo Vi ste se našli kao zaštitnik mafije koji je odugovlačenjem uspio da kupi prostor kriminalcima da svoju imovinu sakriju na sigurno i da ih kada se u jednom momentu i usvoji zakonsko rješenje ono ne bude moguće sprovesti upravo nad tom imovinom koju su kriminalci imali.

Takođe, gospodine Miloviću, nijesam Vas ja tada niti nagovarao, niti tjerao da Vi kažete i sami izjaviti da ćete podnositi ostavku, nego ste upravo to Vi rekli. Ja sam Vam samo potvrdio da je od perioda kada ste to izjavili prošlo četiri mjeseca da Vi još uvijek sjedite u ministarskoj fotelji, a nijeste ispunili riječ.

Takođe, gospodine Miloviću, zašto smatram da ste upravo Vi zaštitnik mafije, zato što ste se Vi okomili na sve one ljude koji su se borili protiv mafije u Crnoj Gori i da ste Vi targetirali i pokušali diskreditaciju onih ljudi koji su i od strane građana, ali i od strane sadašnjih predstavnika vlasti prepoznati kao najveći borci protiv organizovanog kriminala i korupcije. Pa ste tako, gospodine Miloviću, Vi tvrdili da je gospodin Šuković dva puta kupovao stan, da je konstruisao afere, da je htio da uhapsi sadašnjeg premijera, da je u njegovom sefu pronađena droga i mnoge druge stvari kojima ste htjeli da diskreditujete šefa Specijalnog policijskog odjeljenja, na taj način da udarite i na glavnog specijalnog tužioca, a sve u cilju zaštite. Samo Vam iznosim činjenično sve one stvari koje ste upravo Vi govorili, gospodine Miloviću, a koje se ispostavljaju u ovom trenutku kao klasičan posao koji ste Vi imali kao ministar pravde, a to je da zaštitite mafiju i to ste radili na svakom koraku, ja sam Vam sad to dokumentovao. Vi se za razliku od mnogih nijeste sakrivali, pa ste i javno...

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:34:41)

Izvinjavam se, poslaniče Adžiću, da li je ovo dopunsko pitanje ili komentar?

FILIP ADŽIĆ (09.04.24 12:34:46)

Nikakvo dopunsko pitanje nemam.

Opet ste me prekinuli.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:34:52)

Nijesam Vas prekinuo, zato što ne poštujete pravila, opet dva i po minuta preko tri minuta ste pričali. Naravno, da sam Vas prekinuo, jer ste Vi opet prekršili Poslovnik.

FILIP ADŽIĆ (09.04.24 12:35:05)

Opet ste me prekinuli, nijeste mi dozvolili da poentiram, ali nema veze.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:35:10)

Pitam Vas, da li je ovo dopunsko pitanje iz razloga što ministar pravde nakon toga ima pravo da Vam odgovori. Ovo je bilo negdje na nivou teza, hipoteza, zato Vas pitam.

FILIP ADŽIĆ (09.04.24 12:35:21)

Ovo nije dopunsko pitanje, ja ću biti vrlo precizan, nema potrebe Vi da razjašnjavate moje obrazloženje i moju diskusiju. Samo me puštite da završim.

Gospodine Miloviću, osim ovoga što sam Vam pokazao koliko Vam građani vjeruju i da ste najslabije ocijenjeni ministar u ovoj Vladi imate i potvrdu koliko Vam vjeruju i međunarodne institucije. Tako, gospodine Miloviću, Vi znate da je Južna Koreja dostavila dopis o tačnom datumu i vremenu kada je upućen njihov zvanični dopis, ali ga nije dostavila Ministarstvu pravde, gospodine Miloviću, kako se to uobičajno radi, nego su zaobišli Ministarstvo pravde s obzirom da nemaju povjerenje u Ministarstvo pravde i dostavili ga direktno sudu. Gospodine Miloviću, sve ono što ste napravili u prethodnom periodu, za svega četiri, pet mjeseci koliko ste ministar, dovoljno pokazuje koji je bio Vaš zadatak, i ako ste imali bilo kakvu želju ili namjeru da na ovaj način utičete na procese u Crnoj Gori vrlo brzo su vas građani otkrili, vrlo brzo su Vas članovi vaše partije u tome razotkrili, vrlo brzo su Vas Vaši saradnici koji su Vas napuštali razotkrili, tako da vjerujem da je Vaša misija završena. S tim što ostaje još jedna stvar, Vi i dalje zauzimate mjesto ministra pravde i dalje svojim djelovanjem na neki način štetite imidžu države Crne Gore, i Vladi Crne Gore, kao i institucijama u Crnoj Gori. Zbog toga moj poziv je da što prije podnesete ostavku, i da što prije progovorite sve ono što čuvajući svoju fotelju sada ne smijete. Sve ono što Vam je zabranjeno u ovom periodu da kažete o vašim partnerima, ja ću zaista biti jako srećan kad potpuna istina izađe na vidjelo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:37:25)

Zahvaljujem, poslaniče Adžiću, radi javnosti imali ste pravo šest minuta da pričate, na pitanje i na komentar, Vi ste prekoračili devet minuta. Samo toliko, da konstatujemo da nijeste uskraćeni ovdje ni da kažete istinu ni da poentirate. Molim Vas, dozvolite da završim, samo sam konstatovao. Dakle, ovo nije bilka nikakva replika, samo konstatacija na Vaš poziv da utvrdimo da li ste Vi ovdje najviše prekršili vrijeme. Javnost ima priliku ovo da prati, tu je Služba Skupštine, ako hoćete možemo i da to formalizujemo, ako nećete ne moramo, ali mislim da je građanima jasno.

Htjeli ste proceduru, izvolite.

FILIP ADŽIĆ (09.04.24 12:38:05)

Nijesam govorio ukupno vrijeme, zato što ste od tog ukupnog vremena Vi potrošili makar tri minuta, ometajući me i ne dozvoljavajući me da govorim. Vi samo pogledajte kad ste prvi put opomenuli ostale ministre i poslanike, kad ste mene prekinuli u svom izlaganju.

Dakle, po hiljaditi put mogu da Vam kažem, mene ne možete zbuniti, niti me možete zaustaviti da govorim istinu u ovom Parlemantu. Radi ovog doma, radi poštovanja poslanika nije korektno da se na taj način ponašate, samo sam na to skrenuo pažnju. Ono što imam da kažem mogu reći i u ovom domu, mogu

reći i na drugim sredstvima komunikacije, tako da istinu sakriti ne možete, ali na ovaj način pokazujete svoju nekorektnost i samo sam na to ukazao.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:38:51)

Gospodine Adžiću, nijesam imao želju da Vas zbunim, ali ako Vi kažete da sam Vam oduzeo tri minuta ispada da sam Vas zbunio. Ukoliko građani Crne Gore gledaju ovaj prenos, molim ih da štopaju i mogu da zaključe koliko su vaše tvrdnje utemeljene.

Predlažem da idemo dalje.

Ministre sada nemate pravo, iz razloga što nijeste dobili dopunsko pitanje, stoga nemate pravo ni na odgovor.

Pozivam poslanicu Sonju Milatović da uzme riječ i postavi pitanje.

Izvolite.

SONJA MILATOVIĆ (09.04.24 12:40:00)

Uvažene građanke i građani, uvaženi ministre,

Pitala sam da li su konkretni koraci, osim formiranja Komisije, na planu izrade građanskog zakonika Crne Gore, te ako jesu, do koje faze se u navedenom procesu stiglo i kad očekujete da će ovaj važan posao biti završen. Izrada građanskog zakonika Crne Gore predstavlja, vjerovatno, najzahtjevniji pravnički posao od obnove crnogorske nezavisnosti, koji je izuzetno važan zbog postizanja efikasnije zaštite prava građanina, ali i zbog obezbjeđivanja boljeg privrednog ambijenta. Osim toga izradom građanskog zakonika, koji podrazumijeva i reformu crnogorskog građanskog prava, jačaće se jedinstvo između države i društva i ostvariti važni ciljevi na planu vladavine i poštovanja prava, što u krajnjem, bitno određuje i poziciju Crne Gore u okviru integracionog procesa u Evropsku uniju.

Dalje, izrada građanskog zakonika podrazumijeva objedinjavanje normi i pravila koje uređuju građanska prava, pod kojima se, između ostalih, podrazumijevaju ugovorna, porodična i nasljedna prava građanina. Time će se definitivno obezbijediti veća pravna, i ne samo pravna, nego i socijalna sigurnost svakog građanina i građanke Crne Gore. I ne samo to, osim sveobuhvatno gledano boljeg pristupa pravdi od strane građanina, izradom ovog nespornog važnog djela biće smanjena i pravna nesigurnost, ali i kompleksnost propisa za investitore i privrednike, što znači da će država obezbijediti sigurniji pravni ambijent, koji će ujedno doprinijeti i bržem ekonomskom razvoju crnogorskog društva.

Dakle, nesporno je da će se kodifikacijom građanskog prava u Crnoj Gori obezbijediti bolji uslovi za zaštitu prava građanina, ali da će Crna Gora postati konkurentnija na evropskom tržištu, kad su u pitanju ulaganja, odnosno investicije. Uz to uspostaviće se bitno ograničenje mogućnosti za korupciju, a uspješna borba protiv korupcije je cilj kojem svi zajedno moramo težiti. U krajnjem, jasno je da će se postići modernizacija pravnog sistema, u skladu sa međunarodnim standardima, pa ovo poslaničko pitanje postavljam iz razloga jer smatram izuzetno važnim da crnogorska javnost bude upoznata sa dinamikom rada Komisije za izradu građanskog zakonika Crne Gore, na čijem ste čelu, ali i sa Vašim stavom u vezi sa najavama koje smo imali iz prethodnih Vlada da će građanski zakonik biti završen do kraja 2024. godine. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:42:28)

Zahvaljujem poslanici Milatović.

Sad riječ ima ministar Milović.

Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (09.04.24 12:42:35)

Uvažena poslanice Milatović, hvala na postavljenom pitanju i da ove intelektualne i stručne teme vraćamo u ovaj visoki dom.

Rad na izradi građanskog zakonika Crne Gore započeo je 2018. godine, nakon što je stupila na pravnu snagu Odluka o obrazovanju Komisije za izradu građanskog zakonika, koju je Vlada donijela krajem 2017. godine. Komisija za izradu građanskog zakonika sačinjena je od eminentnih pravnih stručnjaka, čiji je zadatak kodifikacija građanskog prava, što podrazumijeva: analizu važećih zakonskih rješenja, njihovo

unapređenje i međusobno usaglašavanje, kao i usaglašavanje ratifikacija sa međunarodnim konvencijama i međunarodnim standardima, evropskom pravnom tekovinom, praksom Evropskog suda za ljudska prava i Evropskog suda pravde. Normiranje i sistematizovanje ove materije za Crnu Goru predstavlja poseban poduhvat, prije svega zbog značaja za cjelokupnu pravnu kulturu naše države, pravnu teoriju i praksu. Imajući u vidu da je izrada građanskog zakonika projekat od državnog interesa njegovim donošenjem će se povećati pravna sigurnost građana i pravnih subjekata, te ubrzati integracioni procesi koji su bitan uslov za dalji prosperitet i razvoj Crne Gore, prvenstveno u oblasti vladavine prava i poštovanje temeljnih prava.

Dosadašnji rad ove komisije rezultirao je normiranjem odredaba koje se odnose na opšti dio građanskog zakonika, obligacione odnose, nasljeđivanje i svojinsko-pravne odnose. Formiranjem 44. Vlade inteziviran je svakomjesečni rad na građanskom zakoniku i u ovoj fazi završava se oblast svojinsko-pravnih odnosa. Slijedi uređenje zakonskih odredbi koje obuhvataju oblast iz porodičnog prava i oblasti koje se odnosi na prava ličnosti, koje su u uporednoj praksi nedovoljno regulisane, a čijim normiranjem u našem zakonodavstvu će se napraviti značajan iskorak, ne samo u pravu Crne Gore, već i u regionu. Sa ovim će biti završen Prednacrt građanskog zakonika.

U pogledu rokova za usvajanje i donošenje ovog obimnog i kompleksnog akta, ističemo da je zadatak Komisije da do kraja ove kalendarske godine pripremi kompletan Prednacrt građanskog zakonika, nakon čega će u narednoj godini biti organizovani okrugli stolovi i konferencije, radi prezentovanja široj naučnoj, stručnoj, ali i laičkoj javnosti. Ukazujemo da će Ministarstvo pravde, osim učešća njegovih predstavnika u radu i pružanju podrške Komisiji za izradu zakonika, po potrebi angažovati i eksperte iz ove oblasti, a sve u cilju normiranja kvalitetnih zakonskih rješenja i prezentovanja javnosti konačnog nacrta građanskog zakonika. Komisija, čiji sam predsjednik, daće puni doprinos u unapređenju postojećih zakonskih rješenja, normiranju novih pravnih instituta i usklađivanju sa međunarodnim konvencijama i standardima, što će rezultirati postizanjem veće pravne sigurnosti za građane, kao i postizanjem pouzdanijeg pravnog ambijenta za ekonomski napredak države, a sve u cilju vladavine prava, kao osnovnog postulata, kojem Crna Gora teži.

Na kraju, napominjem da će ovom metodologijom i dinamikom rada Crna Gora biti prva država u regionu koja će na ovaj način normirati i sistematizovati građansku materiju što joj, kao tadašnjoj Knjaževini koja je 1888. godine imala Opšti imovinski zakonik, i pripada. Hvala.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:45:51)

Zahvaljujem ministru Miloviću.
Da li poslanica želi komentar? Želi.
Izvolite.

SONJA MILATOVIĆ (09.04.24 12:45:58)

Hvala, predsjedavajući.
Uvaženi ministre, hvala Vam na odgovoru.

Iz Vašeg odgovora zaključujem da smo saglasni u tome da je izrada građanskog zakonika veoma zahtjevan pravnički posao, ali da je posao od historijskog značaja za Crnu Goru, te da će se istom obezbijediti efikasnija zaštita prava građanina, ali i bolji privredni ambijent.

Dakle, zbog građanki i građana Crne Gore koji nijesu pravnici, želim da još jednom podučemo da izrada građanskog zakonika podrazumijeva objedivanje pravnih pravila i normi kojima se uređuje oblast ugovornih, porodičnih, nasljednih, ali i drugih građanskih prava, te da će se kroz istu postići veća pravna sigurnost i građanina i privrede. Koliko su bili važni građanski zakonici kroz istoriju znamo od francuskog građanskog zakonika, preko austrijskog građanskog zakonika, pa sve do Opšteg imovinskog zakonika koji predstavlja istinski spomenik crnogorske, ali i evropske pravne kulture. Uvjerena sam da to djelo velikog Valtazara Bogišića dodatno obavezuje crnogorsku pravnu struku i danas, da služi kao izuzetno vrijedno usmjerenje, ali i inspiracija.

Istorijski posmatrano, potreba za kodifikacijom građanskog prava uvijek je bila posebno izražena u okvirima onih društava koja su se nalazila na nekoj vrsti prekretnica. Kad se javljala potreba za boljim i snažnijim uvezivanjem države i društva, ali i ekonomskim razvojem, a sve to na temelju obezbjeđivanja veće pravne sigurnosti. Mislim da je Crna Gora i danas na prekretnici, te da nam je građanski zakonik potreban i radi obezbeđenja snažnije i pouzdanije zaštite dva ideala, a u svijetu prava to su pravda i ljudsko dostojanstvo. Ali da nam je u svijetlu nekih skorijih dešavanja prijeko potreban radi sprečavanja, odnosno onemogućavanja slobodnih interpretacija, zapravo proizvoljnog tumačenja pravnih normi. Koliko je normiranje i sistematizovanje građanske materije kompleksan posao u prilog govori i citat iz Vašeg odgovora

da će Crna Gora biti prva država u regionu koja će, ukoliko se bude poštovala metodologija i dinamika rada, završiti ovaj posao što znači da ga nijedna zemlja iz regiona još uvijek nije dovela do kraja.

Takođe, razumjela sam iz Vašeg odgovora, da ćemo prednacrt građanskog zakonika imati do kraja ove kalendarske godine, i to, zaista, pozdravljam.

Na samom kraju dozvolite da postavim jedno dopunsko pitanje koje smatram važnim, a koje možda i nije direktno vezano za ovu temu, ali smatram da je izuzetno bitno da građani sa plenuma čuju Vaše mišljenje o jednoj temi o kojoj će poslanici danas razgovarati i na Zakonodavnom odboru. S obzirom na to da član 154 Ustava Crne Gore jasno propisuje uslove za prestanak funkcije sudije Ustavnog suda, podržavate li Predlog zakona o dopuni Zakona o Ustavnom sudu koji su podnijeli poslanici parlamentarne većine, koji bi, ukoliko bi bio usvojen, značio novi pokušaj dopisivanja najvišeg pravnog akta zakonom što je nedopustivo i kakvo je i da li je mišljenje dala Venecijanska komisija po ovom pitanju? Usaglasićemo se da je to mišljenje izuzetno važno za jednu državu koja pretenduje da bude članica Evropske unije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:49:37)

Zahvaljujem, poslanice Milatović.

Sada pravo na riječ ima ministar Milović, pet minuta na raspolaganju.

Izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (09.04.24 12:49:47)

Uvažena poslanice Milatović, i ranije sam govorio, kada je u pitanju Ustavni sud i ne samo Ustavni sud, već i najviše instance sa crnogorskog pravosuđa, da treba da razmišljamo u pravcu povećavanja granice kada oni stižu uslove za penziju i kada odlaze u penziju. Mislim da strateški gledano to je dobra stvar zato što mi nemamo dovoljan broj sudija i vrlo smo deficitarni kada je u pitanju kadar u pravosuđu, ali ono što je bitnije od toga jeste i ono što nam kaže Brisel. Sada smo u fazi kada Evropska komisija i Brisel su jedini oni koji meritorno mogu da odlučuju o tome zato što ne smijemo da ugrozimo evropski put, ukoliko nam je on primaran, a ja Vas podsjećam da 44. Vlada je apsolutno vratila kolosjek Crne Gore ka Briselu da je ovo evropska Vlada i da nam je evropska agenda na prvom mjestu. Tako da sva zakonska rješenja, izmjene i dopune i predlozi moraju biti usaglašeni sa onim što nam kaže Brisel i negdje i Venecijanska komisija. Što se tiče teme koju ćete imati danas na Odboru mislim da ne treba vući poteze koji mogu da ugroze naš evropski put, i da sva takva rješenja, to nijesu sitne izmjene već su to vrlo krupne systemske stvari da mi prvo treba da iskomuniciramo sa Briselom, sa Evropskom komisijom, Venecijanskom komisijom, a nakon toga onda da procijenijemo da li se ide u tom smjeru.

Dakle, jedina moja poruka, intencija poslanicima je, iz Vlade smo apsolutno svjesni i iz Ministarstva pravde šta je uloga poslanika i ustavna nadležnost i da vi imate pravo da u svakom trenutku predlažete izmjene i dopune svih zakona i pravnih akata, ali ipak jedina sugestija naša jeste da obratite pažnju da te izmjene i dopune ne idu bez mišljenja Evropske komisije, Venecijanske komisije, jer ukoliko donesemo nešto što je u suprotnosti sa njihovim preporukama možemo ugroziti evropski put Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:51:46)

Zahvaljujem, ministre Miloviću.

Sada prelazimo na sljedeće poslaničko pitanje koje za Vas ima poslanik Jovan Jole Vučurović.

Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (09.04.24 12:52:16)

Hvala, gospodine Pejoviću.

Ovo možda i nije neko klasično poslaničko pitanje već, u najvećoj mjeri, jedan apel da se povodom jedne bolne situacije koja traje decenijama dođe, najzad, do pravde i da sjenka zaborava nikako ne smije da padne na neke događaje koje ne smijemo da zaboravimo. Takođe, poruka da će uvijek biti onih koji će podsjećati na neka važna pitanja koja se tiču Crne Gore, ne samo u njenoj prošlosti, već ta pitanja su veoma značajna i za njenu budućnost. Govorimo o pravdi, a kad se govori o pravdi onda ne znam šta je uzvišenije od toga. Mi smo prije nekih godinu dana ovdje na Odbor za politički sistem aktualizovali ovo pitanje o kome

ćemo sada govoriti, ali nekako i pored naznaka da je moglo doći do pomjeranja, vezano za to pitanje, ipak nekako je sve i dalje obavijeno nekim velom da li ćutanja, da li toga da nema pomaka u tom pravcu.

Zato postavljam pitanje koje ću uvijek aktuelizovati dok država ne krene u njegovo rješavanje. Da li ćete u skladu sa svojim nadležnostima tražiti da se pokrene proces revidiranja Sporazuma državnih tužilaštava Crne Gore i Hrvatske iz 2006. godine, o saradnji i gonjenju počinitelaca krivičnih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida, a naročito djela koja se odnose na istragu, i to da kažemo nepostojeću istragu, u vezi sa ubistvima civila i ratnih zarobljenika u splitskom logoru *Lora*?

Podsjećam, radi se o našim mučenicima iz nikšićko-šavničke i barske grupe, ljudima koji su pobijeni na najmonstruozniji način, koji ne može da shvati i da pojmi ljudski um, a već više od 30 godina ne postoji adekvatna istraga povodom ovih zločina. Istraga koja bi dovela do počinitelaca ovih zločina, takođe, bivši režim je sramno ćutao na sve ovo i nije se obazirao na ovaj masakr i na familije pobijenih. Ćak nijesu došli ni onda kada je to bilo vrijeme da se poklone sjenima ovih mučenika i ćak nijesu došli na ispraćaj njihovih posmrtnih ostataka kada su oni dopremljeni u Nikšiću. Izvinjavam se gospodine Pejoviću, evo još kratko.

Podsjećam da su taj Sporazum iz 2006. godine potpisali Vesna Medenica i Mladen Bajić i on u jedan ponižavajući podređen položaj stavlja državu Crnu Goru i ne garantuje ravnopravnost ovdje dvije strane. Posebno je sporan dio koji se tiće područja primjene, gdje se kaže da će se odredbe Sporazumaprimjenjivati samo u predmetima krivičnih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida koja su počinjena na području Hrvatske prema državljanima Hrvatske, a ćiji počinioci imaju prebivalište ili državljanstvo Crne Gore. Na taj način je, oćigledno, ućinjena direktna nepravda i prema Crnoj Gori i prema žrtvama *Lore* i drugima koji su likvidirani od strane hrvatskih vojnih i paravojnih snaga.

Dakle, ovo je jedan od primjera kako su pojedine strukture bivšeg režima urušavale dostojanstvo Crne Gore, i naravno, ovo pitanje apsolutno nije upureno ni protiv koga, ni protiv jedne države, niti protiv bilo kojeg naroda, već prosto imamo ovaj teški bolni slućaj za Crnu Goru gdje se traži pravda i istina.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:56:17)

Zahvaljujem, poslaniće Vućuroviću.

Sada pravo na odgovor ima ministar Milović, izvolite.

ANDREJ MILOVIĆ (09.04.24 12:56:24)

Poštovani poslaniće Vućuroviću, zahvaljujem na ovom, po mom lićnom sudu, veoma znaćajnom pitanju.

Naime, ova veoma bolna tema koja tretira sudbinu 14 crnogorskih ratnih zarobljenika u logoru *Lora* nikad ne može i ne smije izgubiti na aktuelnosti do konaćnog postizanja pravde za žrtve, ali i porodice žrtava jer predstavlja jednu od velikih rana za Crnu Goru.

Zbog ćinjenice da je u Vašem poslanićkom pitanju pomenuti Sporazum sa DORH-om (Državnim odvjetnićtvom Republike Hrvatske) iz 2006. godine u domenu nadlećnosti VDT-a, ovim putem Vas obavješćavam da će Ministarstvo pravde podržati svaku aktivnost crnogorskog tužilaćtva na rješavanju ratnih zloćina, kako onih koji su poćinili crnogorski državljani, što je predmet konkrećnog Sporazuma sa DORH-om iz 2006. godine, tako i onih koji su poćinjeni nad crnogorskim državljanima.

U toku je izrada stratećkog plana za stvaranje specijalnog suda u ćijoj će nadlećnosti, pored organizovanog kriminala i visoke korupćije, biti ratni zloćini, kao i saradnja sa mećunarodnim rezidualnim mehanizmom za krivićne sudove i u skladu sa zakljućkom Odbora za polićićki sistem, pravosuće i upravu, Skupšćina Crne Gore, iz aprila 2023. godine. Ministarstvo pravde je svakako planiralo razgovore sa VDT-om i SDT-om na ovu i slićne teme. Da se njima pozabavi u znatno ozbiljnijem maniru nego što je to do sada, naćalost, bio slućaj.

Imajući u vidu da se rat vodio na teritoriji Republike Hrvatske, a da nijedna od država potpisnica Sporazuma ne izrućuje svoje državljane niti u jednom slućaju ratnih zloćina moguće ustupanje gonjenja razumljivo je i zašto je fokus Sporazuma tužilaćkih organizacija dvije države stavljen na zloćine poćinjene na teritoriji Republike Hrvatske, za koje su bili odgovorni crnogorski državljani.

Mećutim, ovaj sporazum nije jedini okvir za razmatranje ratnih zloćina. Iz odgovora na Vaše pitanje to je krucijalna ćinjenica. Prema podacima Crnogorskog udrućenja ućesnika ratova od 1990. godine u vojno-istraćnom zatvoru *Lora* ubijeno je 14 pripadnika bivše Jugoslovenske narodne armije iz nikšićko-šavnićke grupe koji su zarobljeni na hercegovaćkom ratištu 1992. godine. Źupanijsko državno tužilaćtvo u Splitu pokrenulo je krajem 2011. godine istragu o ubistvu grupe zarobljenika, pripadnika

nikšićko-šavničke i barske grupe, poznat kao proces *Lora 3*, ali taj slučaj još uvijek nije dobio epilog na sudu, iako je prošlo 12 godina.

Dakle, s jedne strane Ministarstvo pravde podržava Vrhovno državno tužilaštvo, koje je konačno u punom kapacitetu, da nastavi saradnju sa DORH-om na punoj implementaciji ovog sporazuma, ali istovremeno u cilju pravednosti Ministarstvo pravde na svaki potreban način spremno podržati VDT da u duhu dobre saradnje sa DORH-om unaprijede međusobnu koordinaciju i u vezi sa slučajevima ratnih zločina nad crnogorskim državljanima koji su bili ratni zarobljenici, a shodno zaključcima Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, iz aprila prošle godine. U tom cilju, Ministarstvo pravde će dati svu podršku koja je u našoj nadležnosti da se to i ostvari.

Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 12:59:34)

Zahvaljujem ministru Miloviću.

Da li poslanik Vučurović želi komentar? Želi.

Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (09.04.24 12:59:47)

Zahvaljujem gospodinu Miloviću, ovo zaista jeste jedan korak naprijed u odnosu na ono što smo imali ranije i radi se o zločinu bez kazne. Zato govorim o pravdi o istini ovo je svakako pitanje, u pravu ste, koje se tiče Vrhovnog državnog tužilaštva, ali sam ga aktuelizovao na ovaj način, nijesam zloupotrijebio nadam se, nego sam aktuelizovao postojeće pitanje Ministarstvu pravde i smatram da je važno da se sve adrese uključe. Na neki način treba da se izvrši pritisak preko državnih organa Crne Gore da dođe do revidiranja ovoga sporazuma, jer ovdje je u pitanju, kao što rekoh, i dostojanstvo i kičma države Crne Gore. Na tom fonu moram da istaknem da je već bila VDT, gospođa Begović, kojoj sam ovo pitanje postavio prije nekih pola godine, dok je bila u v.d. stanju Vrhovnom državnom tužilaštvu i koja je otprilike saopštila da postoje neki pomaci na tom planu. Nakon toga se ponovo je uslijedilo određeno ćutanje, pa mislim da će sadašnji VDT, gospodin Marković, učiniti napore da ne bude ćutanja dalje jer nema potrebe.

Što se tiče ovoga slučaja jer kažem na ovakvim slučajevima se pokazuje da li je neka država, država ili nije, da li se brine o svojim građanima ili se ne brine, da li se brine o svojim interesima ili ne, i ne mogu se jednostrano razvijati odnosi između nekih država. Prosto moraju postojati neki obostrani interesi, obostrani odnosi, a ovdje u ovome što je potpisano 2006. godine apsolutno vidimo jedno, moram da kažem, dodvoravanje jednoj strani i zaborav prema svojim žrtvama, na drugoj strani. Zato kažem da je ovo apsolutno pitanje dostojanstva i moramo pokazati to dostojanstva i na ovom našem, toliko puta proklamovanom putu, ka Evropskoj uniji. Mislim da i ti ljudi tamo u Briselu poštuju one kategorije koje se tiču dostojanstva i digniteta i morala, a mi smo dužni, dužna je država prije svega i našim mučenicima iz *Lore* i njihovim porodicama da se sazna puna istina o tom strašnom događaju i da se sazna ko su počinioci toga monstruoznog zločina. Zločina koji se apsolutno može upoređivati samo sa onim zločinima koji su počinjeni nad našim narodom i u Jasenovcu i Prebilovcima i u Velici itd. Da kažem da je pravda za sve žrtve na ovim prostorima neophodna. Mi da kažemo da je neophodno i da smo dužni da brinemo i o našim žrtvama, koje su blago rečeno, zanemarene u jednom periodu, kako ove žrtve iz *Lore* tako i one žrtve iz Murina. Nadam se da je došlo najzad vrijeme, što vidimo iz ovoga odgovora gospodina Milovića, koji je korektan, da je došlo vrijeme da Crna Gora najzad brine i o sebi.

Govorimo često ovdje i o kulturi sjećanja i o suočavanju sa prošlošću, i mi imamo pravo na sjećanje i na naše žrtve, tako da imamo pravo da tražimo od države da radi na tome da se pronađu i počinioci ovoga monstruoznog zločina nad našim ljudima iz nikšićko-šavničke i da ne zaboravimo gospodine Miloviću i barske grupe.

Na primjer moram i da napravim jednu digresiju nikada nijesam čuo ove dušebrižnike iz nevladinog sektora kojima su puna usta ovih stvari, da su nekada nešto kazali da su pomenuli zločine u *Lori* ili zločine u Murinu i to im očigledno nije profitabilno, ali eto šta ćemo mi smo dužni, mi ćemo istrajati na tome da se dođe do pravde uvijek aktuelizovati ovo pitanje, sve dok ne dođe do pravde i istine. Moram da istaknem zalaganja gospodina Radana Nikolića i njegovog udruženja, kojim on predsjedava, Udruženja boraca ratova koji su evo 30 godina na tom fonu da se dođe do pune istine i pravde za mučenike iz nikšićko-šavničke i barske grupe koji su postradali u splitskoj *Lori*.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 13:04:54)

Zahvaljujem.

Mogu li da zaključim da nemate dopunsko pitanje je li tako? Ministar Milović onda nema ni pravo na odgovor.

Zahvaljujem, gospodine Miloviću.

Sada prelazimo na poslanička pitanja koja imamo za ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede uvaženog Vladimira Jokovića, pa stoga molim poslanicu Aleksandru Despotović da uzme riječ i postavi pitanje.

Izvolite.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (09.04.24 13:05:32)

Zahvaljujem.

Poslaničko pitanje koje sam uputila ministru poljoprivrede glasi:

Iz kojih razloga je isplaćeno manje novca po hektaru za livade i pašnjake za 2023. godinu u odnosu na planirani iznos?

Šta me je navelo i zbog čega sam postavila ovo pitanje jeste sljedeće. U javnom pozivu koji je objavljen 30. juna i trajao je do 30. septembra 2023. godine vidimo da je planirana podrška u javnom pozivu bila za hektar livada 60 eura, a za hektar pašnjaka 80 eura. Međutim, odlukom koja je donesena 12. decembra 2023. godine vidimo da se taj iznos drastično smanjuje i da on iznosi po hektaru livada 15 eura, umjesto 60 u javnom pozivu i za pašnjake 20 eura, po hektaru, umjesto onih u pozivu 80 eura, po hektaru.

Sljedeće, takođe, što me je navelo da Vam postavim ovo pitanje jeste i period isplate koja je bila predviđena, čini mi se, do kraja decembra, a da je ona krenula u martu 2024. godine. Ono što mogu da kažem jeste da je tema bila veoma aktuelna počevši od 15. i 20. marta, makar po pozivima koje sam imala od strane poljoprivrednih proizvođača i koji su negodovali i bili nezadovoljni ovim izmjenama koje su nastale u hodu, a koje su, složit ćemo se, javno objavljene tek 12. decembra 2023. godine.

Takođe, ono što mi je veoma važno i zbog čega sam postavila ovo pitanje jeste što se ovo pitanje odnosi u stvari na direktna plaćanja u biljnoj proizvodnji, odnosno direktna plaćanja u poljoprivredi. Zašto to kažem? Zato što se i zajednička poljoprivredna politika i Evropska komisija zalaže upravo za to prestrukturiranje budžeta, odnosno da ide finansiranje po hektaru, po grlu itd.

Bilo mi je veoma žao i vrlo sam neprijatno iznenađena zašto je Ministarstvo upravo na ovoj nekoj vrlo evropskoj mjeri koja je za Crnu Goru izuzetno važna, Ministarstvo ide na ovako drastično smanjenje. Znamo da direktno plaćanje i direktna podrška po hektaru korišćenog poljoprivrednog zemljišta predstavlja, u stvari, stabilan izvor prihoda poljoprivrednog gazdinstva. Agrobudžet treba da ide na određena prestrukturiranja i da forsira direktna plaćanja po hektaru. Zato mi je bilo veoma stalo da Vam, zbog poljoprivrednih proizvođača koji su bili veoma zainteresovani zašto je došlo do smanjenja ove mjere, postavim ovo pitanje i da nam obrazložite šta je uslovilo ovu mjeru. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 13:08:56)

Zahvaljujem, poslanice Despotović.

Pravo na odgovor ima ministar Joković. Izvolite.

VLADIMIR JOKOVIĆ (09.04.24 13:08:59)

Uvažena poslanice Despotović,

Pročitacu odgovor radi javnosti, a Vi ste ga dobili u pisanoj formi. Naravno, pojasniću i sva dodatna objašnjenja koja su, eventualno, potrebna.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je u javnom pozivu 211 podrška po hektaru za livade i pašnjake u 2023. godini propisalo - ako ukupna visina svih zahtjeva za dodjelu podrške po javnom pozivu prevazilazi budžetom planirani godišnji iznos, proporcionalno će se smanjiti jedinične cijene po hektaru. Prvobitno za ovu mjeru Ministarstvo je opredijelilo 450.000 eura, procjena je urađena na bazi podataka dosadašnjih javnih poziva, ranije i sa većom podrškom Ministarstva nije bilo značajnih rezultata kod povećanja podrške u sistemu za identifikaciju poljoprivrednih parcela.

Usljed dobre kampanje od strane Ministarstva, izuzetne organizovanosti i posvećenosti službenika Direkcije za sprovođenje i savjetodavne poslove i Odsjeka za regionalnu koordinaciju odziv poljoprivrednika

je premašio očekivanja. Imajući u vidu, donešena je 12.12.2023. godine, Odluka o povećanju budžeta za mjere podrške za razvoj agroekoloških mjera i smanjenju jedinice plaćanja, po hektaru, prihvatljivih površina, livada i pašnjaka, u skladu sa javnim pozivom, po prihvatljivom hektaru za agrobudžet za mjeru IPARD za livade i pašnjake za 2023. godinu. Ovim je Ministarstvo obezbijedilo dodatna sredstva kroz Midas projekat, pa je ukupan iznos budžeta bio 1.250.000 eura. Iako smo obezbijedili dodatna sredstva da bi isplatili sve korisnike, bilo je potrebno proporcionalno umanjiti podršku do trenutka kada su se svi zahtjevi uklopili u budžet. Kroz ovu mjeru evidentirano je 91.757,73 hektara livada i pašnjaka u ELPIS sistemu, što je povećanje gotovo sedam puta u ELPIS-u, u odnosu na površine koje su do tada bile, i sprovedene ove mjere.

Države članice su prilikom upisa livada i pašnjaka u sistem za identifikaciju poljoprivrednih parcela angažovale dodatne ljudske resurse, jer kapacitetom unutar ministarstava to nijesu mogle da iznesu. Moram istaći da kod nas nije bilo dodatnih zapošljavanja za potrebe ucrtavanja parcela već smo naše zaposlene obučili kako bi oni nesmetano u budućnosti nastavili za ažuriranjem podataka. Dakle, do sada je bilo, do raspisivanje ove mjere, nešto ispod 13.000 hektara upisano u ELPIS sistemu.

Raspisivanjem ove mjere je povećanje bilo 700% ili sedam puta, do skoro 92.000 hektara. Obezbijedili smo dodatna sredstva, znači 800.000 eura i do sada je isplaćeno 4.050 korisnika, 700 je poslato na plaćanje, to je iz budžeta, mislim da će biti plaćeno, ili je već plaćeno prije desetak dana, i ostalo je 270 - 300 onih koje provjeravamo, jer su se ljudi prijavljivali, a nemaju nijedno grlo za pašnjake. Zašto se kasnilo, reći ćete. Pa, kasnili smo zato što smo morali sve isprovjeravati i desile su se tu određene korekcije.

Pošto je ovaj javni poziv prvi put raspisan, naišao je na divan odjek kod svih poljoprivrednih proizvođača. Da li je trebalo isplatiti onoliko koliko je. Da je bilo sredstava isplatili bismo, ali moramo svi imati u vidu da do sada nijedan euro nikad niko nije dobio za ovu mjeru. Ovo je plus, uz sva ona uvećavanja kroz agrobudžet i po površinama i po broju grla i po subvencijama za mlijeko i sve ono ostalo, ovo je i te kako dobrodošlo poljoprivrednim proizvođačima. Da li je trebalo da se isplati u 2023. godini? Jeste, ali niko nije mogao očekivati povećanje od 700%, sedam puta, uvećanje ovih površina, što je odlična stvar da imamo to sve evidentirano u ELPIS sistemu i, naravno, ta kontrola. Pošto nijesmo zapošljavali dodatne uposlene, nijesmo zapošljavali u Ministarstvu ko bi radio, ucrtavao ove površine nego smo to odradili sa postojećim kapacitetima, napravili smo dobru stvar.

Dobro znam, a i vi da su najmilija sredstva u proljeće poljoprivrednicima. Ovo je dobrodošlo, naišlo je na divan odjek. Je li bilo pokušaja preklapanja niza površina koje su ucrtavane, sve smo to morali riješiti i tehnički nijesmo mogli kako smo završavali - tako je isplaćivano. Vjerujem da je ovo, kao što ste i Vi rekli, naišlo na dobar odjek kod poljoprivrednih proizvođača.

Mi ćemo sa ovakvim ili sličnim mjerama nastaviti. Naravno, svi znamo koliki su kapaciteti i koliko možemo. Radimo što je najbolje moguće. Sami ste svjedoci u posljednje tri godine kako je sve i uolikoj mjeri uvećano, subvencije po litri mlijeka i za kupovinu i za mašine i za staračke naknade, one penzije seoskim domaćinstvima i, naravno, ove nove mjere koje su uvedene. To nailazi na veoma pozitivan odjek kod poljoprivrednih proizvođača. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 13:15:02)

Zahvaljujem, ministre Jokoviću.

Da li poslanica Despotović želi komentar? Želi. Izvolite.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (09.04.24 13:15:12)

Vrlo rado.

Prokomentarišaću sa jednog kritičkog stanovišta, ne samo kritika radi kritike jer ne spadam u one ljude da govorim samo nešto da bih rekla protiv, nego ću željeti argumentovano da ukažem i sa jedne druge tačke će vidim da su nastali određeni propusti i problemi i će smatram da nije trebalo doći do ovakvog drastičnog smanjenja po hektaru površina livade i pašnjaka.

Kao prvo, u ovom Vašem obrazloženju vidimo da je bilo predviđeno 450.000 eura, bio je plan da se će se javiti neđe oko 30% zainteresovanih poljoprivrednih proizvođača.

Pravo da Vam kažem, Vi jeste rekli da ste radili na terenu, ali imam drugi argument i kažem da sam zazočarana tim radom na terenu. Zašto Vam to kažem? Zato što ti ljudi koji rade na terenu, to je Savjetodavna služba, sad se možda zove drugačije savjetodavna i za biljnu proizvodnju, imali smo i selekcijsku, moram reći, Vi tada nijeste bili u tom poslu i ne morate to ni da znate, ali one postoje već 20 i više godina i smatrala sam da imaju mnogo više iskustva da Vam dobro prenesu svoje procjene sa terena i da vas dobro informišu da ne dođete u ovu situaciju i da radite ovo drastično smanjenje. Zaista su imali dovoljno vremena i iskustva da procijene koliko može da se prijavi proizvođača, s obzirom da je mjera bila vrlo

prihvatljiva, a to je 60 i 80 eura. Znamo da livade i pašnjaci zauzimaju i imaju najveće učešće u poljoprivrednim površinama u Crnoj Gori i to se kreće neđe do 90%.

Možda su Vama poljoprivrednici rekli da su oduševljeni, ali oni koji mene zovu kažu da nijesu oduševljeni. Reći ću Vam primjer, recimo gazdinstva sa kojim veoma često komuniciram koji su, recimo, za šest hektara livada dobili 90 eura. Nijesu zadovoljni, moram Vam reći, jer mi je gospođa koja vodi to gazdinstvo prosto rekla da joj se ne isplati više, jer ona za tih 90 eura neće moći možda pozvati dva-tri puta veterinara da dođe na gazdinstvo. Govorim Vam onaj izvor druge vrste koji Vi možda ne čujete, jer oni možda kada dođu kod Vas govore da je sve dobro, ali nije loše da čujete ni drugu stranu.

Treća stvar jeste, ako postavimo pitanje 15 eura po hektaru livada, šta mogu da kupe. Mogu da kupe 25 kg kana, koji košta 12,5 eura. Znači, govorim o nekim uporednim podacima šta neko može da uradi za 15 hekata. Moja kritika ide u smislu da će se postaviti pitanje kako neko iz udaljenih krajeva ima isplativost da prođe sve one procedure prijave? Znači šta sad po nekom očekivanju može biti? Da u ovoj 2024. godini taj broj zainteresovanih se sada drastično smanji, što nam nikako ne ide u prilog zbog vođenja zajedničke poljoprivredne politike i prestruktuiranja poljoprivrede u Crnoj Gori ka tim stazama.

Ovo su neke praktične stvari o kojima mi razgovaramo, jer imali ste prije nekoliko godina da jedna kultura dostigne jako visoku cijenu, sljedeće godine se ide stihijski i onda ona izgubi svoju cijenu. Ovdje će možda doći pada motiva za prijavu i taj će broj pasti. Vidim da ste u ovoj godini u Agrobudžetu, predviđeli isti ovaj iznos, znači za 2024. godinu i moram Vam reći šta mi je zapelo za oko, a Vi recite da li sam u pravu da vidim da su ova direktna plaćanja jako važna za prilaz Evropskoj uniji, opet ista i za 2023. i 2024. godinu - 3.800.000. Kažete da su se povećala sredstva i da je ušla u obradu ta 91.000, ali ostaje sve isto na nivou novca, a sa druge strane imamo i povećanje premije po hektaru obradivog zemljišta sa 270 na 300, a imamo isti iznos 3.800.000 i 3.800.000. Govorim to vrlo argumentovano, mislim kritički nije loše da se to čuje i da građani to čuju. Sa druge strane ono što nijesam mogla da nađem niđe na vašem sajtu jeste ko je to odlučio i na osnovu čega ste dali veće mjere za livade nego za pašnjake? Pašnjaci i livade da nijesu korišćeni pet godina i tako dalje važe ta ista pravila.

Želim Vladi Crne Gore da upozorim da je poljoprivreda primarna grana razvoja i da je proizvodnja hrane ono od čega svi živimo i đe. Svi iz Skupštine razmišljaju da je hrana i zdravlje, tako da mislim da i Vlada Crne Gore, takođe, treba na ovaj način da razmišlja.

Smatram da Ministarstvo finansija ne može biti izvan ove priče, pa kada je zafalilo ovdje para mislim da ste dobro i argumentovano se trebali obratiti ministru finansija da nađe način da ove poljoprivredne proizvođače obezbijedi, odnosno da ne izgube povjerenje. Ovdje se, ipak, izgubilo povjerenje, jer 15 eura i 20 eura je mnogo manje nego ovih 60 i 80 eura.

Ovo je komunikacija sa terena onih drugih, jer nije sve idealno i nije sve tako dobro. Nominalno povećanje budžeta ne znači i dobre stvari u poljoprivredi. Vi znate da nas čeka dug put ka Evropskoj uniji, ističem da je ova direktna mjera plaćanja i da se ovo zaista ne dešava, ne vidim da će biti stimulatивно za proizvođače za ovu godiu. Mislim da će doći do pada onih koji će prijavljivati svoje površine. Nemam nikakvo dodatno pitanje, ovo je bio moj komentar. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 13:21:44)

Zahvaljujem, poslanice Despotović.

Shvatio da ovo nije bilo dopunsko pitanje.

Proceduralno, poslanik Miloš Pižurica. Izvolite.

MILOŠ PIŽURICA (09.04.24 13:22:17)

U ime Kluba i u svoje lično ime čestitam našim kolegama islamske vjeroispovijesti i njihovim porodicama srećan sjutrašnji Ramazanski bajram, kao i svim građanima Crne Gore islamske vjeroispovijesti, da ga svi provedu u miru, sreći i blagostanju, kako ovaj, tako i sve nadolazeće praznike. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 13:22:42)

Zahvaljujem, poslaniče Pižurica. Čestitkama se, naravno, pridružujem lično, a i u ime rukovodstva Skupštine Crne Gore.

Ministar Joković. Izvolite.

VLADIMIR JOKOVIĆ (09.04.24 13:23:03)

Poštovana profesorice, Vi ste ovo iskomentarisali, znam jer smo dugo, dugo, dugo bili opozicija da ne možemo ništa afirmativno pričati ili da negdje nije uobičajeno da se afirmativno priča. Međutim, morate shvatiti da ste i vi dok ste bili dio vlasti upravljali Ministarstvom poljoprivrede i neću sve da kritikujem. Bilo je dobrih stvari i to poštujem. Neke stvari su prenešene i sad ih koristim, ali zašto se tada nijeste potrudili da ovo uvedete da platite po 80 ili 180 eura? To je došlo na red kada smo mi došli u....

Hoće li biti dogodine manje? Hoće, vjerovatno, ne zbog cijene, niko nije rekao da neće da prihvati to i da se neće dogodine javiti. Suština je da će biti, pošto je bilo mnogo preklapanja biće umanjenja, ali će biti realna situacija, jer je bilo da prijavljuju po dva-tri poljoprivredna proizvođača jedne iste parcele.

Rekli ste, zašto je više plaćeno za livade. Zbog dobrobiti životinja, da izlaze na livade, znate Vi to dobro koliko je bolje. Takođe ste rekli da su trebali zaposleni da već znaju da urade i tako dalje. Ja bih mogao reći, pa Vi predajete, najveći dio radi sa Poljoprivrednog fakulteta, Vi trebali sve, ali moram reći i ovo, svi koji su tamo zaposleni Vas kao profesoricu hvale da ste divna profesorica i to sam to dužan, kao objektivan čovjek, da kažem Vama ovdje.

Kažete nije u redu za 90 eura da prijavi šest hektara, samo jedna prijava i dobiju 90 eura, a mogu za te livade, za one kosačice ili traktore platiti gorivo, da se to pokosi, pa i to je to neki vid podrške.

Da li smo mogli više, sredstava je bilo toliko, da li će biti isplaćeno, mi imamo i određenu rezervaciju u slučaju potrebe u budžetu Crne Gore, koja sada nije iskazana, isplaćeno će biti sve svakome što bude prijavljeno, kao što je bilo i ove godine sve završeno. Poljoprivredni proizvođači, kažete oni kad dođu kod vas, ali idemo mi kod njih. Juče sam obilazio Bijelo Polje i vidio sam takve puteve kakve ni osamdesetih ili sedamdesetih godina u mojoj Pivi nijesu bili i vidjećemo da pomognemo tim ljudima da se ti putevi poprave. Da li je teško, Vi to dobro znate, jer potiče isto iz nekog kraja gdje je poljoprivreda važan ili jedna od najvažnijih privrednih grana, kao što i ja potičem, i mi se najbolje razumijemo. Ovo je samo pojašnjenje da ne ostane baš onako kako ste Vi rekli sve da je negativno, ima i dobrih stvari. Može li bolje, može u svakom slučaju. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 13:25:51)

Zahvaljujem, ministre Jokoviću.

Mislim da je svakako ovo bilo veoma korisno u kontekstu pojašnjenja. Nemate pravo na osnovu Poslovnika, ali ako je u kontekstu pojašnjenja, siguran i da ministar Joković nema ništa protiv. Molim vas samo kratko.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (09.04.24 13:26:07)

Kažem, drago mi je da možemo ovako da komuniciramo, mislim na jednoj vrlo argumentovanoj i dobroj ravni i to ide u prilog samo dobrom za poljoprivredu. Možda me nijeste dobro shvatili vezano za službe. Navela sam da te službe postoje 22 godine. Ima onih koji rade već 20 i više godina, a što se tiče mojih studenata, i hvala Vam što ste mi prenijeli te poruke, jer zbog njim sam se javila. Srećna sam što su se zaposlili, jer ja sam neko ko je sa njima i ljudski i profesorski radio i to su Vam rekli i hvala im. Sljedeća stvar jeste. Samo ću Vam reći. Voljela bih da uz njih uvijek idu oni koji su iskusniji, jer ne bih voljela da na njih, koji su neiskusni u tom poslu, koji rade godinu ili dvije padne nešto da su oni pogriješili ili nijesu uradili. Mislim da se razumijemo. Oni su ljudi koji su završili fakultet, završetak fakulteta traži rad i stručno dobro osposobljavanje. Sa ovog mjesta kažem, molim vas neka idu sa onima koji imaju više iskustva i moj odnos se odnosio prema onim koji imaju 25 do 30 godina staža, nikako na njih. Još jednom kažem, njih odavde srdačno pozdravljam, jer sam se zaista zalagala i za njihove profesionalne karijere i trudila se, kao čovjek, prije svega, da im pomognem. Eto, zbog toga sam se javila.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (09.04.24 13:28:02)

Zahvaljujem, kolegice Despotović. Zahvaljujem i uvaženom ministru Jokoviću. Evo, iz drugog pokušaja, da zaključim današnji radni dan. Vidimo se u ponedjeljak u 15 časova. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 11:12:29)

Kolege poslanici,

Nastavljamo **Treću posebnu sjednicu Prvog redovnog zasijedanja u 2024. godini.**

Prelazimo na postavljena pitanja. Danas imamo pitanja za uvaženu ministarku kulture i medija Tamaru Vujović. Sjednici prisustvuje i Neđeljko Rudović, generalni direktor Direktorata za medije.

Prvo pitanje će postaviti poslanica Anđela Vojinović.

Poslanica Vojinović ima riječ.

Izvolite.

ANĐELA VOJINOVIĆ (15.04.24 11:13:07)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolega, uvažena ministarko sa saradnikom, poštovani građani,

Ministarki Vujović postavila sam sljedeće pitanje:

Koje mehanizme i konkretne korake Ministarstvo kulture i medija preduzima ili planira da preduzme u cilju suzbijanja govora mržnje, onlajn uznemiravanja i dezinformacija, koje imaju za cilj gubitak povjerenja u institucije sistema, medije i u suštini u samu demokratiju?

Zašto baš ovo pitanje? Istraživanje izvještaja NVO sektora i međunarodnih organizacija konstatuju da crnogorsko društvo već duže vrijeme svjedoči opštoj kontaminaciji javnog prostora i javnog govora, porastu narativa podjela, dezinformacija, govora mržnje, uvreda, tenzija i prijetnji zasnovanih na nacionalnoj, na političkoj, na ideološkoj, rodnoj osnovi, etničkoj, vjerskoj, čak i na seksualnoj orijentaciji. Čini se da nismo svjesni ponekad da i riječi mogu biti oružje, ili što bi rekao Branko Miljković: "Ubi me prejaka reč".

Da li je govor mržnje fenomen novijeg doba? Naravno da nije. Otkako postoji ljudski rod, postojali su razni oblici govora mržnje i odgovornost za javnu riječ je jedan od prapoblema još od antičkih vremena. Međutim, mene više brine ono što se dešava u Crnoj Gori, iako u ovom nekom kontekstu mi dijelimo sudbinu cijelog svijeta i svih zemalja u Evropi i Evropskoj uniji kada je u pitanju problem izražavanja govora mržnje u javnom govoru.

Zašto kažem da me brine situacija u Crnoj Gori? Jer smo nekako postali ravnodušni prema ovom problemu. Govor mržnje je postao toliko uobičajen, da čak više ni ne reagujemo na njega. Naš prag tolerancije se smanjio u odnosu na ovaj problem, a onda govor mržnje, budući da je naš prag tolerancije smanjen, ima tendenciju da se radikalizuje i intenzivira kako bi postigao svoj pravi efekat. Umjesto da bogatstvo različitosti koje posjedujemo podstiče saradnju, kulturu dijaloga i opšti društveni razvoj, postalo je, nažalost, osnov za verbalne sukobe, za nasilje posebno u onlajn sferi i za mržnju. Kako i zašto smo dozvolili da nam se to desi? Ustav Crne Gore garantuje slobodu izražavanja kao jedno od neprikosnovanih ljudskih prava, jedno od osnovnih prava u svakoj demokratskoj zemlji, koje naravno nije ni apolutno pravo zato što mora biti ograničeno pravom drugoga na dostojanstvo, na ugled i čast i, u slučaju ugrožavanja javnog morala, i bezbjednosti Crne Gore.

Pravni okvir za suzbijanje govora mržnje u Crnoj Gori postoji u Zakonu o medijima, u Krivičnom zakoniku, Zakonu o javnom redu i miru i još po nekim zakonima da sada ne nabrajam, ali da li je on dovoljan. Da li se on efikasno primjenjuje u praksi i da li su sankcije pravovremene i proporcionalne šteti koju takav govor prouzrokuje? U jednoj publikaciji NVO Akcija za ljudska prava navedeno je da su posljednjih deset godina sudovi u Crnoj Gori donijeli ukupno 11 krivičnih presuda, i to 10 zbog izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje i jedno zbog izvršenja djela - Rasna i druga diskriminacija. Osam presuda su pravosnažne i sve su osuđujuće. Međutim, većina prijava govora mržnje dovela je samo do upozorenja od strane policije ili procesuiranja pred sudovima za prekršaje, dok je vrlo mali broj procesuiran u krivičnom postupku, a situacija nam se dodatno usložnjava u onlajn prostoru. Potpuno je jasno da napredak tehnologije nosi sa sobom i nove izazove, na šta nijesu imuni ni mediji, ni društvene mreže kod nas, ali upravo iz tog razloga statistika u Crnoj Gori pokazuje da se nacional-šovinizam i govor mržnje prepoznaju na društvenim mrežama u 35% slučajeva, čak i preko zvaničnih stranica, medija na društvenim mrežama, a potom i sa neregistrovanih i propagandnih portala, kao što je to bio, mogu slobodno reći, sramni i skandalozni portal Udar, koji je djelovao tokom predizborne kampanje 2020. godine, ali i kod pojedinih tabloidnih portala koji su i dalje aktivni u Crnoj Gori iako su registrovani mnogo dalje od Crne Gore. Sa tim u vezi, nije mi poznato da li je neki portal ili profil na društvenim mrežama kažnjen po ovom osnovu - iako Zakon o medijima podrazumijeva i predviđa novčane sankcije za objavljivanje ovakvog sadržaja na internetu. Ja očekujem da će sa setom medijskih zakona unaprijediti odredbe koje se odnose na transparentnost vlasništva u medijima, transparentnost finansiranja u medijima, evidencije medija, a posebno one odredbe u odnosu na djelotvornost borbe protiv govora mržnje. Samo još minut i završavam.

Mediji jesu jedan od ključnih korektivnih faktora u društvu, jer imaju pravo da oblikuju društvenu svijest. Zaista mislim da nam oni mogu poslužiti svojim djelovanjem, što većina i čini, kao jedna vrsta korektivne i kolektivne terapije - iako se naravno sva odgovornost ne može i ne smije svesti na medije i na poslenike javne riječi. Kada govorimo o odgovornosti, samo ću kratko pošto želim da istaknem da statistika

pokazuje da, nažalost, nosioci najviših državnih funkcija i u Parlamentu i u Vladi, odnosno političari su oni koji u najvećoj mjeri šire govor mržnje sa onih mjesta sa kojih to ne bi nikako trebalo biti dozvoljeno. Posebno ovaj parlament, to je u političkom životu svetilište zakonodavne vlasti i naša uloga je mnogo šira od zakonodavne i podrazumijeva da damo neke određene obrasce ponašanja i da uspostavljamo kulturu dijaloga, a ne da sa ovih pozicija širimo i propagiramo govor mržnje. Valja biti radikalni samo u razumu, u pameti i u dobroti. Mislim da je zaista vrijeme da kultura ponovo počne, s obzirom da je ovdje ministarka kulture, da kultiviše politiku, a to znači da nam uvijek i u svakom djelovanju univerzalne vrijednosti moraju biti vodič. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 11:20:03)

Zahvaljujem, kolegice Vojinović.

Ja vas samo molim da obratimo pažnju na vrijeme koje nam dozvoljava Poslovnik. Pravo na odgovor ima ministarka kulture i medija gospođa Tamara Vujović.

Izvolite.

TAMARA VUJOVIĆ (15.04.24 11:20:16)

Hvala Vam, uvaženi potpredsjedniče.

Hvala poslanici Vojinović na ovom zaista značajnom pitanju koje je otvorila. Sve podatke koje je navela, to je nešto o čemu mi u Ministarstvu kulture i medija možemo reći skoro svakodnevno komuniciramo sa cijelim medijskim ekosistemom. A nadam se da naše riječi i sve ono što mi radimo dopiru i do šire javnosti, a tiču se upravo onoga kako smo nedavno nazvali svoju donatorsku konferenciju -promovisanje i stvaranje zdravijeg medijskog ekosistema, odnosno medijske scene Crne Gore.

Dakle, kao odgovor na Vaše pitanje - koje mehanizme i konkretne korake Ministarstvo preduzima ili planira preduzeti u cilju suzbijanja govora mržnje, onlajn uznemiravanja i dezinformacija, imam da kažem da se danas, kao što ste naveli, nalazimo u eri u kojoj tehnologija oblikuje naše društvo na načine na koje nismo mogli ni zamisliti prije samo nekoliko godina. U ovom brzom digitalnom dobu, tehnološki napredak donosi sa sobom ne samo promjene, već i izazove ovog tipa. Jedan od tih izazova je naša sposobnost da se nosimo sa globalnim problemom, a to su govor mržnje i širenje dezinformacija u eri kada imamo poplavu svih medija, a kada je i svaki čovjek na neki način prenosilac vijesti, odnosno mediji za sebe.

Zbog toga set medijskih zakona, Zakona o medijima, Zakona o javnom medijskom servisu Radio Televizija Crne Gore i Zakon o audio-vizuelno medijskim uslugama predstavljaju osnov harmonizacije crnogorskog okvira i prakse sa aki u oblasti audio-vizuelne politike. Istovremenim usvajanjem doprinjećemo kvalitetnoj i doslednoj implementaciji svih međunarodnih standarda u ovoj oblasti.

Nacrta tri medijska zakona predviđeno je više od 20 suštinskih izmjena u odnosu na važeće norme. Radi podsticanja samoregulacije, predviđeno je da Fondu za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija može pristupiti samo onaj medij koji je upisan u evidenciju i koji je u mehanizmu samoregulacije, kao i onaj kojem nije u prethodnih šest mjeseci izrečena mjera zabrane emitovanja, kao što je slučaj sa jednom inostranom televizijom koja je upravo sankcionisana zbog širenja govora mržnje. Isto važi i za štampane medije, odnosno za internetske publikacije u slučaju da je njihov osnivač osuđen zbog govora mržnje. Jedan odgovor i jedno pojašnjenje onoga što ste pitali. Dakle, ne postoji podatak da je neki medij osuđen odlukom suda, a ovo kada se ticalo regionalne televizije to je bila odluka prema svim procedurama Agencije za elektronske medije, koja je sankcionisalo ovu televiziju.

Da budemo ovdje jasni - da li je nešto iz domena prekršaja ili krivičnog djela a tiče se širenja govora mržnje ili dezinformacija - zavisi od toga kako će tužilac da cijeni datu izjavu (da li kao prekršaj ili kao krivično djelo). Ako je prema Zakonu o javnom redu i miru, uglavnom ti slučajevi idu kao prekršaj. Ovdje moramo u primjeni zakona izuzetno voditi računa o tome upravo šta je govor mržnje, šta je dezinformacija koja je narušila javni red i mir ili koja je narušila ustavni poredak, ili šta je neki drugi tip informacije koji se ne bi mogao ni na kakav način pred pravosudnim organima suditi i dalje proceuirati.

Šta je još novo u ovim našim zakonima? Novim Zakonom o medijima predviđen je hitan sudski postupak, upravo sudski postupak zbog širenja govora mržnje koji je moguće pokrenuti i na osnovu zahtjeva stranke koja traži zaštitu posebnih prava, stranke koja je meta govora mržnje ili smatra da je meta govora mržnje, a ne samo, kao što je bilo do sada, na zahtjev tužioca. Smatram da smo ovdje zaista zaštitili stranke, odnosno otvorili prostor da sud brže i adekvatnije donese odluku.

Takođe, što je novost. Osnivač internetske publikacije ili portala dužan je da ukloni komentar koji predstavlja očigledno nezakonit sadržaj ili kojim se krše zakonom zaštićena prava, uključujući komentar na zvaničnim stranicama internetske publikacije na društvenim mrežama bez odlaganja, a najkasnije u roku od

60 minuta od saznanja ili dobijanja prijave drugog lica da dati komentar predstavlja nezakoniti sadržaj, ili da se tim komentarom krše zakonom zaštićena prava.

Osim seta medijskih zakona, imamo i usvojenu Medijsku strategiju kojom predviđamo osnivanje mreže za borbu protiv govora mržnje onlajn uznemiravanja i dezinformacija. Ova mreža treba da okupi različite aktere iz medijske industrije, civilnog društva, tehnološkog sektora i državnih institucija, kako bi zajednički radili na rješavanju ovog problema. Jasno je da nema zakonske norme u medijskim ili bilo kojom drugim zakonima koje će ovo pitanje u potpunosti riješiti, ali upravo zbog toga stavljamo akcenat na pomenutu mrežu.

Cilj je da Crna Gora dobije jedno novo tijelo koje će moći da pred javnošću ukazuje i targetira sve one koji se usuđuju da šire dezinformacije i govor mržnje. Tu računamo na saradnju sa univerzitetom, nevladinim organizacijama, drugim organizacijama koje se bave fact checking-om i tako dalje. Istim aktom predviđeno je uspostavljanje saradnje sa globalnim internet kompanijama i društvenim mrežama radi jasnog definisanja odgovornosti za plasiranje informacija na ovim platformama.

Prilikom izrade Medijske strategije, poseban akcenat smo stavili na medijsku pismenost kojoj je posvećeno čak 15 mjera u Akcionom planu. Prva je formiranje Nacionalnog savjeta za medijsku pismenost, uvođenje tog predmeta u svim osnovnim i srednjim školama, te revidiranje programa Medijske pismenosti koji sada postoji kao izborni predmet.

Medijska pismenost je dugoročno najbolji odbrambeni mehanizam, kao i snažan odgovor društva na one koje su pokretači takve retorike. U pravu ste, riječ je često o uticajnim javnim ličnostima koji u svojim istupima koriste teške riječi i inspirišu armiju drugih da se ponašaju na isti način na društvenim mrežama.

Rješenje podrazumijeva multisektorski pristup i podrazumijeva jedno temeljno i sistemsko gledanje na ovu stvar. Dakle, rješenje je svakodnevno razobličavanje dezinformacija, njihovih izvora, platformi preko kojih se šire i onih koji ih pronose.

Ovaj pristup podrazumijeva zajedničko djelovanje institucija, profesionalnih medija i organizacija civilnog društva. Poenta je pokazati prstom na autore i prenosioc dezinformacija, uraditi to na način da svi u Crnoj Gori budu upoznati sa tim ko širi loši sadržaj, a istovremeno je potrebno osnažiti slobodno i profesionalno novinarstvo. To bi bila ključna uloga ove mreže koja se time bavila svakodnevno. Kroz ove zajedničke napore, cilj nam je stvoriti sigurno i odgovorno onlajn okruženje koje promoviše slobodu izražavanja uz istovremeno poštovanje ljudskih prava i demokratskih vrijednosti. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 11:27:43)

Zahvaljujem.

Sada pravo na komentar ima poslanica Vojinović u okviru tri minuta, eventualno dopunsko pitanje jedan minut. Izvolite.

ANĐELA VOJINOVIĆ (15.04.24 11:27:54)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana ministarko Vujović, zaista ohrabruje Vaš odgovor, posebno u onom dijelu preduzimanja koraka koji, možda se i ne podrazumijevaju zakonom, ali podrazumijevaju se u smislu odgovornosti koje posebno Vi, kao ministarka, ali i mi kao akteri u društvu i cijelo društvo imamo u cilju prevencije govora mržnje, javne osude govora mržnje i promocije solidarnosti sa žrtvama govora mržnje.

Sa tim u vezi, zaista pozdravljam osnivanje Mreže za suzbijanje govora mržnje i vaše zajedničke napore sa civilnim sektorom, akademskom zajednicom, institucijama sistema, ali i svim građanima. Zato posebno naglašavam da je obrazovanje, uz naravno medijsku pismenost, jedno od dugoročnih rješenja za borbu protiv govora mržnje, jer je učenje, za i kroz ljudska prava, esencijalno u održavanju aktivne klime ljudskih prava u Crnoj Gori. Ova stvar je posebno važna za djecu i našu omladinu, odnosno mlade, jer bi ovo učenje u današnje vrijeme, kako ste i pomenuli, prebrzog tehnološkog razvoja, trebalo da bude svakako integralni dio obrazovanja o medijima i internet pismenosti.

Htjela bih samo Vam, kao dodatno postavim pitanje: Kad očekujete da će biti završeno formiranje te mreže i, sa druge strane, pošto ste pomenuli već neko vrijeme u medijima i javnosti se pominje set medijskih zakona, kada očekujete da će se set medijskih zakona naći u Skupštini? Da li već imate neke komentare iz Evropske komisije. Pošto ste pomenuli negdje kroz jednu rečenicu, a nijesam sigurna da li ste naveli do datalja 20 suštinskih izmjena koje će donijeti set medijskih zakona, da li možete samo kratko da navedete možda neke od najznačajnijih. Kada očekujemo medijske zakone, kada očekujemo da će se završiti formiranje mreže i koje su najkonkretnije i najveće izmjene koje će donijeti set medijskih zakona? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 11:30:17)

Zahvaljujem uvaženoj poslanici Vojinović. Pravo na odgovor ima ministarka Vujović. Izvolite.

TAMARA VUJOVIĆ (15.04.24 11:30:23)

Hvala Vam, uvažena poslanice, na dodatnom pitanju i prilici da još malo pojasnim i detaljnije objasnim šta to zapravo znači i koji su to sve od ovih 20, s tim što zaista neću čitati ovo što sam u prethodnom već navela, već ono što je preostalo od 20 mjera i što se tiče mreže koja zaista s pravom izaziva najviše pažnje. Mreža bi trebala da bude novo jedno institucionalno tijelo koje će da obuhvati i predstavnike medijskog ekosistema, i glavne urednike i donosioce odluka sa strane Vlade i univerziteta i ... organizacije i mi smo u Akcionom planu predvidjeli da ćemo ovu godinu posvetiti tome da stvorimo institucionalne uslove da se stvori takvo neko tijelo, kao i da promislimo koji bi najbolji format bio, sa koliko članova. To tijelo zaista bi bilo ne samo štrik u našoj strategiji, već bi bilo jedan funkcionalni i efikasni supervizor onoga što se zapravo dešava u medijskoj sferi Crne Gore. Tokom ove godine očekujemo institucionalne temelje za formiranje tijela. Što se tiče zakona, ja ću vam sada pročitati što do sada nijesam.

Utvrđeno je da se javni sektor ne može oglašavati u medijima koji nijesu registrovani. Fond za medijski pluralizam povećan je sa 0,09 na 0,20% budžeta i dodate su nove oblasti od javnog interesa, među kojima ćemo subvencionisati one medije koji stvaraju i pričaju priče upravo o govoru mržnje i dezinformacijama.

Fondu može pristupiti medij koji je upisan u evidenciju i koji je u mehanizmu samoregulacije, to sam već rekla, privatizacija Radio Televizije Crne Gore je izričito zabranjena, Radio Televizija Crne Gore dužna je da objavljuje programske i finansije planove. Sa ciljem da Savjet dodatno učini otpornim na moguće političke uticaje, Savjet bi trebalo da ima 11 članova, dva nova člana dolaze iz Univerziteta i Advokatske komore. Za člana Savjeta potrebno je 10 godina iskustva u oblasti relevantnoj za djelatnost za RTCG umjesto pet, isto važi za generalnog direktora i glavne urednike, te za članove Savjeta i direktore AEM-a. Kako bi se osujetila mogućnost da NVO koje postoje samo na papiru kreiraju sastav upravljačkog tijela RTCG-a, da bi NVO mogla da podrži kandidaturu nečiju sa Savjet, potrebno je da je u prethodne tri godine imala budžet od najmanje 3.000 eura i da je najmanje 2.000 eura trošila za projekte u oblasti za koje predlaže kandidata. Isto važi za članove Savjeta AEM-a i sa savjete lokalnih javnih emitera.

Radno tijelo Skupštine predlaže kandidate na osnovu broja ustanova koje su podržale kandidata, biografije, iskustva i vizije razvoja RTCG-a, kandidata za mjesta koja nijesu predviđena za predstavnike NVO-a. To isto važi za Savjet AEM-a.

Radi osujećenja političkog pritiska i uticaja na Javni servis, predviđeno je da postupak razrješenja člana Savjeta može da pokrene samo Savjet, ne i nadležno tijelo Skupštine, kao što je sada slučaj. Savjet ga može suspendovati do odluke Skupštine, a isto važi za članove AEM-a. Direktori RTCG-a, glavni i odgovorni urednici biće razriješeni ako ne realizuju godišnje programske, finansijske i druge planove.

Omogućena je sudska zaštita prilikom imenovanja i razrješenja članova Savjeta i direktora RTCG-a. Sa ciljem da se ispuni javni interes tako što će se medijski sadržaj proizvoditi u Crno Gori umjesto da se mahom reemituju programi iz inostranstva, definisan je minimalni procenat sopstvene produkcije od 20, a Agencija propisuje mogućnost da taj procenat bude i veći. Za javne emitere, lokalne /prekid/ i minimalni procenat sopstvene produkcije iznosi 30%. Obavezna je registracija, tj. upis u evidenciju medija i, kako bi osigurali da lokalni javni emiteri, njih ukupno 15, budu održivi, uvedena je skala minimalnih iznosa za obavezno finansiranje lokalnih emitera iz budžeta lokalnih samouprava. Dosad su one određivale kojim će iznosima finansirati lokalne javne emitere, a sada se stvaraju određene skale koje će omogućiti njihovu samoodrživost. Stvaramo uslove da se eliminiše politički uticaj na urednike i novinare i u lokalnim javnim emiterima.

Na kraju, samo jedna rečenica koja se tiče onoga što nas sve najviše zanima, a to je kada bi set medijskih zakona mogao da se nađe pred vama u ovom visokom domu. Mi još uvijek nismo dobili mišljenje povratno od Evropske komisije, a zakone smo poslali 15. marta. Dakle, nakon što dobijemo, a zavisno od sadržaja mišljenja, uputićemo konačan predlog ka Vladi i Skupštini. Što se nas tiče, smatramo da to mogu da budu u pitanju dani, ali sve zavisi od toga kakvo će povratno mišljenje doći. Zbog toga hoću da kažem da sledeće nedelje direktor Direktorata i ja putujemo u Brisel. Imaćemo sastanke sa komesarima, između ostalog, sa komesarom Milerom koji je za poglavlja 23 i 24. Očekujemo da ćemo u jednom direktnom razgovoru dobiti povratne informacije iz prve ruke i eventualno odgovoriti na sva pitanja ako još uvijek ima nešto neodgovoreno. Mi se nadamo da će to biti u najskorijem roku što se tiče Ministarstva kulture i medija. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 11:35:54)

Zahvaljujem.

Sada prelazimo na drugo pitanje.

Molim poslanika Abaza Dizdarevića da uzme riječ.

Izvolite.

ABAZ DIZDAREVIĆ (15.04.24 11:36:02)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege poslanici, uvažena ministarko Vujović sa saradnicima,

Zabrinjavajuće je pogledati Parlament i njegovo interesovanje za ovako važna pitanja. Čuli smo jedno jako interesantno pitanje poslanice Vojinović. To je fenomen kojim bi trebalo da se bavi crnogorsko društvo, Ministarstvo kulture, posebno poslanici u ovom domu. Dakle, fenomen slobode govora, slobode umjetničkog izražavanja je nešto što upućujem i u svom pitanju prema ministarki Vujović, a ono konkretno zvuči ovako:

Da li danas osjećate moralnu i političku odgovornost zbog toga što nijeste osudili sramni performans karnevalskog spaljivanja jednog od najboljih živih crnogorskih pisaca, u Vašem rodnom gradu, u kojem je na vlasti Vaša partija? Izjasnite se u odnosu na to da li je Vaše ćutanje i relativizovanje tog događaja primjereno funkciji koju obavljate?

Neposredno prije ulaska u ovu salu, dobio sam Vaš odgovor. Smatram da je trebalo promptno reagovati onda kada je ovo pitanje bilo na dnevnom redu. Sada, sa zakašnjenjem, svakako afirmativno govorim o Vašoj osudi koju ste uputili u odgovoru, ali pročitacu obrazloženje pitanja, pa vjerujem da ću otvoriti šansu da još jedanput potvrdite da ste protiv ovakvog zaustavljanja slobode umjetničkog djelovanja, odnosno slobode javne riječi u crnogorskom medijskom diskursu.

Dakle, Andrej Nikolaidis predstavlja jednog od najvećih živih književnika sa ovih prostora. Tome u prilog govore i nagrade koje je zavrijedio, počevši od državne nagrade Miroslavljevo jevanđelje, dodijeljene za izuzetna ostvarenja u književnosti, do Trinaestojulske nagrade iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva. Pored brojnih međunarodnih priznanja, smatram da je potrebno istaći nagradu engleskog PEN centra za roman "Anomalija", koju je Nikolaidis dobio neposredno prije čina spaljivanja lutke sa njegovim likom u završnoj noći 55. Praznika mimoze. U gradu pisaca je priređeno ovakvo degradiranje i poniženje. Ne može se drugačije ocijeniti nego kao i naslov nagrađenog romana - teška anomalija.

Nakon skupštinske odluke lokalnog parlamenta u Herceg Novom, donesene 2005. godine, kojom se zabranjuje ulazak Nikolaidisu u ovaj grad, pritom to je apsolutno neustavna odluka, dvadesetak godina kasnije Andreja Herceg Novi vraća na velika vrata, doduše na kratko, dok u simboličkom smislu ne bude spaljen. Kako su mu lokalna vrata bila zatvorena, tako je Andrej svoju profesionalnu afirmaciju potražio na drugim krajevima Evrope i svijeta, gdje je, mjereći se sa najvećim savremenim stvaraocima iz oblasti književnosti, počeo da se vraća u Crnu Goru sa velikim priznanjima. Ako se vrijeme nove normalnosti ogleda u suprimiranju slobode govora, stalnog pritiska na novinare, medije, a u ovom slučaju na slobodnog umjetnika - onda imamo definitivno različite poglede na evropsku budućnost koja nas sve zajedno očekuje. Činom spaljivanja lutke jednog pisca Crna Gora je u određenom smislu, nakon renesansnog perioda, uskočila u mračni srednji vijek, odnosno u doba inkvizicije. Razumio bih apsolutno da je čin spaljivanja lutke sa njegovim likom bio dio performansa nekog od autora konceptualne umjetnosti, umjetnosti spektakla kojom je trebalo probuditi pažnju javnosti, šokirati je kako bi jasnije vidjela sliku svijeta oko sebe, ali ne. Nažalost, crnogorska ali i šira evropska umjetnička javnost je bila svjedok dubine ponora u koji je gurnuta ova naša ponosna država.

Dakle, siguran sam da bi na takvom izazivanju šoka pozavidio i nedavno preminuli savremeni umjetnik Pjer Pinonćeli, koji je urinirao u čuveno djelo Marsela Dišana Fontana, nakon čega je čekićem uništio, polomio je dvije od osam ukupno replika tog djela. To je umjetnik koji je javno odsjekao sopstveni prst kako bi pomogao oslobađanje Ingrid Betankur, francusko-kolumbijske političarke koja je bila talac kolumbijskog FARK gerilas pokreta. Dakle, ispisao je na zidu galerije - Sloboda za Ingrid, sopstvenim prstom. Ali, ovdje nije riječ o djelovanju umjetnika, već prepuštanju masama, neinventivnim pojedincima koji mogu gurnuti ovo društvo upravo iz maločas pomenutog govora mržnje u konkretne prijetnje, a onda ko zna gdje je svemu kraj. Relativizovanjem ovakvih anomalija hranimo društvo bez inhibitora, a bez kočnica znamo dokle možemo stići - do prve provalije. Zato smatramo da je važno saznati ko je autor scenarija ovakvog nedjela. Za donosiocje odluka to već znamo, to su vaši partijski drugovi.

Na kraju, umjetnici nisu tu da bi čuvali pepeo već da bi održavali plamen kreativnosti i stvaralaštva. Vama ostaje da čuvate pepeo i bruku koju Herceg Novi nije zaslužio. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 11:42:38)

Zahvaljujem.

Molim još jednom sve poslanike da vode računa o vremenu. Samo radi javnosti da informišem da već imamo dva odbora u toku, Odbor za zdravstvo i Odbor za međunarodne odnose i iseljenike, pa stoga jedan broj poslanika nije u mogućnosti da prisustvuje u Plenarnoj sali.

Pravo na odgovor ima ministarka Vujović.

Izvolite.

TAMARA VUJOVIĆ (15.04.24 11:42:56)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Zahvaljujem na pitanju poslaniku Dizdareviću, ali htjela sam da samo prokomentarišem sam tekst ovoga pitanja, gdje kaže: Da li je Vaše ćutanje i relativizovanje tog događaja primjereno funkciji koju obavljate?

Uvaženi poslaniče Dizdareviću, niti sam ćutala, niti sam relativizovala. Zaista moram da podcrtam to i da Vam kažem da sam, u trenutku saznavanja da je u pitanju lutka pisca Andreja Nikolaidisa, svoju prvu izjavu dala u 19.30h. Znači, neposredno nakon saznanja da je u pitanju predmetna lutka sa takvim imenom, mogu da kažem da najmanje što stoji je da sam ćutala. Mogla sam da ćutim barem još neko vrijeme, da smislim šta će biti i kako da se prema tome odnesem s obzirom da se sam karnevalski događaj i akt spaljivanja karnevalske lutke, od kada je karnevala, a to su viševjekovne tradicije, sastoji se iz dva čina. Jedan je ta lutka koja uvijek izaziva neku pažnju, nekad je bila korona, nekad je bilo i neko što je ličio na premijera ove države itd. Znači, uvijek je ona koja izaziva šok i neko iznenađenje. To je jedan element, a drugi element je govor prilikom spaljivanja, odnosno ono što se čita kao presuda karnevalu. Zbog toga sam ja imala dvije reakcije, što govori da nijesam ćutala ni na jedno ni na drugo, a još manje da sam revitalizovala.

Još jednom Vam zahvaljujem na prilici da pojasnim kako je ta noć izgledala i kakav je moj osvrt bio uopšte na taj događaj. Dakle, ovo vidim kao još jednu priliku da najoštrije osudim uvrede i neprimjeren govor koji se mogao čuti tokom suđenja karnevala u Herceg Novom, ali i sam čin simboličnog spaljivanja našeg pisca i novinara Andreja Nikolaidisa. Vaša namjera je vjerovatno bila da mi ostavite prostor da se još jednom osvrnem na ovaj slučaj, za koji vjerujem i ponavljam da sam imala adekvatnu reakciju, po mome mišljenju., koja je kod dijela javnosti sklona podjelama na naše i vaše, protumačena kao revitalizacija i blaga reakcija.

Podsjetiću da sam te večeri imala dvije reakcije u kojima sam pručila da je sloboda izražavanja i govora, misleći i na pisca i novinara, osnovno i neprikosnoveno ljudsko pravo.

Ponoviću moj stav koji ne može biti dvosmisleno shvaćen, osim ukoliko ne postoji namjera - sloboda govora i sloboda umjetničkog izražavanja su neprikosnovene i još mnogo moramo da radimo kao društvo kako bi izražavali stavove neslaganja na sve prihvatljive načine.

Tada sam poručila i sada ponavljam, da mi kao ministarki kulture i medija, ali i kao Novljanki, nije bilo jasno, navodim, kako idejni tvorci nijesu bili svjesni da spaljivanje lutke koja simbolizuje crnogorski književnik možemo posmatrati i kao simboličko spaljivanje slobodne i kritičke misli rukopisa ili knjiga. Sve su ovo navodi moje reakcije koja je upućena medijima, a koju upravo Vi pokušavate da relivitalizujete. Zbog osjetljivosti situacije, koja je uvrijedila i podijelila građane, još jednom sam te večeri reagovala nakon čitanja govora uz koji je spaljen karneval. Pozvala sam čak nadležne da reaguju ako je bilo elemenata djela.

Ne mogu da budem saglasna sa nekim stavovima Nikolaidisa, to je demokratski, ali ni u jednom trenutku iz tog razloga ne izostaje moja reakcija na sve ono što može da ugrozi demokratske procese i vrijednosti. Od početka mandata jasno osuđujem svaki napad na novinare i medije, žene na javnim funkcijama, bez obzira na uređivačke politike medija i bez obzira na političke preference onoga ko je napandut. Argumentovana rasprava, postavljanja pitanja, traženje odgovora, kao što je ovo danas, poželjno je i odraz je demokratskih procesa, kojim nadam se da svi težimo. Upravo zbog toga ne smijemo dozvoliti i ne smijemo populistički izvlačiti iz konteksta izjave, afirmisati ih kako bi dobili političke poene.

Da zaključim odgovor na Vaše pitanje. Moju reakciju i dalje smatram: odgovornom, primjerenom, pravovremenom i moralnom, kakvo je uostalom i moje ukupno djelovanje na poziciji ministarke kulture i medija, ali i na crnogorskoj političkoj sceni. Moja vizija kulture i razvoja Demokratske Crne Gore je da prestanemo umjetnike i intelektualce da dijelimo na "naše" i na "vaše", već da njihovo stvaralaštvo čuvamo i podstičemo i ostavljamo ih kao nasljeđe budućim generacijama.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 11:48:04)

Zahvaljujem.

Sada pravo na komentar ima kolega Abaz Dizdarević.

Izvolite.

ABAZ DIZDAREVIĆ (15.04.24 11:48:15)

Zahvaljujem, potpredsjedniče. Zahvaljujem i ministarki na eksplicitnom odgovoru.

Dakle, i danas potvrđujete, ja sam pročitao samo Vašu prvu izjavu, pa je možda malo konfuzno djelovalo ovo što ste sad pročitali i naknadnu izjavu, koja je malo eksplicitnija i odnosi se na zaštitu umjetnika u ovom slučaju. Ovo govorim iz aspekta jednog konteksta koji je obilježio, odnosno ostavio ožiljke na određenim festivalima, manifestacijama i u mom rodnom gradu Bijelom Polju.

Imate 1993. godinu kada se Radovanu Karadžiću, presuđenom ratnom zločincu, dodjeluje Ratkovićeva nagrada. To je nešto što je obilježilo jedan period, jedno vrijeme i trajnu štetu nanijelo toj nagradi. Ono što se događa sa festivalom Praznika mimoze u Herceg Novom plašim se da će ostaviti podjednako velike ožiljke kao što je ovaj navedeni iz Bijelog Polja. Vi, kao najodgovornija osoba za čuvanje umjetnosti, za čuvanje umjetnika prevashodno morate biti eksplicitniji, direktniji i osuđivati ovakve pojave, ovakve fenomene koji nijesu primjereni crnogorskom društvu. Iz tog razloga je moje pitanje ne maliciozno postavljeno, nego više ostavljanje prostora da odgovorite na ono što smatram da je važno da građani čuju.

Eto toliko, zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 11:49:52)

Izvinjavam se, kolega Dizdareviću, ovo je bilo u formi dopunskog pitanja ili konstatacije? Ako je konstatacija, onda zaključujem pitanja koja su predviđena za ministarku kulture i medija, a sada prelazimo na... Procedura?

Izvolite.

Koleginica Ćinćur, izvolite.

RADINKA ĆINĆUR (15.04.24 11:50:18)

Ja bih željela zaista da pozdravim predsjedavajuće, da pozdravim i sve drage kolege i kolegice poslanike i poslanice.

Željela bih da iskoristim prisustvo ministarke kulture ovdje da zajedno negdje iznesemo stav i osudimo, nadam se, ovo što se desilo u Nikšiću, kad je umjetnički direktor Pozorišta zabranio, ja ne znam kako drugačije da to nazovem, predstavu koja je govorila o ženskoj neravnopravnosti.

Mislila sam da je vrijeme zabrana u pozorištima prošlo, ali izgleda nije. Mi smo svjesni da se u našem društvu i dalje dešava femicid, mi smo svjesni da svakodnevno u našem društvu imamo neravnopravnosti i to možda malo više nego u drugim razvijenim društvima. Mislim zaista da je neprimjereno da nam ne dozvoljavaju da se pozorišna predstava koja tretira ovakvu temu zabrani i da takvi ljudi ostanu na mjestima na kojima su do sada bili.

Željela bih da čujem šta ministarka o svemu ovome misli ako je moguće, ili makar da svi zajedno podignemo glas protiv takvog dešavanja.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 11:51:52)

Zahvaljujem, kolegice. Vaša reakcija nije bila proceduralne prirode, ali razumijem ovaj kontekst i značaj za cjelokupno društvo. Ja Vas stoga molim da ako imate interesovanja sa uvaženom ministarkom, to možete da razjasnite i podijelite u nekom drugom javnom prostoru. Ali, svakako razumijem značaj Vaše teme.

Imamo reakciju ministarke Vujović.

Izvolite, imate riječ.

TAMARA VUJOVIĆ (15.04.24 11:52:18)

Hoću da se osvrnem i da kažem da je i pitanje poslanice Vojinović, i pitanje uvaženog kolege Dizdarevića, i ovo što je proceduralno reagovala poslanica Činćur zapravo danas negdje tema i meni je jako drago što je ovo tema ovog visokog doma. Tema je govor mržnje, a sa druge strane sloboda govora, sloboda mišljenja i sloboda izražavanja. Drago mi je da negdje sam uspjela da objasnim ovaj svoj ne naknadnu pamet, kolega, niti ćutanje, niti revitalizaciju, već odgovor u dva čina, u kome se u prvom činu, koji ste Vi pročitali, a ticao se pojavljivanja lutke, na moje iznenađenje za lutku, uvijek se pitalo da li je ovdje pređena granica onoga što su organizatori festivala mislili da je to primjereno i da je to ono za što oni misle da je obilježilo cijelu godinu i zašto im je upravo ta karnevalska luta kriva za sve. To je bila prva ona, da kažemo, instiktivna reakcija.

Drugo je bilo onaj govor u kome je zaista pređena svaka granica i tu je zaista jeste u pravu, to su dva čina i tu je eksplicitno osuđena nečija nacionalna pripadnost i sve ono da se ne vraćamo što ne služi na čast ni mome gradu, što je bilo negdje blisko govoru mržnje. Ali opet, ja sam rekla, neka nadležni organi utvrde da li ima elemenata djela. Jer, je tanka granica između onoga što je čisti govor mržnje i poruka i što je sloboda mišljenja i sloboda izražavanja.

Znači, mi se ovdje krećemo na jednoj veoma tankoj liniji i svakodnevno moramo da definišemo tu liniju i da se uključimo svi u to da procijenimo šta je ovdje šta.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ:

Izvinjavam se. Molim Vas da ne izlazimo iz okvira procedure i da se držimo Poslovnika.

TAMARA VUJOVIĆ (15.04.24 11:54:19)

Naravno, apsolutno, ali hoću da kažem da ima veze. Radi se o umjetnosti, gdje se pitamo gdje je ta granica, da li je ona šira, da li je ona uža.

U slučaju gospodina Jelića, sada da se vraćam na to, ja sam jasno reagovala i kazala sam, moam da ponovim, da je apsolutno iznenađujući narativ kojim je umjetnički direktor Nikšićkog pozorišta odbio izvođenje predstave Izložene NVO-a Bunt scena. Takođe, da je uloga pozorišta neprekidna borba za emancipaciju cijelog društva, a nasilje nad ženama je tema koja nikada ne smije biti relativizovana, da institucije kulture moraju prepoznati značaj nezavisne scene i biti otvorene da publici pruže mogućnost da konzumiraju sadržaj koji nastaje i u nezavisnoj produkciji, a koje se bave važnim pitanjima. Vođenje institucije kulture, biranje i kreiranje kulturnih sadržaja oni koji vode moraju da se vode time i da budu svjesni značaja kojim kultura može da mijenja stvari nabolje i podiže svijest u javnosti. Kao što je rekao Fose, norveški nobelovac, za Dan pozorišta, umjetnost nam dopušta da ono što je strano i nepoznato jasno zasija, umjetnost je mir i to svi treba da naučimo da poštujemo.

Uvažena poslanice Činćur, nadam se da je ova moja poruka, koja je takođe bila apsolutno jasna, pravovremena i odmah kazana nakon toga, bila jedan signal kako treba ovo društvo da se odnosi prema svakoj vrsti drugosti, prema svakoj vrsti onoga što ne razumijemo i što smo spremni da okarakterišemo ili da diskriminišemo. Takođe, dužna sam da kažem i rekla sam i prije da ću se truditi da tako djelujem u svakom slučaju, i da smo sada svjedoci da je ova tema oko Nikšićkog pozorišta izazvala veliku buru u javnosti, ali je izazvala i reakciju Opštine Nikšić, koja je nakon toga objasnila da je to bio postupak umjetničkog direktora gospodina Jelića i da oni, i Pozorište i Opština Nikšić, predlažu da se naravno daje termin za tu predstavu da se predstava odigra, čak da će održati nekoliko tematskih sastanaka na temu rodne ravnopravnosti, jednakosti itd, što ja svakako pozdravljam. Javila se jedna bura na osnovu komentara i na osnovu nečega što na kraju nije ni ishodovalo odlukom Nikšićkog pozorišta. Odluka je Nikšićkog pozorišta da dozvoli da te predstave bude. Ono što je bila reakcija jednog umjetničkog direktora i jedan mejl, opet govorim ne odluka, izazvalo je veliku buru u javnosti, posebno umjetničkoj javnosti i neke reakcije od kojih su opet neke primjerene, neke opet pretjerane, ali je dobro da smo pokrenuli priču i da je kao rezultat negdje te priče došla reakcija iz cijelog kolektiva Nikšićkog pozorišta i Opštine - da oni nude svoju scenu za izvođenje ovakve predstave.

To, moram da kažem i ovim završavam, nevladina organizacija Bunt, koja je producent te predstave, nije prihvatila. Ali, tema se, da tako kažem, zakotrljala i ona je sad u žiži naše javnosti i ja smatram da je to dobro. Smatram da će gospodin Jelić drugi put dobro promisliti, izbrojati i nekako nakon tih okruglih stolova shvatiti šta može, a šta ne može, odnosno šta je elementarno korektno i civilizovano da se u odgovoru napiše. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 11:57:48)

Zahvaljujem ministarki Vujović.

Ja vas molim, ova tema jeste jako značajna i važna za naše društvo, ali molim vas samo da poštujemo Poslovnik i da se vratimo na poslanička pitanja.

Sledeće poslaničko pitanje je predviđeno za ministra energetike i rudarstva gospodina Sašu Mujovića, a postavio ga je Branislav Nenezić.

Molim Vas, kolega Neneziću, da uzmete riječ.
Izvolite.

BRANISLAV NENEZIĆ (15.04.24 11:58:52)

Uvažene kolegice i kolege poslanice i poslanici, uvaženi ministre potpredsjedniče Skupštine, građani Crne Gore,

Postavio sam poslaničko pitanje uvaženom ministru sledeće sadržine:

Imajuću u vidu činjenicu da je memorandumom o razumijevanju o izgradnji LNG terminala u Luci Bar planirano da projekat košta blizu milijardu eura, da li je rađena kost benefit analiza za izgradnju ovakvog objekta, uzimajući u obzir sve aspekte, a to su da Crna Gora nema svoj gasovod i da ne bi koristi pomenuti gas, da bi za izgradnju paroplinske elektrane za balansiranje energije bilo neophodno stvoriti preduslove za izgradnju novih izvora obnovljive energije i da treba uvažiti sve negativne ekološke, ekonomske i socijalne aspekte ovog projekta.

I na kraju, da li ste Vi lično, ne kao kao ministar već kao čovjek od struke, za izgradnju ovako planiranog objekta?

U susret ovom zasijedanju Skupštine, imali smo 12. marta javnu raspravu po pitanju prostornog plana u Opštini Bar i upravo tog dana potencijalna izgradnja LNG terminala bila je jedna od najvažnih tema, a prošlog četvrtka imali smo i kontrolno saslušanje u okviru nadležnog odbora na kojem je prisustvovao i ministar Mujović. Tog dana zaista onako jedno iskreno obraćanje ministra i negdje kroz sam govor koji je imao istakao je dosta stvari. Ja ću se sad negdje osvrnut na par njih, da bih kroz to postavio jedno dodatno pitanje.

Ono što ste negdje naveli je da je dobro u memorandumu, koji je sklopila 43. Vlada sa predstavnicima dvije američke kompanije, da priča o izgradnji LNG-a i Termoelektrane može zaživjeti samo kada te kompanije urade i dostave studiju o analizi uticaja na životnu sredinu i kost benefit analizu. Da bi smo znali šta dobijamo a šta gubimo, do dana današnjeg, iako je u maju prošle godine potpisan memorandum, od pomenutih firmi nijesmo dobili, kao što ste rekli, ni kost benefit analizu, niti studiju o uticaju na životnu sredinu, gdje se automatski dovodi u pitanje dalja potencijalna realizacija ovakvog projekta. Takođe, tog dana ste rekli vezano za gasnu elektranu da su one jako skupe i da ona u perspektivi ne može zamijeniti Termoelektranu Pljevlja. Na pitanje, koje ste negdje i kroz svoje obraćanje naveli, da li će Crna Gora graditi gasnu elektranu iznijeti ste svoje mišljenje - ne. Prevažodno zbog toga što je sama izgradnja izuzetno skupa i jedno takvo postrojenje nema isplativost vezano za njegovu investiciju (s obzirom da 2050. godine Crna Gora po uredbama koje je donijela Evropska unija će prekinuti upotrebu fosilnih goriva).

Između ostalog, vezano za LNG ste naveli, da li je LNG dobro gorivo - nije, emisija CO2 jeste upola manja nego što je vezano za emisiju prilikom uglja, a onda ste nakon toga rekli da postoji dobra mogućnost transformacije, to jeste da iz LNG-a pređemo na upotrebu zelenog hidrogena. E sad, čisto zbog građana, možda ćete Vi u svom obraćanju bolje objasniti nego što ću ja. Zeleni hidrogen se proizvodi postupkom elektrolize koristeći zelenu energiju iz obnovljivih izvora. Sada ja negdje želim da postavim pitanje.

Grad Bar je grad sa preko 250 sunčanih dana u godini, generalno i cijela Crna Gora, jedan dobar dio. Zašto u Prostornom planu Crne Gore nije planiran nijedan solarni panel u opštini Bar, a jeste LNG terminal i Termoelektrana? Naveli ste da je ovo jedan proces tranzicije u koju Crna Gora mora da uđe. Mene interesuje zašto Crna Gora ulazi u tranziciju preko LNG-a terminala, kojeg na primjer Kanada ukida, gdje imamo Sjedinjene Američke Države i predsjednik Bajden je donio odluku o obustavi izgradnje novih terminala. Zašto Crna Gora ne preskoči taj jedan korak tranzicije i odmah pređe na proizvodnju električne energije uz pomoć zelenog hidrogena - s obzirom na potencijal koji imamo kao zemlja vezano za obnovljive izvore i energije? Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 12:03:35)

Zahvaljujem, kolega Neneziću.

Sada pravo na odgovor ima ministar Mujović.

Izvolite.

SAŠA MUJOVIĆ (15.04.24 12:03:41)

Poštovani potpredsjedniče Pejoviću, poštovane poslanici i poslanici, poštovani građani Crne Gore, poštovani gospodine Neneziću,

Zahvaljujem na pitanjima koje ste mi postavili i biće mi veliko zadovoljstvo ukoliko kvalitetom svog odgovora i analizom budem na visini nivoa ozbiljnosti teme koju ste kandidovali.

Izgradnja LNG terminala i gasno-turbinske Termoelektrane u Baru su dva kapitalna projekta sa snažnim potencijalom da utiču na Crnu Goru, a na nama je da provjerimo da li nam ti projekti donose nešto novo, da li su prosperitetni ili nas, pak, guraju u zonu rizika da ugrozimo ili devastiramo ono što već imamo. Odgovor sam dostavio u pisanoj formi, ali zbog građana hajde da napravimo jednu malu analizu kako bi došli do nekog zajedničkog zaključka.

Vi ste dobro napomenuli i istakli, to je dobro poznato, da Crna Gora na svom putu ka Evropskoj uniji s energetskog aspekta treba da ispuni dva zadatka. Jedan je kratkoročni, a to je da do 2030. smanji emisiju ugljendioksida za 55% i, drugi dugoročni, da do 2050. godine postigne potpunu karbonsku neutralnost. Ne treba biti naoružan nekom specijalnom mudrošću da bi se došlo do zaključka da do tih ciljeva možemo doći tako što ćemo postepeno smanjivati proizvodnju električne energije iz Termoelektrane Pljevlja i konačno je na kraju i ugaziti i tako što ćemo povećavati učešće obnovljivih izvora energije i implementacijom obnovljivih izvora u elektroenergetski sistem Crne Gore. Lijepo je ovo reći, lijepo ovo zvuči, ali nije baš jednostavno realizovati.

Sunce i vjetar su potpuno nekontrolabilni izvori, dakle izvori koji su van zone mogućnosti da ih kontrolišemo. To su izvori ili, bolje reći, elektrane koje prosto vaze da im pružite neku podršku. Oni mogu da rade, ali ako im obezbijedite neku pozadinsku podršku. Ako bih se sportskim rečnikom izražavao, rekao bih da solarne vjetroelektrane ne mogu biti glavne zvijezde tima. To mogu biti timski igrači, ali zvijezde su neki drugi igrači, neke druge elektrane. Hajmo da malo vidimo kako možemo pomoći tim solarnim i vjetroelektranama. Možemo im pomoći na tri načina. Tako što ćemo izgraditi ili veliku hidroelektranu ili ćemo graditi storidž sisteme, odnosno implementirati storidž sisteme, ili ćemo graditi gasno-turbinsku termoelektranu.

Strateško opredjeljenje Vlade Crne Gore i ono za šta sam svim svojim srcem i naučno, i politički, i kako god hoćete jeste razvoj, odnosno izgradnja hidroelektrane. Međutim, suočili smo se sa problemima. Šta god da delegirate, Kruševo, Komarnicu, Čehotinu, imate proteste jednog dijela građana, opravdane ili neopravdane, ali kao odgovorna vlast nemamo pravo da to ignorišemo. Dakle, čekamo stavove Agencije za zaštitu životne sredine i svih relevantnih institucija. Ali, gospodine Neneziću, vrijeme prolazi i 2050. godina je na pragu. Moramo biti brzi. Moramo djelovati. Hajmo dalje, da implementiramo storidž sisteme, to može da bude opcija apsolutno. Dakle, kada imate višak energije, da je stavite u storidž sistem, u jedno skladište, i da tu energiju iskoristite onda kada vam to bude potrebno.

Međutim, na ovom nivou razvoja tehnike i tehnologije ti storidž sistemi nisu ekonomski opravdani. Još jedna vrlo važna stvar da znate, storidž sistemi su obični akumulatori i za 20 godina postaviće se pitanje što sa njima, kako ih reciklirati. Ponovo, dakle, imamo ekološki problem. Treća opcija je izgradnja gasno-turbinske termoelektrane.

Pazite, gasno turbinske termoelektrane imaju strahovite prednosti, a imaju i mane. Velika prednost gasnih elektrana je što se vrlo brzo mogu staviti u sistem. Dakle, fali vam energije i vi praktično u roku od nekoliko minuta do jednog sata možete iskoristiti taj potencijal i dobiti nedostajuću količinu energije. Šta je velika mana? Mana je to što su te elektrane skupe i, narodski da se izrazim, te termoelektrane morate koristiti na kašičicu, morate ih koristiti kao lijek. Jer, ako ih koristite za dobijanje bazne energije, kao što je termoelektrana, onda ćete ući u velike ekonomske probleme, a to vam nije želja.

Ako ne uradimo nešto od ovoga troje, hidroelektrana, storidž ili gasno-turbinska termoelektrana, mi imamo dvije opcije potpuno isto važeće. Jedna opcija nemamo dovoljnu količinu električne energije, ulazimo u zonu restrikcija. Dakle, zamislite u vašem i našem Baru da u 21 sat ili u 20 časova, u ljetnjim mjesecima, mi kažemo nemamo dovoljnu količinu električne energije, gospodo turisti, izvinite, došli ste, ali trpite malo u mraku. Druga opcija da te nedostajuće količine električne energije nabavite i to po tržišnim cijenama u datom momentu. Katastrofalno rješenje. Zavisite od tržišta koje diktira uslove. To je strahoviti atak na ekonomiju i ja sam zadnji koji bi to dozvolio.

Dakle, slažete se da nešto moramo da radimo. Nešto moramo da činimo i to moramo brzo da činimo. Vratimo se na pitanje Bara, LNG terminal i gasno-turbinska elektrana. Hajmo prvo da vidimo LNG terminal. Ako se ispune pretpostavke koje se tiču zaštite životne sredine, a vratiću se na to, mislim da je izgradnja LNG terminala dobra opcija. Zašto? Zato što skladištite LNG, odnosno prirodni tečni gas i vi na taj način postajete jedna vrsta čvorišta, jedna vrsta haba koji će gravitirati druge zemlje i otvarate mogućnost razvoja nekih novih

opcija za vaš grad i za našu državu. U prvom redu nama je strahoviti zadatak i cilj da razvijemo Željeznicu, da uposlamo što više radnika. Tu će biti angažovano čitavo ljudstvo na izgradnji tog terminala, kasnije za sektor transporta. Naravno, potpuno bi bila legitimna i Vaša konstatacija da mi kažete: Gospodine ministre, to je tačno, ali na taj način ćemo ugroziti neke druge djelatnosti. Slažem se, bili bi u pravu ako bi to tvrdili, ali prosto na nama je da izmjerimo. Jednostavno ne postoji 100% čista i dobitna situacija, samo je stvar da mjerimo šta je dobro, a šta nije. Gasno-turbinska elektrana, dakle odmah da vam kažem i vrlo jasan da budem, Crna Gora nema mogućnosti da iz sopstvenih sredstava radi gasno-turbinsku elektranu. Sa tog aspekta je situacija jasna. Ali, ukoliko bi se pojavio kredibilni investitor da to izgradi i nama omogućiti neke benefite sa tog aspekta - apsolutno bih to podržao.

Naravno, opet ulazim u zonu rizika da me optužite da protežiram gorivo koje je osuđeno da bude stavljeno po strani 2050. godine. Jeste, i tu ste u pravu, ali LNG je tranziciono gorivo. Ovo što ste rekli, ova konstatacija zašto tranziciono, zašto ne idemo direktno na sunce i vjetar. Zato što, gospodine Neneziću, moramo da kupimo vrijeme. Ako bi sada pravili sunce i vjetar, ko će da balansira? Znači, želim da stvorim preduslove da mogu uključiti sunce i vjetar. To je čitava moja poenta.

Na kraju, i time ću zaključiti, vrlo jasna poruka - gasno-turbinska termoelektrana i LNG samo onako kako propisuje memorandum o saradnji. Tamo je navedeno da ta kompanija, odnosno te dvije kompanije moraju dostaviti kost benefit analizu i studiju uticaja na zaštitu životne sredine. Ako to bude povoljno s našeg aspekta, kako ne, apsolutno sam za to. To sam rekao gospodinu Varheljiju prilikom njegove posjete. Takođe, još jednu stvar da Vam kažem, Vi ste to vrlo dobro istakli, rekli ste - evo godinu dana prođe, a ništa se ne dešava. Evo da i tu sumnju odagnam. Predstavnici kompanije Vettington dolaze u Bar i biće u posjeti u Luci Bar od 8. do 10. maja i tu će prikupljati određene informacije koje su im potrebne da bi nam dostavili tu studiju. Dakle, studija, pa sve ostalo kako slijedi. Moramo nešto raditi, moramo biti brzi. Jednostavno vrijeme nam ne ide u prilog i to nas ograničava. Hvala vam. Oprostite zbog prekoračenja.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 12:13:07)

Zahvaljujem, ministre Mujoviću.

Prekoračili ste četiri i po minuta, ali mislim da je bilo veoma korisno.

Pravo na komentar ima poslanik Nenezić. Izvolite.

BRANISLAV NENEZIĆ (15.04.24 12:13:21)

Hvala Vam.

Da se negdje nadovežem na ovo što ste i Vi istakli. Tog dana i danas istakli ste da je gasna elektrana izuzetno skupa, nije isplativa i da država Crna Gora ne može investirati, tj. ne može sama izgraditi tu elektranu. E, sada, naveli ste da gasna elektrana treba da bude rezervni izvor energije koji ćemo uzimati kao lijek na kašičicu. Koji će to strani investitor uložiti milijardu eura i da mi donosimo odluku kad želimo na kašičicu da koristimo tu električnu energiju? Po meni, je to negdje nemoguće. Šta ste nam onda naveli, veće korišćenje gasne elektrane biće atak na ekonomiju. Ukoliko mi u nekom narednom periodu budemo uslovljeni od iste Evropske unije da zatvorimo Termoelektranu Pljevlja i ranije i da koristimo samo energiju iz gasne elektrane, bilo koje od onih četiri koje ste navodili. Da li je to atak, po meni, najveći na ekonomiju. LNG za, kao što ste rekli, jer ostajemo čvorište koje treba da skladišti prirodni tečni gas ukapljeni. Sad mi Vi kažete, šta znači ukapljeni tečni gas bez gasne elektrane. Ne može da funkcioniše jedno bez drugoga. Čisto da pojasnimo za građane da ne bi bilo razdvajanja, da možemo graditi LNG a ne gasnu elektranu, već da je to jedan projekat koji sadrži i jedan i drugi objekat, a već jasno ističemo do znanja da za jedan nemamo novca. Vi ste u svom odgovoru rekli - u ovom trenutku nemamo definisan ni finansijski plan, ni model poslovanja, ni studije koje opravdavaju izgradnju istih, što su preduslovi koji će u konačnom odlučiti o samoj realizaciji. Sama realizacija će zavisi od opredjeljenja Vlade. Evo, kao što smo čuli, od 08. do 10. maja je posjeta firmi koje su potpisnice memoranduma. Ja se nadam da neće proći pod velom tajni, kao što je bila posjeta gospođe Pope i gospodina Varheljija, već da ćemo zaista, prije svega, građani Bara i građani cijele Crne Gore, ovo nije problem samo Bara, dobiti tačnu informaciju.

Ono što je izuzetno bitno - ne smijemo se bazirati i držati samo mišljenja zainteresovanih kompanija, već trebamo, po meni, angažovati nekog nezavisnog stručnjaka, tim ljudi koji ne može dati tačan odgovor. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 12:16:14)

Zahvaljujem, kolega Neneziću.

Prelazimo na sledeće pitanje koje je postavio poslanik Amer Smailović.

Izvinjavam se. Ako nema dopunskog pitanja, Poslovnik to nije predvidio.

Sada molim poslanika Smailovića da postavi pitanje.

Izvolite.

AMER SMAILOVIĆ (15.04.24 12:16:44)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi ministre Mujoviću sa saradnicima, uvažene građanke i građani,

Moje pitanje se odnosi na problem zagađenosti vazduha prije svega u opštini Bijelo Polje i na najavljene mjere koje ste najavili prilikom posjete toj opštini u cilju rješavanja ovog veoma važnog problema.

Kao što je poznato, Bijelo Polje je jedan od najzagađenijih gradova u Crnoj Gori, a sigurno i u regionu. Na to ukazuju brojni podaci, podaci koji su vrlo relevantni. Imamo mjerenja koja se sprovode na teritoriji opštine Bijelo Polje od 2019. godine. U sklopu mreže mjernih stanica za provjeru kvaliteta vazduha ugrađena je jedna i u opštini Bijelo Polje i imamo podatke koji su vrlo alarmantni kada je u pitanju kvalitet vazduha u opštini Bijelo Polje.

Naravno, taj problem nije samo evidentan samo u toj opštini, evidentan je i u nekim drugim opštinama Crne Gore, kao što je opština Pljevlja, ali ono što je zaista bilo donekle i iznenađenje svih ovih godina jeste da je Bijelo Polje ipak grad koji prednjači po tome i po broju zagađenih dana u mjesecu i po indeksu zagađenosti koji se može dobiti na osnovu svih tih parametara koje dobijamo sa mjernih stanica. Problem, kao što rekoh, je aktuelan od 2019. godine, ali je postojao i znatno ranije, mogu slobodno reći decenijama unazad, ali se nije toliko govorilo jer nijesmo imali ni dovoljno podataka iako je kvalitet života u zimskom periodu u Bijelom Polju vrlo loš, kvalitet vazduha takođe vrlo loš. Teško je funkcionisati u tim uslovima običnom građaninu da jednostavno izađe iz kuće i prošetati gradom ili da ode do najbliže prodavnice. Ovaj problem zaista treba rješavati urgentno. Vi ste posjetili opštinu Bijelo Polje, reagovali ste na apele koji su stizali i od građana, ali i od lokalne samouprave i najavili ste određene mjere koje planirate da sprovedete.

Dakle, najavili ste određene mjere, kao što su subvencije na klima uređaje, na visokoefikasne klime i najavili ste da će biti već u martu ta mjera sprovedena, da će već građani 04. marta moći da se prijave za te subvencije. Ovo pitanje sam postavio upravo zbog interesovanja građana Bijelog Polja koji su i te kako zainteresovani za ovu mjeru. Ova mjera je izazvala jedno veliko intresovanje među građanima Bijelog Polja i čisto radi javnosti ovo je dobra prilika da odgovorite na pitanje zbog čega još uvijek mjera nije realizovana, a od te mjere se dosta očekuje. Naravno, ta mjera je srednjeročna mjera, nije mjera koja će na duže staze riješiti ovaj problem, ali u suštini ovaj problem zagađenosti vazduha u Bijelom Polju ima prioritet. Evo prilike da čujemo šta ste konkretno obećali građanima, na kom nivou je realizacija svega toga i šta su neki Vaši budući planovi kada je u pitanju zagađenost vazduha u Bijelom Polju. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 12:20:24)

Zahvaljujem, kolega Smailoviću.

Proceduralno poslanik Nikola Zirojević. Izvolite.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (15.04.24 12:20:29)

Hvala, predsjedavajući.

Javljam se po dva osnova proceduralno. Prvi osnov je da je upravo na Odboru za međunarodne odnose i iseljenike glasovima parlamentarne većine odbijena inicijativa za kontrolno saslušanje ministra vanjskih poslova Filipa Ivanovića iako su je, shodno Poslovniku, potpisali petoro poslanika, tj. više od 1/3 poslanika. Da kažem Vama, žao mi je što predsjednik Parlamenta nije tu, ali računam da ste potpuno adekvatna zamjena s obzirom na to da ste potpredsjednik Parlamenta, da se na ovaj način u potpunosti onemogućava kontrolna uloga Parlamenta, da se na ovaj način u potpunosti obesmišljava stav 7 člana 75 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, da ovo nije prvi put, pogotovu da kolege iz poslaničkog kluba Pokreta Evropa bježe od razgovora na one teme koje su vrlo važne. Ja neću sada ovdje s obzirom na to da je proceduralna reakcija govoriti o tome koliko je besmislena bila argumentacija za odbijanje ove inicijative, jer u suštini stav 7 člana 75 Poslovnika je u potpunosti jasan. Tako da bih Vas zamolio, možda je i bolje što ste Vi tu, s obzirom na to da pripadate tom poslaničkom klubu, da ubuduće apelujete i na Vaše kolegice i kolege da se pridržavamo Poslovnika, s obzirom na to da ako na ovaj način nastavimo da djelujemo ovo poprima

obrise jednog autokratskog režima, gdje se predstavnicima, tj. poslanicima opozicije ne dozvoljava da postavljaju pitanja na one teme za koje smatraju da su adekvatne.

Druga proceduralna intervencija - reagovao bih na samom početku sjednice, ali sam bio gore na Odboru, zamolio bih Vas da zaštitite ovaj dom i da zaštitite sve poslanice i poslanike u ovome domu od vrlo neodgovornih i nepristojnih karakteristika koje predsjednik Vlade daje ka Parlamentu. S obzirom na to da je on prije nekoliko dana rekao da je Parlament Crne Gore cirkus, mislim da je to kada dolazi od nekoga ko je predsjednik Vlade ove države, ko crpi legitimitet upravo iz ovog Parlamenta i ko se na toj poziciji nalazi s obzirom na to da su ga 46 poslanika ovog Parlamenta izabrali - u krajnju ruku neprimjereno. Mislim da je predsjednik Parlamenta morao da reaguje, a ja ću reći da se sa premijerom Spajićem slažem samo u jednom. Ovaj Parlament zaista poprma obrise cirkusa u toku premijerskog sata jer kada klovn uđe u palatu, on ne postaje kralj, već palata postaje cirkus.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 12:23:14)

Zahvaljujem, kolega Zirojeviću.

Mislim da svako treba da odgovara za svoje ponašanje i za stil izražavanja. Tu su građani na kraju da procijene da li je to bilo dobro ili nije. Imamo izbore i u narednom periodu, imaćemo ih vjerovatno za tri godine i na državnom nivou, tako da ćemo imati priliku da čujemo i sud građana i šta oni misle o svemu tome.

Sad predlažem da se mi vratimo na dnevni red i na poslanička pitanja. Naravno, poštujem i sve što ste pokrenuli u okviru procedure. Postoje i drugi forumi na kojima možemo da sve ove teme aktuelizujemo, ali ja bih želio danas da budemo efikasni i da se vratimo na poslanička pitanja.

Stoga, molim kolegu Mujovića da da odgovore na postavljena pitanja. Izvolite.

SASA MUJOVIĆ (15.04.24 12:24:06)

Poštovani gospodine Smailoviću,

Zaista Vam se zahvaljujem na izuzetno korektnoj elaboraciji pitanja koja ste danas kandidovali. Jako sam dobro upoznat sa problematikom zagađenja životne sredine i zagađenja vazduha i mogu vam reći da sam veoma zabrinut što Crna Gora daje dva lidera u toj oblasti i to na evropskom nivou - Pljevlja i Bijelo Polje. To me čini duboko nespokojnim i jednostavno postavlja se pitanje zašto je to tako i zašto jednostavno tokom trajanja grejne sezone, u periodu od oktobra do aprila, imamo praktično mrtvu trku ta dva grada koji će od njih imati negativniji ekotoksikološki izvještaj i gdje će registrovani nivo nedozvoljenih čestica u atmosferi odnosno u vazduhu biti veći.

Kad govorimo o Pljevljima, tu je situacija, uslovno rečeno, laka. Tu imamo dežurnog krivca koji se zove Termoelektrana i svu odgovornost prenosimo na Termoelektranu iako neće biti da je baš tako.

S druge strane, Bijelo Polje nema Termoelektranu, ali opet problem postoji. Problem Bijelog Polja je u stvari sublimacija ili, bolje reći, kombinacija geografskog položaja Bijelog Polja, meteoroloških prilika takozvanih temperaturnih inverzija vrlo karakterističnih za zimski period i konačno, i ono što je najvažnije, korišćenje drvne mase i uglja za potrebe grijanja. Ako svemu tome dodate i uticaj saobraćaja, eto posloženih kockica mozaika koji se zove problem Bijelog Polja.

Kako taj problem možemo riješiti? Možemo riješiti na dva načina.

Prvo, kratkoročno, odnosno brže, bržom metodom, a to je da postepeno ukidamo korišćenje drvne mase i uglja za potrebe grijanja, da povećamo energetske efikasnosti i takođe povećamo i pospješujemo korišćenje solarne energije za potrebe domaćinstava.

Druga metoda i drugi način je da dugoročno riješimo taj problem, a to je kroz izgradnju toplifikacije grada, odnosno kroz izgradnju jednog kombinovanog postrojenja za proizvodnju električne energije i vodene pare. Pazite, kod ovog drugog rješenja moramo da budemo vrlo oprezni, jer postoje dvije zamke.

Jedna zamka - to kombinovano postrojenje trebalo bi da koristi biomasu, a znajući našu "ogovornost", ja se bojim da ne pređemo u krajnost da umjesto biomase odnosno otpadaka šumskih da tako kažem produkata, odnosno nekih nusprodukata koje naše šume daju, da ne počnemo sjeći naše šume i na taj način koristiti i na taj način omogućiti rad takvog kombinovanog postrojenja. Druga opcija koja je ovako veliki znak pitanja, koja lebdi jeste - da li je izgradnja takvog kombinovanog postrojenja ekonomski opravdana, imajući na umu broj stanovnika Bijelog Polja ili, bolje reći, konzum koji bi koristio tu toplotnu energiju.

Šta je Ministarstvo, energetike i rudarstva sa ovog aspekta uradilo i šta planira uraditi? Kao što ste rekli, posjetio sam Bijelo Polje, obećao sam nešto građanima i decidno kažem - od obećanja i svega što sam tada rekao neću odustati ni po koju cijenu. Ono što Vam mogu reći da je na pragu realizacije program pospješivanja energetske efikasnosti za sjeverne opštine Crne Gore. Taj program već bi se trebao naći na odobrenje od strane Vlade Crne Gore na sjednici koja se održava u četvrtak i od tog dana 8,8 miliona eura

biće na raspolaganju građanima sjevernih opština Crne Gore, između ostalih, i Bijelom Polju za poboljšanje energetske efikasnosti, a to je: nabavka klima-uređaja, nabavka toplotnih pumpi, peći na pelet za nabavku takođe visokoekonomičnih, odnosno energetski efikasnih kućanskih aparata, za izrade fasade i tako dalje. Dodatno, za Bijelo Polje biće kreiran specijalni posebni program koji će se ticati subvencija za nabavku klima-uređaja.

Taj program, nažalost, i izvinjavam se građanima, obećao sam da će startovati već od 04. marta, ali postoji određena inercija u radu eko fonda, odnosno određene procedure kako sredstva postaju raspoloživa i, kao posledica upravo tih tehničkih detalja, dešava se kašnjenje. Nama je cilj da taj program bude najpovoljniji mogući za građane, da jednostavno apliciraju, da jednostavno dobiju subvencije i ono što je jako važno - da dobijamo kvalifikovane isporučioce klima-uređaja, koje neće zloupotrijebiti situaciju i koji neće podizati cijene klima uređaja u periodu dok traju subvencije. Ako se to desi, pa čemu subvencije? Ako je cijena klima-uređaja 500 eura, mi dodijelimo subvencije 60%, a neko poveća cijenu u nabavci za 40-50% - šta smo onda postigli? Moramo biti vrlo obazrivi i nadam se da će vrlo brzo početi taj program. U svakom slučaju programa će biti i to je ono što je najvažnije.

Konačno, dan nakon moje posjete Bijelom Polju 08. februara 2024. godine obratio sam se gospodinu Milutinu Đukanoviću, gospodinu Ivanu Bulatoviću i gospođi Valeriji Saveljić i molim ih da kreiraju posebni program namijenjen za Bijelo Polje i gradove sjevera Crne Gore, koji će se zvati Solari sjever, koji će biti povoljniji od postojećih programa Solari 3.000+ i 500+ i koji će omogućiti veću implementaciju i veće korišćenje solarne energije za potrebe proizvodnje električne energije pojedinačkih potrošača, odnosno domaćinstava. Takođe, vezano za ovo dugoročno rješavanje problema i tu radimo vrlo intenzivno.

Imamo jednog zainteresovanog britanskog investitora koji je spreman da nam dostavi studiju izvodljivosti za izgradnju elektrane toplane i cijeli proces je već započeo. U cijeli proces je uključeno opštinsko rukovodstvo Bijelog Polja, tako da se nadam da ćemo imati vrlo skore informacije da li je to održivo rješenje. Odmah da vam kažem, ako se to pokaže neodrživim - imamo i alternativu. To je subvencija nabavke toplotnih pumpi koja se pokazala kao vrlo efikasno rješenje na primjer u gradovima Norveške, Finske i tako dalje. Toliko u najkraćem. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 12:30:44)

Zahvaljujem, ministre Mujoviću. Pravo na komentar ima kolega Smailović. Izvolite.

AMER SMAILOVIĆ (15.04.24 12:30:52)

Ministre,

Radi se, kao što smo rekli, o višedecenijskom problemu koji treba rješavati, jer zdravlje građana je prioritet, zdravlje građana nema alternativu i mora nam biti na prvom mjestu. Ovaj problem se može isključivo rješavati dobrom sinergijom između Vlade i lokalnih samouprava.

Raduje me sve ovo što ste najavili, sve ove mjere. S druge strane, treba biti oprezan prilikom davanja određenih rokova, pogotovo kada je u pitanju veliki broj građana, a Bijelo Polje je opština koja spada među tri-četiri opštine po brojnosti u Crnoj Gori. Građani imaju određena očekivanja kada se postave određeni rokovi, a naročito treba biti oprezan jer se radi o vrlo kompleksnoj materiji. Vi ste to dobro sada elaborirali i zaista treba biti u tom pravcu oprezan, jer građani se interesuju svakodnevno i očekuju određene mjere. Iako je sada lijepo vrijeme, iako taj problem nije izražen, vrlo brzo će nastupiti zimski period, blizu je novembar kada ponovo ćemo se susresti sa istim problemom u Bijelom Polju.

Očekujem da ovo što ste sada najavili radite na jedan vrlo posvećen način kako bi građani Bijelog Polja udisali svježiji vazduh, a vjerujem i svih ostalih opština u Crnoj Gori. Ono što je opština već u nekoliko navrata pokrenula kada je u pitanju ovo pitanje jeste i nekoliko mjera koje je ona donijela. Svakako nijesu dovoljne i ne može opština da riješi ovaj problem na kvalitetan način bez pomoći podrške Vlade, ali određene mjere su donijete od identifikovanja samog problema koji je aktuelan, kao što sam rekao od 2019. godine, uzroka tog problema, formiranja određenih stručnih komisija koje su se bavile ovim problemom. Više puta su slati i dopisi prema Vladi da se Vlada pozabavi ovim pitanjem.

Takođe, Opština Bijelo Polje je pod svoju budžetsku stavku u okviru Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj predvidjela i sredstva za nabavku filtera za prečišćavanje vazduha, prije svega na institucijama kolektivnog tipa poput Centra za kulturu, zgrade Opštine, zgrade Osnovnog suda i tako dalje, gdje su postavljeni ti filteri koji donekle pomažu kada je u pitanju čist vazduh i ono što izazivaju te kolektivne institucije kada je u pitanju zagađenost vazduha u opštini Bijelo Polje.

Najavili ste i studije koje se tiču i toplifikacije i svega ostalog, najavili ste da ćete i o tome dosta toga analizirati i da će taj problem kada je u pitanju Bijelo Polje koliko-toliko biti riješen u nekom narednom periodu. Zdravlje građana nema alternativu i ponovo pozivam na oprez prilikom najavljivanja određenih mjera, jer zaista ne treba biti, ne kažem u Vašem slučaju, populista i obećavati građanima i toplotne pumpe i sve ono što možda građani nijesu u mogućnosti da priušte. Za sve te mjere trebaju se stvoriti određeni preduslovi i kada su u pitanju i fasade, i stolarija na kućama, i sve ono što bi moglo imati pozitivnog efekta kada bi se sve te mjere sprovele. Ali, kao što rekoh, ovo treba da bude zajednički interes i Vlade i opštine i treba komunikacija da bude na jednom znatno većem nivou bez obzira na to ko vrši vlast i na nivou države i na nivou opštine. Ipak, treba voditi računa o zdravlju građana i zajedničkom interesu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 12:34:49)

Zahvaljujem, kolega Smailoviću.

Sada prelazimo na sledeće poslaničko pitanje koje je postavio poslanik Nikola Rakočević. Gospodine Rakočeviću, imate riječ. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (15.04.24 12:35:03)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Parlamenta.

Poštovani ministre, prije svega, poštovani građani, uvažene kolege poslanici, odnosno poslanice, Ministru sam postavio pitanje s namjerom da problematizujem, a vjerujem zajedno sa Vama, katastrofalno loše stanje u elektroenergetskom sektoru u poslednjih tri godine.

Dakle, ovo se ne tiče samo pitanja CEDIS-a koje je u fokusu mog interesovanja danas, već je riječ i o Rudniku uglja, o kojem ćemo pričati u toku ove sedmice na način na koji smo pričali o CEDIS-u prošle sedmice, na bazi argumenata, radi se o Elektroprivredi Crne Gore, o kojoj ćemo takođe pričati u narednim danima, takođe, na bazi argumenata o kojima smo govorili o CEDIS-u.

Međutim, ipak dopustite da postavim pitanje a onda, u odnosu na odgovor uvaženog ministra, da koncipiramo zajednički stav. CEDIS je danas uništeno preduzeće. U prilog tome govore činjenice, a ja ću da Vam kažem vrlo kratko, budući da nemamo puno vremena, možda kasnije nastavimo dalje, poslovni rezultati CEDIS-a u 2019. godini su bili +1,5 miliona eura. Godine 2022, prema Izveštaju Državne revizorske institucije, minus je 13 miliona. Dakle, sa plusa sa 1,5 došli smo na 13 miliona gubitka. U 2019. godini troškovi zarada CEDIS-a bili su na nivou od 25 miliona eura, 2022. godine, ponovo na osnovu Izveštaja DRI-a, 31 milion eura. Zaposlenih u 2019. godini imali smo 1.348 u CEDIS-u, a precizno 2022. godine, ponovo prema Izveštaju Državne revizorske institucije, 1623. Ovaj broj je sigurno za nekoliko stotina lica dramatičniji u ovom trenutku kako razgovaramo o CEDIS-u. Da ne pričamo o brojnim spornim vrlo sumnjivim poslovima, uključujući javne nabavke mimo zakona. E sad se postavlja jedno pitanje: Ko je odgovoran za ovo stanje? A ja ću reći građanima, da bi ovdje vjerovali u ovo što govorim, da bi relevantnost onoga što ću kazati bila ubjedljivija, odgovornost za ovo stanje nije na ministru Mujoviću. Evo, mi smo politička konkurencija, mi smo opozicija, ovo je Vlada, vrlo smo oštri i kritikujemo ono što radi Vlada u segmentima, jer posao nije kako treba. Međutim, odgovornost ministra Mujovića ne postoji.

Ključna i jedina odgovornost je na dvije vlade prije ove koja je sad formirana i na menadžmentu u elektroenergetskom sektoru. E sad se postavlja pitanje, uvaženi ministar sa ozbiljnim kredibilitetom, dakle to je čovjek koji je 2019. godine izabran za dekana. Sjetite se priče nedoraslog predsjednika države Milatovića koji je govorio kako je to bio zarobljeni univerzitet đe on nije mogao da dobije šansu, a neki je tamo Ivan Vuković ili neko drugi mogao jer je imao partijsku knjižicu. Pa hoćete li vi da kažete da je gospodin Mujović, koji je evo politička konkurencija vrlo oštra ovoj opoziciji, koja je tada bila vlast, bio dekan 2019. godine Elektrotehničkog fakulteta zato što je imao partijsku knjižicu? Ne, bio je profesionalac.

E taj integritet sada treba dodatno da se zaštiti. Kako? Tako što će poslovni rezultati u elektroenergetskom sektoru da se poprave. Sa menadžmentom koji je napravio ove probleme ćemo stići tačno na isto mjesto na koje smo stigli kada smo im povjerali te kompanije na upravljanje prije tri godine, a to je još u dublji minus. Zbog toga je moje pitanje šta vi planirate da uradite, a od Vašeg odgovora pred ukupnom javnošću će zavisiti moj odnos u odnosu na ono što je vaša politička perspektiva, a naravno i stručni integritet koji ste obećavali da ćete da založite kad postanete ministar da riješite ovo goruće pitanje. Šta ćete, na bazi meritokratije koju ste nam obećali, da učinite da oni koji su odgovorni za katastrofalno stanje u elektroenergetskom sektoru ne budu sankcionisani, jer to nije Vaša nadležnost, međutim, da se ne nalaze na pozicijama odlučivanja? Svjedoci smo da oni koji su bili u izvršnom menadžmentu elektroenergetskih kompanija sada prelaze u odbor direktora, između ostalog, da bi prikivali tragove svog lošeg poslovanja, a možda i sumnjivih poslovnih radnji koje su bile karakteristične za ova preduzeća u poslednje tri godine.

Dakle, šta je rješenje ministra Mujovića, koja su ograničenja u smislu njegove nadležnosti vezano za postavljanje rukovodećeg kadra i, ukoliko ta ograničenja postoje, da li postoje drugi mehanizmi poput praćenja rezultata u budućem periodu i pozivanja na odgovornost ne samo na Vladi, nego pred ukupnom javnošću onih koji će, sasvim sigurno, nastaviti onim putem koji su sami trasirali poslednjih nekoliko godina. Zahvaljujem, ministre, i hvala Vama, potpredsjedniče.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 12:41:00)

Zahvaljujem, kolega Rakočeviću.
Sada pravo na odgovor ima ministar Mujović.
Izvolite.

SASA MUJOVIĆ (15.04.24 12:41:06)

Poštovani gospodine Rakočeviću,

Nemojte očekivati od mene da govorim ono što ne mislim. Nemojte očekivati od mene da branim ono što se odbraniti ne može i nemojte očekivati da ću pokušati da uvjeravam i ubjeđujem Vas i crnogorsku javnost da u CEDIS-u cvjetaju ruže. CEDIS je kompanija koja je stvorena da uspije, to je monopolista u oblasti kojom se bavi. CEDIS je kompanija koja ima visokokvalitetan tehnički kadar, sposoban da rješava najsloženije probleme koje se tiču distributivnih mreža. Umjesto da pažnju javnosti privlače svojim rezultatima, a zašto imaju sve potrebno, oni su predmet interesovanja DRI-a i Specijalnog državnog tužilaštva. Nedopustivo.

Gospodine Rakočeviću, Vaše vrlo afirmativno izlaganje i obrazloženje teme, koje se odnosi prije svega prema meni, me obavezuje da bude vrlo iskren prema Vama i da Vam kažem da smatram da gospodin Vladimir Čađenović nije početak i kraj problema CEDIS-a. Da je to tako, mislim da bi lako izašli na kraj, ma koliko ta individua bila jaka ili nejaka - izborili bi se s tim. Ali, nažalost, problemi CEDIS-a sežu daleko dublje. Moram reći, sa velikim žaljenjem, da kontraverze prate to preduzeće maltene od njegovog osnivanja. Partijsko zapošljavanje, da kažem, najblaženo rečeno sumnjivi tenderi su nešto što datira maltene od postanka tog preduzeća. Istini za volju, finansijski pokazatelji poslovanja u tom periodu, odnosno Čađenovića i prethodnika su kudikamo bolji, ali i to da Vam kažem. Ni malo me to ne fascinira, a zašto? Zato što ta ekipa menadžmenta nije prošla kroz energetske krize kroz koju je aktuelno rukovodstvo prošlo, pa me jako interesuje kako bi se spram toga odnijeli i da li bi bili u stanju da se odupru pritisku s vrha i da urade ono što je aktuelni menadžment, odnosno bivši već uradio, a to je da se odrekne regulatorno dozvoljenog prihoda i preduzeće gurne u dug od nekih 14 miliona eura. Nedopustivo. Da vam kažem i dalje šta je veliki problem sa gospodinom Čađenovićem, odnosno prethodnim menadžmentom. Ja bih rekao da taj ko je postavio gospodina Čađenovića za mjesto izvršnog direktora CEDIS-a nije mu dobro mislio, napravio mu je medvedu uslugu. Imam to pravo da kažem zato što sam imao predmet koji se zove Elektrodistributivni sistem i na Elektrotehničkom fakultetu. Moram reći da je poznavanje rada elektrodistributivnog sistema, pa skoro da kažem, esencija elektroenergetike. I ako vi postavite na tu poziciju nekoga ko je pravne struke, zaista od njega, po meni, pravite glinenog goluba ili laku metu za odstrijel.

Možda će djelovati paradoksalno, ali pozicija na kojoj se nalazi sada gospodin Čađenović je puno prirodnija sa aspekta njegovog obrazovanja u odnosu na ono što je prije pokrивao. Da Vam kažem i dalje, šta smatram greškom ovog već bivšeg menadžmenta, potpuno ste u pravu - nedopustivo veliki broj novozaposlenih, neadekvatna struktura novozaposlenih, imate jako veliko povećanje u administraciji. Rekao sam - odrekli su se regulatorno dozvoljenog prihoda. Znači, sve su to stvari koje su, onako da kažem, prilično, prilično diskreditujuće za neko rukovodstvo.

Šta ja mogu da uradim? Reći ću Vam vrlo otvoreno, pri čemu ne tražim da imate bilo kakvo sažaljenje prema meni ili bilo ko drugi, svjestan sam u što sam ušao i jednostavno samo treba da nađem najbolji modalitet da dobijem najbolje za preduzeća koja su pod ingerencijom mog Ministarstva. Reći ću Vam, gospodine Rakočeviću, a to je negdje možda odgovor i na sljedeće pitanje gospodina Anđušića, došao sam na gotovu štetu, ili, bolje reći, ja nisam učestvovao u izbornoj trci i nisam zaslužan ni na koji način za izborni rezultat ni PES-a, ni Demokratske Crne Gore, ni Nove srpske demokratije, ni vaše partije. Apsolutno ne. Bio sam na nekom godišnjem odmoru dok ste se Vi i ostala gospoda poslanici borili za glasove i dok je Vlada tražila mehanizme kako da bude koncipirana i ko će sve da budu njeni konstituenti.

Dakle, hoću da Vam kažem, karte su podijeljene prije mene i tačno je rečeno i naglašeno kome koja od pozicija u odboru direktora pripada. Demokratska Crna Gora je dobila poziciju predsjednika odbora direktora CEDIS-a i jedino što sam mogao je da molim predstavnike da delegiraju najbolji, najstručniji kadar za tu poziciju. Njihov odgovor je bio gospodin Čađenović. Nažalost, nemam moći, želim da budem potpuno

realan, da to promijenim. Šta mogu promijeniti i na što sam uticao? Uticao sam da se meritokratija sprovodi u smislu izbora ključnog čovjeka koji treba da da, da tako kažem, glavni doprinos prevazilaženju krize u CEDIS-u, izboru izvršnog direktora. Na poziciji izvršnog direktora imamo čovjeka koji ima iskustvo u struci, vidjećemo kako će se pokazati, ali u svakom slučaju on je v.d. i sigurni budite izvršni direktor će biti usko stručno lice. Išao bih čak do tih detalja, imajući na umu koliko je važna ova problematika, da vam kažem, da za konkurs za izbor izvršnog direktora ne bih stavio uslov pet godina rada u struci, nego najmanje 20 godina rada u struci. Potpuno argumentovano Vam kažem da je problematika Elektrodistributivnog sistema ekstremno složena i ne može je poznavati onaj koji ima pet godina rada u struci. Nikako. Dakle, izvršni direktor će biti stručno lice.

Ono što je ključno i što Vam obećavam, a evo danas to kažem pred crnogorskom javnošću, a vidjećete, ovaj ministar nije rođen i nije došao ovdje da čuti, da klima glavom i da zabija glavu u pijesak. Nikako, nikako. Čuli ste me sada, pozivajte se na moju riječ i na moju odgovornost. Dobro ću se baviti CEDIS-om i Rudnikom uglja i njima i svima da poručim i svim ostalim kompanijama koje su pod ingerencijom mog Ministarstva, a koliko mi to zakon nalaže. Budite sigurni, Saša Mujović im se skloniti neće i neće raditi, makar koliko je u mojoj moći, ništa nečasno. Evo, možda malo digresije, izvinjavam se odmah završavam. Dotakli ste se Rudnika uglja, ja sam u Rudniku uglja DRI da odmah intervenišu i da ide tamo i da utvrdi sve nezakonitosti, da utvrdi, ne mogu ja to utvrditi. Imam mnogo informacija, ali kako da budem objektivan da kažem šta je tačno, što nije tačno. Dakle, obećavam da ću se dobro baviti i jednostavno hoću da budem realan. Nešto mogu uraditi, nešto ne mogu, negdje su mi ruke vezane, negdje nisu, ali zapamtite - čutati neću. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 12:49:22)

Zahvaljujem, ministre Mujoviću.
Pravo na komentar ima poslanik Rakočević.
Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (15.04.24 12:49:31)

Obećali ste odgovornost sa te pozicije, a mi iz opozicije, koliko god to nekarakteristično zvučalo, obećavamo da ćemo dati podršku svakome ko radi u interesu preduzeća koja su u vlasništvu države ili većinskom vlasništvu države i ko radi u interesu budžeta Crne Gore, a u konkretnom slučaju elektroenergetskog sektora. Zbog toga dok god budete pokazivali naravno i riječima, ali i djelima ono što ste sad kazali, imaćete podršku ovih ljudi ovdje kojima nije stalo da ovu temu problematizuju zbog političkih poena. Jer, znate što, dugo smo mi u politici, dobro mi znamo da nažalost ove teme ne opredjeljuju prosječnog birača u Crnoj Gori, već senzacionalizam kojim se populističke partije najbolje znaju baviti. E, mi ipak, sa druge strane, ove teme pokrećemo da bi zaštitili državni interes, da pokušamo u mjeri mogućeg jer opozicija ne može upravljati tim preduzećima, ali može sugerisati, može držati u fokusu javnosti ove teme, da bi Vlada i menadžment tih preduzeća funkcionisali bolje, a ako to ne čine, da bi pred cjelokupnom javnošću tražili odgovornost za loše rezultate.

Ja gospodina Čađanovića nijednom riječju nisam pomenuo, a to nije slučajno. Mene ne interesuje da crtamo mete bilo kome. Interesujem me naravno da svako odgovara za ono što je uradio ili što nije uradio i pred ukupnom javnošću politički, ali naravno i krivično-pravno. To me vrlo interesuje. Međutim, ne da bi crtali mete i zbog toga toga čovjeka nisam pomenuo. Dakle, naša namjera je, kao što smo kazali, da dođemo do potencijalno dobrih rješenja koja će omogućiti da dođemo do makar onog plusa koji smo imali 2019. godine, da dođemo makar do situacije da kažemo ovako - hajde sjetite se jednog direktora tih preduzeća, u periodu prije 2020. godine, i kažite njegovo ime. Nećete se sjetiti. Uglavnom se nećete sjetiti zato što to nisu ljudi koji su članovi neke partije bili. Ti ljudi su dolazili tu na osnovu svojih stručnih referenci. Je li 1,5 miliona veliki plus za 2019. godinu, u vremenu kad je ukupno elektroenergetski sektor na evropskom nivou bio jači nego kasnije? Možda nije dovoljan plus, ali je bio plus, bili su ozbiljni rezultati. Danas, u preduzećima u elektroenergetskom sektoru, imamo članove predsjedništva političkih partija, predsjednike opštinskih odbora političkih partija, PR-e političkih partija. Dakle, imamo najistaknutije funkcionere političkih partija bez dana iskustva u sektoru.

Dopunsko pitanje, potpredsjedniče.

Da li ćete, gospodine Mujoviću, prihvatiti poziv da formiramo radnu grupu koja će raditi na zakonodavnom rješenju, sa ciljem da se u elektroenergetskim preduzećima, ali i u svim preduzećima tržišno orijentisanim u vlasništvu države, propišu uslovi da menadžment ne može biti sa partijskom knjižicom, ili da se uslovi za rukovodioce preduzeća propišu na način da se favorizuju i jedino mogu svoje mjesto u tim

preduzećima na rukovodećim pozicijama naći ljudi iz struke, ljudi sa tržišta, ljudi sa dokazanim višegodišnjim rezultatima?

Ovdje je naša namjera da stvorimo zakonsko rješenje koje će onemogućiti partijskom kadru i partijskom uhljebu da bude na čelu najvažnijih preduzeća koja trebaju da generišu ekonomski rast države. Dakle, ovo je otvoreno dopunsko pitanje i očekujem odgovor.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 12:53:50)

Zahvaljujem, poslaniče Rakočeviću.
Pravo na odgovor ima ministar Mujović.
Izvolite.

SAŠA MUJOVIĆ (15.04.24 12:53:56)

Svaka škola se plaća i svaku školu treba naučiti. Vi ste pokazali političko iskustvo i u odnosu na mene vezano tim što niste pominjali konkretno osobe, ja sam pomenuo gospodina Čađenovića. Evo izvinjavam se ako sam na taj način napravio jedan, da kažem, faul politički, ali, razumjećete me, prosto htio sam da nazovemo stvari pravim imenom.

Što se tiče Vaše inicijative, vrlo ću Vam direktno odgovoriti, ali prvo malo da se od jednog šireg konteksta pođe. Želim da budem tu malo oprezan iz prostog razloga, što sam već krenuo bio u određene procedure, u određene korake, ali se onda naišlo na zid. U kom smislu to govorim? Pazite, vi ste svjedoci da neka naša preduzeća kao što su Solar gradnja, kao što je Željezara itd. imaju kao ćerke kompanije Elektroprivrede Crne Gore svoje odbore direktora koji broje šest, sedam članova. Moja prva ideja je bila da se ti odbori direktora ukinu ili da se broj smanji. Pa šta će Solar gradnji ili Željezari sedam članova odbora direktora? Čemu to? Šta je to? To je prosto provociranje političkog zapošljavanja. To je to.

Znači, to je bila moja ideja. Htio sam to da predložim, međutim rečeno je: Gospodine, karte su podijeljene. Kao što sam Vam rekao - karte su podijeljene. Koga vi sada da diskreditujete i da kažete od tih sedam članova odbora direktora trebate da eliminišete četiri i da imate tu vašu dvojku od tri? Kako, koga?

Molim Vas za razumijevanje u tom smislu da su mi sa nekog aspekta ruke vezane. Ovo što ste Vi rekli, ideju koju ste predložili, Saša Mujović, profesor Elektrotehničkog fakulteta, ne da pozdravlja nego grli tu Vašu ideju i to je spasonosno i jedino pravo rješenje. Prosto vapim da naše društvo sazri, da idemo u tom pravcu. Da li ću podržati i da li mogu to podržati, opet kažem - lično apsolutno podržavam, a da li je to moguće sada implementirati prosto ne želim da Vam nešto obećam, a postavlja se prije svega pitanje za koji period, otkad bi važio potencijalno taj zakon u nekoj bliskoj budućnosti. To mislite, je li tako? Pazite, teško bi bilo sada posmjenjivati kompletne menadžmente spram ovoga što sam maloprije rekao, političkih dogovora, ali da je to put kojim treba ići i da je to inicijativa koju ste kandidovali - apsolutno je sjajna. Pokrenite inicijativu, evo vidjećemo šta sa tog aspekta, kakav odgovor moj može biti.

Dakle, kao neko ko nije politički angažovan, apsolutno podržavam i to je jedina spasonosna mjera da naše kompanije funkcionišu i da se povinuju zakonima tržišta, a ne političkim zakonima i da nijesu taoci politike i partijske enklave, nego zdrava preduzeća i neko ko će zaista generisati profite. Jer, pazite, sva ova Vaša priča i moja priča imaju samo jedan cilj - ozdraviti i osnažiti ekonomiju Crne Gore. Ako mi naša preduzeća pretvorimo u bolesnike, pa kome će taj bolesnik dobra donijeti? Kome? Ali, pazite, gospodine Rakočeviću, i ajde da budemo tu potpuno svjesni - ovo je proces koji mora da traje. Pazite, kao po nekom pravilu, ako jedan sistem devastirate određeni broj godina, onda vam najmanje treba toliko godina da izađete na zelenu granu ili, što kaže gospodin Joković, duplo. Ali, evo, da ne budem pesimista, treba vrijeme, treba da sazri svijest. Ja bih bio najsrećniji, nemate većeg prijatelja ideje koju ste kandidovali od mene lično, ali samo je pitanje koliko je to realno u datom momentu.

Dakle, ne eskiviram odgovornost svoju, ne bježim od proklamovanih ciljeva, ali prosto hoću da Vas pozovem na jednu dozu realnosti i toga da ipak moramo biti čvrsto sa obje noge na zemlji i zajedno, baš ovako kako ste rekli zajedno, svi smo na istom zadatku. Ja Vas u ovom procesu ne doživljam kao opoziciju, odmah da vam kažem. Vi ste mi pomoć, Vi i svi ostali poslanici. Da napravimo nešto, da napravimo iskorak mali, evo i da za četiri godine možemo reći zajedno smo ovaj ministar, njegovo Ministarstvo i svi poslanici napravili mali progres u najznačajnijoj oblasti, uz izvinjenje gospodinu Jokoviću, za Crnu Goru, eto ako izuzmemo poljoprivredu i turizam.

Eto toliko, zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 12:59:19)

Zahvaljujem, gospodine Mujoviću.

Sada prelazimo na sljedeće poslaničko pitanje koje za Vas ima poslanik Mihailo Anđušić.

Molim Vas, uzmite riječ.

Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (15.04.24 12:59:31)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Evo nakon ove čini mi se jedne pristojne i korektno rasprave koju su imali kolega Rakočević i uvaženi ministar Mujović, moje pitanje je negdje slične tematike. Ja sam u skorije vrijeme više puta imao prilike da razgovaram sa uvažanim ministrom na ovu temu i moram Vam reći bez obzira što smo i danas čuli prilično jasne stavove od Vas, bez obzira na sve ono što sam Vas u prethodnom periodu pitao - mi ćemo i dalje insistirati i baviti se ovim temama i vjerujte da imamo još puno materijala kojim ćemo se tek baviti u narednom periodu.

Kasnije, u zavisnosti od Vašeg odgovora, ću se osvrnuti na neke stvari i dodatno prokomentarisati sve ovo, ali ja mislim da današnja rasprava, ako je tako mogu da nazvati jer je bila u prilično korektnom tonu i bila je vrlo čini mi se jasna, je pokazala, prije svega, odraz parlamentarne većine i Vlade prema ovom pitanju. Ne Vaš lični odnos, s tim što ja i dalje vidim dobru dozu Vaše lične odgovornosti prema ovome iako ste uspjeli dobrim dijelom da me ubijedite da radite sve što je u Vašoj moći da ove stvari ne budu ovakve kakve jesu. Ali, osvrnuću se na to kasnije.

Moje konkretno pitanje je bilo:

Šta ste uradili da se procesuiraju i kazne stranački kadrovi koji su u energetskim kompanijama prekomjerno i nepotrebno zapošljavali ljude i tako stvarali novu bazu za glasove, plaćajući sve to novcem građana i praveći od nekad uspješnih preduzeća gubitaše?

Pri tome, vrlo moguće jer sam na kratko uspio da vidim Vaš odgovor, da može ovo da se negdje pogrešno protumači šta ste Vi uradili da procesuirate. Naravno da Vaša nadležnost nije da procesuirate, ali Vaša politička odgovornost jeste da na neki način kaznite kadrove koji nijesu radili dobro u prethodnom periodu.

Ja ću kratko se samo osvrnuti na svoje pitanje, pa ću kasnije dati komentar vezano na ono što je Vaš odgovor. Ja sam ovo pitanje postavio iz dva razloga, iz formalnog dijela i suštinskog dijela. Formalni dio zašto sam postavio ovo pitanje tiče se prije svega finansijskih rezultata, odnosno rezultata poslovanja preduzeća u elektroenergetskom sektoru. Mi smo u prethodnom periodu stavili malo više akcenat na CEDIS, a vjerujte narednih dana ćemo se još detaljnije baviti i drugim preduzećima koja su imala vrlo vjerovatno još gore rezultate u nekim drugim segmentima poslovanja od CEDIS-a.

Formalni razlozi su bili, prije svega, rezultati poslovanja odnosno finansijski rezultati, đe osam najvećih kompanija u elektroenergetskom sektoru na koje dodatno možemo da dodamo naftne kompanije, privatne itd. su pokazale da po svim pokazateljima poslovanja bilježe mnogo manju likvidnost, bilježe negativne finansijske rezultate i bilježe porast zaposlenih. To su formalni razlozi. Kažem, osam kompanija iz elektroenergetskog sektora je gotovo nepogrešivo bilježilo ovakve trendove i to je alarm da se zapitamo šta nije u redu. A što se tiče suštinskih razloga, za njih treba da pitamo ukupnu javnost - i stručnu i laičku. Pitajte prosječnog građanina kako vidi proces partijskog zapošljavanja u CEDIS-u, u Rudniku uglja, u Solaru itd. i sve će vam biti jasno. To su suštinski razlozi i vjerujte bez ikakve politike, bez loše namjere, sa ekonomskog aspekta, sa onoga što je naša nadležnost i povjerenje koje su nam dali građani i ono što su utisci građana i ukupne javnosti pitamo, prije svega, Vas, a volio bih da javnost čuje Vaš odgovor na ovo pitanje iako ga je kroz prethodno u dobroj mjeri čula, a ja ću dati svoj osvrt i dodatne argumente na sve to u odgovoru.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:04:02)

Zahvaljujem, kolega Anđušiću.

Pravo na odgovor ima ministar Mujović.

Izvolite.

SAŠA MUJOVIĆ (15.04.24 13:04:08)

Poštovani gospodine Anđušiću, zahvaljujem na ovom pitanju i na opservacijama koje ste imali. Rekao bih Vam sljedeće - da potpuno vjerujem u Vašu dobru namjeru da elektroenergetski sektor, odnosno kompanije koje potpadaju pod elektroenergetski sektor uredimo na način da to budu uzorna preduzeća i da njihovo poslovanje bude za primjer. Da li je to njihovo poslovanje za primjer i da li su rezultati onakvi kakve očekujemo - bojim se da je odgovor negativan.

Kao što i sami znate, najteže se boriti protiv sebe i najteže se boriti protiv ukorijenjenih negativnih navika. S tim u vezi, ono što mi je ovako najmanje prijalo jeste jedno stanje svijesti koje još uvijek vlada kod nas, bez obzira da li su na vlasti ovi ili oni, jeste znate, otprilike je ovako razmišljanje ljudi - Zašto bi mi kidali granu na kojoj sjedimo? Zašto bi mi prekinuli sa partijskim zapošljavanjem, kad je to praksa koju je uspostavio DPS ili neka druga stranka prije nas? Mi samo slijedimo utabanu stazu, nama nema pravo niko da prigovori. Bojim se da ta utabana staza završava zidom i kada udarimo u taj zid i popunimo sva postojeća i nepostojeća radna mjesta - tada će biti kasno i tada ćemo sa žaljenjem konstatovati da su naše najpotentnije i najbolje kompanije u stvari prošlost i da jednostavno nema im oporavka ili će oporavak dugo trajati. Dakle, sa tog aspekta, jedna matrica koja je usvojena, jedna matrica koja postoji, nažalost, traje i dalje.

Kako se boriti protiv toga? Opet rizikujem da ponavljam ono što sam jednim dijelom odgovorio gospodinu Rakočeviću, ali moramo se boriti tako što ćemo biti istrajni i ne odustajati od onoga što znamo. Finalno rješenje bi zaista bilo ono što je gospodin Rakočević predlagao, da potpuno očistimo od partijskih kadrova i da dovedemo najbolja rješenja u svim energetske kompanijama. To bi bilo finalno rješenje, ali idemo ka tom finalnom rješenju. Svaki put se kreće prvim korakom. Mislim da su prvi koraci napravljeni. Svi odbori direktora svih energetske kompanija otkad sam stupio na ovu funkciju su smijenjeni. Postavljeni su novi. Jesu li najbolji, odmah da vam kažem - nijesu, ali imamo li iskoraka - imamo. Samo to što je napravljeno sa Elektroprivredom da imate tri stručnjaka koja su svjetskog glasa i renomea upravo u Odboru direktora mislim da je korak od sedam milja. Imamo, takođe, izbore izvršnih direktora, u nekim kompanijama su izabrani izvršni direktori, kao što je kompanija Elektroprivreda Crna Gora, u nekim kompanijama su to vršioći dužnosti, ali u svakom slučaju ljudi iz struke. Nismo više u situaciji da ljudi koji, vjerovatno imaju neke druge kvalitete i neke druge sposobnosti, ali koji nisu dorasli sa stručnog aspekta pozicijama koje pokrivaju. Takođe, mislim da sam sa ove pozicije otvorio vrata, ne volim tu riječ, transparentnosti i jednostavno javno pozvao sve vas, sve poslanike da mi pomažete, da vi budete moji državni sekretari i prvi asistenti. Evo kroz primjer Željezare, to možda najbolje možete vidjeti, napravili smo javni poziv, za davanje u zakup Čeličane i Kovačnice. Prvi moj akt bio je prema Skupštini Crne Gore, prema dva skupšinska odbora, jednom koji se bavi privatizacijom, a drugom za ekonomiju, finansije i budžet - gdje sam molio te ljude da se uključe u problematiku i da mi pomognu da donesmo najbolje rješenje. Pazite, ja sam vrlo realan, ja se, evo da budem neskroman, razumijem u energetiku, ali se ne razumijem u finansijske modele, ne razumijem se u neke ekonomske tokove. Zato mi je pomoć i podrška vas poslanika od velikog značaja, da mi kažete - 'ajde da izbjegnemo potencijalno nekredibilne investitore. To mi treba, kako da ih izbjegnemo. Dajte mi model kako da ih izbjegnemo. Ja sam speman da vas čujem.

Takođe, tražio sam intervenciju Državne revizorske institucije za Rudnik uglja Pljevlja. Pozivam sve organe da rade svoje posao, da svaki proces bude transparentan, spreman sam da se odazovem na svako saslušanje ove Skupštine i čak sam evo pozvao prilikom poslednjeg gostovanja, odnosno prilikom saslušanja vezano na LNG terminale da apsolutno me stalno pozivate, jer mi je u najboljem interesu da se ni jedna stvar ne drži kao tabu tema. Ja to neću, ja to ne želim. To je put u propast. Ako vi nešto mistifikujete, a nema, pa kakva mistifikacija. Ne želim da se od ministra pravi nekakvo božansko biće, ja sam neko ko treba da realizuje posao, jedan menadžer. Vi ste ti koji mi pomažete, a svi smo na istom zadatku, ljudi. Ja to tako doživljam. Nisam ja mitsko biće kojem trebaju sada nekakvi specijalni pozivi, ja ću vas da zovem i da molim da mi pomognete. To je moja ideja i ja nemam nikakav problem sa tim. Znam nešto, ima dosta toga što ne poznajem i jednostavno želim da iskoristim kapacitete svih vas kao najboljih, kao odabranih predstavnika građana Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:10:23)

Zahvaljujem, ministre Mujoviću.

Pravo na komentar i eventualno dopunsko pitanje ima kolega Anđušić.

Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (15.04.24 13:10:30)

Hvala, ministre, na ponovo direktnom odgovoru.

Nekoliko stvari. Mislim da u prijedlogu kolege Rakočevića ništa politikantsko nije bilo i da je bio vrlo direktan i konkretan i to već neko vrijeme građani očekuju od političkih predstavnika da konkretno pokažu kroz izmjene zakonskih rješenja kako bi rješavala ova pitanja oko kojih se svi nadgornjavamo je li to partijsko zapošljavanje, je li to meritokratija, partitokratija i tako dalje. E zašto kažem da ovo nije populizam? Zato što je vrlo jasno Vam dao prijedlog konkretan gospodin Rakočević. Zna li iz kog razloga? Mi smo djelatno u prethodnom periodu pokazali da smo bili spremni da na čelo kompanija iz elektroenergetskog sektora na menadžerska mjesta postavljamo ljude koji su profesionalci. Zna li kako, nemojte misliti da u sopstvenoj partiji nijesmo imali problema zbog toga, da nas naše članstvo nije optuživalo da tamo na čelo Elektroprivrede dođe čovjek koji nikad nije ušao u partiju i koji za sobom ne nosi nikakve glasove i tako dalje. Nemojte misliti da nismo imali problema zbog toga, ali to je odgovorno ponašanje, tako radi odgovorna Vlada i takav ima pristup. Svuda ćete naći greške, bilo ih je i kod nas, ali Vam odgovorno tvrdim da smo u ovoj situaciji imali takav pristup.

Pitao je to kolega Rakočević, mogu li građani da se sjete, recimo, gospodina Radulovića, za koga znam kakvo mišljenje imate, koji je delegiran u jedan od odbora direktora, mogu li se sjetiti gospodina Bulatovića, mogu li gospodina Zorana Đukanovića. To su ljudi sa fenomenalnom institucionalnom memorijom i koji su, na kraju krajeva, bilježili fenomenalne rezultate poslovanja. Protiv toga ne može da se da ni jedan jedini argument. Mi smo pokazali ozbiljnost u odnosu na druge u toj situaciji. Ovo je slika i prilika, ovo je, upotrijebiću termin, sramota onih koji uporno delegiraju ove ljude, jer znaju šta oni donose njihovoj partiji kroz takvo činjenje, odnosno nečinjenje.

Moram Vam reći, moja zamjerka Vama je što niste išli do kraja. Ja razumijem i vrlo ste otvoreno rekli da protiv toga ne možete. To je poraz sistema i sistema vrijednosti, ako hoćete, u kome živimo, poraz ove Vlade i premijera, što Vama kao takvom profesionalcu sa integritetom ne omogući da izvedete stvari na čistac. Ja mislim da, kao što ste krenuli, a mi nismo imali problem iz ovih poslaničkih klupa da istog dana pozdravimo takve Vaše inicijative, kao što ste izgurali do kraja da promijenite ove ljude na menadžerskim pozicijama, mislim da ste mogli i morali da idete do kraja da ih zamijenite i na onim mjestima u organima upravljanja. Dozvolite, ako je rješenje za ovo što je ovakve katastrofalne rezultate u CEDIS-u neko napravio, ili u Rudniku uglja, ili u Solaru, to da taj čovjek bude nagrađen pozicijom predsjednika Odbora direktora - ja mislim da se makar moralo tražiti bolje partijsko rješenje, ako hoćete, u odnosu na ono što su ti ljudi koji su nas doveli u ovakvo stanje. Mislim da su partije, prije svega, trebale i politički predstavnici Vama da pomognu, a ako nisu, ja mislim da je Vlada trebala da istraje u svojoj namjeri. Jer, sve mimo toga, svaka teza od strane premijera je goli populizam ako ne istraje u ovoj namjeri i ne pomogne Vama da ovo uradite.

Pitao sam Vas direktno nekoliko puta, ali neka bude kao dopunsko pitanje na koje ne morate da odgovorite, jer smo čuli odgovor da u narednim danima dobijemo konkretizaciju Vašeg odgovora kroz formiranje radne grupe. A mi ćemo pokazati da smo spremni da koncipiramo funkcionisanje državnih preduzeća, prije svega, u elektroenergetskom sektoru na način kako je govorio o tome kolega Rakočević, a ja od Vas očekujem inicijativu u tom dijelu da to ne ostane mrtvo slovo na papiru i da, prije svega, insistirate kod premijera da se to desi. Zahvaljujem. Izvinjavam se što sam odužio.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:14:51)

Zahvaljujem, kolega Anđušiću.

Ministar Mujović želi riječ.

Dakle, nije bilo konkretno dopunsko pitanje, ali možete kratko. Molim Vas, samo obratite pažnju na vrijeme.

SAŠA MUJOVIĆ (15.04.24 13:15:09)

Vrlo kratko.

Moram da istaknem, gospodine Anđušiću, u velikoj mjeri, u najvećem procentu, slažem se s onim što ste istakli. Moram da Vas upozorim na to da uspjeh u energetici vam veoma zavisi, presudno vam zavisi od državne stabilnosti. Kada imate stabilnu državu i imate stabilnu Vladu, koherentnu Vladu, kao što je nekad bila većinska Vlada DPS-a, kada ste većina, onda možete da imate dovoljno prostora da se "igrate" ili, bolje reći, da tražite najbolja rješenja. Ako imate Vladu heterogenu, gdje svaki od članova Vlade ima neki svoj spisak želja i zahtjeva, onda morate da ulazite u tzv. program balansiranja, pa da tražite šta je manje zlo. Gospodine Nikoliću, jesam i vjerujem sve ću uraditi što mogu da se meritokratija sprovede, ali opet Vam kažem da nemam čarobni štapić. Volio bih da imam, ne mogu sve preko noći da promijenim.

Zašto sam ovdje? Ovdje sam da se borim da partija kojoj pripadam možda na sledećim izborima ostvari bolji izborni rezultat, da bude u boljoj poziciji, da sprovodi meritokratiju za koju se zalaže. To je negdje

moja ideja i želja. Ili, da to radimo s ljudima koji dijele takve vrijednosti, koji neće tražiti partijske funkcije nego tražiti najbolje rješenje za kolektive u energetskom sektoru. Naravno, poštujem svaki Vaš stav, svaku Vašu kritiku. Radiću koliko je to maksimalno u mojoj moći. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:17:07)

Zahvaljujem, ministre Mujoviću.

Dozvolite mi da Vas informišem da je poslanik Miloš Konatar opravdano odsutan. Imao je pitanje za Vas, pa koristim priliku da Vas informišem da ćete dobiti pitanje, odnosno bićete u prilici da odgovorite sledeće nedelje.

Sada prelazimo na pitanja koja su delegirana za ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, gospodina Vladimira Jokovića. Pozivam poslanika Vladislava Bojovića da uzme riječ.

Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ (15.04.24 13:17:50)

Poštovani građani, uvažene kolege, uvaženi ministri, postavio sam poslaničko pitanje koje je, shvatio sam, Vlada delegirala na način da i ministar Mujović i ministar Joković odgovore svako za svoj resor, odnosno dio pitanja.

Moje pitanje glasi:

Koje aktivnosti Vlada Crne Gore preduzima ili planira da preduzme kako bi se pokrenula proizvodnja u nekadašnjoj fabrici drvoprerade Velimir Jakić u Pljevljima i koje aktivnosti Vlada Crne Gore preduzima ili planira da preduzme na iskorišćavanju resursa cementnog laporca u Opštini Pljevlja, na način što bi se izgradila fabrika cementa, a samim tim i otvorio veliki broj novih radnih mjesta?

Ovo pitanje sam, da mi je Poslovnik dozvoljavao, planirao da postavim premijeru Spajiću ne zato što je on Pljevljak, već zbog toga što je on prvi čovjek ove Vlade, najodgovorniji čovjek u ovoj Vladi, i najbolje bi bilo da on odgovori na ovo pitanje kao prvi među jednakima u Vladi, uz sve uvažavanje Vas i činjenice da možete kompetentno da odgovorite na ovo pitanje. Zašto to govorim? Zato što ova pitanja pokretanja proizvodnje ili obnavljanja uništene privrede na sjeveru su od strateškog značaja za opstanak sjevera Crne Gore, za ostanak mladih ljudi ili eventualni povratak mladih ljudi na sjever Crne Gore. Ovdje se radi o potencijalima i resursima koji mogu da obezbijede otvaranje stotina radnih mjesta. Ako postoji opština u Crnoj Gori u kojoj postoji potencijal da se otpočne s revitalizacijom privrede na sjeveru, to je Opština Pljevlja.

Zbog toga, smatram da je veoma važno da imamo konkretne poteze, konkretan plan i tim ljudi u Vladi, uključujući eksperte koji će se baviti ovim pitanjima. Dakle, kako da iznova pokrenemo proizvodnju koje već 20 godina zapravo i nema i ne postoji u nekadašnjem Kombinat u Velimir Jakić i kako i uz pomoć kojeg investitora da izgradimo fabriku cementa. Jer, kao što vidimo, najavljuje se izgradnja nove dionice autoputa. Znamo koliko smo toga izgubili i koliko smo cementa morali da uvezemo u okviru izgradnje prve dionice. Najavljuje se izgradnja druge dionice i mi još uvijek nemamo fabriku i pored neviđenog resursa u smislu njegovog kvaliteta i raspoloživosti i iskorišćenosti od 90%, kako ste naveli u svom odgovoru koji ćete obrazložiti.

Kada je u pitanju Vektra Jakić, i problem koji imamo i koji traje od 2006. godine kada je Draganu Brkoviću poklonjena ta fabrika, on je na kraju tu fabriku dobio za 100.000 evra, a založio je za kredite od više desetina miliona evra. Smatram da je potrebno da Vlada napravi tim koji će u najskorije vrijeme da obavi razgovor sa najvećim povjeriocima, a ne da eventualno ne daj bože da neko ima u primisli da bi trebalo razgovarati sa Draganom Brkovićem o spašavanju ove fabrike.

Kada je u pitanju cementara, pozdravljam, gospodine Mujoviću, što ste Vi u veoma kratkom periodu često dolazili u Pljevlja ili više puta ste došli u Pljevlja. Međutim, Pljevljaci sada očekuju konkretna djela i konkretne poteze, jasne planove koraka i tim ljudi koji će se Pljevljima baviti. Reći ću nešto što ne smatram da ima i trunke populizma i politikantstva. Smatram da Pljevlja zaslužuju specijalni status i specijalni tretman imajući u vidu šta su sve dala ovoj državi i šta mogu da daju državi. Ukoliko bi se, recimo, izgradnjom brze ceste, pokretanjem proizvodnje i zapošljavanjem novih ljudi u drvnom kombinatu, u cementari ili zaposlili ljudi, ukoliko bi se izgradio novi blok bolnice, to bi poslalo poruku svim građanima sjevera da su stvari počele da se mijenjaju, da idemo naprijed i da taj prostor može da obnovi i život i privredu. Završavam, pa ću nakon Vaših odgovora dati komentar. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:22:21)

Zahvaljujem, kolega Bojoviću.

Predlažem da, prvo, ministar Mujović Vam da odgovore, a nakon toga i ministar Joković. Izvolite.

SAŠA MUJOVIĆ (15.04.24 13:22:33)

Gospodine Bojoviću, potpisujem svaku riječ koju ste izrekli. Apsolutno ste u pravu za sve što ste rekli.

Govoriću vezano za Fabriku cementa, koja je apsolutno nešto što treba i što je jedan od prioriteta Vlade Crne Gore. Ovo što ste istakli da Pljevlja zaslužuju specijalni status ne kažete Vi, ne kažem ni ja. Dovoljno je samo da vidimo gdje je orijentisana pažnja IBRD-a, Svjetske banke. Bili ste svjedoci da smo nedavno imali u Pljevljima Samit o energetske tranziciji. Upravo je pažnja evropske javnosti usmjerena na Pljevlja, jer je to grad koji je ključan za energetske tranziciju, odnosno prelazak sa fosilnih goriva na obnovljive izvore energije.

Mi stalno potenciramo to energetske tranzicija, ali ta energetske tranzicija ima samo smisla ukoliko je pravedna. Nije ideja da se ugasi, da se derogira jedan grad kao što su Pljevlja i da se narod koji tamo radi u Termoelektrani i Rudniku uglja ili nekim drugim subjektima, da se ostave na ulici. Ako hoćemo energetske tranziciju, moramo stvoriti alternativu, moramo pokrenuti čitav niz, čitav lanac ostalih djelatnosti da bi te ljude nekako zbrinuli. Ova pitanja cementare, Velimira Jakića nisu stvar hoćemo li ili nećemo, moramo. Ako hoćemo da sprovedemo to što se traži, jednostavno to moramo uraditi. Istina je, bio sam nekoliko puta u Pljevljima i potpuno mi je jasno da treba preuzeti konkretne korake i konkretni koraci se rade.

Prvo i osnovno vezano, i sami znate, nema što da tu mnogo nešto ističem, prva i osnovna stavka je da li imamo sirovinu za cemenat. Imamo laporac, imamo mjesto koje je vrlo bogato laporcem, to je Jagnjilo. Imate tamo preko 87 miliona tona laporca, i ako bi dali koncesiju na 30 godina, imali bi preko milion i po tona laporca na godišnjem nivou. Dakle, sasvim dovoljno da podmirite naše, ako bog da, rastuće potrebe za cementom u svjetlu najave izgradnje novih značajnih infrastrukturnih projekata, a isto tako da jedan dio tog cementa bude plasiran i iskorišćen za izvozne svrhe. Imamo sirovinu i to je najvažnije.

Druga stvar. Da li imamo lokaciju za cementaru? Imamo. To je lokacija na Otilovićima, ali moram tu da budem vrlo obazriv i da vam kažem da je lokacija na Otilovićima u privatnom vlasništvu i to može da uspori cijeli proces. Dakle, Otilovići, mjesto na kojem je predviđena gradnja cementare, je u privatnom vlasništvu. Sada se postavlja pitanje gdje će da gradi taj neko ko potencijalno dobije koncesiju. Trebalo bi znači da otkupi prvo to zemljište na Otilovićima, pa tek onda da pristupi gradnji cementare. Da bi to preduprijedili, mi smo uputili inicijativu. Ministarstvo energetike i rudarstva je pisalo resornom Ministarstvu prostornog planiranja da u novi prostorni plan Pljevalja detektuje i novu potencijalnu lokaciju za izgradnju cementare, a kako bi eventualno izbjegli probleme da nas privatnik koji je vlasnik Otilovića, odnosno zemljišta na Otilovićima dovede u jednu nezavidnu poziciju.

Opet vrlo konkretno. Biće dopuna plana davanja koncesija za ovu godinu. To će biti negdje u aprilu i predviđeno je upravo pokretanje priče za davanje koncesije za laporac. Nakon toga, što nadam se dobijemo zeleno svjetlo od Vlade Crne Gore, ide javna rasprava, a zatim izrada koncesionog akta i raspisivanje javnog poziva za koncesiju. Dakle, očekujem vrlo brzo da će koncesioni akt biti sačinjen, da ćemo imati javni poziv za koncesiju i da ćemo dobiti tog koncesionara da sprovede istraživanja, kao i sve ostale radnje koje slijede a koje su preduslov da bi se cementara mogla graditi. Mislim da smo napravili jednu dobru osnovu da konkretizujemo stvari. I ne samo to, fabrika gipsa je takođe u planu. Zašto? Vi ste svjedoci, u toku je ekološka rekonstrukcija Termoelektrane Pljevlja. Kao nus produkt rada Termoelektrane biće gips. Zašto da bacamo taj gips i da ga ne iskoristimo ako to već možemo? Konačno, sa izgradnjom cementare i fabrike gipsa mi pomažemo i Elektroprivredi Crne Gore, jer jednostavno nećemo imati potrebu da odlažemo nešto i da ruiniramo grad ili okolinu grada, nego jednostavno te neke nus produkte da iskoristimo u korisne svrhe. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:27:57)

Zahvaljujem, ministre Mujoviću.

Da li poslanik želi sada komentar, ili prvo da dobije odgovore pa nakon toga? Da, jasno. U redu.

Sada riječ ima ministar Joković.

Izvolite.

VLADIMIR JOKOVIĆ (15.04.24 13:28:15)

Uvaženi poslaniče Bojoviću, baš mi je zadovoljstvo danas da odgovorim na ovakvo postavljeno pitanje. Naravno, ja se u potpunosti slažem sa Vama kad je u pitanju šumarstvo i koje su mogućnosti razvoja šumarstva na sjeveru Crne Gore.

Podsjetiću da je Crna Gora treća ili četvrta zemlja po procentu šuma u Evropi, da je preko 65% Crne Gore pod šumama, a od toga 60% u Pljevljima. Dobro znate šta Pljevlja imaju od toga koristi. Dakle, Vi ste postavili pitanje: Koje aktivnosti Vlada Crne Gore preduzima i planira da preduzme kako bi se pokrenula proizvodnja u nekadašnjoj fabrici drvoprerade Velimir Jakić u Pljevljima? Rekli ste na koji je način ta fabrika privatizovana i to je privatna svojina gdje država apsolutno ne može uticati, niti može bilo šta uraditi. Privatno vlasništvo je privatno, može da radi, može da ne radi, može da je proda, može bilo što da uradi ako ugovorom nije drugačije predviđeno. Ja Vas moram napomenuti i ukupnu javnost Crne Gore da je Privredni sud 26.12.2023. godine, prije nekoliko mjeseca, donio rešenje o uvođenju stečaja u Fabriku Vektra Jakić zbog neizmirenih obaveza prema državi u ukupnom iznosu od 7 miliona i 432.780 eura. Znači, 7 miliona i 432.780 eura duguje Vektra Jakić državi Crnoj Gori.

Dakle, ono što je suština i najveći problem bio jeste sistem koncesionih sječa drveta kad je 2008. godine ukinuto ili prešlo se sa državnog preduzeća Crna Gora šume, ili Šumarstvo Crne Gore, kako se zvalo, i dato je privatnicima da sijeku, privatnim kompanijama preko tendera i dugoročnih koncesija. Ono što je negdje najveća rak rana svega toga jeste da tu kontrola apsolutno nije bila onakva kakva treba da bude, da se to pokazalo i u razgovoru sa svim drvoprerađivačima, pokazalo se kao potpuno neopravdan i propao projekat, a ono što je najvažnije jeste da je u ugovoru tamo stajalo da će se povećavati cijena shodno kretanju cijena drvnih sortimenata na tržištu, koje će obračunavati i postavljati institucija određena za statistiku u Crnoj Gori Monstat.

Prve godine, ako se ne varam, bilo je 9,70 eura za kubni metar, druge 11,30 i za treću godinu Monstat je izbacio da određuje kretanje drvnih sortimenata i mislim ništa drugo nije izbačeno iz kontrole, koje su cijene i kako se kreću na tržištu. Svih sledećih 13 godina ostala je ista cijena, a one su skoro upetostručene ili možda deset puta postale veće nego što su. Oni koji su tada dobili tu koncesiju na 15 godina, od 2008. do 2023. godine, po tome su eksploatisali i sjekli šume. Ono što je još bilo gore, da se ne bi neki zaista koji su sposobni razvijali oni su učestvovali u tenderima, nije im bilo zabranjeno da učestvuju na ostalim tenderima gdje oni manji koji nijesu dobijali koncesiju, nego su tu po pravilu plaćali najskuplje ta najbolja odjeljenja i onda kad uzmu prosjek, bilo je neuporedivo povoljnije za njih nego što je onima koji su uzimali i konkurisali na te jednogodišnje tendere. Suština Vektre Jakić jeste da je ona uzimala i koristila Abu Dabi fond, mislim nešto oko 3 miliona dolara ili dva i po ne znam tačno, ali taj dug nije vraćen i ovdje će biti i te kako problema.

Ono što je još posebno pitanje jeste da su tu poslovne banke, pošto je to založeno, mnoge prevele, kako ja imam informaciju, ako nijesu precizne izvinjavam se, neku imovinu na sebe, tako da se tu više ne zna ko sve ima koju imovinu. Još jedna nelogičnost jeste potpisivanje ugovora sa Vektrom Jakić pošto su neke mašine koje je država preko Abu Dabi fonda uzela, potpisan je ugovor da Vektra čuva te mašine na nekih 45.000 eura mjesečno, jer one moraju da imaju konstantnu temperaturu. Odmah da kažem, to je bilo 2022. godine, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede nije dalo za to saglasnost, ali država daje nekih 500.000 eura da se čuvaju te mašine, a možda ni hale nijesu onoga ko ih čuva niti te mašine, ali neko dobija, nema ni halu, ni mašinu za to. Mislim da je uvođenje stečaja jedino rješenje da se ovaj dug, ako je ikako moguće, naplati. Mi ćemo biti uvijek na raspolaganju da državi Crnoj Gori nađemo i dolaze i uvijek se raspituju potencijalni investitori, jer mi ne eksploatišemo ni jednu trećinu od onoga što bi mogli od tog ... raspoložive sirovine drveta u Crnoj Gori.

Vjerujte mi, što ste rekli da Pljevlja zaslužuju poseban status - ja se u tome potpuno slažem. Pljevlja zaslužuju poseban status i poražavajuće je za Pljevlja i sve nas sa sjevera Crne Gore da je u Pljevljima veći doprinos i više sredstava u Pljevlja uđe od prodaje fenomenalnog pljevaljskog sira, nekih 16 i po miliona, nego i od Rudnika i od Termoelektrane, a zamislite koja je proizvodnja Rudnika i Termoelektrane. I zato Pljevlja treba da imaju, potpuno se slažem, specijalni status. Ako može Cetinje, opravdano, da dobija kao Prijestonica Crne Gore iz budžeta određena sredstva za razvoj, to posebno zaslužuju Pljevlja. A već o ekologiji i onome što je prije bilo pitanje, što je sjajno odgovarao ministar energetike, to je posebno drugo pitanje šta sve kad je u pitanju ekologija u Pljevljima. Dakle, mora ovaj sud što prije da odradi, da se ovaj stečaj završi, da se nekom kredibilnom investitoru da ta fabrika, da nastavi da radi jer to je jedini pravi način da se razvija sjever Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:34:42)

Zahvaljujem, ministre Jokoviću.
Pravo na komentar ima poslanik Bojović.
Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ (15.04.24 13:34:51)

Odgovori uvažanih ministara su me podstakli da dopunim svoju argumentaciju kada sam rekao da je ovo pitanje za premijera Spajića, istovremeno ovo je pitanje i za sud i za Tužilaštvo u Crnoj Gori. Zbog toga mi insistiramo na reformi u toj oblasti. Kao što znamo, Dragan Brković je grobar pljevaljske privrede i ne samo pljevaljske privrede. Ova država ne smije sebi da dozvoli da joj se Dragan Brković i dalje podsmijeva i da predstavlja ukupnoj javnosti stvari da on zapravo i dalje kontroliše situaciju u tom preduzeću i da on ima dominantan uticaj.

Da li vam je poznato, uvaženi ministri, da je stečajni upravnik u "Vektri Jakić" tražio od Privrednog suda novac da angažuje Dragana Brkovića kao stručnog konsultanta i da mu isplati platu u iznosu od 1.000 evra? Dakle, nekome ko je uništio pljevaljsku privredu ne samo kompaniju "Jakić", gdje nema proizvodnje normalne skoro 20 godina, već i Građevinar i Vojnu fabriku. Njemu stečajni upravnik nudi platu da ga angažuje kao stručnog konsultanta i traži od Privrednog suda da mu se ta plata odobri. Smatram da je to poraz za ovu državu. Dragan Brković, zajedno sa onim koji mu je omogućio da uradi ovo što je uradio, a to je Milo Đukanović, treba da krivično odgovara i da bude u zatvoru. Dakle, 180.000 kubika godišnje je dozvoljeno da se u Opštini Pljevlja posiječe drveta, odnosno šume. To je ubjedljivo više od drugoplasirane opštine po toj, hajde da kažemo, ljestvici - Rožaje 50.000 kubika. Znači, ako je drugoplasirani sa 50.000 kubika, onda shvatate kakav resurs Pljevlja imaju kad je u pitanju šuma i šumski potencijal. Međutim, u ovoj fabrici moramo da konstatujemo da je uloženo mnogo manje novca nego što je prikazano. Gospodin Brković je prikazivao, tvrdim lažno, da je tu ulagao desetine miliona evra koje je dobio od Abu Dabi fonda i koje je dobio na račun kredita. Postavljam pitanje - gdje su desetine miliona evra jer je evidentno da tamo nije uloženo ni približno onoliko koliko gospodin Brković tvrdi. Imam pravo da sumnjam da su desetine miliona evra, koje su trebale da budu uložene u tu fabriku za pokretanje proizvodnje i zapošljavanje ljudi, završile u džepu pojedinaca iz vrha bivšeg režima. Ovo je zbog toga pitanje za Tužilaštvo i sudstvo, ne samo za premijera Spajića. Gospodine Jokoviću, očekujem od Vas i od gospodina Mujovića da inicirate na Vladi ova pitanja i da tražite da se formira tim ljudi koji će u najkraćem mogućem roku da definiše kako ćemo da izađemo iz ove situacije da preuzmemo fabriku, ako treba i kao država, da razgovaramo sa najvećim povjeriocima, a to je u ovom trenutku OTP banka, da pokrenemo proizvodnju, da krenemo da zapošljavamo ljude i da istovremeno tražimo strateškog investitora koji bi je preuzeo. Zašto da se ne razmišlja o takvom modelu? Saznao sam da se tako nešto razmatra ili da postoje takva razmišljanja. Molim vas, insistiram da se formira tim na Vladi koje bi ova pitanja tretirao.

Završavam, dakle, otpremnine radnicima drvne industrije još uvijek nisu isplaćene, kao što su isplaćene otpremnine bivšim radnicima metalske industrije. Molim vas da tu nepravdu Vlada ispravi. Akcije zaposlenih su izgubljene u trenutku kada je malverzacijama i privatizacijama Brković došao do kompanije. Plate stotinama radnika u, ne znam, 40 ili 50 mjeseci nisu isplaćene. Novi zakon, gospodine Jokoviću, koji treba da bude donesen i koji predviđa formiranje novog državnog preduzeća koje će gazdovati šumom i sjeći šumu neće moći da funkcioniše ako se ne pokrene proizvodnja u "Vektri Jakić" zato što taj zakon koji vi planirate da predložite u velikoj mjeri i njegova realizacija zavisice od toga da li će se pokrenuti proizvodnja u "Vektri Jakić". Dakle, molim vas, nemojte da dozvolimo, kao država, i kao Vlada, i kao Skupština, da Dragan Brković i dalje taj resurs drži kao zarobljeni resurs - bilo da je u pitanju fabrika, bilo da su u pitanju šume koje su mu date, silu na sramotu, na 30 godina po onakvim uslovima kakve niko nikada dobio nije. On koristi činjenicu da sudstvo nije oslobođeno, ali isto tako i pored činjenice da imamo sudstvo ovakvo kakvo imamo, siguran sam da Vlada može da pronade način da ga potpuno eliminiše iz igre, da ga potpuno obespravi, jer on je samog sebe obespravio zajedno sa nalogodavcima, tvrdim da je to Milo Đukanović, i da preuzme ovu fabriku, pokrene proizvodnju i da počne da zapošljava ljude jer tamo može da radi između 300 i 400 mladih ljudi, da ne idu iz Pljevalja, a mnogi bi se i vratili a ne da žive u Podgorici ili u Budvi kao podstanari. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:40:17)

Zahvaljujem, poslaniče Bojoviću.
Nisam shvatio da imate dopunsko pitanje.
Procedura, poslanik Huter.
Izvolite.

OSKAR HUTER (15.04.24 13:40:35)

Hvala, uvaženi predsjedavajući Pejoviću.

Moja procedura se ne zasniva na povredi Poslovnika, ali daću objašnjenje, manje-više, u ispravci navoda. Konkretno, ministru Jokoviću želim samo ukazati na nešto što od prvog dana otkada sam u ovom Parlamentu svima želim ukazati.

Gospodine Pejoviću, gospodin ministar je rekao da Pljevljima pripada, parafraziraću, još i više ako pripada Cetinju. Gospodine Jokoviću, želim vas upoznati sa Ustavom Crne Gore, zapravo sa članom 5 koji kaže: Glavni grad Crne Gore je Podgorica. Prijestonica Crne Gore je Cetinje. Znači, ne pripada, uvaženi ministre, nešto Cetinju nego pripada Prijestonici Crne Gore. Mi smo za to da se svim gradovima da pomoć u najvećoj mjeri kojoj može biti, ali da ne biste izjednačavali da je neka pomoć, odnosno da su neka sredstva opredijeljena nekom gradu, ovđe je opredijeljeno Prijestonici Crne Gore, a sticaj okolnosti je da je Cetinje Prijestonica Crne Gore. Znači, prijestonici je, a Cetinje je prijestonica svih gradova u Crnoj Gori isto kao što je glavni grad svih gradova u Crnoj Gori Podgorica.

Znači, veoma je bitno da se precizno izražavate. Ne želim izazavati polemiku, upravo sam se javio proceduralno da biste imali i prostor da pojasnite i ovaj dio koji se odnosio na Vaše izlaganje. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:42:04)

Zahvaljujem, kolega Huter.
Riječ ima ministar Joković.
Izvolite.

VLADIMIR JOKOVIĆ (15.04.24 13:42:07)

Da odgovorim na ovo pitanje i kratko pojašnjenje oko zakona.

Dakle, precizno sam rekao iz budžeta Crne Gore se za Prijestonicu Crne Gore Cetinje izdvajaju određena sredstva i ta sredstva se koriste za razvoj Cetinja za infrastrukturu. /Upadica/ Naravno, shodno zakonu, pa ne mislimo da se izdvajaju nezakonito. Ja sam, za Vašu informaciju, bio i član Senata Prijestonice jer po funkciji potpredsjednika Vlade za ekonomiju, finansije i budžet i imali smo tamo sjednice gdje su i na koji način utrošena ta sredstva i rekao sam posve opravdano, zakonski, nemam ništa protiv toga nego se radujem da se tako to radi.

Ali, isto tako, kao što je odlukama nadležnih vlasti iz Podgorice negdje uništena privreda u Pljevljima više nego bilo gdje drugo, jeste i u drugim, ali ovdje su korišteni privredni resursi Pljevalja ne kažem da se izdvaja, nego da se donese zakonito rješenje i zato i da se i Pljevljima na neki način vrati ono što je Pljevljima oduzeto i naravno ono što je u ekološkom smislu vraćeno Pljevljima na negativan način.

/Upadica/ Ne, nijesam rekao na osnovu Zakona o Prijestonici, u pravu ste. Rekao sam da ima zakonito rješenje, čak i u Ustavu zna se da je Prijestonica Crne Gore.

Gospodine Bojoviću, mi smo sarađivali u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Vi ste bili na jednoj jako odgovornoj, možda posle ministra i na najodgovornijoj funkciji u Ministarstvu i Vi dobro znate sa čim se tamo susrećemo.

Kada je u pitanju šumarstvo Crne Gore, odmah da vam kažem nije to izuzetak u regionu, svi imaju problema, ali smo jedini smo u regionu u Evropi koji prodajemo drvo u dubećem stanju. Kad smo to vidjeli, mi smo pokrenuli i već je zakon prošao javnu raspravu i zakon je uobličen. Poslat je na mišljenje Evropskoj komisiji i prije neki dan smo dobili pozitivno mišljenje od Evropske komisije na Zakon o šumarstvu, da država eksploatiše i prodaje sirovinu, a da se drvoprerađivači bave preradom, a ne eksploatacijom.

Da li će tu biti problema - hoće i te kako. Nije lako naći ni radnu snagu, nije lako sve to organizovati od početka od nule, ali, vjerujte mi, drugog puta nema jer je to svugdje u regionu. Što se tiče toga da li će to biti za Pljevalja bolje, vjerujte mi da hoće, jer će svako moći da dobije onu sirovinu koju želi da se bavi drvopreradom i to je budućnost i Pljevalja, a znamo koliko u Pljevljima je mogućnost razvoja kada je u pitanju drvoprerada neuporedivo više. To je u ekološkom smislu neuporedivo sigurnije, nego što su Termoelektrana i Rudnik uglja Pljevalja.

Dakle, ide novi zakon, Svjetska banka je dala pozitivno mišljenje za kredite i rekla da je to jedan od najboljih projekata u Crnoj Gori koji je prezentovan. Vjerujem da idu bolji dani, ali za to treba svi da damo maksimalno doprinos. Slažem se sa Vama da treba Vlada da učini sve što je u njenoj nadležnosti da se Vektra Jakić pusti u pogon, na bilo koji način, jer to samo može vratiti ljude u Pljevalja, zadržati one koji žele, razvijati sjever Crne Gore. Ali znamo kakvi su sudovi i znamo šta su imovinsko-pravni odnosi. Tu smo, u neku ruku, nemoćni.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:45:44)

Zahvaljujem, ministre Jokoviću.

Poslanik Bojović ne želi. Ako želite, samo neko pojašnjenje. Vi nijeste ni postavili dopunsko pitanje, ali ministar Joković je želio dodatno da pojasni neke nejasnoće.

Molim Vas samo kratko.

VLADISLAV BOJOVIĆ (15.04.24 13:46:54)

Drago mi je da ste sa mnom složili da Pljevlja zaslužuju specijalni status. Ponavljam, ovo tražim od Vlade Crne Gore ne zbog toga što su Pljevlja toliko dala Pljevljima, što je njena privreda razoružana i što su ona opljačkana, nego zbog toga što Pljevlja mogu mnogo da daju privredi Crne Gore, Crnoj Gori i da obnove negdje jednu vrstu svijesti da je opstanak sjevera moguć i da je razvoj sjevera i te kako moguć. Znači, ja pozdravljam to i očekujem da će se desiti konkretizacija na samoj Vladi, da će biti formiran tim ljudi koji će i pored sudova, i pored stečajnog postupka naći način da pokrene proizvodnju u "Vektri Jakić", pa i kroz model da država preuzme određeni dio vlasništva u dogovoru sa najvećim povjeriocima, između ostalog sa OTP bankom.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:47:00)

Zahvaljujem, kolega Bojoviću.

Ovim smo iscrpili sva pitanja koja smo imali za ministre Jokovića i Mujovića.

Sada prelazimo na pitanja koja su postavljena za ministra vanjskih poslova gospodina Filipa Ivanovića.

Prvo pitanje ima poslanik Nikola Zirojević.

Ja Vas molim da uzmete riječ.

Izvolite.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (15.04.24 13:47:26)

Hvala, predsjedavajući.

Ja sam ministra Ivanovića pitao:

Da li planirate da se probudite iz zimskog sna, kojim ste čvrsto usnuli 31. oktobra 2023. godine, i konačno reagujete na brojne uvrede upućene Crnoj Gori sa više adresa izvan nje, kao i na njeno skretanje sa vanjsko-političkog kursa od strane dijela parlamentarne većine?

Dobro jutro, ministre. Izvinjavam se ako smo Vas probudili iz zimskog sna. Nadam se da ste se naspavali, evo prva prilika od izbora Vlade da sa Vama.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Molim Vas, poslaniče Zirojeviću.

NIKOLA ZIROJEVIĆ:

Zašto me prekidate?

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Molim Vas, sa malo više poštovanja da se obraćate ministru.

NIKOLA ZIROJEVIĆ:

Nije ništa sporno, rekao sam čovjeku dobro jutro.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ:

Nastavite, molim Vas.

NIKOLA ZIROJEVIĆ:

Vi ste na mojoj proceduralnoj reakciji prije rekli da građani sve sude. Pustite građane da sude da li je jutro ili dan, nije ništa sporno. Samo Vas molim da mi vratite vrijeme.

Dakle, ministre, podsjetili ste me prekjuče, odnosno pomiješao sam Vas sa Pretpostavljam da Vi znate o kome se radi. Radi se o ministru vanjskih poslova Izraela, jer je prva Vaša javna osuda bila osuda napada Irana na Izrael. Sve ovo što se dešavalo dosad u Crnoj Gori ste prećutali, a moram podsjetiti nijeste se sjetili ni da reagujete pola godine etničkog čišćenja palestinskog naroda na pojasu Gaze. Da ne bih trošio vrijeme, navešću koje su sve sporne situacije zašto sam Vas pitao sve ovo.

Prva je posjeta Milorada Dodika, kada ga je predsjednik Parlamenta dočekao ovdje u ovom domu, kada nam je Ministarstvo vanjskih poslova uputilo protestnu notu zbog toga što iza gospodina Dodika, kao predstavnika Bosne i Hercegovine, nije stajala adekvatna zastava već je stajala neka druga zastava koja ne predstavlja niti jednu državu. Prećutali ste.

Takođe su na toj zajedničkoj pres konferenciji gospodina Dodika i predsjednika Parlamenta Andrije Mandića izrečene vrlo opasne izjave o projektu tzv. srpskog sveta. Mi smo, čini mi se, svjedoci da je prije nešto više od 30 godina jedan takav sličan projekat izazvao razna razaranja na ovim prostorima. Očekivao sam da ćete, u najmanju ruku, kao resorni ministar ili kao Ministarstvo, reagovati na takve poruke.

Nakon toga, imamo izjavu ambasadora Srbije Nebojše Rodića, koji je, polažući vijenac na spomenik Karađorđu, prilikom proslave Dana državnosti, kazao (citiram) da su granice nešto što je nastajalo i nestajalo, te da će tako biti i da nema te sile koja jedan narod može razdvojiti. Mi smo ovo shvatili kao potencijalnu najavu promjene ili brisanja granica, s obzirom da je ambasador najavio da će tako i biti ubuduće, a znamo šta na ovim prostorima pokušaji promjene granica mogu da znače.

Takođe, vrlo jasno negiranje Crnogoraca s obzirom da je ambasador kazao - jedan narod, misleći pretpostavljam na Crnogorce i Srbe, a do sada su tvrdili da su Crnogorci Srbi, a ne obratno, očekivali smo da reagujete i to ste prećutali.

Imamo izjave ambasadora Ruske federacije Vladislava Maslenikovog, koji kaže (citiram): "Širenje Evropske unije na Balkan znači uvlačenje zemalja u regionu u konfrontaciju sa Rusijom." Kako izgleda konfrontacija sa Rusijom najbolje možemo vidjeti protekle nešto od dvije godine u Ukrajini. Ovo je, dakle, bila vrlo opasna prijetnja od strane ambasadora Maslenikova. Nijeste reagovali.

Imamo skandalozne izjave predsjednika Srbije Aleksandra Vučića upućene Vašoj kolegini iz Vlade, Vašoj kolegini iz partije ministarki evropskih integracija Maida Gorčević, gdje je on okarakterisao, pretpostavljam zbog toga što je žena, da je ona u Prištini "sva ustreptala", kazavši da će ministarka Gorčević kada dođe vrijeme da se ministri izjasne o članstvu Republike Kosovo u Savjetu Evrope, glasati sa obje ruke i obje noge - šta god to značilo. I to ste prećutali.

Očekivao sam da ćete, u najmanju ruku, ako Vam interes države Crne Gore nije toliko važan, zaštititi Vašu partijsku koleginicu i koleginicu iz Vlade. Uostalom, Aleksandar Vučić je Crnu Goru, a između ostalog i premijera Spajića, i Vas, i mene, i sve vas ovdje nazvao - patuljkom u regionu koji je pod kontrolom Evropske unije. I to ste prećutali i nemamo apsolutno nikakvu informaciju o reakcijama ili djelovanju resornog Ministarstva vanjskih poslova. Završavam.

Takođe, nismo čuli Vaše izjašnjenje o prilično spornom glasanju poslanice Maje Vukićević, takođe po pitanju članstva Republike Kosovo u Savjetu Evrope. Ja moram podsjetiti, poslanica Vukićević nije mogla glasati u ime Demokratske narodne partije, jer je ona tamo šefica delegacije Crne Gore koju je delegirala, tj. izabrala parlamentarna većina i ona tamo nije predstavljala partiju već je predstavljala državu Crnu Goru, tj. u najmanju ruku parlamentarnu većinu u Crnoj Gori.

Toliko za sada.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:53:03)

Zahvaljujem, kolega Zirojeviću.

Pravo na odgovor ima ministar Ivanović.

Izvolite.

FILIP IVANOVIĆ (15.04.24 13:53:09)

Uvaženi poslaniče Zirojeviću, dobar dan. Dva sata je popodne, tako da nije jutro nego je dan. Prema tome, dobar dan.

Odgovor na Vaše poslaničko pitanje je sljedeći: Vanjsko-politički prioriteti 44. Vlade su jasni i dosadašnji rezultati dinamika saradnje i poruke koje svakodnevno dobijamo od evropskih i evroatlantskih partnera jasna su potvrda i uvjerenje da smo na ispravnom vanjsko-političkom kursu. U potpunosti sam saglasan sa Vašom konstatacijom o snu, jer, složićete se, ovaj san sanja više od 80% građana Crne Gore i mi smo na putu da ga ostvarimo.

Kada je u pitanju reakcija na, kako navodite, brojne uvrede na račun Crne Gore, za koje nijeste naveli konkretne primjere u pitanju, ali ste u obrazloženju sada elaborirali - uvjeravam Vas da Ministarstvo vanjskih poslova preuzima sve mjere i radnje iz svoje nadležnosti u cilju zaštite državnih interesa i za to koristimo mehanizme koje predviđa diplomatska komunikacija.

S obzirom da je 90% Vašeg obrazloženja sada uživo bilo vezano za propali pokušaj mog kontrolnog saslušanja, a veliki broj pitanja koja ste postavili su postavili druge kolege iz opozicije, ja ću se suzdržati pa ću odgovoriti kada oni postave ta pitanja.

Podsjetiću Vas da što se tiče Palestine, očigledno nijeste pratili dobro ni izjave ni reakcije Ministarstva vanjskih poslova, nijeste pratili glasanje Crne Gore u Ujedinjenim nacijama, u UNESCO-u, nijeste pratili izlaganje Unije za Mediteran, nijeste pratili tvitove koje smo objavili, saopštenja itd, pa bih Vas zamolio da se prvo obavijestite, pa onda da reagujete.

Što se tiče Vašeg pokušaja duhovitosti o zimskom snu, ja mislim da bi i za Vas, za ovaj dom i za Crnu Goru bilo bolje da vi malo odspavate.

Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:54:59)

Zahvaljujem, ministre Ivanoviću.

Pravo na komentar i eventualno dopunsko pitanje ima poslanik Zirojević.

Izvolite.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (15.04.24 13:55:05)

Odmah da Vam kažem, neće Vam poći za rukom ovi pokušaji kao danas da nas uspravate na Odboru za međunarodne odnose i iseljenike. Kao što vidite, vrlo smo budni i budite sigurni da ćemo vrlo budno pratiti svaki vaš korak kao predstavnika vlasti, ne samo Vaš nego svakog ministra u Vladi. Ja znam da biste vi vrlo rado voljeli da nas anestezirate, da mi ovdje ne govorimo ništa. To pokušavate da radite i da Vam kažem nešto - ne radi se o propalom pokušaju saslušanja, radi se o klasičnom gaženju Poslovnika od strane vaših partijskih kolega, a to ćete vidjeti kada dođe prvi sljedeći izvještaj o radu Parlamenta i o kontrolnoj ulozi Parlamenta, koja je u tim izvještajima možda i najvažnija. Mislim da takvu praksu gledaju i građani i građanke Crne Gore, mislim da vrlo dobro takvu praksu uočavaju naši međunarodni partneri. Nas ućutkati i uspravati, ministre, nećete. Vi možete nastaviti da spavate, mi smo vrlo budni.

Interesuje me da li smatrate da je međunarodni ugled Crne Gore poljuljan glasanjem poslanice Vukićević? Da li smatrate da su tradicionalno dobri odnosi sa Republikom Kosovo ugroženi na taj način? Interesuje me koji je Vaš stav, kao ministra vanjskih poslova, o članstvu Republike Kosovo u Savjetu Evrope. Interesuje me da li smatrate, s obzirom da je parlamentarna većina koja Vas je izabrala prilično heterogena, prilično mješovita, pogotovo kada su u pitanju stavovi na međunarodnom planu, da li smatrate da šta god kazali i uradili da ste iznevjerili jedan dio koleginica i kolega koji su Vam ovdje dali podršku i da ste iznevjerili one glasače koji su taj dio koleginica i kolega glasali, pa su oni shodno tim glasovima u Parlamentu? Sami ste pomenuli, vrlo Vas dobro brane koleginice i kolege iz Poslaničkog kluba, ali kad ste već pomenuli, da Vas pitam zašto Vas nema u Parlamentu, ministre, da porazgovaramo o raznim temama. Ja sam kazao, čini mi se, skoro pola godine otkako je Vlada izabrana, nijednom nijeste udostojili nadležni Odbor za međunarodne odnose i iseljenike da se na njemu pojavite, a bilo je brojnih tema, evo da ne bude samo ova koja je bila tema kontrolnog saslušanja o kojima smo sa Vama mogli porazgovarati. Ja znam da ste Vi doktor nauka i da nijeste slučajno na toj poziciji zbog toga što ste se i školovali za to. Evo možda samo možda možete čuti nešto pametno i korisno od nekog od nas. Neka to ne budem ja, ali ima tu sedmoro kolega iz parlamentarne većine od kojih biste mogli čuti nešto korisno.

Ova praksa, ministre, da Vas prvo jurimo da dođete na Premijerski sat, da Vas čekamo 10, 15, 20 dana, pa smo dobili informaciju da idući nećemo ni održati zato što tamo neko ima prećih obaveza od Parlamenta odakle crpi legitimitet je, uvaženi ministre, vrlo loša praksa. Jer Vi ste, prije svega, dužni da

odgovarate ovom domu i da odgovarate ovim poslanicima. Oдавде crpите legitimitet, šta god Vi mislili o meni i politici koju ja sprovodim i šta god ja mislio o Vama i politici koju Vi sprovodite - ovo je mjesto na kojem moramo razgovarati i ovo je mjesto na kojem Vi kao ministar u Vladi ste dužni da dajete odgovore poslanicama i poslanicima. Mislim da je bježanje od takvih razgovora, kao što smo vidjeli danas na Odboru, ne sumnjam da je to u dogovoru sa Vama rađeno, jer pretpostavljam da se konsultujete iako vrlo često nesinhronizovano djelujete u Pokretu Evropa sad. Ali, vjerujte mi da i ovo građanke i građani gledaju i da ovo bježanje od rasprave i razgovora o vrlo važnim temama će i te kako znati da cijene na sljedećim izborima.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 13:59:13)

Zahvaljujem, kolega Zirojeviću.

Dozvolite mi pošto već drugi put potencirate ovu temu, a to ste postavili naravno i kroz proceduralnu formu i meni pitanje, podatak koji sam maloprije dobio da Vas informišem i podsjetim većinu koju ste Vi tada sačinjavali. Dakle, u mandatu od 2016. do 2020. godine, kako ste se odnosili vaša partija i vaši koalicioni partneri prema inicijativama za kontrolno saslušanje: jul 2020. godine, Odbor za antikorupciju, tema: Raspodjela sredstava za socijalna davanja - odbili ste; decembar 2019. godine, Odbor za bezbjednost i odbranu, tema: Saslušanje specijalnog državnog tužioca Katnića povodom navoda o hibridnom ratu protiv Crne Gore; oktobar 2019. godine, Odbor za bezbjednost i odbranu, tema: Saslušanje VDT-a Ivica Stankovića i SDT-a Milivoja Katnića zbog nezakonitih mjera nadzora nad članovima DF-a; januar 2019. godine, Odbor za bezbjednost i odbranu tema: Saslušanje povodom afere Koverta; jun 2016. godine Odbor za ekonomiju, tema: Saslušanje povodom afere Ramada.

Ja Vas molim, možete sve ovo provjeriti, samo javnosti radi da Vas informišem kakav je bio vaš odnos.

Izvolite.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (15.04.24 14:00:41)

Evo zahvaljujem što me informišete i ako ste i Vi ovim prekršili Poslovnik, ali ja nemam taj problem - vrlo sam otvoren za raspravu i razgovor. Pošto Vi očigledno imate vrlo kratko pamćenje, ja ga nemam. Možda se kod Vas prelaskom u drugu političku partiju pamćenje gubi, pa gledate od onog momenta kada ste prešli u Pokret Evropa sad, ja imam malo duže političko pamćenje. Tako da ću Vas podsjetiti da smo u ovom periodu koji navodite mi imali bojkot jednog većeg dijela, tj. dvije trećine opozicije, ako se ne varam, Parlamenta, tako da u tom smislu nije bilo moguće organizovati ta saslušanja.

Kažem Vam, nije problem u tome što je inicijativa odbijena. Moja prethodna inicijativa takođe za kontrolno saslušanje ministra Ivanovića je odbijena, jer je sadržala samo jedan potpis tj. moj i u tom slučaju se Odbor, koji je nadležan, izjašnjavao većinom glasova. Kada imate preko trećine, odnosno trećinu ili preko trećine potpisa, to ne treba da bude pitanje izjašnjavanja odbora. Odbor samo treba da tehnički zakaže sjednicu i da se ona održi. Meni je jasno zašto Vi ovo radite, meni je jasno zašto Vi bježite od rasprave. Nije ovo samo situacija sa ministrom Ivanovićem, bila je situacija i sa predsjednikom Vlade i sa ministrom finansija. Imamo situaciju da je Odbor za bezbjednost i odbranu usvojio Odluku o organizovanju kontrolnog saslušanja ministra unutrašnjih poslova i predsjednika Vlade. Evo 20 dana ili mjesec dana prođe i još uvijek nemamo nikakvu informaciju kad će se to saslušanje održati.

Dakle, sasvim je jasno šta radite, sasvim je jasno kakvu simulaciju demokratije vi ovdje pokušavate da predstavite. Sasvim je jasno da vam je gaženje Poslovnika svakodnevna rutina.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:02:28)

Uvaženi kolega Zirojeviću, o Poslovniku možete da se informišete naravno kad već pričate o pameti, da se to ne odnosi samo na opozicione poslanike, već je formulisano na sve poslanike, dakle, jedna trećina.

Ja ću Vas podsjetiti da tada nije cijela opozicija bojkotovala, jeste jedan dio, građani mogu to da provjere. Da budemo konkretni, mislim da DF tada nije bojkotovao, već kolege iz URA-e i Demokrata i to je nešto što je obilježilo taj mandat od četiri godine.

Izvolite kratko i da gospodin Ivanović odgovori na pitanje.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (15.04.24 14:03:01)

Prvo, na bazi proste logike, jedan dio poslanika opozicije bojkotovao Parlament, onda nije mogla biti ispunjena ova kvota o postojanju jedne trećine poslanika za zakazivanje. Tako da u tom smislu ne radi se o stavu 7, radi se o stavu 3. Ja opet kažem, prethodno je moja inicijativa, na osnovu stava 3, odbijena, nikakav problem nije bio. Bilo je u skladu sa Poslovnikom, ja riječ ni jednu nijesam rekao, zahvalio sam koleginicama i kolegama i završio.

Kada imate poziv na stav 7 - ne treba da bude upitno da li će odbor da zakaže kontrolno saslušanje, već on samo tehnički to treba da uradi. U situaciji za koju Vi govorite nije mogla biti ispunjena brojka od jedne trećine poslanika, s obzirom da nijesu svi poslanici opozicije bili u Parlamentu (kao što ste i sami rekli, poslanici URA-e i Demokrata su bojkotovali Parlament). Tako da je potpuno bespredmetno govoriti o tome i uopšte nije za poređenje takva situacija. Ja ću Vas podsjetiti, vi u ovom Parlamentu imate vrlo aktivnu opoziciju, neću reći vrlo kvalitetnu, neka o tome sudi neko drugi, vrlo aktivnu opoziciju i čini mi se u prvih pet poslanika sa minutažom u ovoj Plenarnoj sali, čini mi se da su možda čak i svih pet iz redova opozicije. Tako da mislim da takvoj opoziciji, bez obzira na naše suprotstavljene političke stavove, treba dozvoliti da obavlja kontrolnu ulogu u Parlamentu - što joj je i zadatak i posao.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:04:37)

Zahvaljujem, poslaniče Zirojeviću.

Ja mislim da su ovo bile značajne teme, mogli ste vi tada dati doprinos da se odradi, da se zakaže kontrolno saslušanje. Ali, sada pričamo o proceduralnoj materiji.

Molim Vas, proceduralno je li tako?

Izvolite, ali kratko. Molim Vas da se vratimo na dnevni red.

DUŠKO STJEPOVIĆ (15.04.24 14:04:54)

Hvala.

Gospodine potpredsjedniče,

Pošto već neko vrijeme se pominje ova sjednica Odbora za međunarodne odnose i iseljenike, čiji sam ja predsjednik, kojim sam predsjedavao jutros - imam obavezu da učinim jednu ispravku navoda koju pretpostavljam da nije te navode iznio ničim drugo osim nekom greškom gospodoin Zirojević, a to da je rekao da je cijela parlamentarna većina danas odbila zahtjev za kontrolno saslušanje. To prosto nije tako, pretpostavljam da je u pitanju omaška.

Ja sam danas iz milion razloga, od kojih se većina odnosi na formalne razloge, i kao neko ko je pravnik i koje je, rekao sam već, neformalno učestvovao u pisanju ovog Poslovnika, pa možda čak i u pisanju ove poslovničke norme i ja dobro znam šta znači stav 7 člana 75 Poslovnika - glasao za određivanje kontrolnog saslušanja na ovu temu. Jer, tema je bila tačno i precizno određena u okviru onog što je nadležnost Odbora, za razliku od one teme i zahtjeva za kontrolno saslušanje koji je, ako sam dobro shvatio, zbog nedolaska kolega iz parlamentarne većine na Odboru za evropske integracije odbijen, odnosno odbačen prošli put. Toj sjednici Odbora nije bilo mjesto uopšte u tom smislu da se održava ako nije bilo kvoruma. Ali, da sam ja bio neko ko je član Odbora za evropske integracije, ja bih došao na tu sjednicu, rekao im da su izašli izvan okvira nadležnosti koje su im poslovnički date. To bih na taj način završio i mirne duše glasao protiv tog kontrolnog saslušanja.

Za razliku od tog slučaja, ja Vam sad kažem - glasao sam sada za iz milion razloga, jer ne bih se osjećao dobro ni kao poslanik, ni kao parlamentarac, ni kao predsjednik Odbora za međunarodne odnose i iseljenike, ni kao pravnik, da nijesam to na taj način učinio, jer smatram da moramo svi poštovati, pogotovo sa vaše pozicije, počevši od predsjedavajućeg, od predsjednika Parlamenta pa do posljednjeg poslanika u ovoj Skupštini tako da ni na koji način ne unizimo ovaj Parlament i da ne dozvolimo uniženje Parlamenta. To je moj stav po ovom pitanju. Naravno, Poslovnik je dozvolio mojim kolegama iz parlamentarne većine da imaju drugačije mišljenje od moga. Ja sam ga ispoštovao u skladu sa Poslovnikom, proglasio da nije bio dovoljan broj glasova za određivanje kontrolnog saslušanja i na taj način smo završili tu priču.

Ja vas molim da sada, pošto ne znam, imam obaveza, da više ne otvaramo ovu priču, jer neću možda moći ni da reagujem.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:08:00)

Zahvaljujem, kolega Stjepoviću.

Za proceduru Nikola Zirojević.

Molim Vas samo kratko.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (15.04.24 14:08:07)

Samo ću kratko, drago mi je zašto se kolega Stjepović javio. Čisto da preciziram, ja sam kazao glasovima parlamentarne većine - ne ulazeći u to da li su svi glasali ili ne, što je moja greška. Trebao sam posebno da istaknem kolegu Stjepovića, koji je ovaj put političke interese stavio sa strane, koji se držao isključivo Poslovnika i onoga što je suština člana 75 stava 7.

Prema tome, ja mu na tome zaista zahvaljujem - i na vođenju sjednice danas i na tome što je jedini sa strane parlamentarne većine danas ispoštovao ono što su odredbe Poslovnika.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:09:00)

Hvala, kolega Zirojeviću.

Da li želite komentar? Ne.

Molim sada poslanika Milana Zečevića da uzme riječ i postavi pitanje ministru Filipu Ivanoviću.

Izvolite.

MILAN ZEČEVIĆ (15.04.24 14:09:08)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi građani, uvaženi ministre sa saradnikom, kolegice i kolege poslanici,

Moje pitanje za ministra Ivanovića glasi:

Kada će biti imenovani ambasadori na brojnim pozicijama koje su upražnjene, a istovremeno veoma važne za unapređenje odnosa sa evroatlantskim partnerima i šta ste uradili tim povodom?

Obrazloženje. Crnogorska diplomatska mreža je osiromašena samim tim što joj fali skoro dvije trećine šefova misija. Vidjeli smo da ste krajem februara započeli konstatacije sa predsjednikom države povodom imenovanja crnogorskih diplomatskih predstavnika u inostranstvu.

Znamo kakva je procedura imenovanja ambasadora i da u sklopu iste predlog mora proći i skupštinski Odbor za međunarodne odnose i iseljenike. Plan Vlade je veoma dinamičan kada je u pitanju spoljno-političko djelovanje, a jedan od prioriteta su pregovori sa Evropskom unijom.

Naredne dvije predsjedavajuće zemlje Savjetom Evropske unije su Mađarska i Poljska, gdje je Crna Gora trenutno predstavljena na nivou otpravnik poslova. Vodeći računa o značaju lobiranja u narednom periodu, smatram da popunjavanje diplomatske mreže mora biti jedan od prioriteta institucija Crne Gore.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:10:35)

Zahvaljujem, kolega Zečeviću.

Sada riječ ima ministar Ivanović.

Izvolite.

FILIP IVANOVIĆ (15.04.24 14:10:43)

Uvaženi poslaniče Zečeviću, hvala na pitanju. Dajem odgovor sljedeće sadržine:

Imenovanje ambasadora jedan je od prioriteta 44. Vlade i Ministarstvo vanjskih poslova, u skladu sa svojim nadležnostima, u kontinuitetu radi na rješavanju ovog pitanja. Cijeneći da je ova tema, sasvim razumljivo, predmet interesovanja javnosti, ipak moram istaći da imenovanje ambasadora podrazumijeva stroge procedure kako sa naše, tako i sa strane države prijema, te da su te procedure u najvećem dijelu internog karaktera. To, pored ostalog, znači i da se imena predloženih ambasadora ne saopštavaju javnosti do dobijanja agremana, odnosno saglasnosti države prijema. Dužina trajanja procedure varira, ali se svakako radi o mjesecima. Na čelu svih diplomatsko-konzularnih predstavništava u svakom trenutku imamo diplomatske predstavnike koji koordiniraju radom diplomatsko-konzularnih predstavništava.

Kao što ste upoznati, vanjsko-političke konsultacije se održavaju redovno po ovom i ostalim pitanjima, a o svakoj odluci koja se tiče imenovanja ambasadora javnost će biti blagovremeno informisana u skladu sa

propisanim procedurama. Takođe, obavještavam Vas da je Vlada usvojila predloge za određeni broj ambasadora za koje su zatraženi agremani od država prijema.

Taj proces je u toku i očekujemo da prva grupa ambasadora u narednih par mjeseci dobije agremane. Mi ćemo u međuvremenu početi da radimo i na konsultacijama vezano za drugu grupu ambasadora kako bismo pokrili ona mjesta u kojima nemamo ambasadore, s tim što kao što ste i rekli, svoju ulogu u tom procesu ima i Odbor za međunarodne odnose Skupštine. Samo da Vas upoznam, u skladu sa našom procedurom, Vlada usvaja predloge za ambasadore na predlog ministra vanjskih poslova, zatim se traži agreman od države prijema. Kada stigne taj agreman od države prijema, o tome se obavještava predsjednik države, zatim predsjednik države traži mišljenje od skupštinskog Odbora i uz to mišljenje, a na osnovu sve dokumentacije, donosi ukaz o postavljenju ambasadora i potpisuje akreditivna pisma.

Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:12:50)

Zahvaljujem, ministre Ivanoviću.

Pravo na komentar ima poslanik Zečević, izvolite.

MILAN ZEČEVIĆ (15.04.24 14:12:59)

Hvala na odgovoru.

Imam dopunsko pitanje: U nekim medijima provlači se informacija, a to ime se spominjalo i na Premijerskom satu, kako je vaše Ministarstvo, za vrijeme Vašeg mandata, vratilo službenicu Dušanku Jeknić na rukovodeće mjesto. Možete li nam prokomentarisati taj slučaj?

Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:13:29)

Zahvaljujem, poslaniče Zečeviću.

Pravo na odgovor ima ministar Ivanović.

Izvolite.

FILIP IVANOVIĆ (15.04.24 14:13:34)

Poslaniče Zečeviću, mogu da kažem da je gospođa Jeknić vraćena na posao po odluci Inspekcije rada, odnosno Upravne inspekcije i to u aprilu 2022. godine, nakon izvršenog inspeksijskog uvida koji se desio u martu iste godine. Gospođa Jeknić od 2014. godine ima titulu opunomoćenog ministra, tako da je ona sa tim zvanjem opunomoćenog ministra trenutno zaposlena u Ministarstvu vanjskih poslova u Odjeljenju za diplomatski protokol.

Prema tome, radi se o radnom mjestu, ne radi se o rukovodećoj poziciji, niti o poziciji odlučivanja, što je, kao što rekoh, bilo u skladu sa odlukom inspekcije koja je bila i prije formiranja ove Vlade. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:14:27)

Zahvaljujem, ministre Ivanoviću.

Sada prelazimo na naredno poslaničko pitanje koje za Vas ima poslanik Gordan Stojović.

Molim poslanika Stojovića da uzme riječ.

Izvolite.

GORDAN STOJOVIĆ (15.04.24 14:14:36)

Poštovani predsjedavajući, kolege i kolegice poslanici, poštovani ministre Ivanoviću,

Moje pitanje glasi:

Da li je Vlada Crne Gore preduzimala određene korake, i koje, ka apliciranju za nestalno članstvo Crne Gore u Savjetu bezbjednosti UN-a?

Nestalno članstvo u Savjetu bezbjednosti Ujedinjenih nacija odnosi se na članstvo zemalja koje nijesu stalne članice Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija. Ujedinjene nacije imaju ukupno 193 članice, od kojih su pet stalnih članica Savjeta bezbjednosti: SAD, Rusija, Kina, Francuska i Velika Britanija, sa pravom veta, dok ostale zemlje imaju status nestalnih članica. Nestalne članice Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija biraju se na period od dvije godine i imaju pravo da učestvuju u radu Savjeta, ali nemaju pravo veta. Ove zemlje obično rotiraju učešće u Savjetu bezbjednosti kako bi se osiguralo široko predstavljanje i raznolikost perspektiva. Nestalne članice Savjeta bezbjednosti UN-a igraju važnu ulogu u donošenju odluka u vezi sa pitanjima mira i bezbjednosti na međunarodnom nivou, iako njihov uticaj u tom smislu može biti ograničen u poređenju sa stalnim članicama. Mogućnost da naša zemlja postane nestalna članica Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija donosi različite koristi, te može imati veliki značaj u pogledu snaženja diplomatskog uticaja, jer postajući nestalna članica Savjeta bezbjednosti UN-a, Crna Gora dobija priliku da učestvuje u donošenju odluka o ključnim pitanjima mira i bezbjednosti na međunarodnom nivou; povećanje međunarodne vidljivosti kroz članstvo u Savjetu bezbjednosti UN-a kroz koji bi Crna Gora imala pristup važnim informacijama, resursima, iskustvima u vezi sa pitanjima mira, bezbjednosti i međunarodnih odnosa, što može doprinjeti boljem sagledavanju globalnih izazova i efikasnijem reagovanju na njih.

Na kraju, kroz aktivno učešće u međunarodnim inicijativama za očuvanje mira i bezbjednosti, mogu se stvoriti uslovi za unapređenje nacionalne sigurnosti Crne Gore, jačanju položaja naše zemlje u regionu i šire, kao i uticati na eventualno povećanje broja naših državljanja koji su stalno ili povremeno angažovani u sistemu Ujedinjenih nacija, te ostvariti brojne druge povoljnosti koje članstvo u ovom važnom međunarodnom tijelu donosi za Crnu Goru.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:16:51)

Zahvaljujem, poslaniče Stojoviću.

Sada pravo na odgovor ima ministar Ivanović.

Izvolite.

FILIP IVANOVIĆ (15.04.24 14:16:57)

Hvala, poslaniče Stojoviću.

Odgovor na Vaše pitanje je sledeći:

Crna Gora je kandidaturu za nestalnu članicu Savjeta bezbjednosti za period 2026 - 2027. godina istakla 2008. godine, kako bi eventualno članstvo koincidiralo sa dvadesetom godišnjicom obnove nezavisnosti. Crna Gora je kandidat u okviru istočno-evropske grupe država, koja za ovaj period ima pravo na jedno nestalno mjesto u Savjetu, a za koje je, osim Crne Gore, 2011. aplicirala i Letonija. Izbor novih pet nestalnih članica Savjeta bezbjednosti UN-a za period 2026 - 2027. godina održaće se u junu 2025. godine. Odluku donosi Generalna skupština UN-a dvotrećinskom većinom članstva, odnosno država koje su prisutne u sali i glasaju. Dakle, imamo nešto više od godinu dana da predstavimo kandidaturu i sprovedemo kampanju sa ciljem pridobijanja podrške zemalja članica UN-a. Praksa drugih zemalja govori da je za pobjedu na ovakvim izborima potrebno obezbijediti većinsku podršku tri ključna bloka - u prvom redu afričkih zemalja koje čine 54 zemlje, potom azijsko-pacifičkih zemalja - 55 zemalja, te latinoameričkih i karipskih zemalja - 33 države.

Ono što je za Crnu Goru u ovom kontekstu poseban izazov jeste nedostatak rezidentnog diplomatskog predstavljanja u ovim djelovima svijeta, te u tom smislu već nastojimo da, kroz učešće na multilateralnim događajima, ostvarujemo komunikaciju sa navedenim državama i razgovaramo o našoj kandidaturi. Istovremeno, diplomatsko-konzularna predstavništva Crne Gore u inostranstvu, naročito Stalna misija Crne Gore pri Ujedinjenim nacijama u Njujorku, ali i druga, uprkos ograničenim kapacitetima, u kontaktima na svim nivoima i u svakoj prilici razgovaraju o mogućoj podršci našoj kandidaturi za nestalnu članicu Savjeta bezbjednosti 2026 - 2027. godina, pri čemu se traži podrška, uz mogućnost uspostavljanja odgovarajućeg reciprociteta. Takođe, i ostali zvaničnici, tokom svih multilateralnih i bilateralnih susreta, promovišu kandidaturu Crne Gore za nestalnu članicu Savjeta bezbjednosti, što će u narednom periodu biti dodatno intenzivirano. Kada je riječ o kandidaturi za Savjet bezbjednosti, najveći broj država odluku o podršci donosi nekoliko sedmica prije održavanja izbora u Generalnoj skupštini UN-a. Takođe, moramo imati u vidu da kampanja iziskuje, za crnogorske uslove, značajna finansijska izdvajanja.

Ipak, iako mala zemlja, Crna Gora je veoma aktivna na multilateralnom planu, što potvrđuje činjenica da smo bili članica Ekonomskog i socijalnog savjeta (ECOSOC) za period 2020 - 2022, a aktuelna smo članica Savjeta za ljudska prava (HRC) za period 2022 - 2024. (prethodno smo bili članica za period 2013 - 2015). O svemu navedenom smo razgovarali i sa generalnim sekretarom Ujedinjenih nacija Antonijom

Guterešom, tokom radne posjete SAD-u, koji je ohrabrio našu kandidaturu i aktivnosti koje sprovodimo u tom pravcu. Da bismo uspjeli, moramo uz čvrstu političku volju, mobilisati sve snage, znanja i kapacitete, što će na kraju, bez obzira na ishod izbora, svakako ojačati naše unutrašnje kapacitete, iskustva, kao i doprinijeti daljoj afirmaciji i vidljivosti Crne Gore na međunarodnom planu.

Takođe, koristim priliku da Vas obavijestim da u svim prilikama, naročito na multilateralnim događajima, u prethodnom periodu sam razgovarao sa velikim brojem kolega upravo iz država sa afričkog i latinoameričkog kontinenta. Mogu takođe da kažem da smo već obezbijedili jedan broj sigurnih glasova, odnosno da su određene države već javno saopštile da će podržati kandidaturu Crne Gore. Na nama je da se borimo i narednih godinu dana kako bismo obezbijedili što veću podršku. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:20:33)

Zahvaljujem, ministre Ivanoviću.

Pravo na komentar ima poslanik Stojović. Izvolite.

GORDAN STOJOVIĆ (15.04.24 14:20:41)

Hvala na odgovoru, ministre.

Samo kratko bih želio da skrenem pažnju na to da imamo dosta ljudi koji bi svojim profesionalnim kvalitetima mogli raditi u sistemu Ujedinjenih nacija, da smo jedna od zemalja koja nije dovoljno predstavljena u čitavom tom sistemu i da skrenem samo pažnju da se malo više možda probamo angažovati svi skupa na tome. Razgovarao sam sa nekim našim ljudima koji su radili i rade u sistemu Ujedinjenih nacija i zaista u odnosu na broj koji bi mogli da budemo predstavljeni tamo, ima nas mnogo manje. Tako da se sagledaju načini da oni koji to žele mogu lakše da apliciraju, koji imaju te kvalifikacije da mogu lakše da apliciraju, možda uz podršku Ministarstva vanjskih poslova i drugih državnih organa i da i kroz to daju svoj doprinos sistemu Ujedinjenih nacija. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:21:35)

Zahvaljujem, kolega Stojoviću.

Sada prelazimo na sledeće poslaničko pitanje koje za ministra Ivanovića ima uvažena poslanica Drita Llolla. Izvolite.

DRITA LLOLLA (15.04.24 14:21:43)

Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi građani i građanke Crne Gore, uvažene kolegice i kolege, ministre Ivanoviću,

Moje pitanje se tiče naravno spoljne politike, ali pokušaću da u uvodnom dijelu ostanem u okvirima spoljne politike.

Živimo u jednom trenutku, možda je malo reći, zaoštrenih geopolitičkih odnosa, jednog konflikta čije obrise smo mogli vidjeti godinama unazad. Danas su materijalizovani kroz ratove koji se prelamaju i preko nedužnih ljudi. Tako imamo i rusku agresiju na Ukrajinu, imamo i rat u Izraelu koji prijeti razornom širenju i na Bliski Istok. Dakle, uzimajući ovo u obzir, spoljna politika, kao što je i predviđeno u ovakvim vremenima i u ovom trenutku, je od izuzetne važnosti. O unaprijeđenom karakteru konflikta koji je fizički, ali nije samo fizički već je hibridnog karaktera, on se prožima i kroz medijski prostor i kroz sajber prostor i tako dalje, govore i dešavanja u regionu. Tako smo prošle godine, tačnije u oktobru mjesecu, imali teroristički napad u Banjskoj, koji pokazuje da takvi incidenti, jedan incident koji je prevazišao sada okvire jedne poznate tenzije koja je opstajala prethodnih godina, rastuću prijetnju od stranih uticaja u regionu.

Što se tiče konkretno Crne Gore, Crna Gora je tokom svakog pregnuća na evropskom i evroatlantskom putu, kao da je to percipirano konkretno i od strane Rusije kao poziv na svojevrsnu konfrontaciju, pa je tako dobro dokumentovano u prethodnom periodu i hibridne aktivnosti od strane Rusije o kojima su izvijestili naši zapadni partneri. Ovdje mislim na uticaj na informacioni medijski prostor, kampanje dezinformacija koje imaju jasnu, određenu agendu. U kontekstu ovakve prijetnje, jeste i nedavna izjava ruskog ambasadora Vladislava Maslenikova u kojoj kaže da širenje Evropske unije na Zapadni Balkan znači uvlačenje tih država u konfrotaciju sa Rusijom.

Moje pitanje upućeno Vama je: Kako komentarišete izjavu ruskog ambasadora Vladislava Maslenikova da će integracije zemalja Zapadnog Balkana u Evropsku uniju voditi konfrontaciji sa Ruskom federacijom? A, naravno, u vezi sa ovim uvodnim dijelom da se radi o jednoj konfrontaciji koja zahtijeva nijansiran pristup da bi se Crna Gora i oduprla malignom uticaju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:25:00)

Zahvaljujem, uvažena poslanice.
Sada pravo na odgovor ima ministar Ivanović.
Izvolite.

FILIP IVANOVIĆ (15.04.24 14:25:07)

Hvala.

Uvažena poslanice Llolla, naš odgovor Ministarstva vanjskih poslova je sledeće sadržine: Punopravno članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji jedan je od ključnih vanjsko-političkih prioriteta aktuelne 44. Vlade. Shodno tome, u prethodnom periodu svjedočili smo brojnim aktivnostima koje su imale za cilj ubrzanje našeg pregovaračkog integracionog procesa. Opredijeljenost i odlučnost da istrajemo na ovom putu utemeljena je na širokom političkom i društvenom konsenzusu i tradicionalno izuzetno visokom nivou podrške crnogorskih građana. To nas obavezuje da ostanemo nepokolebljivi u svojim stavovima i namjerama, duboko ukorijenjenim u evropskim i evroatlantskim vrijednostima. Crna Gora, kao i sve zemlje regiona sa kojima dijelimo evropsku perspektivu, ima pravo da samostalno odlučuje o vlastitoj vanjsko-političkoj orijentaciji, koja će doprinijeti boljem i kvalitetnijem životu svih naših građana.

Imajući u vidu posvećenost Vlade ispunjenju ovog cilja koji je od nacionalnog interesa, predmetna izjava ambasadora Ruske federacije ne može uticati na naše vanjsko-političko opredjeljenje, odnosno, drugim riječima, Crna Gora nastavlja da odlučno i predano radi na postizanju kontinuiranog napretka, štiteći svoj suverenitet i integritet i vodeći se postavljenim ciljevima u saradnji sa međunarodnim partnerima - bez obzira na bilo kakve pokušaje opstrukcije tih ciljeva, a ja sam sasvim siguran da će to na pokušajima i ostati. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:26:33)

Zahvaljujem, ministre Ivanoviću.
Pravo na komentar ima poslanica Drita Llolla.
Izvolite.

DRITA LLOLLA (15.04.24 14:26:40)

Uvaženi ministre Ivanoviću, kao NATO članica, kao zemlja koja je u završnoj fazi učlanjenja u Evropsku uniju, vjerujem da je potrebno imati jasniji stav i to podrazumijeva naravno naše opredjeljenje koje očekuju i naši partneri. Dakle, ovo je pitanje zauzimanja stava u vezi sa vrijednostima. Mislim da pored onog klasičnog političkog odgovora treba dati odgovor na koji način se Crna Gora pozicionira i šta radi konkretno da bi se oduprla malignim uticajima u konkretnom slučaju Rusije.

Očekivala sam, kao što sam najavila na početku, možda nijansirano shvatanje ovog problema. Ja ne bih rekla da Vi ne shvatate. Ja bih rekla da Vi možda ne želite da shvatite i da zauzmete jasniji stav povodom ovoga, ali članstvo u NATO savezu i sutra kao članica Evropske unije svakako zahtijeva i spremnost da se konfrontiramo na vrijednosnoj osnovi i da se opredijelimo jasno gdje ćemo nazivati stvari pravim imenom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:28:02)

Zahvaljujem, uvažena poslanice Drita Llolla.
Sada prelazimo na poslednje poslaničko pitanje za ministra Ivanovića za danas koji ima poslanik Andrija Nikolić.
Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (15.04.24 14:28:37)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Pozdravljam ministra Ivanovića sa saradnikom Raspopovićem.

Ja sam postavio sledeće poslaničko pitanje: Da li ćete Vi, kao ministar vanjskih poslova Crne Gore, u Komitetu ministara Savjeta Evrope glasati da Kosovo postane članica te organizacije, te da li glasanje poslanice iz redova parlamentarne većine na Parlamentarnoj skupštini i Savjeta Evrope protiv prijema Kosova u tu organizaciju smatrate očiglednim kršenjem potpisanog koalicionog Sporazuma o formiranju vlasti, kojim ste se svi obavezali da poštujete evroatlantski kurs države i razvijate prijateljsku saradnju sa svim državama koje je Crna Gora priznala? Imajući u vidu i teške uvrede koje je predsjednik Srbije izrekao na račun Crne Gore i ministarke evropskih poslova Maide Gorčević, zašto niste pozvali ambasadora Republike Srbije u Crnoj Gori u Ministarstvo vanjskih poslova da mu uručite protestnu notu - ako znamo da druge države koje drže do sebe za mnogo bezazlenije stvari pozivaju ambasadore na konsultacije i protestuju?

Poštovani ministre Ivanoviću, u međuvremenu sam dobio Vaš odgovor, a na tragu ovih prethodnih diskusija i polemike koju ste imali sa poslanicima opozicije shvatio sam da ste odabrali pristup da ne odgovarate konkretno na pitanja, a nije drugačiji princip primijenjen i u odnosu na pitanje koje sam Vam ja postavio. Što se mene lično tiče, prisustvovao sam na nekoliko događaja đe ste Vi govorili i sve to što ste govorili ja sam spreman da potpišem. Dakle, evolucija je poželjan proces u politici i ja pozdravljam evoluciju koja se dogodila u Vašem slučaju, imajući u vidu da ste svojevremeno smatrali da NATO nije interes Crne Gore, a da ste nedavno kazali da će Crna Gora nastaviti dosljedno da sprovodi NATO politiku. To je naravno dobro, ali ono što nije dobro je da izostanak sinhronizacije i nekog saglasja unutar vladinih državnih politika i na unutrašnjem i na spoljnjem planu ne dovodi do opšte konfuzije, da ne zbunjuje naše međunarodne partnere i da, prije svega, ne zbunjuje domaću javnost. Gore od toga je posljedica takvog ponašanja, a posljedica takvog ponašanja je drastičan pad podrške građana Crne Gore u NATO savez.

Na temelju pitanja koja sam Vam postavio, volio bih da izbjegnute ovu administrativnu formu i da porazgovaramo ozbiljno na ove teme imajući u vidu da i ono što slijedi - obaveza države Crne Gore prije svega na Komitetu ministara Savjeta Evrope u pogledu vanjske politike koja je dogovorena konsenzusom među partnerima u parlamentanoj većini. Dakle, da nam kažete da li ćete Vi, kao ministar koji treba da se pojavi na tom Komitetu ministara, opravdati ono što je najavila ministarka Maida Gorčević kada je kazala da će Crna Gora glasati za prijem Kosova u Savjet Evrope. To je jedno. Drugo, da odgovorite građanima Crne Gore da li ste pozvali ambasadora Republike Srbije u Crnoj Gori povodom uvreda koje je Crna Gora i ministarka, odnosno institucija u Vladi Crne Gore u kojoj Vi sjedite pretprijela tokom izjave predsjednika Republike Srbije. Da li ste, dakle, porazgovarali sa ambasadorom Republike Srbije na tu temu? Pretpostavljam da ste uputili protestnu notu, da bi javnost o tome bila obaviještena, ali evo mislim da dugujete građanima Crne Gore odgovor da li ste, kao ministar vanjskih poslova, zaštitili dostojanstvo i ugled sopstvene države i institucije u kojoj sjedite.

BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:32:50)

Zahvaljujem, kolega Nikoliću.

Pravo na odgovor ima ministar Ivanović.

Izvolite.

FILIP IVANOVIĆ (15.04.24 14:32:55)

Uvaženi poslanice Nikoliću, u odnosu na izjašnjavanje poslanice Skupštine Crne Gore, uvodno ste tražili da odstupimo od administrativne forme, ali postavljate pitanja radi javnosti, ja čitam odgovore radi javnosti. Tako da javnost treba da zna šta smo odgovorili.

U odnosu na izjašnjavanje poslanice Skupštine Crne Gore Maje Vukićević, kao predstavnice Crne Gore u Komitetu za politička pitanja i demokratije Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope, dozvolite mi da se na početku pozovem na Ustav Crne Gore kao najviši pravni akt, koji u članu 85 stav 1 propisuje da se poslanik opredjeljuje i glasa po sopstvenom uvjerenju. Samim tim, treba imati u vidu činjenicu da izvršna vlast nema pravo da instruiše ili nameće poslaniku obavezu da glasa u skladu sa stavovima predstavnika Vlade, bez obzira na to da li je takav stav u saglasju sa političkim stremljenjima i proklamovanim ciljevima javnih politika Vlade - u ovom slučaju vanjskih. Te prema tome, molio bih Vas da o ovakvim i sličnim pitanjima, koja

su u isključivoj nadležnosti poslanika, direktno komunicirate sa Vašim kolegama poslanicima. To je, uostalom, standard postavljen u svim državama koje svoje uređenje temelje na principima demokratije i podjele vlasti.

Kada je u pitanju poštovanje koalicionog Sporazuma, želim da istaknem čvrsto opredjeljenje Crne Gore da se drži evropskog kursa, ostaje kredibilna članica NATO-a posvećena dobrosusjedskim odnosima i jačanju svoje /prekid/ na multilateralom planu. To su četiri stuba naše vanjske politike. Rezultati ostvareni u okviru evropske agende od formiranja 44. Vlade predstavljaju dodatnu potvrdu posvećenosti toj vrednosnoj orijentaciji i članstvu u Evropskoj uniji kao konačnom cilju.

U vezi sa razvojem prijateljske saradnje sa svim državama koje je Crna Gora priznala, koristim priliku da Vas informišem da na bilateralnoj ravni 44. Vlada ima uspostavljene jako dobre odnose sa svim susjednim državama koje karakteriše kontinuirani dijalog na najvišem nivou i saradnja u nizu oblasti - od ekonomije, preko infrastrukturnog povezivanja do kulture. Pored toga, aktivno i konstruktivno učestvujemo u više od 30 regionalnih organizacija i inicijativa u funkciji jačanja regionalne saradnje i što skorijeg članstva u Evropskoj uniji.

Kada je riječ o Vašem interesovanju u odnosu na izjašnjavanje na Komitetu ministara Savjeta Evrope o aplikaciji Kosova za članstvo u najstarijoj panevropskoj organizaciji, podsjećam da je za 16. april (sjutra) planirano razmatranje ovog pitanja u sklopu redovnog proljećnjeg zasjedanja Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope. Tom prilikom će se poslanici ovog statutarnog tijela Savjeta Evrope, uključujući i poslanike iz Skupštine Crne Gore, izjasniti o Izvještaju o aplikaciji Kosova za članstvo u Savjetu Evrope, koji je sačinila izvjestiteljka Parlamentarne skupštine Dora Bakojani, a koji je dobio podršku na Komitetu za politička pitanja i demokratiju Parlamentarne skupštine 27. marta. Nakon što se Parlamentarna skupština Savjeta Evrope na plenumu izjasni o ovom pitanju - o svom mišljenju ću obavijestiti Komitet ministara.

Važno je napomenuti da Parlamentarna skupština nije vremenski ograničena u pripremi mišljenja, a u praksi taj proces može trajati od nekoliko mjeseci do nekoliko godina. Budući da Parlamentarna skupština Savjeta Evrope tek treba da razmatra ovo pitanje i nakon toga dostavi mišljenje Komitetu ministara o članstvu Kosova, odnosno o ispunjenosti neophodnih kriterijuma za članstvo - izjašnjenje o Vašem pitanju u ovom trenutku može biti samo u hipotetičkoj ravni. U svakom slučaju, kada pitanje članstva Kosova dođe na dnevni red Komiteta ministara, Crna Gora će, slijedeći svoju vanjsko-političke principe, uz razmatranje ishoda glasanja Parlamentarne skupštine zauzeti svoj stav.

U vezi sa pitanjem koje se odnosi na nedavnu reakciju predsjednika Srbije Aleksandra Vučića u odnosu na izjavu ministarke evropskih poslova Maide Gorčević - želim da Vas informišem da Ministarstvo vanjskih poslova održava redovnu komunikaciju sa svim diplomatsko-konzularnim predstavništvima akreditovanim u Crnoj Gori, tokom kojih se razmatraju sva aktuelna pitanja iz odnosa dvije države uključujući i ona koja su osjetljivog karaktera.

Što se tiče Vašeg obrazloženja, moram reći da u 80% Vašeg obrazloženja ste iznijeli stvari koje uopšte nisu sadržane u pitanju. Govorili ste o nekim drugim stvarima, ali dozvolite da prokomentarišem da što se tiče povjerenja ili konfuzije međunarodnih partnera ne znam odakle Vi imate taj utisak. Možda je to Vaša želja, ali da je realnost ili utisak teško. O tome svjedoči i sav napredak koji smo ostvarili na evropskom putu u kome ste i vi djelimično učestvovali koji podržavate i na tome vam zahvaljujemo. Nadamo se da ćete nastaviti to da radite, kao i konkretne poruke koje smo dobili od brojnih ministara vanjskih poslova Evropske unije koji su boravili u Crnoj Gori i kojima sam bio u posjeti, takođe, i od zvaničnika Evropske komisije, takođe i od zvaničnika NATO-a, počev od generalnog sekretara pa do Parlamentarne skupštine NATO-a. Tako da zaista se pitam odakle ste stekli tu vrstu utiska za koji i dalje mislim da je samo Vaša želja, a ne stvarni utisak. Na kraju krajeva, to ćemo i da vidimo već negdje krajem maja kada dobijemo pozitivni izvještaj o privremenim mjerilima i kada u junu budemo imali međuvladinu konferenciju sa Evropskom unijom, kada će se konstatovati napredak i kada ćemo i moći da počnemo da zatvaramo poglavlja.

Na kraju, hvala Vam na pohvalama što se tiče evolucije. Takođe, vrlo rado ću pozdraviti vašu evoluciju kad se ona desi. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:38:25)

Zahvaljujem, ministre Ivanoviću.

Pravo na komentar ima poslanik Andrija Nikolić.

Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (15.04.24 14:38:34)

Nema potrebe, ministre, da pozdravljate evoluciju, mi smo starosjedioci na platformi na koju ste vi došli. Tako da ostanite tu, to bi bilo dobro za Crnu Goru i afirmišem princip političke evolucije koji se ogleda na vašem primjeru. Drugo, kazali ste da ne postoji konfuzija kod međunarodnih partnera ili da nije bilo ocjena koje bi se mogle tretirati na taj način. Podsjetiću Vas da je nedavno specijalni izaslanik Sjedinjenih Američkih Država za Zapadni Balkan govorio o ulozi dijela parlamentarne većine koja ne doprinosi napretku na evropskom putu Crne Gore. Dakle, pretpostavljam da, kao ministar vanjskih poslova, imate obavezu da ozbiljno uzmete u obzir izjave koje dobijate sa tako važne međudržavne adrese. Vašington je strateški partner Crne Gore. Ako za Vas to nije upozorenje, onda treba da nam kažete da to na taj način i mi doživimo.

Gospodine Ivanoviću, rekao sam Vam da ova parlamentarna većina ima konstrukcionu grešku, a konstrukciona greška znači da vi potpišete koalicioni sporazum koji vas obavezuje da sprovedite evroatlantsku politiku i da poštujete sve susjede koje ste priznali kao država, ali vi to niste uradili. Dakle, Vi ne polemishete ovde sa mnom, Vi polemishete sa vašom koleginicom u Vladi koja je kazala da bez obzira na ono pravo koje ste Vi citirali u Ustavu da poslanik ima obavezu da glasa shodno svojim uvjerenjima, odnosno da ima tu ustavnu slobodu, ona je govorila o tome da je potpisan koalicioni Sporazum kojeg nije ispoštovao dio parlamentarne većine. Dakle, to razjasnite sa gospodom Gorčević. Isto tako, gospođa Gorčević najavila je da će Komitet ministara biti u maju. Vi ste ili neinformisani, ili u strahu od koalicionih partnera jer gospođa Gorčević zna da će Komitet ministara biti u maju, a Vi nemate tu informaciju. Pa, evo kažem, Vi se konsultujte sa koleginicom Gorčević, možda će Vam ona reći kad treba da se pojavite na Komitetu ministara.

Takođe, dozvolite da ispravim jedan navod koji ste dali u odgovoru, pribilježio sam ga. Piše sljedeće - U vezi sa razvojem prijateljske saradnje sa svim državama koje je Crna Gora priznala, koristim priliku da Vas informišem da na bilateralnoj ravni 44. Vlada Crne Gore ima uspostavljene jako dobre odnose sa svim susjednim državama, koje karakteriše kontinuirani dijalog na najvišem nivou i saradnja u nizu oblasti. Netačno, ministre. Dobili ste protestnu notu iz Bosne i Hercegovine koju ste odćutali. /Upadica/ Kako ko kaže? O tome nas je informisalo zvanično Sarajevo, je li tako? Nego šta je tačno? Pa, evo Vi ispravite onda navode i kažite nam da nije bilo protesne note. Odlično, to je poželjno da čujemo da bismo znali punu istinu, kao što je poželjno da čujemo da odgovorite građanima Crne Gore da li ste pozvali ambasadora Republike Srbije da porazgovarate sa njim, da ispoštujete ono što je Vaša ustavna obaveza, da štite ugled i dignitet države Crne Gore onda kada doživi i preživi uvredu koja je došla sa tako visokog nivoa. Podsjećam Vas - sve države za mnogo manje incidente to rade, razgovaraju sa ambasadorima i u službenoj korespondenciji obavještavaju o tome šta je poruka za državu od koje je došao incident.

Imam dopunsko pitanje, ukoliko budete spremni da odgovorite, koje glasi:

Hoćete li se pridružiti zemljama kosponsorima Ujedinjenih nacija Rezolucije o genocidu u Srebrenici - imajući u vidu da su tu već Sjedinjene Američke Države, Francuska, Slovenija, Italija /prekid/

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:43:00)

Čulo se pitanje. Zahvaljujem, poslaniče Nikoliću.
Pravo na odgovor ima ministar Ivanović.
Izvolite.

FILIP IVANOVIĆ (15.04.24 14:43:11)

Pokušaću da sublimiram nekoliko stvari koje ste rekli. Tačno je da je specijalni izaslanik Sjedinjenih Američkih Država gospodin Eskobar dao određene izjave (u množini). Takođe, rekao je da treba pratiti sve ono što premijer i 44. Vlada rade. Pretpostavljam da Vi i u tom smislu imate pozitivan odnos prema izjavi gospodina Eskobara i da ćete pratiti sve što radimo i na vanjskom i na unutarpolitičkom planu.

Rekli ste da nisam upoznat da je Komitet ministara u maju. To nije tačno, rekao sam da je Komitet ministara u maju, ali da bismo se razjasnili - Komitet ministara u maju će se desiti pa će se desiti. Da li će na dnevnom redu toga Komiteta ministara biti članstvo Kosova ili neće, to sad ne znamo. Svake godine se održava Komitet ministara u maju, a po tačkama dnevnog reda mi ćemo se naravno izjasniti i zauzeti svoj stav. Inače, ove godine je 75. jubilarna godišnjica Savjeta Evrope, tako da taj Komitet ministara treba da bude svečanoga karaktera. U svakom slučaju, do tada ima još punih mjesec dana.

Što se tiče protestne note Bosne i Hercegovine, ja sam Vas pitao, nije čula javnost, odakle Vama ta informacija - Vi kažete da je to saopštilo zvanično Sarajevo. Nije tačno. Dakle, zamolio bih Vas da pogledate i da ćete vidjeti da je to informacija koja je izašla u medijima. Dakle, nikakvo zvanično saopštenje Vlade ili Ministarstva Bosne i Hercegovine po tom pitanju nije bilo, nije bilo takođe ni sa naše strane. Da li je protestna nota upućena ili nije, ja bih Vas zamolio da Vi zvanično, ili preko medija, ili kako već želite postavite to pitanje Sarajevu, pa neka Vam oni daju odgovor. Zato što nije na državi prijema eventualne hipotetičke protestne

note da Vam kaže je li ili nije ona upućena. Neke države odlučuju da upute protestnu notu, pa da o tome obavijeste javnost, a neke države odlučuju samo da upute protestnu notu i da o tome ne obavijeste javnost. Tako da li je ili nije poslata - nemate zvaničnu potvrdu, već imate samo medijske natpise.

Što se tiče ambasadora Srbije i ne samo ambasadora Srbije, mi, kao što sam Vam rekao u posljednjoj rečenici, komuniciramo sa svim ambasadorima koji su akreditovani u Crnoj Gori na dnevnom nivou. Pitanja koja se raspravljaju u razgovorima sa tim ambasadorima su nekad pozitivna, nekad su negativna, nekad su manje osjetljiva, nekad su više osjetljiva. Moj državni sekretar, direktori generalnih direktorata pa i ja, kao što rekoh, svakodnevno komuniciramo sa ambasadorima, ali o tome ne obavještavamo javnost. Ja sam obavještavao javnost o susretu sa ambasadorima samo kad su došli u nastupne posjete i kad idu u oproštajne posjete, što je inače diplomatska praksa. Vi biste to sigurno trebali da znate, jer ste bili, ne znam jeste li više u Odboru za međunarodne odnose Skupštine, tako da sigurno znate kako se sprovodi i kako se realizuje diplomatska komunikacija. Kad bismo svi, sve države svakog dana obavještavali o tome šta se razgovara sa nekim diplomatskim predstavnikom i kakve se note razmjenjuju ili ne razmjenjuju - pa ne samo da bi javnost bila zagušena, nego diplomatija kao diplomatija ne bi postojala. Onda ne bismo komunicirali direktno, komunicirali bismo putem saopštenja za javnost kao što to rade političke partije. Ali, naravno, jasno mi je da mislite da postoji određena mogućnost za političko profitiranje po ovim pitanjima, ali od nas nećete dobiti ni jedan odgovor koji je politikantski i ni jedan odgovor koji nije u skladu sa onim kako se diplomatska predstavništva i Ministarstvo spoljnih poslova obraćaju i komuniciraju svugdje u svijetu.

Što se tiče Rezolucije o Srebrenici u Ujedinjenim nacijama, nama to nije stiglo na dnevni red. Jesmo upoznati sa tim da postoji ta rezolucija, dobili smo jedno pismo, to mogu da kažem jer nije tajna pošto je i to javno saopšteno sa te adrese da je upućeno svim državama članicama Ujedinjenih nacija od predsjedavajuće Bosne i Hercegovine, da nas obavijesti kako to nije zvanični predlog Bosne i Hercegovine itd. Prema tome, trebaće neko vrijeme da vidimo i naravno i u konsultaciji sa našim partnerima i saveznicima kako da se odnesemo po tom pitanju. Ali, u svakom slučaju, nemojte da brinete za međunarodni ugled Crne Gore. Dok je ova Vlada, i dok se ovo Ministarstvo ponaša kako se ponaša, međunarodni ugled Crne Gore će biti u potpunosti zaštićen, mnogo više nego što je bio zaštićen u nekom prethodnom periodu kad smo imali raznorazne stvari, raznorazna ponašanja koja su nas brukala na raznoraznim adresama. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:48:37)

Zahvaljujem ministru Ivanoviću.

Poslanik Andrija Nikolić, po Poslovníku, nema pravo. /Govor sa mjesta/

Ovo je odgovor na Vaše pitanje, ali, radi javnosti, nema nikakvih problema. Vrlo kratko. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (15.04.24 14:49:02)

Zahvaljujem.

Što se tiče protestne note iz Bosne i Hercegovine, podsjetiću Vas da je medij Radio Slobodna Evropa, kredibilan medij saglasićemo se, a to prenijeli svi mediji u Crnoj Gori, obavijestio javnost i regionalnu i domaću da je protestna nota Bosna i Hercegovine zbog organizacije posjete Milorada Dodika crnogorskom Parlamentu upućena iz Ministarstva vanjskih poslova i da im je to potvrđeno u Kabinetu Elmedina Konakovića. Dakle, Vi danas to demantujete i Vi govorite da nije bilo protestne note je li tako? /Upadica/ Dobićete Vi priliku, samo da raščistimo, jer ja ođe ne razumijem jeste li Vi dobili protestnu notu ili ne. Važno je da Vas razumijem ja, gospodine Ivanoviću, ali je podjednako važno i još važnije da Vas razumiju građani Crne Gore, jer bi Vaše prisustvo ođe trebalo da bude u funkciji odgovora. Vi ste ođe došli da ne odgovorite na nijedno pitanje i govorite nam o konzistentnosti vanjske politike. Nijeste odgovorili da li ćete glasati za prijem Kosova u Savjet Evrope iako je Vaša koleginica u Vladi najavila da će Vlada Crne Gore glasati. Vi nam sada kažete - kad to dođe na dnevni red, mi ćemo se tada odnijeti prema tome. U redu, da čuje crnogorska javnost. Vi nam kažete - obavljamo redovne konsultacije sa ambasadorima drugih država, a ne obavještavate javnost da li ste porazgovarali sa ambasadorom države od koje su stigle uvrede na račun ugleda države Crne Gore i institucija koju predstavljaju ministri koji sjede u vašoj Vladi. Dakle, Vi ne odgovarate na pitanje. Zašto ne odgovarate? Znači, ja imam sve razloge da vjerujem da Vi to radite zbog intimne nelagode, jer se ne identifikujete sa onim što su spoljno-politički prioriteti Crne Gore. Ja to vjerujem, jer alternativa tome je da Vas je strah od toga šta će vam reći koalicioni partneri. Zbog čega bi Vi bili suspregnuti da ne kažete oficijelni stav Vlade i da ne saopštite građanima Crne Gore šta ste uradili povodom ova dva pitanja koja sam Vam postavio. Zašto izbjegavate odgovor?

Dakle, ozbiljni smo ljudi, ne smatram Vas za neozbiljnog ministra, smatram da ste obrazovan čovjek koji bi svoj posao mogao kvalitetno da radi, ali očigledno ste nečim suspregnuti. Nemojte da pretpostavljate ili da ste došli sa umišljajima u Parlament da ćete da nam ispričate ovo što ste nam ispričali, a da ćemo mi da ćutimo i da se pravimo blesavi. Znači, ođe seđe ipak ozbiljni ljudi, a Vi nijeste odgovorili na ozbiljna pitanja koja smo Vam postavili. Jer, šta da je slične izjave na račun Crne Gore dao neki drugi šef države iz regiona, recimo sa Kosova, iz Albanije, iz Hrvatske? Da li bi bio isti princip kojeg sad zauzimate? Nemojte da nas ostavljate da gatamo šta Vi radite, sa kim Vi razgovarate i šta su posljedice tih razgovora. Znači, Vi ste ministar vanjskih poslova, ovo nije diplomatski razgovor. Diplomatski razgovor ćete voditi sa međunarodnim partnerima ili sa onima koji to nijesu. Ali u Parlamentu imate obavezu da odgovorite na pitanja koja smo Vam postavili. Prosto i jednostavno.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:53:08)

Zahvaljujem.

Ministar Ivanović ispravka navoda. Izašli smo iz okvira poslovnčkih mogućnosti, ali Vas molim, završite radi javnosti da zaključujemo današnji radni dan.

Izvolite.

FILIP IVANOVIĆ (15.04.24 14:53:14)

Gospodine potpredsjedniče, neću uopšte komentarisati ni nečije impresije o nečijoj intimi, niti neke slične stvari koje smo ovdje čuli, niti ću komentarisati šta bi bilo kad bi bilo i slične hipotetičke stvari koje treba nazvati hipotetičkim, onako kao što jesu.

Hoću da ispravim navode koje je rekao gospodin Nikolić. Ja sam rekao da je on mogao o eventualnoj protestnoj noti Bosne i Hercegovine da sazna isključivo iz medija i on je upravo potvrdio da je o tome saznao iz medija. Dakle, nije postojalo nikakvo zvanično saopštenje ili obraćanje iz Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine i u tom tekstu, koji ste citirali piše - nezvanično nam potvrdio izvor iz Ministarstva vanjskih poslova. To nije ni zvanično potvrđeno, ni zvanično demantovano. Ja, takođe, nijesam rekao da protestna nota nije stigla, niti sam rekao da jeste stigla, nego sam rekao da država koja eventualno upućuje protestnu notu sama bira da li će o tome obavijestiti javnost. To nije na državi prijema koja je eventualnu protestnu notu možda primila. Ja bih Vas posavjetovao da Vi zvaničan odgovor zatražite od Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, koje je jedino nadležno da Vam na zvaničan način odgovori. To je ispravka navoda. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (15.04.24 14:54:40)

Zahvaljujem, ministre Ivanoviću.

Prije nego formalno zaključim današnji radni dan, dozvolite mi da vas informišem o sledećem.

Obavještavam vas da je Milan Lekić podnio ostavku na funkciju poslanika zbog nespojivosti funkcija, pa, saglasno Poslovniku Skupštine, objavljujem da Skupština konstatuje ostavku, čime mu prestaje mandat poslanika, o čemu ćemo obavijestiti Državnu izbornu komisiju, radi sprovođenja postupka popune upražnjenog poslaničkog mjesta. Dozvolite mi da vas informišem da nastavljamo sa radom sutra poslaničkim pitanjima za ministarku Anđelu Jakšić-Stojanović i ministra Janka Odovića u 11 časova.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 11:08:11)

Uvažene poslanice i poslanici,

Nastavljamo Treću posebnu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini.

Prelazimo na postavljanje pitanja Anđeli Jakšić Stojanović, ministarki prosvete, nauke i inovacija. Sjednici prisustvuju i Dragan Bojović, državni sekretar Ministarstva, Marko Šljukić, sekretar Ministarstva, Albana

Dedvukaj i Dragana Ćetković, generalne direktorke u Ministarstvu i Spasoje Ostojić, načelnik u Ministarstvu.

Prvo pitanje je postavila kolegistica Zoja Lalović Bojanić.
Izvolite, kolegice.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (16.04.24 11:09:08)

Zahvaljujem, potoredsjednice.

Poštovane građanke i građani, poštovana ministarko i saradnici, kolege iz Ministarstva prosvjete,

Posebno zadovoljstvo mi je da vas pozdravim i da zahvalim na prisustvu i na vašoj dobroj namjeri da izađete u susret želji poslanika i poslanica da prenesu neke poruke onome kako percipiraju stanje u obrazovanju i da konačno građanke i građani dobiju odgovore na neke dileme u ovom trenutku. Zahvaljujem naravno i na odgovorima koje ste dostavili u međuvremenu, ali radi informisanja javnosti to ćemo danas i u plenumu detaljnije.

Moje prvo pitanje odnosi se na one koji zapravo predstavljaju temelj obrazovnog sistema, dakle one koji sprovode sve politike obrazovanja, a to su nastavnici. Naime, pitanje je glasilo da je jedan od najvažnih činilaca uspjeha obrazovnog sistema nastavnik, da mnoga istraživanja međutim pokazuju da postoji visok nivo nezadovoljstva među nastavnicima i to u više aspekata koji se tiču njihovog položaja, profesija nastavnika izgubila je na popularnosti, ali se gubi i povjerenje društva u ovaj kadar - da li ste analizirali sve te aspekte i koje korake ste preduzeli za poboljšanje njihovog položaja.

Ja bih ovdje obrazložila jedan segment ovog pitanja, a on se tiče nasilja nad nastavnicima, dakle njihovog položaja u tom smislu, jer su mnoga istraživanja, jedno od najnovih čak, pokazala da četvrtina nastavnika od broja ispitanih se osjeća nesigurno na svom poslu i da traže podršku sistema i podršku društva u tom dijelu. S druge strane, znamo takođe da ovakva pozicija kada nastavnik se osjeća ugroženim dodatno njihov položaj urušava jer poprime jedan širi značaj kroz digitalne medije, znamo da kreće jedna hajka preko svih društvenih mreža, sjetite se samo poslednjeg kada je bila uključena i policija. Interesantni su možda za vas i oni podaci gdje jedan nastavnik ispitanik kaže da je u jednom trenutku u razgovoru sa roditeljkom doživio da ona kaže - čekam trenutak kada će te ubiti mafija. Još jedan odgovor bio je da se vrlo poniženo osjećala nastavnica u trenutku kada je tražila od učenika da vrati test kada je prepoznala da prepisuje, a on je istim gađao. Ovo su samo neki od detalja.

Sa druge strane govorimo o modernizaciji obrazovnog sistema, a znamo da naši nastavnici prolaze samo onaj broj obuka koji je neophodan za dobijanje licence. Šta je sa vašom idejom o tome da li će se naši nastavnici obučavati u skladu sa obukama najsavremenijih obrazovnih sistema i da li ćemo samo govoriti o tome da želimo neki evropski sistem da prilagodimo našem, a da pri tom ne pripremimo one koji treba isto i da sprovede?

Ovo je prvo pitanje, a znate da imam i drugo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 11:13:05)

Zahvaljujem kolegini Zoji Lalović Bojanić.

Sada riječ dajem ministarki prosvjete, nauke i inovacija Anđeli Jakšić Stojanović. Izvolite.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 11:13:16)

Uvažena poslanice Bojanić Lalović,

Zahvaljujem se na pitanju koje targetira jednu od najvažnijih tema u obrazovnom sistemu, a to su upravo nastavnici. Svi mi koji dolazimo iz učionice znamo da nastavnički poziv nije samo profesija već najplemenitija dužnost kojom se radi na oblikovanju i formiranju mladih generacija naše djece koje su nešto najbolje i najvrednije što ova zemlja ima. Upravo iz tog razloga u svoj tim sam izabrala nastavnike i stručne saradnike iz naših škola za koje smatram da na najbolji mogući način mogu odgovoriti svim izazovima našeg obrazovnog sistema, a ujedno i predložiti najbolje mjere za unapređenje statusa prosvjetnih radnika. Kao što je javnost upoznata, u cilju motivisanja nastavnog kadra nova ekipa u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija je aktivirala rad Komisije za dodjelu viših zvanja nastavnicima i riješila sve nagomilane predmete koji, nažalost, datiraju još od 2019. godine. Komisija je radila vrlo intenzivno tako da su svi predmeti, zaključno sa prvim mjesecima 2024. godine, završeni.

Takođe, uveli smo jednu novu praksu koja se odnosi na redovne mjesečne sastanke sa direktorima svih škola u Crnoj Gori kako bismo u kontinuitetu razgovarali o svim izazovima sa kojima se nastavnici suočavaju u svom svakodnevnom radu. Organizovali smo i sastanke sa predstavnicima strukovnih udruženja nastavnika, nevladinih organizacija, predstavnika roditelja i sl. kako bismo zajednički identifikovali ključne probleme na kojima treba raditi u narednom periodu. Prvi put su organizovani i tematski sastanci sa predstavnicima PP službi osnovnih i

srednjih škola, a cilj ove aktivnosti je uspostavljanje bliže i intenzivnije saradnje i uvažavanje glasa struke posebno kada su u pitanju neki od problema koji najviše opterećuju javnost, a nasilje u školama je upravo jedan od njih. Osim toga, tim Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija realizuje redovne obilaskе svih obrazovnih institucija u Crnoj Gori kako bismo u direktnom kontaktu sa nastavnicima i nastavnicima osobljem i učenicima razmijenili ideje i stavove koji se odnose na unapređenje kvaliteta obrazovnog procesa na svim nivoima.

Svjesni smo činjenice da je jedan od velikih problema kada je u pitanju obrazovni sistem i opterećenost nastavnika administrativnim poslovima, tako da ćemo inicirati rad na izmjenama i dopunama zakonskih i podzakonskih akata koji će omogućiti smanjenje administrativnih obaveza nastavnika kako bi se oni posvetili onome što je njihova ključna djelatnost, a to je realizacija kvalitetnog nastavnog procesa. Kao što ste svi upoznati, usvojen je na vladi predlog novog granskog sporazuma za oblast prosvjete koji predviđa povećanje od 17% neto plata, a takođe jedna od novina, koju sad saopštavam javnosti, jeste i uvođenje one kategorije koja je ukinuta 2005. godine, a to su troškovi prevoza. Prepoznali smo međugradski prevoz kao prioritet i predlogom novog granskog ugovora, odnosno izmjena i dopuna je predviđeno da se nastavnicima koji putuju na međugradskim relacijama kao i administrativnom osoblju obezbijedi do 50% participacije u cijeni mjesečne karte. Takođe, osim standardnog nagrađivanja mentora učesnika koji su osvojili nagrade na državnom takmičenju uveli smo praksu prijema i simboličnog nagrađivanja nastavnika mentora čiji su učenici postigli značajne rezultate na zapaženim državnim, regionalnim i međunarodnim takmičenjima. Osim toga, prvi put uspješni mentori će imati priliku da budu članovi delegacija tokom studijskih posjeta partnerskim zemljama tako da će prva delegacija već krajem maja otići na studijsko putovanje. Činiće je osam profesora, nastavnika iz osnovnih i srednjih škola u Crnoj Gori i dva predstavnika Ministarstva. Takođe, pošto smo prisustvovali sjednici Naučno-nastavnog vijeća Srednje mješovite škole "Danilo Kiš" Budva dobili smo jedan konstruktivan predlog koji se odnosi na to da i mentore, nastavnike osnovnih i srednjih škola uključimo u delegacije kada su u pitanju međunarodne olimpijade znanja. Tako ćemo ove godine prvi put u delegacijama imati i naše nastavnike iz osnovnih i srednjih škola.

Prepoznali smo značaj stručnih obuka u skladu sa najsavremenijim nastavnim tokovima, tako da veoma brzo kreće obuka iz engleskog jezika, iz informaciono-komunikacionih tehnologija, a u Tivtu se privodi kraju jedan značajan projekat koji se odnosi na obuku svih nastavnika od prvog do petog razreda koji predaju djeci, a uključuje MTC sistem rada, tako da

ćemo vrlo brzo imati i sertifikovane predavače. U pitanju je jedan pilot projekat i ukoliko se on pokaže uspješnim, a sigurni smo da hoće, onda možemo to realizovati i u ostalim gradovima Crne Gore.

Svjesni doprinosa koji su naši penzionisani prosvjetni radnici dali našem društvu u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija na kraju svakog polugođa organizujemo prijem za prosvjetne radnike koji odlaze u penziju kako bismo im ukazali poštovanje i zahvalnost za sve ono što su učinili za brojne generacije učenika koje su izveli. Sve do sada realizovane, ali i druge aktivnosti koje smo planirali da realizujemo u narednom periodu mogu doprinijeti da se našim kolegama prosvjetnim radnicima vrati ugled i status u društvu koji zaslužuju. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 11:19:14)

Zahvaljujem ministarki Anđeli Jakšić Stojanović.

Pravo na komentar ima koleginica Zoja Bojanić Lalović. Izvolite.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (16.04.24 11:19:21)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Pozdravljam viziju koju od početka svog mandata pokazujete samim tim što ste aktuelizovali brojna pitanja koja su gotovo četiri godine ostala netaknuta, zaista je pohvalno. U vašem izlaganju ću se osvrnuti na dva važna segmenta.

Prvo, komentarisali ste Međunarodnu olimpijadu i to je dobro. Podsjetiću javnost na događaj prošle godine kada naši najbolji učenici nijesu mogli da idu na Međunarodnu olimpijadu jer nijesu bila obezbijeđena sredstva, tako da je to ove godine dobro, naravno za pohvalu s tim što bih samo skrenula pažnju na ono što imam kao informaciju, a to je da oni mentori najboljih i najuspješnijih učenika koji ne znaju jezik ne mogu da idu. Ukoliko Ministarstvo, mislim da može obezbijediti toliko sredstava za prevodioca, korisno je da te ljude samo zbog te jezičke barijere da im ne onemogućimo da idu. To je jedna sugestija.

Govorili ste o savremenim tehnologijama. Dakle, to je jedno vrlo važno pitanje. Ne smijemo dozvoliti da nam se taj odnos prema savremenim tehnologijama svodi na opremanje naših obrazovno-vaspitnih ustanova adekvatnom opremom, već je neophodna i ta obuka o kojoj ste govorili, ali najvažnije je integrisanje tehnologije u obrazovanje. Tu mislim i na kvalitetne obuke u smislu metoda nastave i sa druge strane da

proanalizirate sve one slabosti pored svih dobrih rezultata online nastave i slabosti koje su se tada prepoznale. Važno je da ne zanemarimo činjenicu da u ovom trenutku se u svijetu govori o vještačkoj inteligenciji i najnoviji podatak koji imamo iz obrazovno-vaspitnih ustanova je da postoje one ustanove koje su donijele procedure o zabrani mobilnih telefona ako vi znate da danas naši mladi koriste telefone i kao jednu od alatki preko kojih nešto uče. Mislim da to nijesu dobre mjere ili ako već razmišljate u tom pravcu onda u skladu sa nekim drugim obrazovnim sistemima i tu uspostaviti određene procedure, odnosno pravilnike o upotrebi mobilnih telefona. Mobilni telefon je danas svojevrsna alatka u nastavnom procesu i konačno preko njega se dolazi do određenih saznanja. Može biti dobro i kvalitetno sredstvo i u procesu osavremenjavanja nastave. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 11:22:32)

Zahvaljujem kolegici Zoji Bojanić Lalović. Takođe je postavila još jedno pitanje ministarki prosvete, nauke i inovacije.
Izvolite, kolegice.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (16.04.24 11:22:44)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

U toku ovog razgovora o nastavnicima osvrnuli su smo se i na one najbolje primjere i to je dobro i treba afirmisati najbolje primjere u društvu, ako uopšte govorimo o kvalitetnom obrazovanju. Međutim, znamo da je PISA testiranje, međunarodno testiranje, pokazalo da je naš sistem u vrlo lošem stanju. To pokazuju i neka nacionalna testiranja. Prisjetite se samo prošlogodišnje eksterne mature i afere prepisivanja kada smo imali situaciju da se čak popravljaju ocjene nakon prvog dijela kada su učenici bili nezadovoljni i epilog još uvijek svi čekamo jer se njima bavi tužilaštvo.

Ovih dana je eksterna provjera znanja i pozdravljam činjenicu da ste u tom smislu napravili dobru organizaciju, Ministarstvo i naravno institucija kao što je Ispitni centar, da ste uradili pravilnike i procedure što je nedostajalo da bi se kvalitetno razgovaralo o organizaciji maturalnog ispita. Koliko smo informisani, evo danas je počelo sve to, dobra je organizacija u smislu provjere, detektori su nabavljeni, pojačan je nadzor u školama, međutim i to govori o stanju u obrazovnom sistemu. To govori o kombinaciji nepovjerenja na relaciji nastavnik - učenik, o kombinaciji nepovjerenja na relaciji nastavnik - roditelji i to je zaista zabrinjavajuće stanje u našem

društvu, jer vi ste kao relativno novi, ipak je ovo početak vašeg mandata, morali da iskoristite sve resurse kako bi se ovaj ispit organizovao kvalitetno i kako biste omogućili ravnopravan položaj i odličnim učenicima i onima kojih nažalost u svakom društvu ima, to su neki koji pokušavaju da zaobiđu redovan put i da stignu do nekog znanja. Kažem, ovo govori i o stanju kakvo jeste.

Da se vratim konkretno na pitanje - Ima li Ministarstvo prosvjete plan za oporavak sistema obrazovanja imajući u vidu poražavajuće rezultate PISA testiranja i sve češće slučajeve uvođenja politike u školske učionice?

Samo bih kratko, da i ovo ne bi bilo pogrešno protumačeno. PISA testiranje nije jedini instrument koji vam govori u kakvom je stanju obrazovanje, i toga smo svjesni. Rezultati PISA testiranja nijesu vaša odgovornost, ali vi sada treba da osmislite kako da unaprijedite nešto što je izazov ne samo malog sistema kakva je Crna Gora nego i mnogo većih sistema, ali ono što je dobro jeste da smo mi mali sistem, pa ga je lakše i popravljati. To je ono što je u ovoj situaciji za vas olakšavajuća okolnost.

Imamo sve češće slučajeve uvođenja politike u školske učionice. Puno je nemilih situacija kojima svjedočimo u posljednje vrijeme, ali ja ću vas konkretno usmjeriti na činjenicu da je skoro prosvjetna inspekcija konstatovala da je podnijela 18 prijedloga za razrješenje direktora odnosno direktorica obrazovno-vaspitnih ustanova, a školski odbor nije uvažio čak njih 15, dakle 18 prijedloga za razrješenje onih koji rukovode, dakle onih koji direktno sprovode ono što vi kreirate. Vi ga možete osmisliti kako hoćete, najbolje, ali oni koji sprovode, u prvom pitanju smo rekli da su to nastavnici, sada vam skrećem pažnju na ono što kaže prosvjetna inspekcija, to su pedagoški rukovodioci i menadžeri, 18 prijava, priznaćete da to nije malo. Nećemo danas ulaziti u to koje su to obrazovno-vaspitne ustanove, vi to znate. I sad pazite, u svim tim prijedlozima za razrješenje stoji zloupotreba službenog položaja, osim toga zapošljavanje nastavnika protiv zakona. Šta to znači? To je pitanje onda ko nam je u učionicama i šta znači zloupotreba. Ono što je takođe ovdje interesantno jeste da prosvjetna inspekcija konstatuje da nijesu dobili odgovor, odnosno ne znaju kako se ovaj njihov prijedlog na kraju završio, osim da školski odbori nijesu reagovali, a znamo da je 43. Vlada ove izmjene Zakona donijela sa namjerom da depolitizuje sistem. Kako depolitizovati sistem ako u školskom odboru imate tri predstavnika Ministarstva koje imenjuje ko - ministar? Htjela bih u okviru ovog pitanja kada sam govorila o PISA testiranju i vašim planovima, depolitizacija u ovom smislu, molim vas samo je bitno i zbog onih sjajnih primjera koji postoje u sistemu, jer imate vi sjajne rukovodioce bez obzira na njihovu političku opredijeljenost i smatram da je mnogo važnije da se pozabavimo tim pitanjem nego nekim drugim.

Politika u učionici se ne tiče samo ovog pitanja, ona se tiče i nekih situacija iz učionice. Svjedoci smo skoro bili interpretacije određenih historijskih događaja nekih naših kolega, zatim nekih šovinističkih stavova u nekim anketama koje sprovode nastavnici, stoga, eto, vaši planovi u smislu i ove vrste kontrole. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 11:29:43)

Zahvaljujem kolegini Zoji Lalović Bojanić. Koliko ste bili racionalni kod prvog pitanja toliko ste prekoračili sada kod drugog, ali zbog važnosti teme koju otvarate dozvolila sam prekoračenje.

Sada riječ dajem ministarki prosvete, nauke i inovacija. Izvolite.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 11:29:50)

Ja bih se zahvalila kolegini Zoji jer je zaista pokrenula jedno vrlo važno pitanje i kada su ovakva pitanja na dnevnom redu, mislim da treba dozvoliti prekoračenje.

Prvo bih dala odgovor na konstataciju koja se vezuje za prvo pitanje, odnosi se na međunarodne olimpijade. Mislim da ova država nikada više ne smije da dozvoli da učenici i mentori ne učestvuju na međunarodnim olimpijadama znanja, kao što se to nažalost dešavalo u nekom prethodnom periodu.

Kada su u pitanju zakoni i školski odbori, mislim da ste tu u potpunosti u pravu. Ja vjerujem da je namjera ljudi koji su inicirali ovakva zakonska rješenja bila dobra, međutim ono što je sporno jeste da je ovakvo zakonsko rješenje unijelo potpuni kaos u obrazovni sistem. Mi imamo pet članova školskog odbora, dva su predstavnici Ministarstva, dva su predstavnici Vijeća i jedan je predstavnik Savjeta roditelja. Ono što je dodatni problem jeste činjenica da sve te ljude ja tretiram kao javne funkcionere, što znači da svi moraju da prijavljuju imovinu. Sada zamislite nekoga iz Petnjice ili iz Plava ili iz Rožaja ko treba da prijavi imovinu ASK-u. U posljednje vrijeme nam se dešava da ne možemo da nađemo ljude koji su raspoloženi da uđu u školski odbor i imamo isituacije da ljudi idu na sudove, plaćaju kazne zbog činjenice da nešto u tom izvještaju nijesu prijavili kako treba. To je prvi problem, a drugi problem je što o najvažnijim pitanjima u obrazovanju odlučuju ljudi koji nijesu kompetentni da se time bave, tako da ovo zakonsko rješenje zaista nije dobro i ono je unazadilo obrazovni sistem i na neki način onemogućilo Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija da ima

sve one mehanizme kontrole koje očekivano treba da ima. Šta to znači? To znači da sad Ministarstvo po aktuelnom zakonskom rješenju ima obaveze, ali nema apsolutno nikakva prava.

Da vjerujem da je u pitanju ideja depolitizacije, da je neko zaista imao najbolje namjere kad je uvodio ovo rješenje, vjerovatno je ideja bila da se uradi decentralizacija obrazovnog sistema, ali očigledno je neophodno što prije izmijeniti zakonsko rješenje, da se nađe neki model između potpuno centralizovanog i potpuno decentralizovanog da bismo našli pravu mjeru i da bismo mogli da se bavimo onim čime Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija treba da se bavi.

Podatak koji imate, a odnosi se na prosvjetnu inspekciju je tačan. Ono što je poražavajuće jeste da Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija nema nikakav mehanizam djelovanja, što znači da ukoliko inspekcija da predlog za razrešenje direktora, može to da uradi jednom, dva puta, tri puta, pet puta. Ukoliko školski odbor donese odluku da ne treba razrešenje, bez obzira šta je razlog za razrešenje, a imamo i nekih vrlo ozbiljnih razloga u izvještajima prosvjetne inspekcije, mi smo apsolutno nemoćni. Dakle, moja molba će biti svima da podržite izmjene Zakona o opštem obrazovanju jer je to nužan preduslov da bismo ove stvari osnovne doveli u red jer bez toga nema reforme obrazovnog sistema.

Kada je u pitanju PISA testiranje, od 2006. godine naši učenici se, nažalost, ne mogu pohvaliti blistavim rezultatima. Nekad smo bili malo bolji, nekad smo bili malo gori, ali je poražavajuća činjenica da smo uvijek bili ispod prosjeka, što znači da imamo sistemske probleme koje moramo rješavati na sistemski način. Neophodno je sprovesti reformu, međutim ne reformu radi reforme kao što se to, nažalost, često u prošlosti radilo, već reformu koja će biti utemeljena na ozbiljnoj analizi svih prednosti i nedostataka našeg obrazovnog sistema jer definitivno imamo i nekih prednosti, ali i značajnih nedostataka i naravno ugledajući se na najbolje prakse u ovoj oblasti.

Prvi korak koji smo pokrenuli jeste 25. marta 2024. godine, zvanično smo počeli reformsku inicijativu Kvalitetno obrazovanje za svako dijete u Crnoj Gori u saradnji sa UNICEF-om i uz podršku delegacije Evropske unije koja je u ovo svrhu obezbijedila i finansijsku podršku od milion eura. Glavni cilj je razvoj sveobuhvatne strategije za reformu obrazovanja prvi put za desetogodišnji period 2025 - 2035. godine i prvi put strategija koja će obuhvatiti sve nivoe obrazovanja do visokog obrazovanja. Ova strategija između ostalog treba da obezbijedi adekvatna sredstva za nove školske objekte, opremanje svih škola savremenom opremom, uvođenje digitalnih tehnologija na način da doprinesu kvalitetu inkluzivnosti, integraciju vještina za 21. vijek u program i nastavu, kontinuirano stručno

usavršavanje svih nastavnika, povećanje broja asistenata u nastavi i romskog medijatora koji su neophodni za kvalitetno inkluzivno obrazovanje, besplatan transport do vrtića i škola svoj djeci kojoj je to potrebno i slično.

Ono što je takođe važno, o čemu ste govorili u toku prethodnog pitanja, jesu te digitalne vještine i kompetencije i digitalni sadržaji koji ni u kom slučaju ne smiju biti zamjena za nastavu kakvu imamo, ali mogu na dobar način da unaprijede i osavremene nastavni proces u Crnoj Gori.

Takođe, angažovali smo i nezavisne konsultante koji već rade na upoređivanju rezultata PISA testiranja, eksternog testiranja i uspjeha koji učenici ostvare na kraju školske godine jer je evidentno da postoji veliki disbalans u ovim kategorijama. Imamo učenike koji ostvare sjajne rezultate u jednom testiranju, a onda imamo veoma loše rezultate u nekim drugim testiranjima, što ukazuje na to da imamo prilično neujednačene ili neadekvatne kriterijume ocjenjivanja. Ono što je dobro jeste što ćemo prvi put moći da identifikujemo gdje se problem nalazi, dakle škola ta i ta, razred taj i taj, predmet taj i taj, profesor taj i taj, dolazi do određenog odstupanja i čim znate gdje dolazi do odstupanja onda možete da analizirate o čemu se radi i da date predlog određenih mjera koje treba sprovesti kako bi se stanje unaprijedilo.

U skladu sa smjernicama definisanim strategijom na kojima se već intenzivno radi jer smo formirali sva tijela i sve radne grupe, izradićemo i adekvatna zakonska i podzakonska akta na svim nivoima obrazovnog procesa kako bismo pristupili reformi obrazovnog sistema.

Ono što je takođe veoma važno jeste da je neophodno da izvršimo analizu nastavnih planova i programa. Vidimo da imamo problem kada su u pitanju prirodne nauke, ali imamo problem i kada je u pitanju kultura, kada je u pitanju umjetnost, kada su u pitanju neki drugi predmeti koji nisu dovoljno zastupljeni u planovima i programima. Samim tim i više je nego jasno da je neophodno izvršiti analizu i reviziju udžbenika, a pošto je riječ o veoma kompleksnom procesu koji podrazumijeva temeljan i studiozan pristup, moramo ići po ciklusima. Da krenemo od prvog ciklusa, odnosno od prva tri razreda osnovne škole, pa da onda idemo dalje. Takođe, neophodno je i dodatno raditi na kreiranju sadržaja i metoda i tehnika učenja koje će dovesti do unapređenja kritičnog mišljenja, rešavanja problema, socijalne i emocionalne inteligencije učenika, kao i na unapređenju tzv. mekih vještina, odnosno soft skills, koje po svim relevantnim istraživanjima najviše nedostaju našim učenicima.

Takođe, vidjeli ste da sve ove aktivnosti koje smo dosad sproveli ukazuju na našu težnju da podstaknemo talentovane učenike. Svi smo svjedoci da se, nažalost, mnogo više pažnje posvećuje onima koji su na

neki način problematični, a mnogo manje i govorimo i pišemo o onoj, zaista sjajnoj, izuzetnoj djeci koje je u Crnoj Gori veoma mnogo, ali mi se čini da na različim nivoima im ne poklanjamo dovoljno pažnje.

Mislim da je ova godina ključna za postavljanje jednog novog koncepta obrazovnog sistema koji će biti usklađen sa najboljim evropskim i svjetskim praksama i koji će omogućiti da konačno se pomjerimo s mrtve tačke i napravimo značajne iskorake u ovom resoru.

Kada je u pitanju dio koji se odnosi na politizaciju obrazovnog sistema, mislim da je to jedan od najvećih problema obrazovnog sistema već decenijama, nažalost, na čelu obrazovnih institucija su vrlo često bili najpodobniji, a ne najstručniji. Slična situacija je bila i kada je u pitanju zapošljavanje nastavnog kadra. Ono što je problem jesu aktuelna zakonska rešenja opet gdje ne postoje adekvatni kriterijumi za izbor direktora, a takođe ne postoje ni adekvatni kriterijumi za izbor nastavnika. Pomenuli ste PISA testiranje, pomenuli ste eksternu maturu, dodala bih lažne i kupljene diplome, hiperprodukcija diplome Luča i mnoge druge pojave u našem obrazovnom sistemu koje ukazuju na to da je stanje alarmantno i da s nekim lošim praksama moramo prekinuti.

Sigurna sam da je depolitizacija obrazovnog sistema ne samo poželjna već i neophodna. To sam pokazala i kada su u pitanju sva imenovanja u Ministarstvu prosvete, nauke i inovacija na koje sam ponosna. Mislim da je to model koji treba primijeniti svuda. Na čelu obrazovnih ustanova moraju biti najstručniji ljudi i moramo vrlo voditi računa o tome ko će biti u našim učionicama. U obrazovanju ne smije biti ni naših niti vaših, to odgovorno tvrdim, jer u sve ove škole idu djeca svih nas tako da to mora biti tačka spajanja i to mora biti zajednički interes na kojem ćemo raditi zajednički jer jedino tako možemo da ostvarimo neke rezultate. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 11:40:22)

Zahvaljujem ministarki prosvete, nauke i inovacija.

Pravo na komentar ima kolegiica Zoja Bojanić Lalović. Izvolite.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (16.04.24 11:40:37)

Naravno, saglasna sam kada govorite o depolitizaciji. Od toga ću i krenuti u komentaru, s tim što, kada je riječ o menadžerima ili pedagoškim rukovodiocima tu vam je transparentnije stanje i vi možete kontrolisati

prilično političko djelovanje onih koji rukovode, ali je opasnije. O tome se malo danas u društvu govori, osim kada imate neke situacije koje se medijski prate ili kada se neko osnaži pa tu vijest podijeli s medijima, mnogo je opasnije kada imate nastavnike u onom malom prostoru, dakle kada imate taj neposredni kontakt nastavnik - učenik i kada nastavnik koristi taj prostor za isticanje svojih političkih ideja. To nije dobro. Ne služe se više literaturom koja je predviđena planom i programom, već interpretiraju nastavno gradivo u skladu sa svojim ideološkim ili političkim ubjeđenjima. Vjerujte da je to opasnije.

Zato sam i rekla, govoreći o ovih 18 slučajeva koje je prosvjetna inspekcija procesuirala, da vi i danas u sistemu imate dobre direktore. Zanemariću činjenicu da su neki od njih birani ispred određenih partija transparentno, ali su se oni pokazali u svom radu kao kvalitetni. Zato sam i postavila pitanje kako ste planirali kada je riječ o procedurama o nastavnom kadru koji učionicu koristi kao prostor za političko djelovanje.

Drugo, govorili ste o strategijama, dobro je da je urađena strategija, bez valjanog plana ne možemo i to je suština ovog pitanja. Podsjetiću da je krajem 2019. godine formirana radna grupa koja je od 2020. trebalo da predstavi javnosti strategiju, od tada ništa nije urađeno. Dakle, ostao je nacrt te strategije i dalje nije rađeno ništa po tom pitanju.

Šta je važno za kvalitetno obrazovanje - kontinuitet. Mnogo toga je rađeno, dobro ga je aktuelizovati, ono što u analizama prepoznamo da nije dobro ne treba ni govoriti da jeste kada nije, raditi na popravljajući i tek onda možemo govoriti o kvalitetnom obrazovanju.

Zahvaljujem i izvinjavam se zbog prekoračenja vremena, nadam se da smo poslali barem neke dobre poruke.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 11:43:13)

Zahvaljujem.

Pošto nije bilo dopunskog pitanja, nemate pravo, ministarko, izvinjavam se. Evo ja ću reći, ministarka se složila sa kolegicom Zojom Bojanić Lalović. To je upravo htjela da kaže u mikrofon, evo ja sam to saopštila.

Sada riječ dajem poslaniku Adrijanu Vuksanoviću, koji takođe ima pitanje za ministarku prosvete, nauke i inovacija. Izvolite, kolega.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (16.04.24 11:43:48)

Hvala vam, potpredsjednice Popović.

Uvažena ministricice Jakšić Stojanović sa suradnicima.

Na osnovu Poslovnika Skupštine Crne Gore postavio sam pitanje:

Kada će se kalendar školskih aktivnosti usaglasiti sa Zakonom o svetkovanju vjerskih praznika? Više bih volio da se taj zakon zove zakon o svetkovanju vjerskih blagdana, nego praznika, ali moramo normativno poštovati njegovo ime.

Naime, Zavod za školstvo sprovodi svoj program, Cetinje je jedna priča, čas istorije o Prijestonici kroz određene zanimljive sadržaje podrazumijeva da đaci osnovnih škola posjete Prijestonicu, upoznaju se sa muzejima, sa nacionalnim parkom i sa čitavim duhovnim i kulturnim bogatstvom koje Prijestonica ima i to je pohvalno. Ono što nije pohvalno je činjenica da je za đake Osnovne škole "Drago Milović" iz Tivta ove godine termin za takvo sprovođenje programa bio predviđen 31. 3. kada katolički vjernici su proslavljali najveći hrišćanski blagdan Uskrs, a dobar dio katoličke populacije živi u Tivtu i samim tim po tom programu je predviđeno da đaci ne provedu taj najveći hrišćanski blagdan Uskrs u obiteljskom ozračju, već da imaju neke školske aktivnosti.

Ono što me naročito žalosti je činjenica da je Zavod za školstvo pomjerio termin sprovođenja tog programa tek nakon medijskog istupa Hrvatskog nacionalnog vijeća Crne Gore. Ja znam da ste vi imali konstruktivnu ulogu u rješavanju ovog spora i da ste imali dobru volju i to cijenim i nažalost dok institucionalno ne riješimo ove stvari puno toga će se svoditi na dobru volju i ministara i poslanika i svih drugih koji čine određenu instituciju.

Moja namjera je da kroz aktueliziranje ove pojave to riješimo ne samo za djecu katoličke vjere već za djecu svih vjera kako bi mogli svoje vjerske blagdane da provode na primjeren način i kako je to predviđeno, a podsjetiću da ovaj događaj je konkretno narušavanje zapravo Zakona o svetkovanju vjerskih praznika, kako se on zove, konkretno član 3.

Dobio sam vaš odgovor i zbog javnosti vi ćete ga iznijeti, a onda ću ja imati kratak osvrt na sve to. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 11:46:50)

Zahvaljujem kolegi Vuksanoviću.

Izvolite, ministarko.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 11:46:57)

Poštovani poslaniče Vuksanoviću, zahvaljujem se na pitanju.

Kao što sam vam napisala u odgovoru, mi smo već preduzeli konkretne aktivnosti ovim povodom, upućen je zvaničan dopis svim obrazovno-vaspitnim ustanovama da prilikom organizacije nastavnih i vannastavnih aktivnosti uzmu u obzir vjerske praznike kako bi se izbjegle situacije koje su predmet vašeg pitanja. Ovo se naravno ne odnosi na učenike katoličke vjeroispovijesti, već na učenike svih vjeroispovijesti u Crnoj Gori. Mi ćemo u narednom periodu ispratiti da li se sve preporuke, odnosno bolje reći obaveze jer su definisane zakonom realizuju i blagovremeno ćemo reagovati kad god budemo informisani o nepoštovanju istih.

Upoznati smo sa situacijom vezano za Zavod za školstvo i to od strane Hrvatskog nacionalnog vijeća. Hrvatsko nacionalno vijeće je uputilo, odnosno obratilo se Zavodu zbog promjene termina za program Škola u prirodi. Cetinje je jedna priča, ono što je samo važno jeste da je škola "Drago Milović" iz Tivta imala prvobitno termin prije novogodišnjih praznika. Međutim, na zahtjev uprave škole tražena je promjena termina, a onda nakon toga smo imali i ovaj zahtjev, ja sam se zaista uključila i situacija je riješena, odnosno termin je opet pomjeren. Međutim, da ne bi ostajala stvar na tome da nešto zavisi od ministra ili od bilo čije dobre volje, uputili smo zvaničan dopis i preporuke iz tog dopisa se moraju poštovati, a takođe smo organizovali i sastanak sa kolegicom iz Zavoda za školstvo koja će ubuduće u saradnji sa Javnom ustanovom "Lovćen" Bečići izrađivati godišnji plan realizacije na osnovu sprovedenih anketa u svim školama vodeći računa o vjerskim praznicima, blagdanima, kako bi svako dijete imalo priliku da najradosnije praznike ili blagdane provede u krugu porodice onako kako to i treba.

Dakle, ne oslanjamo se više na dobru volju, nego se oslanjamo na zvanične dopise i na obaveze i na poštovanje zakona ove države.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 11:49:15)

Zahvaljujem ministarki.

Prije nego što vam dam riječ, samo da kažem, a to sam zaboravila na početku, da ministar Janko Odović neće moći danas da odgovara na poslanička pitanja iz opravdanih razloga, a na vrijeme i blagovremeno će obavijestiti Skupštinu kad će moći da odgovori na pitanja.

Sada ima riječ kolega Vuksanović. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (16.04.24 11:49:40)

Hvala vam ministrice Jakšić Stojanović, zadovoljan sam vašim odgovorom i zadovoljan sam vašim angažmanom da se ovo pitanje riješi. Namjerno sam to istakao u uvodnom izlaganju, da je vaš doprinos bio konstruktivan i pozdravljam vašu namjeru da ovo pitanje institucionaliziramo, da ne bude u ovisnosti ko je ministar i ko je našao koju poziciju u bilo kojoj instituciji ove države. Vidjeli smo i prethodnih dana da ovo nije bio samo problem kod đaka i studenata katoličke vjeroispovijesti, imao je javno obraćanje uvaženi Rifat Fejzić povodom nekih sličnih dešavanja. Nije ovo problem koji je počeo od vas, vi ste ga naslijedili, ali cijenim vašu dobru volju da ga riješimo na najbolji mogući način i uvažavajući vaš trud vjerujem da ćemo i kroz ovaj institut poslaničkog pitanja dovoljno ga aktuelizirati i doći do adekvatnog rješenja.

Hvala vam puno.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 11:50:54)

Zahvaljujem kolegi Vuksanoviću.

Pitanje je postavila poslanica Branka Marković. Izvolite, kolegice.

BRANKA MARKOVIĆ (16.04.24 11:51:11)

Poštovane građanke i građani, uvažena ministarko Jakšić Stojanović sa svojim saradnicima, potpredsjednice Skupštine, kolegice i kolege poslanici, sve vas srdačno pozdravljam.

Na početku podsjetiću da je jedan od ključnih prioriteta 44.Vlade kvalitetno obrazovanje i unapređenje uslova rada u obrazovnim ustanovama, što je i temelj jedne države. Svjedoci smo da se godinama i decenijama najmanje ulagalo u izgradnju vrtića, škola, ustanova za visoko obrazovanje. Izdvajana su i minimalna sredstva za rekonstrukciju objekata koji su do te mjere zapušteni da su neki krovovi škola prokišnjavali, u mnogim školama nije bilo grijanja, fiskulturne sale, bez uslova za rad, a da ne govorimo o učilima i nastavnim sredstvima. Kompjuterska oprema gotovo da nije stigla u naše obrazovno-vaspitne ustanove.

Daću primjer jedne Podgoričke škole koju pohađa 1000 učenika i u kojoj radi preko 70 nastavnika. Vjerovali ili ne, do prije mjesec imali su pet kompjutera, jedan za nastavnike, četiri za đake. Treba li podsjećati da nastavnici imaju svakodnevnu obavezu da koriste elektronski dnevnik, a tek koliko su kompjuteri i njihova primjena neophodni za cjelokupan obrazovni proces učenika.

Moje pitanje za ministarku Anđelku Jakšić-Stojanović:

Najavili ste da je ovo godina najvećeg investicionog ciklusa kada je u pitanju obrazovanje. To je veoma značajno imajući u vidu velike infrastrukturne probleme u obrazovnim ustanovama na svim nivoima. Da li nas možete informisati što je do sada konkretno urađeno kao i kakvi su planovi za naredni period.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 11:53:24)

Zahvaljujem kolegini Marković.

Izvolite, gospođo Anđela Jakšić Stojanović.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 11:53:37)

Zamolila bih za ovaj odgovor da imam malo više vremena, jer kolegini Jelenka će jedno pitanje, imamo dva pitanja koja se preklapaju, ovo je zaista važno da javnost čuje i da svi mi ovdje čujemo. Tako da bih zamolila da budete tolerantni.

Kada je u pitanju ulaganje u infrastrukturu kao što smo i najavili na početku mandata ovo će biti godina najvećeg investicionog ciklusa kada je u pitanju obrazovna infrastruktura. Na samom početku želim da istaknem i specifičnost investicija u obrazovanje jer se velikim dijelom realizuju u saradnji sa međunarodnim partnerima, pa su sredstva koja se odnose na obrazovnu infrastrukturu često mnogo veća od onih koji su definisana budžetom. U okviru projekta sa Evropskom investicionom bankom EIP izvršena je nabavka računarske opreme u vrijednosti od 6,3 miliona eura za sve škole u Crnoj Gori, nastavljeni su radovi i ubrzana dinamika na gradnji novog objekta za Osnovnu školu "Vladimir Nadzor" u Podgorici čiji je završetak planiran za februar 2025. godine, raspisan je tender za rekonstrukciju devet srednjih stručnih škola na teritoriji Crne Gore i to Srednja stručna škola "Vukadin Vukadinović" Berane, Srednja elektro-ekonomska škola Bijelo Polje, Srednja mješovita škola "Bečo

Bašić" Plav, Srednja stručna škola Rožaje, Srednja mješovita škola "Danilo Kiš" Budva, Srednja stručna škola Cetinje i Javna ustanova Škola za srednje i srednje stručno obrazovanje "Sergije Stanić". Riječ je o projektu koji je vrijedan 5,95 miliona eura.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija zajedno sa konsultantima dostavilo je banci tendersku dokumentaciju za nabavku školskog namještaja za sve vrtiće, osnovne i srednje škole u Crnoj Gori, očekujemo da će tender biti raspisan do kraja ove nedjelje, ukoliko sve bude išlo svojim tokom u toku ljeta svi vrtići, osnovne i srednje škole će dobiti potpuno novi školski inventar poslije decenija zastoja u ovoj oblasti. U završnoj fazi su i pripreme za tendersku proceduru za nabavku usluga projektovanja za rekonstrukciju i dogradnju objekata vrtića na Zabjelu i Kotoru, a takođe do kraja aprila se očekuje i raspisivanje tendera za odabir projektanta za obradu glavnog projekta za novu školu u Siti kvartu površine 7,5 hiljada kvadrata, čime će se riješiti jedan od najvećih infrastrukturnih problema, obrazovnih, barem kada je u pitanju Glavni grad.

Takođe u prvoj polovini godine očekujemo da raspišemo i tender za obrađivača glavnog projekta za novu školu na Karabuškom polju, ali i da raspišemo međunarodni konkurs za odabir idejnog rješenja za novu gimnaziju u Podgorici. Takođe u planovima Ministarstva je da do početka trećeg kvartala ove godine bude raspisan tender za nabavku specifične opreme za srednje stručne škole u Crnoj Gori vrijednosti do četiri miliona eura. Osim toga, treba pomenuti i saradnju sa CB-om koja se odnosi na gradnju novih vrtića. Ugovor je potpisan 2019. godine i to za kredit vrijedan 10 miliona eura, međutim u prethodnom periodu se nažalost nije mnogo radilo na ovom projektu. Sad smo intenzivirali sve aktivnosti, tako da su raspisani tenderi i nalaze se u završnoj fazi za odabir obrađivača glavnih projekata za nove vrtiće u Beranama i u Siti kvartu, nakon čije izrade bi se radovi na ovim objektima mogli očekivati do kraja godine. U završnoj fazi je i usklađivanje i revizija projekata za vrtiće u Baru i Ulcinju, za Bar očekujemo raspisivanje poziva do kraja aprila, a za Ulcinj u maju. Takođe je u planu da do kraja ovoga kvartala pokrenemo proceduru za raspisivanje međunarodnih konkursa za odabir idejnog rješenja za vrtiće na Zlatici, na Starom aerodromu, Bloku 35, 36, Bijelom Polju i Plavu.

Kada je u pitanju program koji se odnosi na unapređenje energetske efikasnosti u javnim zgradama, kroz predmetni projekat prethodnih dana su završeni radovi na rekonstrukciji nekoliko objekata. Javna ustanova Osnovna škola "Njegoš" u Kotoru, Gimnazija "25. maj" u Tuzima i Ekonomska i ugostiteljska škola u Nikšiću. Radovi su i zvanično završeni i ukupna vrijednost radova je 5,8 miliona eura.

Prethodne nedjelje je započeta druga faza tenderskog postupka za izbor izvođača za novi set škola i to njih sedam. Osnovna škola "Vladislav Ribnikar" Bijelo Polje, Osnovna škola "Risto Ratković" Bijelo Polje, Osnovna škola "Vuk Karadžić" Berane, Gimnazija i srednja likovna škola "Petar Lubarda" Cetinje, Osnovna škola "Lovćenski partizanski odred" Cetinje i osnovne škole "Jugoslavija" Bar i "Srbija" Bar. Nakon okončanja tenderske procedura za ove višemilionske vrijedne radove očekujemo početak radova već krajem ove školske godine.

Kad su u pitanju projekti iz kapitalnog budžeta informišemo vas da su nastavljeni radovi na gradnji nove škole i vrtića u Radovićima u Tivtu, vrijednost 4,7 miliona eura bez PDV-a. Do početka 2025 - 2026. godine Tivat će dobiti najsavremenije objekte koji će značajno rasteretiti obrazovnu infrastrukturu u ovom gradu. Započeti su radovi i konačno nakon nekoliko godina ili decenija na izgradnji sportske sale Osnovne škole Mrkojevići u Baru, u toku prethodne nedjelje raspisan je i tender za odabir izvođača za izgradnju nove fiskulturne sale za Fakultet za sport i fizičko vaspitanje u Nikšiću, a ove nedjelje smo raspisali i tender za izradu sala za tri srednje stručne škole u Podgorici. Takođe, narednih dana nas očekuje i raspisivanje tendera za izgradnju nove škole u Lastvi u Tivtu, kao i rekonstrukciju objekta u Crkvicama, Opština Nikšić.

Do kraja ovog kvartala nas očekuje i započinjanje tenderskih procedura na nizu projekata, i to tender za odabir izvođača radova na objektima nove sportske sale u Andrijevići, izgradnja konačno novog vrtića u Nikšiću, rekonstrukcija krova centralnog vrtića u Baru, uspostavljanje sistema grijanja u šest vaspitno-obrazovnih institucija, nekoliko tendera za odabir projekatata za dogradnju vrtića u Donjoj gorici i osnovne škole "Sutjeska" i "Vlado Milić" u Podgorici. Bitno je napomenuti da smo prethodnog mjeseca konačno raspisali konkurs za dugo očekivano idejno rješenje za objekat škole "Oktoih" Zabjelo.

Kada je u pitanju tekući budžet, u toku je izrada nekoliko desetina projekata. U prethodna tri mjeseca su raspisani tenderi ili izabrani izvođači radova na sljedećim objektima: Osnovna škola Trpezi Petnjica - sistem grijanja, procijenjena vrijednost 80.000 eura, "Vuk Karadžić" Berane - sistem grijanja, vrijednost 40.000 eura, Predškolska ustanova "Dragan Kovačević" Nikšić, vaspitna jedinica "Radost" - sistem grijanja, procijenjena vrijednost 80.000 eura, Osnovna škola "Oktoih" Podgorica - adaptacija objekta, procijenjena vrijednost 130.000 eura, Javna predškolska ustanova "Dragan Kovačević" Nikšić, vaspitna jedinica "Sunce" - rekonstrukcija krova, procijenjena vrijednost 130.000 eura, Osnovna škola "Blažo Mraković" Danilovgrad - rekonstrukcija krova, procijenjena vrijednost 85.000 eura, Osnovna škola "Orjenski bataljon"

Herceg Novi - adaptacija krova, procijenjena vrijednost 175.000 eura, Osnovna škola "Jovan Tomašević" Bar - adaptacija objekta, procijenjena vrijednost 300.000 eura, Osnovna škola Tivat, po memorandumu o saradnji koji je potpisan sa Opštinom Tivat, procijenjena vrijednost 600.000 eura, Javna predškolska ustanova "Bambi" Tivat, opet sufinansiranje sa Opštinom Tivat, prilagođavanje objekta za potrebe vrtića, procijenjena vrijednost 500.000 eura, Muzička škola "Dara Čokorilo" Nikšić - radovi su u toku na adaptaciji krova, vrijednost 93.000 eura, Srednja stručna škola "Ivan Uskoković" Podgorica - u toku su radovi na uspostavljanju sistema grijanja, vrijednost 175.000 eura, Javna predškolska ustanova "Zagorka Ivanović" Cetinje - adaptacija kotlarnica i rekonstrukcija krova, procijenjena vrijednost 120.000 eura.

Narednih dana raspisujemo tendere za Osnovnu školu "Mirko Srzentić" Budva, vrtić "Naša radost" Herceg Novi, Balotići Rožaje i Muzičku školu "Vasa Pavić" u Podgorici.

Ono što bih takođe pomenula jeste izuzetna saradnja sa opštinama pojedinim, u prethodnom periodu potpisani su memorandumima o saradnji, posebno bih istakla vrlo uspješnu saradnju sa opštinama Bar, Tivat, Cetinje i Nikšić koje su agilnošću kako u pripremi budžeta za 2024. godinu tako i kada je u pitanju implementacija projekata zaista dalie doprinos da sad imamo vrlo dobre rezultate nakon svega pet mjeseci rada ovog ministarstva. Takođe je jako značajno što nam je podršku pružila i ambasada Sjedinjenih Američkih Država, do sada je već odobrena donacija za potpunu rekonstrukciju sedam školskih objekata, na tim objektima su radovi počeli ili počinju narednih dana, a u toku je procedura odobravanje donacija za još šest školskih objekata. Ono što je važno jeste da se kroz ovaj program obično adaptiraju škole koje se nalaze u nekim ruralnim područjima, obično na sjeveru Crne Gore.

Takođe radimo i funkcionalnu analizu obrazovne infrastrukture sa preporukama za unapređenju u saradnji sa UNOPS-om, tako da ćemo sada konačno imati analizu svih objekata po uspostavljenoj metodologiji i pripremljenim alatima što znači da ćemo konačno u svakom momentu imati uvid u stanje naše infrastrukture od predškolskih ustanova do visokoobrazovnih ustanova i moći ćemo da definišemo prioritete onako kako to zaista i treba. Ja se zahvaljujem. Izvinjavam se zbog prekoračenja, ali je zaista bilo važno pitanje za sve građane Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:03:49)

Zahvaljujem ministarki.

Pohvala i sa moje strane na ovako predanom i agilnom radu posebno kada je u pitanju adaptacija i rekonstrukcija objekata škola, predškolskih ustanova iz oblasti prosvete.

Zahvaljujem.

Sada riječ dajem kolegini Marković. Izvolite.

BRANKA MARKOVIĆ (16.04.24 12:04:11)

Zahvaljujem, ministarko Jakšić Stojanović, na iscrpnom odgovoru, na izvanrednimurađenim rezultatima, a i na onim koje ste planirali. Slušajući vas više od deset minuta pitam se, pa pitam i vas jeste li vi bili 33 godine ministarka ili pet mjeseci, koliko ste uradili. Sve pohvale vašem timu.

Pošto ovdje u plenumu mjesecima slušamo kritike, htjela sam i moram podsjetiti građane na izvredne rezultate 44.Vlade na čelu sa premijerom Milojkom Spajićem. Ulaganje u obrazovanje, vladavina prava, kompletiran Sudski savjet, Ustavni sud, izbor VDT-a, uspjeli smo da izbjegnemo "sivu listu" Manival, grantovi koje smo dobili, koje ćemo tek dobiti od Evropske unije, putna infrastruktura i bolja povezanost sjevera sa Podgoricom i dalje, besprekorno završen popis, uvećane minimalne penzije, podrška međunarodnih partnera i konačno se nalazimo u predvorju Evropske unije. Dugačak je spisak svega što je već realizovano i što će se izvjesno realizovati što je obećao naš premijer Milojko Spajić. Uz podršku Vlade ne izostaju rezultati svih ministarstava i kao što smo čuli Ministarstva prosvete, nauke i inovacija na čelu sa uvaženom ministrkom Anđelom Jakšić Stojanović što potvrđuju podaci istraživanja javnog mjenja, da sistem obrazovanja ima najveće povjerenje građana Crne Gore, čak 55,2%. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:06:08)

Zahvaljujem kolegini Marković.

Sada riječ dajem poslanici Jelenki Andrić, ona ima dva pitanja za ministarku. Izvolite.

JELENIKA ANDRIĆ (16.04.24 12:06:23)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Poštovane građanke i građani, uvažene kolegice i kolege, uvažena ministarko Jakšić Stojanović, dobro je da ste nam danas ovdje. Zašto dobro? Mislím da su danas u ovih sat vremena građanke i građani Crne Gore imali priliku da možda prvi put čuju lepezu problema koji su sačekali vas i vaš tim po stupanju na ministarsku poziciju. Treba naglasiti da smo mi kroz ovo nekoliko izlaganja čuli samo dio tih problema i moje pitanje za vas tiče se upravo sjevera Crne Gore gdje sam dok sam radila u učionici detektovala jedan vrlo ozbiljan problem koji se tiče učenika i njihovih roditelja.

Učenici sa sjevera Crne Gore se susreću sa problemom prevoza do obrazovnih ustanova. S tim u vezi, interesuje me da li planirate i na koji način da riješite ovaj problem. Ne sumnjám da ste imali u vidu probleme naših učenika ali svakako treba naglasiti da su roditelji sa sjevera Crne Gore, a to vam vrlo znaveno kažem jer dolazim iz učionice i to su moji đaci, vrlo često izdvajali i više od stotinu eura za mjesečne karte, za prevoz djece iz ruralnog područja do vaspitno obrazovnih ustanova. Vrlo često sam svjedočila da učenici moraju da ustaju u pet sati ujutro da bi stigli do vaspitno-obrazovne ustanove, jer pojedini pješáče više od pet kilometara, zatim koriste jedan pa drugi prevoz. Da ne govorim o situacijima kada isti ti učenici nisu u mogućnosti da pohađaju nastavu zbog nedolaska ionako slabašnih linija prevoznika koji saobraćaju na tim dionicama. Ono što svakako treba istáci u ovom mom obrazloženju jeste da napori koje čini Ministarstvo prosvete, nauke i inovacija, a upoznata sam da ste već krenuli u rješavanje ovog problema, sigurno zahtijevaju posvećenost društva u cjelini. Naše obrazovanje nije se susrelo sa ovim problemima u poslednjoj deceniji niti u poslednjih nekoliko godina, već su ovo problemi koji su se nagomilavali iz godine u godinu. Obrazovni sistem ne čine isključivo djeca niti isključivo nastavnici, obrazovni sistem jedne države mora počivati prvenstveno na poštovanju prava djeteta, kao prosvetnom radniku prava učenika su mi uvijek u fokusu. Prava prosvetnih radnika ćemo već valjda dovesti u red, ali ako ne budemo vodili računa o onima zbog kojih uđemo u tu učionicu onda zaista ne vidim svrhu našeg rada u istoj toj učionici. U Crnoj Gori, prema podacima UNICEF-a, svakom trećem djetetu prijeti siromaštvo. Je li tako? Dakle, nemaju vrlo često roditelji, posebno sa sjevera Crne Gore odakle dolazim, niti mogućnosti, niti načina da školuju svoju djecu. Za osnovno obrazovanje se nekako, ministarko, nađe način da se djeca iškoluju, a nažalost, uočila sam jer sam radila i u školama u seoskom području i u gradskim osnovnim i srednjim, neke ste i pomenuli u vašim dosadašnjim izlaganjima, vrlo često djeca ostaju uskraćena u 21. vijeku za srednje obrazovanje. Ovo vam govorim

kroz poznavanje konkretnih primjera i stim u vezi sam i postavila ovo moje današnje poslaničko pitanje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:10:42)

Zahvaljujem koleginići Andić.
Riječ dajem ministarki. Izvolite.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 12:10:49)

Hvala puno, kolegнице.

Ja sam se nažalost u toku prvih dana svog mandata susrela upravo sa pitanjem prevoza, odnosno kolege i ja smo malo analizirali stanje voznog parka i poražavajuća je zaista činjenica da su se naša djeca na sjeveru Crne Gore vozila u kombijima koji su stari 40 godina, vjerovali ili ne. Dakle to je jedno alarmatno pitanje i upravo iz tog razloga smo se potrudili da u najbržem mogućem roku ga riješimo. Mi smo potpisali ugovor i nabavili 26 novih školskih vozila za prevoz učenika dominantno iz ruralnih područja, od toga 19 malih autobusa kapaciteta 12+1 i sedam kombija kapaciteta 7+1. U pitanju je vrijednost nabavke oko milion i 300 hiljada eura. Analizirali smo sve podatke koji se odnose na stanje vozila u školama, potrebu za zamjenom postojećih i nabavkom novih vozila, osim toga Glavni grad je donirao tri vozila kapaciteta 8+1 sjedište kao dio inicijative koja se odnosi na unapređenje kvaliteta prevoza naših najmlađih. Sva ova vozila su isporučena, ostala su još četiri vozila čiju smo isporuku zakazali za petak u dva sata. Trećeg januara 2024. godine sa Crnogorskim telekomom smo potpisali ugovor o isporuci i montaži GPS uređaja zbog činjenice da na taj način možemo unaprijediti bezbjednost učenika, ali i otvoriti prostor za ostvarivanje dodatnih ušteda i obezbjeđivanje mnogo savjesnijeg odnosa prema pozivima.

Ono što je važno zbog javnosti da kažem jeste da se do kraja ove nedelje očekuje i raspisivanje novoga tendera za nabavku dodatnih vozila koji će se realizovati primjenom finansijskog lizinga. Predviđena je nabavka još 21 kombija kapaciteta 16+1 mjesto, veći kapacitet nego ovi u prethodnom periodu, kao i dva autobusa. Vrijednost ovoga tendera je milion i osamsto hiljada eura. Mislimo da ćemo sa ovom novom nabavkom u najvećoj mogućoj mjeri riješiti prevoz učenika, posebno kada su u pitanju ruralna područja, ali svakako treba planirati i neka dodatna sredstva kako

bismo zaista to pitanje prevoza učenika jednom za svagda riješili. E sad kada su u pitanju škole, važno je da i to pročitam.

Škole koje su dobile kombije u ovoj prvoj isporuci su Osnovna škola "Janko Mićunović" Nikšić, "Jovan Draganić" Nikšić, "Bajo Pivljanin" Plužine, "Vladimir Rolović" Pljevlja, Međuriječje Kolašin, Kruševo Pljevlja, "Mihailo Žugić" Pljevlja, "Pavle Žižić" Bijelo Polje, "Vukašin Radunović" Berane, "Mahmut Adrović" Petnjica, "Vojin Popović" Podgorica, "Miroslav Đurović" Rožaje, "Vuk Karadžić" Bijelo Polje, Lubnica Berane, "Radoje Kontić" Pljevlja, "Bratstvo jedinstvo" Bar, "Mile Peruničić" Pljevlja, "Srednja mješovita škola" Andrijevića, Osnovna škola "Aleksa Bećo Đilas" Bijelo Polje, "Mladost" Bijelo Polje, "Savo Kažić" Berutana, Mataruge Pljevlja, "Radoje Tošić" Pljevlja, Balotići Rožaje i "Bajo Rojić" Andrijevića. To je ova prva grupa. U četvrtak imamo još četiri vozila i onda sa novim tenderom ja se nadam da priču prevoza završavamo. Opet ćemo ugraditi GPS sistem, tako da ćemo imati zaista jedan lijep, bezbjedan, to je najvažnije i vrlo reprezentativan vozni park kada je u pitanju obrazovni sistem, čini mi se prvi put da ćemo i time moći da se pohvalimo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:14:58)

Zahvaljujem i sada dajem riječ kolegini Andrić. Izvolite, kolegice.

JELENKA ANDRIĆ (16.04.24 12:15:05)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Podaci koje ste iznijeli govore u prilog onome što ste u samom uvodu kazali, da će vozila biti usmjerena, odnosno u fokusu Ministarstva prosvete, nauke i inovacija biće sjever Crne Gore koji najviše problema ima kada je prevoz učenika u pitanju. Kao Bjelopoljka, kao neko ko dolazi sa sjevera zaista vam se zahvaljujem na usmjeravanju ovih sredstava ka mojim učenicima, jer lijepo ste maloprije istakli da su u školama djeca svih nas.

Ono što svakako mi je dužnost da kažem jeste da iako smo čuli koliko vi zaista radite, koliko ste zaista postigli za ovih pet mjeseci, pred vama je još mnogo izazova i imaćete u narednom periodu, sigurna sam, još mnogo pitanja sa kojima ćete se morati pozabaviti na isti, ako ne i na studiozniji način.

Moje drugo poslaničko pitanje se odnosi, gospođo Jakšić Stojanović, na opremanje obrazovnih ustanova savremenom računarskom opremom.

Dijelom ste odgovorili na ovo pitanje kada ste davali odgovor uvaženoj kolegici Marković, međutim zbog javnosti željela bih da istaknem nekoliko važnih činjenica.

Prema podacima iz 2018. godine, Crna Gora je bila među pet najslabije rangiranih zemalja u kojima se realizuje PISA testiranje, a međunarodno upoređenje obavljeno je prema broju računara po učeniku. Taj odnos je tada u Crnoj Gori bio 16 učenika na jedan računar. Loše je stanje konstatovano i u Strategiji za digitalizaciju obrazovnog sistema od 2022 do 2027. godine, gdje je navedeno da je taj odnos 15 učenika na jedan kompjuter, a da je oprema stara više od decenije. Da bih štedjela vrijeme, neću puno ulaziti u obrazloženje samog pitanja, ali htjela bih da vas upoznam još sa jednom situacijom iz naših obrazovnih ustanova.

Poslednji moj radni aranžman prije Skupštine Crne Gore bio je u jednoj srednjoj stručnoj školi u Bijelom Polju. Vjerovali ili ne, bila sam i razredna, pa sam imala malo bolji pogled. Većina učenika sa ruralnog područja nije nikada imala priliku da koristi računar, i mi govorimo o rezultatima PISA testiranja ili bio kog drugog testiranja. To je poraz ne tih učenika, nego našeg sistema, naše države. Vjerujte mi, imala sam odjeljenje od tridesetak učenika, u tom odjeljenju kada sam pitala vrlo jasno na času odjeljenske zajednice ko ima kući računar, nijedan učenik nije imao računar. Mislim da je dovoljno da svako u Crnoj Gori sada shvati koji su stvarni problemi ovog društva - to su naša djeca, to je njihovo obrazovanje, to je ono što smo mi kadri da učinimo za njih. Hajde da vidimo šta ćete vi učiniti, uvažena ministarko. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:18:30)

Zahvaljujem kolegici Andrić.

Prije nego što dam riječ ministarki, hoću da kažem upravo ovo što ste sada naglasili, problem obrazovanja nije shvaćen izgleda na pravi način u nekom prethodnom periodu, a Platon je već prije dvije i po hiljade godina rekao da postoje samo dvije stvari, jedno dobro, to je znanje i jedno zlo, neznanje. To je potkrijepio jednim zanimljivim primjerom. Rekao je - ako Atinjani prave lošu obuču onda će građani Grčke, Atinjani, biti loše obučeni, ali država neće da trpi, ali ako Atinjani vaspitači ili nastavnici loše obrazuju svoju omladinu onda će država da trpi i te kako. Zahvaljujem vam puno na prilici da čujemo ovo izlaganje i sada dajem riječ uvaženoj ministarki.

Izvolite.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 12:19:29)

Koleginice Jelenka, ja bih zamolila da objedinim odgovor na vaše pitanje i kolege Amera Smailovića jer su pitanja gotovo ista. Evo samo zbog javnosti, oprema je nabavljena, vrijednost ugovora 6.337.214 eura, 4.575 računara, 1.133 laptopova, 1.806 televizora, 516 projektora, 445 štampača, opremljeno 210 učionica i 2.020 kabineta u svim obrazovano-vaspitnim ustanovama u Crnoj Gori. Osnovne škole, srednje škole i seoske škole su konačno dobile i laptopove i projektore, detaljnije ću kada bude kolega Amer. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:20:22)

Zahvaljujem ministarki.
Želite li komentar? Izvolite, koleginice.

JELENKA ANDRIĆ (16.04.24 12:20:36)

Kao što sam i u prvom pitanju istakla, uvijek pratim ono što vi radite i sad možda poruka kolegama i kolegamicama koji su ovdje, ali i onima koji nisu a sigurno će ispratiti naše današnje zasijedanje, da ove teme uvijek treba da budu nama u fokusu. Ne neke druge, nego upravo ove, jer ove teme se tiču, ne sadašnjeg trenutka, nego i naše budućnosti. Zahvaljujem na odgovorima.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:20:56)

Zahvaljujem.

S obzirom da su ovo poslanička pitanja, nema komentara bočnih, izvinjavam se.

Sada riječ dajem poslaniku Vladimiru Bakraču, on je postavio dva poslanička pitanja ministarki prosvete, nauke i inovacija. Izvolite.

VLADIMIR BAKRAČ (16.04.24 12:21:10)

Hvala lijepa.

Poštovane građanke i građani i poštovana predsjedavajuća, poštovane kolege poslanici i poštovana ministarko Jakšić Stojanović sa saradnicima,

Najprije da izrazim svoje zadovoljstvo što ste danas u parlamentu, što ste ovdje sa nama. Ja sam odgovore na vaša pitanja dobio u pisanoj formi, a zadovoljstvo mi je što imamo priliku da u in vivo formi porazgovaramo o nekim vrlo važnim pitanjima pogotovu kada je riječ o samom obrazovanju. Vidimo koliko je to značajna tema i kroz sva ova pitanja koja smo do sada razmotrili nekako smo stavili u fokus cjelokupnog interesovanja predškolsko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje, pa je sada možda i red da našu pažnju usredsredimo i na visokoškolsko obrazovanje i u tom kontekstu će biti i moja dva pitanja.

Najprije sam htio da vas pitam o Zakonu o visokom obrazovanju. Moje pitanje je precizno glasilo:

U kojoj fazi je izrada Zakona o visokom obrazovanju i kada možemo očekivati u konačnici njegovu implementaciju?

Naime, kada govorimo o Zakonu o visokom obrazovanju hoću da kažem da postojeći zakon o visokom obrazovanju trpi neke anomalije koje bi valjalo korigovati nekim novim zakonom o visokom obrazovanju. Ja ću samo kratko podsjetiti na neke anomalije koje sam i sam uvidio, prvenstveno tiču se autonomije Univerziteta pa onda recimo transparentnosti finansiranja pojedinih visokoškolskih ustanova, pa zašto da ne i proces izbora u zvanje pojedinih kolega u određenim visokoškolskim ustanovama. Takođe bi možda trebalo staviti u fokus i odnos Univerziteta sa privredom u Crnoj Gori. Dakle, sve to iziskuje određene preciznosti u nekom novom zakonu o visokom obrazovanju ili recimo konkretnije kada govorimo o Univerzitetu Crne Gore.

Ja ću samo da podsjetim da se mi na Univerzitetu već izvjesni period nalazimo u procesu reakreditacije. Da bismo krenuli u akreditaciju potreban je novi zakon o visokom obrazovanju. Zašto novi zakon o visokom obrazovanju - da bismo na neki način precizirali način upisa na sve nivoe studiranja bilo da je riječ o osnovnim studijama, bilo da je riječ o master studijama, bilo da je riječ o doktorskim studijama. Takođe po nekom mom vlastitom ubjeđenju valjalo bi precizirati i način finansiranja studenata, sada govorim konkretno o Univerzitetu Crne Gore, da li bi možda trebalo uvesti i samofinansiranje koje je ukinuto reakreditacijom 2017. godine. Takođe kada govorim konkretno o Univerzitetu Crne Gore po već postojeći zakon o visokom obrazovanju sadrži recimo i neke anomalije kada je riječ o upisu, da li treba uvoditi prijemni ispit na svim nivoima studiranja ili ne treba, pogotovu bi moja sugestija bila da treba i kada je riječ čak o nekom testiranju, kada je riječ o upisu na doktorske

studije, ali sve su to detalji koje bih prepustio nekoj komisiji koja će raditi na tom zakonu o visokom obrazovanju.

Budući da smo već zauzeli neki kurs, pošto ja imam već dva pitanja pripremljena, prvo da damo riječ uvaženoj ministarki pa ću se potom javiti da postavim drugo pitanje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:25:05)

Zahvaljujem.

Izvolite, ministarko.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 12:25:11)

Uvaženi poslaniče profesore Bakrač, vi znate i svi koji su u oblasti visokog obrazovanja, imamo i profesora Milovića i profesorku Despotović, dakle svi znamo da se suočavamo sa velikim problemom kad je u pitanju Zakon o visokom obrazovanju. Od 2019. godine formirano je više radnih grupa, imali smo više radnih verzija, više nekih javnih rasprava, međutim, nijedna od tih verzija nije ugledala svjetlost dana i nijedan od procesa nije doveden do kraja. Znate i sami da smo prethodne nedelje realizovali taj prvi korak koji nam je jako važan za sve ono što budemo radili u oblasti visokog obrazovanja, a to je konstituisanje Savjeta za visoko obrazovanje. U pitanju je Savjet koji je bio nefunkcionalan u potpunosti od marta 2023. godine, a koji zaista ima veoma važne nadležnosti kad je u pitanju oblast visokog obrazovanja. Ovaj Savjet daje mišljenje i na Zakon o visokom obrazovanju i na Zakon o akademskom integritetu i na Strategiju razvoja visokog obrazovanja, ali i propisuje uslove i kriterijume za izbor u akademska zvanja, daje mišljenje o visini sredstava za finansiranje javnih ustanova visokog obrazovanja, mišljenje o broju studenata i tretira mnoga važna pitanja u ovoj oblasti.

Formiranjem Savjeta konačno smo odblokirali proces i otvorili mogućnost za donošenje ključnih ne samo zakonskih već i strateških akata u oblasti visokog obrazovanja. Mi ne možemo raditi izmjene i dopune onog Zakona zato što zakon ima toliko nedostataka da nije moguće to završiti kroz izmjene i dopune, nego moramo raditi potpuno novi zakon koji će tretirati sva ova goruća pitanja u oblasti visokog obrazovanja. Mi smo već formirali radnu grupu, nju čine predstavnici Ministarstva prosvete, nauke i inovacija, ustanova visokog obrazovanja, studenata, Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, privrede i civilnog sektora i planom rada

Vlade predviđeno je da zakon bude spreman na usvajanje do kraja tekuće godine. Nakon izmjene zakona uz učešće svih važnih konstituenata ćemo uskladiti i sva podzakonska akta s tim što je vrlo važno da ovaj zakon zaista bude tretiran kao prioritet, jer bez njega vrlo teško da možemo uraditi nešto kada je visoko obrazovanje u pitanju. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:27:44)

Zahvaljujem.

Kolega Bakrač, hoćete li komentar ili drugo pitanje?

Komentar, izvolite.

VLADIMIR BAKRAČ (16.04.24 12:27:50)

Uvažena ministarko, zahvaljujem se na vrlo iscrpnom odgovoru.

Drago mi je da pored impozantnih rezultata koje ste istakli u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju vidim da radite i imate određene vizije i misije kad je u pitanju visokoškolsko obrazovanje. Tako je, potpuno sam saglasan da bez Zakona o visokom obrazovanju su nam na neki način ruke svezane i ne možemo mnogo toga uraditi i jako me raduje i jako sam optimističan zaključak stekao iz vašeg izlaganja da će taj zakon biti priveden do kraja ove godine. Tako da mi na Univerzitetu možemo već polako da pripremao neku novu akreditaciju.

Ja bih se sada nadovezao na drugo pitanje, takođe se vezuje za visoko obrazovanje. Moram slobodno reći da mi jesmo mala zemlja u nekom površinskom i brojčanom smislu kad je u pitanju stanovništvo, ali ja mislim da je Crna Gora vrlo jedna velika zemlja kada je u pitanju naučnoistraživačka djelatnost, pa me jako zanima šta je to što resorno ministarstvo preduzima kada je u pitanju naučnoistraživačka djelatnost za ovu godinu. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:29:11)

Zahvaljujem.

Riječ dajem ministarki. Izvolite.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 12:29:16)

Opet jedna veoma važna tema, podrška naučnoistraživačkoj zajednici. Mislim da smo u prethodnom periodu uradili mnogo i kada je u pitanju ovaj segment. U januaru 2024. godine potpisali smo ugovore sa rukovodiocima nacionalnih naučnoistraživačkih projekata, ukupno 23 projekta su dobila podršku Ministarstva prosvete, nauke i inovacija vrijednosti 2,3 miliona eura kako bismo zajedno podsticali izvrsnost, a samim tim i dali doprinos razvoju društva zasnovanog na znanju i konkurentnosti na međunarodnom nivou.

Takođe ove godine smo vrlo rano objavili konkurs za sufinansiranje naučnoistraživačke djelatnosti, već u februaru 2024. godine i sa zadovoljstvom mogu da konstatujem da zaista već imamo veliko interesovanje profesora i saradnika kada je u pitanju ovaj konkurs. Konkursom je obuhvaćeno 11 tačaka aktivnosti, a opredijeljena sredstva za ovu namjenu iznose 420.000 eura. Navedenim konkursom naučnoistraživačka zajednica može unaprijediti infrastrukturu za naučnoistraživački rad, dobiti podršku za učešće u EU programima za istraživanje i inovacije, posebno podstičemo učešća u Horizon projektu, sufinansirati troškove kratkoročne naučne mobilnosti za mlade istraživače. Ove godine smo akcenat stavili na mlade istraživače, doktorande, saradnike u nastavi, učestvovati na naučnim skupovima, objavljivati radove u časopisima sa otvorenim pristupom, organizovati naučne skupove i konferencije i slično. Dakle, potrudili smo se da zaista uključimo jedan veoma širok spektar mogućnosti i podrške.

Ono što bih posebno istakla jesu zaista impresivni rezultati Crne Gore kada je u pitanju Strategija pametne specijalizacije, odnosno S3 strategija. Javnost je upoznata da je komesar Varhelji poslao pismo premijeru Crne Gore gospodinu Milojku Spajiću gdje je zaista vrlo pohvalno govorio o svemu onome što smo u prethodnom periodu uradili kao država kada je u pitanju primjena koncepta S3. Ja ću vas podsjetiti da je Crna Gora inače prva zemlja van Evropske unije koja je usvojila Strategiju pametne specijalizacije i to za period 2019 - 2024. godine. U prethodnom periodu su se stekli uslovi da zaokružimo prvi ciklus implementacije, tako da smo već u februaru 2024. godine počeli novi ciklus, odnosno izradu nove strategije pametne specijalizacije koja je ovoga puta malo kompleksnija, pet faza, vrlo kompleksna i složena metodologija. Za nju je između ostalog neophodno pripremiti plan aktivnosti koji je poznat kao mapa puta za izradu strategije S3. Savjet za inovacije i pametnu specijalizaciju koju smo formirali na početku mandata je odobrio pomenuti dokument i on će se već ove nedelje naći na sjednici Vlade Crne Gore.

Posebno bih istakla publikaciju koja je objavljena u februaru 2024. godine od strane Evropske komisije pod nazivom "Pametna specijalizacija na zapadnom Balkanu i u Turskoj" u kojoj je Crna Gora predstavljena kao lider u regionu i najbolji primjer sistema upravljanja i održavanja kontinuiteta procesa preduzetničkog otkrivanja kroz rad inovacionih radnih grupa. Pored toga, Ministarstvo je pokrenulo i proces mapiranja istraživačke infrastrukture u cilju pripreme mape puta za istraživačku infrastrukturu Crne Gore za period 2024 - 2028. godine. Za ovaj dio smo dobili i podršku u okviru jednog IPA instrumenta u saradnji sa Svjetskom bankom, pa osim analiza očekujemo i izradu modela podrške razvoju istraživačke infrastrukture, pa će se ubuduće sve odluke Ministarstva zasnivati na podacima koje dobijemo kroz pomenuti proces mapiranja. Takođe, važno je napomenuti i da smo u procesu izrade strategije naučnoistraživačke djelatnosti 2024 - 2028. godine. U pitanju je najznačajniji strateški dokument za oblast nauke, ali smo u toku izmjena Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti u kojima će se između ostalog uspostaviti i novi model finansiranja nauke i unapređenja okvirnih uslova za uspostavljanje centara izvrsnosti u Crnoj Gori. U trećem i četvrtom kvartalu očekujemo dva velika programa, odnosno konkursa, jedan za nas posebno važan uključuje podršku doktorskim istraživanjima, odnosno mladim istraživačima, a drugi će se odnositi na krupne grantove za pripremu naučnoistraživačkih ustanova i izvrsnih timova za centre izvrsnosti. Dakle, u narednom periodu intenzivno ćemo raditi na unapređenju ambijenta za podsticanje izvrsnosti u naučnoistraživačkoj zajednici i ako jesmo mala naučnoistraživačka zajednica složila bih se sa vama da u narednom periodu zaista možemo da ostvarimo impresivne rezultate. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:34:23)

Zahvaljujem.

Sada pitam kolegu Bakrača želi li komentar.

Izvolite.

VLADIMIR BAKRAČ (16.04.24 12:34:32)

Neću oduzimati dragocjeno vrijeme i biću konstruktivan.

Prvo da se zahvalim uvaženoj ministarki na iscrpnom odgovoru. Drago mi je što čujem da ste vrlo revnosni kada je u pitanju visoko

obrazovanje kao što ste revnosni i na polju osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja i imate moju podršku za sve što budete dobro uradili kada je riječ o visokoškolskom obrazovanju. Priliku ću iskoristiti, zamoljen od kolegice Jelenke, nadam se da neću zloupotrijebiti na bilo koji način Poslovnik, koliko sam čuo da u holu Skupštine imamo, ako sam dobro shvatio, učenike iz osnovne škole u Bijelom Polju, pa želim da ih u svoje ime i u ime kolegice Jelenke pozdravim. Evo, mogu slobodno reći u ime resornog ministarstva. Dobro nam došli. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:35:28)

Zahvaljujem, kolega Bakrač.

Takođe u ime Skupštine Crne Gore pozdravljamo i želimo da što više mladih ljudi dolazi i posjećuje Skupštinu Crne Gore. Hvala.

Prije nego što nastavimo sa postavljanjem poslaničkih pitanja, kolege poslanici, obavještavam vas da je Državna izborna komisija podnijela izvještaj o popuni upražnjenog poslaničkog mjesta sa izborne liste "Za budućnost Crne Gore", to je Nova srpska demokratija, Demokratska narodna partija CG i Radnička partija, pa saglasno Poslovniku Skupštine konstatujem da je podnošenjem izvještaja Državne izborne komisije započeo poslanički mandat Marku Kovačeviću. Zahvaljujem.

Sada riječ dajem poslanici Aleksandri Despotović.

Proceduralno, kolega Janović. Izvolite.

NIKOLA JANOVIĆ (16.04.24 12:36:34)

Hvala.

Ne bih danas da kvarim ovu idilu pitanja i odgovora, svakako ne odnosi se na ministarku prosvjete i na njen tim pošto su oni danas ovdje. Kao neko ko je predvodio jedan veoma moćan tim znam koliko je važno da uvijek sa saradnicima ste tu i da to da jednu lijepu sliku, ali skrenuo bih pažnju sada na drugu stvar. Naime, povodom informacije koju smo dobili danas da ministar turizma neće biti prisutan kasnije za odgovaranje na pitanja koja smo imali da postavimo kao poslanici, ali ne mislim samo na njega, vjerovatno je čovjek iz nekih opravdanih razloga odsutan, generalno smatram da treba mnogo više da vodimo računa o integritetu Skupštine. Podsjetiću vas da i nakon Premijerskog sata smo praktično dobili informacije da prolaze dani, prolaze sedmice kada će određeni ministri da odgovaraju. Mene stvarno zanima koji su to međunarodne obaveze koje ti

ljudi imaju. Bio sam ministar, znam kako funkcioniše Vlada, naputovao sam se dok sam igrao, svuda sam bio po svijetu, zato možda i kad sam ušao u politiku putovao sam samo tamo gdje sam trebao da idem i što donosi neke benefite u društvenom kontekstu u onom resoru koji sam vodio. Sad mene interesuje, naravno ne odnosi se na sve, ali na neke ljude, dakle koji je način da mi čekamo ovdje danima i sedmicama da dođu određeni ministri i da nam odgovore na pitanja, a oni kao imaju neke obaveze. Koje su to obaveze, koji su benefiti po našu državu što su oni pošli negdje, što putuju? Mislim da određeni imaju više na onoj kartici "miles & more", to vam je ono kada putujete avionom pa imate one milje, mislim da su skupili toliko da mogu do Marsa da pođu. Dakle, moramo da znamo, jer imamo i mi neke svoje obaveze i neko svoje vrijeme. Ne možemo da saznajemo u minut do 12 da neko neće da dođe, pa će onaj da odgovori ne ove sedmice nego za tri sedmice. Smatram da i vi kao potpredsjednica Skupštine i na kraju krajeva po članu 8 Poslovnika treba svi zajedno da vodimo računa ovdje o tome i na taj način da se više poštuje ovaj parlament koji i bira Vladu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:39:03)

Zahvaljujem poslaniku Janoviću.

Potpuno je na mjestu vaša procedura, ali vam ne mogu dati odgovor na ta pitanja. Kao što znate, mi smo ovdje u zakonodavnom domu, mi smo tu da kontrolišemo izvršnu vlast. Na to pitanje može da vam najbolje da odgovor premijer ili ministri koji bi trebalo da budu ovdje na vrijeme kad se postavljaju poslanička pitanja. Svakako sam saglasna sa vama u potpunosti da moramo svi držati do digniteta ovog doma i do digniteta svih nas poslanika koji na najbolji mogući način želimo da obavljamo kontrolnu funkciju i želimo da čujemo od predstavnika izvršne vlasti šta je to što su oni radili u nekom prethodnom periodu i šta planiraju da rade. Kažem vam, na pogrešnu adresu ste uputili pitanje. To je ipak pitanje za premijera i za ministre. Zahvaljujem.

Riječ dajem kolegici Aleksandri Despotović. Izvolite.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (16.04.24 12:40:15)

Zahvaljujem se na datoj riječi.

Pozdravljam sve naše građane i građanke i pozdravljam ministarku prosvjete koja je danas ovdje sa nama i koja je došla da odgovori na naša

pitanja i koja poštuje ovaj dom, jer evo vidimo šta se dešava, već danima se prolongiraju odgovori na pitanja nas poslanika koji smo u ovom zakonodavnom domu.

Prije nego što pređem na konkretno pitanje koje sam vam uputila, vrlo sam vas pažljivo slušala sve ovo vrijeme i nećete mi zamjeriti da ću dati jedan kratak osvrt na sve ono što ste do sada rekli jer smatram da je u obrazovanju jako važan kontinuitet, o čemu smo govorili u prethodnim diskusijama. Moram naglasiti činjenicu da ste sada zaista pokrenuli dosta stvari, mislim da prethodne dvije vlade u ovom resoru nisu uradile ama baš ništa. Ono što moram da naglasim jeste da ste ipak zatekli određene stvari koje su bile do 2020. godine. Moramo biti iskreni i priznati, i sami ste pomenuli pametnu specijalizaciju i to je na ponos Crne Gore da smo bili prva država koja je tu pamentu specijalizaciju usvojila. Ponosna sam što je to bila vlada do 2020. godine. Sledeće, kada govorimo o procesu obrazovanja, osnovnom i srednjem i visokom obrazovanju, zaista moramo neđe biti poštteni prema svima nama i prema onima koji nas slušaju i reći da smo mi svi gradili svoje karijere u tom sistemu u kome danas kažemo da ama baš ništa nije valjalo. Sa tim se ne mogu složiti jer smatram da je taj sistem koji je bio postavljen mnogima od nas omogućio i da doktoriramo i da magistriramo, da danas budemo ugledni građani ove države i da vodimo određene društveno-političke procese, jer da nije bilo takvog sistema, da nije bilo mogućnosti da preko raznih programa koje nam je nudilo Ministarstvo prosvjete otputujemo, vidimo kako se radi, uradimo neke inovacije u našoj nastavi, mislim da ne bismo danas bili niti dobri profesori, a možda ni tako dobri poslanici, a ni dobri građani ove države. Kažem, kontinuitet je veoma bitan i obrazovanje je nešto o čemu treba govoriti u tim relacijama. Smatrala sam za shodno da ovo kažem jer kao neko ko radi takođe u obrazovanju, u visokom obrazovanju, smatram da uvijek može bolje i uvijek se može bolje, ali nikada ne treba zaboraviti ni ono da smo karijeru gradili na osnovama koje je ipak neko postavio i koje su vrijedele čim mi danas ovdje šedimo i kao doktori nauka i kao redovni i vanredni profesori i docenti.

Sada ću, nakon ove kratke opservacije, jer će pitanje biti vezano za istoriju, a istorija je učiteljica života, niti sadašnjost niti budućnost ne možemo relevantno posmatrati ako nemamo istorijske činjenice u glavi, postaviti pitanje koje glasi:

Da li je Ministarstvo prosvjete formiralo komisiju koja treba da ispita incident u kojem je učestvovao profesor Gimnazije "Slobodan Škerović" u Podgorici, koji je, prema pisanju medija, učenicima predavao da je referendum o nezavisnosti 2006. godine pokraden i neregularan?

Zašto sam postavila ovo pitanje? Kao prvo, u javnosti se o tome govorilo u decembru, danas je april i čini mi se da je javnost neđe ostala ukraćena za to šta je Ministarstvo prosvjete preduzelo po ovom pitanju.

Drugo zbog čega govorim jeste što se govori o politici u učionici. Smatram nedopustivim da učionica bude poligon za politiku. Takođe, nedopustivim da neko svoje privatne stavove predstavlja kao državne stavove, a pri tom radeći u državnoj instituciji i pri tom koristeći i živeći od finansija koje ta država daje. Privatni i lični stavovi ne mogu biti relevantni za učionicu, već ona mora počivati na onome što je međunarodno pravo i ono što je međunarodno priznata, a svi znamo da je država Crna Gora 2006. godine priznata kao nezavisna država. To su fakti kojima ne treba i ne smije se polemisati. Svako polemisanje ovim faktima među decom koja imaju 18 godina može da izazove podjelu među njima samima.

Treća stvar vrlo bitna jeste da smo 2021. godine ovdje imali da se politika izbacuje iz škola đe je smijenjeno preko 200 direktora, đe nikad niko nije odgovarao još uvijek, nažalost, za to, đe je nanesena velika šteta tim ljudima i niko nije vodio računa o njihovom moralnom integritetu, o njihovom položaju u društvu i da su ti ljudi ostali u svojim malim sredinama, ostali u školama stigmatizovani, obilježeni, a da im se ništa nije utvrdilo da su radili loše, nego je to uradio neko zato što je on lično smatrao da tako treba. Kada će taj neko odgovarati za to, postavljamo pitanje, to je takođe u kontekstu svega ovoga. To je šteta koja je nanesena državi Crnoj Gori, o kojoj će istorija kao nauka, sigurna sam, pisati jer to nije samo finansijska šteta za državu Crnu Goru koja će se isplatiti po sudskim presudama već je to šteta prije svega nanesena obrazovanju, nanesena svim poštenim i dobrim ljudima koji su radili u nastavi i obnašali funkcije direktora. Iz tog razloga, smatram da je ovo pitanje veoma važno jer je 2021. godine ovaj parlament govorio o direktorima, ovakvim i onakvim, bez ikakvih dokaza. Zato postavljam ovo pitanje i zbog javnosti i zbog građana. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:46:22)

Zahvaljujem koleginići Despotović.

Riječ ima ministarka prosvete, nauke i inovacija.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 12:46:30)

Uvažena profesorice Despotović, zahvaljujem se na pitanju.

Prvo bih prokomentarisala prvi dio vašeg izlaganja koji se odnosi na Strategiju pametne specijalizacije. Pomenula sam da se radi za ovaj prvi period, Strategija 2019 - 2024. godine. Tada sam bila članica Savjeta za naučnoistraživačku djelatnost, bila je sjajna ekipa dio tog tima koja je uradila velike stvari kada je u pitanju nauka. Međutim, ono što je važno jeste da je nauka jedini resor u kojem je postojao taj kontinuitet. Tako da sve ono što je rađeno kada su u pitanju i strategije i naučnoistraživačke aktivnosti i podsticanje izvrsnosti, ko god je bio na čelu Ministarstva čini mi se da je nastavljao tamo gdje je stao onaj prethodni. Neko je bio možda malo manje uspješan, neko malo više uspješan, ali svi ti procesi su dovedeni do kraja. Mi smo u prethodnih pet mjeseci puno uradili kada je u pitanju ova mapa i kada je u pitanju strategija i sve ono što je neophodno kako bismo nastavili rad na Strategiji pametne specijalizacije. Mislim da u tom resoru taj kontinuitet je od ključnog značaja za dobre rezultate koje u kontinuitetu imamo. Vi znate, kada je u pitanju zatvaranje poglavlja, da je nauka bila negdje prva i da iz godine u godinu dobijamo najbolju ocjenu. Mislim da je to jedan model kako treba raditi i u drugim resorima. Obično su tu bili ili univerzitetski profesori ili ljudi koji su u nekim istraživačkim centrima i tu nije bilo mnogo nekog eksperimentisanja, tako da taj recept treba možda primijeniti i u drugim resorima.

Kada je u pitanju ovaj slučaj u Gimnaziji "Slobodan Škerović", mi smo tražili izjašnjenje od uprave Gimnazije onako kako je to u skladu s procedurama. Uprava škole je dostavila izjašnjenje, direktorka i članovi tima su razgovarali s predmetnim profesorom i mi smo to proslijedili Zavodu za školstvo i prosvetnoj inspekciji. Dakle, prosvetna inspekcija djeluje u okviru svojih nadležnosti s jedne strane, a s druge strane Zavod za školstvo koji je neposredno prije ovog događaja imao eksterno utvrđivanje kvaliteta tako da je ovo naredno za period od 22. do 26. aprila predviđeno za Gimnaziju. Ono što je dogovoreno jeste da se izvrši dodatna kontrola utvrđivanja kvaliteta rada profesora istorije, kao i anonimno anketiranje svih učenika odjeljenja u kojima predaje pomenuti kolega. Ne bih dalje komentarisala prosto što su oba procesa u toku.

Ono što je važno jeste da smo mi kao Ministarstvo preduzeli sve ono što je definisano zakonskim okvirom i ono što je mislim još važnije, činjenica da po svemu što su rezultati bilo kog procesa i ishodi blagovremeno obavještavamo javnost. Nadam se već krajem aprila, početkom maja da ćemo imati izvještaj obje institucije i da ćemo onda moći da donesemo zaključak. Potpuno bih se složila s vama kada su u pitanju lični i politički stavovi. Bez obzira kakvi su oni, nije im mjesto u učionici, ali moramo samo biti obazrivi da uvijek moramo da utvrdimo prvo

činjenično stanje, da institucije odrade svoj posao i da tek onda donesemo neki valjan zaključak.

Što se tiče 2021. godine, trudim se u izlaganjima da ne pominjem rad prethodnih ministara i ministarki. Mislím da će o svima nama javnost suditi, o našem radu, o našem doprinosu, o našim rezultatima. Bilo koji komentar na račun bilo koga od njih ne bih davala. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:50:39)

Zahvaljujem.

Pravo na komentar ima koleginica Despotović. Izvolite, koleginice.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (16.04.24 12:50:46)

Zahvaljujem.

Zahvaljujem ministarki na odgovoru. Kako ste i napisali i kako ste sada istakli, predano ćete raditi na utvrđivanju ovih činjenica i da će javnost biti obaviještena blagovremeno, što je neđe bio i osnovni cilj mog pitanja, da to u javnosti ne ostane nedorečeno i da vidimo šta će se desiti s tim i kako će Ministarstvo odreagovati. Nadam se da ćete vi biti na čelu tog ministarstva, da neće doći ni do kakvih rekonstrukcija i da ćete vi uspjeti da ovo sprovedete, jer ono što kažete tako i radite. Nadam se da ćete nas vi u stvari obavijestiti o tome.

Takođe smatram da je vrlo važno da se preispita ovaj događaj jer društvene nauke su, moramo priznati, kreatori vrijednosti sistema u svakom društvu. Ovdje se polemisalo upravo s vrednosnim sistemima društva. Istorija kao nauka zasluđuje da na pravi način bude prezentirana učenicima i na pravi način da stiču i ljubav prema svojoj državi i promovisanju svojih državnih simbola i svega što je međunarodno utvrđeno. Takođe, istorija uči i o ljudima, je li tako? Vrlo je bitno kako će neko ko je u učionici predstaviti heroja, junaka itd. To su vrlo bitne činjenice iz kojih smatram da je upravo ovo pitanje bilo na mjestu kako bismo se pozabavili upravo radom u učionici i upravo radom nastavnika.

Ono što bih htjela da prokomentarišem jeste da ste istakli da će u fokusu biti rad nastavnika, što je dobro, naravno, ali bih s ovog mjesta dala jednu preporuku, koja mi je malo ostala nejasna ili je nisam dobro razumijela, ne bih voljela da neke stvari i nagrade profesorima kreću tek od sada itd. Mislím da treba da analizirate sve one ljude koji su davali veoma veliki doprinos u prethodnom periodu da i oni budu obuhvaćeni studijskim

putovanjima, da i oni ne budu van toga. Vjerujte mi, postoji puno ljudi koji su osvajali razna takmičenja i bili prvaci po deset godina sa svojim đacima. Reći ću vam slučaj da prošle godine mentor koji je imao tri svoja učenika na prvom mjestu, zamislite, ministar prethodni nije čak ni odgovorio na pitanje mentorke zašto nije uplaćena bila ta nagrada jer kako on kaže ima novca u budžetu samo za jednu nagradu, nema veze što je ona osvojila tri nagrade. Molim vas da tu zauzmete stav. Ovo vam vrlo dobronamjerno govorim znajući kako obrazovanje radi i koliko su ti motivi za te ljude bitni. Ne dozvolite da takav odgovor dođe kao što je došao prošle godine. To je nešto što je, po meni, nedopustivo. Umjesto da takav čovjek i mentor bude motivisan, doživio je da dobije takav odgovor.

Smatram da svi ljudi koji budu potaknuti da idu preko raznih online takmičenja, molim vas ne zaboravite one ljude koji su vam u sistemu, imate korisne i dobre ljude, prije svega pedagoge, rade s talentovanim ljudima, da oni sada budu stavljeni ad akta. Njihov doprinos je do sada bio ogroman. Molim vas s ovog mjesta da se njima posvetite jer mogu dati veliki doprinos. Shvatam vas i cijenim to da ne komentarišete ulogu i rad prethodnika. Imam tu slobodu da komentarišem i 2021. godinu ću do kraja svog života komentarisati jer je to nešto što je za Crnu Goru bilo najgore što se desilo u procesu obrazovanja na način koji se desio. O tome ću uvijek govoriti.

Ništa bolje nije bilo ni u onoj prethodnoj vladi đe neko nije uočio kako rade ljudi u sistemu i koga treba nagraditi i kako treba nagraditi. To su odgovornosti koje moraju da se nose. Javnost ne može ćutati na to kao da se ništa nije desilo i samo pričati kako su pokrenuti neki procesi. Procesu su trajali i do 2020. godine, procesi teku i danas zahvaljujući svemu onome što je prethodno stvarano. Izvinjavam se predsjednici Zdenki, gleda me, ali ovo je obrazovanje, mi smo danas ovdje svi iz obrazovanja. Pošto ministar Odović ionako ne dolazi, mi imamo vremena makar da o ovoj značajnoj temi koja je osnov razvoja društva govorimo na jedan pravi način. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 12:55:27)

Zahvaljujem poslanici Despotović. Hvala vam na tome što ste me unaprijedili. Ja sam ipak potpredsjednica.

Sada prelazimo na poslanicu Aleksandru Vuković Kuč koja je postavila pitanje ministarki prosvete, nauke i inovacija. Izvolite, kolegice.

Zdenka, kako reče moja draga koleginica Aleksandra Despotović, što znači da se na neki način intimizira s vama na poziciji na kojoj se nalazite. Izgleda da, posebno u svjetlu onoga što se događa u mome Nikšiću će se zabranjuju predstave koje se zovu "Izložena" jer smo mi izložene, treba pružiti veliku afirmaciju ženama, a u svjetlu ove vladajuće većine koja pokazuje neozbiljnost u svome radu na svakom koraku, posebno dovodeći vas u nezgodnu poziciju da ne možete ni da objasnite zašto ministar otkazuje svoj dolazak u Parlament sat prije nego što poslanici treba da postavite pitanje i to kaže opravdano odsutan. Opravdano sigurno zato što je ministar u Vladi na čijem čelu se nalazi čovjek koji kaže da nema vremena za gubljenje s poslanicima i za kafenisanje sa besposlenim ljudima kakvi su lideri opozicije, đe je naveo i lidera Kluba poslanika Demokratske partije socijalista. Naravno da kada dobiju takvo zeleno svjetlo od onoga ko ih vodi ponašaju se nonšalantno prema Skupštini.

Takođe da damo i podršku ministarki prosvjete koji danas odgovara na pitanja. Očigledno kada pozicija ministarke prosvjete bude predmetom političke trgovine, a ta pozicija jeste predmetom političke trgovine, onda sve budi sumnju u ozbiljnost i dubinu ovoga razgovora koji danas vodimo, bez obzira na to što je smatramo jednom od onih ministarki koje rade svoj posao onako kako treba da se radi, profesionalno i odgovorno. Tako da građani Crne Gore i te kako treba da znaju s čim se mi nosimo kao opozicija u ovom parlamentu i u kakvom teškom stanju se država Crna Gora nalazi.

Zbog toga sam ministarki postavila sljedeće pitanje:

Imajući u vidu ozbiljne sumnje u objektivnost i profesionalnost direktora Agencije za kontrolu i obezbjeđivanje kvaliteta u visokom obrazovanju Gorana Danilovića u postupanju u slučaju redovnog procesa reakreditacije Fakulteta za crnogorski jezik i književnost, što potvrđuju njegovi javno izneseni stavovi kao i činjenica da je Fakultet za crnogorski jezik i književnost zahtjev podnio 27. oktobra 2023. godine, a da Agencija na čelu s gospodinom Danilovićem uz niz kršenja zakonskih rokova, ali i drugih zakonskih odredbi još nije okončala ovaj proces, što ste vi kao nadležna ministarka uradili da osigurate da ova visokoškolska ustanova dobije nediskriminisan tretman i da se ovaj postupak okonča blagovremeno?

Fakultet za crnogorski jezik i književnost, gospođo Jakšić Stojanović, upotrijebiću riječi Radovana Zogovića, od početka svoga osnivanja je institucija koja je "voćka na udarcu" u crnogorskom javnom prostoru. Dakle, to je institucija koja je preživjela najveći broj osporavanja u našoj

javnosti i ta osporavanja su uvijek dolazila od onih koji su pravili čuvenu Bijelu knjigu, rekla bih za crnogorski jezik crnu knjigu i za Fakultet za crnogorski jezik i one koji su se borili za razvoj montenegristike crnu knjigu u crnogorskom društvu.

Zašto kažem Bijelu knjigu? To su oni koji su osporavali rezultate referenduma crnogorskoga, dakle osporavali suverenost i nezavisnost crnogorske države 2006, osporavali njen Ustav koji je donesen 2007. godine i kojim je crnogorski jezik konačno dobio status službenoga jezika u Crnoj Gori. Dakle, to su svi oni lingvistički i politički krugovi, a i medijski, koji su imali zadatak vrlo smišljen, a daću i svoje obrazloženje zašto kažem smišljen, iz onih krugova kojima Crna Gora kao država nikada nije bila prihvatljiva i koji su radili sve na razgradnji svakog elementa njene državnosti. Zato je borba za Fakultet za crnogorski jezik i crnogorski jezik kao takav uvijek bila borba za afirmaciju i postojanost crnogorske države kao takve.

Ovo pitanje sam postavila ne slučajno i ne samo zbog ličnosti čovjeka koji se nalazi na čelu ove agencije, nego zbog cijelog kruga ljudi koji se ponašaju vrlo slično njemu i onoga kruga ljudi koji vjerovatno trguje danas pozicijom na kojoj se vi nalazite ne bi li vas zamijenili, s obzirom na to da, kao što sam rekla, pokušavate u ovom jadnom stanju u kojem se nalazi Crna Gora održati taj profesionalni status kako bi trebalo i drugi ministri da rade.

Dakle, Fakultet za crnogorski jezik je prošao niz šikaniranja i niz hajki. Samo otkada je došlo "oslobođenje" od 2020. godine i recimo od strane ministarke čiji rad ne želite da komentarišete, a to je ministarka Bratić, imali smo ukidanje finansiranja toga fakulteta. Zatim smo imali ukidanje zaštitarske službe zgrade Fakulteta za crnogorski jezik i književnost, a znamo da je toj zgradi po zakonu pripadalo da ima obezbjeđenje jer je zakonom zaštićena. Imali smo, naravno, lažne prijave ministarke Bratić protiv tadašnjeg dekana te ustanove. Imali smo prijave različite i različite tužbe protiv Bobana Batrićevića, znamo da je taj slučaj bio aktivan i aktuelan ovih dana, zbog slobode govora i njegovih kolumni kojim je iznosio svoje, prije svega intelektualne stavove. Dalje, prijava protiv Aleksandra Radomana, takođe zaposlenog, odnosno profesora na ovom fakultetu. U duhu svega toga imali smo spaljivanje lutke Andreja Nikolaidisa kao onoga koji i piše na crnogorskom jeziku, ali veoma često gostuje na Fakultetu na crnogorski jezik i književnost jer dijeli s tim ljudima vrijednosti kakve su građanska i sekularna Crna Gora. Dakle, imali smo spaljivanje lutke pisca koga, recimo, Srećko Horvat, sigurno najpoznatiji i najznačajniji filozof našeg doba, smatra najznačajnijim jugoslovenskim piscem. Dakle, takva je atmosfera stvorena u Crnoj Gori. Naravno, imamo i

atmosferu u Nikšiću, u našem rodnom gradu, đe se zabranjuje predstava zato što je feminizam neka izvikana stvar i zato što su žene te koje diskriminišu i maltretiraju muškarce, a ne obratno. Dakle, vrlo eksplicitno napisano u pismu umjetničkog direktora našeg Nikšićkog pozorišta koje je sada pretvoreno u ... pozoriše jer ne dozvoljavam i ne dopuštam da se pod imenom Nikšićko pozorište više izgovara nešto što se tamo događa i repertoar koji se tamo odvija. Naravno, ovo nije iz vaše ingerencije, ovo je više iz ingerencije Ministarstva kulture, ali važno je da znamo kakva atmosfera linča se stvara u Crnoj Gori za sve one ljude koji drugačije misle i koji propagiraju ideje slobodarstva, prije svega ideje slobodnoga govora, ideje građanskog koncepta društva, u duboko klerikalizovanom društvu kakvo je danas crnogorsko đe crkva odlučuje ko će biti ljudi na odlučujućim pozicijama, đe crkva odlučuje o tome što će biti na repertoaru nikšićkog ili drugih pozorišta u Crnoj Gori na čijem čelu se nalaze ljudi koji su birani u ovome zemanu, onda imamo veoma ozbiljnu krizu sekularzima i o tome se mora pisati. Ko god piše i priča o tome, a to rade profesori Fakulteta za crnogorski jezik i književnost, na meti je napada i voćka je na udarcu s tim što ističem, dosad su pokazali da su zaista ona tvrda voćka, tvrdokorna voćka, voćka otpora, voćka koja se ne da salomiti ili iz Njegoševog stiha: "Tvrđ je orah voćka čudnovata, ne slomi ga, ali zube polomi". Ne želimo mi da na ovom pitanju, pitanju Fakulteta za crnogorski jezik ma ko polomi zube, ma ko bude smijenjen, samo želimo da u ovoj državi funkcioniše zakon, da funkcioniše red, da funkcionišu pravila i da se jednostavno prema zakonu određujemo prema određenim institucijama, u ovom slučaju prema Fakultetu za crnogorski jezik i književnost, zbog toga što je taj fakultet bio žrtva, vjerovali ili ne, a vi kažete da je Ministarstvo nauke bilo jedino ministarstvo koje je funkcionisalo u kontinuitetu i to na dobro i zato je zavrijedilo dobre ocjene Evropske komisije, ali avaj, recimo bivša ministarka nauke je i te kako učestvovala u protivzakonitom prolongiranju dobijanja licence za naučnoistraživački rad Fakulteta za crnogorski jezik i književnost. To je nešto što takođe moramo pomenuti. Dakle, vi ne možete sada, kao što vidite, izboriti se sa svim onim što jeste u žiži vašeg interesovanja i u planu vašeg rada na ovaj način ako imate toliko lažnih diploma u sistemu, jer vi znate da će vas prvenstveno lomiti oni koji su nosioci takvih diploma, dakle najradije će vam videti leđa i oni iz bivšeg sistema i ovi iz sadašnjeg sistema koji nose te lažne diplome i koji doprinose da se stvara atmosfera u Crnoj Gori koja čini legalnim takvu društvenu anomaliju kakva je ta. Sa druge strane, kako možemo govoriti, gospođo ministarko, o planovima i dugoročnim planovima ako je vaša pozicija na tom mjestu politički oročena. Znači li to da meritokratija koja se tako često pominje ne važi samo za one koji najbolje rade? Znači li to da će

žrtva političkog pogroma ili političke smjene biti samo onaj ko najbolje radi svoj posao? Je li to poruka ove vlade na čijem čelu je Milojko Spajić? To je poruka Vlade na čijem čelu je Milojko Spajić.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 13:05:36)

Zahvaljujem kolegini Aleksandri Vuković Kuč.

Molba da u odgovoru na komentar malo racionalnije koristimo vrijeme.

Sada riječ dajem ministarki prosvjete, nauke i inovacija. Izvolite.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 13:05:55)

Da odgovorim kolegini Despotović.

Što se tiče nagrada ove godine prvi put imamo nagradu 1.000 eura za prvo mjesto za učenika, 700 eura za drugo, 500 eura za treće. Imamo nagrade za mentore u zavisnosti od broja kandidata od 300 do 600 puta broj učenika koji su osvojili nagradu. Vjerovali ili ne, novčane nagrade su uplaćene prije svečanosti, tako da se neće ponoviti situacija koja se dešavala prethodnih godina, jer je to najmanje što ova država može da učini za te ljude.

Uvažena poslanice Vuković Kuč, jeste da predstave nisu moj resor, ali svakako osuđujem i kao građanka i kao ministarka prosvjete, nauke i inovacija zabranu bilo kakvih predstava u pozorištima. Mislim da to nije dobar put kojim treba da idemo.

Kada je u pitanju Agencija za kontrolu kvaliteta i proces reakreditacije Fakulteta za crnogorski jezik i književnost, mi smo se obratili Agenciji za kontrolu i obezbeđenje kvaliteta visokog obrazovanja koja nas je informisala o sljedećem: "Fakultet za crnogorski jezik i književnost je 27. oktobra 2023. godine podnio zahtjev za reakreditaciju studijskih programa koji se izvode na ustanovi, osnovne studije crnogorski jezik i književnost i master studije crnogorski jezik i književnost. Trenutno se postupak akreditacije nalazi fazi u kojoj komisija za reakreditaciju vrši evaluaciju primljenog zahtjeva i dopunjenih dokaza zatraženih 12. marta 2024. godine. Komisija za reakreditaciju će najkasnije do 8. aprila dostaviti koordinadoru Agencije preliminarni izvještaj u kojem će navesti eventualne dodatne zahtjeve za dopunom koji su komisiji potrebni u cilju jasnih definisanih ispunjenosti kriterijuma za akreditaciju Fakulteta za crnogorski jezik i književnost". Posjeta Komisije za reakreditaciju je zakazana za 12.

april. Pošto smo ovo izjašnjenje tražili prije i 8. i 12. aprila, koristim priliku da vas obavijestim da je taj preliminarni izvještaj dostavljen u roku i da je posjeta komisije Fakultetu za crnogorski jezik i književnost bila 12. aprila. Informisani smo da ono što karakteriše ovaj postupak jesu česte promjene komisija po različitim osnovama što u konačnom uz ostale proceduralne prigovore rezultira još uvijek nezavršenim postupkom reakreditacije. Ističe 27. aprila rok od šest mjeseci od predaje zahtjeva i do tog datuma najkasnije se mora odlučiti o reakreditaciji Fakulteta za crnogorski jezik i književnost.

Nakon što smo dobili prigovor na protivpravnu i protivzakonitu aktivnost direktora Agencije za kontrolu i obezbeđenje kvaliteta visokog obrazovanja povodom postupka reakreditacije Fakulteta za crnogorski jezik i književnost i javnog zahtjeva za smjenu direktora Agencije, Ministarstvo je iniciralo vršenje inspekcijskog nadzora prema odjeljenju Upravne inspekcije u Ministarstvu javne uprave. Navedeni postupak je u toku, a o ishodu rezultata nadzora javnost će biti veoma brzo upoznata. Osim toga, formirali smo na nivou Ministarstva komisiju za nadzor nad radom Agencije kako bismo utvrdili postupanje i primjenu propisa iz djelokruga oblasti za koje nadzor vrši Ministarstvo. Aktivnosti navedene komisije su u toku, a sa ishodom nadzora ćete biti blagovremeno upoznati.

Ono što odavde mogu da izjavim jeste činjenica da će se i za ovaj fakultet i za sve druge fakultete u Crnoj Gori primjenjivati zakoni ove države i pravila koja su na snazi, tako da mislim da je to jasno. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 13:10:00)

Zahvaljujem ministarki.

Riječ dajem kolegini Aleksandri Vuković Kuč. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (16.04.24 13:10:06)

Hvala, uvažena potpredsjednice.

Zahvaljujem ministarki na konciznom i vrlo jasnom odgovoru. Nadam se da će zaista sve funkcionisati u Crnoj Gori u duhu zakona, a sada ću kazati nešto što će vam možda više i bolje osvijetliti sav problem i propagandu koja se vodila oko Fakulteta za crnogorski jezik i književnost i koja traje već 15 godina. Sigurana sam da kao neko ko je profesorka na Univerzitetu pratite, ali možda vam nije primarno bilo u fokusu interesovanja to što se događalo u Fakultetu i van njega, oko Fakulteta i u

vezi sa njim. Naime, na našu sreću bez obzira na ove crne knjige koje su postojale povodom crnogorskog jezika jeste to da je crnogorski jezik dobio međunarodni kod 2017. godine. Dakle, više nije crnogorski jezik ustavna kategorija i ne tiče se samo nas u Crnoj Gori. Dakle, crnogorski jezik je dobio međunarodni kod i to je sada jezik koji je izašao iz onog okvira srpske i hrvatske lingvistike. Vi znate da se kada je došlo do dijeljenja naše zajedničke države koju sam mnogo voljela, Jugoslavije, oposebio svaki jezik. Dakle, iako smo imali srpskohrvatski zajednički, svaka država je imala pravo da svoj jezik nazove po imenu svoje države, tako Hrvati - hrvatskim, Bosna i Hercegovina - bosanskim, tako Srbija - srpskim, samo se Crnoj Gori neprestano negiralo pravo da zove jezik po svojoj državi starijoj bogami od svih pobrojanih do sada. Sada ću vam pročitati nešto što će vam još intenzivnije svjetlo baciti na mrak koji se zaista stezao i oko pitanja crnogorskog identiteta crnogorskog jezika i naše kulturne posebnosti. Da li znate za zemlju u kojoj su poslednjih 20 godina inženjeri novog identiteta osmislili i novi jezik i ime novog jezika samo da bi se time udaljili od istorijskog bića i nasljeđa njenog naroda? Da li vam je poznata takva zemlja, koje je njeno ime, možda Ukrajina ili Crna Gora? To je jedan poetski uzlet aktuelnog rektora Univerziteta Crne Gore, jedan njegov tekst koji prikazuje plansko djelovanje partija koje je on tada vidio kao političke zamajce onome što treba da se u Crnoj Gori dogodi, a to je njen povratak u svoje središte, u svoju rusku i srpsku utemeljenost. Dakle, ovo je čovjek koji se danas nalazi na čelu Univerziteta Crne Gore i koji je kreator portala koji se zove In4S đe se sprovodi najveća medijska propaganda i hajka na Fakultet za crnogorski jezik i književnost, pa nije ni čudo što su politički telali toga inforsa koji se u ovome tekstu rektora Božovića afirmiše kao jedna od nevladinih organizacija i medijskih portala koji u najboljoj mjeri razumiju moć i značaj ruske meke moći i naravno srpske kulture i Srpske pravoslavne crkve koja može da preokrene sve u, kako on kaže, njihovu korist, dakle korist da Crna Gora više ne bude zapadno orijentisana ili evroatlantski orijentisana kako je zaista i zapisano neđe u njenoj nezavisnosti, njenoj suverenosti, onome što se dogodilo 2006. godine, nego da Crna Gora krene ja bih rekla zlim putem koji propisuje ovaj portal i rektor Božović i koji na ovaj način tretira nekakav, kako on kaže, inženjeringom dobijeni crnogorski jezik. Onaj jezik kojim su napisana najveća djela crnogorske kulture i onaj jezik na kojem je na kraju se oposebila i crnogorska nacija kako Radovan Zogović ističe kada govori o Njegoševom djelu i posebno Gorskom vijencu.

Dakle, to je ono što je problem, gospođo ministarko, to su oni vjetrovi koji se već dugo dugo u Crnoj Gori šire kao tajfuni, orkani i koje mi pokušavamo iz opozicije da spriječimo kako bi se Crna Gora zadržala na

ovom evroatlantskom zapadnom kursu, jer iako Vlada u kojoj sjedite formalno izgovara da jeste za taj kurs, ono što je u njenoj dubokoj unutrašnjosti, ono što je u srcu tame djelovanja te vlade jako je opasno po Crnu Goru i njen integritet i njen državni dignitet, a posebno je važno jezičko pitanje i vi to vrlo dobro znate, u jeziku je sve. Jezik je kuća našeg bića, našeg nacionalnog, našeg emancipovanog bića, našeg modernog bića, našeg građanskog i našeg sekularnog bića. Upravo je Fakultet za crnogorski jezik i književnost pokazao najveću volju da se i u danima volje i nevolje dosljedno bori za ono što jesu vrijednosti građanskog i sekularnog društva. Ništa manje i ništa više. Nikakav nacionalizam koji je pripisivan, nikakavo pripadanje crnogorskom nacionalnom biću nije izraženo na tom fakultetu, tamo se više govorilo o drugim književnostima kao što su srpska, hrvatska, bosanska nego što se govorilo o crnogorskoj književnosti, to vam ja svjedočim odavde i znam da je tako. Dakle, to je fakultet na kome se zaista borilo za multikonfesionalnu Crnu Goru i za multietničku Crnu Goru. Zbog toga mislim da je veoma potrebno zakonski djelovati. Ako postoje neke greške u njihovom djelovanju, ako postoji nešto što bi eventualno produžilo akreditaciju, bože moj, tu smo da uspostavimo red i da se i kod njih i uvijek i na njih primjenjuje zakon. Ali ako imate političke djelatnike koji su iz nekog razloga postavljeni bez određenih referencija koje su neophodne za obavljanje te funkcije, ako zaista na toj poziciji ne ispunjavaju zakonski određene performanse koje moraju imati da bi ispunjavali taj okvir na tako odgovornoj poziciji, onda mi moramo biti oprezni u upozoravati naročito u crnogorskom parlamentu neke opasne pojave.

Zahvaljujem i izvinjavam se na produžetku.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 13:16:30)

Zahvaljujem koleginic Aleksandri Vuković Kuč.

Sada dajem riječ poslaniku Abazu Dizdareviću koji je takođe postavio pitanje ministarki prosvjete, nauke i inovacija. Izvolite.

ABAZ DIZDAREVIĆ (16.04.24 13:16:37)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Uvažene kolegince i kolege poslanici, poštovana ministarko Jakšić Stojanović,

Na početku bih htio da pohvalim, bez obzira što dolazim iz opozicionih klupa, vaše djelovanje, vaš profesionalni integritet koji ste pokazivali u visokom obrazovanju. Znam i za vaše menadžerske sposobnosti, otud ovo inicijalno entuzijastično ponašanje koje pokazuje to ministarstvo može da sluti na dobro, jer vi još uvijek niste uspjeli da pogriješite. Budući da je najavljena rekonstrukcija Vlade kako smo čuli od kolega, izgleda da u takvim namjerama nećete ni uspjeti, dakle nećete uspjeti ni grešku da napravite na kraju. Zato je moje pitanje usmjereno prema djelovanju prethodne dvije vlade i zato ću ga sada pročitati, a nakon toga kratko elaboraciju vezano za sami tekst ovog pitanja.

Dakle, uvažena ministarka, koliko je do sada ukupno pravosnažnih presuda u kojima je Ministarstvo izgubilo spor, a koje se odnose na postupke pokrenute od strane nezakonito smijenjenih rukovodilaca vaspitno obrazovnih ustanova u mandatu bivše ministarke prosvjete Vesne Bratić i koji su ishodi u novčanom izrazu štete koja se mora platiti iz budžeta države Crne Gore po ovom osnovu, to podrazumijeva troškove postupaka, izvršenja pravosnažnih presuda itd, a koliko je još proces u toku po istom osnovu?

Pitanje se ne odnosi na vaš rad kako sam to na početku rekao, već je u pitanju odgovornost prethodnih vlada, preciznije vlade Zdravka Krivokapića. S obzirom na sklonosti digitalnog društva u kojem živimo, a tiče se brzog zaboravljanja i prolaznosti zbog enormnog broja informacija koje primamo na dnevnoj osnovi, postavio sam pitanje za koje smatram da je uticalo na kvalitet obrazovanja u prethodne tri godine, a čije posledice neće zaobići ni vaš rad, ni vaš mandat u obavljanju odgovorne funkcije ministarke prosvjete i nauke.

U vremenu djelovanja prethodne ministarke prosvjete, nauke, kulture i sporta, kako se tada zvalo ovo glomazno ministarstvo, gospođe Vesne Bratić smijenjeno je oko 500 direktora i pomoćnika u školama, vrtićima izabраниh prije 2020. godine. Sama činjenica da je nekome palo na pamet da se na tako brutalan način odnosi prema političkim neistomišljenicima je dovoljan razlog da konstatujemo da je riječ o klasičnom revanšizmu prema ljudima u čije rezultate rada niko nije ni ulazio i čiji učinci nisu kvantifikovani na valjan način, jer su smijenjeni svi, bukvalno preko noći, nezavisno od toga kakve su učinke imali i kakvim referencama su raspolagali. Zarad očuvanja ličnog digniteta i profesionalnoga autoriteta većina direktora se odlučila da tuži državu zbog smjene za vrijeme mandata Bratić, a epilog sudskog procesa je dobijanje sporova na osnovnim sudovima što je kasnije potvrdio i Viši sud, što nam govori da će država morati da plati oštećene prosvjetne radnike. Država je po ovom pitanju otvorila mogućnost preispitivanja odgovornosti rukovodilaca na nezakonito

odlučivanje. Zbog nezakonskih smjena direktora i materijalne štete po državu zaštitnik imovinsko-pravnih odnosa tužio je Bratić. Zaštitnik je predložio sudu da obaveže bivšu ministarku da isplati novčani iznos koji će biti utvrđen nakon vještačenja zbog počinjene materijalne štete. Zaštitnik u tužbi podsjeća da je do februara 2023. godine donijeto više od 30 pravosnažnih sudskih odluka u korist razriješenih direktora. Tužbom se tvrdi da zbog dosuđenih iznosa država trpi veliku materijalnu štetu koju je pričinila Bratić nesavjesnim i nezakonitim postupanjem.

Vjerujem da ćete nam u odgovoru pojasniti egzaktnije o kakvim je iznosima riječ i koliko ovaj dio materijalne štete pada na teret države Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 13:21:37)

Zahvaljujem kolegi Dizdareviću.

Riječ dajem ministarki prosvjete, nauke i inovacija.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 13:21:45)

Hvala, uvaženi kolega Dizdareviću.

Do sada je oko 140 bivših direktora vaspitno obrazovnih ustanova u Crnoj Gori koji su razriješeni sa mjesta direktora pokrenulo sporove pred nadležnim osnovnim sudovima u Crnoj Gori, a radi poništenja rešenja o razrešenju sa mjesta direktora donijetih 12. 7. 2021. godine. Prema evidenciji Odjeljenja za drugostepeni upravni postupak i nadzor okončamo je oko 130 sporova i donijeto 130 pravosnažnih presuda u kojima su poništena rješenja Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta od 12. 7. 2021. godine kao nezakonita. Postupci za utvrđivanje nezakonitosti rješenja su u toku za još desetak predmeta. U pravosnažno okončanim postupcima Ministarstvo je do sada obavezno da plati tužiocima na ime troškova postupka iznos od 102.924,35 eura.

Nakon pravosnažnosti presuda kojima je utvrđena nezakonita smjena direktora vaspitno-obrazovnih ustanova njih 97 je pokrenulo postupke pred nadležnim sudovima za naknadu štete zbog nezakonitog razriješenja protiv Ministarstva. Navedeni sudski postupci su u toku i nemamo podatak koliki će biti iznos nadoknade materijalne štete tužiocima. O ishodima i o iznosima ćete naravno biti blagovremeno obaviješteni, odnosno obaveza našeg ministarstva je da blagovremeno informiše javnost i kada su u pitanju ovakve stvari. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 13:23:24)

Zahvaljujem.

Pravo na komentar ima kolega Dizdarević. Izvolite, kolega.

ABAZ DIZDAREVIĆ (16.04.24 13:23:30)

Zahvaljujem, uvažena ministarka.

Imali smo priliku da čujemo egzaktno podatak koja je to vrsta materijalne štete koja je uslijedila u odnosu na nezakonito donijete odluke. Ja se ne bih saglasio da je to najveća šteta koja je prouzročena crnogorskom društvu, nažalost onu štetu koju ne možemo kvantifikovati plaćaće generacije đaka i studenata, tako će trpjeti i pedagogija i andragogija. Naš zadatak je da obrazujemo mlade ljude kako bismo ih doveli do onog civilizacijskog stepena ljudskosti, do onoga što znači čovjek.

Šta nam potvrđuje PISA istraživanje? Koliko je degradiran školski sistem i šta znači urušavanje jednog takvog sistema vrlo krhkog po državu Crnu Goru? Možemo li tretirati, bez obzira što ovaj iznos djeluje frapantno, plaćaće država tu štetu, možemo li tretirati taj iznos kao direktnu stranu investiciju kojom se srušio jedan ozbiljni školski sistem, prosvjetni sistem u Crnoj Gori? Za one sile koje rade protiv Crne Gore to je beznačajna svota. Beznačajna svota, i nažalost mi smo dovedeni u takvo stanje koje je teško korigovati. Ja vam želim zaista svu sreću, a sudeći po onome da nećete imati dovoljno vremena da ispravljate sve ove devijacije koje su nastupile od 2020. godine, upitno je kakva je budućnost crnogorskog školstva i obrazovanja na ovom prostoru uopšte.

Postavio bih dodatno pitanje ako imamo mogućnost, a to se odnosi na informaciju da je prethodno Ministarstvo - opet se ne odnosi na vaše djelovanje, vaš mandat, nego na mandat gospodina Vojinovića - odustalo od obaveze obeštećenja po pravosnažnim presudama i da mi odgovorite da li razmatrate uopšte u Ministarstvu, ako je ovo prethodno tačno, mogućnost da se ide na vansudsko poravnanje sa direktorima kako bi se izbjegli troškovi parničnih i sudskih postupaka. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 13:25:57)

Zahvaljujem. Imali ste pravo na dodatno pitanje.

Sada riječ dajem ministarki prosvete, nauke i inovacija. Izvolite.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 13:26:04)

Odgovor na vaše pitanje, osim da vam ne dam informaciju koja je provjerena i tačna, ne znam za taj dio koji se odnosi na kolegu Vojinovića, tako da bih vas zamolila da pripremimo odgovor u pisanoj formi. Ja sam ovdje svakako u petak opet i dostavićemo vam informaciju do petka, ako je to u redu, jer zaista mogu samo da vam dam informaciju iza koje ne mogu da stanem. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 13:26:30)

Zahvaljujem.

Sada riječ dajem poslaniku Ameru Smailoviću. Izvolite, kolega.

AMER SMAILOVIĆ (16.04.24 13:26:36)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice.

Uvažene kolegice i kolege, uvažena ministarko sa saradnicima, uvažene građanke i građani,

U skladu s Poslovníkom Skupštine Crne Gore, ja sam postavio sledeće pitanje ministarki prosvete, nauke i inovacija gospođi Anđeli Jakšić Stojanović:

Koje ste korake preduzeli u cilju unapređenja kvaliteta obrazovanja i prilagođavanja potrebama savremenog tržišta rada s posebnim akcentom na sticanje digitalnih vještina i kompetencija?

Moje pitanje se više odnosilo na generalno stanje u sistemu obrazovanja, naravno i na sami dio koji se tiče digitalnih vještina i kompetencija koje stiču naši učenici ili studenti, ali vjerujem da ćemo se saglasiti kada je u pitanju cjelokupno ovo stanje da situacija u obrazovnom sistemu nije dobra i to je nešto što zahtijeva urgentno djelovanje u pravcu oporavka cjelokupnog obrazovnog sistema u Crnoj Gori. Činjenica je da obrazovni sistem mora pretrpjeti ozbiljne reforme, a svakako da postoji veliki broj segmenata na koje se možemo osvrnuti i gdje postoje ozbiljni problemi kada je u pitanju ova oblast i to je nemoguće zaista sumirati na jednom poslaničkom pitanju ili jednom odgovoru od strane bilo kojeg ministra.

Osvrnuo bih se prije svega na ono što smo i danas čuli, a to je ono što su pokazala PISA testiranja i što pokazuju svih ovih godina, to je samo jedna od potvrda na kom nivou je naše obrazovanje i svakako i na kom nivou, odnosno u kakvom stanju je naše cjelokupno društvo. Ta testiranja od samog početka u kontinuitetu pokazuju da u obrazovnom sistemu nešto nije u redu.

Naravno da postoje i brojni pozitivni primjeri i svijetle tačke kada je u pitanju rad nastavnog kadra i kada su u pitanju učenici koji osvajaju nagrade na brojnim međunarodnim takmičenjima, ali činjenica je da generalno stanje u sistemu obrazovanja nije dobro i da zahtijeva ozbiljne analize i ozbiljne reforme, jer kada u cjelini sagledamo i znanje i kompetencije naše djece i konkurentnost našeg obrazovanja ono je daleko, daleko od svjetskog prosjeka, a opet sa druge strane imamo i hiperprodukciju diploma Luča i veliki broj učenika sa odličnim uspjehom, što pokazuje da je sistem definitivno loše postavljen.

Pored brojnih problema, a na to se moje pitanje konkretno odnosi, jeste činjenica da naši učenici stiču nefunkcionalna znanja, da se uči za ocjenu i da se taj pristup ukorijenio u obrazovanje, a da imamo učenike koji ne znaju kako primijeniti stečeno znanje nakon završetka školovanja u realnom svijetu, to jest u realnim okolnostima, zatim promjene na globalnom nivou se odvijaju veoma brzo i postavlja se pitanje koliko smo spremni da pratimo sve te promjene, sve te trendove i koliko je naš nastavni kadar spreman da ide u susret svim tim promjenama. Takođe, svjedoci smo da stručna znanja i kompetencije kadrova na listama Zavoda za zapošljavanje često nisu u skladu sa onim što se traži na tržištu rada, a sa druge strane svjedoci smo i da značajan broj srednjoškolaca, pa i osoba sa visokom stručnom spremom nema osnovna znanja i kompetencije neophodne za skoro svaki posao, a to je poznavanje rada na računaru, stranih jezika, naročito engleskog jezika i slično. Nedopustivo je da neko završi osnovnu školu, a posebno srednju školu, a da ne umije poslati mejl, koristiti se vordom, ekselom i sličnim vještinama.

Kao što sam rekao, vjerujem da našem obrazovnom sistemu je potrebna ozbiljna reforma, ali čekajući tu ozbiljnu reformu koja se najavljuje, ne smijemo dozvoliti da nam još neka generacija mladih ljudi bude nespremna za savremeno tržište rada nakon završenog bilo kojeg nivoa obrazovanja. Zato nam treba i bolja primjena aktuelnih planova i programa. Stoga me interesuje koje ste korake vi preduzeli ovih pet - šest mjeseci koliko ste na čelu resora koji je zadužen za prosvjetu u pravcu da se unaprijedi sve ovo što sam već naveo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 13:31:53)

Zahvaljujem poslaniku Smailoviću.

Riječ dajem ministarki prosvete, nauke i inovacija. Izvolite.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 13:31:59)

Kolega, zahvaljujem se na pitanju, veoma dobro ste uočili da jedan od najvećih problema naših učenika su upravo nefunkcionalna znanja i najbolja potvrda za to nefunkcionalno znanje su rezultati PISA testiranja. Dakle, jedan problem u obrazovnom sistemu sa kojim se već duže suočavamo, učenici stiču teorijska znanja i apsolutno ne znaju da ih primijene u realnom odnosno životnom kontekstu. Upravo iz tog razloga neophodno je raditi - o tome sam već govorila u odgovoru kolegici Zoji tako da se neću ponavljati, nego ću samo ključne stvari istaći - analize i izrade novih nastavnih planova i programa, analize i izrade novih udžbenika, unapređenje metoda i tehnika rada kod nastavnog osoblja jer smo i tu uočili određene probleme i naravno dodatno ulaganje u obuku nastavnog kadra o čemu sam takođe govorila u prethodnom odgovoru.

Kada ste pomenuli digitalne vještine i kompetencija, mi smo zaista imali jednu sjajnu strategiju, međutim problem je, i vi ste to pomenuli, da učenici nakon završene osnovne i srednje škole ne znaju da koriste word, eksel, power point i slično. Ne možemo se čuditi učenicima, zato što nažalost većina naših škola nije raspolagala adekvatnom opremom, odnosno većina škola je imala kedu i tablu i tu se završavala ta savremena oprema, a složićemo se da nije moguće implementirati digitalizaciju obrazovnog procesa ako nemate osnovno sredstvo koje vam služi za tu digitalizaciju, a to je računar.

Na osnovu potpisanog ugovora u novembru 2023. godine obezbijedili smo računarsku opremu vrijednosti 6.337.214 eura i to 4.575 računara, 1.133 laptopa, 1.806 televizora, 516 projektoru i 445 štampača. Instalacija opreme je završena, sve osnovne i srednje škole u Crnoj Gori. Na taj način smo opremili 210 učionica i 2020 kabineta u svim vaspitno-obrazovnim ustanovama u Crnoj Gori. Ugovor smo potpisali sa konzorcijumom Kim Tec, G Tech i King ICT. Finansiranje opreme obezbijeđeno je iz različitih izvora uključujući 63% kredita Evropske investicione banke, 30% granta iz zapadnobalkanskog investicionog okvira i 7% iz nacionalnog budžeta. Na taj način smo stvorili i neophodne preduslove za intenzivniju primjenu savremenih ICT tehnologija u nastavnom procesu kao i za digitalizaciju obrazovnog sistema.

U 2024. godini biće raspisan i novi tender za nabavku opreme vrijednosti 2.500.000 eura. Cilj nam je da do kraja 2025. godine formiramo 50 laboratorija u kojima bi djeca razvijala vještine uz korišćenje mikrobit uređaja, pet reciklatora, 3D štampača i robota.

U prethodnom periodu smo intenzivno radili i na obogaćivanju sadržaja digionice, u pitanju je onlajn platforma za samostalno učenje. Akcenat je stavljen na izradu i sistematizaciju digitalnog sadržaja koji će biti postavljen na platformu, kao i na edukaciju nastavnika o načinu primjene ove platforme i svim benefitima koje ona može donijeti kada je u pitanju unapređenje kvaliteta obrazovnog procesa. U 2023. godini edukovano je preko 1.000 nastavnika, a na platformi za učenje se nalazi 1.116 kurseva, 12.231 lekcija, 562 kviza u 58 kategorija. Ukupan broj korisnika platforme - nastavnika, djece i roditelja je 32.294.

U narednom periodu u saradnji sa Zavodom za udžbenike i nastavna sredstva planirano je devet novih digitalnih sadržaja i to tri lektire, jedna lektira Crvenkapa je prethodnih dana i promovisana i završena, tri sadržaja na temu bezbjednog korišćenja tehnologija i tri sadržaja za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama. U toku 2024. godine planirano je i pokretanje izrade digitalnih udžbenika. Paralelno sa ovim aktivnostima radićemo na razvoju digitalnih vještina nastavnika i učenika kroz nekoliko obuka i radionica koji su planirani strategijom za digitalizaciju obrazovnog sistema. Pored toga sprovodićemo i obuke o bezbjednom korišćenju tehnologije, kao i obuke o medijskoj i informacijskoj pismenosti.

Takođe, nedavno smo i zvanično objavili početak projekta digitalno-inkluzivno i transformativno kvalitetno obrazovanje za sve uz finansijsku podršku Fonda za ubrzani razvoj Crne Gore. Ovaj zajednički projekat biće realizovan kroz saradnju Ministarstva prosvete, nauke i inovacija i tri UN agencije - UNICEF, MOR i UNESCO. Projektom je planivana izrada digitalnih sadržaja koji će biti sastavni dio koncepta Digitalne škole, koji je Ministarstvo prosvete, nauke i inovacija u prethodnom periodu razvilo sa UNICEF-om, zatim obuke nastavnika i ICT koordinatora, opremanje i pokretanje F-TEC kablova, kao i organizacija digitalnih i ljetnjih kampova za učenike prvi put u Crnoj Gori. Projekat će se realizovati u 12 škola i šest opština na sjeveru Crne Gore, obuhvatiće preko 6.000 djece i adolescenata, više od 300 nastavnika i ICT koordinatora i trajaće dvije godine. Obuhvatićemo osnovne škole, gimnazije i stručne škole, što pokazuje da su sve planirane aktivnosti važne i primjenjive na svim nivoima obrazovanja. Vrijednost projekta je 500.000 eura i finansira ga Fond za ubrzani razvoj Crne Gore. Ukoliko imate neko dodatno pitanje, naravno, na raspolaganju sam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 13:38:00)

Zahvaljujem.

Pravo na komentar ima poslanik Amer Smailović. Izvolite, kolega.

AMER SMAILOVIĆ (16.04.24 13:38:11)

Zahvaljujem na odgovoru i na dostavljenom pisanom odgovoru. Zaista raduje činjenica da se ide u pravcu da se obezbijede uslovi kako bi digitalne vještine i kompetencije kod učenika zaživjele u pravom smislu i ovi projekti koje smo naveli svakako da su za pohvalu i naročito kada su u pitanju obnavljanje računarske opreme i obezbjeđivanje računarske opreme za one škole koje do sada imale. Svjesni smo da i te kako postoje škole, naročito na sjeveru Crne Gore i u ruralnom predjelima, gdje ne postoji računarska adekvatna oprema ili je ona zastarjela i neupotrebljiva, takođe i pristup internetu u brojnim školama je onemogućen, tako da se stiče utisak da nije ni obrazovanje jednako dostupno svim našim učenicima. Takođe me raduju i projekti koji se tiču osposobljavanja i nastavnika i učenika za korišćenje sve te opreme. Naravno, nije sve ni do opreme, više je i do nekog pristupa. Ima škola gdje postoji sva moguća oprema i svi mogući uslovi za rad i za sticanje svih ovih vještina o kojima govorim, ali i dalje imamo problem sa prilagođavanjem svega toga realnim potrebama savremenog društva. Takođe i položaj nastavnika mora biti unaprijeđen i treba raditi kontinuirano na njihovoj obuci i stručnom osposobljavanju i da se omogući nastavnicima da se što više posvete učenicima, da su manje administrativni radnici jer stiče se utisak da nastavnici više posvećuju vremena administraciji, tim papirima, dokumentaciji, nego direktnom kontaktu i komunikaciji sa učenicima i plasiranju znanja i programa i sadržaja koji se tiču njihovog obrazovanja, tako da i predmet inspekcija koje obilaze škole mora više biti na kvalitetu obrazovanja, na samom izvođenju nastave, a ne na dokumentaciji koju nastavnici pripremaju.

Brojni su izazovi kada je u pitanju obrazovanje, da ne pričamo o infrastrukturnim izazovima, o školama koje su stare, brojne škole su veoma rizične za održavanje nastave i za boravak uopšte lica u tim objektima. Mi smo i kroz amandmansko djelovanje na ovaj budžet skrenuli pažnju na brojne škole prije svega na sjeveru koje su u katastrofalnom stanju. Čini mi se ni na vidiku nema najava da će te škole biti rekonstruisane to jest izgrađene nove, jer zaista postoji ozbiljna potreba da se taj problem riješi.

Svjesni smo da nije to jednostavan posao i da su to ozbiljna ulaganja i za državu, ali svakako da treba više obratiti pažnju tome. Čest je slučaj da direktori škola zahvaljujući svom proaktivnom pristupu i odgovornom pristupu, što je svakako njihov posao, nekako se snađu pa obezbijede neke donacije, nekada sitnije, nekada krupnije i donekle unaprijede uslove obrazovanja učenika u tim školama, ali mora postojati ozbiljnija strategija Vlade i države kada je u pitanju to.

Da ne pričamo o prebukiranosti škola i vrtića, to je tek posebna priča i vjerovatno za neko drugo poslaničko pitanje.

Kada je u pitanju infrastruktura, moje dodatno pitanje se tiče škole u Karabuškom Polju. Imamo situaciju da preko 400 učenika nema školu u mjestu u kojem žive, pa se snalaze na razne načine i obavljaju nastavu u Tuzima, Podgorici što svakako predstavlja veliki izdatak za njihove roditelje. Ponavljam, nije u tom smislu obrazovanje jednako dostupno svima i volio bih da znam na kom stepenu je realizacija tog infrastrukturnog projekta kada je u pitanju obrazovanje.

Na kraju, kao država sa malim brojem stanovnika zajedno nemamo tu vrstu luksuza da se odričemo nadarenih mladih ljudi kojima država ne može omogućiti kvalitetan pristup obrazovanju i priliku da se ostvare u onim oblastima gdje posjeduju određene talente.

Za kraj, ako mi dozvolite, ono što me posebno zavrinja jeste nepostojanje kontinuiteta kada je u pitanju pristup reformama obrazovanja, jer imamo poslednjih nekoliko godina česte promjene ministara, samim tim imamo i kadrovske promjene u tim ministarstvima, a ono što više zabrinjava jesu te same promjene koje se tiču pristupa tih kadrova kada je u pitanju sistem obrazovanja. Vjerujem da ćete ipak vi napraviti određene korake. Iz ovoga što smo do sada čuli i na osnovu onoga što ste rekli na nekim kontrolnim saslušanjima u Skupštini, predstavili ste jedan ambiciozan plan rada. Nisam siguran koliko ćete uspjeti u tome jer ponovo će se vjerovatno desiti neke političke promjene, rekonstrukcija Vlade je najavljena i vaše ministarstvo takođe će biti predmet te rekonstrukcije, pa onda me zaista brine da li će postojati kontinuitet kada je u pitanju realizacija svega ovoga što ste vi najavili nakon izmjena, odnosno nakon što vi ne budete više na tom mjestu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 13:44:29)

Zahvaljujem, kolega Smailoviću.

Samo da pitam da li je ono bilo dodatno pitanje vezano za školu u Karabuškom Polju.

Izvolite, ministarko.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 13:44:35)

Zahvaljujem se na pitanju.

Ne znam da li ste bili ovdje kada sam odgovarala na pitanje koje se odnosi na investicije. Tu smo između ostalog pomenuli ovu školu u Karabuškom Polju. Opština Tuzi je kupila zemljište, priprema se projektni zadatak, u prvoj polovini godine očekujemo da se kroz ovaj projekte raspiše i tender za obrađivače glavnog projekta za novu školu. Dakle, škola Karabuško Polje je jedan od prioriteta i tako ćemo ga tretirati.

Kada je u pitanju sjever Crne Gore ja ću vam dostaviti ovaj odgovor koji sam dala kolegini Branki Marković, a odnosi se na investicije. Ove godine smo zaista ne samo kroz kapitalni budžet nego mnogo značajnije, kroz ove međunarodne aranžmane veliki dio sredstava opredijelili upravo za sjever, a jedna od značajnih aktivnosti odnosi se i na podršku od strane Američke ambasade koja će u narednom periodu finansirati za sada potvrđenih sedam, a čekamo potvrdu za još šest škola koje se uglavnom nalaze na sjeveru. Mi smo u prethodnom periodu obišli veliki broj škola na sjeveru, ostao nam je još onaj dio sjevera koji se odnosi na Plav, Rožaje, Gusinje, Petnjicu i sl. Na licu mjesta pokušavamo da ocijenimo šta su to prioriteti i da zaista pružimo podršku posebno kada je u pitanju sjever i posebno kad su u pitanju ta manje razvijena ruralna područja. Što se nas tiče u narednom periodu zaista puna podrška za sjever Crne Gore i za obrazovnu infrastrukturu u svakom smislu od našeg Ministarstva.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 13:46:22)

Zahvaljujem.

Poslednje pitanje za danas upućeno ministarki prosvete, nauke i inovacija ima kolegini Radinka Ćinćur.

Izvolite, kolegini.

RADINKA ĆINĆUR (16.04.24 13:46:31)

Poštovana ministarko Jakšić Stojanović, poštovana potpredsjednice Skupštine, drage kolege poslanice i poslanici, poštovani građani,

Dobila sam odgovor na svoje pitanje šta je Ministarstvo prosvjete i nauke uradilo u normativnom dijelu u cilju unapređenja kvaliteta obrazovanja u našem društvu. Međutim, većina odgovora se odnosi na visoko obrazovanje, ali dobro je, sve nam je važno. Želim da pohvalim prije svega ovo što se ove godine desilo kad je riječ o nagradama i ukazanoj pažnji kad je riječ o najboljim učenicima i njihovim mentorima i nadam se da će se to nastaviti.

Svjedoci smo mnogo priče o obrazovanju u Crnoj Gori, što je dobro. Ako nešto stavljamo makar i deklarativno u prvi plan nadamo se da će se nešto i popraviti - popravlja se. Ali našem obrazovanju i te kako trebaju popravke na svim nivoima. Kvalitet obrazovanja predstavlja strateški važno područje razvoja u Crnoj Gori, a tokom poslednje dvije decenije u obrazovnom sistemu je došlo do niza promjena u cilju poboljšanja kvaliteta. Tu negdje spadaju reforma plana i programa, eksternog maturalnog ispita, eksterne evaluacije škola, međunarodne procjene ishoda učenja i raznih drugih mjera. Sistem školskog obrazovanja prešao je s tradicionalnog kurikuluma orijentisanog na sadržaj na savremene ishode učenja i kompetencija. Međutim, svjedoci smo da sve ovo nije dalo željene rezultate. Pokazalo se da ključne kompetencije kao što su rješavanje problema, informatička pismenost, saradnja, odgovorno donošenje odluka, samoregulacija, građansko obrazovanje još uvijek nijesu u potpunosti prenesene u kurikulum u opštem obrazovanju. Ovo su nalazi iz studije koja je rađena još 2017. godine, a radili su je zaista uzorni stručnjaci Jana Pešikan i Zoran Lazović: Obrazovanje za život - ključne kompetencije 21. vijeka u kurikulumima u Crnoj Gori. Ovo potpuno korespondira sa lošim rezultatima naših učenika na međunarodnim testiranjima među kojima je i PISA testiranje. Neuralgične tačke našeg školstva su ocjenjivanje, kadrovska politika, nezainteresovanost učenika za učenje, veliki broj izostanaka sa nastave, a sve više i vršnjačko nasilje, odnosno bezbjednost naše djece u školama.

Prema istraživanjima ocjenjivanje u učionicama je najviše zanemareno područje u okviru dosadašnjih obrazovnih reformi. Trenutno je na snazi samo jedan prilično uopšten podzakonski akt o ocjenjivanju koji definiše vrste, funkcije, opšte kriterijume i načine sprovođenja ocjenjivanja u osnovnom obrazovanju. Ako znamo da naši učenici zaostaju u znanju i kompetencijama za učenicima naših dojučerašnjih susjeda iz Hrvatske i Slovenije u prosjeku za dvije, dvije i po godine, da je sprovođenje tj. primjena mnogih zakonskih rešenja vrlo problematično u našem društvu pa i u školama onda nam mora biti jasno koliko precizno i hitno moramo reagovati kako bi se koliko - toliko smanjilo zaostajanje naših učenika za svojim vršnjacima. Znamo da je u najavi nastavak reforme koja je negdje

prekinuta, ali isto tako znamo da su potrebne temeljne analize i vrijeme da se sve to ostvari, a sadašnja situacija u obrazovanju je podrživa. Preplavljeni smo odlikašima od kojih veliki broj ne prolazi prve prepreke na prijemnim ispitima, sve manje imamo studenata koji se interesuju za nastavničke fakultete, profesor u učionici ima sve manje autoriteta, učenici svuda više žele da provode vrijeme nego u školi. Odlučujuću riječ u upravljanju školama sve više imaju ljudi bez ikakvih kompetencija, bez ikakve odgovornosti za svoje odluke. Vrijeme provedeno u učenju, vrijeme provedeno u školi kod nas je nešto manje od optimalnog. U poređenju sa zemljama Evropske unije, Crna Gora ima relativno kratku školsku godinu od 183 radna dana, u završnim razredima čak 168, a ako se uzme u obzir gotovo tri puta veći procenat učenika koji su prijavili odsustvovanje iz škole u Crnoj Gori u odnosu na prosjek u zemljama OECD-a, znači kod nas je to 58%, a u ovim zemljama 21%, onda nam je jasno koliko nam je škola "visoko" na lestvici prioriteta. Istraživači kvaliteta našeg obrazovanja u navedenoj studiji još od 2017. godine, a čini mi se da se to potvrdilo i u jednoj studiji koju je UNICEF finansirao negdje 2022, 2023. godine, preporučuju se temeljne analize integriteta obrazovnog sistema s posebnim naglaskom na neadekvatno prepoznavanje ishoda učenja. Od tada je prošlo pet godina, mi smo nazadovali umjesto da ozbiljno shvatimo nalaze ove analize i svih drugih analiza i sada smo nemoćni pred onima koji su kupovali diplome, ne možemo zaštititi učenike koji hoće i žele da uče od onih koji su zanemareni u porodici i u društvu, pa svoje frustracije izražavaju na svojim vršnjacima. Šta preduzimate kako bi se ovakvo urušavanje sistema zaustavilo, realno sagledali problemi i počelo s njihovim rješavanjem?

Za sada toliko, pa ćemo vidjeti da li ćemo još nešto pitati. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 13:54:03)

Zahvaljujem kolegici Činćur.

Riječ dajem ministarki prosvjete, nauke i inovacija. Izvolite, ministarko.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 13:54:13)

Uvažena profesorice Činćur, dokument koji pominjete, mislim da se radi o analizi sektora obrazovanja 2015 - 2020. godine koji je radio UNICEF, zaista je jedna sjajna analiza i upravo na temeljima te analize

planirano je da se radi strategija obrazovanja, za period 2025 -2035. godine, jer ta analiza obuhvata sve segmente obrazovnog procesa, posebno one segmente koji su ocijenjeni kao slaba tačka našeg obrazovnog sistema. Baš na temeljima ove analize ćemo raditi ovu strategiju obrazovanja.

Kad je u pitanju ovaj normativni dio, u pitanju je jedan vrlo kompleksan proces. Znači i sami koliko vremena treba da se formiraju radne grupe, da se ispoštuju sve procedure i koliko vremena treba za izmjene i dopune određenih zakona ili određenih pravilnika ili za izradu novog zakona. Ono što je činjenica koje treba da budemo svjesni jeste da su svi zakoni u ovoj oblasti spremni barem za izmjene i dopune, a samim tim i svi pravilnici i sva druga podzakonska akta koji se odnose na različite nivoe obrazovanja. Ono što nam je bilo zaista prioritetno jeste upravo ovaj Zakon o visokom obrazovanju jer se godinama suočavamo sa problemima i Strategija visokog obrazovanja koja se privodi kraju. Tu je i Zakon o naučnoistraživačkoj djelatnosti i Strategija naučnoistraživačke djelatnosti čime bismo završili priču koja se odnosi upravo na nauku i visoko obrazovanje koje treba u narednom periodu čini mi se da su najspremnije da bi ti zakoni i te strategije bile usvojene što prije.

Kada je u pitanju sve ostalo, znate da smo imali dosta problematičnih situacija i kada su u pitanju savjeti, tako da svi važni savjeti koji treba da donose odluke za određene nivoe obrazovanja nisu bili formirani. Imali smo tu jedan veliki zastoj i kada je u pitanju Savjet za kvalifikaciju i kad su u pitanju sektorske komisije, nekako je sve to stajalo na čekanju.

Ono što nam je bilo prioritetno imajući na umu situaciju od prošle godine i dešavanja na eksternoj maturi, jesu tri pravilnika. Pravilnik o načinu, postupku i vremenu polaganja maturalnog ispita u gimnaziji i Pravilnik o načinu i postupku polaganja stručnog ispita za učenike koji nastavljaju obrazovanje, a takođe izmjene i dopune Pravilnika o načinu i postupku testiranja postignuća na kraju trećeg ciklusa i provjera znanja učenika na kraju trećeg ciklusa. Pošto smo znali da se vrijeme testiranja i eksternih matura približava bilo nam je prioritetno da pokušamo da riješimo ovaj problem, jer je zaista prošle godine situacija bila alarmantna. Ove godine smo usvajanjem ovih pravilnika u saradnji sa kolegama iz Ispitnog centra čini mi se stvorili jednu solidnu osnovu da vratimo tom testiranju onaj dignitet koji ono treba da ima.

Ono što nam je bilo jako važno jeste Pravilnik o načinu i postupku dodjeljivanja pohvala i nagrada i vaspitnih mjera za učenike. To je ono što ste pominjali, jedan od velikih problema jeste nasilje u školama i tu moramo adekvatnije da kreiramo mjere i mehanizme. Uključili smo kolege iz Zavoda za školstvo, predstavnike direktora škola, predstavnike

Ministarstva rada i socijalnog staranja, predstavnike roditelja, Ombudsmana, stručnih službi, pedagoga i psihologa, kako bismo pokušali zajedno da nađemo rješenje koje je svima prihvatljivo, a koje će zaista ovaj obrazovni proces da nekako dovede u red.

Kad je u pitanju nasilje vi znate da tu imamo drugi problem, nekako čini mi se da sve kreće od ovih infrastrukturnih problema. Vi imate škole koje su građene za 700 učenika, u njima imamo 2.000 učenika i 1.800 i 1.900, umjesto dvije smjene imamo pet smjena i u takvim uslovima i u takvim okolnostima bez izgradnje novih škola i bez velikih infrastrukturnih projekata ne možemo napraviti one rezultate koje mi svi očekujemo i kao prosvjetni radnici i kao roditelji. Tu na više frontova mora da se ide, paralelno.

Ono što je neophodno i što će nam biti prioritet u narednom periodu jeste Opšti zakon o vaspitanju i obrazovanju, jer izmjenama i dopunama tog zakona možemo da riješimo najznačajnije problema sa kojima se suočavamo, to su ovi kriterijumi za izbor direktora, to su kriterijumi za izbor nastavnika koje nažalost nijesmo imali, to je smanjenje administracije kad su u pitanju prosvjetni radnici, jer čini mi se da smo u želji da imamo adekvatne evidencije zakomplikovali proces i otežali tim ljudima značajno posao. Druge zemlje uvode elektronske servise i usluge da bi stvari bile lakše, a mi smo to zakomplikovali na način da sad naši nastavnici unose u elektronsku bazu, pišu, prepisuju, jedna evidencija se nalazi na četiri - pet mjesta i prosvjetni radnici se najmanje bave nastavnim procesom, a to treba da bude srce njihovog djelovanja. Takođe mislim da treba razmišljati upravo zbog onog ocjenjivanja koje ste vi pomenuli, koje nije adekvatno, mislim da nam tu može pomoći i ovaj konsultant koji radi na analizi upoređivanja uspjeha učenika na kraju godine PISA testiranja, rezultata sa eksterne mature, da vidimo gdje tu imamo problem. Veliki problem koji imamo jeste da smo mi proces učenja čini mi se sveli na to ocjenjivanje.

Da li možda treba razmišljati o smanjenju broja klasifikacionih perioda, da se malo smanji taj stres, da se malo smanji pritisak, da se smanje testiranja. Imamo tri testa, četiri testa nedeljno, ne znam da li ima potrebe za tolikim brojem testiranja u toku nedelje, kontrolni, pismeni i čini mi se da smo sav proces učenja nekako više fokusirali na ocjenu nego na uživanje u tom procesu. Svakako to je vrlo kompleksno pitanje i moramo o tome otvoriti diskusiju i vidjeti šta je najbolje po tom pitanju da se radi. Ono što je vrlo važno, drugi prioritet osim ovog Opšteg zakona o vaspitanju i obrazovanju, koji mora biti prvi da bismo kasnije sve ove zakone koji se odnose na osnovno i srednje obrazovanje usklađivali sa opštim.

Ono što je još važno je Zakon o priznavanju inostranih obrazovanih isprava i izjednačavanju kvalifikacija, dakle zbog problema sa lažnim i

kupljenim diplomama, tu moramo uraditi izmjene. Iskoristila bih priliku da saopštim da je Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija uputilo predlog Vladi Crne Gore za formiranje jedne interresorne grupe koja će konačno da se bavi ovim problemom koji zaista opterećuje crnogorsko društvo i koji je doveo do toga da ljudi s pravom imaju nepovjerenje ne samo u obrazovni sistem nego u sistem vrijednosti koji mi u Crnoj Gori njegujemo. U toj interresornoj grupi ukoliko sve to prođe na Vladi biće predstavnici različitih institucija, predstavnici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstva unutrašnjih poslova, nevladinog sektora i drugih relevantnih institucija i ta interresorna radna grupa će se baviti isključivo provjerom diploma. Nadam da ćemo i tu pored svih onih krivičnih prijava koje smo podnijeli u prethodnom periodu, a nije ih bilo malo, mislim da ćemo tu poslati jasnu poruku da smo kao društvo zreli da se obračunamo sa nekim pojavama koje zaista nanose nemjerljivu štetu našem društvu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 14:03:07)

Zahvaljujem.

Pravo na komentar ima poslanica Radinka Ćinćur. Izvolite.

RADINKA ĆINĆUR (16.04.24 14:03:14)

Hvala, uvažena ministarko. Zaista ne sumnjam da dajete sve od sebe, kolko je moguće, da popravimo ovo stanje i nadam se da ovaj predlog koji ste uputili Vladi za ovu interresornu grupu koja će se baviti između ostalog i ispitivanjem diploma neće dugo čekati na dnevni red, da će ta grupa što prije biti formirana kako bi počela sa radom. Hoću samo još na nešto da skrenem pažnju, kratko.

Ova analiza o kojoj smo govorili 2015 - 2020. godine pokazala je da više od 40% učenika naših je bilo ispod nivoa međunarodnih mjerila koje se označava kao loš uspjeh, te ne uspijevaju da ovladaju minimalnim nivoom kompetencija. Ovo je zaista alarmantno. Znači, 40% naših učenika je ispod nivoa onoga što se naziva loš, dakle mi imamo pokazatelje kolko ne ispunjavamo osnovna mjerila iz obrazovne politike. Ovo su domaća istraživanja. Svjesni smo da za ove četiri godine ne da nije došlo do napretka, nego je sistem čini nam se još više urušen, došlo je do anarhije. Niko ozbiljno više ne shvata nikakva ispitivanja, ni interna, ni eksterna, prepisivanje je prosto ozakonjeno. Nadam se da je ovom nalazu došao kraj. Niko ne postavlja pitanje odgovornosti za ovakvo stanje. Ljudi

koji nijesu sposobni da rade u učionicama grčevito se bore za direktorske fotelje. Evo, svi smo danas govorili ovdje o nefunkcionalnosti školskih odbora. Mi znamo da u tim školskim odborima sjede i ljudi koji su odgovorni Ministarstvu, znači koje Ministarstvo na neki način delegira. Da li je neko od članova školskih odbora iz redova Ministarstva razriješen zbog grešaka koje su napravljene u njihovim odlukama? Evo neka ovo bude moje dodatno pitanje. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 14:05:51)

Zahvaljujem, kolegice Činćur.

Izvolite, ministarko, odgovor na dopunsko pitanje.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (16.04.24 14:05:58)

Uvažena kolegice Činćur,

Dolazilo je do promjena članova školskih odbora koji su predstavnici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija. Međutim, opet dolazimo do onog čuvenog zakona i do definisanih razloga za smjenu članova školskog odbora. Razlozi za smjenu članova školskog odbora su vrlo šturo definisani, tako da ti predstavnici Ministarstva su u obavezi da zastupaju interese Ministarstva što nije često u stvarnosti slučaj i imate vrlo vezane ruke kada su u pitanju razrješenja jer imate jednu stavku da se, na primjer, ne sastaju šest mjeseci, vi imate odbor koji se regularno sastaje, donosi odluke i vi u principu tog člana školskog odbora ne možete ni da razriješite. On je tu, donosi neku odluku, on smatra da je ta odluka u najboljem interesu Ministarstva, ja smatram da nije, on redovno ide na sjednice školskog odbora, redovno nešto zaključuje, ali zakon je tako definisan da je svako razrješenje, čak i u tom školskom odboru, vrlo sporno. Ono što je veći problem od razrješenja članova školskog odbora jeste činjenica da mi više članove školskog odbora ne možemo da nađemo. Mi imamo toliko škola u Crnoj Gori i u svakom momentu imamo jedno 40 školskih odbora za koje nemamo predstavnike ili Ministarstva ili Vijeća ili Savjeta roditelja jer niko neće da više ulazi u tu priču. Tako da mora da se mijenja zakonsko rješenje, jer ovo zaista samo vodi jednom potpunom haosu u obrazovnom sistemu gdje su nam ruke zavezane i gdje ne možemo da upravljamo procesima. Ako ne možemo da upravljamo procesima onda smo svi u velikom problemu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (16.04.24 14:08:10)

Zahvaljujem.

Kolege poslanici, ovim je današnji radni dan završen.

Nastavljamo sa pitanjima 19. aprila u 11 časova.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 11:07:14)

Kolege poslanici, nastavljamo **Treću posebnu sjednicu Prvog redovnog zasijedanja 2024.godine**. Prelazimo na postavljanje pitanja. Danas će na poslanička pitanja prvo odgovarati ministarka Anđela Jakšić Stojanović, ministarka prosvete nauke i inovacije. Sjednici prisustvuju: Dragan Bojović, državni sekretar ministarstva, Marija Gošović, Jasna Jovanović i Dragana Četković, generalne direktorke Direktorata.

Sada molim poslanicu Kenanu Strujić Harbić da uzme riječ i postavi poslaničko pitanje. Izvolite.

KENANA STRUJIĆ HARBIĆ (19.04.24 11:07:57)

Na samom početku želim da zahvalim cijenjenoj ministarki Jakšić Stojanović, što je ipak došla danas, bez obzira što je njen raspored za odgovaranje pitanja bio u utorak, i cijenim to zaista.

Sa druge strane, negdje sugestija našoj služi generalnog sekretara da se ne ponavlja praksa da odgovore na pitanje dobijamo svega sat vremena ili u toku sjednice kad počnu odgovori na pitanja. Bez obzira što u članu 191 Poslovnika o radu Skupštine piše najkasnije u toku početka ili ne malo prije početka sjednice imaju pravo da dostavljaju pitanje. Ovo kažem iz razloga, stvarno dobronamjerna kritika, da bismo mogli mi na osnovu odgovora koje dobijame da se još kvalitetnije pripremimo za komentar. Nadam se da razumijete to.

Ministarku prosvete pitala sam koje su ključne slabosti prosvetnog sistema koje je uočila u prethodnih pet mjeseci od kada je na toj poziciji. U svom pitanju, ukazala sam na rastuću pojavu koja predstavlja značajan problem, a tiče se plaćanja privatnih časova. Živimo u vremenu u kojem neki roditelji čak i za prvake plaćaju privatne časove, a u višim razredima osnovne i srednje škole to je potpuno postala redovna pojava.

Koliko koštaju privatni časovi, iz kojih predmeta ih obično uzimaju i koliko često, te koji je procenat djece kojima tokom školske godine roditelji jednom ili više puta plaćaju privatne časove i za koje predmete? Ovo sam dobila informaciju od roditelja odnosno građana, ali i prosvetnih radnika koji ukazuju na tu pojavu. Zato sam pitala Ministarstvo prosvete raspolaže li zvanično tim podacima, kako bi zajedno danas ovdje mogli da procijenimo sve aspekte štete za prosvetni sistem te za vaspitanje i obrazovanje djece, ali i za porodične budžete koje ovaj problem nosi.

Obrazloženje:

Kvalitet vaspitanja i obrazovanja u Crnoj Gori je na samom dnu ljestvice, počevši od vrtića, preko osnovnih i srednjih škola čak i fakulteta, djeci se ne omogućavaju da steknu primjenjiva i korisna znanja to jeste nijesu motivisana da uče. Naprotiv, uče samo napamet ili za određenu ocjenu uz pomoć privatnih časova, naravno dok im redovna nastava i nastavni program ne omogućavaju da razvijaju kritičko mišljenje, stavove da imaju motivaciju za unapređenjesvog znanja. Nastavni progam je preobiman, neprilagođen uzrastu, a nastavnici, učitelji, vaspitači i profesori nedovoljno su motivisani da pronađu način da djeca zavole učenje i stiču nova saznanja. Privatni časovi cvjetaju, to je novi problem koji prouzrokovao niskim mjesečnim zaradama svih zaposlenih u prosveti kojima smo svjedoci. Odnos učenika i nastavnika trebalo bi da bude saradnički, a sveukupan rad u školi i atmosfera takvi da se učenici dobro osjećaju i da im boravak u školi pricinjava zadovoljstvo, što kod nas u obrazovnom sistemu uopšte nije slučaj. Nerijetko se može čuti da postoje negativne emocije koja djeca vezuju za školu, među kojima su uglavnom dosada ili strah.

Pitanje zbog čega je to tako. Sa lako završenim fakultetima u školama je sve više i više nestručnog kadra, što direktno utiče na pad kvaliteta obrazovanju. Zašto djeca kojima je potrebno dodatna nastava ili dopunska nastava ne pohađaju takav vid nastave kako bi savladala gradivo, odnosno unaprijedila znanja. Odgovor je veoma jasan zbog privatnih časova. Hvala. Tražim odgovor.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 11:11:57)

Zahvaljujem, uvažena koleginice.

Pravo na odgovor ima ministarka Anđela Jakšić Stojanović.

Izvolite.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (19.04.24 11:12:04)

Zahvaljujem.

Ja negdje kao roditelj desetogodišnjeg dječaka znam da se radi o jednoj pojavi koja je zaista uzela maha do mjere gdje mora cijelo društvo da se uključi. Kad je u pitanju odgovor na poslanička pitanja i tu mislim da ste u pravu, tako da će Ministarstvo prosvete nauke i inovacija kad je u pitanju već sledeća sjednica sve odgovore na pitanja dostaviti minimum 24 sata prije održavanja sjednice, da biste mogli da se upoznate sa sadržajem odgovora, eventualno pripremite i neka dopunska pitanja i naravno da date i Vi kratak osvrt na sve ono što smo mi predstavili u svom odgovoru. Vi odlično znate da je problema u našem obrazovnom sistemu jako puno i na žalost ti problemi su rezultat jednog višedecenijskog zanemarivanja obrazovnog procesa i tretmana neadekvatnog obrazovanja u našem društvu.

Na prvom mjestu, suočavamo se sa velikim infrastrukturnim problemima, nedostaje nam vrtića, nedostaje nam osnovnih škola, srednjih škola, nastava se u velikom broju škola organizuje čak u pet smjena. Škole su građene za 700 učenika u njima se trenutno nalazi 2000 učenika, to ne utiče samo na kvalitet organizacija nastavnog procesa, već i na otežano funkcionisanje porodica i na otežano funkcionisanje organizacije vremena. Takođe, više od 40 škola, to je podatak koji smo zatekli kad smo došli, ne raspolaže adekvatnim sistemom grijanja, određene kolege nemaju biblioteke, nemaju prostor za realizaciju vannastavnih aktivni. Jedan broj škola ima i druge infrastrukturne probleme koji u potpunosti onemogućavaju adekvatnu realizaciju vaspitnog i obrazovnog procesa.

Škole ne raspolažu adekvatnim kabinetima. Sa posebnim problemom se suočavaju kabineti prirodnih nauka gdje uopšte nemamo adekvatna nastavna sredstva i pomagala. U velikom broju škola se fizičko vaspitanje ne izvodi po rasporedu, zato što imamo nedostataka kad su u pitanju sale, tako da se fizičko izvodi jednom nedeljno i obično to budu tri ili četiri odeljenja. Upravo iz tog razloga je Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija prepoznalo ulaganje u infrastrukturu kao jedan prvi korak bez kojeg nema suštinske reforme obrazovnog sistema, jer ukoliko je škola građena za 700 a u nju ide 2000 đaka i nastava se organizuje u pet smjena, vrlo teško mi tu možemo nešto reformisati ukoliko ne rasteretimo prostorne kapacitete i ne obezbijedimo neki minimum uslova za adekvatnu realizaciju nastave. Mislim da je neko od kolega na prošloj sjednici odnosno u prvom terminu, postavio pitanje koje se odnosi na investicije. Tako da smo tu predstavili zaista jako veliki broj projekata čija je realizacija već otpočela ili će njihova realizacija otpočeti u narednom periodu, kako bi smo riješili ove ključne infrastrukture probleme i stvorili preduslove da u opšte pričamo o reformi obrazovnog sistema, veliki problem predstavlja i ne adekvatan strateški i zakonodavni okvir. Vi znate da za određeni broj nivoa obrazovanja mi u opšte nemamo strategije, kad je u pitanju visoko obrazovanje nemamo strategiju, kad su u pitanju osnovne i srednje obrazovanje ta strategija tek sada počinje da se radi u saradnji sa UNICEF-om, a samim tim imamo i veliki problem kada je u pitanju zakonodavni okvir, jer najveći broj zakona i podzakonskih akata datira iz jednog ranijeg perioda i izmjene i dopune nijesu blagovremeno rađene. Tako da je i to u narednom periodu prioritet. I iz tog razloga su u plan stavljene izmjene i dopune svih važnih zakona, koji se odnose na sve nivoe obrazovanja, koje moramo završiti u toku ove godine.

Jako ste dobro identifikovali i problem kada je u pitanju nastavni plan i program i neprilagođenost određenih nastavnih sadržaja. Ja sam sinoć, preksinoć sa djetetom učila Poznavanje društva i mogu vam reći da ne samo što mi djetetu treba privatni čas, nego mislim da je malo falilo da i meni treba jedan privatni čas, da bih djetetu u četvrtom osnovne uspjela da objasnim koje su to zanimanja koja su danas prisutna na tržištu. Jer rečnik koji je upotrijebljen i način na koji se o tome govori zaista nije prikladan za dijete od deset godina. Onda sam onako bila zainteresovana da bacim pogled i na udžbenik iz Poznavanja društva za peti razred osnovne škole i mislim da smo tu zaista u velikom problemu, jer to uopšte nije prilagođeno uzrastu djece.

Pomenuli ste još jednu važnu stvar, a to je nedostatak korelacije između predmeta, koji je prisutan od prvog razreda osnovne škole, a takođe postoji veliki broj nelogičnosti da na primjer djeca prvo uče prisvojen zamjenice iz engleskog jezika, a godinu dana nakon toga uče prisvojne zajednice iz našeg jezika. Dakle, iz tog razloga je neophodno što prije krenuti u reformu nastavnih planova i programa, a u skladu sa tim i adekvatno pripremiti nove udžbenike ili uraditi reviziju postojećih, postoji određeni broj udžbenika koji je adekvatan kada je u pitanju sadržaj i kada je u pitanju uzrast i na svemu tome intenzivno raditi u narednom periodu. Takođe, uočeni su i neujednačeni kriterijumi ocjenjivanja, kao i ogroman disbalans koji se uočava

kad su u pitanju rezultati testiranja, rezultati koji učenici ostvarena na ekstremnoj maturi i rezultati koji učenici imaju na kraju godine. Takođe, imamo i fiperprodukciju diploma "Luča" tako da se sav proces obrazovni sve ona to da je najvažnije dobiti dobru ocjenu, jako ste lijepo konstatovali to da naši učenici stiču teorijska znanja. Znanja koja oni stiču u obrazovnom procesu su na žalost najčešće vrlo nefunkcionalna, što znači da oni veći broj tih znanja ne umiju da primijene u stvarnom životu u realnom kontekstu, a poenta procesa obrazovanja treba da bude upravo to. Sa druge strane, imamo i nastavnike koji su preopterećeni administrativnim poslovima. Ja sam to i na prošlom zasjedanju rekla da drugi ljudi i druge zemlje uvode proced digitalizacije da bi olakšali funkcionisanje određenog sistema. Mi smo to shvatili očigledno pogrešno, tako da naši nastavnici, osim što unose sve podatke u elektronsku bazu isto to pišu i prepisuju po deset puta i uspjeli smo da u prethodnom periodu da nastavnike pretvorimo u administrativne radnike i da oni imaju najmanje vremena za ono što je suština njihovog poziva, a to je realizacija kvalitetnog nastavnog procesa.

Kada su u pitanju privatni časovi, i tu ste jako dobro identifikovali problem sa kojim se suočavamo. Mi ne raspoložemo zvaničnim podacima koje su sadržane u vašim pitanjima zato što se radi o jednoj djelatnosti koja, kao takva se ne realizuje u zakonom propisanim normama.

Naime, zakon predviđa tu vrstu dodatnog angažmana pod jasno preciziranim uslovima, međutim ti uslovi se nažalost ne poštuju, već se u najvećem broju taj vid nastava održava u privatnim objektima i bez registracije dodatnog rada. To je takozvana siva zona i Ministarstvo o tome nema nikakve podatke.

Vidjela sam da je neko udruženje roditelja radilo istraživanje. Istraživanja su prilično specifična, jer je vrlo važno da tu imamo i stratifikovani uzorak, da imamo i odgovarajuću ciljnu grupu da bi mogli uopšte da ta istraživanja, odnosno rezultate smatramo relevantnim, međutim ukoliko je i desetina onoga što se pominje kao rezultat istraživanja tačno, onda su ti podaci zaista zabrinjavajući.

Ono na čemu ćemo mi raditi jeste da sugerišemo Zavodu za školstvo da u okviru procesa anketiranja učenika uključe i pitanja koja se odnose na ovaj vid nastave i onda ćemo konačno imati podatak na kom nivou se zapravo ova pojava nalazi i koliko je ona uzela maha. Ja kao roditelj i kao neko ko je dvadesetak godina već u učionici, mislim da je zaista zabrinjavajuće i zbog činjenica da imamo sve veći broj predmeta iz kojih se plaćaju privatni časovi. Nekad znate kada smo mi bili djeca uzimali su se ti privatni časovi, eventualno pred pismeni iz matematike, fizike, hemije, jedan, dva privatna časa, i to je bilo to, a sada imamo i prirodne nauke, imamo jezike, a imamo i neke škole koje su otvorene kako bi pripremali djecu bukvalno iz svih predmeta od prvog razreda osnovne škole. Ako je to tako onda je to zaista zabrinjavajuće i mi moramo da preduzmemo sve korake kako bismo obrazovni sistem vratili gdje mu je mjesto, a to je učionica i regularno školovanje.

Takođe, ono što je važno jesu planovi Ministarstva. Već sam vam rekla da je neophodno da radimo na infrastrukturi na izgradnji novih i rasterećenju postojećih objekata, kako bismo mogli da vratimo tu dopunsku i dodatnu nastavu tamo gdje joj je mjesto, a to su upravo naše škole.

Takođe, da unaprijedimo kvalitet obrazovne infrastrukture, jer vrlo često i ona bude razlog zbog čega učenici ne savladaju te ishode učenja na način na koji bi trebalo.

Unapređenje kvaliteta, naravno nastavnih planova i udžbenika, donošenje nacionalnih planova, podrške i programa osnaživanje svih vidova nastave u školama, obezbjeđivanje kontinuirane edukacije nastavnog kadra, posebno kad su u pitanju pedagogija i metodika, jer sva relevantna istraživanja govore u prilog da je djeci danas veoma teško održati pažnju. Tako da je već poslije 10-15 minuta se moraju uvesti neki dodatni sadržaji ukoliko hoćemo da ta nastava bude ono o čemu ste vi govorili interaktivna, podsticajna, da učenici osjete da su motivisani, da su dio tog procesa i slično, zato smo i predvidjeli odedena sredstva, upravo za edukaciju nastavnog kadra i na tome ćemo raditi u kontinuitetu i naravno praćenje školskih aktivnosti od strane Zavoda za školstvo.

Mislim da onog momenta kad uspijemo da unaprijedimo kvalitet obrazovnog sistema u školama, smanjiće se potreba za privatnim časovima. Sve dok imamo probleme u obrazovnom sistemu, nažalost tih časova će biti sve više i više. Hvala puno na pitanju.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 11:23:59)

Zahvaljujem, ministarko Jakšić Stojanović.

Da li poslanica Kenena Strujić Harbić, želi komentar ili eventualno dopunsko pitanje? Želi. Izvolite.

KENANA STRUJIĆ HARBIĆ (19.04.24 11:24:24)

Želim komentar. Zaista hvala uvaženoj ministarki na ovako iscrpnom odgovoru. Ovdje govorim zaista, ja kao roditelj neko ko je davno prije dvadesetak godina bio u prosveti, odmah nakon završenog fakulteta i negdje mi se čini da u tom periodu kada sam ja radila u prosvetu nije bilo ovako velikih problema kakvi su sad

poslije 25 godina, a sa druge moram podsjetiti javnost a i vas ministarska da se svako uspješno društvo i svaka uspješna država temelji na četiri stuba.

Prvi stub je kvalitetna zdravstvena zaštita i zdravstvene usluge, zatim obrazovanje, vaspitanje i odgoj djece i mladih ljudi, uređen pravosudni sistem i naravno razvijena ekonomija. Ono negdje gdje me zabrinjava jeste činjenica da danas u sali vidimo svega par poslanika koji se tiče ova tema, a veoma je bitna upravo zbog ovoga, da bi nam bilo napredno i uspješno društvo i država, a ne vidim toliku zainteresovanost sa strane kolega da čuju kvakve mi to probleme imamo u prosvjetnom sistema a imamo ih i te kako, a propo svega ovoga jeste da sam negdje i čitala ekspozice koji je bio predstavljen, odnosno ne predstavljen, našla sam ga u elektronskoj formi od strane uvaženog premijera Spajića gdje samo jedna i po stranica ekspozice je posvećena obrazovanju, odnosno vaspitanju i odgoju, gdje sam negdje naišla na jednu rečenicu da će se, da tako kažem isprovocirati kritičko mišljenje i empatija, između ostalog pomenuti je finski model obrazovanja i ostalo je sve bilo bazirano na infrastrukturi gdje je negdje, moram da podsjetim da jako malo je premijer u svom tadašnjem mandatu u svom ekspozice posvetio obrazovanju, pa sam negdje i negativno iznenađena, s obzirom da imamo gro problema koji su se desili, naročito u poslednje četiri godine i gdje smo negdje u tom vakuum prostoru i gdje se negdje i odrazilo na kvalitet obrazovanja naše djece i mladih ljudi.

Drago mi je što ste priznali da nije nikada urađeno sveobuhvatna analiza za ovaj problem, odnosno problem privatnih časova. Negdje ono što sam ja primijetila i mapirala određene probelme tiču se, znači da Ministarstvo prosvjete na čelu s vama mora što prije uraditi tu sveobuhvatnu analizu, a sve sveobuhvatnu analizu ćemo dobiti zahvaljujući anketiranju učenika, naravno i njihovih roditelja, neću da isključujem ni roditelje u ovom lancu, gdje se mora tačno vidjeti zašto je toliko potrebno mladim ljudima i djeci da bi naučili nešto, angažovanje privatnih učitalje.

Ono što je veoma interesantno, jeste da nigdje nijesam vidjela da je matiran problem, da li je zaista devetogodišnji sistem osnovnog obrazovanja uspio u Crnoj Gori? To je po meni ključno pitanje. Zašto ovo kažem? Malo-prije da se vratim u mom obrazloženju, govorila sam o tome da je preobiman sadržaj koji je djeci ponuđen na primjer od prvog do devetog razreda.

Da li mi treba da vidimo primjere ministarstava i obrazovanja iz regiona, gdje je na primjer konkretno u Srbiji još uvijek na snazi osmogodišnje školovanje, s tim da je predškolce obavezan odlazak u školu i priprema za odlazak u prvi razred i to sa sedam godina, što sam negdje primijetila da su mnogo uspješnija djeca bar po takmičenjima u regionu iz Srbije, iz Hrvatske, gdje je još uvijek na snazi osmogodišnje osnovno obrazovanje u odnosu na nas i u odnosu na rezultate koji su u prethodnom periodu naši učenici, znači na regionalnim takmičenjima imali u odnosu na svoje vršnjake u prethodnom periodu.

Ono što je veoma još zabrinjavajuće, jeste zašto nigdje nije mapiran problem vezan za vršnjačko nasilje i povratak policajaca u školska dvorišta? Mi smo i sami svjesni činjenice da na dnevnom nivou ukoliko pročitamo na nekom portalu naićemo negdje na vršnjačko nasilje koje se dešava u krugu škole, nerijetno pročitamo da se prodaju narkotici i ostale psihoaktivne supstance u školama, dvorištima i naravno da su nam konzumenti na žalost i osnovci, a imamo i čiste primjere svugdje na svakom koraku da u blizini škola od 10,20 metara nalaze se i kladionice što je takođe problem koji treba da mapira tu svoje agende i koje treba da rješavamo zajedno u narednom periodu.

Ono što još hoću da kažem jeste korišćenje tehnike u školama. Ja sam primijetila da se kod djece ne razvija kritičko mišljenje upravo zbog dostupnosti svih tih da tako kažem internetskih sadržaja, pa smo imali nedavno zapravo prije par dana smo imali razne da tako kažem žargonski fore i fazone unošenja telefona prilikom testiranja što je za mene porazna činjenica prvo kao roditelja, a drugo nekoga ko je bio nekad u prosvjetnoj zajednici. Ono što hoću još da istaknem jeste mi smo svi svjesni činjenice da je minimalna zarada u Crnoj Gori 450 eura odnedavno. Sledeća stvar što ću da kažem da je prosječna zarada sinoć sam našla ovaj podatak za mjesec mart je iznosila 821 euro. Zatim imamo sindikalnu potrošačku korpu koja je iznosila od januara do marta isto MONSTAT-ov podatak 1.900 eura. Sad ja vas ministarka pitam da li u tu potrošačku korpu je "stavljeno i angažovanje privatnih časova"? Imajući u vidu sad govorim podatke iz Pljevalja. Na primjer imamo engleski jezik od 10 do 15 eura, pa imamo zatim hemija 20 eura, čas jedan od 45 minuta molim vas, matematika od 10 do 20 eura, fizika od 10 do 15 eura. Iz ovoga proizilazi ako četvoročlana porodica ima porodičnoj budžet u iznosu od evo od 500,600,700 eura ja samo ovdje postavljam pitanje: Na koji način jedan devetogodišnjak se može spremi za eksternu maturu? Primjer dajem, ako je cjenovnik od 10 do 25 eura ovisno o predmetu i ovisno o časovima, koliko časova uzme? Ja imam osjećaj na primjer da pojedine porodice se zadužuju kod banaka i uzimaju kredite da bi spremili svoju djecu za eksternu maturu i da bi spremili svoju djecu sutra za upis na fakultet. Ovo je direktan udar na budžet svake porodice.

Ono što negdje još cijenim jeste da pomenem da sam našla primjere pozitivne prakse. U pojedinim evropskim zemljama imamo e učionice. Bezbroy primjera, testova gdje djeca mogu u kući samo ukoliko im je dostupan internet ili pametni telefon ili kompjuter ili lap top da urade bezbroy testova i na taj način da se pripreme za svoje testiranje u školi bilo maturalno, bilo za prijem na fakultet i naravno da se pripremi i za kontrolni i za pismeni. Znači da zaključim svoj komentar na vaše izlaganje. Ja znam da imate dobre namjere isključivo zbog toga što ste i sami prosvjetni radnik. Prvo i što ste roditelj, ali zaista molim vas ukoliko cijenite

jeste da još jednom ponovim da markiramo određene stvari, prvo da se uradi sveobuhvatna analiza koliko djece uključujući roditelje koristi privatne časove, koliki je to iznos na mjesečnom nivou koji jedna porodica mora da izdvoji, a ogromni su iznosi, jer ne možete od jednog časa koji košta na primjer evo za fiziku 15 eura ili za hemiju od 20 do 25 eura u Pljevljima, mogu zamisliti koliko je u Podgorici, malo razvijenim opštinama, koliko je to udar mjesečno na budžet ako nam je sindikalna potrošačka korpa 1.900 eura ja odgovorno tvrdim da mnogi roditelji se zadužuju da bi posješli kvalitet obrazovanja svoje djece. Postavlja se sa druge strane pitanje, odnosno druga strana medalje jeste zašto nam profesori nastavnici i učitelji nisu motivisani da isprovociraju u pozitivnom smislu kritičko mišljenje kod naših učenika? Zašto naši učenici sa treće strane koriste "prečice", internet privatne časove, savjete i ostalo da bi stigli do određenog cilja, da bi dobili što veću ocjenu i to je ogroman problem.

Molim vas, sveobuhvatne analize na ovu temu ispitati da li zaista devetogodišnje osnovno obrazovanje je uspjelo kod nas i koliko su nam djeca, da tako kažem, pametnija i spremnija za srednje obrazovanje i za fakultet. Treća stvar, vraćanje policajca u školsko dvorište zbog suzbijanja vršnjačkog nasilja. I ono što je veoma bitno, a vi ste pomenuli u odgovoru jeste infrastruktura naravno. I na kraju da zaključim. Kvalitetno obrazovanje nije samo da se osposobe djeca, kvalitetno obrazovanje je zapravo jedan niz komunikacije između djece, roditelja i nastavnog kadra. Da bi sve to imali ja znam da nastavni kadar što ste se tiče njihovih naknada, odnosno primanja je na veoma lošem nivou. Dobila sam negdje podatak možda nije ispravan podatak da su ta primanja u iznosu 700 do 900 u rasponu, sve zavisi ili od 600 do 900 eura da li su učitelji, nastavnici ili profesori, možda sam dobila pogrešan podatak i ono što sam zaboravila jeste veoma često je problem u osnovnim i srednjim školama jeste nametanja izbora, izbornog predmeta. Iz tog razloga negdje vidim problem angažovanja privatnih učitelja, odnosno plaćanje privatnih časova zato što djeca nemaju izbor da izaberu onaj predmet koji žele nego se nameće od strane direktora ili razrednog starješine. Nadam se da razumijete moje dobronamjerne kritike, jer zaista dolaze od nekud kako je zabrinut roditelj čije će dijete sutra krenuti u osnovnu školu, a kasnije i dalje i nadam se da ćemo imati što kvalitetniju saradnju što se tiče ove oblasti.

Hvala vam puno. Izvinite na prekoračenju.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 11:35:52)

Zahvaljujem, uvažene kolegice.

Ja vas molim i vas dakle i kolegice i kolege i naše goste iz Vlade da vodimo računa o vremenu, jer ako budemo ovu praksu danas ajde da kažem pratili treba će nam vjerovatno dva dana da završimo ono što smo predviđeli za jedan. Ali u redu. Ovo su životna pitanja jako značajna i naravno korisna za naše građane.

Da li ministarka želi odgovor na dopunsko pitanje? Izvolite.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (19.04.24 11:36:20)

Hvala, predsjedavajući Pejoviću, što ste tolerantni kad je u pitanju prekoračenje, ali zaista je vrlo važna tema u pitanju. Zahvalila bih se i kolegici Kenani jer je prokomentarisala nešto što sam ja htjela da prokomentarišem, a to je da je obrazovanje svima nama prioritet i da je lijepo da i to poslanici u Skupštini pokažu. Ovo je jedna tema koja je značajna za sve nas kao što sam rekla i prošlog puta učenici su naši svi u školama. U te škole idu i djeca kolega iz Bošnjačke stranke, iz Pokreta, iz Demokratske partije socijalista iz svake druge partije u ovoj Skupštini. Negdje mi se čini u predizbornim kampanjama da svi mnogo mašemo tim obrazovanjem, a kad govorimo o tim temama onda nas vrlo malo ima u skupštinskoj sali.

Kad je u pitanju izbor izbornog predmeta i tu ste u pravu. Veoma često se dešavalo u prethodnom periodu da je taj izborni predmet samo na papiru izborni, da nekom od nastavnika nedostaju časovi da bi popunio normu časova i taj izborni predmet uopšte ne bude izborni predmet. U pravu ste i kad su u pitanju kladionice, mi smo poslali dopis svim školama u Crnoj Gori da nam dostave informaciju gdje se nalaze kladionice u odnosu na njihove škole. Mislim da je nekih 100 ili 200 metara dozvoljena ta distanca, već 17 škola se javilo sa informacijom da se škole nalaze mnogo bliže nego što je to definisano zakonom. Očekujem da će se javiti još škola i u okviru jednog tijela koji vodi gospodin Momo Koprivica ćemo pokušati da riješimo taj problem. Kad su u pitanju policajci u školama vi znate da policajac u Crnoj Gori na žalost fali. Ove informacije do kojih sam ja došla iz medija su da fali veliki broj policajaca tako da imamo problem i kad su u pitanju ti policajci koji bi potencijalno bili namijenjeni školama. Ono što mi možemo da uradimo i na čemu smo već radili u prethodnom periodu jeste da se obratimo pošto policijska akademija ima ograničene kapacitete kad je u pitanju prostor i upisuju 100% polaznika godišnje. Mi smo se obratili Ministarstvu javne uprave kako bismo podigli taj broj policajaca na 200 i kako bismo dugoročno riješili problem da jedan broj tih policajaca namijenimo za škole da krenemo prvo od onih najkritičnijih tačaka gdje su se pojavljivali slučajevi nasilja, gdje

imamo određene sporne situacije u prošlosti i koje pohađa veliki broj učenika jer obično u takvim školama se najčešće pojavljuju i slučajevi nasilja.

Kad su u pitanju tehnologije, i to je tačno, zato što upotreba savremenih tehnologija nam je sa jedne strane donijela brojne benefite, ali sa druge strane nam je omogućila da sve dobijemo na jedan, dva ili tri klika što odmah znači da je ono kritičko razmišljanje i ono problem solving razmišljanje, odnosno rješavanje problema na neki način zanemareno tako da je neophodno naći mjeru. Digitalna tehnologija se mora koristiti da bi se unaprijedio i osavremenio nastavni proces, a nikako da bude njegova zamjena.

Pomenuli ste primjer e-učionice. Na sajtu Ispitnog centra se nalaze svi testovi iz prethodnog perioda. Mi takođe u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija smo vrlo intenzivno aktivni na obogaćivanju sadržaja u okviru digitalne škole, ali mislim da ste dali jednu dobru ideju da možda i neke dodatne testove osim na sajtu Ispitnog centra postavimo u okviru digitalne škole jer nju učenici mnogo više koriste i samim tim će im ti testovi onako biti na raspolaganju da u kontinuitetu provjeravaju svoje znanje.

Kada je u pitanju potrošačka korpa časovi naravno nisu u potrošačkoj korpi, a izračunali ste da oni predstavljaju značajnu stavku kada je u pitanju budžet, ali nadam se da ćemo zajedno u narednom periodu unaprijediti kvalitet obrazovnog sistema, a samim tim da će se i smanjiti potreba za privatnim časovima. Ako sam ostala dužna odgovor na neko pitanje podsjetite me, tu sam da odgovorim. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 11:41:01)

Zahvaljujem, uvažena ministarko Anđela Jakšić Stojanović.

Sada prelazimo na poslanička pitanja koja su predviđena za ministarku evropskih poslova Maidu Gorčević. Sa nama je danas i državni sekretar Ministarstva evropskih poslova gospodin Bojan Božović.

Izvolite, hoćete da uzmete riječ?

Na prethodnoj sjednici, je li tako, jeste li imali dogovor?

Izvolite.

ABAZ DIZDAREVIĆ (19.04.24 11:41:40)

Zahvaljujem, potpredsjedniče, na razumijevanju.

Dakle, pokušaću da racionalizujem vrijeme jer smo ovu temu otvorili na prethodnoj sjednici kada je upućeno pitanje ministarki Jakšić Stojanović. Zahvaljujem na eksplicitnom odgovoru koji se ticao preciznih podataka o dosadašnjim štetama koje su nastala po budžet Crne Gore. Pitanje se ticalo nezakonitih smjena u vrijeme mandata ministarke Bratić. Ti direktori su na sudovima, odnosno na osnovnim sudovima i Višem sudu dobili pravosnažne presude o visini naknade koju će po tom pitanju dobiti. Ono što je bilo neizvjesno, a pitao sam ministarku u dodatnom pitanju, na prethodnoj sjednici, jeste da li u smislu sudskih poravnanja postoji plan kako da se izbjegnju sudski troškovi u dodatnim postupcima koji su u toku, a tiču se nadoknade zbog nezakonitih smjena direktora škola iz juna 2021. godine. Dakle, ovo pitanje je uslijedilo nakon intervencije nekoliko direktora koji su saopštili da ne postoji volja kod Ministarstva prosvjete da se reaguje po sudskim tužbama i pritom pravosnažnim sudskim tužbama da se isplate nadoknade direktorima. Pitao sam a li je ovo istina i na koji način će se odrediti ovo ministarstvo - da li će proizvoditi nove sudske procese ili ćemo riješiti ovo pitanje u korist onih koji su dobili sudske presude za obeštećenje?

Izvolite, ministarka. Hvala vam na odgovoru.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 11:43:33)

Zahvaljujem, uvaženi kolega.

Pravo na odgovor ima ministarka Anđela Jakšić Stojanović.

Izvolite.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (19.04.24 11:43:41)

Rekla sam kolegi Dizdareviću, zamolila sam da dostavim odgovor u pisanoj formi jer nisam raspolagala informacijom, ali meni neće kolega zamjeriti, kolega i ja smo godinama radili zajedno, družili se, saradivali tako da zna da nije u pitanju namjerna greška.

Postupci nadoknada štete zbog nezakonitih smjena direktora obrazovnih ustanova su u fazi u kojoj su završeni postupci vještačenja i sve to usložnjava mogućnost sudskog poravnanja. Na žalost, mogu da

konstatujem da u prethodnom periodu nije iskorišćen Institut mirnog rešavanja sporova pred Agencijom koji je bio najefikasniji za smanjenje troškova koji će na kraju pasti na teret države. Malo dok sam pripremala odgovor na vaše pitanje pogledala i zaključke sa sjednica Vlade, pa našla sam jedan zaključak od 22.12. 2022. godine gdje je Vlada usvojila informaciju o postupku koji se vode pred sudovima i zadužila tadašnjeg ministra prosvjete gospodina Vojinovića da u budžetu obezbijedi sredstva za troškove koje će prouzrokovati vođenje ovih postupaka. Za ovu namjenu su obezbijedena sredstva u budžetu od 250.000 eura. Da li će to biti dovoljno ili neće zaista ne znam, ali čim budemo imali one precizne informacije o tome kako će se ovi sporovi završiti, odnosno koliko će država morati da plati izaći ćemo javno sa tim podacima i vidjeteli da li je to iznos sredstava koji je dovoljan ili nije. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 11:45:27)

Zahvaljujem.

Sada možemo preći na poslanička pitanja. Izvinjavam se po Poslovniku nemate pravo imate proceduralno, možete se obarati meni. Izvolite.

ABAZ DIZDAREVIĆ (19.04.24 11:45:45)

Zahvaljujem.

Evo kako smo čuli otvoreno od ministarke šteta koja je nastupila, materijalna šteta je enormna, materijalna šteta će u nekom dijelu biti satisfakcija za one direktore koji su oštećeni po ovom pitanju, ali pitanje je drugih vrsta šteta koje nanosimo budžetu građana. Dakle, ovo je pitanje koje se tiče svih nas i mi ćemo učestvovati u plaćanju svih onih arogantnih politika koje su se sprovodile u prethodnom periodu. Dakle, prijave koje su išle i lično na ministarku Bratić nijesu se reflektovale od strane aktuelnih tužilačkih organizacija. To ćemo podijeliti mi kao građani i evo želim da čestitam građanima da im poželim uspješno izdvajanje ovih za sada 250.000 eura iz sopstvenih džepova. Zahvaljujem, ministarka na odgovoru.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 11:46:41)

Zahvaljujem, ovo nije bila proceduralna reakcija, ali predlažem da sada pređemo na poslanička pitanja koja su predviđena za ministarku evropskih poslova Maidu Gorčević i molim kolegu Miloša Pižuricu da uzme riječ.

Izvolite.

MILOŠ PIŽURICA (19.04.24 11:47:15)

Uvažena ministarko Gorčević, uvaženi državni sekretaru Božoviću,

Želim danas da govorim o evropskim integracijama i o putu Crne Gore u evropskim integracijama u zadnjih dvije godine. Vratili su se na 12. oktobar 2022. godine kada smo imali najgori izvještaj do sada Evropske komisije i ministarku evropskih poslova u tom periodu Jovane Marović koja kaže da je izvještaj realan, očekivan i dobar putokaz za ono što treba da radimo u narednom periodu.

Ono što sigurno nije očekivala da će se uraditi u narednom periodu, a to su sve političke nestabilnosti koje su se desile u 2023. godini i koje 43. Vlada odaljila Crnu Goru od evropskih integracija i ako je u samom njenom konstituisanju bilo jedan od osnovnih ciljeva ubrzanje evropskih integracija. Ne samo da ih nisu ubrzali već su ih dodatno usporili i Izvještaj 2022. godine koji je bio najgori do tada bio je još lošiji u 2023. godini pa i sama ministarka Jovana Marović je podnijela ostavku uz obrazloženje s obzirom na to da političke partije prozivaju jedna drugu za nečinjenje putem medija umjesto sjedu za sto da se dogovore o ključnim pitanjima i prioritetima od značaja za demokratizaciju, integraciju ispunjenje ovog cilja, odnosno ubrzanje evropskog puta nije moguće nastaviti u ovakvim uslovima. To je ministarka Marović njeno obrazloženje kada je podnijela ostavku na mjesto u 43. Vladi Crne Gore.

Takođe, želim da podsjetim građane Crne Gore da su četiri člana Vlade podnijeli ostavku ili napustili 43. Vladu, osim ministra evropskih integracija to je uradio i ministar vanjskih poslova, što dovoljno govori koliko je 43. Vlada radila na evropskim integracijama tj. sve suprotno od toga. Možemo da istaknemo i velike međunacionalne i međupolitičke tenzije, možemo da podsjetimo i na bezbjedonosne prijetnje koje su bile u 2023. godini pa i na onaj famozni slučaj tunel, kada je prokopan tunel gotovo ispod Vlade Crne Gore.

Podsjetio bih naravno i nešto što je veoma važno, a to je da su svi primijetili značajno usporavanje puta Crne Gore Evropskoj uniji, pa i predsjednik Milatović, znajući kakav će da bude izvještaj Evropskoj komisiji to jeste da će biti još lošiji od onog najgoreg i znajući koliko su prethodne vlade uradile na evropskom putu, zamolio evropske zvaničnike da odloži, mislim da se svi toga sjećamo zamolio da se odloži Izvještaj Evropske komisije i da se sačekaju rezultati 44. Vlade. Sreća što to Evropska komisija nije uradila, jer imamo jasno razgraničenje i onoga što su uradile prethodne vlade i Vlada u ovom mandatu, pa imamo zato jednu od najboljih ikada izvještaja Evropske komisije i izjavu gospodina Varheljea da Crna Gora na vratima završnih pregovora što je i veliki uspjeh i vas lično gospođu Gorčević i kompletne 44. Vlade.

Ono što svakako raduje to su i izjave koje smo dobili u zadnjih nekoliko dana i izjave gospodina Mekalistera i izjava gospodina Bilčika da je 44. Vlada uradila više za šest mjeseci svog postojanja nego prethodne tri u šest godina njihovog postojanja. Zato ću se ja vratiti na pitanje koje sam vam i postavio i ono glasi.

Poštovana ministarko Gorčević, možete li nam reći koje ste konkretno preduzeli mjere u pogledu kreiranja reformske agende, koje benefite ona pruža u društvu i koliko je u korelaciji sa dobijanjem IBARA?

Obrazloženje.

Krajem godine najavili ste radne reforme agendi koja treba za cilj da ima usaglašavanje standarda sa Evropskom unijom. Nakon ovih najava, a usled odličnog rada Vlade i Skupštine poslije dvije godine pauze održana je međuvladina konferencija između Evropske unije i Crne Gore u Briselu. Sljedeća konferencija je najavljena za jun kada Crna Gora treba da dobije IBAR i na taj način postane pravi lir u regionu, kada su pregovori sa Evropskom unijom u pitanju.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 11:52:17)

Zahvaljujem, kolega Pižurica.

Ja vas molim sve kolegice i kolege da vodimo računa o vremenu.

Izvolite, ministarko Gorčević.

MAIDA GORČEVIĆ (19.04.24 11:52:23)

Poštovane poslenice i poslanici, uvaženi poslaniče Pižurica zahvaljujem na postavljenom pitanju.

Kao što znate sam početak 44. Vlade označio je i Izvještaj Evropske komisije. Zaista u prethodnom vremenskom periodu ja se nijesam osvrtna na izvještaj niti sam ga ocjenjivala kao najgori do sada ali ono što mogu da kažem jeste da on predstavlja jedno činjenično stanje u kakvom se Crna Gora nalazi u dijelu evropskih integracija.

Sve ono što smo radili u prethodnih pet mjeseci ne samo Vlada nego cijeli Parlament je nešto što je odblokiralo evropske integracije i nešto na čemu Crna Gora može biti ponosna. Nakon dvije godine pomenuli ste međuvladinu konferenciju koja se organizovala krajem mjeseca januara u Briselu sada već imamo najavu za dobijanje IBAR-a u junu. I mislim da je to najveći napredak koji Crna Gora očekuje već neko vrijeme s obzirom kada su u pitanju evropske integracije Crna Gora je bila u periodu stagnacije.

Konkretno vezano za vaše pitanje oko reformske agende, želim da podsjetim da Evropska komisija već 8.novembra prošle godine usvojila i predlog novog plana rasta za Zapadni Balkan koji ima cilj ubrzanje procesa proširenja, ali i ekonomske konvergencije regiona Zapadnog Balkana sa prosjekom na nivou Evropske unije. U tu svrhu predložen je novi instrument za reforme i rast za region od šest milijardi eura za period od 2024. do 2027.godine.

Na osnovu toga za Crnu Goru je opredijeljeno oko 413 miliona eura i to oko 275 miliona zajmova, od čega maksimalno 206 miliona eura direktne budžetske podrške u vidu zajmova dok se preostali iznos od minimalno 68 miliona zajma i oko 137 eura bespovratnih sredstava implementira kroz mehanizme zapadno-balkanskog investicionog okvira.

Što se tiče finansijske podrške ona će biti uslovljena ispunjenošću niza kriterijuma u oblasti demokratije, vladavine prava i ljudskih prava koji će biti definisani pojedinačno za svaku državu ponaosob. Ono što se tiče dodatno jeste da preduslov za dodjelu ukupnog paketa finansijske podrške je priprema i usvajanje reformske agende na koje je Ministarstvo evropskih poslova radilo svih prethodnih mjeseci zajedno sa resornim ministrima. Ali, isto tako ono što je važno podsjetiti da regulativom je predviđeno da se isplate obavljaju tek nakon ispunjenja dogovorenih reformi. Reforme se odnose na četiri oblasti, to su: biznis okruženje i razvoj privrednog sektora, digitalne zelene tranzicije, razvoj ljudskog kapitala i vladavina prava, što je za nas u ovom trenutku izuzetno važno posebno ako govorimo o poglavljima 23 i 24.

U prethodnom vremenskom periodu zaista moram da kažem da u koordinaciji sa resornim ministarstvima, Ministarstvo evropskih poslova sprovelo je i proces i identifikacije i pripreme opisa prioriternih projekata po sektorima. Predloženi prioritetni projekti dostavljeni su od strane Ministarstva energetike i rudarstva koje je identifikovalo i predložilo devet prioriternih projekata iz oblasti energetike ukupne vrijednosti 381,12 miliona eura.

Ministarstvo javne uprave koje je identifikovalo i predložilo dva prioritetna projekta iz oblasti digitalne infrastrukture ukupne vrijednosti 30 miliona eura, Ministarstva ekonomskog razvoja, koje je identifikovalo i predložilo jedan prioritetni projekat iz oblasti digitalne infrastrukture, ukupne vrijednosti u zavisnosti od scenarija između 30 i 142 miliona eura i Ministarstva saobraćaja i pomorstva koje je identifikovalo i predložilo dva prioritetna projekta iz oblasti saobraćaja ukupne vrijednosti 390,7 miliona eura.

Takođe tu imamo i Ministarstvo zdravlja koje je identifikovalo i predložilo jedan prioritetni projekat iz oblasti razvoja ljudskog kapitala ukupne vrijednosti 0,6 miliona eura, kao i Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija koje je identifikovalo i predložilo čak 44 prioritetna projekta iz oblasti razvoja ljudskog kapitala ukupne vrijednosti 233,35 miliona eura.

Juče je već Ministarstvo evropskih poslova organizovalo i javnu raspravu sa NVO sektorom kao i sa akademskom zajednicom, kako bismo u narednom vremenskom periodu završili konsultacije sa Evropskom komisijom u dijelu izrade reformske agende za koju smatramo da će ona biti već usvojen i u Evropskom parlamentu do kraja mjeseca aprila. A ono što je bilo i direktno pitanje da li je reformska agenda i plan rasta u direktnoj korelaciji sa dobijanjem Izvještaja IBAR ja zaista mogu reći da nije u direktnoj korelaciji, ali zaista pokazuje i spremnost Vlade da pripremi ovako jedan kompleksan dokument svakako će ići u prilog i ostalim naporima koje ulažemo u dobijanju pozitivne percepcije i efikasnosti rada crnogorske administracije u susret dobijanja IBAR-a.

Dakle, izvjesno će biti dio zahtjeva Evropske unije i završnih mjerila koje se odnose na poglavlje 23 i 24, biti dio reformske agende, što nam dodatno i olakšava posao mogu da kažem.

Što se tiče same dinamike koja je predstavljena od strane Evropske komisije u junu ili najkasnije već u julu mjesecu, s obzirom da još uvijek očekujemo odgovor od Evropske komisije nakon usvajanja u Evropskom parlamentu, vjerujemo da se može očekivati povlačenje prve tranše sredstava, pod uslovom da se regulativa usvoji u ovom mandatu Evropskog parlamenta za šta vjerujemo i da će biti slučaj.

Ono što je jako važno pomenuti jeste da Vlada Crne Gore, tačnije zajedno Ministarstvo evropskih poslova će biti i domaćin ministarskog sastanka lidera Zapadnog Balkana, tačnije ministara evropskih poslova i ministara finansija već 26.aprila ovdje u Podgorici, gdje ćemo govoriti o planu rasta i o svim ovim detaljima, a nakon toga ćemo i na nivou lidera organizovati samit lidera 15 i 16.maja u Kotoru, gdje ćemo imati predstavnike Evropske komisije, ali i lidere Zapadnog Balkana u dijelu ne samo plana rasta ekonomskih tema, nego i regionalne saradnje cijelog Zapadnog Balkana.

Zahvaljujem na pitanju.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 11:58:15)

Zahvaljujem.

Da li poslanik Pižurica želi komentar? Želi.

Izvolite.

MILOŠ PIŽURICA (19.04.24 11:58:21)

Poštovana ministarko Gorčević, želim da vam zahvalim na ovom odličnom odgovoru i želim da kažem da Pokret Evropa sad je ponosna na vaš rad i na vaše rezultate koje ste postigli u Ministarstvu evropskih integracija od kada ste vi preuzeli, ali takođe želim da napomenem i rad druge dvije ministarke iz Pokreta Evropa sad, ministarka Anđela Jakšić Stojanović i ministarka Naida Nišić i vi ste najbolji pokazatelj toga da žene u crnogorskoj politici neće više biti samo kvote na izbornim listama nego najznačajniji činioci društvenog i političkog života u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 11:59:15)

Zahvaljujem, uvaženi kolega.

Prelazimo na sledeće poslaničko pitanje koje sam postavio uvaženoj ministarki i sada ću ga pročitati:

"Koliko novca godišnje će Crna Gora imati na raspolaganju iz fondova Evropske unije kada postane punopravna članica te nadnacionalne organizacije"?

Objasnjeno ste dobili u pisanoj formi. Molim vas da date odgovor. Izvolite.

MAIDA GORČEVIĆ (19.04.24 11:59:39)

Poštovani potpredsjedniče Skupštine gospodine Pejoviću, zahvaljujem na postavljenom pitanju. Ja ću, radi svih informacija, pročitati odgovor koji ste dobili.

Pod sveukupnim okriljem benefita koji proizilaze iz procesa pristupanja Evropskoj uniji, regionalna politika i povezani strukturni instrumenti za njihovo sprovođenje nakon članstva u Evropskoj uniji biće ključni za planiranje i sprovođenje ukupne razvojne politike Crne Gore. S namjerom Vlade da ubrza proces pristupanja Evropskoj uniji, brze i odlučne aktivnosti na pripremi za implementaciju strukturnih instrumenata nakon članstva su osnovni prioritet pregovora u okviru poglavlja 22.

Sprovođenjem evropskog zakonodavstva i politike koja se tiče ovog poglavlja, Crna Gora će nakon članstva u Evropskoj uniji biti u mogućnosti da koristi izdašne evropske strukturne i investicione fondove s ciljem unapređenja infrastrukture, konkurentnosti, ekonomije, ljudskih resursa, kvaliteta života građana, kada bude bolje povezana s ostatkom Evropske unije. Pristup evropskim, strukturnim i investicionim fondovima o kojem se pregovara u okviru ovog poglavlja, stvorice mogućnost da Crna Gora da konkretne projekte, iskoristi sredstva koja su na osnovu iskustava drugih država članica i skorijeg ciklusa proširenja u prosjeku šest do osam puta veća od iznosa godišnje lokacije IPA podrške tokom predpristupnog perioda.

Sami iznos sredstava koji će nam biti na raspolaganju nakon članstva ne može se precizirati u ovom trenutku pregovaračkog procesa jer isti zavisi od nekoliko varijabla i uz formulu koja se primjenjuje prije samog zatvaranja pregovora. Formula uzima u obzir broj stanovnika, iznos BDP-a, stopu rasta BDP-a i stopu inflacije, ali i razvijenost regiona, kao i geografsku poziciju države. Sve to imajući u vidu osnovni cilj regionalne kohezivne politike Evropske unije jeste da doprinese ujednačenom razvoju regiona unutar Evropske unije, favorizujući manje razvijene regione.

Na osnovu prvih procjena, a uzimajući u obzir trenutnu vrijednost makroekonomskih indikatora, očekivanje je da će Crna Gora za sedmogodišnji period imati na raspolaganju oko tri milijarde eura sredstava kroz različite instrumente Evropske unije koji uključuje i Evropski fond za regionalni razvoj, Evropski i socijalni fond, Kohezivni fond, Fond za pravednu tranziciju, evropsku teritorijalnu saradnju te ostale programe, instrumente i tehničku podršku Evropske unije.

Ukoliko imamo u vidu i multiplikativni efekat investicija na brutodruštveni proizvod i opšti ekonomski razvoj, jasno je da će ovako značajan priliv investicija iz fondova uticati na intenziviranje stope ekonomskog rasta u Crnoj Gori u postpristupnom periodu. S druge strane, troškovi vezani za buduće sprovođenje strukturnih instrumenata uglavnom se sastoje od troškova koji se odnose na funkcionisanje strukture za buduće upravljanje sredstvima i s obzirom na to iznos sredstava će biti višestruko uvećan u odnosu na predpristupni period. Očekuje se da će početi broj zaposlenih u upravljačkoj strukturi morati biti najmanje pet puta veći nego što je u periodu prije članstva, uz postepeno povećanje tokom prve finansijske perspektive nakon članstva. Dodatno treba imati u vidu da će Crna Gora biti u obavezi da izdvaja sredstva koja će biti doprinos budžetu Evropske unije.

O iznosu ovih izdvajanja, kao i o konačnom iznosu sredstava koje ćemo biti u prilici da koristimo iz fondova Evropske unije nakon članstva, dosadašnje države članice pregovarale su i u finalnoj fazi pregovaračkog procesa, a to je u okviru poglavlja 33 koje nas očekuje na samoj završnici pregovora.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:03:05)

Zahvaljujem na odgovoru, uvažena ministarko.

Mislom da je veoma važno za građane Crne Gore da znaju koji će biti benefiti konkretno u ovom slučaju ekonomski kada naša zemlja postane punopravna članica Evropske unije.

Sada prelazimo na sledeće poslaničko pitanje koje za vas ima kolegica Aleksandra Vuković Kuč.

Molim poslanicu Vuković Kuč da uzme riječ. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (19.04.24 12:03:32)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Pejoviću.

Pozdravljam ministarku Gorčević i njenog saradnika.

Uvaženi građani i građanke Crne Gore, ministarki Gorčević postavila sam sledeće pitanje:

"Da li ste zabrinuti zbog ocjena specijalnog izaslanika Sjedinjenih Američkih Država za Zapadni Balkan Gabrijela Eskobara da Sjedinjene Američke Države iskazuju zabrinutost zbog činjenice da bi lideri

nekadašnjeg Demokratskog fronta mogli biti dio Vlade, te da u mnogim stvarima koje radi nijesu videli posvećenost Andrije Mandića evroatlantskim integracijama"?

Dobrosusjedski odnosi, gospođo Gorčević, grade se međusobnim poštovanjem, a ne tutorstvom jedne države nad drugom, u ovom slučaju Republike Srbije nad državom Crnom Gorom i podaništvom jedne države drugoj, u ovom slučaju Crne Gore Srbiji. Ova nelogična parlamentarna većina koju je ujedinila Srpska pravoslavna crkva je jednu suverenu i nezavisnu državu koja je stara hiljadu godina pretvorila u državče vazalče đe se na uvrede predsjednika Srbije sluganski čuti. Crna Gora je ponižena kao nikada do sada u svojoj istoriji.

Nije sporno ponašanje predsjednika Vučića. On ima svoju politiku i štiti interese sopstvene države. Sporno je ponašanje predsjednika Crne Gore koji se na Vučićeve uvrede bespomoćno osmjehuje dok ga, naravno, predsjednik Srbije izvrgava ruglu. Sporno je ponašanje Vlade Crne Gore čiji ni jedan jedini ministar ili, ne daj bože, sam premijer nije stao u vašu odbranu, gospođo Gorčević. To ne stoga što su vam upućeni mizogeni i uvredljivi komentari kao Maida Gorčević, što jeste strašno posebno za mene s pozicije žene, nego stoga što je nanesena ljaga državi Crnoj Gori čija ste vi ministarka. Najzad, pred sobom ne vidim ustreptalu ženu. Vidim odgovornu, profesionalnu i vrlo smirenu liderku, a da li vidim ličnost s integritetom, znaću onda kada mi danas za nekoliko minuta odgovorite na pitanje kakva je vaša reakcija s obzirom na to što je o vašem ponašanju i vašem stavu kazao predsjednik Vučić.

Vučić bi, upamtite to, građanke i građani Crne Gore, da u Srbiji postoje političari kao ođe, da postoji ličnost ili političar kao bivši premijer, kao sadašnji predsjednik države, kao sadašnji predsjednik Nikšića ili predsjednik Pljevalja koji u Narodnu skupštinu Srbije idu da podnesu izvještaj o radu Milici Zavetnici, sproveo vanredno stanje u državi i sigurna sam sproveo bi političku lustraciju.

Gospođo Gorčević, politika vašeg glavnog saveznika kojem ste dali mogućnost da obnaša funkciju predsjednika Skupštine Crne Gore oslonjena je na Beograd. Sve ovo što sam do sada govorila odnosi se na djelovanje predsjednika Nove srpske demokratije i predsjednika Skupštine Crne Gore Andriju Mandića. Zašto je to tako. Zbog toga što smo Andriju Mandića imali u izbornom štabu Srpske napredne stranke đe je proslavljao pobjedu svoga podržavaoca i čovjeka s kojim najbliskije saraduje. Stvarno mislim da je i državu Crnu Goru i njene interese podredio interesima Srbije. U njegovom kabinetu se nalazi trobojka. On je dočekao Dodika u crnogorskoj Skupštini zbog čega je nama bliska i prijateljska država Bosna i Hercegovina uputila protesnu notu. On je čestitao neustavni dan Republike Srpske.

Takođe, njegovi poslanici, i molim vas da se ne pozivamo na to da svaki poslanik ima pravo da glasa po sopstvenoj savjesti, ima, ali ipak u međunarodnim organizacijama i te kako pokazuje stav zvanične politike Crne Gore, glasao je protiv članstva Kosova u Savjetu Evrope, odnosno u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope. Takođe, negira mogućnost glasanja Rezolucije o Srebrenici kada bude pokrenuta u Ujedinjenim nacijama. To su sve pokazatelji alarma za to da vi treba i mora da budete svjesni, gospođo Gorčević, da će, kada vi uradite ono što ste najavili i na Savjetu glasate za članstvo Kosova u Savjetu Evrope, doći do velike krize vlasti. Jer, Andrija Mandić mora postupiti prema sopstvenom programu i mora postupiti prema volji sopstvenih birača koje svakoga dana gledamo na litijama koje se bore za spas teritorijalnog integriteta Kosova. Dakle, Andrija Mandić će sigurna sam, poštujući program svoje stranke i volju svojih birača, ustalapati ovu vladu i dovesti u krizu Vladu kada, ako to budete uradili ako uradite ono što ste najavili, glasate za prijem Kosova u Savjet Evrope. Dakle, mi smo u velikom problemu. Naravno da ocjena specijalnog izaslanika Sjedinjenih Američkih Država i te kako stoji jer mi u najavi imamo rekonstrukciju Vlade, dakle, đe će na onim najoštetljivijim pozicijama se naći ljudi koji vrlo otvoreno ne iznutra nego spolja, na spoljnom planu, na međunarodnom planu, donose odluke suprotne ne samo sporazumu koji ste potpisali kada ste pravili ovu vladu nego suprotno spoljno-političkoj orijentaciji Crne Gore. Dakle, u problemu smo i molim vas da mi pružite konkretan odgovor na pitanje koje sam vam postavila.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:09:51)

Zahvaljujem, poslanice Vuković Kuč.

Po ko zna koji put molim koleginice i kolege da poštuju vrijeme koje nam predviđa Poslovnik. Izvolite.

MAIDA GORČEVIĆ (19.04.24 12:10:01)

Uvažena poslanice Vuković Kuč,

Radi javnosti prvo ću pročitati pisani odgovor koji ste dobili, a nakon toga ću i dodatno obrazložiti neke stvari koje nisu bile dio pitanja.

Ministarstvo evropskih poslova kontinuirano informiše naše međunarodne partnere i prijatelje o aktivnostima koje sve institucije u državi sprovode u cilju ispunjenja nših obaveza na putu evropskih integracija.

Takođe, više puta smo domaću i inostranu javnost podsjetili na koalicioni sporazum koji su zaključili činioци sadašnje parlamentarne većine, kao i činjenicu da na tom polju nije bilo odstupanja, ukijučujući i predsjednika Skupštine koji je svojim angažmanom doprinio konsenzusu oko suštinskih imenovanja, čime su se stekli uslovi da, nakon nekoliko godina, iskoračimo u našem integracionom procesu.

Uvjarena sam da će dalju posvećenost neophodnih za stvaranje preduslova za ulazak u narednu fazu pregovaračkog procesa, odnosno dobijanja Izvještaja dati konstituenti vladajuće većine i pokazati u dijelu razmatranju usvajanja zakonskih rješenja koji su neophodni za sam ulazak.

U tom konetkstu ne treba zanemariti činjenicu da je aktuelana Vlada heterogena, odnosno sačinjena od različitih političkih subjekata koji su se obavezali na implementaciju koalicionog sporazuma, odnosno da neće podržavati akte koji bi mogli narušiti koheziju društva, izazvati neptorebne tenzije.

Na toj liniji uvjereni smo da će vanjsko-politička orjentacija Vlade nakon proširenja Vlade svakako biti usmjerena na poštovanje utvrđenih vanjsko-političkih prioriteta ubrzanje procesa evropske integracije, inteziviranje političkog dijaloga i implementacije politike NATO-a, dalju afirmaciju Crne Gore, kao i aktivnog sudionika u jačanju regionalne saradnje, te dodatno jačanje vidljivosti angažmana na multiretelarnom planu.

Vidite, nakon moje posjete Prištini bilo je raznih, da kažem, dešavanja unutar Crne Gore. Prozivke koje su se desile od strane predsjednika Vučića, po protokolu znate da treba da odgovori predsjednik države. Zašto nije odgovorio to je pitanje za njega.

Ono što zaista moram da kažem jeste da odgovorno, pošteno i na najbolji mogući način želim da predstavljam Crnu Goru kao ministarka evropskih poslova u 44. Vladi. Rezultatom sam to i pokazala za ovih pet mjeseci i mislim da tek nam predstoji jedan ozbiljan rad.

Ono što mogu da kažem jeste da sve ovo kako će određeni poslanici da glasaju u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope jeste po savjesti. Apsolutno sam sigurna da je gospodin Čarapić sa svojim stavom koji je pokazao nije glasao protiv Kosova nego je dao mogućnost i dodatno ohrabrio Kosovo da ispuni određene uslove koji se očekuju radi učlanjenja u međunarodnu organizaciju. S druge strane, ovdje se pravi narativ da li glasamo za nezavisnost Kosova. To pitanje je završeno. Crna Gora je priznala Kosovo i to je pitanje koje zaista možemo svi da kažemo i to je pitanje koje predviđeno i na kraju potpisano koalicionim sporazumom parlamentarne većine. Na kraju krajeva, zaista mogu po svojoj savjesti da kažem danas ovdje da mogu da stojim iza svih svojih riječi i da se ne obazirem na prozivke niti bilo kojeg poslanika kada se obazirem na prozivke bilo kog čovjeka bilo da je to na društvenim mrežama ili bilo kog, da kažem, političara bilo u Crnoj Gori ili regionu. Ovdje smo da budemo ozbiljni ljudi. Ovdje smo da vodimo vanjsko-političku, ali i unutar-političku politiku Crne Gore na najbolji mogući način. Sigurna sam da ako to nekad znači da možemo da istrpimo te prozivke vjerujte da do mene one apsolutno nisu ni došle niti su me poremetile za milimetar. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:13:48)

Zahvaljujem, uvažena ministarko.

Pravo na komentar ima poslanica Vuković Kuč.

Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (19.04.24 12:13:55)

Zahvaljujem.

To da li ste ličnost i ministarka sa integritetom i dalje neću dati sud pred crnogorskom javnosti sve dok ne dobijem od vas konkretan odgovor kako vas je to kao ženu konkretno dotaklo i je li vas uopšte dotaklo. Smatram da kao žena i političarka sa integritetom ne treba da prebacite odgovornost reakcije na protokol, odnosno na reakciju predsjednika države. Saglasna da je trebalo da reaguje. Skandalozno je to, gospođo Gorčević, što ste relativizovali djelovanje šefa kluba poslanika PES-a gospodina Čarapića u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope. Prvo njegovo djelovanje je skandalozno. Glasao je uzdržano, znači li da ćete i vi razmisliti dok se ne dobije vijest o tome da li će se glasati za Zajednicu srpskih opština i sl. To nijesu stvari kojima treba da se bavi Crna Gora, skandalozno je. Najzad, nemojmo da relativizujemo jer mi jesmo priznali nezavisnost Kosova, ali se stvarna nezavisnost jedne države postiže njenim članstvom u međunarodnim organizacijama, u ovom slučaju, članstvom Kosova u Savjetu Evrope.

Kada govorite ove stvari trebalo bi, prije svega, gospođo Gorčević da se obratite najbližim saradnicima, vašeg najbližeg sardnika i čovjeka koji vam drži ovu većinu na okupu, u stvari drži vašu Vladu

na okupu. To je Andrija Mandić. Da se obratite Dariju Vranešu kada se u zvaničnoj komunikaciji sa kolegama sa Kosova obraća na ovaj način, završava svoje pozdrave rečenicom dogodine u Prizrenu. Isto tako sa predsednikom Opštine Nikšić Markom Kovačevićem kada u Nikšiću sprovodi košarsku litiju. Isto tako sa Andrijom Mandićem kada nam govori o kosovskom zavjetu i podržava svaku akciju predsednika Srbije u vezi sa Kosovom. Dakle, skandalozno je takođe gospođu Gorčević što ovđe, među ovim ljudima, čija ste članica predsjedništva, dakle, Pokreta Evropa sad i čija ste ministarka šede ljudi koji su se ogradili od vašeg stava, od vašeg mišljenja, šede ljudi koji su se ogradili od vas, šede ljudi koji vas ni u jednom trenutku nijesu zaštitili ni kao ženu ni kao političarku. Izuzimam kolegu Pižuricu. On je jedini u ovom Parlamentu reagovao na izjavu predsednika Srbije Aleksandra Vučića o vašoj ustreptalosti ili već ne znam kakav je bio glagol u pitanju. Skandal. Vlada vodi unutrašnju i spoljašnju politiku, unutrašnja i spoljna politika Crne Gore u ovom trenutku su u velikoj diskrepanciji. Sugerišu mi kolegice da je reagovala i kolegica Andrić, ali ovđe pominjem ljude, mladiće, slabiće Vučićeve ptiće koji se nijesu usudili da reaguju i odbrane jednu osobu. Eto kakva im je politika. Dakle, nijesam pomenula kolegicu zato što su ovđe šeđeli mladići, slabići Vučićevi ptići koji ni u ime Crne Gore ni u ime svoje partije nijesu imali skloposti i kuraži da se suprostave takvom nedostojnom obraćanju ministarki Crne Gore. Najzad, to što se od vas ogradio i ministar Ivanović, ma ne hoteći nijednom riječju u ovom Parlamentu da vas zaštiti pa čak i svojom izjavom da povodom Kosova nema još stav jer to pitanje nije na dnevnom redu je takođe skandalozan. Morate znati jednu stvar. Mi takođe imamo šefa kluba poslanika. On sabira zajedničke stavove poslanika u našem klubu, Klubu Demokratske partije socijalista. Mi smo zaista doživjeli da je gospodin Čarapić u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope glasao ne po svojoj savjesti nego prema dogovoru koji je imao u Klubu poslanika Pokreta Evropa sad. Valjda se tako ponaša šef kluba. Nije on šef kluba poslanika samo ovđe u crnogorskom Parlamentu nego će god krene. Mi njega prepoznajemo kao osobu koja ima funkciju, a to je šef Kluba Pokreta Evropa sad. Pošto je vaš odgovor nimalo utješan za Crnu Goru jer ćete se u budućem djelovanju rekonstrukcije Vlade oslanjati na nekakav sporazum. Gospođu Gorčević sporazum više ne postoji. Sporazum je srušen, prvo u tom sporazumu je stajalo da ćete poštovati dobrosusjedske odnose. Srušili ste dobrosusjedske odnose sa Kosovom, srušili ste dobrosusjedske odnose sa Bosnom i Hercegovinom čiju je protesnu notu sakrio ministar Ivanović obznanila je crnogorska javnost. Skandal. Takođe, glasanje za, odnosno protiv članstva Kosova i uzdržano povodom članstva Kosova u Savjetu Evrope takođe je rušenje dobrosusjedskih odnosa. Predsjednik Skupštine Andrija Mandić je izjavio da je i za iščlanjenje Crne Gore iz NATO-a, a to je jedna od osnovnih tačk posao oko koje se kreće vaš Sporazum. Dakle, Sporazum ne postoji i nemojte više gospođu Gorčević da upadate u stupicu i veoma opasnu poziciju da pominjete Sporazum koji je nepostojeći. On je izigran i on je srušen i su skladu sa tim zaista vam postavljam dodatno pitanje. Da li ste saopštili ishitren stav da će Vlada Crne Gore glasati za članstvo Kosova u Savjetu Evrope, s obzirom na to da je vaš stav relativizovao ministar Ivanović i da je vaš stav doveo u pitanje ili ga negirao šef Poslaničkog kluba PES-a Vasilije Čarapić. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:19:39)

Zahvaljujem uvažene kolegice.

Riječ ima ministarka Gorčević.

Ja ću samo kratko o vašem integritetu. O vašem integritetu najbolje govore vaši rezultati i poruke naših međunarodnih partnera, o integritetu nekih drugih govore njihove reakcije ovih dana koje vidimo na akcije tužilačkih organa koje su posledica saradnje naše države sa Europolom između ostalog.

Izvolite.

MAIDA GORČEVIĆ (19.04.24 12:20:08)

Zahvaljujem na postavljenom potpitanju.

Zaista moram da kažem to zašto se mi pozivamo na koalicioni Sporazum.

Svaka Vlada prilikom formiranja Vlade ima svoj koalicioni Sporazum i način na koji će ta Vlada funkcionisati. Do sada taj koalicioni Sporazum nije prekršen koliko sam ja upoznata. Postoje, naravno da ćete vi kao opozicija da skrećete pažnju na određene stvari kako i da pokazujete određenu vrstu i zabrinutost i sve ostalo. Ja za sada vidim da Demokratski front glasa za sve ono što do sada nije moglo godinama da se završi kada su u pitanju evropske integracije. Samim tim nisam apsolutno zabrinuta. Moj stav vezano za glasanje i podršku Crne Gore Kosovu ja mislim da je moj stavi bio ispravan i apsolutno ne vjerujem niti da je on bio ishitren, niti vjerujem da se na bilo koji način bila neko ko je uticao na rušenje odnosa sa regionom, bilo da je to Kosovo bilo da je to Srbija. Mislim da je to jedan odgovoran stav, svakako stav Crne Gore će biti dodatno poznat i onog trenutka kada bude ministarski sastanak i tačno glasanje od strane Crne Gore, a to da li će ta tačka doći na dnevni red ili neće, o tome će se naknadno u vremenskom periodu odlučivati.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:21:23)

Zahvaljujem, uvažena ministarko.
Proceduru je tražila poslanica Vuković Kuč.
Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (19.04.24 12:21:46)

Uvaženi gospodine Pejoviću, reakcija naravno na vaš komentar.
Vi se jeste okrenuli prema ministarki Gorčević kada ste komentarisali moj stav prema njenom integritetu, ali ipak ste saopštili stav prema klubu poslanika Demokratske partije socijalista i našim reakcijama povodom hapšenja koja se sprovode u Crnoj Gori prethodnih dana. Jesam li u pravu?

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:22:04)

Ja sam komentarisao opšte reakcije.
Dakle, vi ste se očigledno prepoznali.
Izvolite recite što imate na tu temu.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (19.04.24 12:22:08)

Relativizovali ste stav nekoga koji ima određena mišljenja prema dešavanjima koja su aktuelna prethodnih dana je li tako? Vi ste dobili u pitanje integritet poslanice koja sa vama sada razgovora s obzirom na reakciju njene partije.

Gospodine Pejoviću kao potpredsjednik Skupštine sigurno ste slušali pres Demokratske partije socijalista u hodniku jutros povodom događaja u rudnik uglja.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:22:48)

Iskreno nisam slušao, ali izvolite proceduralno ste tražili, recite jesmo li prekšili Poslovnik i koji član?

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (19.04.24 12:22:50)

Pa samim tim što ste ulećeli, da izvinite na ovom izrazu, intervenisali ste u odnosu na moj dijalog sa gospođom Gorčević đe nije bilo mjesta vašem komentaru. Naravno da ga imate, ali kada budete komunicirali sa mnom i kada nas dvoje budemo razmjenjivali stavove zato što ste i vi poslanik kao i ja. Dozvolite naravno da vam kažem ono što imam. Dakle, naša reakcija partijska i da je čujete i vi i cjelokupna crnogorska javnost je vrlo jasna i ona je saopštena jutros na presu.

Dakle, selektivni progoni ljudi pod rukom pravde partijskih lidera čiji nam funkcioneri pokradoše državu od Elektroprivrede preko CEDIS-a, Rudnika uglja, Montefarma, ne znamo đe su više zahvatili, odakle su više ponijeli smo komentarisali. Dakle, ne rad tužilaštva nego selektivni pristup đe mi pozivamo da se recimo osoba iz moga rodnog grada dakle, koja je u tom trenutku predsjednik Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore, Željezara koji je online kockao državnim novcem, dakle novcem Željezare, nijesu ga kamere snimale s lisicama na rukama, nije bilo senzacionalizma, nije bilo perfekcionizma, nije bilo nikakvih ovih obrisa koje danas gledamo po Crnoj Gori u medijima i u crnogorskom Parlamentu. Dakle, nijesmo videli tu vrstu tenzije koja postoji povodom nekih drugih hapšenja, pa smo zato pozvali crnogorsku javnost da se obrati pažnja na brojne krivične prijave koje je Demokratska partija socijalista podnijela specijalnom državnom tužiocu za nešto što su frapantne sume novca, đe su se isplaćivale varijabile direktorima određenih preduzeća od 5.000 eura i ostalim zaposlenim u tim preduzećima od 135.000 eura o čemu je pisao dan i svi drugi crnogorski mediji što nije bilo pretjerano u Specijalnom Državnom Tužilaštvu, a u slučaju drugih ljudi koje vi pretpostavljate da su povezani sa našom politikom to se sprovodi. Dakle, mi smo reagovali na selektivno djelovanje i reagoaćemo svakog dana, jer ukoliko crnogorska javnost nije čula šta se dešava u rudniku uglja đe se sklapaju takvi ugovori kakvi se nijesu sklapali nikada od kada mi pamtim

političko djelovanje u Crnoj Gori evo 30 godina će se supruge izvršnih direktora rudnika uglja, odnosno supruga zapošljava pod ugovorom od 1.000 eura sa nekom fiktivnom firmom koju je oštetila rudnik uglja sa 62 miliona eura onda imi imamo problem gospodine Pejoviću. Mi imamo ozbiljan problem. Ako vi čujete ministra koji dolazi iz vaših redova iako je nezavisna politička ličnost koji imenom i prezimenom kaže ko je ošteti CEDIS i koliko je nezadovoljan radom čovjek koji se nalazi na njegovom čelu vi ćutite zato što taj čovjek dolazi iz Demokrata. Demokrate ovu vlast čine vrlo čvrstom i njegovi se lideri usuđuju da prije suda dakle, da se pretvaraju u prijekne sudove i komentarišu hapšenja koja se još nijesu desila u tom trenutku sa pozicije svoga velikog političkog uticaja utičući na rad i Specijalnog Državnog Tužilaštva i pravosuđa uopšte. To je gospodine Pejoviću skandal, a mi nijesmo ulazili u dubine samih sudskih procesa, niti smo to kad radili, niti ćemo to kad raditi tako da molim vas nemojte što bi rekao onako u prolazu da me ošamarite pa ja neću čuti, a Vlasi se neće došetiti. Čujem vas vrlo dobro i vidim šta radite i vrlo dobro pratimo što radite i dosljedno ćemo se boriti protiv takve zloupotrebe i službenog položaja i takve krađe državnih resursa koje se događaju u ovom trenutku od strane vladajuće većine.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:26:40)

Zahvaljujem, uvažena koleginice.

Ja na vaše izlaganje samo mogu reći da vas apsolutno ohrabrujem.

Dakle, sve što imate da predate Specijalnom Državnom Tužilaštvu to treba da uradite, to radimo i mi, a institucije sistema neka rade svoj posao. Tako da sa mnom nemate apsolutno nikakvih problema.

Sada molim poslanicu Dritu Lollu da uzme riječ i da postavi pitanja ministarki Maida Gorčević. Izvolite.

DRITA LLOLLA (19.04.24 12:27:06)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Moje pitanje upućeno ministarki Gorčević tiče se programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Dakle, proces evropske integracije jeste jedan kvalitativan proces u smislu da mi moramo imati ili doživjeti suštinsku emancipaciju i kroz prisvajanje obrazaca ponašanja i evropskog vrijednosnog sistema. Međutim i kvantitativni podaci nam pomažu, jer nam daju uvid u dinamiku tog procesa i u tom kontekstu sam izgradila pitanje za ministarku koje glasi: Naravno uzela sam u obzir i političku situaciju prošle godine kolika je konačna realizacija planiranih obaveza iz programa pristupanja Crne Gore za 2023. godinu, 2024. godinu na dan 31.12.2023? Vi ste odgovorili na moje pitanje iz zahvaljujem se što ste poslali dan ranije, a ne kao neke vaše kolege pet minuta prije početka sjednice i da li ste prikaz koji sam tražila ukupno planiranih i realizovanih aktivnosti kao i prateće procene uz dodatni presjek prema strategijskom i zakonodavnom okviru kao i posebne procene ispunjenosti ovih obaveza po nadležnim institucijama. Ovaj materijal je prilično obiman, ali ja ću vama ostaviti šta ćete od njega pročitati, ali voljela bih da čujem i u prvom dijelu odgovora ako hoćemo tako i interpretaciju vašu ovih podataka pa ćemo onda nastaviti iz komentare diskusiju.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:29:05)

Zahvaljujem, uvažena koleginice.

Pravo na odgovor ima ministarka Maida Gorčević, izvolite.

MAIDA GORČEVIĆ (19.04.24 12:29:11)

Poštovana koleginice Drita, zahvaljujem na postavljenom pitanju radi javnosti možda je najbolje objasniti šta je PPCG odnosno program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Dakle, on se radi na periodu od godinu dana i za taj period prošle godine on sadrži, to je jedan ključni strateški dokument koji sadrži sve aktivnosti, ne samo Vlade nego i svih institucija koje su neophodne za okončavanje pregovora, za pristupanje Evropske unije Crnoj Gori. Dakle on predstavlja jedna pregled obaveza koje je Vlada uradila u saradnji sa institucijama treba da ispuni i zaista mi je drago što u ovom trenutku i ako ste rekli da je obiman dokument, on ima nekih možda i nekih 20-tak strane otprilike, gdje jednostavno je taksativno pobrojane institucije završile obaveze što u zakonodavnom što u strategijskom i koje su obaveze bile planirane i šta je završeno po kvartalima.

Ja ću zaista samo inijeti informacije koje se tiču na ukupan broj planiranih obaveza za 2023.godinu on je iznosio 300, od čega je za tu godinu dana realizovano 98 što čini svega 33% realizacije. Ono što zaista moram da istaknem jeste da do trenutka do kada s obzirom da smo preuzeli Vladu već u mjesecu novembru do 31.oktobra, realizacija PPCG-a je bila 26%, tako da ovih do 33% je završila 44. Vlada, već nakon samog preuzimanja. Ukupan broj planiranih obaveza u zakonodavnom dijelu iznosi 229, od čega je realizovano 55, odnosno 24%, od tog broja planirana su 102 zakona, realizovano 13 odnosno 13% i 127 podzakonskih akata realizovano 42 odnosno svega 33%.

Od 71 planiranog strategijskog dokumenta realizovano je 43 odnosno 61%, upravo ovi podaci jasno i upućuju na činjenicu da je procenat planiranih obaveza za prošlu godinu bio nedpoustivo da kažem skroman ne nizak, ali da želim da podsjetim da je do formiranja vlade tj. tačnije do 1.novembra bio za čak skoro i trećinu niže dok od oko 20% od navedenog. Zbog toga su i prve aktivnosti naše Vlade, ali Ministarstvo evropskih poslova bile usmjerene na snaženje pregovaračke strukture, ali na završetak ključnih strateških i zakonskih dokumenata u sferi pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. S tim u vezi naša Vlada je usvojila novi PPCG, odnosno program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji koji je usvojen već prije prošle nedjelje, nakon i javnih konsultacija, koje smo uradili i sa NVO sektorom, a ono što na čemu smo bili zahvalni jeste i što su poslanici koji su predstavnici Odbora za evropske integracije prisustvovali toj javnoj raspravi i dali jedan doprinos koji je smatram značajan ukoliko želimo strateški da se odnosimo prema procesu pristupanja u narednom vremenskom periodu. Ono što zaista smatram možda nije loše pomenuti jeste realizacija programa pristupanja na osnovu institucija, jer na osnovu ovoga vjerujem da bez obzira što je Vlada bila u tehničkom mandatu sve ove stvari koje se tiču i draftvovanja i donošenja određenih zakona na nivou Vlade ali i strategija akcionih planova je i Vlada u tehničkom mandatu mogla da završi. Pa samim tim željela bih da istaknem na osnovu 2023.godine, jedina institucija sa sto postotnom realizacijom je bila Državna revizorska institucija koja je ispunila tri od tri koja su se tražila od njih, 10 institucija zapravo ne mogu da kažem tražilo od njih jer je to u dogovoru PPCG se pravi u dogovoru sa tim institucijama za tu godinu i na osnovu kvartala koji se dogovore.

Dakle, 10 institucija nijesu realizovale ni jednu planiranu obavezu, među njima su Ministarstvo prosvjete od četiri planirane nije realizovano ništa, Ministarstvo javne uprave planirano je bilo dva, Ministarstvo vanjskih poslova dva, Ministarstvo odbrane jedan. Dakle, govorim samo o institucijama koje nijesu realizovale ništa, Uprava prihoda i carina, Uprava za inspeksijske poslove, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Agencija za nadzor osiguranja, Komisija za tržište kapitala i Nacionalni savjet za borbu protiv korupcije.

Što se tiče realizacije ostalih institucija zaista želim da nagovijestim da je tu bilo Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava 60% realizacije, Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja 50%, Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma 41%, Ministarstvo kulture i medija 33%, Ministarstvo zdravlja 32%, Ministarstvo 29% i Ministarstvo kapitalnih investicija 27%. Agencija za civilno vazduhoplovstvo 27%, Ministarstvo sporta i mladih 25%, Centralna banka Crne Gore 25%, Ministarstvo pravde 22%, Ministarstvo ekologije i prostornog planiranja i urbanizma 21%, Ministarstvo unutrašnjih poslova svega 20%.

Dakle, od 20 planiranih dokumenata svega je usvojeno četiri, Uprava za bezbjednost hrane, veterine i fitosanitarne poslove 14%, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstvo i vodoprivede 12%, Ministarstvo rada i socijalnog staranja 9%. Ono što zaista jeste zabrinjavajuće jeste ovih 33 koje mislim da je porazno ukoliko govorimo da je 43. Vlada bila proevropska. Ono što mogu da obećam danas ovdje pred svim poslanicima i građankama i građanima jeste da ćemo se truditi da PPCG koji je nedavno usvojen na Vladi zaista ne možemo nikada da garantujemo sto postotnu ispunjenost niti i jednog dokumenta, ali da ćemo se truditi da to bude mnogo više nego što je ovo i siguran sam da na osnovu dinamike koja trenutno postoji, ne samo Ministarstvo evropskih poslova nego dinamike i saradnje Vlade, ali Parlamenta u dijelu izglasavanja zakona, vjeurjem da će već za narednu godinu ovaj postotak ispunjenih obaveza u okviru PPCG-a biti mnogo veći.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:35:06)

Zahvaljujem.

Pravo na komentar ima poslanica Drita Llollla, izvolite.

DRITA LLOLLA (19.04.24 12:35:15)

Zahvaljujem.

Evo podijeliću ja sa vama moju analizu, naravno očekivala sam da će vaša ocjena biti da značajan dio tog procenta prošlogodišnjeg pripada vama kao nova vlada. Međutim, procent realizacije, međutim vi to znate da su državni službenici ili administracija najvažniji ljudi u ovom procesu. Tako da zato sam i naglasila

na početku da razumijem, da smo imali nekoliko izbornih ciklusa prošle godine, pa se uvijek možemo na to pozvati, ali 33% je izuzetno nizak procenat i pitanje jeste. Da li je stvar političke volje i nedostatak iste ili krize ili je stvar što mi moramo još raditi na podizanju kapaciteta. Ja razumijem da uvijek naglašavam da je mnogo važno da prepoznamo doprinos naše administracije, ali takođe je važno pozvati na odgovornost i shvatiti ulogu koju imamo u ovom procesu.

Dalje, išla sam naravno malo dublje u analizu i po resorima, na dnu ljestvice su Ministarstvo javne uprave, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, ali naravno ne možemo da gledamo samo po procentima tako da sam ušla i po strategijama i po zakonima i podzakonskim aktima. Ocijenila sam shodno onome šta zapravo Evropska unija predstavlja jer u tom kontekstu i vodimo ovaj razgovor, da je prevashodno bila preusmjerena na promociju ekonomske i socijalne kohezija i da ekonomska i socijalna koherija je imala i na samom začetku Evropske unije cilj da smanji razliku između regiona i da unapređuje manje razvijene regione i to je zapisano i u Rimskom ugovoru.

Dvije važne politike zajednička poljoprivredna politika, kao najstarija politika Evropske unije i prva politika regionalnog razvoja i evropski socijalni fond koji je predviđen odredbama Rimskog ugovora za doprinos u socijalnoj politici zapošljavanja, obrazovanju i vještinama uključujući strukturne oblasti reforme u ovim oblastima.

Dakle, indikativno je to da dva ministarstva, a posebno ću se fokusirati na Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, imaju najmanji procenat realizacije, ja razumijem da je nova metodologija sa fokusom na poglavlje 23, 24, ali ima života i poslije IBAR-a i ovaj proces nije ni samo je možda počeo. Tako da i vaše ocjene koje često čujem da radite revolucionaran posao ja mislim da moramo sačekati do kraja godine da vidimo. Ali, takođe u kontekstu političke odgovornosti Ministarstvo poljoprivrede kada ste dogovarali Vladu, da li ste uopšte uzeli u obzir performans ministara ili određenih ministarstava u prethodnom periodu. Kada dajete predizborna obećanja da ćemo u rekordnom roku ući u EU i kada sastavljate Vladu ta Vlada ne smije da bude samo trulim kompromisima i podjeli političkog plijena, već zaista ozbiljno razmatrati koji su najbolji kandidati, ko najbolje može da odgovori potrebi u ovom slučaju završnom periodu evropske integracije. Dakle, izdvojila sam ministarstva koja su najproblematičnija, gledala sam naravno i koji je procenat realizacije po broju zakonskih i podzakonskih akata. Tako da bih voljela da od Vas čujem koje je Vaše mišljenje, da li je problem nedostatak političke volje ili imamo problem sa nedostatkom performansa od strane državnih službenika. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČICA BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:39:55)

Zahvaljujem, uvažena koleginice. Ako sam shvatio ovo je dopunsko pitanje, je li tako? Pravo na odgovor ima ministarka Maida Gorčević. Izvolite.

MAIDA GORČEVIĆ (19.04.24 12:40:03)

Dobro ste rekli. Ima života poslije Ibra, ja sam sigurna da posle Ibara nama tek predstoji jedan ozbiljan rad i to je nešto o čemu ja uvijek i ističem i govorim, jer Ibar je samo ta prava stepenica nakon koje ćemo mi definitivno i ubrzati proces i deblokirati u dijelu nakon toga i zatvaranja procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Ono što zaista jeste važno odati priznanje, ne radimo mi ništa revolucionarno, mi radimo ono što mnogi nisu prije nas, ali u koliko govorimo 2/3 privremenih mjerila za dobijanje Ibara većina toga završeno je 2018.godine, eto radi preciznog i tačnog informisanja javnosti, ako me shvatate. Tako da u tom dijelu treba odati priznanje svim onim ministrima i cijeloj pregovaračkoj strukturi, prije svega, koji su radili na ovom procesu pristupanja Evropskim integracijama. Ono što 44. Vlada radi i što je nesporno i što apsolutno se vidi i u Crnoj Gori, a i van Crne Gore jeste da jesmo ubrzali ovaj proces koji je bio u periodu stanagcije. Dakle, to je nešto što se ne može osporiti ni na koji način. Zaokružena pregovaračka struktura za mjesec i po, ako uzmemo u obzir da je prethodnoj Vladi trebalo skoro šest mjeseci, vjerujte da su to neke stvari za koje je potrebna volja i za koje je potrebna odlučnost i samo je stvar prioriteta što stavite kao prva stvar. Glavni prioritet ove Vlade jestu evropske integracije i to je pitanje ne samo ove Vlade nego društva, zato se tako i odnosimo prema tome, a to nas obavezuje 80% građana koji vide Crnu Goru kao sledeću članicu Evropske unije.

Pitali ste šta mislim da je problem za loše ispunjenje PPCG-a? Vjerujem da je to više stvari. Svakako jeste nedostatak političke volje i tog prioriteta o kojem sada upravo govorim, evropskim integracijama. Vjerujem da je loša procjena, odnosno loše planiranje vezano za konkretne u razgovoru sa određenim institucijama. Dakle, ne možemo ni ići sa preambicioznim planovima u koliko ne dogovaramo, ne pravimo određene razgovore sa institucijama koje treba, dakle, nije to nametanje od Ministarstva evropskih poslova nego razgovor sa institucijama kako bi mogli da se ispunjavaju određene obaveze koje se očekuju od nas.

Kao što znate Ministarstvo evropskih poslova je koordinaciono ministarstvo, tako da u tom dijelu zaista ne mogu odgovoriti vezano ni za Ministarstvo poljoprivrede, jer smatram da je to pitanje za ministra poljoprivrede, ali isto tako mislim da u narednom vremenskom periodu mi moramo raditi na osnaživanju ne samo pregovaračke strukture nego apsolutno posebno kada je proces pregovora u pitanju. Tako da vjerujem da ovdje može biti kombinacija više stvari jer što se tiče i pregovaračke strukture zaista jako mali broj ljudi koji radi, ne samo u Ministarstvu evropskih poslova nego i kroz strukture u drugim ministarstvima o čemu Vlada mora dodatno da uloži i snagu i sredstva kako bi smo ohrabрили i ojačali administraciju u narednom vremenskom periodu u koliko želimo da nastavimo ovaj tempo koji imamo sada.

Tako da vjerujem da, moj odgovor je svakako, nikada nije samo ta politička volja, nedovoljni kapaciteti svakako. Zaista sam imala sreću da sam došla u Ministarstvo evropskih poslova gdje postoji jedna institucionalna memorija, zaista moram reći da od 130 sistematizovanih radnih mjesta svega je tu 58 popunjenih u narednom vremenskom periodu u koliko želimo ovaj tempo i ovu dinamiku moramo voditi računa da animiramo ljude da budu dio ovog procesa, s tim što sam zaista zahvalna što naša pregovaračka struktura je sada potpuno aktivna i tu brojimo oko 800 ljudi koji su ne samo iz javne administracije i iz sistema nego su to i ljudi koji su dio i civilnog društva i određenih organizacija što zaista čini jedan poseban doprinos.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:43:50)

Zahvaljujem. Sada prelazimo na sledeće poslaničko pitanje koje za ministarku evropskih poslova ima uvaženi kolega Ivan Vuković. Izvolite.

Kratka procedura prije toga, poslanica Drita Llolla. Izvolite.

DRITA LLOLLA (19.04.24 12:44:03)

Moram ponoviti još jednom, ja postavljam pitanja ministru poljoprivrede, ali ne dobijam odgovor. Pitanje koje sam postavila od januara mjeseca nijesam dobila odgovore. Pa bih sada još jednom apelovala da ne bude da se zaista pretvaramo u cirkus, da dobijem te odgovore. Odgovor od ministarke konkretno mislim da imate odgovornost da pratite i po sektorima i po poglavljima. Poglavlje 11 posebno zajednička poljoprivredna politika Evropske unije, dakle imajući nju u vidu i uzimajući u obzir višestruki značaj ovog sektora i za ekonomski razvoj i za proces evropske integracije mislim da morate da pratite i da imate konkretniji odgovor zašto je realizacija ovako niska. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:45:10)

Zahvaljujem se.

Sada molim kolegu Ivana Vukovića da uzme riječ. Izvolite.

IVAN VUKOVIĆ (19.04.24 12:45:17)

Zahvaljujem.

Na početku pozdravljam uvaženu ministarku, državnog sekretara, uvažene građanke i građane Crne Gore.

Za ministarku sam imao sledeć poslaničko pitanje:

Koliko je bespovratnog novca, tj. grantova država Crna Gora apsorbovala iz EU fondova od 2006. do 2020. godine i od 2020. do 2024. godine, uz navođenje preciznog iznosa ugovorenih sredstava u ovim periodima, kao i preciznog iznosa sredstava koja su, shodno tim ugovorima, utrošena uz prateće usvojene izvještaje i potvrde da su ti ugovori zatvoreni?

Zbog čega je ovo pitanje važno? Važno je zato jer je ovo jedan od najvažnijih segmenata priče o procesu evropskih integracija. Dakle, onako kako mi to razumijemo ova priča ima makar dvije dimenzije, jedna je vrednosna i o tome su govorile moje kolege u prethodnom dijelu ove sjednice, a druga je vrlo konkretna i tiče se mogućnosti da se kroz proces evropske integracije unaprijedi kvalitet života pored ostalih i građana Crne Gore.

Drugo zbog čega postavljam ovo pitanje jeste nedoumica, uvažena ministarka, u koju me doveo predsjednik Vlade Crne Gore gospodin Miloško Spajić. Gospodin Spajić je na Press konferenciji 18.marta u povodu, ako se sjećate, posjete specijalnog izaslanika SAD-a za Zapadni Balkan, gospodina Eskobara, na Press konferenciji u vili Gorica kazao, pored ostaog sledeće: Ova država decenijama nije dobijala nikakve

grantove iz Evropske unije. Ja vrlo poštujem to što govori premijer, mislim da nam je to svima dužnost, on je najznačajnija politička figura u Crnoj Gori i prosto sam htio da vidim da li se mi kao poslanici, generalno kao društvo, možemo osloniti na ono što on javno saopštava. To sam uradio zato jer znam da je izgovorio neistinu, znam zato jer se time bavim i teoriski znam zato jer sam se jednim dijelom ovog procesa bavio i kao gradonačelnik Podgorice, pa znam recimo da je samo prethodna gradska uprava obezbijedila 33 miliona eura granta za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Na žalost tu se stalo, jer aktuelna gradska uprave ne radi ništa s tim u vezi.

Vi ste u vašem odgovoru koji ćete pročitati detaljno elaborirali ovo o čemu ja govorim, pa ste naveli, recimo, da se samo za period od 2007. do 2024. godina da je obezbijeđeno preko 600 miliona eura bespovratne pomoći Evropske unije, pa su ljudi iz delegacija Evropske unije, to je bilo posebno neprijatno, reagovali na ove navode premijera i rekli da je za Crnu Goru u posmatranom periodu obezbijeđeno 1,2 milijarde eura, ministarko Gorčević. Tako da ja smatram da je ovo neozbiljno. Smatram da je ovo izraz nepoštovanja prema ljudima koji su vrijedno radili poslednjih 15 godina i drago mi je da ste ih pomenuli danas, jer ovo je njihov uspijeh. Dakle, neko je radio da bi Crna Gora obezbijedila ovaj novac i za putnu infrastrukturu saobraćajnu, za pruge i tako dalje. Dakle, mislim da je ovo nepoštovanje prema tim ljudima i mislim da je krajnje nepristojno prema našim evropskim partnerima, na ovaj način se zahvaliti na pomoći od preko jedne milijarde eura. Evo imaćemo priliku da Vas čujemo, a ja ću Vam kazati da je posebno problematično kada čelni ljudi izvršne vlasti nisu saglasni u odnosu na ovako važne teme. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:48:58)

Zahvaljujem.

Pravo na odgovor ima ministarka Maida Gorčević. Izvolite.

MAIDA GORČEVIĆ (19.04.24 12:49:04)

Uvaženi poslanice Vukoviću, pošto je riječ o IPA projektima, pročitacu odgovor koji ste dobili, nešto skraćeno, a vi ste dobili s mnogo više detalja, ali radi informacija nadovezaću se na vašu konstataciju.

Od početka sprovođenja IPA podrške koja se planira i sprovodi na sedmogodišnjem nivou u Crnoj Gori do sada su realizovani ili će se realizovati projekti koji su podržani sredstvima IPA kroz finansijske perspektive IPA 1, 2 i 3. Finansijski period IPA 1 od 2007. do 2013. godine opredijelila je Evropska unija ukupno 607,8 miliona eura za različite projekte koji su implementirani kroz IPA komponente. U okviru finansijske perspektive od 2007. do 2013. godine Evropska komisija je za nacionalne IPA programe opredijelila ukupno 205 miliona eura dok sredstva nijesu korišćena u okviru pete komponente zbog dugotrajnog procesa kreditacije strukture IPARD-a za decentralizovano upravljanje već su opredijeljena sredstva od 10,5 miliona eura preusmjerena na prvu komponentu IPA.

Od ovih sredstava 165,1 miliona eura opredijeljeno je za prvu komponentu. Ovim sredstvima su podržana 102 nacionalna projekta, za treću komponentu opredijeljeno je 22,3 miliona eura dok je za četvrtu komponentu opredijeljeno 4,9 miliona eura. Ovim sredstvima podržano je sprovođenje operativnih programa za ove dvije komponente. Ostatak sredstava od 12,7 miliona eura izdvajan je proporcijalno godišnje za učešće u programu Tempus, program u saradnji u oblasti nuklearne bezbjednosti i zaštite od jonizujućeg zračenja, instrumente za civilno društvo i regionalnom stambenom programu.

Kada su u pitanju ugovoreni iznosi na nivou nacionalnih programa u IPA 1 ugovoreno je 97%. Tokom ovog finansijskog perioda za projekte tehničke podrške pripremni projekti, dokumentacija, podsredstvom zapadno balkanskog investicionog okvira dodijeljeno je 15,7 miliona eura. Dodatno, u okviru programa evropske teritorijalne saradnje tokom IPA 1 perspektive realizovano je 208 projekata u okviru kojih je za crnogorske partnere opredijeljeno skoro 35 miliona eura.

Što se tiče finansijskog perioda IPA 2, odnosno od 2014. do 2020. godine Evropska komisija na samom početku programskog perioda za Crnu Goru je opredijelila indikativno 279,1 milion eura. Međutim, nakon pripreme i usvajanja programa ovaj iznos je neznatno veći i iznosi 294,9 miliona eura. Ova sredstva su namijenjena sprovođenju ukupno 33 projekta i tri direktne budžetske podrške. Svi ugovori i projekti u okviru programa IPA 2014, 2015. i 2019. godine su realizovani i u toku je sprovođenje IPA 2016, 2017, 2018. i 2020. godine. Kada su u pitanju ugovoreni iznosi na nivou nacionalnih programa u IPA 2 do sada je ugovoreno 79%.

Tokom ovog finansijskog perioda za projekte tehničke podrške, pripremne i projektne dokumentacije, investicione grantove podsredstvom zapadno balkanskog investicionog okvira dodijeljeno je 160,2 miliona eura. Tokom finansijske perspektive od 2014. do 2020. godine Crna Gora je učestvovala u devet programa u

okviru kojih je sprovedeno oko 300 projekata u kojima su crnogorski partneri imali na raspolaganju ugovorenih 75 miliona 482 hiljade i 555 eura.

Što se tiče finansijskog perioda IPA 3 od 2021. do 2027. godine, Evropska unija je za sve države korisnice IPA podrške izdvojila ukupno 14,162 milijarde eura. U odnosu na praksu iz prethodnih perspektiva i IPA 2 značajna novina u IPA 3 je to da nema unaprijed definisanih iznosa finansijske podrške po državama već postoji jedinstveni zajednički budžet za sve države korisnice IPA. Evropska komisija je osmislila ovakav pristup kako bi podstakla brže i efikasnije sprovođenje programa i projekata, ali i pružila državama korisnicama dodatne mogućnosti i nagradu za dobru dinamiku u sprovođenju reformi, što je ujedno u skladu s revidiranom metodologijom pristupanja Evropskoj uniji. Evropska komisija vodi računa o pravednoj raspodjeli sredstava između država na sedmogodišnjem nivou. Ključni kriterijumi za dobijanje finansijske podrške su relevantnost i zrelost predloženih projekata.

Crna Gora trenutno sprovodi programe IPA 2021, 2022. i 2023. dok je IPA za 2024. još uvijek u fazi nacrti i usvajanje istoga od strane Evropske komisije se očekuje tokom 2024. godine. Samim tim Evropska komisija će za pomenute programe locirati ukupno 123, 7 miliona eura evropskih sredstava koja su namijenjena za sprovođenje ukupno deset projekata i tri direktne budžetske podrške - za reformu javne uprave, integrisanog upravljanja granicom i ublažavanje efekata energetske krize.

Tokom ovog finansijskog perioda za projekte tehničke podrške, pripremne i projektne dokumentacije, investicione grantove pod sredstvom zapadnobalkanskog investicionog okvira dodijeljeno je 158,5 miliona eura. Konačno, kada su pitanju programi teritorijalne saradnje tokom aktuelne IPA 3 perspektive od 2021. do 2027. godine do sada je kroz inter geometry program i program saradnje URBAKT 4 ugovoreno ukupno 20 projekata dok budžet crnogorskih institucija iznosi 3.348.000 eura. Očekuje se da će postupak ugovaranja projekata odobrenih kroz pozive sprovedene kroz ostalih devet programa biti završeni tokom tekuće i naredne godine.

Kada je u pitanju praćenje potrošnje po pojedinačnim ugovorima sistem upravljanja fondovima EU jasno prepoznaje ugovorna tijela koja su nadležna za ugovaranje, praćenje i sprovođenje ugovora. Kada su u pitanju nacionalni IPA programi, u zavisnosti od vrste upravljanja, ugovorna tijela su delegacija Evropske unije u Crnoj Gori za direktno upravljanje, Ministarstvo finansija, Direktorat za finansiranje, ugovoravanje i sprovođenje sredstava EU podrške i Uprava za kapitalne projekte za indirektno upravljanje. Projekte zapadno balkanskog investicionog okvira ugovara centralizovana evropska komisija u saradnji s međunarodnim finansijskim institucijama. Svim podacima koji se odnose na plaćanje, kao i zatvaranje ugovora raspolažu isključivo navedena ugovorna tijela, dakle ne Ministarstvo evropskih poslova, pa u tom dijelu, u dijelu ovog odgovora, ostaću vam dužna.

Kada su u pitanju programi evropske teritorijalne saradnje, Ministarstvo evropskih poslova ima koordinacionu ulogu u postupku sprovođenja programa evropske teritorijalne saradnje i pruža podršku korisnicima u procesu pripreme i realizacije projekata. U tom smislu nema nadležnost praćenja potrošnje sredstava. U programima evropske teritorijalne saradnje metodologija praćenja potrošnje se sprovodi na nivou pojedinačnih projekata od strane ugovornih tijela koja se u zavisnosti od vrste programa nalaze u različitim državama. S druge strane, ukupan nivo potrošnje projekata ugovorenih u okviru programa kretao se od 90% do 97% ugovorenih iznosa tokom prethodne dvije finansijske perspektive. Stojim na raspolaganju za dodatna pitanja.

PREDSJEDAVALAČICA BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 12:55:44)

Zahvaljujem.

Pravo na komentar ima poslanik Vuković. Izvolite.

IVAN VUKOVIĆ (19.04.24 12:55:50)

Zahvaljujem, ministarka, na iscrpnom odgovoru.

Imam jednu sugestiju. Dakle, predlažem da ovaj materijal prosljedite premijeru. Mislim da bi bilo korisno da mu se više ne dešava da kaže, ponavljam, ova država decenijama nije dobijala nikakve grantove iz EU. To je izraz i nepoštovanja prema evropskim partnerima i prema ljudima zbog kojih smo mi dobijali taj novac. Prosto je netačno i nije dobro da se kredibilitet Vlade urušava tako bjelodano.

Kazao sam, ministarka, da evidentno u vladajućoj koaliciji postoji različit odnos prema vrlo važnim pitanjima, i to je problematično. Ne zanima nas mnogo to u političkom smislu, dakle ko kojoj partiji pripada i kako će se to na kraju rasplesti, ali nas i te kako zanima ako to za posledicu ima nešto loše po državne i nacionalne interese Crne Gore.

Koleginica Aleksandra Vuković Kuč vas je podsjetila na situaciju koja se desila prije neki dan, kada je vaš partijski kolega, i to ne bilo ko nego neko ko je i dalje šef Poslaničkog kluba i u rukovodstvu je partije, glasao kako je glasao o članstvu Kosova u Savjetu Evrope, dakle bio je uzdržan. Prethodno smo imali priliku da o tome čujemo "stavove" ministra Ivanovića i premijera Spajića, dakle takođe vaših partijskih drugova koji su rekli kada dođe vrijeme mi ćemo donijeti odluku u odnosu na to pitanje. Dakle, to je drugi stav.

Treći stav, po nama jedini ispravan, čestitam vam na tome jer ste pokazali mnogo veći stepen odgovornosti prema državnim i nacionalnim interesima, ako hoćete mnogo veći stepen hrabrosti od vaših kolega jeste onaj stav koji ste vi podijelili s javnošću u Prištini prije petnaestak, dvadeset dana, zbog čega ste bili onako vulgarno napadnuti od predsjednika Srbije. Koristim i ovu priliku da to najoštrije osudim.

Dakle, mene interesuje kako je to moguće, da četvoro ljudi koji pripadaju istoj partiji, koji rade vrlo važne poslove za državu Crnu Goru imaju različite stavove u odnosu na ovo pitanje. Da ne govorimo u kategorijama prigovora savjesti slobode svakog da odluči, to je tačno, ali je u ovom kontekstu to irelevantno jer je dobrosusjedska saradnja jedan od osnovnih prioriteta i imperativa Crne Gore na planu evropske integracije. Mi smo ođe svi vrlo afirmativno govorili, da vas podsjetim, o Berlinskom procesu, je li tako, je li Kosovo dio Berlinskog procesa, ministarka, jeste, to treba da kažete kolegama koji odjednom se bave unutrašnjim političkim temama tamo. Kada smo otvarali pregovore s Evropskom unijom govorili o poglavljima 30 i 31

To je, dakle, sve iz ovog domena. Nemoguće je to apstrahovati. Nemoguće je reći da to nije vaš posao. Dakle, mene interesuje konkretno pošto vaša odgovornost je u ovom smislu najveća, kako komentarišete to da vaši partijski drugovi imaju različit odnos u odnosu na ovo važno pitanje. To je jedno.

Drugo, budući da je najvažnije političko pitanje u ovom trenutku u regionu, po svoj prilici, pitanje Rezolucije Ujedinjenih nacija o genocidu u Srebrenici, vidjeli ste kako je izgledao skup u Banja Luci sinoć, otvoreno se prijeti secesijom Republike Srpske i rušenjem ustavnog poretka Bosne i Hercegovine, dakle to je naše neposredno okruženje. Znamo šta se desilo kada je gospodin Dodik bio u posjeti predsjedniku Skupštine, znamo kakva je bila reakcija Sarajeva i zbog čega. Interesuje me da li će se Crna Gora pridružiti stavovima zemalja kao što su SAD, Njemačka, Italija i Francuska i da li će sponzorirati, ministarko Gorčević, ovu rezoluciju.

Samo da podijelim jedan utisak s vama zbog čega je ovo vrlo važno. Sinoć sam se vratio iz Brisela, imao sam sastanke s ljudima iz Evropskog parlamenta, Evropske komisije i Evropske službe za vanjske poslove. Oni su bili zadovoljni nastupom premijera Spajića, prije neki dan je bio u Briselu, kazao sam da je nama drago zbog toga. Kazao sam da će opozicija dati puni doprinos kao što je to bio slučaj i dosad da Crna Gora iskoristi ovu istorijsku priliku kada se radi o procesu evropske integracije. Dakle, prvo da dobijemo pozitivan IBAR.

Vi ste pošteno kazali prvi u Vladi da je većina tog posla završena prije 2020. godine, i zahvaljujem na tome. To je iskaz poštovanja prema ljudima koji su radili taj važan posao. Zna li koja je konstatacija bila na tom sastanku, gospođo Gorčević, da i premijeru Spajiću i predsjedniku Skupštine Mandiću rečeno da inč, kako oni kažu, odstupanja od zajedničke spoljne i bezbjednosne politike Evropske unije će značiti kilometre udaljavanja od članstva Crne Gore u Evropskoj uniji. Dakle, ne govorimo o apstraktnim stvarima kada govorimo o odnosu prema Kosovu, kada govorimo o odnosu prema Bosni i Hercegovini, kada govorimo o odnosu prema onome što radi Aleksandar Vučić i onome što radi Vladimir Putin.

Ja od vas očekujem, pošto je ovo i te kako što ste tiče procesa evropskih integracija, da nama kažete jasno i glasno danas da li i dalje stojite na onom stanovištu koje ste iznijeli u Prištini, šta mislite o tome što vaše kolege očigledno nisu saglasne s vama, to je jedno. Drugo, kakav je stav Vlade Crne Gore u ime države Crne Gore kada se tiče rezolucije koja će se uskoro naći pred Generalnom skupštinom Ujedinjenih nacija. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:01:35)

Zahvaljujem, kolega Vukoviću.

Pravo na odgovor na vaše dopunsko pitanje ima koleginica Gorčević. Izvolite.

MAIDA GORČEVIĆ (19.04.24 13:01:42)

Prvo, poslaniče Vukoviću, vezano za konstataciju za premijera i za IPA fondove. Složićete se sa mnom da su u prethodnom vremenskom periodu postojale razne informacije, dezinformacije, nedovoljna obaviještenost javnosti, takođe kod korišćenja IPA fondova i kroz korišćenje fondova koji dolaze iz Evropske unije.

Ono što bih htjela sada, prije nego što odgovorim na ovo pitanje, možda da skrenem pažnju na jedan od problematičnog načina upravljanja državnom imovinom koje je financirano od strane Evropske unije, tvrđava Besac u Virpazaru, kada je i Vlada 2020. godine dala u koncesiju tvrđavu Besac na period od 30 godina za 30.000 eura privatnom konzorcijumu iako je prethodno u revitalizaciju tog kulturnog dobra uloženo oko 900.000 eura.

Dakle, što se tiče samog ulaganja evropskog novca u Crnu Goru, javnost nije bila dovoljno informisana. Govorim o dijelu određenih zloupotreba, govorim o dijelu propuštenih šansi, govorim o dijelu da jednostavno moramo raditi mnogo ozbiljnije na strukturi koja se bavi finansiranjem što u Ministarstvu evropskih poslova, što u drugim resornim ministarstvima.

Kada govorimo o Kosovu, već sam dala odgovor vašoj kolegici. Mislim da sam bila dovoljno jasna, bez ikakvog ponavljanja. Za pitanje koje se tiče sponzorstva u Ujedinjenim nacijama za Rezoluciju o Srebrenici, vjerujem da i bez mog jasnog stava danas ovdje možete znati koji je moj lični stav, koji apsolutno ne krijem. Mogu da kažem da u ovom trenutku tek treba da se o tome odlučim na sjednici Vlade i ne mogu dati preuranjeni stav jer znate da je Vlada kolektivno tijelo na koje se donose odluke tako što to treba da dođe na dnevni red i svi ministri treba da se izjasne o tome. Ista stvar je koju je kolegica Vuković rekla kako funkcioniše i vaš klub. Vjerujem da Vlada mnogo ozbiljnije od bilo kojeg poslaničkog kluba, u dijelu donošenja svih odluka, gospodine Nikoliću, bez dobacivanja, vjerujem da prilikom donošenja odluka treba nešto da dođe na dnevni red, da se izjasni, da onda nakon toga bude obaviješten i Parlament i šira javnost. Što se tiče mog ličnog stava, sigurna sam da znate isti i vjerujem da nema potrebe da ga obrazlažem osim ukoliko ne smatrate da treba.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:04:04)

Zahvaljujem, ministarko Gorčević.
Tražite proceduru? Izvolite.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (19.04.24 13:04:17)

Poštovani potpredsjedniče, uvaženi gosti, poslanici i poslanice,

Htjela bih da se obratim poslanici Drita Lolli, vidim da ona trenutno nije tu. Međutim, pomenula je konkretno Ministarstvo poljoprivrede i to da je postavila pitanje na koje nije dobila odgovor, nakon čega sam se interesovala. Jer, kao što javnost zna, ministar poljoprivrede Joković je i te kako zainteresovan da uvijek na konstruktivan način razgovara o svim stvarima koje se tiču konkretne njegove oblasti. Da navedem radi javnosti da je odgovoreno 115. februara. Svakako, ukoliko Drita Lolla nije dobila taj odgovor, da vidimo gdje je propust, budući da je sigurno u pitanju tehnička greška, ali da svakako negdje treba voditi računa i o tome da se to, prije nego što se iznesu takvi stavovi, provjeri.

Takođe, kolegica Aleksandra Vuković je pomenula, izmjenu ostalog, navodeći primjere gdje se sve dešavaju zlupotrebe, navela je Montefarm. S te strane bih samo navela da je Poslanički klub SNP-a zatražio kontrolno saslušanje gospodina Gorana Marinovića koji je bio na čelu Montefarma, a na zahtjev poslanika Demokratske partije socijalista. Vjerujem da će se poslanici DPS-a kako bi dobili sve informacije koje se tiču poslovanja Montefarma naći na Odboru za zdravstvo. Jer, kolegice Vuković, mislim da vaše kolege iz DPS-a koji su u tom odboru nijesu bili toliko zainteresovani da dođe do tog kontrolnog saslušanja. Njima sugerišite da glasaju za to kontrolno saslušanje kako bi mogla javnost da čuje sve informacije koje se tiču te teme. Gospodine Vukoviću, ako dozvolite, ne uzurpiram često ovaj mikrofon i uvijek sam konkretna kada se javim, stoga mi dozvolite da završim jer je to bilo predmet interesovanja vašeg poslaničkog kluba. Budući da sam prisutna poslanika SNP-a, shvatila sam to i kao negdje provokaciju i udar na Socijalističku narodnu partiju kojoj pripadam. Stoga, mi smo uvijek za to da se stvari izvedu na čistac.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:06:28)

Izvinjavam se, kolegice. Kolega Nurković ima obaveze koje je ranije preuzeo i molim vas da završavamo kako bi bio u prilici da postavi pitanje i dobije odgovor. Izvinjavam se.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (19.04.24 13:06:38)

Kolega Nurkoviću, neće značiti pola minuta, da samo završim.

Dakle, mi smo za to da se sprovede to kontrolno saslušanje i da se sve stvari izvedu na čistac. Molim Poslanički klub Demokratske partije socijalista koji je birao ljude za pravosuđe i od kojih su sada 90% njih u zatvoru da ne komentarišu mnogo, da se suzdrže od komentara i da se bave unutrašnjim stvarima jer očigledno imaju velike probleme.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:07:09)

Zahvaljujem.

Za proceduru se javio i poslanik Mehmed Zenka. Izvolite.

MEHMED ZENKA (19.04.24 13:07:14)

Gospodine predsjedavajući, opet je danas petak, opet imam poslaničko pitanje, opet moram da klanjam. Obećali ste prošli put, evo vam sad. Imam pitanje ministru turizma. Molim vas, neću uzeti vremena drugima koji imaju drugim ministrima, ali kada bude počelo pitanje kod ministra turizma, molim vas dajte pola sata pauze dok mi ne stignemo s klanjanja. Može li tako? Imam li vašu riječ? Hvala vam. Prijatno.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:07:53)

Naravno.

Da li sada dajemo pauzu ili vi želite da postavite pitanje, samo zbog vas? Uzmite riječ, molim vas.

MIRSAD NURKOVIĆ (19.04.24 13:08:03)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Izvinjavam se kolegama zbog toga ako smo nešto ubrzali. Jer, zaista, let je u pitanju tako da znači ponekad i tih 30 sekundi, pa ću pokušati da budem kratak tj. kraći, bitno je pitanje.

Poštovani ministre Odoviću, predstavnici Opštine Rožaje su na dan izlaganja Nacrta Prostornog plana Crne Gore na javnoj raspravi iznijeli određene primjedbe na Nacrt Plana koji se odnosi na teritoriju Opštine Rožaje i zvanično se obratili resornom ministarstvu dopisom od 25.03.2024. godine.

Pitanje konkretno glasi:

"Da li ste pomenute predloge koje vam dostavljam uz ovo poslaničko pitanje razmatrali sa obrađivačem plana i da li će isti biti pozitivno ocijenjeni i naći se u novom Prostornom planu Crne Gore?"

Obrazloženje:

Nacrtom u Prostornom planu Crne Gore tunel Rožaje - Peć predviđen je kao put tunel od lokalnog značaja tj. karaktera. Isti treba promijeniti i dati mu rang magistralnog puta jer izgradnjom samog tunela ne bi dobilo samo Rožaje već cijela Crna Gora. Ukoliko ne dođe do promjene ranga putnog pravca sužavaju se sve zakonske i cjelokupne pretpostavke realizacije istog. Na fonu saradnje o zajedničkoj realizaciji samog projekta između Kosova i Crne Gore jer nijedna država niti jedan evropski fond neće ući u realizaciju lokalnog putnog pravca ukoliko ostane onako kako je nacrtom bilo predviđeno.

Realizacijom putnog pravca Rožaje - Peć tj. izgradnjom tunela čija bi dužina bila 7.200m tj. 7,2 km shodno određenoj studiji riješili bi crne saobraćajne tačke posebno u zimskom periodu jer često se desi da postojeći putni pravac nije uopšte prohodan. Izgradnjom tunela to pitanje bi se riješilo i sa sadašnjih neophodnih sat vremena vožnje na relaciji Rožaje - Peć svelo bi se na svega 18 do 20 minuta. Tunel bi olakšao i dovelo veliki broj turista u zimskim centrima Štedim i Kolašin. Zato moramo stvoriti zakonsku mogućnost jer ministarstvo i sve nas skupa u Crnoj Gori ne košta ništa da promijenimo tj. da kategorizujemo putni pravac sa lokalnog na regionalni tj. magistralni.

Moram još napomenuti u prvom nacrtu plana ovaj tunel je bio predviđen kao dio novog magistralnog puta Rožaje - Peć. Podsjetiću vas, za isti je potpisan i Memorandum između Vlade Crne Gore i Vlade Kosova. Sredstva za izgradnju istog se mogu obezbeđivati putem međugranične saradnje i evropskih fondova ili putem koncesija i privatno-javnog partnerstva. Ovo bi za sada bila najbrža veza između našeg autoputa, autoputeva Kosova, Makedonije, Grčke, Turske i znate da bi to bila najbrža veza sa istokom.

Druga primjedba koja se odnosila na prostorni plan, konceptom prostornog plana postojećeg, Crna Gora, predviđeno je bilo da trasa puta Rožaje - Petnjica - Bijelo Polje bude izgrađena. Dakle, to je nešto što je bilo predviđeno postojećom planskom dokumentacijom. Međutim, u nacrtu novog prostornog plana dionica od Petnjice do Rožaja je brisana. Zašto? Nemamo informaciju, a smatramo da je zaista ona bitna. Pogotovu

jer Opština Rožaje je još 2012. godine odradila studiju veze sa autoputem Bioča - Petnjica - Trpezi - Turjak i dalje veza sa Srbijom i sa Kosovom. Magistralni put Turjak - Trpezi - Petnjica - Bioča iznosio bi svega 22 km. Sadašnja osnovna putna komunikacija područja Rožaje i Berane i Bioča je ibarska magistrala duga je 39 km i ide kroz tunel Lokve čija je ulazna kvota od strane Rožaja na 1.350 m nadmorske visine, te je prate veliki padovi posebno na izlasku iz tunela Lokve. Ti padovi čine više od 7%. Mali su radiusi krivina i sve to čini taj putni pravac vrlo komplikovanim za korišćenje. Kao što vam je poznato, veza sa autoputem je predviđena na padinama Bjelasice iznad naselja Buče Opština Berana. Veza sa tom saobraćajnicom prolazi kroz gradsko jezgro Berana i morate se složiti da je to saobraćajno neefikasno rešenje koje je trenutno nam daje vezu sa autoputem kako nama koji dolazimo do Berana tako i samim ljudima iz Berana jer se moramo kretati kroz centar grada, a vidite i u Kolašinu sada, nakon puštanja ovog tunela, kakve se gužve prave u samom centru Kolašina.

Druga veza autoputa je petlja Crnče neposredno nizvodno od pozicije Bioče. U odnosu na prednja ograničenja ostavljena je idejna trasa koja povezuje Rožaje sa magistralnim putem Bijelo Polje - Berane na poziciji Bioča, odnosno sa trasom autoputa Bar - Boljari - Crnče. Novi pravac bi bio na trasi motel Turjak - Trpeška rijeka - Trpezi - Prisoje - Lješnička rijeka - Bioča. Trasa bi počinjala na ibarskoj magistrali na poziciji motela Turjak na distanci od 625 m i počinjao bi tunel dužine 1.925 m, a kvota ulaska bi bila 1.160 m nadmorske visine, odnosno 190 m niže od postojećeg tunela na Lokvama.

Od izlaska tunela u slivu Lješnice trasa se spušta na 4,2% padine i dobrim dijelom prati postojeći put. Dakle, duplo manja padina nego što je postojeća. Širina kolovoza bi bila 7,5 m, a računaska brzina 80 km/h.

Izgradnja ove komunikacije omogućila bi Rožaju i ne samo Rožaju nego i Srbiji i Kosovu i Makedoniji bržu i sigurniju komunikaciju sa ostalim djelovima Crne Gore i sa budućim autoputem Bar - Boljare - Beograd što je vidljivo iz sljedećih uporednih parametara na relaciji motel Turkaj - Bioča preko Berana i Trpeza tj. Petnjice. Kao što se vidi put po trasi ovog plana značajno bi bio bolji od postojeće dionice ibarske magistrale na relaciji Rožaje - Berane - Bioča kreći je za 17 km. Najvisočija kvota je niža za 190 m. Uspon i pad je manji za duplo. Računska brzina bi bila znatno veća. Vrijeme vožnje skoro duplo kraće, stizalo bi se do autoputa za nekih 20 minuta vožnje, a trenutno treba 45.

Jedno od suštinskih problema daljeg razvoja Opštine Rožaje pored ova dva putna pravca jeste i plan koji se odnosi za lokaciju Vuča gdje Vlada Crne Gore, kao što vam je poznato, ako ne da vas podsjetim, izdala je UT uslove za solarnu elektranu snage 130 megavata koja treba da se uključi u Elektroenergetski sistem Crne Gore. Takođe, na lokaciji Čosovica je podniet zahtjev Vladi za izdavanje UT uslova za vjetro elektranu i solarnu elektranu snage 110 megavata koji u budućnosti treba da se uključe u Elektroenergetski sistem Crne Gore.

Hidroelektrana na rijeci Ibar i Bukovačkoj rijeci su ogromni energetske potencijali tim prije što su iste blizu lokacije solarne elektrane Vuča koja treba biti izgrađena u narednom periodu, koje u kombinaciji predstavljaju stabilan sistem proizvodnje električne energije. Sistem Bukovačke rijeke i solarne elektrane Vuča bi mogao revizibilni sistem hidrocentrale. Rožaje je ogroman energetske potencijal za proizvodnju električne energije i obnovljivih izvora. Vjerujem da negdje imate tu informaciju. Ukoliko je nemate želim ovom prilikom da upoznam Crnogorsku javnost i sve vas prisutne da zaista Rožaje jeste veliki i ogromni hidroenergetski potencijal. Zašto se taj hidroenergetski potencijal nije koristio prethodnih decenija ili skoro čitav jedan vijek to je priča za neke druge uslove, ali u tom smislu suštinske primjedbe Opštine Rožaje vezano za projektovanje novih trasa prenosa dalekovodne mreže i povezivanje iste sa susjednim opštinama i susjednim državama tj. gospodine ministre neophodno je predvidjeti dalekovod od 400 kilovata na trasi Rožaje - Bijela crkva - Biševo - Radetina - Vuča - Tutin sa mogućnosti uključenja na Ribarevine ili pak na postojeći dalekovod koji prolazi kroz Rožaje prema Kosovu čija je jačina takođe 400 kilovata. Po svim energetske potencijalima Rožaje je bi moglo postati centar proizvodnje tzv. zelene energije što kroz nacrt prostornog plana Crne Gore, složićete se, nije adekvatno sagledano. Zbog racionalizacije vremena odustaću od obrazloženja još određenih primjedbi koje je Opština Rožaje dala. Odnose se na turističke potencijale, odnosno se na određene zaobilaznice i odnose se na valorizaciju tj. na potrebu da hidroelektrana na Ibru tzv. Bačka stepenica ostane u porjektu kakva je i bila. Da li će se storiti uslovi za finansiranje iste ili ne to neka ostane za druge, ali na vama i nama je da stvorimo razvojne uslove da se to unese u prostorni plan Crne Gore i posebno da ono što je već unešeno ostane u prostornom planu, odnosi se i na plan za hidroelektranu i posebno na plan za ova dva putna pravca put Peći i put Petnjice. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:18:40)

Zahvaljujem, uvaženi kolega.

Pravo na odgovor ima ministar Janko Odović. Dakle, ministar prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine.

Prije nego što uzmete riječ dozvolite mi da konstatujem da sjednici prisustvuju Imaida Hadžović državna sekretarka ministarstva, Nevena Jovović VD generalne direktorice Direktorata za planiranje prostora i magistar Nikola Ražnatović VD generalnog direktora Direktorata za legalizaciju bespravni objekata. Izvolite, ministre.

JANKO ODOVIĆ (19.04.24 13:19:17)

Hvala.

Uvaženi poslanici, cijenjeni građani,

Pokušaću da dam sažet odgovor na postavljeno poslaničko pitanje.

Kao što znate prethodna Vlada Crne Gore je raspisala Javnu raspravu o Nacrtu Prostornog plana Crne Gore koja otpočela 29.01.2024.godine i bilo je predviđeno da traje 30 dana. Upravo zbog važnosti prostornog plana Crne Gore kao drugog po važnosti dokumenta u državi nakon Ustava kojim se određuje praćenje razvoja cjelokupnog crnogorskog društva i privrede i cijele Crne Gore u narednih 20 godina tj. do 2040.godine ova Vlada je napredlog našeg ministarstva odlučila da Javnu raspravu produži na 90 dana i ona traje do 29.04.ove godine. Upravo zbog ovoga zbog čega je i postavljeno pitanje smatrali smo da svaki građanin po načelu inkluzivnosti treba da dobije mogućnost da se izjasni na dostavljeni prostorni plan Crne Gore. Da bi to olakšali evo i prvi put u istoriji Crne Gore ali i regiona imamo mogućnost da se na prostorni plan u obliku izjasne građani i privreda i zainteresovana javnost i preko internet prezentacije ministarstva na kojoj je takođe dostupna. Ono što treba naglasiti je da kada se javna rasprava okonča procedura je sledeća, dakle, ona traje do 29.04., procedura je sledeća, posle javne rasprave sačinjava se Zapisnik o primjedbama sa javne rasprave. Dakle, primjedbe u javnoj raspravi mogu biti prihvaćene, može biti da se prihvata, da se ne prihvata, našta se daje obrazloženje, posle toga biti i djelimično da se prihvata, takođe, se daje obrazloženje koji dio se prihvata a koji se ne prihvata i na kraju se može dati i obrazloženje da nije osnovana. Posle toga izvještaj o javnoj raspravi se dostavlja Savjetu za reviziju planskog dokumenta. Savjet može donijeti odluku da se zbog količine osnovanih, odnosno prihvaćenih primjedbi plan, odnosno prostorni plan ponovo mora poslati na .. i ponovo mora uputiti na Javnu raspravu.

Dakle, uz sve uvažavanje i opština pojedinačno treba naglasiti da prostorni plan prije nego što je uopšte došao u proceduri pred Vladom dostavljan je takođe i opštinama koje su na njega mogle da se izjasne, odnosno da daju mišljenje. Generalno govoreći posle toga, pošto bude održana ponovo javna rasprava, ako to bude potrebe, prostorni plan će biti takođe dostavljen i Vladi radi utvrđivanja i na kraju se dostavlja i ovom visokom domu radi donošenja.

Mi svakako razumijemo značaj svih pitanja koje ste pomenuli, razumijemo značaj i brzine komunikacije između gradova na sjeveru koji su dosta i razučeni i gdje je putna infrastruktura zaista u užasnom stanju. Evo ja sam iz Pljevalja pa kada idem na primjer siđem sa auto puta do Mojkovca i nekako dođem ali od Mojkovca Tarom do Pljevalja to je zaita rupa na rupu. Tako da vjerujte i te kako razumijem ovo što ste pričali. Takođe, što se tiče bolje povezanosti kao što je na primjer Spajić najavio mi ćemo imati saobraćajnicu koja će biti od Prištine do Sarajeva i koja će prolaziti i kroz Andrijevicu i kroz Bijelo Polje i kroz Pljevlja i nadalje tamo i koja će na bolji način povezivati upravo ove opštine i cijeli sjever, tu trasvezalu, da kažem, Sandžak sa auto putem koji će biti prema Srbiji. Takođe, treba naglasiti da je što se tiče mnogih izvora energije u sadašnjem prostornom planu kakav je u Nacrtu dostavljen upravo sjever predviđen kao prostor na kome bi trebalo da se koncentrišemo na izgradnju postrojenja za obnovljive izvore energije, jer upravo tu imamo i vješta. Što se izolacije tiče na samim planinama imamo i više snijega i tako dalje.

Takođe, treba naglasiti da je u toku izrada i dopuna prostorno urbanističkog plana Opštine Rožaje. Mi smo proaktivno djelovali tako da smo sve ove primjedbe koje ste vi sada iznijeli dostavili i obrađivaču .. Rožaje koji će ih razmotriti i uvrstiti u plan nižeg reda da bi one upravo što prije, odnosno razmotriti da li treba da se uvrste da bi oni odstali i da bi se stvorili preduslovi za njihovu realizaciju. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:24:31)

Zahvaljujem, uvaženi ministre.

Pravo na komentar ima poslanik Nurković. Izvolite.

MIRSAD NURKOVIĆ (19.04.24 13:24:47)

Najvećim dijelom sam zadovoljan Vašim odgovorim i uzeću činjenice da ste zaobišli Rožaje govoreći o vezi Makedonija, Kosovo, nabojali ste sve neke gradove. Znam da putevi ne mogu proći baš kroz sve

gradove, ali zaobilaziti i veće gradove i postojeću infrastrukturu koja postoji tamo, koja je i bolja i zbog terena i zbog klimatskih uslova i zbog svega, a prelaziti na druge dionice nije baš svrsishodno i postavlja se možda pitanje zašto bi se to radilo, ali otom potom. Nadam se ipak da će taj tunel ostati kao magistralni, neće biti kao lokalni put i mi ovim putem samo tražimo to da ostane tu, pa da li će ga neko raditi, ko, kada i sa čim i kakvim sredstvima otom potom, ali da se ne sasiječu sada u korijenu šanse i mogućnosti za razvoj. Vjerujte ove tri stvari, pogotovu ovo što se tiče predviđenja izgradnje dalekovoda i predviđanje tunela prema Peći, te dvije su stvari od krucijalnog značaja za dalji razvoj Opštine Rožaje. U koliko te dvije stvari se ne nađu u prostornom planu vjerujte svi smo zajedno odgovorni i svi smo, moram posle ovako javno iznešene riječi, ne može niko reći da to nije znao, svi smo javno napravili i grijeh prema Opštini Rožaje i napravili smo ogromnu štetu koja se sigurno ne može nadoknaditi u narednih 30 godina u koliko ta dva projekta ne budu onako kako smo dobili primjedbe uvršteni u prostorni plan.

Na Vama je ministre početna odgovornost da se to nađe u planu, na nama kao poslanicima da to usvojimo, a da li će se nešto realizovati kasnije i u kom periodu to sada nije tema za ovu priču niti sam ja, niti Vi u ovom momnetu nadležni za izgradnju svega, ali jesno tu da to predvidimo u planovima. Čini mi se, samo još jednu činjenicu i završavam, 60 kilometara oko Rožaja imate 500 do 600 hiljada stanovnika koji su naslonjeni ili mogu biti naslonjeni na brze ceste dolaska do Crne Gore kako za zimske turizme tako i za ljetnji turizam. U koliko bi se stvorile te pretpostavke brzog ulaska i dolaska do Crne Gore vjerujte mnogi bi možda odustali od nekih drugih destinacija, ali na nama je da stvarmo te uslove, na Vama kao ministru za prostorno planiranje da unesemo to u planove, kao što sam rekao, nas to ne košta ništa. Zahvaljujem i očekujem da ćete založiti svoj autoritet da se ove primjedbe nađu u novom prostornom planu. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:27:26)

Zahvaljujem, uvaženi kolega.

Sada na zahtjev uvaženog kolege i poslanika Mehmeda Zenke dajem pauzu od pola sata. Naravno, proceduru je tražio uvaženi kolega Smailović. Izvolite.

AMER SMAILOVIĆ (19.04.24 13:27:47)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Htio bih samo da podsjetim Vas, kao potpredsjednika Skupštine i sve uvažene poslanike i javnost Crne Gore, da sam već kao predsjednik Kluba Bošnjacke stranke na samom početku ovog saziva Skupštine Crne Gore uputio dopis Kolegijumu predsjednika Skupštine kada je u pitanju održavanje sjednica to je petkom i zaista već postaje na neki način nekorektno, neukusno da imamo istu situaciju iz petka u petak, da se ne poštuje taj dogovor koji smo postigli na Kolegijumu i da se zakazuju sjednice u periodu kada pripadnici islamske vjere moraju obavljati kao jednu strogu obavezu i zaista bih volio da se to poštuje jer je to odluka Kolegijuma i negdje i dobra praksa iz prethodnih saziva da se petkom ne održavaju sjednice i da više petkom ne dolazimo u istu situaciju i dovodimo poslanike islamske vjere u jedan zaista nezgodan položaj. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:28:54)

Apsolutno sam saglasan i uz izvinjenje što smo zbog tehničkih propusta i ovog puta napravili grešku, ja sam ubijeđen da se to više u budućnosti ponavljati.

Sada se za proceduru javio i kolega Momčilo Leković. Izvolite.

MOMČILO LEKOVIĆ (19.04.24 13:29:10)

Gospodine Pejoviću, ovo je više jedna sugestija nego primjedba Vama i Vama se obraćam, da prosto u buduće malo bolje kanališete svu ovu negativnu energiju koju smo i danas ovdje mogli da čujemo kod Demokratske partije socijalista a koja je izazvana prije svega raodm institucija i bezbjednosnog sektora. Dakle, bezbjednosna situacija u Crnoj Gori je potpuno redovna, bezbjednosni sektor radi kao sat hiruški precizno, a institucije sistema rade besprekorno u interesu naroda i u interesu građana. Potpuno, gospodine Pejoviću, razumijem nervozu koja se stvorila jer se krug malo po malo a sve više i više sužava. Vrlo brzo ćemo doći i do onog prvog miliona, vrlo brzo ćemo doći i do ničije kuće, vrlo brzo ćemo doći i do univerziteta, vrlo brzo ćemo doći i do onog sata od milion i po eura, vrlo brzo ćemo doći do imovine od 167 miliona eura, vrlo brzo ćemo rasvijetliti sve one mrlje na istorijskom obrazu Crne Gore koje su se desile ubistvima i

novinara i policijskih službenika, tako da razumijem sa te strane nervzu, ali ta nervoza neka se ispoljava na ulici ili negdje drugo. Jer, kao što je gospodin Katnić rekao, i sud je za svakoga, ali i Spuž je za svakoga. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:31:00)

Zahvaljujem, uvaženi kolega.

Naravno, svako odgovara za svoje političko ponašanje u ovom Parlamentu. Ja ne mogu kanalisati ponašanje bilo kojeg poslaničkog kluba, tako ni kolega iz Demokratske partije socijalista. Hvala Vam na sugestijama, ali mislim da svaki poslanički klub ima pravo da iznosi stavove za koje smatra da su relevantni. Za proceduru se javio kolega Oskar Huter. Izvolite.

OSKAR HUTER (19.04.24 13:31:18)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Eto i Vi ste već intrvenisali i vidjeli ste da je gospodin poslanik Leković zloupotrijebio proceduru u ovom nastupu. U njegovom glasu se čula nervoza, nijesam je čuo danas iz klupa Demokratske partije socijalista, naprotiv, da li je to, gospodine Lekoviću, iz prostog razloga što ste demolirani tokom nastupa na nacionalnom servisu...

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:31:48)

Molim Vas, poslaniče, obraćajte se meni.

OSKAR HUTER (19.04.24 13:31:49)

Molim Vas, imali ste dva minuta, gospodina Lekovića da opomenete i da mu uzmete riječ, jer je sve što je pričao bilo van ikakve procedure i van ikakvog toka današnje sjednice.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:32:02)

Poslaniče Huter, Vi ste potpuno u pravu u dijelu što ne reagujem onako kako Poslovnik to predviđa, već pokazujem mnogo veći stepen tolerancije, tako i prema Vašem poslaničkom klubu.

OSKAR HUTER (19.04.24 13:32:20)

Tako je, ali da Vam kažem, morate biti tolerantni u onoj mjeri u kojoj ste bili tokom izlaganja gospodina Lekovića. Ja samo zbog toga imam zamjerku.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:32:27)

Zato Vam kažem, gospodin Leković se obraćao meni. Ja Vas molim sve što imate da kažete obratite se meni jer na ovaj način kako ste krenuli izazvaćemo replike, a i onda zahtjev naših uvaženih kolega neće imati smisla.

OSKAR HUTER (19.04.24 13:32:41)

Jeste li čuli da je tokom cijelog obraćanja Vama govorio Demokratskoj partiji socijalista, ničim izazvan, iz tog razloga. Nisam uopšte imao namjeru da se javim ali vidim da vas usmjerava kako da vodite sjednicu, odnosno pominje nervozu Demokratske partije socijalista. Znači, mislim da je čovjek zloupotrijebio, da ste trebali da ga opomenete tokom izlaganja, ne da opominjete mene. Znači, morate se naučiti da imate taj

neselektivni pristup. Ako već ja zloupotrebljavam sada proceduru, znači to je reakcija, a akciju je proizveo gospodin Leković. Nadam se da više neće u tom pravcu.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:33:24)

Zahvaljujem.

Poslaniče, molim Vas poslaniče Lekoviću, da završimo. Imali ste priliku apsolutno poštujem i Vaš stav i sugestije i reakcije gospodina Hutera i da damo pauzu.

MOMČILO LEKOVIĆ (19.04.24 13:33:38)

Iz Demokratske partije socijalista su ovdje govorile o predsjedniku Demokratske Crne Gore Aleksu Bečiću i Demokratima kada u ovoj sali nije bilo niti jednog poslanika Demokrata. To je po meni upravo na fonu onoga što sam ja rekao. To je taj poznati sinonim za hrabrost, dakle, govori se u odsustvu poslanika kao što se ovih dana kriju iza gospođe Jelene Perović. Narod to vidi. Što se demoliciranja tiče uvijek svima izlazim na crtu i uvijek ću svima izaći na crtu. Toliko i hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 13:34:17)

Zahvaljujem, kolega.

Sada dajem pauzu od pola sata.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 14:17:52)

Poštovane kolegice i kolege, nastavljamo sa današim radom.

Molim uvaženu poslanicu Anu Novaković Đurović da uzme riječ i da postavi poslaničko pitanje ministru Odoviću.

Izvolite.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (19.04.24 14:18:03)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ministru sam postavila pitanje, da li čet podržati Predlog zakona o lukama o lokalnog značaja koji priprema Klub poslanika Građanskog pokreta URA, kako bi Luka Budva, kao i druge luke od lokalnog značaja se dodijelile na upravljanje lokalnim samoupravama. Takođe, najavili ste da je u toku 2024. godine biti donesena cjelokupna legislativa iz oblasti planiranja prostora. Koje ste tačno zakone inicirali i predložili u ovoj oblasti od početka mandata 44. Vlade Crne Gore. Dobila sam odgovor od ministarstva u međuvremenu i taj odgovor je da kažem jedan lijepi sastav ima uvod, razradu i zaključak o tome kako sve važne odluke treba donositi u konsultativnom procesu, o tome kako je pitanje upravljanja lukama od lokalnog značaja važna i kompleksna tema i kako će Ministarstvo i ministar čelnu kada ovaj zakon stavimo u proceduru, obaviti široke konsultacije kako bi se donijela odluka u vezi sa tim, da li luke od lokalnog značaja treba da budu date na upravljanje lokalnim samoupravama i sve bi to bilo ovako jako lijepo u skladu sa procedurama i principima međutim vi ono što konkretno radite je upravo suprotno onome što ste ovdje napisali mislim na vas i na Vladu u kojoj sjedite. Jer, ste konkretno na sjednici Vlade 28. marta o.g. stavili van snage zaključak kojim je data saglasnost da se Luka Budva da na korišćenje Opštini Budva.

Dakle, ovaj zaključak je donesen u februaru prošle godine i ono što je jako važno ovaj zaključak je za razliku od vaše odluke zaista bio plod konsultacija, a dakle i Vlade i preduzeća za upravljanje morskim dobrom i Opštine Budva i građanki i građana Budva i proizašao je kao rezultat konsultacija u ovom procesu i dogovoreno je potpisan je sporazum da se luka Budva vrati na upravljanje Opštini Budva. U međuvremenu u cilju realizacije ovog zaključka Opština Budva je između ostalog i mijenjala statut Komunalnog preduzeća kako bi se svi neophodni uslovi da se preuzme upravljanje nad Lukom Budva do kraja pripremili. Međutim, Vlada i vi u Vladi ste uspjeli da ovaj zaključak stavite van snage bez ponavljanja bez prethodnog konsultovanja i Opština Budva i građani i građanke Budve su se sa ovom odlukom upoznali iz medija.

Takođe, ste donijeli i uredbu za upravljanje lukama, uredbu o uslovima koje moraju da ispunjavaju luke razvrstane prema vrsti pomorskog saobraćaja i namjeni.

Ja ću se potruditi da ne trošim previše vremena ali svakako i ministar i kolege iz najužeg okruženja ne propuštaju priliku da i na press konferencijama i u različitim medijskim obraćanjima kad nemam priliku da odgovorim me pominju kao i moj rad, tako da ja mislim da je sjajna prilika da ministar i ja porazgovaramo o ovim stvarima.

Dakle, ponavljam donijeli ste uredbu koju moraju da ispunjavaju luke razvrstane prema vrsti pomorskog saobržaja i namjeni i između ostalog u obrazloženju za donošenje ove odluke ste se pozvali na namjeru uspostavljanja međunarodne pomorske linije Budva - Dubrovnik. Ova uredba se konkretno inicirala zbog luke Budva i da budem krajnje precizna ova uredba omogućava da se za dio luke odredi i druga namjena u skladu sa ovom uredbom i ako je primjera radi luka od lokalnog značaja, ona u skladu sa ovom uredbom može dobiti neku drugu namjenu, odnosno može biti recimo data na koncesiju nekom investitoru. Ovo samo potvrđuje i ovu uredbu ste donijeli bez ikakve konsultacije i ovog procesa o kojem govorite da želite da budete transparentni u svom radu i potvrđuje da vi imate prilično jasan stav u vezi sa ovom temom, a on je jedna potpuna centralizacija, suprotno i Ustavu i Zakonu o lokalnoj samoupravi i evropskoj povelji koja se odnosi na lokalne samouprave koja nas obavezuje na decenralizaciju. Tako da bez obzira što ste u ovom odgovoru bili nedorečeni, ono što radite kao Vlada vrlo jasno pokazuje i građanima Budve šta je vaš stav u vezi sa lukom Budva, ali i drugim lokalnim samoupravama šta je vaš stav u vezi sa njihovim upravljanjem njihovim lokalnim dobrima.

Što se tiče drugog pitanja u vezi sa konkretnim zakonom koji ste u oblasti prostornog planiranja do sada predložili Skupštini, naveli ste da Vlada odnosno Ministarstvo na čijem ste čelu analizira nacрте zakona koji su pripremljeni. Dakle, da podsjetim javnost 43. Vlada je pripremila odnosno utvrdila nacрте zakona o prostornom planiranju o izgradnji objekata i o legalizaciji. Ti tekstovi su prošli kompletnu proceduru i prethodnog konsultovanja i formiranja radne grupe i organizovanje rasprave, a vi odgovarate da vam za analizu tih tekstova treba određeni vremenski period i da će se raditi izmjene i dopune.

Moje pitanje je kakav je vaš jasan stav u vezi sa nacrtom zakona koji su već izrađeni i ako radite izmjene i dopune u skladu sa kojim procedurama ćete to uraditi, jer bi to podrazumijevalo da ponovo formirate radne timove, da ponovo idete na javnu raspravu što je u vremenskom smislu onda potpuno suprotno planu koji ste istakli, a to je da do kraja godine bude donesena kompletna legislativa u oblasti prostornog planiranja? Evo da ministar odgovori, pa ću ostatak u komentaru.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 14:25:29)

Zahvaljujem, kolegice.

Pravo na odgovor ima ministar Odović, izvolite.

JANKO ODOVIĆ (19.04.24 14:25:37)

Hvala vam.

Uvaženi poslanici, uvažena poslanice Đurović,

Jako mi je dargo da na ovakav način porazgovaramo rekli ste da je ovo i lijepa prilika, evo ja vas pozivam i da kad god hoćete u Minstarstvo možemo i tamo porazgovarati uz kaficu.

Prije svega, bih skrenuo pažnju jednu na ono što ste rekli pozvali ste se na prekoračenje vremena ste se pozvali na to da je poslanik Vuković postavio pitanje 10 minuta. Vi svakako kao ne znam ko je bio ali na nekoga ste se pozvali - na tuđem ne možete svoje pravo - to je još Valtazar Bogišić rekao i ja mislim zaista da i građani to znaju a i da naši uvaženi poslanici to treba da poštuju jer oni ovdje upravo predstavljaju građane.

Konkretno, oko pitanje vidim da ovdje ciljate na luku Budva, sad smo mi ti koji su građanima Budva uzeli Luku Budva. E pa ovako pošto ste vi bili ti koji ste jelte dali na upravljanje luku Opštini Budva, ja ću samo podsjetiti građane da od toga momenta do momenta kada je ova Vlada donijela odluku od stavljanja na snagu tih zaključaka Opština Budva nije uspjela da apsolutno na bilo koji način operativno uđe u luku da preuzme upravljanje lukom, apsolutno ništa. Znae koliko je prošlo od toga vremena mnogo, a znate li šta to znači, to znači da je taj vaš stavljanje luke Budva odnosno davanje građanima Budve odnosno Budvi, apsolutno jedna šarena laž. Iz kog razloga, zato što niko u luci Budva nije mogao ni da dobije vez ni da operativno bio šta tu uradi jer opština nije operativno upravljanjem lukom Budva. Zašto smo mi morali ovo da uradimo uvažena poslanice, zato da bi se došlo do međunarodne linije Budva, Dubrovnik, vi morate imati operativno upravljanje lukom odnosno aktivnog operatera luke.

Šta ste vi i vaša vlada, gospođo Đurović, uradili da se razriješi odnos sa bivšim odnosno prethodnim zakupcem te luke, ništa. Pa evo ja kažem ništa, zato što imamo pa apsolutno sve papire što se toga tiče. On je i dalje bio tu, policija nije reagovala, nije niko reagovao, a opština ponovo ponavljam nije preuzela upravljanje lukom i to je bio jedini razlog da se donese ovakva odluka.

Što se tiče zakona koji ste pomenuli, vi nas pitate unaprijed da li ćemo mi glasati za ovo za bijeli papir. Pa ja vam moram reći da ja zaista ne mogu ni kao pravnik, ni kao odgovoran građanin ni kao ministar da glasam za nešto što nijesam vidio, a taj vaš predlog zakona niti je u proceduri niti sam ga ja gdje vidio. Kada bude dostavljen mi ćemo se apsolutno i bez ikakve diskriminacije prema njemu odnijeti u zavisnosti od toga, od njegovog kvaliteta i od njegovih efekata na građane i budžet Crne Gore.

Što se tiče ostalog dijela vašeg pitanja koje se odnosi na moj stav, odnosno stav Ministarstva prema zatečenim zakonima. Rekli ste da su oni bili u proceduri. Oni su povučeni i skupštinske procedure. Prema tome, apsolutno više nemaju status o kome pričate. Konkretno, Zakon o legalizaciji apsolutno se mijenja. Dakle, ono što je bilo predviđeno onim što ste vi ostavili, sami ga u suštini povukli iz skupštinske procedure, bilo je totalno neprihvatljivo i za ovu vladu i za mene, kao ministra iz razloga što bi vrlo mali broj građana uspio svoje nelegalne objekte da legalizuje. Odlučili smo se već za to da uz konsultaciju sa parlamentarnom većinom idemo na zakon koji će omogućiti praktično legalizaciju većine, ako ne i preko 90% nelegalnih objekata, a za stambene jedinice koje su porodične kuće do 300 m² neće biti ni naknade za komunalno opremanje, odnosno za tzv. naknade za urbanu sanaciju. Dakle, ići ćemo na to da se zakonom svim građanima koji imaju, koji su morali da grade te porodične kuće većinom na svom zemljištu i na svojoj dedovini jer nije bilo planova zato su ih i gradili bespravno jer evo i danas u 21. vijeku vi imate da u Podgorici, glavnom gradu, nemate sve donijete planove, a da ne pričam o ostatku Crne Gore. Dakle, što se tiče tog zakona idemo na jedan zakon koji će narodu tj. građanima omogućiti da svoje porodične kuće legalizuju praktično besplatno da samo uz taksu administrativnu dok će naravno za veće objekte i to biti predviđene takse, odnosno naknade u većem iznosu.

Što se tiče Zakona o planiranju prostora taj zakon je dosta dobro urađen. Dakle, apsolutno tu podržavam praktično sve što je u njemu rečeno.

Tu imamo i Zakon o izgradnji objekta, tu ste nam ostavili jednu onako, da kažem, popriličnu, izrazio bih se, zamršateljstvo, pa smo tu isto morali da reagujemo, ali radi toga i jesu formirane nove radne grupe, odnosno inovirane stare i u zakonom predviđenom roku je to donijeto. Po planu rada Vlade ovi zakoni biće donijeti do kraja, odnosno upućeni Skupštini do kraja ove godine, odnosno u četvrtom kvartalu ove godine.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 14:31:37)

Zahvaljujem, ministre Odoviću.

Pravo na komentar ima poslanica Novaković Đurović.

Izvolite.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (19.04.24 14:31:43)

Dakle, prvo što se tiče vašeg poziva na kafu u Ministarstvo naravno da mi ne pada na pamet da dolazim kod vas Ministarstvo da sa vama pijem kafu nego vam ukazujem na to da kada me prozivate lično u televizijskim emisijama, na šta apsolutno imate pravo, ponavljam da nisam prisutna tada i da svaku priliku takvu za to koristite pa je ovo odlična prilika da razgovaramo. Što se mene tiče naši razgovori će se samo isključivo voditi u Parlamentu ili eventualno ako budemo zajedno u nekom javnom nastupu isključivo pred očima građana i građanki Crne Gore nikako ne u kabinetu vašeg Ministarstva i ako je to manir vašeg funkcionisanja i sa pojedincima i sa investitorima, ali o tome ćemo drugom prilikom.

Dakle, manipulišete u vašem stilu da je 43. Vlada donijela zaključak da se Luka Budva stavi na upravljanje Opštini Budva, a da u međuvremenu nije urađeno ništa, i te kako jeste. Pomenula sam da je Opština Budva pripremila i interna dokumenta za svoje preduzeće da su postojali intezivni razgovori između Opštine Budva i Morskog dobra u vezi sa preuzimanjem. Jedino što je trebalo jeste da se realizuje ovaj zaključak. On nije bio oročen tako da ste vi to uradili iz vama znanog razloga i mogao je apsolutno da rezultira onim što je bila njegova namjera, a to je da Luka Budva se vrati na upravljanje Opštini Budva.

Što se tiče pitanja koje sam vam postavila i bijelog papira kojim ste mahali u svom stilu, dakle, pitanje je bilo vrlo jasno, nije neophodno da vam dostavljam predlog zakona. Suština tog zakona jeste decentralizacija i ako imate iole poznavanje, a pravnik ste koliko znam o Ustavu, o podzakonskim zakonima i podzakonskim aktima, o evropskim dokumentima vi biste u odnosu i na prostorno planiranje i na upravljanje lokalnim dobrima trebalo već da imate stav. Tako da želite jasno da odgovorite jasno biste rekli da li ste za decentralizaciju, odnosno za to da opštine upravljaju svojim dobrima iako ste svojim potezima vrlo jasno pokazali kakav je vaš stav.

Što se tiče zakona, dakle, rekli ste da se na zakonima radi, da u odnosu na planiranje prostora nema puno korekcija u odnosu na legalizaciju ima, da u inovirane radne grupe. Dakle, ako su inovirane potrebno je da informišete javnost o tome u skladu sa kojim procedurama gdje je bio javni poziv i ko su sada članovi i

članice tog tima i ako se dobro razumijem, vi i dalje stojite pri tome da ćete, iako se radi ponovo na ovim zakonskim tekstovima, do kraja godine završiti kompletnu legislativu iz oblasti prostornog planiranja. Biće prilike da o tome razgovaramo kada ti zakoni stignu u proceduru. Meni je jako drago što ste posebno Zakon o prostornom planiranju i sami konstatovali da je dobro zakonsko rješenje i ako ću vas podsjetiti da ste na Odboru za turizam i prostorno planiranje tada govorili da treba i na tom zakonskom tekstu da se radi, ali razumijem u međuvremenu ste ga pročitali jer ga tada niste bili ni pročitali predlagali ste kao inovativna rešenja ono što smo mi već riješili.

Što se tiče prostornog plana samo još jedna rečenica. Dakle, vaš premijer se posprdavao sa prostornim planom sad ga predstavlja kao valiko dostignuće ove vlade. Meni je drago što je Nacr prostornog plana koji smo mi pripremili na javnoj raspravi. Ono što me malo iznenađuje neki poslanici parlamentarne većine koji su mene optuživali da kasnim sa donošenjem prostornog plana vidim vas potpuno sad razumiju da će se prostorni plan vrlo izvjesno donijeti moguće tek krajem ove godine i ako su postojali pritisci da to bude i krajem prošle godine. U svakom slučaju, biće prilike da razgovaramo i dalje ponavljam sa vama samo u Parlamentu i pred očima javnosti.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 14:36:14)

Zahvaljujem, kolegice Novaković Đurović.

Sada molim poslanika Nikolu Janovića da uzme riječ i postavi poslaničko pitanje.
Izvolite.

NIKOLA JANOVIĆ (19.04.24 14:36:30)

Hvala.

Ministre Odoviću sa saradnicima,
Koleginice i kolege, drage građanke i građani,

Vlada Crne Gore na sjednici 20. decembra 2018. godine je donijela Odluku o izradi Prostornog plana Crne Gore do 2040. godine za cjelokupnu teritoriju Crne Gore i taj plan treba da predstavlja opštu osnovu organizaciju uređenja prostora Crne Gore. On se izrađuje na osnovu prostornog, odnosno programskog zadatka koji je sastavni dio odluke o izradi programskog plana Crne Gore.

S obzirom da se radi o tako važnom strateškom dokumentu, na osnovu čega se jedino i može planirati razvoj naše države, postavio sam vam pitanje:

Kada se može očekivati da bude završen prostorni plan Crne Gore?

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 14:37:14)

Zahvaljujem, kolega Janoviću.

Pravo na odgovor ima ministar Odović.
Izvolite.

JANKO ODOVIĆ (19.04.24 14:37:23)

Hvala, poslaniče Janoviću, na ovom pitanju.

Dakle, još jednom skretanju pažnje javnosti Crne Gore o važnosti ovoga dokumenta koji je evo do 29. aprila na javnoj raspravi. Ovaj dokument je upravo onaj dokument koji je prethodna vlada usvojila, ali o kvalitetu tog dokumenta slijedi, govori i činjenica da je samo do sada pristiglo preko 200 primjedbi i sugestija na ovaj dokument. Tako da ćemo zaista u namjeri da se on donese u što kvalitetnijem obliku čemu su naravno i te kako doprinijeli i ovdje prisutni predsjednik Odbora za prostorno planiranje koji je ovo pitanje aktuelizovao u nekoliko kontrolnih saslušanja i sami građani i stručna javnost nadamo se da ćemo sa ovim primjedbama ono što je bilo dostavljeno, što je prethodna Vlada usvojila, uz usvajanje primjedbi i stručne javnosti i građana imati jedan jako kvalitetan dokument. Upravo da bih konačno se donio ovako važan dokument mi smo odlučili da koliko god i kako god da je on u obliku bio zatečen kada smo tu došli da idemo dalje u njegovo usvajanje jer bi suprotna odluka značila da opet idemo u proceduru koja će trajati pa makar još godinu dana da se izabere stručni tim, da se izabere stručni obrađivač itd. itd. Nadamo se da ćemo po završetku javne rasprave imati situaciju da sa ovih 200, a biće ih sigurno i više primjedbi uz njihovo

implementiranje imamo jedan dokument koji ćemo uspjeti da ponovo predložimo na Vladi i da imamo ako bude potrebno i ako to odluči Savjet za reviziju ovog planskog dokumenta, jer je on taj koji o tome odlučuje ide na javnu raspravu i na kraju ga dostavimo ovom visokom domu na odlučivanje najkasnije u četvrtom kvartalu ove godine, ali mi radimo sve da to bude već u septembru.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 14:39:33)

Zahvaljujem, ministre Odović.
Pravo na komentar ima poslanik Janović.
Izvolite.

NIKOLA JANOVIĆ (19.04.24 14:39:41)

Dakle, shvatio sam da bi trebalo da budu u četvrtom kvartalu ove godine. Međutim, takođe shvatio sam iz vašeg izlaganja i pratio sam da je bilo dosta primjedbi pogotovo te primjedbe su bile sa primorja. Dakle, ja dolazim, bilo je i u centralnom dijelu i u sjevernom dijelu Crne Gore. To su zaista, to je veliki broj primjedbi ako se na prostorni plan čekalo već ovoliko godina onda ne smatram da je nužno da se sada na brzinu nešto završi u narednih par mjeseci ako postoji mogućnost da se uradi još jedan krug praktične javne rasprave i da se građani koji su imali toliko veliki broj primjedbi na koji sami ukazujete da se mogu povodom toga izjasniti. Ne bih sad ulazio u priču oko toga i sigurno da bih volio ja da imamo u Crnoj Gori 10 aerodroma i 15. Međutim kada sam i u priču govorio i nije konkretno vezan za vaš resor dakle, nije normalno da mi ne valorizujemo naša dva aerodroma koji imamo mislim na Tivat i na Podgoricu, a da pored nas u komšiluku imamo aerodrom Tirane i u Tirani i u Dubrovniku koji imaju dnevno preko stotinu sletanja, naši aerodromi koji imaju problema sa tim što ukazuje na problem sigurno menadžmenta, a ne samih aerodroma koji su takođe po kapacitetima slični tim aerodromima koje pominjemo.

Ono što bih ukazao to je da recimo treba obratiti pažnju, jer je dosta primjedbi koliko sam vidio građana bilo upravo na planiranje putne infrastrukture. Pozdravljam svakako proširenje puta na bulevaru Jaz Budva Tivat. Međutim, nije samo poenta proširiti put već je poenta kako riješiti gužve koje se nalaze u Tivtu i Kotoru i Herceg Novom i Budvi i s tim u vezi ne znam dal ste upoznati kolike su gužve u mom Kotoru, ujutru ljudi ne mogu da odu praktično na posao da pođu da ostave djecu u vrtić i u školu kolike su gužve enormne ne samo za vrijeme sezone nego van sezone. Zato sam želio da vas pitam kao dodatno pitanje šta prostorni plan i ovaj dokument koji treba da donesete predviđa u cilju obilaznica oko Kotora i rješavanja tih saobraćajnih gužvi koje su zaista postale toliko enormne da stvaraju kolaps u Kotoru.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 14:42:27)

Zahvaljujem, kolega Janoviću.
Pravo na odgovor ima ministar Odović.
Izvolite.

JANKO ODOVIĆ (19.04.24 14:42:34)

Hvala vam, poslaniče Janoviću.

Zaista izvanredno pitanje i pitanje koje konačno može apsolutno koji se odnosi na dobrobit svih građana, ali i naših turista. Ja sam svedok kolike su gužve upravo i u ovom tunelu Vrmac u ljetu. Evo prošlo ljetu ja sam na primjer u jednom momentu proveo 45 minuta u samom tunelu tako da je to zemlju koja ima ovoliko turista i kojoj je turizam značajan. Kao što znate već u izgradnji i proširenje ovoga putnog pravca Tivat - Jaz to će u neku ruku pomoći da se oni ljudi koji idu od Kotora prema Budvi brže, ali će takođe stvoriti veće gužve za ove ljude koji idu od Budve prema Kotoru. Dakle, mora se tražiti sistemsko rešenje i naravno i ovdje je Vlada onako sa jednim da kažem pristupila sveobuhvatnim načinom za rješavanje. Dakle, u planu je da se gradi brza saobraćajnica koja će povezivati dakle uz obalu, odnosno koja će povezivati cijelu obalu i koja će na taj način sav saobraćaj veliki da kažem ovaj magistralni na sebe preuzeti. Tu će takođe biti izgrađena za svaki grad naravno petlja, odnosno spuštanja za svaki grad, a ovo već bi vam svakako više mogao ministar saobraćaja pričati. Mislim da ćemo na ovaj način uspjeti tu gužvu uvelikoj mjeri ne da u potpunosti riješimo, u velikoj mjeri ublažimo, ali ćemo takođe sačuvati i od svih onih velikih kamiona i ne znam transporta teretne robe slično magistralne pravce, odnosno putnu infrastrukturu koja je magistralnog i lokalnog karaktera.

Takođe kao ideja koja bi mogla da ovdje pomogne konkretno. Oko Kotora je upravo i ova linija o kojoj smo govorili o uvođenju koje će biti vrlo brzo i uvedena između Budve i Dubrovnika koje je pomorska linija tako da će dio putnih, odnosno saobraćaja cjelokupnog biti moguć da se odvija i more. Prostorni plan Kotora je, takođe se planiraju obilaznice oko Kotora tako da ćemo i kroz prostorni plan Kotora koji je u izradi daje rješenje za ovaj problem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 14:45:17)

Zahvaljujem, ministre Odoviću.

Sada prelazimo na sledeće poslaničko pitanje i molim uvaženog poslanika Ilira Čapuni da uzme riječ. Izvolite.

ILIR CAPUNI (19.04.24 14:45:31)

Poštovane kolege, poštovani predsjedavajući,

Ulcinj je drevan grad sa 2500 godina dokumentovane istorije, pojavljuje se u ljetopisima, hronikama, gravurama, romanima, slikama i dvije varijantne znamenitosti u tim hronikama su Stari grad i uvala Valdanos i 1978.godine kad sam se ja rodio. Ulcinjanima je oduzeta ta logična uvala sa ciljem da se napravi jedna vojna baza. I na žalost kao što znamo dobili smo vojno odmaralište privremenog karaktera sa auto kampom. Kad su se stekli zakonski uslovi za povraćaj te imovine počelo je jedna pravna rašomonijada koja je okončana donošenjem Zakona o otklanjanju posledica oduzimanja imovine u Valdanosu. To je Prijedlog zakona koji je predložio gospodin Genci Nimanbegu. Pristupljuje se usvajanju tog zakona zbog činjenice što smo vidjeli neiksren odnos administracije čitave. Zahtjev Ulcinjana 20 godina su krenuli od uprave, od lokalne tj. prvostepenog organa do Vrhovnog suda više puta i kad je gospodin premijer prethodne 2019.godine gospodin Marković došao sa svojim saradnikom tadašnjim Kovačevićem da posjećuje uvalu Valdanos onda i popriča sa Ulcinjanima o povraćaju te imovine onda smo mi zapravo tu subotu dobili već rješenja kad su zahtjevi još po šesti put odbijeni onda smo pristupili donošenju tog zakona i zakon predviđa da za tri godine obzirom da ta imovina je mogla da se vrati prethodnim zakonom i klasičnim Zakonom o eksprijaciji nije to urađeno pa smo pristupili donošenju zakona.

Zakon predviđa da se povraćaj vrši u roku od tri godine, da se prikupljaju aplikacije građana i ja sam pitao gospodina ministra da se da broj uspješno okončanih postupaka povraćaj imovine u uvali Valdanos od usvajanja zakona do sada od tog broja koliko istih se po tužbama zaštitnika državne imovine vode u Upravnom sudu Crne Gore. Kakav je plan nadležnog organa i Ministarstva za okončanje ovih postupaka shodno citiranom zakonu. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 14:48:27)

Zahvaljujem, poslaniče Čapuni.

Pravo na odgovor ima ministar Odović.

Izvolite.

JANKO ODOVIĆ (19.04.24 14:48:34)

Hvala vam, uvaženi poslaniče.

Dakle, od usvajanja Zakona o uklanjanju posledica oduzimanja zemljišta uvale Valdanos kojim se reguliše povraćaj imovine vlasnicima ako im je bila nepravedno oduzeto, pravosnažni okončani predmet, odnosno upravni postupak je u četrdeset predmeta. Međutim, ovi postupci predstavljaju značajan korak ka obezbjeđivanju pravde za bivše vlasnike, te uspostavljanju vrijednosti na kojima se zasniva naša država.

Pored navedenih upravnih postupaka koji su okončani u četrdeset predmeta postoji i 62 predmeta koji se pred Upravnim sudom Crne Gore vode kao upravni sporovi, a po tužbama zaštitnika imovinsko-pravnih interesa.

Upravo, kada sam dobio odgovor na vaše pitanje, kada mi je služba iznijela, ja sam uputio takođe zaštitnicima imovinsko-pravnih interesa zahtjev da se o ovome izjasne, da vidimo zašto se izjavljuju žalbe, da vidimo prosto šta je sporno u tome da neko ko nije bio ranije vlasnik odnosno čiji prije su bili vlasnici javlja tu, jer u takvim situacijama se mora prosto izjaviti žalba. Izjavljivanje žalbe zbog bilo čega, da kažem procesno-pravne prirode, a što bi išlo i samo isključivo u cilju dugovlačenja postupka apsolutno, evo javno ću

to reći, smatram neopravdanim i nesvrshodnim tako da se nadam da ćemo u narednom periodu apsolutno imati situaciju gdje nećemo imati ovoliko žalbi i ovoliko vođenih postupaka, jer to nije dobro ni sam Upravni sud koji je opterećen time, šta automatski nije dobro ni za građane koji duže čekaju, a bogami ponajmanje je dobro i za stare vlasnike koji konačno treba da dočekaju pravdu i vraćaju svoju imovinu.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 14:50:46)

Zahvaljujem ministru Odoviću. Pravo na komentar ima poslanik Čapun. Izvolite.

ILIR CAPUNI (19.04.24 14:50:53)

Zahvaljujem na odgovoru i na interesantnom stavu, ispravnom. Da napravimo jednu malu matematiku. Oduzeto je 200, znači četiri familijama u Ulcinju, znači 204, znači postupak je iniciran za 102, to jest 50% uspješnosti. Zakon ističe za koji mjesec, tri godine ističu, ako se ne varam julu. Ja ću već uz konsultaciju i sa vama i sa drugim poslanicima da pokrenem pitanje da se produži ovaj zakona. Nadam se da ćete dati pozitivno mišljenje što se toga tiče. Ono što takođe hoću da preciziram, da vam postavim dopunsko pitanje, da je daje spisak svih parcela o kojima nije povraćaj iniciran shodno zakonu, znači da znamo ko su ti ljudi da lobiramo da pomognemo. A, što se svrhe žalbi tiče, gospodine ministre imate vrlo pravilan pristup o tome. Radi se o nekim toaletima koji za autokam koji nijesu uvedeni u zemljišne knjige u Katastru Crne Gore, radi se o par asfaltiranih uličica naslednosti maslinade, koji su inače zakonom zabranjene i radi se o nekom stavu koji je jako čudan svim pravnicima, jer ono što je oduzeto mora da se vrati u naturi kao što i piše u zakonu, tako ja bih vas ovdje javno zamolio da date obavezujuće uputstvo, znači vašim organima da se prekine sa tom praksom da se sabotira povraćaj imovine, jer već, kao što sam rekao i prije vidim jedan trend koji traje već više godina da se Ulcinjanima uskraćuju neka imovinska prava, a kao što sam na samom početku rekao Uvala Valdanost je jedna od dvije znamenitosti koja se invarijantno pojavljuje već 2.500 godina u svim mapama i spisima i ljetopisima. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 14:53:03)

Zahvaljujem, poslaniče Čapuni. Shvatio sam da je ovo bio komentar ili dopunsko pitanje. I jedno i drugo.

Pravo na odgovor ima ministar Odović. Izvolite.

JANKO ODOVIĆ (19.04.24 14:53:16)

Hvala vam.

Apsolutno imate podršku. Ja sam upravo i saradnicima rekao da predložimo i produženje važnosti ovog zakona dok se ne okončaju postupci i u tome vas apsolutno podržavam i imate apsolutnu podršku Ministarstva za vađenje ovog zakona produži, kako bi se i cilj njegovog donošenja ostvario i zaista bude zadovoljena pravda za ove vlasnike. U odnosu na dio pitanja koji se odnose na parcela na kojima nije izvršeno vraćanje taj odgovor ćete dobiti u pisanom obliku kada budem za to informacije, ali zaista imate apsolutnu podršku od Ministarstva za produženje vađenja ovog zakona.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 14:54:04)

Zahvaljujem ministru Odoviću.

Sada imamo dva pitanja poslanika Mehmet Zenke i ja ga molim da nam kaže da li želi sad da iskoristi vrijeme koje bi naravno bilo duplirano, pa da postavite oba pitanja sada i onda da dobijete odgovor ministra ili želite odvojeno kako god vi hoćete? Izvolite.

MEHMED ZENKA (19.04.24 14:54:27)

Poštovani ministre,

Ja sam naime postavio dva pitanja. Postavljam jedno od ova dva pitanja.

Prvo je bilo, koliko košta investicija u platou isod zida Starog grada? I drugo pitanje?

Koliko je Morsko dobro ubiralo zadnjih 10 godina sredstva iz Ulcinaj i koliko je uloženo u Ulcinj?

Prvi odgovor ministre dobio sam da je do sada ispod Starog grada investiramo 958.000 eura. Ja vas pozivam ministre unutar vašeg resora imate arhitekata i inženjera. Dođite do tog platoa da vidite će je potrošeno 1.000.000 eura, tako vam Boga. Moji procenitelji, ljudi koji rade po 20 godina slične i veće poslove ni 30% od ove cifre u taj plato nije uloženo. Pozivam vas da vidite taj plato će je potrošeno 1.000.000 eura. Samo za plao šesto i nešto hljada eura je predviđa se i za neke aktivnosti za taj plato. Znači, 160.000 eura kameno-rezački radovi. Molim vas dođite. Nije ovo vaša odgovornost što su prije vas neki planirali, prije vas uradili. Prije dvije godine dok je Demokratska unija Albanaca vodila taj resor, taj sekretarijat koji je bio angažovan u vezi toga posla zaustavio je radove, opomenuo je, kontaktirao je arhitekta. Arhitekta je odgovorio da su meni dali jedan projektni zadatak ka jedan plato, nije Boka Kotorska, to je plato na otvorenom moru, pa smo zaustavili radove dok ne dođe da se revidita taj projekat, nakon što smo smijenjeni s vlasti nastavljeno sa istom praksom. Evo dvije godine taj plato se radi ka Skadar na Bojani. Nemojmo spominjati ovu cifru čitav grad priča, svi smo svjesni što se radi o ovom platou i kakve su po meni u najmanju ruku, učinjene zloupotrebe, da ne upotrijebim neku malo grublju riječ 1.000.000 eura za jedan plato koji stručnjaci procjenjuju na 400.000 eura.

Ministre, molim vas dođite, pogledajte, možda vi nijeste inženjer, možda vi nijeste arhitekta ne znam stvarno koje zvanje imate, ali imate unutar svoga resora stručne ljudi koji će procijeniti to. Zašto su se oglušili na naša opozorenja prije dvije godine da se izvode radovi na platou na otvorenom moru? Oni su nakon obećanja da će revidirati ovaj projekat opet su nastavili po starome dvije godine jedan plato traje da se gradi i još uvijek nijesmo ni na pola posla. Na vas je da dođete, ako ništa drugo, barem zarad odgovornosti prema građanima Ulcinja da vidite šta se radi na tom platou, koliko je para potrošeno na tom platou i koliko se još razmišlja potrošiti 1.600.000 eura sa nekim dodatkom u potpunjavanjem nekakvog projekta za Kacemu koji nije izlazio preko više od 10 godina, a nije u potpunosti završen, ali to je o ovim dodatnim troškovima, nije unutar ovih 950 i nešto koliko govore ovdje 258.000 eura. Ako nemate ovdje čisti dokaz korupcije, ja ne znam će ćete ga naći više u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 14:59:12)

Zahvaljujem, poslaniče Zenka. Pravo na odgovor ima ministar Odović. Izvolite.

MEHMED ZENKA (19.04.24 14:59:19)

Uvaženi poslaniče Zenka veliko vam hvala na skretanje pažnje, upravo na ovaj problem, odnosno problematični primjer trošenja sredstava svih građana. Ono to ste vi dobili kao odgovor su podaci koje sam ja dobio od Javnog preduzeća Morsko dobro. Upravo na ovome i to ste dobro rekli vidimo koliko je prethodni Upravni odbor tog Preduzeća Morsko dobro, znači on sa njegovim predsjednikom bio neefikasan, neću se izjziti nekom grubljom riječju i gdje su ti 958.000 eura? Dobro ste to rekli i prema podacima koje sam ja, da kažem upravo dobio od ovlašćenih procjenjivača radovi tu izvedeni nijesu više od 300.000 eura i javno dajem riječ da ću ispitati upravo cijelokupni postupak koliko je u mojoj moći, ali najavljujem da će novi upravni odbor koji bi trebalo da bude u vrlo kratkom roku u ovom Javnom preduzeću Morsko dobro imati kao prvi zadatak da ispita, da uzme i ovlašćenog procjenjivača i da ispita ovaj slučaj, jer ovo je zaista nedopustivo. Vi ste dobro rekli, imali ste pauzu zbog čega? Pauzu u radovima, ogromnu zbog čega? Zato što je koje su evo i dokumentovali "nijesu kamenorezački radovi bili mogući zbog dejstva talasa po južnom, jugozapadnom vjetru". Neko je tu praktično omašio u planiranju, pa je omašio u projektovanju, pa je omašio u izvođenju i glavnog projekta. Zašto, jer je bilo kasnije utvrđeno da je bilo potrebno proširiti lukobran Luke kacema da bi se zaštitila od talasa? Prema tome, ovdje je i te kako i očigledno došlo do zloupotreba i ja ću svakako rado doći u Ulcinj i sam to vidjeti, ali ono što je najvažnije dati inicijati i nalog novom upravnom odboru kada on bude postavljen na Vladi sledeće nedelje, da mi to bude prvi zadatak da ispitaju ovaj slučaj i da vide zašto je ovdje sadašnji Upravni odbor donio ovakvu odluku i ovako sramno trošio ne bih rekao neku grublju riječ novac svih građana?

BPREDSJEDAVAJUĆI ORIS PEJOVIĆ (19.04.24 15:01:39)

Zahvaljujem ministru Odoviću. Pravo na komentar ima poslanik Zenka. Izvolite.

MEHMED ZENKA (19.04.24 15:01:44)

Hvala na razumijevanju, gospodine ministre, pošto vidim da ste i vi uvidjeli da ova sredstva ne odgovarajuću istini na terenu. Još nas više zabrinjava ovih šesto i nešto hiljada, što žele da upotpunjavaju, odnosno kompletiraju projekat parcele koji je koštao 1.000.000 eura, a zbog 10-15m nije završen taj projekat i sada ovdje vidimo šesto i nešto hiljada plus 1.500.000 eura i još nešto ministre.

Čuo sam malo-prije koleginicu da luka u Budvi pripada Budvi. Je li moguće ministre? Luke pripada gradu, a Ulcinju ne može jedan plato da pripadne. Onda neko svodi pitanje na to, pa nemojte ne vodi ka nacionalnom, to sve vodi na onu priču o kojoj ja govorim godinama, evo dvije decenije, tri decenije koliko sam u politici vidimo tu nepravilnost i zato svakim danom sve više. Možda je bilo prvi tri-četiri-pet godina svrsishodno da postoji Morsko dobro u tim granicama u Ulcinj, poslije toga postaje, kao što je rekao moj poštovani profesor Barbi morsko zlo, barem što se Ulcinja tiče. Svakim danom se to sve više dokazuje. Evo jedan od segmenata dokazivanja što se radi na tome, zato molim vas pošto već nagovještavate novi upravni odbor, stručni ljudi će samo okom procjenjivati, ne nečim drugim, procjenjivati da je tu preko 80% sredstava pošlo negdje drugo, a nikako na taj plato. Može li u 4.000 m² koštati obično bušenje, lomljenje kamenja i stavljanje jedne betonske ploče 900.000, a još da vidite kako su izvedeni radovi, to je ruglo, to je sramota, ne samo za goste koji dolaze da obilaze taj plato, nego sramota za čitavu Crnu Goru, što se dešava niko ne preduzima mjere. Ti kamenorezački radovi, kamenje je po čitavoj ploči, niko ništa ne radi, dvije godine i nešto dana smo trpjeli kamione kako lome, dođite u Ulcinj, pođite u plato Velike plaže na ušću Port Milene, pokvaren je plato, prepolovljen, zaustavljeni radovi, apsolutno neupotrebljen plato. Ja to nijesam somenuo kao dodatno neku sugestiju vama da obilazite ovo mjesto da vidite što se radi po bogastvu Ulcinja. To su dva lijepa, prelijepa mjesta koji su izuzetno izazovna za goste da obilaze ta mjesta. Vidjećete bruku, ruglo i korupciju apsolutno na vrhu. Ako tu nema toga, onda vjerujte mi, onda je problem u našoj glavi više. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 15:05:19)

Zahvaljujem, kolega Zenka. Imamo proceduralnu reakciju poslanika Nikolića. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (19.04.24 15:05:28)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Pejoviću.

Evo, mislim da je dobra prilika da pitamo vas kao člana skupštinskog rukovodstva, imajući u vidu da smo iz sredstava javnog informisanja upoznati da predsjednik Parlamenta Andrija Mandić prisustvuje vojnoj vježbi Vojske Republike Srbije koja se danas završila na Peštorskoj visoravni, pa ako imate informaciju šta predsjednik Parlamenta Crne Gore radi na toj vježbi i koga tamo predstavlja, mislim da bi bilo dobro da podijelite tu informaciju sa građanima Crne Gore, posebno u svijetlu upozoravajućih tonova koje smo sinoć mogli da čujemo u Banja Luci gdje se prijeti secesijom Bosne i Hercegovine i nekim potezima koji mogu destabilizovati stabilnost regiona u kojem živimo, a posebno imajući u vidu da je predsjednik Parlamenta član Savjeta za odbranu i bezbjednost države Crne Gore.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 15:06:42)

Zahvaljujem, poslaniče Nikoliću.

Iskreno nemam informaciju niti mogu da vam dam odgovor. Predlažem, kada gospodin Mandić bude predsjedavao Parlamentom da postavite to pitanje i vjerujem da ćete dobiti odgovor.

Sada predlažem da poslanik Zenka postavi drugo poslaničko pitanje. Izvolite.

MEHMED ZENKA (19.04.24 15:07:05)

Hvala.

Drugo pitanje, gospodine ministre.

Koliko je Morsko dobro ubiralo sredstava po Ulcinj, odnosno iz Opštine Ulcinj i koliko je od tih sredstava uloženo i gdje je uloženo u Opštini Ulcinj? Dobio sam informaciju da je Morsko dobro od 2014 do 2023. godine ubiralo 11.500.000 eura od kojih je Opštini Ulcinj dalo 3.100.000 eura nešto cirka nešto manje malo-više par hiljada eura. Znači 8.500.000 eura je ostalo ne znamo de su ta sredstva, de su uložena ta

sredstva? Samo jedan podatak ministre da ovo apsolutno ne odgovara istini - 700 do 800 vikendica, kućica na Bojani minimalno svaka kućica 700 skinuću tih 50 ili 100 više po 3.000 eura, koliko je to ministre? To je 2.100.000 eura za jednu godinu. Ostavimo 50 i nešto plaža minimalno po 20.000 to je 1.000.000, ja ne znam sad ovo 11.500.000 eura odnosno po dva tri miliona eura godišnje, trebalo bi biti 20.000.000 eura. Znači, Opštini Ulcinj je dato za četiri - pet godina tri miliona i nešto eura za ovaj period, za ova tri miliona što je Opština Ulcinj uzela i ovih osam miliona i nešto eura, kao prvo ne namjenski je potrošila Opština Ulcinj za taj period koliko je koristila ova sredstva osim održavanja čistoće ništa nije investirala u održavanju obale Morskog dobra. Znači, odgovornost Opštine Ulcinj ništa ni jedan cent nije dala za održavanje odnosno za unapređenje obale Morskog dobra i ako je predviđeno zakonom, da su to namjenska sredstva koja treba da se troše u opštini đe se ubiraju ta sredstva. Znači, ovi su zloupotrijebili tri miliona i nešto, da dije plate ili bog zna što ko god bio tada na vlasti. Od ovih 11 miliona osam miliona i nešto oni jednostavno kažu da su za period od 2018.godine do 2023.godine uložili u Ulcinj tri miliona i 683 hiljade eura.

Molim vas ođe vidimo mi stavke, samo jednu stavku, revitalizacija borove šume, molim vas uđite u dokumenataciju tamo vidjećete da se 20 godina ova cifra vrši od 30 i nešto hiljada eura revitalizacijom borove šume. Oni koji su dobro razuiju u u šumarstvu, imali bi smo još jedno pet borovih šuma u Ulcinj da su ova sredstva namjenski potrošena, samo se vode ovde kao cifre, troše se ali niše te revitalizacije nema. Borova šuma da vas podsjetim je 800 do 1000 metara duga, 50-60 metaras široka, možda se neko od vas razumije u šumarstvo, kad bi se trošilo 700-800 hiljada eura na ovu revitalizaciju, zamislite kakvi bi smo borovu šumu imali još dvije, tri, četiri, pet, šest, a imamo istu tu borovu šumu, par borova više, par borova manje, koliko je bilo prije 50 godina čak i manje.

Drugo, provjerite dobro ovih 11 miliona, nijesam za džabe rekao kada je bio most na Bojani, kad sam rekao do Ulcinja za dvije godine sagradiće Opština Ulcinj od sredstava Morskog dobra, sagradiće taj most, jer preko dva miliona ipo do tri miliona i po je sredstava koje Morsko dobro bira od Opštine Ulcinj 30 samo zapamtite, Morsko dobro godišnje po nekom izvještaju osam deo devet miliona eura ubira godišnje, od tih tri miliona Ulcinj. Znači, preko 30 i nešto posto od čitave obale Morskog dobra od te prihode Opštini Ulcinj. Zamislite koliko je zaknut budžet Opštine Ulcinj ako je morsko, ja rekoh plato jedan plato ne može nam pripadati, svuda pripadaju luke opštinama koje prihoduju ovaj plato ne prihoduje, a ne može da nam pripada. Drugo, tri kilometra imate granicu Morskog dobra u Ulcinj, daj navedite mi gospodine ministre Vi ste relativno kratko u toj poziciji, zato Vi ste predamnom, moram pred vama kao što sam i pred drugima, bez obzira što ne snosite taj nivo odgovornosti ka zadnjih tri decenije drugih. Ali vi ste na toj poziciji, pa Vas pozivam da se što prije donosi novi Zakon o morskom dobru slično Hrvatskoj, slično Italiji. Molim Vas, dajte mi malo vremena vidim nema naroda ođe pa možemo da se ispričamo malo o jednom velikom problemu što ima jedna opština koja se permanentno pljačka 30 godina, bukvalno pljačka. Nije se džabe reklo i za vrijeme bivše Jugoslavije, račun čitavog turizma Ulcinj je bio u Budvi, Ulcinjska revijera račun je bio do 1987.godine u Budvi za jednu platu smo morali da pitamo, a prihodovali smo po 100 miliona maraka godišnje. Hoćemo li nastavimo sa ovom praksom ili ćemo da stanemo, hoćemo li da kažemo da je Ulcinj jedan grad u Crnoj Gori ili crnogorski grad, to je na vama da mene odgovorite. Znači, vašim radom ćete dokazati koje nama mjesto pripada u Crnoj Gori. Ovo su ozbiljna sredstva za jedan budžet grada, znate što znači za Budžet grada Ulcinj koji važi na mjestu najbogatije opštine kao što jeste po resursima, važi kategorije siromašnih opština. Sa ovim vrijednostima, sa ovim parama znate li šta je za jednu opštinu dva miliona eura godišnje da ima u svoj Budžet, vazda nam neko spočitava da neko bolje hoće da čuva naš grad nego što mi Ulcinjani to čuvamo, da će valjda neko bolje planirati nego što mi Ulcinjani želimo da bude planirano. Samo da vam kažem, kad su ulcinjski kadrovi vodili crnogorski turizam osamdesetih godina, Ulcinj je imao 60% smještenih kapaciteta čitave Crne Gore, kad su ulcinjani vodili, kad su ulcinjani imali kapetane, kad je napravljena flota Barska od pet brodova i peta kapetana je iz Ulcinja bilo, koliko ima kapetana u Ulcinj danas i to sve po stranim brodovima. Od 200 ni 20 nemamo, imali smo 400 plovnih jedinica od jednog vagona do 300 vagona, sad imamo samo pasare i po koji malo veći čamac od 10 metara. Ovo 400 smo imali kad smo mi vodili pomorstvo, čak smo imali brodogradilište naše prije 150 godina, sada nemakmo ni pristaniše za brodove, za čamce nemamo. Ovo vam je jedan ozbiljan izazov, ozbiljan problem i jedan izazov da se dokažete jednom gradu, jednom narodu koji živi u tom gradu odnosno ljudima koji žive u tom gradu, da ćete obratiti posebnu pažnju na taj grad. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 15:15:48)

Zahvaljujem, poslaniče Zenka.
Pravo na odgovor ima ministar Odovi'.
Izvolite.

JANKO ODOVIĆ (19.04.24 15:15:54)

Hvala vam.

Uvaženi poslaniče Zenka, podaci koji ste dobili u odgovoru podaci Javnog preduzeća Morsko dobro. Samo bih skrenuo pažnju da je prema podacima dostavljen od strane ovog preduzeća za period od 2014. do 2023. prihod od kupališta i privremenih objekata u opštini Ulcinj su 11.667 ali za period od 2014. do 2018.godine opštini Ulcinj od prihoda od kupališta tri milina 94 hiljade eura. Dakle, ovdje se radi o periodu koji je od 2014. do 2018.godine, a ovamo su gore dali naravno od 2014. do 2023.godine. Ja ću napomenuti samo da je ovaj Zakon o morskog dobru star preko 20 godina odnosno 30 godina. Tako da ćemo i te kako biti spremni da ga mijenjamo, ja koliko sam upoznat u novom u dogovorima koji se dešavaju i pregovorima upravo će se desiti da opštine dobiju na upravljanje svoj dio Morskog dobra.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 15:17:05)

Zahvaljujem, ministre Odoviću.

Pravo na komentar ima poslanik Zenka.

Izvolite.

MEHMED ZENKA (19.04.24 15:17:11)

Jednostavno ovo nije replika vama ministre, replika je ovome dokumentu koji ni iz bliza ne pokazuje realno stanje ubiranja prihoda iz opštine Ulcinj. Zato ja uporno prozivam promijenite taj zakon da ulcinjani imaju nešto dobro od toga zakona, a ne da bude na štetu samo jednog grada. Jer ovaj zakon niko apsolutno na primorju zadovoljan nije sa ovim zakonom, i rekao sam prije vašem premijeru, stiće se dojava da kao Albanac koji potičem iz jedne opštine će je većinsko stanovništvo Albansko da to potenciram kao jedan nacionalni probelm jedne manjine. Što se tiče bogastava te opštine će živi, će gravitira ta manjina u Crnoj Gori, ali nameće se htjeli mi ne htjeli nameće se to pitanje kad nam dolaze ovi podaci, pa se VI postavite na moje mjesto, budite vi ulcinjanin, budite vi Albanac, postavite se malo na moje mjesto, uzmite ove podatke pa ih pogledajte, uporedite sa podacima u drugim opštinama. Rekao sam i prije, samo pogledajte granični pojas susjedne opštine hvala bogu meni je bilo što susjede opštine imaju više ingerencije u zoni Morskog dobra. Meni je milo, daj bože da imaju još više ingerencije. Ali mi je izuzetno krivo i revoltiran sam kao čovjek i kao političar i kao predsjednik jedne racionalne partije, kao poslanik sa ovim podacima što se čini od jednog grada u Crnoj Gori koji se 40 godina uporno uzima se vraće se na kašiku, uzima se na lopatu. Što je da ne spominjem vrijeme privatizacije, opet nije replika vama ovo je decenijski problem, više decenijski problem Ulcinja. Mislim da je krajnje vrijeme, nemojte misliti da nemamo mi kadrove, izuzetno smo spremni kadrovima, izuzetno mnogo volimo svoj grad i hoćemo da radimo u poboljšanju uslova za naš grad. Evo dolazi maj, kakav će plato da vide gosti, što će da vide gosti očekujemo preko 20 hiljada gostiju u maju, to je taj .. problem. Na vama je da se dokažete, jeste li iskreni u time o tome što se rekli, što je vaš premijer rekao da će se raditi u izradi novog zakona do kraja godine. Ako bude pristupili izradi toga zakona onda imate istorijsku priliku, da ispravite višedecenijsku nepravdu prema jednom gradu i ljudima koji žive u tom gradu. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (19.04.24 15:20:27)

Zahvaljujem, poslaniče Zenka.

Kolege, poslanici ovim završavamo današnji radni dan.

Nastavićemo sa pitanjima u ponedjeljak 22.aprila u 11 časova.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 11:11:49)

Uvažene kolege, uvaženi ministre zdravlja sa saradnicima,

Nastavljamo Teću posebnu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini.

Prelazimo na postavljanje pitanja Vojislavu Šimunu, ministru zdravlja. Sjednici prisustvuju državni sekretari Milena Cojić, Mirjana Vlahović Andrijašević i Aleksandar Sekulić.

Prvo pitanje je postavio poslanik Ervih Ibrahimović.

Ima riječ Ervin Ibrahimović. Izvolite, kolega.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (22.04.24 11:12:24)

Zahvaljujem, poštovana potpredsjednice sa saradnicom.

Poštovani građani, uvaženi ministre sa saradnicima, iako znam da ste nešto više od pet mjeseci na mjestu ministra zdravlja, ali zbog važnosti zdravstvene zaštite građana postavio sam pitanje:

Da li ste u ovih pet mjeseci analizirali i prepoznali slabosti koje ima naš zdravstveni sistem?

Mislim da je gorući problem u zdravstvu u Crnoj Gori odlazak ljekara. Vjerujem da ste to sa vašim stručnim timom analizirali i da li ste pogledali koje sada imamo izazove zbog odlaska ljekara i da li ste radili neku analizu kako će biti za deset godina ako se nastavi ovakva tendencija odlaska ljekara?

Isto tako, uvaženi ministre, čitajući, razgovarajući sa građanima, naročito sam se interesovao za zdravstvenu zaštitu na sjeveru Crne Gore i došao sam do nekih podataka koji, da ne kažem da su alarmantni, ali sigurno su već veliki izazov za zdravstvenu zaštitu građana sjevera. Samo da napomenem da imamo na primjer u Rožajama nedostatak ljekara, posebno porodične medicine. Iskreno, nisam stigao da pročitam vaš odgovor, stigao je prije 15-ak minuta, ali to ću u drugom dijelu komentarisati.

Da krenemo od onoga što se tiče građana. U Rožajama imamo šest ljekara koji bi mogli da se prijave za specijalizaciju porodične medicine, ali se nisu prijavili, tako da imamo šest izabranih ljekara od kojih je jedan na porodiljskom bolovanju, tako da izabrani ljekari za odrasle, pet ih je u Rožajama. To sada da malo pretvorimo u cifre i onda ćemo doći do jednog zabrinjavajućeg podtaka, uvaženi ministre, da mi imamo pet ljekara za odrasle na dvadeset hiljada građana. Ako to podijelimo malo prostijom matematikom onda bi to bilo jedan doktor na četiri hiljade građana što naravno niti može biti kvalitetno niti može biti izvodljivo. Mene interesuje da li ste vi prepoznali zašto ljekari izbjegavaju porodičnu medicinu. U razgovoru sa njima ja sam bio slobodan da pitam, prije svega oni koji su mi iskreno odgovorili, rekli su da je vrlo zahtjevan dio posla i neću reći da nemaju satisfakciju, nego da je previše izazovan, da probamo to malo

prostije još da spustimo na broj. Dakle, samo na primjeru Rožaja možete da shvatite onaj program o kojem se pričao da će imati na jednog doktora dvije hiljade građana i tada smo imali možda neki upit da li je to dobro, ali najavljivano je pompezno da je dobro. Danas imamo slučaj da to se pokazalo da nije dobro, niti ljekari mogu da odgovore kvalitetno tom izazovu, niti građani dobijaju kvalitetnu zaštitu. Tri minuta, obećao sam da neću produžiti, vrlo kratko, obećao sam da neću dužiti.

Postavio sam pitanje isto da li ćete nastaviti u 2024. godini rekonstrukciju Doma zdravlja u Rožajama. Da podsjetim da je do sada urađena fasada, kotlovi i prozori. Imamo dotrajalosti stare zgrade, imamo dotrajalu vodovodnu i elektroinstalaciju. Postavio sam pitanje u sklopu toga da li će se u 2024. godini obezbijediti sredstva za digitalni mamograf, Kao što znamo, 70 i nešto hiljada je obezbijeđeno, ali je zbog cijena na tržištu povećano i vjerujem da ćete vi kao doktor razumjeti značaj digitalnog mamografa za domove zdravlja ne samo u Rožaju nego u svim domovima zdravlja na sjeveru. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 11:16:39)

Zahvaljujem, uvaženi poslanici.

S obzirom na značaj teme, ja sam dozvolila prekoračenje, a vi ste uvijek inače korektan poslanik, poštujuete vrijeme, tako da uvijek možete malo da prekoračite.

Dajem riječ ministru Šimunu. Izvolite, ministre.

Dajem pauzu dva - tri minuta dok tehnika osposobi mikrofone.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 11:25:58)

Kolege, nastavljamo. Izvinjavamo se zbog ove male tehničke greške jer mikrofoni nisu radili.

Dajem riječ ministru zdravlja gospodinu Šimunu. Izvolite, ministre.

VOJISLAV ŠIMUN (22.04.24 11:26:12)

Uvažena predsjedavajuća, uvažene kolege poslanici, uvaženi poslanici Ibrahimoviću,

Zahvaljujem na konstruktivnom pitanju i mislim da je vrlo kvalitetno koncipirano i da kroz odgovor možemo dosta toga da pružimo.

Naime, što se tiče izazova zdravstvenog sistema koje smo zatekli, a po preuzimanju moje uloge, opet kažem to je problematika koja perzistira duže vrijeme i sa kojom se bori ne samo naš zdravstveni sistem već i oni u okruženju, nažalost i u Evropi, ono što je prvo zapalo u oči jeste neadekvatna infrastruktura i možda nedovoljno i neravnomjerno ulaganje u infrastrukturne zdravstvene objekte širom Crne Gore. Drugo pitanje, upravo ono što ste naveli, jeste i pitanje kadra. Ne samo toliko broja kadra koliko neadekvatne distribucije. Naime, sasvim je jasno da upravo zdravstveni radnici gravitiraju ka regijama Crne Gore koje su bolje razvijene, koje pružaju bolje uslove za život, za rad, ujedno i kulturne neke sadržaje, sadržaje za porodicu samih ljekara, pa stoga centralna regija je uvijek atraktivnija i bolje zasićena ljekarima nego što je na primjer sjever ili čak i jug u nekim svojim segmentima. Osim toga, od problema nailazimo naravno i na neadekvatne uslove rada u smislu nedovoljnosti opreme savremene i toga ste se dotakli, između ostalog, u vašem pitanju. Osim svega toga je i pitanje povezanosti samih zdravstvenih ustanova, odnosno nižeg stepena digitalizacije koji je praktično savremena jedna tekovina i zahvaljujući kome možemo vrlo lako da obezbijedimo kvalitetnu komunikaciju između kolega u primarnom, sekundarnom, tercijalnom nivou i u perifernim područjima, a kojim bi obezbijedili komfor pacijentu i pružili zdravstvenu uslugu na jednostavniji način.

Ministarstvo zdravlja na čijem sam čelu, kao što ste rekli, unazad nekih pet mjeseci - šest već je preduzelo izvjesne radnje koje će adresirati pomenute probleme. Naime, prvi korak jeste upravo unapređenje primarne zdravstvene zaštite i visoko na agendi jeste upravo reforma primarne zdravstvene zaštite. Kao što znamo, 2005. godine već je otpočela reforma primarne zdravstvene zaštite koja je u međuvremenu izvjesnim odlukama, a i konkretno činjenjem ili nečinjenjem i nedovoljnim adekvatovanjem praktično izgubila onu primarnu formu, te tako i sam taj pojam izbranog ljekara, tima izbranog ljekara gubi svoje obrise, a vidimo i strukturirani model plaćanja koji je praktično sada nepostojeći. Tako sada što moramo prvo uraditi jeste da reformišemo primarnu zdravstvenu zaštitu. Već smo stupili u kontakt sa ljudima koji su to nekada radili, Slovencima, i sa ministarkom zdravlja Slovenije i sa dekanom ljubljanskog fakulteta smo već preduzeli neke mjere da prvo postavimo tu jednu osnovu. Smatram da ljekar porodične medicine mora biti u centru jednog multidisciplinarnog tima koji je sastavljen ne samo od medicinskih sestara i tehničara i patronažnih, već i farmaceuta i oftalmologa, radiologa, interniste i on je taj koji medira među njima. To je ono što bi činilo samu specijalizaciju porodične medicine poželjnijom i to je ono što joj daje praktično smisao i čija je potpuna svrha. Ono što je još predviđeno planom novog zakona o

zdravstvenoj zaštiti jeste da ta mogućnost dobijanja specijalizacije porodične medicine za domove zdravlja bude moguća odmah po obavljanju pripravničkog staža bez daljeg čekanja, stažiranja. To je nešto što bi bio dodatan motiv za uzimanje iste.

Što se tiče daljih nekih benefita i konfora koji smo obezbijedili ljekarima u domu zdravlja, uveli smo i osmočasovno radno vrijeme u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, pa na taj način smo kako medicinski tako i nemedicinski kadar oslobodili neplaćenog rada danima vikenda. To je sada jedna nova mogućnost i način da oni steknu zarade upravo dežurstvima vikendom, a sa druge strane manje su opterećeni. Međutim, ono što moramo imati na umu jeste činjenica da su naši izabrani ljekari preopterećeni administracijom. Upravo poduzimamo nekoliko koraka u cilju regulacije tog procesa. Radna grupa koju smo formirali na nivou Ministarstva zdravlja u saradnji sa ljekarima i drugim predstavnicima relevantnih institucija i IT sektora već je izradila djelimičnu optimizaciju softvera na primarnom nivou koji je pojednostavio korake za neke procedure poput izdavanja uputa, poput izdavanja termina, poput regulacije samog unosa anamnestičkih podataka i sl. i taj proces je sada redukovano, pa ljekar ima mogućnost da se bolje posveti samom pacijentu.

Ono što moramo imati na umu jeste da se radi mapiranje kadra i da smo te podatke otprilike pokupili i da će kroz obradu Instituta za javno zdravlje dati koncizan plan u kom smislu idemo i kako ćemo bolje adresirati nedostatak i nedovoljnu raspoređenost kadra.

Ono što bih isto napomenuo jeste da u Domu zdravlja Rožaje ima tačno 28 doktora od čega je sedam izabranih doktora za odrasle, dva su specijalizanta porodične medicine i ove godine sam predvidio još tri specijalizacije porodične medicine i jednu subspecijalizaciju iz pedijatrije. Dakle, ono što je traženo uz uvijek moguću dopunu i korekciju plana prema potrebi. Bilo je više pitanja, bilo je i za mamograf, pa zbog toga. Uglavnom to je što se tiče tog aspekta, znamo sada i neke bolje finansijske uslove, ali treba pružiti i dodatan sadržaj narodu.

Što se tiče digitalnog mamografa, tačno je da su bila opredijeljena sredstva od Fonda u vrijednosti 70.000 evra za nabavku. Predviđeni su veći troškovi zbog izmjena uslova na tržištu. Ono što mi imamo mogućnost i što sam već stavio u pogon jeste mogućnost zaduživanja za medicinsku opremu od oko 20 miliona za 2024. godinu. Sve ustanove su dobile da nam daju listu prioriteta. Mamograf je stavljen na listu prioriteta za Dom zdravlja Rožaje tako da će on biti nabavljen čim obavimo sa relevantnim ustanovama i dobijemo odgovarajući kredit.

U vezi radova za rekonstrukciju Doma zdravlja Rožaje, već znamo šta je urađeno preko MMP2 programa, kao što ste i naveli, zamijenjena dva

kotla, urađena fasada, izolacija krova, tu je nekih 185.000 evra vrijednosti, ali što se tiče planiranih daljih ulaganja imamo za sada kandidovan projekat rekonstrukcije stepeništa i dijela Radiologije u vrijednosti od 40.000 evra. To je u proceduri i finansiraće se u okviru aktivnosti Izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija zdravstvenih ustanova koja postoji kao budžetska linija. Tako da ćemo adresirati i taj problem, a naravno uvijek i za druge projekte smo raspoloženi i to nam je tendencija.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 11:34:51)

Zahvaljujem, ministre.

Prekoračenje od tri minuta. Znam da je bilo više pitanja, ali vrijeme za odgovor je pet minuta. Ako jednom prekršimo neko pravilo onda moram dati dodatno vrijeme i poslanicima koji postavljaju pitanja. Evo sada neka ovo bude izuzetak, nadam se da će kolege biti u granicama vremena koje je dozvoljeno za postavljanje pitanja i komentarisanje pitanja.

Izvolite, kolega Ibrahimoviću. Imate pravo na komentar.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (22.04.24 11:35:21)

Gospodine ministre, ja bih vas pustio još da pričate, jer vidim da imamo slična razmišljanja o problemima u zdravstvu i ovo što ste me obradovali vašim odgovorom možda je trebala kolegunica još da pusti da pričate, jer obradovaće građane, ne samo sjever nego i cijelu Crnu Goru. Ali da krenemo redom.

Krenućemo od digitalnog mamografa. Koliko sam vas shvatio biće u 2024. godini i raduje me, ne moram posebno pred doktorom pričati koliko je to značajno za žene i za prevenciju i ono što sva istraživanja međunaroda standardizacija i analize kažu da žene preko 50 godina treba u dvije godine da vrše kontrolu. Vjerujem da je ovo još jedan podsticaj da žene shvate to ozbiljno kako bismo spriječili smrtnost kada je u pitanju tumor dojke.

Kada pričamo o rekonstrukciji Doma zdravlja u Rožajama, vjerujte radi se o vrlo staroj zgradi, da kažem poluzadovoljan sam odgovorom iz razloga što mora se tu dati jedan dodatni zamajac, i vi ste prepoznali da je atraktivniji jug i srednja regija u odnosu na sjever. Zamislite taj doktor koji dolazi na posao u takvom ambijentu gdje je namještaj star 20-30 godina, eto i to je jedan stimulans, da doktori kada dođu na svoja radna mjesta osjećaju da i država brine o njima. Zato sam i pomenuo da je važno i da se namještaj zamijeni poslije toliko vremena.

Ono što je važno, uvaženi ministre, da znate da neki raniji menadžmenti, nisam od onih koji kritikuju sve što je ranije bilo da nije valjalo, treba pohvaliti da je raniji menadžment u saradnji sa dijasporom iz Rožaja uspio da kupi najmoderniji rentgen koji je blizu 60.000 bez PDV plaćen, isto tako je dijaspora prikupila sredstva da izgradi lift u Domu zdravlja u Rožajama. Možda je to dobra jedna priča da i vi u saradnji sa ljudima humanistima koji žele da pomognu svojem kraju nastavite taj način saradnje. Naravno, sa druge strane da ne očekujemo da nam kupuje medicinsku opremu dijaspora, prije svega treba da država da snažan akcenat i u vašem odgovoru sam to razumio.

Vrlo kratko za porodičnu medicinu, pošto sam obećao potpredsjednici za vrijeme. Vi znate ranije je bila ona kapitacija, znači po pacijentu su dobijali ljekari. Ne kažem da je najsrećnije rješenje, ali moramo naći neki stimulans da ti ljekari ipak se osjećaju vrijednim i zadovoljnim onim što rade. Imamo zajedničku definiciju. Svi smo imali prilike i dobrim i lošim razlogom da odemo kod ljekara i kada dođemo kod njega, evo primjer u Rožajama, njemu treba 15 minuta da uradi neki svoj pregled. Znači treba mu 15 minuta, zamislite treba da sjedne, da pregleda pacijenta, da mu vidi dokumentaciju, da se okrene kao daktilografkinja, tu smo sličnog razmišljanja, da ubacuje podatke i na osnovu toga da završi taj posao. Ne može doktor kvalitetno da uradi svoj posao za tih 15 minuta, još ako tome dodamo da nije dobro povezano sa sekundarnom i tercijalnom tom vezom koju treba da ima prema važnijim centrima. Moramo ljekarima reći, država je riješila da se ozbiljno bavi zdravstvenim sistemom i moramo ljekarima omogućiti. Raduje me ovo što ste rekli, da mislite da ćete dati još specijalizacije kada je porodična medicina, ali posebno na sjeveru moramo dodatne stimulanse tim ljekarima dati. Iz Rožaja danas imamo najuspješnije ljekare, a i iz drugih gradova sjevera, u Njemačkoj, Švajcarskoj, zemljama Skandinavije. Ako ti ljudi gore mogu da budu jedni od najboljih doktora, nije dobra da ih izgubimo, da odu iz naših krajeva. Još jednom poziv, uvaženi ministre, mislimo na te kvalitetne doktore, stvorimo im uslove da ostanu onamo gdje se i oni najbolje osjećaju, a to je u svojim gradovima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 11:39:32)

Zahvaljujem kolegi Ibrahimoviću.

Pitanje je postavio poslanik Boris Mugoša. Izvolite, kolega.

BORIS MUGOŠA (22.04.24 11:44:19)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Uvaženi ministre sa svojim rukovodećim timom, poštovane poslanice i poslanici, uvažene građanke i građani,

Postavio sam pitanje vezano za jedan veoma značajan privredni subjekt u okviru zdravstvenog sistema, radi se o Montefarmu. Sama činjenica da se njemu transferiše oko 120 miliona eura za lijekove i medicinska sredstva i za bruto plate govori o tome da se zaista radi o izuzetno značajnoj instituciji i mislim da generalno oko položaja Montefarma moramo otvoriti širu debatu u crnogorskom parlamentu.

Moje pitanje ima dva segmenta, jedan je politički, jedan je stručni. Zbog toga sam vas pitao kako komentarišete ocjene jedne partije koja participira u 44. Vladi, predsjednik i potpredsjednik te partije su vaše kolege ministri u toj vladi koja kaže da je smjena donedavnog direktora Montefarma atak na njihovu partiju. Citiraću jer ne bih volio da se miješam u koalicione odnose. Rekli su da "imaju opravdanu bojazan da određeni funcioneri iz PES pokušavaju da na mala vrata vrata kadrove bivšeg režima i da oni kao kredibilan koalicioni partner neće dozvoliti radnje i poteze koji imaju namjeru da naštete crnogorskoj javnosti i građanima kroz izbor neadekvatnih kadrova na najodgovornijim pozicijama", tako da se radi o oštrim ocjenama. Takođe su rekli da ukoliko vi smjenite donedavnog direktora da će oni preispitati zajedno sa drugim partnerima u 44. Vladi vašu poziciju ministra prilikom rekonstrukcije. Interesuje me vaš osvrt na ove sad, da li su ozbiljne optužbe, ali su optužbe od onih koji sa vama vrše trenutno vlast, odnosno sa partijom gdje ste vi, čini mi se, u rukovodstvu te partije. To je jedna stvar. Meni je mnogo bitnija druga stvar. To je priča oko funkcionisanja te institucije gdje su oni vama rekli jednu ocjenu koja je meni da, budem potpuno iskren jer tako funkcionišem kao opozicionar, prilično čudno da vi promovirate farmaceutski lobi iako ste na toj poziciji tada bili par mjeseci, ali ozbiljna je to optužba, dok sa druge strane ste vi, odnosno vaše ministarstvo kroz Komisiju za kontrolu rada te zdravstvene ustanove objavili da ste konstatovali niz zakonskih rješenja, velikog broja zakona, sad teško je i nabrajati broj zakona koji je utvrđen da je prekršen po nalazima komisije. Ja ne mogu da kažem, nije to moje mišljenje. Tu se kaže da je više puta prekršen Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o radu, Zakon o upravljanju i kontroli u javnom sektoru, o državnoj imovini, javnim nabavkama, Zakon o obligacionom odnosima, sistematizacija, pravilnici razni i tako dalje.

Za kraj, što je veoma važno apropo određenih procesa koji se dešavaju u Crnoj Gori po mom mišljenju sa elementima teatralnosti vezano

za neka privođenja i tako dalje, mislim da se prelazi mjera bilo kakvog ukusa, što ste vi konstatovali, odnosno vaše Ministarstvo zdravlja?

U saopštenju Ministarstva zdravlja piše da je bivši direktor mimo obaveznih internih procedura dodjeljivao svakog mjeseca istim zaposlenima određene finansijske nadoknade bez ikakvog obrazloženja i utemeljenja u odluci. Prema preliminarnim ocjenama u ovu svrhu utrošeno je oko 200.000 eura, pominjem cifru oko 200.000 eura jer vidimo što se dešava oko cifre od 60.000 u jednom drugom primjeru, a samo tokom 2023. godine potpisao 160 odluka o stimulacijama po različitim osnovama. Radi se o ozbiljnim optužbama, čak kad bih vam čitao naslove iz novina - Marinović prekršio niz zakona mimo plana, potrošio 1.700.000 eura, imamo drugi naslov da je Marinović prekršio zakonske procedure i zloupotrijebio položaj. Prosto me interesuje da li ste nalaz te komisije prosljedili nadležnim tužilačkim organima na njihovo dalje postupanje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 11:44:26)

Zahvaljujem kolegi Mugoši.

Riječ ima Vojislav Šimun, ministar zdravlja. Izvolite, ministre.

VOJISLAV ŠIMUN (22.04.24 11:44:32)

Uvaženi poslaniče Mugoša, hvala vam na pitanju.

Što se tiče farmaceutskog lobija i protažiranja bilo kakvih lobija, niti sam dio, niti planiram da budem dio nekih grupacija, niti dio nekakvih klanova, još manje da protažiram lobi. Iskrena namjera u stupanju na ovu funkciju jeste da upravo smanjim uticaj politike u zdravstvenom sistemu, da ipak u prvi plan dođu profesionalci, ljudi koji su od moralnog integriteta, koji su prepoznati u narodu kao neko ko pošteno radi svoj posao, koga poštuju kolege i na taj način da vratimo ugled zdravstvenom sistemu. Dakle, to je jedini moj kriterijum u smislu postavljanja, nije protažiranje ni kadrova određenih političkih partija niti povraćaj prorežimskih ili antirežimskih, jednostavno moral i profesionalizam. Mislim da sam do sada i ovim postavljenjima, bar po onom što mogu vidjeti u medijima, a i od kolega dobio pohvale za takva postavljenja i čini mi se da narod to za sada pravda. Ne kažem, vrijeme će pokazati je li to bilo optimalno, ljude zna da pokvari vlast, nadam se da ove neće, da su to ozbiljni ljudi i do sada prepoznati kao kvalitetni stručnjaci. To je kriterijum.

Što se tiče lobija moram priznati da u doba upravo direktora Marinovića po podacima koje je on iznio izgleda da su neki lobiji rasli, ako ih možemo tako nazvati, i da su imali veći udio u budžetu same ustanove nego što su nekada prije. Tako jedna veledrogerija privatna, kaže on, 2021. godine imala je učešća u budžetu Montefarma 83,8%, 2022. godine 106,4%, 2023. godine 90%, dok je druga veledrogerija imala 18, ali iz prostog razloga što je prodavala jedan dosta skuplji lijek, odnosno učestvovala u nabavci. Moram reći, evo i vama je poznato, ja niti sam do sada bio učesnik u političkom životu, niti sam bio u izvršnoj vlasti, nemam konekcija ni sa kim iz tog nekog svijeta, ja sam do sad bio i ostaću i vratiću se na poziciju ljekara, ginekologa specijaliste Kliničkog centra Crne Gore. Tako da insinucije ovakvog načina smatram jednostavno neutemeljenim instrukcijama. Jeste, u pravu ste, komisija koju je formiralo Ministarstvo rada u analizi sve te dokumentacije našla je ogroman broj nepravilnosti, radi se o preko 30 tačaka nekih kršenja i različitih nepravilnosti, od zapošljavanja preko agencija mimo saglasnosti Ministarstva, mimo pravilnika o sistematizaciji, stimulacija, različitih i brojnih ugovora o djelu i konsultantskim ugovorima bez nekog objektivnog povoda i razloga i sve je to vjerovatno i nanosilo štetu budžetu. Između ostalog i sama Državna revizorska institucija je primijetila jednu veliku nepravilnost, znate i sami, izdavanje cesija odnosno preuzimanje duga privatne veledrogerije. Taj je predmet trenutno u SDT-u koliko mi je poznato. Takođe i nalaz ove moje komisije će biti predat na uvid Tužilaštvu kao i nalazi u ostalim ustanovama.

Što se tiče moje pozicije u Vladi, ono što moram priznati jeste da podržavam stav premijera Milojka Spajića da se periodično analizira rad svakog ministra u Vladi Crne Gore, pa tako i moga. On je pominjao period od šest mjeseci analize i smatram da je to potpuno ispravno i podržavam taj stav i smatram da moje kolege zdravstveni radnici i građani Crne Gore su najpozvaniji da komentarišu moj posao i da ga ocijene.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 11:49:12)

Zahvaljujem ministru zdravlja.

Sada pravo na komentar ima poslanik Boris Mugoša. Izvolite, kolega.

BORIS MUGOŠA (22.04.24 11:49:22)

Zahvaljujem, ministre, na odgovoru.

To je ono o čemu stalno govorim, o toj kvazipolitičkoj stabilnosti koja se građanima u vidu nekih foskula konstantno nameće kao Vlada je politički stabilna, imamo stabilnu većinu, a vi u toj većini imate jednu partiju koja optužuje ministra iz druge da promoviše farmaceutski lobi i vama je to normalno za političku stabilnost ... (Prekid) Čim taknem političku stabilnost, čim krenem u političku kvazistabilnost većine odmah mi se gasi mikrofon. Razumijem, razumijem, tema je zanimljiva, ali vam opet kažem, klasična gluma političke stabilnosti. Ja sam uvijek bio protivnik toga jer ne možete biti u politički stabilnoj većini ako jedna partija optužuje ministra iz druge partije onako lagano da promoviše farmaceutski lobi i prijeti mu da će inicirati njegovu smjenu prilikom rekonstrukcije, a Ministarstvo zdravlja koje predstavlja taj ministar ukazuje kroz komisiju da tu ima zloupotrebe službenog položaja od nekog direktora iza koga je stala cijela jedna partija u vlasti. To samo govori o tom nekom prividu stabilnosti gdje će posljedice osjećati upravo oni o kojima je ministar govorio, a to su građani Crne Gore.

Vraćam se na onaj drugi dio, zašto sam postavio pitanje, to je sami položaj Montefarma. Ja mislim da mi moramo ozbiljnu rapsravu da povedemo o toj instituciji. Ponavljam, 120 miliona iz budžeta Fonda zdravstva ide za lijekove i medicinska sredstva i plate toj instituciji, 120 miliona, ozbiljna je to cifra. Ja mislim da moramo da razmislimo o statusu, odnosno položaju i u dijelu apotekarske djelatnosti odnosno toga što pokriva sistem državnih apoteka, ali posebno u dijelu veledrogerije, jer postavljaju se pitanja zašto bi Montefarm nabavljao neke lijekove, pa njima dostavljali ovi iz veledrogerija, pa onda oni prepakivali, pa ih nosili zdravstvenim ustanovama. Imamo situaciju da je došlo do kvara kamiona Montefarma i onda kasni isporuka lijekova ka jednoj zdravstvenoj ustanovi, a pate onkološki pacijenti, pa se kaže onkološkim pacijentima ne možete danas da dobijete terapiju, mi ćemo vas smjestiti taj dan, ostanite kod nas, sutra će doći kamion. To su stvari koje ne mogu da se dozvole u 21. vijeku. Mažem, ozbiljno moramo da povedemo raspravu o položaju Montefarma, da vidimo u kom dijelu treba da zadrži postojeću funkciju, a u kojem dijelu potencijalnom da se razmatraju neki drugi modeli, jer definitivno imamo problema i sa nabavkom lijekova i medicinskih sredstava, tome svjedočimo svakodnevno. Ne želim da optužujem nikoga, nikad to nisam radio, posebno kad su ove osetljive stvari, ali vjerujte mi ogroman broj građana i građanki se žali da im lijekovi nisu dostupni u trenutku kada treba da su im dostupni. Stalno pominjemo te onkološke pacijente, znamo koliko je njima bitna pravovremena terapija i što se može desiti ako moraju da preskaču terapiju zbog toga što nema tih lijekova, da ne pominjem i mnoge druge segmente.

Čini mi se da je došlo vrijeme - zahvaljujem i koleginicama iz ženskog kluba gdje smo zajedno podnijeli taj predlog - da ispravimo nepravdu prema farmaceutima, jer farmaceuti su dvije godine diskriminirani. Naime, prije godinu i po u stvari su povećane zarade doktorima medicine i stomatologije i veterinarske medicine, samo nisu obuhvaćeni bili zdravstveni radnici, a to su farmaceuti, a znamo kakav posao oni obavljaju. Ali ne možemo tu da se zaustavimo, jer trenutno je koeficijent farmaceuta 11,3, on će biti 15,99 što je stvar na koju treba da smo ponosni u smislu da smo izgurali to, međutim, ostaju farmaceutski tehničari kojima je koeficijent 6,05. Sad vi pomnožite 6,05 sa vrijednošću toga boda, to je gotovo minimalna zarada u Crnoj Gori. Nije normalno da farmaceutski tehničari imaju gotovo minimalnu zaradu u Crnoj Gori, a znamo koliko su oni bitni za obavljanje svih tih poslova i koliko farmaceuti ne bi mogli kvalitetno da rade svoj posao da nema farmaceutskih tehničara. Kad mi ovo kroz zakon radimo što možemo onda očekujemo od Vlade da zaokruži i ovaj dio oko farmaceutskih tehničara, jer nije logično da farmaceutski tehničar ima 6,05, a da farmaceut ima 15,99. Ipak moramo da napravimo adekvatniji balans upravo zbog važnosti posla farmaceutskih tehničara. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 11:54:41)

Zahvaljujem kolegi Borisu Mugoši.

Sada je na red Nermin Abdić. On je postavio dva pitanja.

Izvolite, kolega. Hoćete li odvojeno? Odvojeno. U redu, izvolite postavite prvo pitanje.

NERMIN ABDIĆ (22.04.24 11:54:55)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice.

Poštovani ministre sa saradnicima, uvažene kolegice i kolege poslanici, poštovane građanke i građani,

Ja sam ministru zdravlja postavio poslaničko pitanje koje se, čini mi se, tiče svakog građanina Crne Gore i svakog ko je jednom bio u prilici da koristi usluge zdravstvenog sistema u crnogorskom zdravstvu, a ono tačno glasi:

Što ste tačno preduzeli da se izborite sa gorućim problemom našeg zdravstvenog sistema - dugim listama čekanja i koja je dinamika u kojoj se može očekivati značajno smanjenje ovih listi?

Poštovani ministre, čini mi se da nema ministra u Vladi koji nije krenuo sa ovom pričom o smanjivanju liste čekanja. Vi ste kolega specijalista, pa znate koliki je to problem. Ja i ostale moje kolege, ima ovdje ljekara, svakodnevno na desetine poruka dobijamo kako da dođu na pregled kod specijaliste. Čini mi se da mi je pun inboks poruka da ne mogu doći na specijalistički pregled minimum tri pa nadalje mjeseci.

Zamislite vi tog pacijenta koji mora iz određene specijalističke oblasti da dođe na pregled za šest ili sedam ili osam mjeseci, ima i takvih slučajeva. Možemo provjeriti naravno sve, ovo je jedan ozbiljan, ozbiljan problem. Ja sam očekivao, pravo da vam kažem, da ovo bude značajno manje. Zašto? Odlukom prethodne vlade dvije bolnice u Crnoj Gori su postale klinički centri, možemo reći da to nije više sekundarni, nego tercijarni nivo zdravstvene zaštite. Ne vidim razloga da se o tome nije vodilo računa kad se donijela ta odluka, da na valjani način specijalističke oblasti infiltriramo u te kliničke centre i da smanjimo liste čekanja na specijalističke preglede.

Shvatam da je u jednom dijelu bila ingerencija Ministarstva zdravlja da se oni najkompleksniji slučajevi šalju u Klinički centar Crne Gore. Slažem se, Klinički centar Crne Gore treba da bude ono što jeste - tercijarni nivo zdravstvene zaštite, ali Klinički centar Crne Gore treba da smanji svoju ingerenciju kada su u pitanju primarni i sekundarni nivo zdravstvene zaštite. To treba da rade moje uvažene kolege u domovima zdravlja i opštim bolnicama po Crnoj Gori. Ja ovdje najmanju krivicu svaljujem na ljekare i medicinsko osoblje, smatram da su svi zdravstveni radnici u Crnoj Gori počevši od zdravstvenih tehničara, medicinskih sestara do pomoćnog osoblja i na kraju ljekara specijalista, uskih specijalista, kliničkih ljekara, ljekara na specijalizaciji, maksimalno opterećeni ovim aktivnostima.

Mene interesuje zaista kakvom dinamikom možemo očekivati ovo, na koji ćemo način potpomognuti tu saradnju od primarnog do tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, na koji ćemo način osavremeniti informacijski sistem, na koji ćemo način smanjiti ogromne gužve ispred naših ambulanti. Moramo poznati specifičnost svake ponaosob specijalističke grane. Sve je to lijepo na papiru, mislim da je kolega Ibrahimović o tome kazao, da po jednom pacijentu imate od 10 do 15 minuta vremena, sračunajte koliko je vrijeme jedne ambulante za ljekara, pa vidite koliko je objektivno da pregleda taj ljekar pacijenata. Znači, to je sigurno četiri do pet puta više, jer nema ljekara iz humanih, etičkih razloga da će vratiti pacijenta kome je prijeko potreban pregled u ambulanti, ali to je iscrpljujuće za jednog ljekara, zaista. Ako tako gledamo to je u prosjeku od 25 do 30 pacijenata. Znate li koliko se u prosjeku konkretno u mojoj branši pogleda pacijenata - od 60 pa

naviše, dakle dva do tri puta više pacijenata nego što je to predviđeno, zato što je to specifičnost posla kojim se bavimo svi mi. Ne možemo to gledati samo i to će vam reći većina naših građana, znači da su ljekari više prebukirani administracijom i ovim sistemom kompjuterskim nego što se posvete samim pregledima pacijenata. To moramo jako da povedemo računa, da damo ljekarima više prostora da se posvete pacijentima, da ono što rade marljivo i predano i odgovorno rade kako treba i siguran sam da tu neće imati problema. Ajmo svi da sagledamo zajedno u ovoj dinamici, nije samo problem da brojku svedemo na najmanji mogući nivo, nego da posao radimo odgovorno, da prihvatimo jedni od drugih sugestije, sugestije kako bi bilo bolje za građane. Ovo ste lijepo rekli, ja želim da vjerujem i pozdravljam vaša kadrovska rješenja kada je u pitanju Dom zdravlja u Herceg Novom i Podgorici, Montefarm i u Kliničkom centru i odmah da vam kažem, pojedini su se ponašali u tim oblastima kao da im je to babovina, kao da su bogom dani da budu na pojedinim mjestima, kao da i ptica na grani nije znala i mi svi da su tu došli po političkom ključu. Šta su trebali da kažu ti ljudi kada su čistili kao metlom, izvinite na poređenju, kvalitetne kadrove, koje su proizvele bivše vlade i rukovodioci u zdravstvenom sistemu? Zašto se tada moje uvažene kolege bivši direktori nijesu oglasili? Kad se radilo o njihovoj glavi bili su bučni toliko da se nije moglo opstati od konferencija za štampu i da se zaštite kako su oni bogomdani da obavljaju tu funkciju. Ma nemoj, molim te.

Ministre, rekao sam vam i prvi put kada ste imenovani na tu poziciju, imaćete maksimalnu podršku ako se budete držali principa i u Demokratskoj partiji socijalista i u vašem političkom subjektu i u Bošnjačkoj stranci i u drugim političkim subjektima koji sede u ovom parlamentu. Ima čestitih i poštenih ljudi i vrsnih profesionalaca i vjerujte da je značajno da ih imate u vašem okruženju, da budu ako ništa drugo bar riječ razuma i da vam daju po koji dobar i koristan savjet. Mi svi ovđe sedimo da zaštitimo interese građana, a meni je kao ljekaru i vama sigurno i vašim saradnicima najvažniji cilj da unaprijedimo zdravstveni sistem, da zdravstvenu zaštitu građana podignemo na najviši mogući nivo. To možemo samo zajednički i samo timskim radom. Na kraju savjet jedan, prije nego što komentar na vaš odgovor dam. Pripazite se malo od onih koji vas tapšu po ramenima, ti su najopasniji, ministre, slušajte malo i savjete ovih ljudi iz okruženja i običnih građana.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 12:02:36)

Zahvaljujem kolegi Nerminu Abdiću. Imali ste malo protekcije, kolega Abdiću, računato vam je da imate pet minuta, imali ste tri minuta uz prekoračenje od dva minuta, ali u redu.

Dajem riječ ministru Šimunu. Izvolite, ministre.

VOJISLAV ŠIMUN (22.04.24 12:02:53)

Zahvaljujem na pitanju, uvaženi kolega i poslaniče Abdiću.

Činjenica je da su liste čekanja gorući problem crnogorskog zdravstva i opet kažem kada bih rekao da je to i u zemljama u okruženju i evropskim zemljama ne bi mi to bilo neko opravdanje, ali eto i to da imamo na umu.

Prema istraživanjima unazad pet - šest godina Crna Gora je u Evropi u top 10 država po broju konsultacija ljekara po glavi stanovnika. Znači, između 7,3 i 8,5 konsultacija ljekara po stanovniku je Crna Gora. Šta nam to govori - ljekar je dostupan ali nije adekvatno to alocirano. Naime, vrlo često se radi o tim nekim učestalim, nepotrebnim možda kontrolama ili prosto administrativnim kontrolama i administrativnim posjetama, gdje pacijent dođe po terapiju i na to se gubi vrijeme i na to se opterećuje i primarni, pa i sekundarni nivo i tercijarni. To je ono što uvijek moramo imati na umu. Jesu liste čekanja najveće u Kliničkom centru, ali on osim što je ustanova tercijarnog nivoa, on je i sekundarnog za Podgoricu i okruženje i to je nešto što moramo reći, da najveći balast tog tereta nosi Klinički centar Crne Gore.

Otkako sam na čelu Minsitarstva kontinuirano sam posvetio jedan tim koji radi na unapređenju svih tih segmenata koji dovode do liste čekanja, a one su multifaktorski. Odnose se i na kadar, i na informacioni sistem, i na one propale termine gdje jednostavno pacijent otkaže, ne pojavi se na pregledu, a kojih ima i do 20-tak ili čak i 30%, a prosto zauzmu ga u sistemu. Sve su to neke oblasti gdje sam probao praktično da atakujem i napravim neki pomak. Ono što moram reći jeste da smo u Podgorici već da kažem optimizovali i istrimovali taj elektronski karton što se tiče primarne zdravstvene zaštite, i uvođenjem optičkog interneta nastojaćemo da se taj pregled što više smanji odnosno smanji administracija.

Drugi korak bi bio i taj da se reguliše pravilnikom obim usluga na nivou zdravstvenih ustanova i to je nešto što planiramo da uradimo u narednih pola godine, da se fino precizira šta to može da se uradi na primarnom nivou, na sekundarnom, na tercijarnom i da malo osnažimo primarnu zdravstvenu zaštitu, a i sekundarnu. Kako? Između ostalog uključivanjem projekta telemedicine i teleradiologije i uvođenjem sistema e-konsultacije gdje bismo upravo u pomenutim kliničko-bolničkim centrima, ali i u drugim

ustanovama koje posjeduju opremu, a i mi kroz projekte instaliramo opremu, mogli da one neke rutinske kontrole pogotovo u ovim oblastima koje su da kažem nedostojne, imaju najduže liste čekanja, obavimo na taj savremeni način. Zato nam trebaju odgovarajući zakonski preduslovi, zakon o zbirci podataka, zakon o zdravstvenoj zaštiti, ali to je nešto što je u povozu i što je naš dalji plan. Ono što moram isto reći jeste da evo već u saradnji sa novim menadžmentom Kliničkog Centra Crne Gore razmišljamo o uvođenju posebnog projekta koji bi nam omogućio da informišemo i obavijestimo pacijenta o terminu i da on blagovremeno ima mogućnosti da otkáže taj termin, pa na taj način ustupimo narednom. Upravo iz ovih grana koji su nam deficitarne, kao što je na primjer reumatologija, dovodimo u Klinički centar reumatologiju iz Italije koja je tamo završila supspecijalizaciju, našeg je porijekla, vraćamo je u sistem. Angio sala u Beranama otkako je počela moram priznati svakog dana radi između pet do deset intervencija i to je rasterećenje za našu kardiologiju. Gastroenterologa iz privatne zdravstvene ustanove vraćamo u javni zdravstveni sistem, jedinog koji RCP metodu u Crnoj Gori i to je neki novi kvalitet koji ćemo ponuditi između ostalog našem sistemu.

Ono što bih još rekao jeste da imamo još jedan strateški plan, a to je specijalizacija, odnosno 23 uže specijalizacije smo za ovu godinu planirali upravo za ove grane koje su najdeficitiranije. Znači, od 50 supspecijalizacija praktično polovina ide na grane gdje su najduže liste čekanja. Osim svega toga povezali smo i oftalmologe da rade kontrole operisanih pacijenata u domu zdravlja, pa na taj način rasterećujemo oftalmologiju. Sa više aspekata, sa više tih uglova atakujemo na situaciju, za nešto će nam trebati još vremena za implementaciju, nešto već preduzimamo, to je proces koji iziskuje nešto vremena, ali adekvatnim planiranjem i ovim koracima koje smo već uradili, uz uključenje šire stručne javnosti, očekujem da ćemo ovaj problem adresirati adekvatno i smanjiti na što manju moguću mjeru.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 12:08:42)

Zahvaljujem ministru Šimunu.

Poslanik ima Nermin Abdić ima pravo na komentar. Izvolite, kolega.

NERMIN ABDIĆ (22.04.24 12:08:50)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice.

Ministre, zahvaljujem na odgovoru, kojim sam djelimično zadovoljan. Zašto? Ovo sve što ste govorili je vrlo korektno, zahvaljujem prije svega na brojnim inicijativama koje radite da se ovaj gorući problem suzbije, ali ovdje niste obuhvatili pacijente koji čekaju na operativni zahvat. Vidim da ovdje u odgovoru nijesu obuhvaćeni pacijenti koji čekaju na operaciju. To je još jedan ozbiljniji problem, ogroman je to problem, ministre. Znete li vi kolika je danas lista čekanja na Oftalmologiji, imate li taj podatak? Imate li podatak kolika je lista čekanja na Ortopediji? Ja ću vam reći ministre, ja radim kao specijalista ortopedije. Prije tri godine lista čekanja je bila 40 pacijenata, dobili ste informaciju, sada je 400 i kusur, a znate kako? Zato, moj dragi ministre, što je to bilo po nekom političkom ključu, nije bio interes zdravlje građana. Kako da dođe onaj čovjek u ambulantu kome ćete reći za dvije ili tri godine će doći na operaciju? Nema transparentnosti u listama čekanja. Zato se ja borim, ministre. Jesu li bili vaši prethodnici koji su bili naši koalicioni partneri sjajni u tome - nijesu, odmah da vam kažem. Hajmo svi zajedno da damo taj napor u interesu građana. Je li meni hvala, je li vama hvala to što neko čeka za operaciju kuka i koljena po dvije ili tri godine - nije. Ja ću vam reći, ministre, taj problem uvaženi kolega Eraković i ja smo detektovali, na Ortopediji još jedna operaciona sala. Ministre, još jedna operaciona sala na Ortopediji. To je tercijarni nivo zdravstvene zaštite, ovo govorim zbog građana, znači u jednoj operacionoj sali ne možete da zbrinjavate sve, i traume, i tumore, i proteze kuka, i koljena. Još jedna operaciona sala, projekat imate skoro završen, obezbijedena su bila finansijska sredstva tokom prethodnog menadžmenta. Molim vas da povedemo računa o tome. Imate ustanovu specijalizovanu kakva je bolnica "Vaso Ćuković", pogledajte koliko tamo operacionih sala ima. Dajmo nešto da uložimo i u Ortopediju Kliničkog centra Crne Gore, pa tamo radi 14 specijalista, ljudi koji ozbiljno i pošteno rade svoj posao.

Znete šta ste još, ministre, ne konkretno vi nego vaši saradnici, provjerite je li istina ovo, ja govorim pred građanima Cren Gore, za sve to imam papire, ođe nemamo dopunski prekovremeni rad u tom obimu o kojem vi pričate, ili su vas savjetnici pogrešno informisali, mi imamo dopunski rad svega tri dana nedjeljno, utorkom, četvrtkom i subotom, đe završimo po jednu ili dvije operativne intervencije. Ne možemo na taj način smanjiti listu čekanja, ne možemo, svaki dan treba da imamo dopunski prekovremeni rad da smanjimo liste čekanja. To moramo da radimo. Vidite šta su napravile naše kolege kardiohirurzi u Nišu. Mi smo spremni, moje kolege i ja, da radimo to danonoćno, odmah da vam kažem, i ja lično pred cijelom crnogorskom javnošću vam kažem spreman sam da to radim bez jednog jedinog centa nadoknade da ljudi ne bi čekali po dvije - tri godine. To je suština priče, ja se za to borim. Jesu li bila prethodna rješenja dobra -

nijesu, ali meni je briga ovo, deset puta je veći broj pacijenata. Detektujte taj problem, ministre. Jesmo li detektovali problem očnih bolesti, pa imate dvije operacione sale tamo, pa se radi danonoćno, dnevna hirurgija. Ovu su specifičnosti, nije ista ta hirurgija i hirurgija kojom se ja bavim i vi vašom jednom granom hirurgije. To su stvari o kojima mi moramo da povedemo računa. Sramota me pred tim ljudima, svakodnevno dobijamo pozive, dvije ili tri godine čekaju na operaciju. Ja vas molim jedan dan da obiđete Kliniku, da vidite na koji način funkcioniše, da vidimo te liste čekanja, treba li da se operiše onaj ko je na listi čekanja 2024. godine ili onaj ko je 2021 - 2022. godine. Transparentnost i ništa drugo, samo transparentnost, pošten odnos, a mi smo tu da radimo. Sve moje kolege danonoćno rade, nemojte nam to uskraćivati. Sveli smo to praktično sa sedam dana na tri dana nedeljno. To su glavni problemi. Stigao je dopis đe praktično ne možete u dopunski prekovremeni rad uvrstiti specijalizante da im to nadoknadite. Pa kako ćete da stimulirate? To su ljudi koji su porodični, koji treba svoju porodicu materijalno da obezbijede, kako će on biti motivisan da dođe kad ga zovnem ja u 10-11 uveće da mi pomogne? Ja znam da je to edukacija, ali ne možemo reći tim ljudima dođite, zaspostavite sve živo, živite od ... To su strašne stvari. Ja vas molim da o ovome ozbiljno povedemo računa. Time završavam uz izvinjenje za prekoračenje. Ovo su važne teme, potredsjednice. Imate dva klinička centra na nivou Crne Gore, imate opšte bolnice koje se bave implantacionom hirurgijom, koje se bave ugradnjom proteza kuka i koljena, dajte bre, opteretite te bolnice i u Beranama i u Kotoru, sprovedite ljude. Ako ne mogu oni tamo da obezbijede, poći će doktori koji će operisati tamo, nikakav problem nije, samo im stvorite uslove za rad, kao što rade to u Baru, i to je suština priče.

Na kraju, ministre, da vam kažem vezano za program telemedicine. Nadam se da ćete konsultovati ljude koji su rodonačelnici tog programa, da to ne bude po političkom ključu, nego ljude koji znaju taj posao, da ih konsultujete i na taj način da to sprovedete u interesu građana. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 12:14:47)

Zahvaljujem se kolegi Nerminu Abriću. Kolega, potpuno sam saglasna sa vama jer sam dugo bila pacijentkinja Ortopetske klinike, znam sa kakvim problemima se suočava, ne samo ta klinika nego i ostale klinike. Je li ovo bilo dopunsko pitanje, samo mi recite.

Sad poslanik Nermin Abdić ima pravo na drugo pitanje, pa vi možete, ministre, da u okviru drugog pitanja komentarišete i ovo.

Izvolite, kolega Abdiću.

NERMIN ABDIĆ (22.04.24 12:15:22)

Nadam se da kolega Pižurica neće zloupotrijebiti, ovo je dobronamjerno. Ne vičem, vjerujte da ovo iz najdubljih ljudskih emocija govorim jer mi je žao tih ljudi. Potpredsjednica se složila s tim, svakodnevno imamo svi probleme kojima nas građani opterećuju. Ponavljam to više puta da ne bude nešto iz nekih razloga i da budemo pogrešno shvaćeni. Svi smo stvarno ođe da zaštitimo interese građana, da napravimo nešto bolje. Ja sam ministra kao uvaženog kolegu, znam ga kao predanog, odgovornog momka, dobronamjerno savjetovao u kom interesu i u kom pravcu je najbolje da ovaj problem riješimo. Vjerujte mi da ćemo ga tako i riješiti. Da pomognemo i vama, to su ujedno i vaši rezultati na kraju.

Drugo moje poslaničko pitanje, pošto smo prekoračili ovaj dio, bilo je takođe postavljeno uvaženom ministru zdravlja. Ono glasi:

Da li je pripremljen plan sprečavanja odliva kadrova i nenamjenskog trošenja tj. odliva finansijskih sredstava za potrebe zdravstvenog sistema?

Prije svega pozdravljam u dijelu vašeg odgovora ovo što ste naveli da su finansijski uslovi za zaposlene u zdravstvenom sistemu poboljšani, situacija je po tom pitanju bolja i kvalitetnija i ništa tu sporno nema. Ali moramo da budemo svjedoci jedne stvari koja je veoma bitna. Nemojmo da gledamo ljekare kao statističku brojku. Nemojmo da kažemo napustio nas je jedan specijalista hirurgije pa je došao drugi. Moramo znati ko nas je napustio. Naš zdravstveni sistem napuštali su najugledniji ljekari u Kliničkom centru i u crnogorskom zdravstvenom sistemu. Tačno je da su na njihovo mjesto dolazile uvažene mlade kolege tek svršeni specijalisti koji tek treba da se dokažu u svojoj profesiji.

Ljekare ne možemo, dakle, posmatrati kao statističku brojku, već moramo znati na određenim pozicijama da to popunimo prije svega, kako ste rekli u odgovoru kolegi Mugoši, moralnim kadrovima, ali i kadrovima koji su u profesionalnom smislu alfa i omega, što se kaže, u svom poslu. To je najvažnija moguća stvar. Obezbijedimo im uslove. Maločas sam govorio o ovim nekim stvarima. Ako se, primjera radi, nastavi ovakav odnos prema nekim određenim stvarima, bojim se da će jedan dio ljekara napustiti zdravstvene institucije.

Mene srce boli kada sam gledao prije neku noć emisiju o Institutu Igalo đe predsjednica Sindikata najavljuje jedan značajan odliv srednjeg medicinskog kadra. Svi naši članovi porodice, prijatelji koji su bili u potrebi i

koji su zavrijedili to putem određene prateće medicinske dokumentacije koristili su potrebe Instituta Igalo. Molim vas da se oko toga posebno pozabavite. Poseban pozdrav s ovog mjesta i apel da učinite sve kada je u pitanju Institut Igalo da taj dragulj crnogorskog zdravstvenog sistema sačuvate. Svima nam je potreban Institut Igalo i puna podrška mojim uvažanim kolegama koji tamo čestito i pošteno obavljaju svoj posao.

Dakle, sve je ovo dobro što ste rekli. Drago mi je da ste ovaj desetogodišnji plan, volio bih da ga vidim, to će biti jedno od pitanja u narednom periodu upućeno vama, da vidimo koje su specijalnosti i za koju zdravstvenu ustanovu raspisan. Nadam se da se o tome dobro vodi računa.

Takođe, ministre, uvijek kritikujem prvo, a ružno je možda ovo što ću reći, i ove moje, i ove vaše. Nemojmo da dozvolimo kao što se nekad dešavalo da dobije neku specijalizaciju za jednu zdravstvenu ustanovu, pa kada se završi specijalizacija evo ga sjutradan u Klinički centar. Ministre, ja sam za to pa su me proglasili, viđi ga, ti imaš nešto protiv ševera. Nemam ništa ni protiv koga, svi su dobrodošli, ali nisam da se pustoši taj zdravstveni sistem. Moraju ti ljudi na sjeveru ili jugu imati adekvatnu zdravstvenu zaštitu. Moramo mi da vodimo računa o tom odlivu kadrova koji, takođe, niste obuhvatili ovim odgovorom na postavljeno pitanje. Ne može Klinički centar da primi sve specijaliste iz svih opštih bolnica u Crnoj Gori. To je najveći problem.

Evo, uvažena kolegica Strujić Harbić neka kaže kakva je situacija u bolnici u Pljevljima. Meni je žao da se tamo kolege grčevito bore. Očekujem da ćete vi kao ministar zdravlja ono što je najavljeno u prethodnoj Vladi čiji je sadašnji vaš premijer bio ministar finansija, ako se ne varam, znači da ćete započeti izgradnju opšte bolnice u Pljevljima. Očekujem da pokažete lokalpatriotizam kao što su ga neki drugi pokazivali tokom mandata na mjestu ministra zdravlja. Očekujem da to bude završeno. Očekujem, takođe, da započete projekte završimo. U interesu je svih nas da, prije svega, vodimo računa o kadrovskoj politici. Molim vas da o tome povedemo računa. Zalud nam megalomansko zdanje koje će ubrzo biti otvoreno efektivne klinike, Klinike za psihijatriju, zalud nam da to bude sve lijepo, da građani budu prezadovoljni i da kažu - pogledajte lijepa je zdravstvena ustanova, sve je fino, sve miriše na novo itd, da ne bude kao što je kolega Ibrahimović govorio, 20 i 30 godina star inventar itd. Zalud nam sve to ako nemamo adekvatnih kadrova. Moramo popuniti to kadrovskim dobrim rešenjima. Zahvaljujem.

Hvala, kolega Abdiću.

Nadam se da u zdravstvu i u obrazovanju nema ni mojih ni tvojih, nego naših. Zahvaljujem.

Izvolite, kolega, vi ste htjeli proceduru? Samo se meni obratite, molim vas, i vrlo kratko.

MILOŠ PIŽURICA (22.04.24 12:22:09)

Kratko.

Pošto je kolega Abdić rekao da sam rekao da on više, rekao sam to u šali. Ne samo što mislim da je vrlo bitno to što govori dr Abdić i ono što njemu odgovara ministar Šimun već i volim način na koji izlaže gospodin Abdić. Zaista smatram da je vrlo bitno to što vi govorite. Našalio sam se da vičete.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 12:22:43)

Zahvaljujem, kolega Pižurica.

Svi mi koji znamo dr Abdića znamo da je to dio njegovog temperamenta. Malo glasnije govori, ali to je njegov temperament. Zahvaljujem.

Dajem riječ ministru zdravlja kolegi Šimunu. Izvolite.

VOJISLAV ŠIMUN (22.04.24 12:23:01)

Još jednom zahvaljujem na pitanju.

Prema podacima koje Ministarstvo zdravlja posjeduje u ovom trenutku, u periodu između 2014. i 2018. godine javni zdravstveni sistem Crne Gore napustio je 101 ljekar. To je tendenca koja je, moram reći, bila veoma loša i nešto što se smanjuje zadnjih godina. Između ostalog tome je pridonio, moramo priznati, program Evropa sad, ali i dodatna stimulacija ljekara i zdravstvenog kadra te je sada plata što se toga tiče regulisaniya, moramo reći. Moramo kazati da je oko 90 ljekara sa strane angažovano u javnom zdravstvenom sektoru, odnosno dovedeno u naš javni zdravstveni sektor, najviše iz Srbije, oko 25 ljekara. To je u poslednjih par godina.

Ono što sam vam naglasio skoro jeste da smo u naš zdravstveni sistem otkako sam ja na funkciji uspjeli da dovedemo jednog reumatologa,

gastroenterologa, radiologa u Klinički centar Crne Gore, u Pljevljima ginekologa, uskoro završavamo pregovore i s endokrinologom, u Petrovcu dva izabrana ljekara isto izvana, pa smo osposobili i tu zdravstvenu stanicu, odnosno ambulantu. Psihijatra iz Švajcarske, isto čovjeka koji je našeg porijekla, koji je tamo završio specijalizaciju, školovao se, Rožajac, vratio se natrag u naš zdravstveni sistem.

Imamo poslednje podatke da u Crnoj Gori u javnom zdravstvenom sistemu ima 1990 ljekara koji rade u javnim zdravstvenim ustanovama. To su podaci Fonda za zdravstveno osiguranje i Instituta. Prema broju izdatih licenci u javnim i privatnim ...(prekid) 2.432.

Moramo reći da što se tiče broja ljekara po hiljadu stanovnika Crne Gore, što je jedna univerzalna mjera dostupnosti, stanje se polako popravlja, 2008.godine bilo je 2,1, 2018.godine 2,8, a sada je ta brojka oko 3,15 računajući samo ljekare u javnoj zdravstvenoj ustanovi. Brojka bi bila i nešto veća ako računamo i ove u privatnim, te se mi polako približavamo tom evropskom standardu. Veći je problem njihove usmjerenosti, supspecijaliziranosti, lokacija određenih specijalizacija i njihove regionalne distribuiranosti. Upravo ovo što ste rekli, Klinički centar ne treba da bude jedno mjesto sabiranja. Moram reći, vjerovatno niste pratili moje javne nastupe od početka, ali prvo što sam rekao, da ja te transfere više neću dozvoliti iz manjih ka većim ustanovama. Znači, iz opštih bolnica i kliničko-bolničkih centara u Klinički centar transferi se neće dozvoliti, pogotovo na taj način da neko ko nije bio u mogućnosti da uzme specijalizaciju u Kliničkom centru ode u manju ustanovu, tamo je lakše dobije i onda se prebaci uz odobrenje ministra i naravno ovih rukovodećih i na taj način praktično opustošimo te službe. Ja sam bio svjedok, 2020. godine su prebacili jednog ljekara ginekologa iz Opšte bolnice Pljevlja u Klinički centar da bi on već naredne nedelje morao da se plaća da bi išao dopunski tamo. Ugasili su skoro ginekologiju u Pljevljima. To nešto što sam već adresirao, a ono što moram reći jeste da opet u cilju sprečavanja odliva kadra već smo pokrenuli ono nešto od zahtjeva što su nam tražili naši uvaženi specijalizanti. Tako na primjer, osim do sada porodične medicine i radiologije koja se mogla zaokružiti u Podgorici specijalizacija obezbijedili smo još dvije nove. Znači, duplirali broj, anesteziologija i urgentna medicina. U planu su nam još dvije, za sada se najviše i najbolje kandiduju kao najzrelije epidemiologija i patologija, ali naravno sa tendencijom da idemo i ka hirurškim i internističkim granama. Što se tog segmenta tiče zaista radimo intenzivno, svakodnevno sam sa menadžerima bolnica u komunikaciji, pomažemo da se dovede kadar sa strane, da se zaustavi ovo što sam rekao, ta migracija, i da se fino verzifikuju ti određeni

centri, opšte bolnice, kliničko bolnički centri i isprofilisu određenim supspecijalizacijama.

Htio sam samo komentar na ono prethodno pitanje. Rekli ste dopunski rad veliki po statistici, a velike liste čekanje. Upravo ta diskrepanca je nešto što je meni isto zaparalo uši i oči kada sam analizirao rad prethodnog menadžmenta Kliničkog centra. Liste čekanja su se uvećale u određenim oblastima, a veliki dopunski rad, jednostavno prisutna diskrepancija. O projektu sale koji ste mi naveli obavijestio me je doktor Radović i što se toga tiče puna podrška za novu salu, gledaću sigurno da sa moje instance pomognem da se to realizuje. Naravno, tu je i projekat Urgentnog centra gdje ćemo imati i u njemu odgovarajuće sale za specijalnosti i to je to usko grlo koje ćemo na neki način riješiti. Džabe ako imao pet sala, a u svakoj po tri operacije ili četiri, mi ne možemo fizički da postignemo više. Zato su liste čekanja, naravno uz verziranje i ovih regionalnih centara.

Transparentne liste čekanja, to je nešto što sam i na Odboru za zdravstvo pominjao i to je nešto što potpuno podržavam. Naravno, uz adekvatno protokolisanje, u principu da se jednostavno te uputnice verziraju po stepenu hitnosti i važnosti i onda na taj način onaj koji je najduže čekao uz odgovarajuću indikaciju se prvi skida sa liste čekanja. To je ono što se kaže transparentna lista čekanja, otvoreni termini, a ne na neki način manipulacija njima. Upravo ono što ste rekli, neko je 2024. gobio indikaciju, završio je, a onaj čeka dvije, tri godine i još uvijek čeka. To je nešto što mora da se uradi, prvo sa naše strane i kroz softver, ali u saradnji sa menadžmentom. Očekujem od aktuelnih menadžera i novoizabраниh potpunu podršku u tom procesu, jer znate, jedno je ako ja odredim odgovarajuću politiku, a nema onih koji će to da sprovedu ili naprotiv, stavljaju klinove u točkove i ne omogućavaju da se te stvari realizuju na opšte dobro svih građana Crne Gore. To bi bilo to uz komentar na prethodno pitanje.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 12:30:42)

Zahvaljujem ministru Šimunu.

Pravo na komentar ima poslanik Nermin Abdić. Izvolite, kolega.

NERMIN ABDIĆ (22.04.24 12:33:01)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Ministre, krenuću od ovog zadnjeg. Da vam kažem ovo što sam vam rekao u komentaru na prošlo pitanje. Ovo vam dobronamjerno kažem, a vi kako hoćete, ne slušajte sve komentare svojih najbližih saradnika da je sve med i mlijeko i da sve funkcioniše kako treba, slušajte obične građane. Ja ću vam otvoreno reći sada koji je problem.

Projekat izgradnje Urgentnog centra zna se ko je započeo, da li se slažete, nije projekat 44. Vlade, počeli smo ga ranije, menadžment Kliničkog centra i nadležne institucije. Ko je, ministre, od tih ljudi koji su bili u organima ili u protokolu izrade tog rješenja za Urgentni centar danas tamo - niko. Birani su ljudi po političkom ključu, ministre. Samo tako, isključivo. Neću zbog korektnosti prema kolegama da nabrajam imena i prezimena ljudi i gdje pripadaju i kojoj političkoj opciji. Lijepo je rekla uvažena potpredsjednica, ni moji ni vaši. To je sve naše, sutra će taj Urgentni centar da ostane građanima Crne Gore. Znači, moramo uraditi nešto za cjelokupno društvo. Kako? Ti ljudi koji blage veze nikad nisu imali oko projekta Urgentnog centra odjednom kao sa kruške evo ih tu će su. E ministre, kad počnete to da ispravljate onda ću pratiti sve i sa obje ruke reći svaka čast ovom čovjeku, nije gledao je li neko iz DPS-a ili neke druge opcije političke, nego ga je smjestio da bude u timu koji učestvuje u izgradnji Urgentnog centra. Moj uvaženi kolega Dobričanin, politički ne mislimo isto, on je bio tog tima kad je DPS bio na vlasti i nemam nikakav problem zato što čovjek zna svoj posao, bio je višegodišnji direktor Urgentnog centra, cijenili smo njegov rad i iskustvo i bilo nam je prijeko potrebno. Zajedno smo obilazili urgentne centre u regionu da vidimo, da najbolja rješenja damo građanima Crne Gore. Tada ćete, ministre, biti na dobrom putu, sve ostalo je stranputica, odmah da vam kažem.

Što se tiče ovih drugih stvari, da dovodite ljekare iz ove ili one ustanove, svaka čast, pozdravljam. Nije novina, dovodilo smo, što bi rekli, i mi kad je bio menadžment u prethodnom sazivu. Samo da se pohvalim, iz oblasti ortopedije doveli smo najboljeg čovjeka iz spinalne ortopedije uvaženog profesora Čagataja Ozturka koji je radio prvi deformitet kičmenog stuba, operacije kompleksne i tako dalje. Znae šta je problem, ministre, ovdje? To sam govorio takođe i na Odboru za zdravstvo, ovdje je problem kontinuirana medicinska edukacija gdje su ljudi mislili da su ljekari nezainteresovani da idu na edukacije, što nije tačno. To je, moj dragi ministre, privilegija bila odabranih ljudi koji su birani po političkom ključu. E sad je neko zainteresovan za neku oblast, pošaljite ga ne u region, nego ga pošaljite u najbolje svjetske i evropske centre. Tamo neka ga godinu, dvije dana, neka uči, neka ispeče zanat i neka se vati da prenosi znanje ovdje i da pomogne građanima. Kako je Turska napravila bum u svom zdravstvenom sistemu, znate kako, ministre? U najbolje svjetske centre su

slali svoje ljekare. Evo, potvrdiće to i kolega Ibrahimović, često ima komunikaciju, po Americi, po Engleskoj, po Njemačkoj. Pođite po Njemačkoj, pođite u Minhen, pođite u Berlin, pođite u Dizeldorf, vidjećete, u najozbiljnim referentnim centrima su glavni doktori porijekom iz Tuske. Znači, ozbiljan zdravstveni sistem zato što nisu gledali gdje ko ide, bitno je da nauči dobro posao, ispeče zanat i dođe to i ovdje pokaže i liječi građane Crne Gore. To je suština priče i onda smo svi na dobrom putu.

Zahvaljujem. Držim vas za riječ. Ovo kad ste rekli kada su u pitanju ove liste čekanja, slažem se da je to bila disproprorcija između onoga što je prikazano i učinjenog, ali ajmo da svedemo to na najmanji mogući problem koji postoji. Ne zanima me ovo što se svi hvatamo i ljeporečimo, što bi rekli, mi smo lideri u regionu. Mi hoćemo da budemo zemlja koja je ispred Švajcarske, ispred Njemačke. Ako se u Njemačkoj čeka na određenu operaciju dvije godine, mi smo 600.000 i kusur stanovnika, ovđe ne treba da čekaju ljudi ni po par mjeseci. To je suština priče, to je napredak, drugačije ne možemo nikako napraviti. Dajte, ljudi, da učinimo nešto za ove građane, ne da pričamo praznu priču, nego da pričamo korektne stvari koje tište svakoga građanina u Crnoj Gori. Pričam ovo pun emocija jer empatičan sam prema ljudima koji trpe bolove, koji trpe nepravdu, primjera radi, da dođu na određeni pregled ili operaciju. Dajte da pomognemo, svi ćemo dati napora i vjerujte mi najmanji je problem u ljekarima i osoblju, najveći je problem u uslovima njihovog rada. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 12:36:04)

Zahvaljujem kolegi Nerminu Abdiću.

Sada pitanje postavlja poslanica Kenana Strujić Harbić. Izvolite, koleginice.

KENANA STRUJIĆ HARBIĆ (22.04.24 12:36:12)

Zahvaljujem.

Uvaženi ministre sa saradnicima, postavila sam vam sljedeće pitanje: Kada će početi izgradnja bolnice u Pljevljima i koliko novca je u budžetu izdvojeno za istu za 2024. godinu? Napominjem, da je po riječima vaših prethodnika izgradnja trebalo da počne prošlog ljeta, pa interesuje me zašto je stalo u tom dijelu.

Posjetili ste Pljevlja 6. decembra prošle godine i tada ste prilikom posjete Opštoj bolnici u Pljevljima konstatovali da postoje veoma loši uslovi

za rad, naročito na odjeljenjima koje ste tog dana i posjetili, da postoje određeni kadrovski problemi i da je potrebno infrastrukturno ulaganje u Pljevlja, a da je potpredsjednik Vlade za zdravstvo dr Pavićević izrazio žaljenje zbog zapuštenog stanja u pljevaljskoj bolnici. Od tada je prošlo nešto više od četiri mjeseca. Da li ste u međuvremenu pokrenuli rješavanje tih problema i ako jeste kada i na koji način će biti riješeni?

Zbog građana moram da podsjetim da Opšta bolnica u Pljevljima sada ima svega 33 ljekara, malo prije nego što je počelo zasijedanje dobila sam podatak da je to 35 ljekara, iako ih je po sistematizaciji planirano preko 50. Interesuje me da li vi kao ministar smatrate ovaj podatak zabrinjavajućim i šta ćete konkretno preduzeti da se taj problem riješi i na koji način i kada.

Takođe, pitala sam za ugovor između Ministarstva zdravlja i Stambene zadruge za zdravstvo o izgradnji zajedničkog stambenog objekta za zdravstvene radnike koji je potpisan prije tačno godinu dana. Šta ćete vi kao ministar preduzeti da u što kraćem roku započne realizacija tog ugovora i kada se to može očekivati?

Ono što je Pljevljacima takođe posebno bitno, pitala sam isto ministra da objasni po kojim kriterijumima je prethodni ministar odredio status kliničko-bolničkog centra da pored Podgorice i Kotora takođe se otvori i u Beranama. Ovo sam pitala jer me interesuje zbog čega tada i pljevaljska bolnica nije dobila status kliničko-bolničkog centra i da li ste vi kao ministar zdravlja spremni da razmotrite i tu inicijativu.

Sigurna sam, ministre, da ćete reći da sam postavila jedanaest pitanja u jednom pitanju, ali na koncu hoću da kažem da svih jedanaest pitanja mogu svesti samo na jedno pitanje - ima li nade za poboljšanje kvaliteta zdravstvenih usluga u mojim Pljevljima? Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 12:38:55)

Zahvaljujem, kolegice.

Sada riječ dajem ministru zdravlja, gospodinu Šimunu. Izvolite.

VOJISLAV ŠIMUN (22.04.24 12:39:07)

Hvala na postavljenim pitanjima, uvažena poslanice Strujić Harbić.

Počecemo od ovog prvog. Opšta bolnica u Pljevljima sada ima 33 ljekara. U suštini, kažem, mi smo ažurirali podatke, poslednji podatak jeste da imamo 35 ljekara. Jedan od njih je ljekar specijalista ginekologije koji je

od prije par nedelja počeo, iz Srbije je doveden. Takođe, sada smo u završnoj fazi pregovora sa još jednom ljekarkom iz Srbije, supspecijalistom endokrinologije i očekujemo da će i ona biti ubrzo angažovana. Pored toga vodimo razgovore sa jednim mladim bračnim parom koji je takođe zainteresovan za dolazak u Pljevlja. Radi se o specijalisti gastroenterologije i transfuziologije. U tom smislu, trudimo se da pojačamo kapacitete.

Ono što treba reći jeste da smo za Pljevlja raspisali traženi broj specijalizacija, znači devet za 2024. godinu i supspecijalizacije tri. Zaista, gotovo nedeljno ako ne i češće sam u komunikaciji sa menadžerom Bolnice u Pljevljima u rešavanju svih nekih tekućih problema i podršci u rešavanju ovih kadrovskih kapaciteta.

Ono što moramo takođe naglasiti jeste da jednostavno uslovi rada su ti između ostalog koji opredjeljuju odgovarajuće ljekare da li će zasnovati radni odnos u ustanovi. Znamo da je Bolnica u Pljevljima bolnica paviljonskog tipa, jedan od najstarijih objekata i koji ima vrlo slabe uslove, iako se trudimo da i to korigujemo. To je sve konstatovano prilikom naše prve posjete i činjenica je da sam ja tada preduzeo neke mjere koje su bile u mojoj mogućnosti da što prije riješim bar nešto što se tiče tog infrastrukturnog segmenta. Mi smo praktično tada u koordinaciji sa Ministarstvom odbrane obezbijedili nekih 50 kreveta potpuno novih sa dušecima, svom pratećom opremom, nahtkasnama, okrečili odjeljenje i da kažem načinili pristupačnim i pristojnim za uslove rada.

Što se tiče konkretno kriterijuma, nisam tu analizu vidio po kojoj su određeni kriterijumi za Kliničko-bolnički centar Berane i za Kliničko-bolnički centar Kotor. Međutim, ono što moram zdravorazumski da kažem, pretpostavljam da su se oslanjali na nekolike bitne stavke. Prvo to je vjerovatno i geografska pozicija, za sjever Crne Gore Berane, ipak će tu ići, koliko sam informisan, auto-put. Druga stvar, to je polje gravitacije ka Beranama, znamo da gravitiraju i Plav i Rožaje i Gusinje i Petnjica i okolne strukture, te to gravitaciono područje svih opština praktično iznosi i do 80.000 stanovnika. To je bitno kada se razmatra kakav će status zavrijediti bolnica. Naravno, pored toga su i kadrovski kapaciteti, ali i prostorni. Što se tiče kadrovskih moram reći da Berane ipak ima oko 75 specijalista i supspecijalista, te u tom smislu ta odluka vjerovatno je bila logičnija.

Činjenica, između ostalog, jeste da kliničko-bolnički centar otprilike pokriva zdravstvenom uslugom oko 500.000 stanovnika po tim podacima socijalne medicine, te na primjer u jednoj Sloveniji gdje imate dva miliona stanovnika postoje samo dva centra. Postoje svega dva u Sloveniji, a mi imamo dva kliničko-bolnička centra i jedan Klinički centar Crne Gore. Smatram da je ovo proizašlo iz potrebe da formiramo regionalne centre od

čega će dva biti na nivou tercijarnog nivoa i na taj način redukovati ovaj pritisak na Klinički centar Crne Gore i obezbijediti pristupačniju i kvalitetniju zdravstvenu zaštitu.

Što se tiče konkretno izgradnje bolnice u Pljevljima, moram priznati da je to visoko na našoj agendi i da sam već obavio niz konsultacija kako sa menadžmentom tako sa Upravom za kapitalne projekte, ali i angažovali vanjskog stručnjaka, eksperta odgovarajuće struke, koji tu ideju pokreću nadalje. Naime, ono što smo uradili jeste da trenutno se radi na pripremi projektnog zadatka za izradu glavnog projekta. Najvjerovatnije će to ići upravo da bi se procedura skratila i bila brža po sistemu, znači projektu i izgradnji. Naš stručni konsultant je dostavio odgovarajuće primjedbe ili komentare na pomenuti projektni zadatak i upravo smo u proceduri da se ti komentari usvoje, adaptiraju i pripremi jedan kvalitetan projektni zadatak i očekujem da će glavni projekat sa poslije tom procedurom tenderskom i sl. biti realizovan do kraja godine, glavni projekat. Važno je napomenuti da je kapitalnim budžetom za projekat, znači konsultanske usluge i studije, opredijeljeno ukupno oko 89.000 eura, odnosno dijeli se na 43.600 za usluge konsultanske projekte i studije i oko 45.000 za građevinski objekat u smislu nekih dozvola i drugih kodiciranja uslova. Međutim, finansiranje u suštini će ići iz kreditnih sredstava, gdje je Vlada zadužila Ministarstvo zdravlja da ima mogućnost za kapitalne investicije, zaduženje od oko stotinjak miliona evra, te trenutno po idejnom projektu ova bolnica se projektuje na nekih četrdesetak miliona. Moram reći da se aktivno radi na tome i već krajem nedelje imamo novi sastanak na kome bi trebalo da usaglasimo stavove oko ovog projektnog zadatka, već organizujemo u Ministarstvu sa relevantnim institucijama i to se zaista, što bi se reklo, gura koliko je moguće i ubrzava ta dinamika svom silom.

Što se tiče magnet, to ste me isto pitali, je li tako? Pitanje za magnet je li bilo isto u klopou ovog svega? Jeste.

Što se tiče puteva, infrastrukture i slično to je problem sa kojim se kuburi već duže vrijeme, očekujem i od ove vlade i od mog ministra Filipa Radulovića da unaprijedi tu putnu infrastrukturu i to je nešto što nije u mom domenu. Međutim, ono što ima logike, zašto se oni upućuju, jeste jednostavno što je, prvo, kraći put, drugo što imamo obezbijeđen prevoz jednom nedeljno za te pacijente u Kliničko-bolnički centar u Berane o trošku Fonda. Kažete ovdje kakav je smisao ako se magnet opet šalje. To se šalje elektronskim putem, putem faksa i to je ovo što govorimo o teleradiologiji i telemedicini. Jednostavno, usluga je dostupnija pacijentu. On je došao do Berana, tu će poslije dobiti rezultat i ne mora da putuje za Podgoricu, ne mora da čeka, gdje bi bila duža lista čekanja, ovdje prosto obezbjeđuje tu uslugu bliže i za kraće vrijeme, a opet jednako sigurno.

Takođe, moram da kažem da osim preko PAC sistema dva puta mjesečno i konsultant sa VMA profesor Čulafić dolazi i očitava nalaze, tako da je to sigurno po najvišem mogućem standardu i sigurno oni manje čekaju na taj pregled nego što bi to bilo da se šalje za Podgoricu, a opet kažem, pokriveni su i troškovi prevoza.

U Pljevljima takođe postoji oprema potencijalno za telemedicinu, odnosno teleradiologiju, to je nešto što upravo moje ministarstvo sada razmatra, da pogine te kapacitete, da oživimo taj projekat, te će to biti jedna dodatna kopča pljevaljske bolnice sa Kliničko-bolničkim centrom i na kraju u krajnjoj instanci sa Kliničkim centrom Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 12:48:13)

Zahvaljujem ministru Šimunu.

Pravo na komentar ima poslanica Knana Strujić Harbić. Izvolite, kolegice.

KENANA STRUJIĆ HARBIĆ (22.04.24 12:48:40)

Hvala, uvažena predsjedavajuća.

Na samom početku opet da apelujem da ministri ne koriste član 191, u bukvalnom smislu, i da nam najkasnije dostavljaju odgovore na naše pitanje, konkretno u 11.15 časova sam dobila odgovor elektronskim putem, a u 10.59 kroz arhivu, tako da nisam imala vremena ovako duge odgovore čitati, ali sam mapirala određene stvari. Na samom početku da vas pitam, ministre, ko vam radi odgovore.

Pročitaću radi javnosti jedan od odgovora, vezan je za put pacijenata iz Pljevalja, pa u zaključku neko od savjetnika pretpostavljam, jer sumnjam da biste vi ovo ovako napisali, kaže: "Uvažena poslanice Strujić Harbić, uzimajući u obzir da se partija kojoj pripadate višedecenijski nalazila za pozicijama donošenja najviših odluka, na državnom i lokalnom nivou ste bili u prilici da preventivno djelujete u pravcu unapređenja zdravstvene zaštite građana sa teritorija opština Pljevlja i Žabljak, sigurno zapažate da Ministarstvo zdravlja ulaže dodatne napore kroz različite projekte, vertikalno, horizontalno" i tako dalje. Sigurna sam da ćete to naći u odgovoru.

Ministre Šimun, jedan savjet. Kada govorimo o zdravstvenom sistemu i zdravstvenim uslugama u Crnoj Gori, to se tiče i mene i mog djeteta i svih Bošnjaka u Crnoj Gori, svih građana u Crnoj Gori, nema potrebe za

ovakvim odgovorima, jer mi smo tu da donosimo konstruktivna, kvalitetna rješenja kako zakonska tako i ostala da pospješimo zdravstveni sistem u Crnoj Gori zarad svakog građanina u Crnoj Gori. To zapamtite. To je jedan dobronamjeran savjet.

Sljedeća stvar. Imam informaciju da ste vi iz mojih Pljevalja po porijeklu, konkretno iz mog sela, odakle mi je otac, sa Vrulje, Maoča, kako god, pa ću da vas pitam jednu informaciju. Da li ste pogledali koji su preliminarni rezultati popisa 2024. godine konkretno krajem januara koji su objavljeni? Jeste li vidjeli katastrofalnu situaciju što se tiče broja stanovnika i smanjenog broja stanovnika u odnosu na 2011. godinu kada je bio poslednji popis? Da vas podsjetim malo. Izvinite predsjedavajuća za prekoračenje.

Imali smo nešto više od 30.000 građana, odnosno stanovnika u Pljevljima 2011. godine, sada imamo 24.600, od toga 6.500 penzionera živi u Pljevljima. Šta nam to govori - 6.500 stanovnika u Pljevljima je starosne strukture iznad 64 godine koji, pretpostavljam, bar jednom mjesečno, možda i petnaestodnevno koristi usluge ljekara specijaliste u Pljevljima, u bolnici ili u domu završava ili u hitnoj bolnici. Sada zamislite jednog penzionera koji ima 64 plus godina koji treba da ode na pregled, konkretno na magnet u Berane.

Prva stvar, imate put Pljevlja - Vrulja koji je u jako lošem stanju vi to odlično znate. Druga stvar, sami ste svjesni činjenice da od Ribarevina do Berana imate 29 km podignutog asvalta, čekamo u toku ove godine da će se završiti ta dionica. Znate li koliko mi putujemo iz Pljevalja do Berana - tri sata. Znate šta se dalje dešava? Kažete obezbijedili ste besplatan prevoz petkom. Da, besplatan prevoz petkom, međutim desi se situacija da nakon obavljenih pregleda se veoma često desi da se izgubi i ne očita nalaz, veoma često. Ja živim u Pljevljima i radim u Pljevljima i razgovaram sa građanima koji se žale na određene probleme u zdravstvu.

Da li ste svjesni činjenice da su Pljevljaci u vrhu ljestvice sa najviše oboljenja respiratornog sistema? Niste vjerovatno. Najviše oboljelih od karcinoma pluća su Pljevljaci. Najviše djece registrovane sa jednim od spektra autizma je pljevaljske djece. Da li ste svjesni tih činjenica, gospodine Šimun? Ne. Znate zašto ovo kažem.

Kriterijum koji je doveo do toga da Berane dobiju status kliničkog centra vjerovatno je bio zato što je tadašnji ministar Šćekić bio Beranac, pa je napravio sve moguće uslove da jednom Berane dobiju status kliničko - bolničkog centra. Malo ću biti ironična. Premijer i pola Vlade su Pljevljaci, takođe na čelu Ministarstva zdravstva se nalazi moj Pljevljak, ja očekujem da u doglednom periodu riješite sijaset problema. Znate zašto? Zato što mi svi dugujemo to mojim Pljevljima. Temoelektrana u Pljevljima proizvodi

blizu 50% struje za crnogorsko tržište, Pljevlja najviše pune državni budžet preko poreza zato što se gro teške industrije nalazi u Pljevljima. Berane to, gospodine ministre, nemaju, Berane nemaju tešku industriju. Dvjesto pedeset dana u godini je zagađen zrak koji udiše najstarija populacija i najmlađa populacija.

Gospodine ministre, jedan podatak. Prošle godine moja kćerka od četiri godine u januaru imala je šarlah, karakteristično za djecu, donijela je iz vrtića. Kada je moje dijete dobilo temeperaturu od 41 stepen, znate šta se desilo u Bolnici u Pljevljima - nisu imali pencilin da joj daju tu noć. Još porazniji podatak, od četiri apoteke, tri privatne i jedna Montefarma, imala je na stanju jedan "almacin", a moje dijete je taj dan bilo osamnaesto u drugoj smjeni na pregledu. Šta je sa ostalom djecom koja su došla na pregled, odnosno roditeljima koji su doveli djecu na pregled? Jedan "almacin" je bio na stanju krajem januara prošle godine. Penicilin nisu imali tada na stanju da daju mojoj kćerki koja je imala 41 temperaturu. To vam je stanje u pljevaljskom zdravstvenom sistemu.

Šta ćete uraditi u narednom periodu da zadržite mlade ljekare ispod 40 godina? Nemate rješenje. Znate li zašto nemate rešenje, gospodine ministre? Prije godinu dana je najavljena izgradnja stambene jedinice za zdravstvene radnike. Vi morate naći način i morate mapirati u svojoj agendi pod hitno da se svim specijalistima u Pljevljima koji rade riješi stambeno pitanje. Na neki način ćete ih zadržati kod nas da nam pružaju kvalitetnu zdravstvenu zaštitu.

Još jedna stvar. Ovih dana, s obzirom da u mojoj bližoj porodici imamo oboljelog od jedne teške bolesti, nismo mogli da uzmemo "manitol", nego smo ga kupovali u privatnoj apoteci i nismo imali "kontrolok" u ampuli da podignemo. Šta je s novcem svih građana koji se u prethodnom periodu, znači prije svega ovoga, izdvajao za zdravstveni fond? Zamislite, odete u laboratoriju u Pljevljima i nemate reagenasa da ispitete hormone štitne žlijezde. Svi ti ljudi idu u privatne laboratorije i koriste usluge privatnih laboratorija.

Još jedan frapantan podatak, ministre zdravlja. Kod nas se rađa svega 180 beba na godišnjem nivou. Znate gdje veoma često žene koriste ginekološke usluge - u nama susjednoj državi Srbiji, gradu Prijepolju jer veoma često se desi da nemamo dovoljan broj ginekologa u bolnici u Pljevljima.

Da zaključim svoj komentar. Ako ste izdvojili ove godine 100.000 eura iz državnog budžeta za gradnju bolnice, a potrebno je 40 miliona, samo da čuju građani jedan podatak, što znači da za 20 godina ovom dinamikom ćemo mi da dobijemo novu zgradu opšte bolnice ili doma zdravlja. Molim vas, ministre, ne prekidajte me. Nemate pravo komentara na komentar.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 12:58:02)

Koleginice, je li ovo dopunsko pitanje? Privedite kraju.

KENANA STRUJIĆ HARBIĆ (22.04.24 12:58:11)

Gospođo predsjedavajuća, ovo je samo konstatacija.

Molim vas, vi ste meni odgovorili nešto iznad 80.000 samo za projekat. Samo da vas pitam nešto. Ja nisam našla budžetsku jedinicu izdvojenu za 2024. godinu što se tiče zdravstva u Pljevljima. Blizu 100.000. To ste mi odgovorili.

Gospodine ministre, već je kraj aprila. Građevinska sezona počinje u maju, čak i u junu zbog vremenskih uslova na sjeveru Crne Gore. Vi dok počnete nešto već je kraj ljeta. Nama dolaze minusi i zimski period. Samo da konstatujem nešto. Znači, vi ste izdvojili ove godine 100.000 eura, kako kažete za idejno rešenje. Sljedeće - 40 miliona eura je potrebno da se izgradi jedan kvalitetan objekat za zdravstvenu namjenu. Pitam vas, ako smo 2011. godine imali preko 30.000 stanovnika, sada 24.600 i nešto, ne zamjerite, nije tačan podatak, za 20 godina dobijemo kvalitetne zgrade i normalnije uslove. Znači, znate koliko će nas tada ostati - pet, šest hiljada. Tada će nam, gospodine ministre, za tih 20 godina, biti potrebna jedna ambulanta. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 12:59:57)

Zahvaljujem.

Nema problema, prekoračili ste, jeste rekordno prekoračenje, ali ste u svom komentaru postavili nekoliko pitanja. To su konstatacije. Dakle, nema dopunskog pitanja, je li tako?

U redu, koleginice. Izvolite.

KENANA STRUJIĆ HARBIĆ (22.04.24 13:00:51)

Hvala, predsjedavajuća.

Ovo su bile dobronamjerne konstatacije.

Iskoristiću priliku i na sljedećim poslaničkim pitanjima uvaženom ministru Šimunu da postavim pitanje. Ja sam u petak najavila, što se tiče tema prosvjete, zdravstva, ekonomije, tu moramo da budemo apsolutno svi na jednoj strani i da se najviše vodi polemika u ovom parlamentu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 13:01:15)

Zahvaljujem kolegini Kenani Strujić Harbić.

S obzirom na to da nije postavljeno dopunsko pitanje, nemate pravo sada ni na komentar niti na pojašnjenje. Možete da iskoristite pravo, ako želite, kod odgovora na sledeće poslaničko pitanje da pojasnite nešto ako treba da pojasnite. U ovom trenutku po Poslovniku nemate pravo, a nećemo da kršimo Poslovnik, izvinjavam se.

Kolega Jevto Eraković je postavio dva pitanja. Imate pravo da postavite sada prvo pitanje. Izvolite, kolega.

JEVTO ERAKOVIĆ (22.04.24 13:02:08)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Pozdravljam kolegu Šimuna sa saradnicima.

Uvažene poslanice i poslanici, postavio sam prvo pitanje ministru zdravlja i njegovom timu:

Koliko je transplantacija u Kliničkom centru Crne Gore urađeno u periodu od 2020. do 2024. godine? U kojoj je fazi pompezno najavljivani nastavak saradnje sa hrvatskim transplantacionim timom?

Ministre Šimun, zahvaljujem vam na odgovoru. Radi građana Crne Gore pročitacu prvi pasus vašeg odgovora: "Povodom vašeg poslaničkog pitanja od 3. aprila 2024. godine, obavještavam vas da u navedenom periodu u Kliničkom centru Crne Gore nisu rađene transplantacije bubrega".

U periodu od 2020. do 2024. godine nešto što predstavlja vrhunac medicine i nešto po čemu smo bili ponosni i što smo i te kako znali da prezentujemo na različitim stručnim forumima, dakle transplantacioni program, nacionalni transplantacioni tim Crne Gore u periodu od 2020. do 2024. godine nije uradio nijednu transplantaciju u Kliničkom centru Crne Gore. Ja sam član nacionalnog transplantacionog tima od njegovog nastanka. Svjedok sam velikih uspjeha koje je crnogorska medicina i crnogorski transplantacioni tim imao u prethodnom periodu. Sjetimo se

samo broja obavljenih transplantacija u Kliničkom centru Crne Gore - 49. S ponosom mogu da konstatujem da smo obavili edukacije širom Evrope, edukovali smo se od Španije preko Slovenije, Italije, Hrvatske, dakle tamo gdje su najrazvijeniji transplantacioni programi i tamo gdje je transplantaciona medicina na svom vrhuncu. Sjećam se i perioda dok sam obavljao funkciju direktora Kliničkog centra kada smo radili i kadaverične transplantacije i kada su posredstvom Eurotransplanta gosti Kliničkog centra Crne Gore bili naj eminentniji evropski doktori koji su zajedno s našim domaćim ljekarima prisustvovali eksplantacijama i obučavali se i sticali vrijedna znanja iz oblasti transplantacione medicine. Podsjetiću vas da je projekat transplantacije u Crnoj Gori započeo i definisan je još 2006. godine, a prva transplantacija koja je urađena u Kliničkom centru bila je 2012. godine. U tom periodu recimo samo za dvije godine urađeno je 39 transplantacija bubrega od čega je bilo 36 sa živih, a tri kadaverična donora. Sjetimo se onda naknadno 2021. godine i pompezno najavljivanih posjeta Zagrebu i hrvatskom transplantacionom timu kada su oslobodioci krenuli i donijeli sledeći zaključak - dogovara se dolazak tima iz Kliničko - bolničkog centra Zagreb u Klinički centar Crne Gore radi izvođenja transplantacija organa i sprovođenja edukacije kadra u Kliničkom centru Crne Gore koji će raditi na ovom programu kako bi se nastavila saradnja koja je uspješno bila uspostavljena u prethodnom periodu. Vidjeli smo rezultat ove posjete. Dakle, nula transplantacija od 2020. godine do 2024. godine u Kliničkom centru Crne Gore. Ove kolege iz hrvatskog transplantacionog tima koje su dolazile i edukovale naš kadar, ne samo oni nego kadar je edukovan i u Španiji i u Italiji i u Hrvatskoj i širom evropskih centara, oni su u međuvremenu obilježili 50 godina od prve transplantacije koju su tamo odradili, a u međuvremenu su napravili jedan veliki poduhvat - transplantirali su i pluća i jetru u jednom aktu kod djeteta.

Ono što raduje u ovom trenutku, vidio sam da je planirano oko 750.000 eura za edukaciju našeg kadra u jednoj od referentnih ustanova u Minhenu. Međutim, gospodine ministre, ovo nije najbolji put za rješavanje ovog problema. Kao što ste čuli od mog uvaženog kolege dr Abdića da postoji rješenje za ove liste čekanja koje su se u međuvremenu toliko nagomilale i koje nikada nijesu bile prisutne u ovoj mjeri u istoriji crnogorske medicine, tako postoji program i postoji rješenje i za transplantacioni program u Crnoj Gori, a ja ću vam ga sada pred građanima Crne Gore i pred čitavom javnosti saopštiti.

Gospodine ministre, oni ljekari koji su napustili Klinički centar Crne Gore i oni ljekari koji su oćerani iz Kliničkog centra Crne Gore, koji imaju sva neophodna znanja za transplantacioni program bez obzira danas gdje rade, njih treba okupiti i njih treba zajedno sa kolegama koji danas rade u

Kliničkom centru Crne Gore iskoristiti da se transplantacioni program obavlja u Kliničkom centru Crne Gore. Ovdje smo na istom zadatku i nudimo vam rješenje. Dakle, ne treba da budu podobni i nepodobni ljekari, treba da budu ljekari koji znaju i koji imaju znanja i koji mogu da pomognu ovoj državi. Ovo je nacioanalni transplatancioni program, u njemu trebaju svi zajedno da učestvuju.

Prema tome, za dva dana se ovaj problem mogao riješiti unazad četiri godine. Ja očekujem da vi sa vašim timom prepoznate gdje je rješenje problema i da pomognemo građanima Crne Gore da ne skupljaju donacije i traže transplatacije po bijelom svijetu, nego da transplantacioni program nastavi da se radi u Kliničkom centru Crne Gore.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 13:09:28)

Zahvaljujem kolegi Erakoviću.

Dajem riječ ministru zdravlja Vojislavu Šimunu. Izvolite, ministre.

VOJISLAV ŠIMUN (22.04.24 13:09:37)

Zahvaljujem na pitanju.

Kao što ste rekli, u periodu navedenom nije rađena transplatacija bubrega. Međutim, moramo navesti da je i tokom kovid pandemije bila jedna pauza i ona je morala biti obustavljena.

Ono što sam ja zatekao, informacija po preuzimanju Ministarstva, jeste da su bili razgovori o nastavku te saradnje ili su bili čak i usmena obećanja ministra Hrvatske što se nije kasnije realizovalo, onda je to spuštено na nivo dogovora između Kliničko - bolničkog centra Rebro i Kliničkog centra Crne Gore. Nacrti ugovora su napravljeni, poslat je sporazum, međutim odgovor je sa hrvatske strane izostao. Ono što je tačno jeste da je ta saradnja trajala izvjesno vrijeme i da je stvarno imala rezultat u tom broju koji ste naveli transplatancija. Međutim, kadar nije očigledno bio obučen da to sprovede samostalno. Ja ne znam koliko su samostalno uradili transplatacija, tako da je Vlada sada preuzela još jedan način na koji bi se to moglo prenebrengnuti i kako bismo mogli edukovati naš kadar da on sprovodi pomenute transplantacije.

Naime, u cilju saradnje sa Eurotransplantom potpisan je još krajem 2022. godine ugovor o saradnji sa univerzitetskom klinikom u Minhenu radi edukacije ljekara i radi se o ugovoru za naredne tri godine gdje šaljemo grupu ljekara - vaskularnog hirurga, urologa, neurologa i anesteziologa -

koji će se obučavati tamo uz kadar za samostalno sprovođenje intervencije. Naravno, u početku će trebati podrška i pomenutih ljekara, odnosno edukatora i nastojaćemo i to da se obezbijedi. Kada sam došao na čelo Ministarstva taj sporazum je bio u nekom statusu kvo. Naime, bio je problem sa strane Kliničkog centra Crne Gore i naših ljekara, jer je bio veoma visok uslov za učestvovanje u tom programu, koji je po meni bio i pretjeran, da se vežu deset godina za kliniku ukoliko prođu obuku koja traje tri mjeseca. To smo u dogovoru redukovali sa ljekarima i taj proces je odblokiran. Napravljen je spisak ljekara koji će ići u obuku i očekujemo odgovor Univerziteteske klinike u Minhenu kada će ta prva grupa ljekara poći.

Moram priznati da u svim ovim bilateralnim razgovorima i posjetama evropskih zemalja, između ostaloga i gostiju iz Francuske, odlaskom u Italiju i slično ovo bila jedna od tema, revitalizacija transplantacionog programa. Od ministra smo dobili obećanje da će on u saradnji sa direktorom Nacionalnog transplantacionog tima nam izaći u susret i pomoći da se ovaj program osnaži i obnovi. To je nešto što je sada u razradii, ta korespodencija, i očekujem i od njega konkretne pomake na ovom planu. Ali što se tog dijela tiče, evo konkretno, idemo u tom pravcu sa Univerzitetском klinikom u Minhenu i zato je obezbijeđeno 750.000 evra. Što se tiče same klinike Rebro, ja sam stvarno po dolasku na funkciju i direktno se obratio ministarstvu zdravlja Hrvatske po ovom pitanju, preko Ministarstva vanjskih poslova potpredsjednik Vlade u komunikaciji sa ambasadorom isto je dobijao obećanja da će se uspostaviti opet komunikacija, da vidimo gdje je to zapelo, u čemu je problem, zašto je prekinuta saradnja. Međutim, taj odgovor sa Hrvatske strane još uvijek do danas nije dobijen. Tako da imamo ovaj alternativni put - Univerziteteska klinika u Minhenu i saradnja sa zemljama EU.

Ja sam samo radi javnosti Crne Gore htio da pomenem u vezi sa prethodnim odgovorom, a tiče se Opšte bolnice Pljevlja, odnosno nove bolnice u Pljevljima, stavka o kapitalnom budžetu se odnosi na projekat, a ostatak finansiranja ide preko kreditnih sredstava u iznosu od 40 miliona, imamo odobrenje za to. Glavni projekat je u pripremi, znači ne idejno rešenje nego projektni zadatak za glavni projekat i radiće se po principu projekat u izgradnji što će još više skratiti taj jedan međukorak između glavnog projekta i izgradnje, a ujedno mi već vodimo pregovore za obezbjeđivanje tih sredstava od 40 miliona. Ta dinamika koju je pomenula ova žena, poslanica Strujić, nema uporište u logici niti u onome što sam ja govorio, prosto kao da me nije slušala.

Što se tiče magneta, opet smatram dostupnija je zdravstvena zaštita, udaljenost između Pljevalja i Berana znamo da je kraća bar za 70 km, a

jednostavno sve i da obezbijedi magnet, ja ga trenutno u pljevaljskoj bolnici ne mogu staviti. Nema niti prostornih kapaciteta niti uslova. Izgradnjom nove bolnice mijenja se situacija i gledaćemo da saniramo na taj način problematiku. Kao što sam naveo niz pozitivnih primjera, dobili smo ginekologa, dobijamo endokrionologa, pregovara se sa još dva specijalista da se vrate u pljevaljsku bolnicu iz okruženja, mislim da tu kadar nastojimo da jačamo. Jednostavno ni taj argument ne stoji, 50 je predviđeno sistematizacijom, uvijek sistematizacije predviđaju više nego što ima zaposlenih, što je prirodno i rijetko gdje imamo potpunu ispunjenost. Tako da što se tiče tih pitanja, insinucija ili krivih tumačenja, evo nadam se da sam odgovorio barem građanima Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 13:16:09)

Zahvaljujem ministru Šimunu.

Pravo na komentar ima poslanik Eraković. Izvolite, kolega.

JEVTO ERAKOVIĆ (22.04.24 13:16:21)

Zahvaljujem.

Ministre, ja razumijem da ste vi naslijedili sporazum koji treba da se realizuje sa centrom u Minhenu i pozdravljam, neka se realizuje, ali ja vam još jednom ponavljam, za ovu veliku nulu koja je bila prisutna u Crnoj Gori od 2020. do 2024. godine što se tiče transplatacija u Kliničkom centru Crne Gore, možete za dva dana da je riješite, možete da je riješite za dva dana. Dakle, da okupite nacionalni transplantacioni tim. Sada ste naveli, neurologa ćete da šaljete u Minhen. Evo ja sam bio makar na pet takvih obuka i u Minhenu i u Barseloni i u Padovi i u Berlinu i gdje god hoćete, ne samo ja nego ću vam navesti pet ili šest mojih kolega koji su istog trenutka spremni da pomognu nacionalnom transplatacionom timu i da odrede sve što je potrebno. Isti takav je slučaj i sa urolozima, isti takav je slučaj sa nefrolozima. Mi imamo sad dva mlada nefrologa koji su došli, koje smo ciljano poslali na specijalizaciju u Klinički centar Rebro da bi mogli da budu osposobljeni da rade transplantacioni program. Znači, imate anesteziologe sjajne, imate ljude koji su spremni odmah da krenu u nacionalni transplataciono program, ja vam kažem ti ljudi ne rade u Kliničkom centru, neko je napustio Klinički centar, a neko je oćeran. Još jednom ponavljam, oćerani.

Imali smo situaciju da rodonačelnik transplatacionog programa u Crnoj Gori uvažena profesorka Ratković nije više zadovoljavala kriterijume da bude u tom Kliničkom centru i da bude na čelu transplantacionog tima. Imenovana je pravnica umjesto nje, imenovane je pravnica da rukovodi transplatacijama u Crnoj Gori i nacionalnim transplatacionim timom. Shvatate li vi kakva je to degradacija struke, kakva je to degradacija medicine, kakva je to degradacija svega onoga što je mukotrпно sticano od 2006. godine kada je ustanovljeno i kada je definisano da mora da postoji transplatacioni program kao kruna medicine u Crnoj Gori? Sve je uništeno. Dakle, za dva dana, gospodine ministre, počevši od privatnih zdravstvenih ustanova, da se ljudi zamole, da im se ukaže da je ovo nacionalni interes, ne zove se on slučajno nacionalni transplatacioni tim, da se svi skupimo i da ponudimo rješenja. Zna se kako funkcionišu međunarodni kontakti ne samo u medicini nego i u diplomatiji, ekonomiji, na ličnim osnovama. Vjerujte, za dva dana ćemo napraviti dogovor sa hrvatskim transplantacionim timom, to su naši prijatelji, to su naše kolege, to su ljudi sa kojima smo stotine i stotine ne samo transplantacija nego i drugih medicinskih problema rješavali iz dana u dan, to se tako rješava. Ne počinje ništa u medicini ni sa mnom, ni sa vama, ni sa onima koji će doći poslije nas. Osnovni problem crnogorske medicine i ove nule koja je prisutna od 2020. do 2024. godine jeste što ljudi koji su došli na čelo zdravstvenog sistema Crne Gore su mislili da sa njima sve počinje, a sa njima je počela samo propast, vidimo na osnovu ovog broja, na osnovu ove velike nule.

Prema tome, gospodine ministre, u vašim rukama je rješenje, rješenje ne samo transplatacionog programa nego rješenje, kao što ste čuli od kolege Abdića, liste čekanja i mnogih drugih infrastrukturnih projekata koji su davno započeti i naravno koji ne treba da budu nikakva naša zasluga. Treba zajednički da radimo za interes građana Crne Gore, a naročito kada je u pitanju zdravlje građana Crne Gore. Ova nula pokazuje da ništa nije urađeno po tom pitanju. Ja vam kažem, postoji rješenje, ponudli smo vam rješenje i bez obzira što ste vi na vlasti i bez obzira što ste vi na čelu Ministarstva želimo da vam pomognemo i želimo da građani Crne Gore dobiju svoj nacionalni transplantacioni program i rješavanje problema u Kliničkom centru Crne Gore.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 13:21:24)

Zahvaljujem kolegi Jevtu Erakoviću, ovo je bilo prvo njegovo poslaničko pitanje. Sada imate pravo na drugo pitanje, izvolite.

JEVTO ERAKOVIĆ (22.04.24 13:21:32)

Zahvaljujem.

Drugo moje pitanje gospodinu ministru zdravlja i njegovom timu je bilo:

U kojoj fazi razvoja je projekat telemedicine u Crnoj Gori i koliko telemedicinskih konsultacija je obavljeno u periodu od 2020. do 2024. godine?

Prvo, moram zaista da pohvalim u startu strategiju koju sam pročitao u smislu shvatanja značaja telemedicine i digitalizacije zdravstva od strane novog tima Ministarstva zdravlja Crne Gore i siguran sam da će to ići u tom pravcu. Iako nijeste eksplicitno odgovorili sa nulom kao što je bilo u odgovoru u prethodnom pitanju, dakle vaš odgovor i na ovo pitanje je, nažlost, jedna velika nula. Dakle, nula telemedicinskih konsultacija u Kliničkom centru Crne Gore, odnosno u zdravstvenom sistemu Crne Gore je obavljeno u periodu od 2020. do 2024.godine. Dakle, još jedna nula u ovom četvorogodišnjem periodu.

Ja sam jedan od autora, mogu reći sa ponosom i glavni autor telemedicine u Crnoj Gori i zbog toga sam, naravno zajedno sa svojim kolegama, i te kako ponosan što smo uspjeli taj projekat da implementiramo u Crnoj Gori. Mislim da bez digitalizacije zdravstvenog sistema, bez telemedicine, bez teleradiologije nije moguće ništa raditi u Crnoj Gori. Zahvaljujući tom projektu povezali smo Klinički centar Crne Gore sa Opštom bolnicom Pljevlja, Opštom bolnicom Bar i Opštom bolnicom Berane i želja nam je bila da gdje god da bude pacijent u nekoj od tih bolnica da može istog trenutka da dobije drugo stručno mišljenje odnosno konsultaciju ljekara iz Kliničkog centra Crne Gore. Ne samo što smo to uradili nego zahvaljujući projektu uspjeli smo da implementiramo PAC sistem i radiološki informacioni sistem u Kliničkom centru Crne Gore. Na taj način smo omogućili radiolozima koji rade u Kliničkom centru Crne Gore da ne moraju biti fizički prisutni u Kliničkom centru, nego da mogu od kuće da čitaju nalaze i da mogu od kuće ili sa bilo kog mjesta danas na svijetu da očitaju nalaz koji se tog trenutka snimi u Kliničkom centru Crne Gore. Omogućili smo pacijentima koji su teški onkološki pacijenti da se onkološki konzilijumi odvijaju u ovim opštima bolnicama, da pacijenti iz tih sredina ne moraju da dolaze u Klinički centar Crne Gore i napravili smo prvi krug saradnje sa svim kliničkim centrima u regionu, sa Kliničkim centrom Zagreb, i sa Kliničkim centrom Ljubljana, i sa Kliničkim centrom Srbije, i sa Kliničkim centrom Skoplje, i sa Kliničkim centrom Sarajevo i

Tuzla. Želja nam je bila da odmah napravimo novi sistem telemedicine, da se i mi iz Kliničkog centra povezujemo sa našim kolegama iz regiona, da bilo koju stručnu dilemu koju imamo u tom trenutku razriješimo, a naravno sve u interesu naših pacijenata. Naravno, krajnji cilj je bio da se povežemo sa evropskim i svjetskim centrima gdje bismo od imanentnih svjetskih stručnjaka dobili telekonsultaciju ili što je najvažnije preporuku na koji način liječiti i tretirati pacijenta u Kliničkom centru Crne Gore. Ovo nije bio benefit samo za naše pacijente. Dakle, pacijent kada legne u bilo koju od ovih bolnica, odnosno hospitalizuje se, ili u Klinički centar ili u bilo koju od ovih opštih bolnica, znao je da može imati u svakom trenutku stručno mišljenje od eksperata i od lidera u toj oblasti. Međutim, umjesto da se nastavi razvoj telemedicine i da danas imamo uvezane sve ostale bolnice, i u Nikšiću, i u Bijelom Polju, i u Kotoru, i Bolnicu Meljine i bilo koji drugi centar u Crnoj Gori, došli smo do toga da se prostori za telemedicinu koriste kao skladišta, da se koriste kao mjesta za vakcinaciju i da se koriste kao pomoćne prostorije u 21. vijeku. Dakle, kada moramo da razvijamo telemedicinu, kada moramo da primjenjujemo vještačku inteligenciju u medicini, kada moramo da razvijamo digitalizaciju na svakom koraku i omogućimo našim pacijentima poboljšanje, neko je odlučio da to više nije telemedicina, nego da je to ostava. Imamo rezultat da od 2020. do 2024. godine imamo još jednu nulu, gospodine ministre. Dakle, nula telekonsultacija u Crnoj Gori od 2020. do 2024. godine.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 13:27:38)

Zahvaljujem, kolega Erakoviću.
Prekoračenje duplo. Zahvaljujem.
Vojislav Šimun. Izvolite.

VOJISLAV ŠIMUN (22.04.24 13:27:48)

Što se tiče projekta teleradiologije i telemedicine kao šireg aspekta svih usluga, moram reći da je to nešto što mora biti trend savremene medicine i crnogorske medicine. Između ostalog to smo i mi prepoznali kao jedno veoma važno i prioritarno pitanje i mora biti sadržano u strategiji za digitalno zdravlje, ali prije toga i prepoznato Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

Nekolike stvari smo već poduzeli, odnosno imamo neki hodogram aktivnosti. Prvo, u toku je tender za sprovođenje procjene kapaciteta za

razvoj i korišćenje digitalne platforme za telemedicinu i mobilno zdravlje u Crnoj Gori. Drugo, zadužio sam tim našeg Direktorata za digitalno zdravlje da te kapacitete, koje ste upravo napomenuli, Kliničkog centra, Berana, Pljevalja i Bara osposobe, odnosno vrlo brzo podignu u funkciju za to namijenjenu jer to je jako bitno, da iskoristimo prvo ovo šta imamo, a onda ćemo proširivati dalje taj djelokrug aktivnosti.

U posjetu Italiji ministra zdravlja upravo sam zamolio tom procesu da pomogne i osnaži nas kroz interregionalne projekte, jer smo već imali jedan fejs projekat od 2019. do 2022. godine, a oni su u toj sferi jako razvijeni, da nam omogući ekspertizu, saradnju sa stručnjacima u toj oblasti. Tim povodom delegacija Direktorata za digitalno zdravlje će u maju prisustovati jednom stručnom skupu u Kataniji na toj posebno posvećenoj toj temi. Činjenica je da telemedicina i teleradiologija je upravo odgovor na brojne probleme našeg zdravstva, između ostalog, po meni i onog grućeg, kao što smo rekli, lista čekanja. Prosto mislim da ova usluga mora biti dostupna u svim ovim regionalnim centrima, a onda polako sa ekspanzijom na opšte bolnice pa i na ustanove primarnog nivoa. Naime, ako želimo osnažiti ljekare specijaliste u opštim bolnicama pa i kliničko-bolničkom centru, na kraju i ljekare porodične medicine, upravo je taj sistem telemedicine i E-konsultacija nešto što omogućava prvo komfor pacijentu, rešavanje problema na licu mjesta ukoliko je naravno moguće, a takvih je gro, bez neophodnosti za slanjem na ustanove višeg nivoa, znači bez lista čekanja i kontrolnih pregleda. Jednostavno, to je nešto što mora biti prioritet i standard svjetske medicine, pa i crnogorske.

Zašto to nije korišćeno na adekvatan način, opet kažem, vi mnogo bolje znate jer ste i pratili ovu oblast intenzivno, između ostalog, kad je bila u povoju telemedicina. Sjećam se i ja, bio sam specijalizant u Kliničkom centru, kad je bio taj projekat i mlađi doktori su bili zaduženi svako sa određene klinike na koji način bismo mi predložili i implementirali usluge telemedicine za svaku specifičnu oblast. Žao mi je da kažem da taj projekat nije realizovan na taj način kako je zamišljeno, ali evo sada imamo jedan hodogram aktivnosti kako da to obnovimo i proširimo paletu ponude na odgovarajući način. Tu naravno nam treba i Zakon o zbirkama podataka gdje jedan uslov treba da regulišemo te onlajn konsultacije da ga prepoznamo i platimo doktoru koji će to raditi. Mislim da je izvanredna ideja upravo da u Kliničkom centru, u kliničko-bolničkim centrima doktor posveti jedan dan kao punu ambulantu upravo za E-konsultacije i telemedicinu. To je komfor za pacijenta, sa druge strane komfor za ljekara i na kraju rješavamo to pitanje lista čekanja. Jednako je validno kao da je ljekar pored njega za određena stanja, odnosno većinu stanja.

Ono što mi je u obilasku svih bolnica do sada koje sam obišao i kao ministar i kao student i kao ljekar zadržalo pažnju jeste postojanje tih trenažnih centara, a svaki trenažni centar je imao konferencijsku salu i salu za telemedicinu. Jednostavno, par kamera, par mikrofona, adekvatna umreženost sa sistemom, ekran na kojem će se prezentovati stanje pacijenta, mislim da je to nešto što ne iziskuje ogromna sredstva, a ostvaruje ogromne benefite. Zahvaljujući tom sistemu povezanosti radioloških službi, koriste to radiolozi, koriste to sada i u angiosali u Beranama, povezanost između Berana i Kliničkog centra Crne Gore, te module programa koji je započet, ali činjenica je da se on mora vratiti punim sjajem i ekspanovati na taj nivo koji vidimo u savremenim evropskim i svjetskim zemljama. Biće to visoko na agendi našeg ministarstva, već sam pokrenuo procedure što zakonskog okvira, što praktične u obnavljanju i uspostavljanju te opreme. Između ostalog sam predlogom fiskalne strategije kandidovao taj projekat da bude zabudžetiran dodatno, a i kroz program Euro for health s obzirom da oni imaju poseban aspekt poziva za digitalno zdravlje ću sigurno nastojati da kandidujem ovako kvalitetne projekte u saradnji sa našim evropskim partnerima, naravno koristeći sve znanje i ekspertizu domaćih kapaciteta. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 13:34:19)

Zahvaljujem ministru.

Pravo na komentar ima poslanik Eraković. Izvolite, kolega.

JEVTO ERAKOVIĆ (22.04.24 13:34:26)

Zahvaljujem.

Gospodine ministre, pozdravljam još jednom vašu spremnost da ove nule povećamo na realne brojeve kakvi treba da budu u Crnoj Gori. Mislim da Crna Gora i građani Crne Gore ničim nisu zaslužili nule i siguran sam da ćete vi, znajući vas kao kolegu, dati doprinos da se ove nule eliminišu. Nažalost, znate i sami, kada dođemo na nulu mnogo je teže krenuti naprijed nego sa već i te kako postavljenih dobrih rezultata. Još jednom vam ponavljam, mislim da to treba da bude princip rada vašeg ministarstva, nadam se i kompletne Vlade, ali i svih budućih vlada u ovoj našoj državi. Kada je u pitanju zdravstveni sistem, kada je u pitanju zdravlje građana Crne Gore, treba samo da se nastavi i unapređuje ono

što je dobro postavljeno prije toga. Ne treba da se ukida i ne treba da se stavlja na poziciju nule.

Kao što postoji spremnost s naše strane da vam pomognemo u razvoju transplantacionog programa u Crnoj Gori, budite sigurni da postoji spremnost s naše strane da vam pomognemo da se obnovi sistem telemedicine u Crnoj Gori. Obišli smo veliki broj centara. Čak smo, imajući u vidu karakteristike Crne Gore, išli ciljano, recimo, u jednu špansku pokrajinu, bili smo u Andaluziji. Tamo smo analizirali kako funkcioniše sistem telemedicine da bismo mogli da ga prilagodimo našoj Crnoj Gori.

Postoji veliko znanje, postoji iskustvo. Mislim da građani Crne Gore zaslužuju da ne slušamo ove priče koje smo danas slušali, da neko iz Pljevalja mora da ide tri sata do Berana i tri sata nazad da bi snimio magnetnu rezonancu. Dakle, on može da je snimi i u Pljevljima, može da snimi skener u Pljevljima, a da ga očita doktor ili u Kliničkom centru ili u istim tim Beranama. Da pacijent iz Pljevalja ili bilo kog drugog grada iz Crne Gore ne mora da čeka mjesecima i mjesecima da dođe u Klinički centar Crne Gore da obavi pregled, nego da to može da uradi za sedam ili za deset dana posredstvom naprednih tehnologija koje smo, kažem vam i ponavljam, postavili još 2019. godine.

Prema tome, gospodine ministre i predstavnici Vlade Crne Gore, imate našu podršku, našu stručnu podršku da ono što je dobro i ono što je mukotrпно sticano od 2006. do 2020. na šta smo ponosni i za šta smo dobili priznanja od svih naših kolega iz Evrope, da se nastavi i da ne dozvolimo više nikada ma ko bio na vlasti u Crnoj Gori da se javljaju nule koje su bile između 2020. i 2024. godine. Nule su bile. Gospodin Sekulović koji je pomoćnik ministra je rekao makar nijesu minusi. Ovo su najteži minusi koje je crnogorsko društvo moglo da dobije. Nula u medicini je najveći minus koji postoji. U medicini minusi ne postoje, nule su najveći minus koji može jedna država i jedna struka sebi da dozvoli. Prema tome, očekujem da u crnogorskoj medicini više nikada ne bude nula kao što su bile ove između 2020. i 2024. godine. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 13:38:59)

Zahvaljujem kolegi Erakoviću.

Posljednje pitanje za danas za ministra Šimuna postavila je poslanica Sonja Milatović. Izvolite, koleginice.

SONJA MILATOVIĆ (22.04.24 13:39:10)

Uvažene građanke i građani, pitala sam ministra Šimuna:

Da li sa stručnog aspekta, podvlačim sa stručnog aspekta, podržava dogovor koji su postigli potpredsjednik Vlade Momo Koprivica i mitropolit Srpske pravoslavne crkve Joanikije da se crkva uključi u liječenje bolesti zavisnosti?

Uvaženi ministre, cijeneći da se u ovom parlamentu nedovoljno govori o nekim stvarnim i suštinskim problemima, a to bolesti zavisnosti definitivno jesu, pričala sam i na nekoj od sjednica pred kraj prošle godine o jednoj od njih, o kocki, koja nažalost mnoge crnogorske porodice zavija u crno. Govorila sam svjesna odgovornosti koju donosi poslanička funkcija koju obavljam želeći da doprem do bar jednog pojedinca.

Osvijestiti nekome trenutak da je prihvatanje problema već jedan važan korak ka njegovom rješenju, usaglasićemo se, velika je stvar. Bolest zavisnosti ma u kojem obliku zasigurno jeste problem i ona se mora liječiti. Jedno je, ipak, raditi na podizanju svijesti o nekom problemu s kojim se cijelo društvo suočava dok god se ijedan pojedinac u društvenoj zajednici s istim bori. Sasvim je drugo za mene i suludo usudživanje da se neko ko nije ljekar ili medicinski radnik, dakle nestručno lice, miješa u proces liječenja. Kada neko uvidi da ima problem, važno je da potraži pomoć, ali ne bilo čiju pomoć, ministre, već samo i isključivo pomoć struke. Vi ste, duboko vjerujem, čovjek od struke. Podvlačim još jednom, zavisnost je bolest koja se liječi, ali liječenje je oduvijek bilo primarni posao ljekara i medicinskog kadra. Zato sam vam na prvom mjestu postavila ovo pitanje kao ljekaru, a onda kao ministru zdravlja čija je jedna od osnovnih obaveza da jača povjerenje građanki i građana u zdravstveni sistem Crne Gore. Jača li se povjerenje ako se ne trasira jasan i jedan smjer da se onda, kada građanke i građani uvide da im je ugroženo zdravlje, upute ka zdravstvenoj ustanovi? Smije li država, odnosno resorno ministarstvo dozvoliti da se bilo koja organizacija na ovom svijetu direktno miješa u pitanje brige o zdravlju građanki i građana Crne Gore, odnosno, da budem preciznija, u procese liječenja? Vjerujem da ne smije. Zato i želim danas da čujem vaš stav. Pokušaću slikovito da prikažem važnost ovog pitanja, ali i vašeg odgovora na isto.

Kada neko odluči da pravi kuću zove arhitektu da nacрта projekat. Kada se nalazi u situaciju u kojoj mu je potrebna pravna pomoć, adresa je advokat. Kada hoće da nauči novi jezik, traži profesora jezika. Zdravstvo i ljudi koji čine taj u ovoj zemlji možda i najvažniji sistem, moraju biti prva i osnovna, zašto da ne kažem i jedina adresa uvijek kada je u pitanju proces liječenja. Zato ste vi adresa za moje pitanje danas.

Zaključujem da živimo u 21. vijeku kada medicina čini čuda. Zdravi razum mi ne dozvoljava da prihvatim da bilo čija drugo uloga u postupku liječenja pacijenta od bolesti zavisnosti može biti važnija, snažnija i učinkovitija od uloge onih koji nose bijeli mantil, koji su za mene istinski heroji, jer ulažući u svoje znanje oni spašavaju ljudske živote. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 13:43:29)

Zahvaljujem kolegini Milatović.

Odmah da je pohvalim zbog toga što je imala najmanje prekoračenje danas. Hvala vam, kolegнице.

Riječ dajem ministru Šimunu. Izvolite, kolega.

VOJISLAV ŠIMUN (22.04.24 13:43:40)

Hvala na postavljenom pitanju, uvažena poslanice Milatović.

Shodno ustavnim pravima, jasno je da je svim građankama i građanima Crne Gore garantovano pravo na slobodu vjeroispovijesti i savjesti i to je nešto što je neodvojivi dio demokratskog društva. Cijenim i ukazujem, u konkretnom primjeru je bila Srpska pravoslavna crkva, Mitropolija crnogorsko primorska, ali i sve ostale vjerske zajednice ostvaruju jedan društveno odgovoran rad i pomažu zdravstvenim ustanovama raznim donacijama, donacijama medicinske opreme, vozila i sl. To je nešto što je apsolutno pohvalno. Ohrabrujem da se to radi. Takav jedan rad i odnos je potpuno poželjan.

Koliko sam informisan od strane potpredsjednika Vlade Moma Koprivice, pošto nisam pratio, moram priznati, taj medijski nastup, odnosno članak, ali sam ga upitao i on je rekao da je Mitropolija voljna pružiti donacije centrima kao podršku njihovom radu, imajući u vidu javni značaj rešavanja tog problema. To je nešto što je meni preneseno.

U kontekstu medicinske struke, znači stručne brige za pomenute pacijente, moramo reći da bilo koje vjerske orgaizacije se ne bi mogle upustiti u sam postupak liječenja tih osoba. Zna se ko to radi, ljekari specijalisti za bolesti zavisnosti, psihijatri, psiholozi i pomoćno medicinsko osoblje. To je to što se tiče konkretno stručnog aspekta i pogleda u tom pravcu. Da li pacijent na dobrovoljnoj osnovi ima potrebu da prisustvuje bogosluženjima, primi duhovnu pouku u za to predviđenim uslovima, naravno da može, ali to je druga stvar, ali kada je u zdravstvenoj instituciji

zna se ko vrši tretman takvih pacijenata, na koji način i pod kojim uslovima. To je jednostavno kako moj stav tako i stav Ministarstva. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 13:46:06)

Zahvaljujem, ministre.

Pravo na komentar ima koleginica Milatović. Izvolite, koleginice.

SONJA MILATOVIĆ (22.04.24 13:46:19)

Hvala vam, predsjedavajuća.

Poštovani ministre, u redu, razumijem iz ovoga što ste mi kazali da se negdje i ograđujete od potpredsjednika Vlade Moma Koprivice i da nijeste saglasni sa onim o čemu smo mi imali prilike da čitamo u medijima. Zašto ovo kažem? Iz medija smo se mogli informisati da je na sastanku razgovarano o partnerskom odnosu države i crkve u osjetljivim sferama. Nije bilo riječi o donacijama i svemu ostalom što ste naveli u odgovoru, već o liječenju bolesti zavisnosti, zato je opravdanost pitanja koje sam postavila suviše obrazlagati. S obzirom na pitanje koje sam vam postavila mislim da je važno da javnost podsjetim i na član 14 Ustava Crne Gore koji jasno propisuje odvojenost vjerskih zajednica od države. Vjerske zajednice shodno tome bi trebalo da se bave vjerskim obredima i vjerskim poslovima, dok sa druge strane država, odnosno njeni resori, organi, institucije i ustanove treba da obavljaju poslove iz svojih ndležnosti. Dakle, obaveza države je da se ne miješa u vjerske poslove, isto tako obaveza svake vjerske zajednice je da se ne miješa u poslove države ili bi barem tako trebalo da bude.

Upravljanje zdravstvenim sistemom je vaš posao, odnosno posao ministarstva kojim rukovodite. Politike kojim se uređuje zdravstvo moraju biti ozbiljne politike, odgovorne politike i u kreiranju tih i takvih politika treba da učestvuju ljudi iz struke. Nije normalno ni to što smo u nekom prethodnom periodu svjedočili trenutku, a sjetićete se u kojem, i na čelo jedne zdravstvene ustanove, čini mi se tokom 2022. godine, istina vi tada nijeste bili ministar u Vladi Crne Gore, konkretno jednog doma zdravlja postavljen je neko ko je po struci komunalni policajac. Isto kao što nije baš praksa da ljekari vode resore kulture, ali ovo je Crna Gora i sve češće zemlja čuda. Zato i nije i ne može biti normalno da bilo ko drugi bude pozvan ili samopozvan da se bavi procesima kavi su procesi liječenja

mimo onih koji su pola svog života ostavili kako bi danas bili dostojni tog bijelog mantila o kojemu sam u uvodnom dijelu govorila.

Država je dužna da gradi takav zdravstveni sistem u čijim će se okvirima svaki pojedinac osjećati zaštićeno i sigurno, a zdravlje građanki i građana Crne Gore jeste i mora uvijek i svuda biti prioritet nad prioritetima. Isto tako je dužna da učini da se crnogorskom zdravstvu vjeruje. Hoće li se to učiniti kroz davanje legitimiteta procesima liječenja koji izlaze iz okvira zdravstvenih ustanova, naravno da neće. Naprotiv, postići će se kontraefekat, a to je nedopustivo. Bolesti zavisnosti, kao i sve druge bolesti u XXI vijeku koji slovi za moderno doba trebaju biti tretirane i liječene u adekvatnim uslovima, kao ste i sami kazali, uz adekvatnu njegu i brigu od strane stručnih lica, od strane ljekara i medicinskog osoblja. Sve drugo je neprihvatljivo i ne samo to, nego ja mislim da može biti i veoma opasno. Priroda jeste mnogo toga dala, ali medicina je medicina i ja joj vjerujem. Moramo raditi na razvijanju svijesti da joj svi u Crnoj Gori vjeruju. Nekad mi se čini da trčimo u Evropu sa stavovima koji ne prevazilaze okvire srednjeg vijeka. Dok god je ovog Ustava koji smo dužni da štitimo, ko god ga ne štiti ili svjesno krši nedostojan je državnih funkcija i tu nema neke filozofije. Dakle, dok god je ovog Ustava država je odvojena od crkve i ne samo crkve nego i svake druge vjerske zajednice. Ljudi koji vode državu treba toga da budu svjesni ma šta lično, odnosno intimno osjećali po pitanju neke vjerske zajednice.

Dakle, da zaključim, svako neka se drži svoga posla i neka ne zalazi u tuđu u Crnoj Gori građanskoj državi, u zemlji koja jedino kao građanska država može i opstati. Još nešto, ono najvažnije, da se struka cijeni, vrednuje i poštuje jer iznad nje niko nije i ne može biti, naročito ne u procesima liječenja. Ne samo to, ni rame uz rame sa njom niko nije i ne može biti, naročito ne kada je riječ o bolesti, o liječenju ili u krajnjem o zdravlju. Struka, pa sto mjesta praznih. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 13:51:32)

Zahvaljujem kolegici Sonji Milatović.

Ovim smo završili postavljanje poslaničkih pitanja ministru zdravlja Vojislavu Šimunu. Zahvaljujem se svim poslanicima i poslanicama koji su postavile pitanje i zahvaljujem ministru Šimunu na odgovorima, a njegovim saradnicima na prisustvu.

Sada prelazimo na postavljanje poslaničkih pitanja ministarki rada i socijalnog staranja gospođi Naidi Nišić. Ona je ovdje sa saradnicama.

Prvo pitanje je postavio poslanik Seid Hadžić. Izvolite, kolega.

SEID HADŽIĆ (22.04.24 13:51:57)

Poštovana predsjedavajuća, dame i gospodo poslanici, građanke i građani, uvažena ministrice sa koleginicama,

Postavio sam poslaničko pitanje:

Šta Vlada planira da uradi i kako će konkretno povećati procenat zaposlenosti u opštinama na sjeveroistoku Crne Gore?

Sjeveroistok Crne Gore je region koji ima najveću nezaposlenost u državi. Taj podatak je aktuelan već duži niz godina unazad i skoro da nijedna Vlada nije ozbiljno se bavila ovim problemom u ovom regionu. Zvanični podaci o broju nezaposlenosti na Zavodu za zapošljavanje Crne Gore u ovom regionu su veoma zabrinjavajući. Jedan od najsvežijih jeste da sa Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u februaru 2024. godine zabilježena je najveća nezaposlenost u četiri opštine i to su: Petnjica, Gusinje, Plav i Andrijevića. Što se tiče recimo Rožaja, odakle dolazim, zapošljenih u podgoričkom Vodovodu imamo više nego što imamo u Rožajama. Dakle, želim konstatovati ovdje da i u prethodnom periodu od 30 godina nijedna državna vlast se nije ozbiljno pozabavila ovim problemom. Ovaj region iz kojega takođe nam dolazi ministrica je region koj je doživio egzodus u zadnjih 30 godina. Iz tog regiona se iselilo najmanje 100.000 ljudi, omladina je razočarana, doživjela je beznađe i u tom smislu zapošljavanje je nešto što je prva stvar koju moramo popraviti u tom regionu da bismo iole olakšali život tih naših građana. Pitanje je, kažem još jednom, postavljeno i u simboličnom smislu jer nam je ministrica iz Pljevalja, a takođe ni u Pljevljima ništa bolja situacija nije. U narednom periodu ja ovo svoje pitanje želim ponoviti i predsjedniku Vlade.

U ovom prvom obraćanju želim da čujem odgovor ministrice, a nakon toga u komentaru se želim osvrnuti i na još neke od stvari koje se dešavaju u tom našem regionu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 13:54:38)

Zahvaljujem kolegi Hadžiću.

Sada dajem riječ ministarki rada i socijalnog staranja gospođi Naidi Nišić. Izvolite.

NAIDA NIŠIĆ (22.04.24 13:54:45)

Hvala, predsjedavajuća.

Poštovani poslanici, poštovani i uvaženi poslaniče Hadžiću,

Vlada Crne Gore u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja i Zavodom za zapošljavanje u kontinuitetu sprovodi programe aktivnih politika zapošljavanja sa posebnim fokusom na uključivanje teže zapošljivih kategorija nezaposlenih lica na tržište rada. Programi imaju za cilj da povećaju zapošljivost nezaposlenih lica kroz razne tematike, programe obrazovanja i osposobljavanja kako bi bila konkurentna na tržištu rada koja je, kako ste i upoznali, sve dinamičnije i zahtjevnije. Takođe, Zavod za zapošljavanje Crne Gore posreduje pri zapošljavanju na način da obezbjeđuje finansijsku podršku poslodavcima za zapošljavanje određenih ciljnih grupa nezaposlenih lica odnosno teže zapošljivih lica u Crnoj Gori. I u ovoj godini Zavod za zapošljavanje će sprovoditi programe aktivnih politika zapošljavanja za teže zapošljive kategorije nezaposlenih lica, za koje namjene je obezbijedeno oko 25 miliona eura. Podršku za sprovođenje mjera i programa za veću zapošljivost Crna Gora dobija iz pretpristupnih fondova EU za oblast zapošljavanja i socijalne politike.

Isto tako važno je napomenuti da digitalna transformacija javne uprave i uvođenje elektronskih servisa predstavlja važan dio procesa modernizacije, transparentnosti i efikasnosti institucija javne uprave i prioritet su Vlade ka punopravnom članstvu u Evropsku uniju. U tom kontekstu i Zavod za zapošljavanje Crne Gore u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja otpočeo je proces digitalizacije koji se realizuje kroz projekat unapređenja postojeće informatičke infrastrukture i razvoj novog informacionog sistema Zavoda za zapošljavanje Crne Gore koji je dio jednogodišnjeg akcionog dokumenta za Crnu Goru za 2020. godinu Podrška pametnom inkluzivom rastu zapošljavanja i socijalna inkluzija. Projekat se finansira iz pretpristupnih fondova EU IPA-2 usko finansiranje Vlade Crne Gore. Benefiti koji se očekuju od novog informacionog sistema Zavoda za zapošljavanje Crne Gore će omogućiti da korisnici usluga imaju kako brži, tako i efikasniji pristup uslugama u svim područnim jedinicama i biroima, tako i putem elektronskog servisa uz personalno iskustvo. Istovremeno ovaj sistem će omogućavati interoperabilnost sa drugim organima državne uprave doprinoseći daljoj digitalizaciji razvoju E-uprave i E-servisa u procesu stvaranja digitalne uprave po mjeri svih građana za bržu i lakšu upotrebu elektronskih usluga. Istovremeno za unapređenje tržišta rada kao jednog od bitnih uslova za unapređenje poslovnog ambijenta koji treba da omogući stvaranje novih radnih mjesta priprema se revizija zakonskih rješenja koja su od uticaja za kreiranje uslova na tržištu

rada kako bi se osiguralo veće zapošljavanje, unapređenje životnih i radnih uslova, odgovarajuća socijalna zaštita i borba protiv isključenosti.

Naime, uticaj na zaposlenost u državi svakako zavisi od međusektorske saradnje što smatramo da je osnovni cilj ove Vlade, te da zajedničkim djelovanjem u svim oblastima, projektima koji su planirani kroz nadležnosti drugih resora svakako možemo uticati na povećanje stope zaposlenosti na teritoriji cijele države uključujući cijelu sjevernu regiju. Svakako Ministarstvo rada i socijalnog staranja će u narednom periodu kroz jačanje kapaciteta Zavoda za zapošljavanje, postizanje pune funkcionalnosti istog sami proces digitalizacije sprovoditi mjere propisane zakonom, te će kroz izmjenu zakonskih propisa uticati na veću dostupnost samog Zavoda nezaposlenim licima, osigurati njihovu lakšu aktivaciju i pristup predloženim mjerama. Uz kako je prethodno naznačeno projekte planirane od strane nadležnih resora možemo računati na bolju aktivaciju radno sposobnog stanovništva u svim regijama. Generalno, za smanjenje nezaposlenosti neophodno je stvoriti odgovarajući privredni ambijent kombinacijom raznih ekonomskih i socijalnih politika i uskladiti zakonsku regulativu i time dati podsticaj razvojnim projektima investicionim ulaganjima koja će kreirati nova radna mjesta.

Ono što bih ja sad uvaženom poslaniku još dodatno odgovorila jeste i to da sam ja sama svjesna koliko je sjever Crne Gore jedan dio Crne Gore koji se treba razvijati sa posebnom pažnjom. Iz tog razloga je nama od presudnog značaja i sama digitalizacija Zavoda za zapošljavanje te i ovom prilikom radi informisanosti svih naših građanki i građana moram istaći da će digitalizacija Zavoda za zapošljavanje biti završena osam mjeseci prije njenog roka. Ono što smo mi u ovom trenutku kao Ministarstvo rada i socijalnog staranja u saradnji sa kolegama iz Zavoda za zapošljavanje, naravno uz naše socijalne partnere po ovom pitanju, to su Privredna komora i Unija poslodavaca, uradili - održali smo niz sastanaka na kojima smo Zavod za zapošljavanje i Ministarstvo rada i socijalnog staranja stavili na raspolaganje poslodavcima Crne Gore na način da im omogućimo i olakšamo sami pronalazak nezaposlenih kako za ovu sad turističku sezonu, tako i da poboljšamo naš način funkcionisanja ubuduće. Ono što mi smatramo prioritetnim, jedna statistika koja zaista je predočena i samoj Uniji poslodavaca i Privrednoj komori, jeste da mi imamo jedan podatak da je na Zavodu za zapošljavanje tokom 2023. godine oglašeno svega 29.000 radnih mjesta, a da smo imali blizu 38.000 dozvola za strance koje su izdate od strane Ministarstva unutrašnjih poslova. Ta nam statistika govori da u ovom cijelom procesu pored toga što moramo uticati na motivaciju nezaposlenog kadra kako sa sjeveroistoka naše zemlje tako iz ostalih krajeva, moramo uticati i na to da se apsolutno i u potpunosti primjenjuje

Zakon o posredovanju za vrijeme nezaposlenosti koji će omogućiti da prije svega svi poslodavci adekvatno evidentiraju slobodna radna mjesta i na taj način prvo da krenemo od crnogorskih građana, pa onda naravno uz pravilo koje moramo poštovati, a to je otvoreno tržište kojim smo obavezani i zbog pristupanja samoj EU otvoriti mogućnost dolaska stranaca na dalji rad baš u našoj zemlji.

Smatram da i pored ovih aktivnih mjera koje će se desiti u Zavodu za zapošljavanje, odnosno izmjene zakonske regulative da posredovanje između nezaposlenih lica i poslodavaca može vršiti kako fizičkim putem, odnosno putem nekog nezaposlenog lica na Zavod za zapošljavanje ili bilo koji biro na teritoriji Crne Gore, moći će isti princip da se koristiti elektronskim putem. To će zaista za sve naše građane koji koriste bilo koji vid tehnologije olakšati način i mogućnost dolaska do posla.

Druga stvar koja će zaista ostati i na čemu ćemo značajno raditi je i taj individualni odnosno lični pristup, posebno za ove kategorije stanovništva koje se teže zapošljavaju ili koje se već duže vrijeme nalaze na Zavodu za zapošljavanje. Tu moram da pohvalim i da pomenem jedan značajan evropski fond, to je Evropski socijalni fond plus koji će biti jedan od glavnih instrumenata sa kojima EU upravo ulaže u ljude. To je pretpristupni fond iz koga mi već crpimo određeni dio sredstava, a biće usmjeren upravo na ova teže zapošljiva lica kao što su i moramo istaći lica koja se nalaze i žive na sjeveroistoku i sjeveru Crne Gore. Pored toga moramo da kažemo da ćemo u ovom cijelom procesu imati podršku civilnog i nevladinog sektora, pa je u novembru 2023. godine na javni poziv koji je bio objavljen ADP Zid odabran kao kontakt organizacija koja će kontrolisati ove aktivne mjere i mobilnost Zavoda za zapošljavanje i Ministarstva rada i socijalnog staranja u kreiranju adekvatnog ambijenta i zapošljavanju svih njenih građana kako sa sjevera tako i sa juga.

Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 14:04:29)

Zahvaljujem ministarki rada i socijalnog staranja.
Pravo na komentar ima kolega Hadžić. Izvolite.

SEID HADŽIĆ (22.04.24 14:04:31)

Zahvaljujem se ministarki, mnogo mi je drago da čujem ove mjere, takođe i ove cifre novca koje će biti uložene u teže zapošljive kategorije.

Jedna jasna stvar stoji, da glavna tema i glavni problem kod nas, vjerujem da je to nešto što će biti u periodu ispred nas razmatrano i u ovom visokom domu i u Vladi, to je tema zapošljavanja ili problem zapošljavanja ljudi na sjeveru Crne Gore.

Želim takođe istaći nešto što je targetiralo i te kako sjever Crne Gore ili taj sandžački dio, to je popis koji smo imali. Taj popis je pokazao da na sjeveru imamo malo više stanovnika nego što bi trebalo. Značajno će to uticati na strategije Vlade i države u narednom periodu. To je bio jedan od popisa koji je jedan od najslobodnijih i iz tog razloga su se ljudi tako i popisali i shvatili ozbiljno tu stvar i pomogli s te strane, između ostalog, da se taj region shvati ozbiljnije.

Druga stvar koja se takođe tiče severa ili tog sandžačkog dijela jeste auto-put, jedna od glavnih stvari povezivanja tog regiona s ostatkom države. Znamo da su u prethodnom periodu veliki državni naši dolazili helikopterima na sjever Crne Gore, nisu se usudili da dođu tim regionalnim putevima. To je nešto što takođe targetira i te kako.

Treća stvar jeste povećanje penzija. Ta jedna cifra kruži koju nismo, čini mi se, dovoljno pomenuli. Ministrica je tu, ispraviće me ukoliko griješim, od 116.000 penzionera 74.000 je doživjelo povećanje penzija i da 8.000 penzionera čeka ovo usklađivanje srazmjernih penzija. Kod nas tih 150 eura znače mnogo ako znamo da glas tokom izbora košta 50 eura, neke kolege će dobro razumjeti jer su u toku.

Dakle, pitanje kritičara zašto je ovo i koliko je ovo važno ili da li je ovo bilo lako sprovesti, zašto nije bilo sprovedeno u nekom ranijem periodu. Važno je da se sada desilo. Mi ovo pozdravljamo. Jasno nam je, još jednom želim podvući, da naredna tema, verujem i vlasti i opozicije, biće oko zapošljavanja i da ćemo se i te kako pozabaviti ovim regionom. Mi ne želimo ravnomerni regionalni razvoj, mi želimo ubrzani regionalni razvoj, jer ovaj dio Crne Gore kao da nije u Crnoj Gori, nekako je zapostavljen previše. Verujem da u ovom parlamentarnom sazivu imamo puno poslanika koji dolaze sa severa, pa će se i oni potruditi da nešto urade i da nešto ostave iza sebe. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 14:07:58)

Zahvaljujem poslaniku Hadžiću.

Kolege, nema dobacivanja iz klupa. Nismo u vrtiću, nego u parlamentu.

Sada bih dala riječ poslaniku Borisu Mugoši koji je postavio pitanje. Izvolite, kolega.

BORIS MUGOŠA (22.04.24 14:08:17)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Uvažena ministarko, poštovane državne sekretarke, uvažene kolegice i kolege poslanici, poštovane građanke i građani,

Često se pominje tema penzija. Mislim da je to dobro. Mislim da našim najstarijim sugrađanima dugujemo toliko toga i nažalost nismo im se odužili za sve ono što su oni radili i postavili temelje svega ovoga o čemu mi danas pričamo. Negdje krajem prošle godine kada su donijete izmjene Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju otvorila se velika priča. Rezimirao bih taj zakon na način da je on bio pravedan za 40.600 penzionera kojima je sa 296 eura tadašnje penzije povećana penzija na 450 eura. Da je bio djelimično pravedan za penzionere koji su primali od 300 eura do 450 eura, to je, čini mi se, 20.800 penzionera jer su nekima od njih samo simbolično povećane do 450 eura penzije i da je bilo potpuno nepravedno za 38.000 penzionera koji su primali do tada preko 450 eura iz prostog razloga što im se bukvalno izjednačila penzija s onima koji su mnogo manje radili, mnogo manje izdvajali kroz doprinose u Fond PIO. Neću sada da ulazim u razloge zbog čega su neki od njih mnogo manje radili. Prosto za tih 38.000 penzionera je to krajnje nepravedna bila mjera. Vidimo svakim danom da se tako i ti građani s punim pravom osjećaju. Bilo je nepravedno, to uvijek ističem, prema najmanje 3.000 korisnika srazmjernih penzija jer oni i dalje imaju znatno niži iznos ispod minimalne penzije. Negdje sam postavio pitanje vezano za problem tih 38.000 penzionera koji su do kraja prošle godine primali preko 450 eura i ovih srazmjernih penzionera.

Kao što znate, prilikom donošenja tog zakona, na moj predlog je jednoglasno prihvaćen od strane Vlade, ali jednoglasno, i tu zahvaljujem kolegicama i kolegama poslanicima, usvojen je u ovoj Skupštini zaključak uz taj zakon kojim smo mi kao Skupština obavezali Vladu da do 31. marta predloži dalju dinamiku povećanja svih penzija s posebnim fokusom na povećanje iznosa penzija korisnicima srazmjernih penzija. Zbog toga sam postavio pitanje uvaženoj ministarki što je Vlada uradila po tom pitanju. Mi smo danas 22. april, a 31. mart je istekao i očekivali smo da će Vlada već sada da izađe s predlogom.

Veoma je važno da obratimo pažnju na dvije kategorije. Jedno su srazmjerni penzioneri koji su diskriminirani. Reći ću vam podatke, mislim da je Fond isplatio nešto preko 14.000 srazmjernih penzija od toga 5.500 u Crnoj Gori gdje je prosjek 200 eura, znači ogroman broj prima 100 i 100 i

nešto eura, a 8.500 hiljada van Crne Gore gdje je prosjek 54 eura. To je jedna kategorija koja je diskriminisana. Druga veoma važna kategorija je onih 38.000 penzionera koji primaju preko 450 eura kojima će simbolično za par procenata biti uz redovna usklađivanja kvartalna povećana penzija ove godine. Svi znamo koliko su drastično porasli troškovi života. Potpuno je nepotrebno da diskutujemo. Vidimo i za inflaciju. To je jedan podatak koji treba opet da nas zabrine nakon novembra, decembra, januara i februara, gdje je stopa inflacije na godišnjem nivou bila ispod 5%, a mi u martu imamo stopu inflacije godišnju koja je 5,5%. Tako da nakon toga četvoromjesečnog pozitivnog trenda već vidimo u martu značajnije povećanje godišnje stope inflacije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 14:12:38)

Zahvaljujem poslaniku Mugoši.

Riječ dajem ministarki rada i socijalnog staranja gospođi Naidi Nišić. Izvolite.

NAIDA NIŠIĆ (22.04.24 14:12:42)

Uvaženi poslaniče Mugoša,

U skladu sa zaključkom Skupštine Crne Gore sa Sedme sjednice drugog redovnog zasijedanja u 2023. godini kojim je zadužena Vlada Crne Gore da predloži dalju dinamiku povećanja penzija s posebnim osvrtom na povećanje iznosa penzija srazmjernim penzionerima, Ministarstvo rada i socijalnog staranja je formiralo radnu grupu u cilju pripreme analize neophodne za rješavanje ovih pitanja, naročito kada su u pitanju srazmjerni penzioneri. Nadam se da mi niko ovdje neće uzeti za zlo, ali jednostavno moram radi kompletne crnogorske javnosti istaći jednu činjenicu. Apsolutno vjerujem u dobre namjere svih ljudi koji potenciraju povećanje srazmjerne penzije i, naravno, s moje strane ide apsolutna podrška, ali samo mi je malo indikativno da se u prethodnih 30 godina ta penzija nije sredila i da se ti sporazumi nisu do kraja potpisali kada je to tako bio jednostavan i lagan put. Nastavljam dalje, pa ću se osvrnuti konkretno šta je Ministarstvo rada i socijalnog staranja uradilo u ovom periodu.

Radnu grupu, pored predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja, čine i predstavnici Ministarstva finansija i Fonda penzijsko invalidskog osiguranja u Crnoj Gori. U cilju pripreme pomenutih analiza

Fond penzijsko invalidskog osiguranja Crne Gore radi na prikupljanju podataka o korisnicima srazmjernih penzija koje taj fond isplaćuje u Crnoj Gori u ukupnom iznosu do 450 eura, odnosno podatke o zbirnom iznosu penzije ostvarene u Crnoj Gori i državi ili državama s kojima Crna Gora primjenjuje bilateralne sporazume o socijalnom osiguranju.

Naime, Radna grupa je do sada izvršila procjenu na bazi spiskova koji su razmijenjeni s penzijskim fondovima pet država regiona. Valja napomenuti i činjenicu da je Crna Gora nakon dugogodišnjih pregovora konačno uskladila tekst Sporazuma o socijalnom osiguranju s Bosnom i Hercegovinom, pa ubrzo očekujemo realizaciju procedure potpisivanja tog sporazuma. Ono što prethodi apsolutnoj proceduri potpisivanja ovog sporazuma da će se, u vrlo kratkom roku, izvještaj vezan o ovom sporazumu naći na sjednici Vlade Crne Gore kojom će Vlada Crne Gore mene kao ministarku rada i socijalnog staranja ovlastiti da potpišem ovaj sporazum s Bosnom i Hercegovinom, a nakon toga isti sporazum se brani u Skupštini. Vrlo brzo očekujemo da se isti sporazum koji je završen sa Albanijom nađe u Skupštini, dok se razmjena podataka sa ostalim državama bivše Jugoslavije radi redovno, tako da onda nakon usvajanja ova dva značajna sporazuma imaćemo jednu bazu podataka u kojoj će moći kontinuirano da se razmjenjuju podaci o srazmjernim djelovima penzija u obje države.

Ono što je jako bitno naglasiti, mi moramo da imamo te sporazume o razmjeni podataka, naročito smo fokusirani na zemlje bivše Jugoslavije iz jednog prostog razloga, a to su ostala i dalja usklađivanja koja penzioneri ostvaruju kako u Crnoj Gori tako i u toj drugoj državi iz kog se taj određeni dio penzije zaista negdje isplaćuje. Želim da poručim crnogorskoj javnosti, nadam se da će Ministarstvo rada i socijalnog staranja kroz svoju radnu grupu jako brzo kompletirati taj jedan postupak pored toga što određene djelove gledamo da digitalizujemo kako bi razmjena podataka išla apsolutno bez ikakvih prepreka jer znamo koliko puta se u Crnoj Gori usklađuju penzije, pa ću se osvrnuti i na taj dio. Kako je za preciznu analizu fiskalnog uticaja eventualnih izmjena zakona na budžet države neophodno pribaviti podatke o visini penzija iz svih država sa kojima Crna Gora ima zaključen sporazum o socijalnom osiguranju to će se nakon dostavljanja pomenutih podataka odlučiti o daljim koracima rješavanja ovog pitanja.

Ono što jeste bio zaključak Skupštine, a što će Vlada ispoštovati je da će predložiti dinamiku povećanja srazmjernih penzija i zaista smatramo da je to prioritet što se tiče Ministarstva rada i socijalnog staranja kada je ovaj zakon u pitanju. Podsjećam da su parametri koji opredjeljuju usklađivanje penzija kretanje potrošačkih cijena i kretanje zarada. Prema Zakonu o

penzijsko-invalidskom osiguranju penzije se redovno usklađuju tri puta godišnje, odnosno 1. januara, 1. maja i 1. septembra tekuće godine na osnovu statističkih podataka sa kretanjem potrošačkih cijena i prosječnih zarada zaposlenih na teritoriji Crne Gore u prethodna četiri mjeseca u odnosu na četiri mjeseca kojima im prethodi. Dakle, dva parametra koja se koriste su stopa promjene indeksa potrošačkih cijena, kao i prosječni rast bruto zarada, vrijednost penzije se usklađuje sa 75% većeg od ova dva parametra i 25% nižeg.

U skladu sa navedenim, penzije i druga prava iz penzijsko-invalidskog osiguranja usklađena su u 2023. godini za skoro 17% dok je prvo redovno zakonsko usklađivanje od 1. januara tekuće godine iznosilo 2,08 te da visina prosječne penzije u Crnoj Gori trenutno iznosi 511,68 eura. Prosječna penzija u Crnoj Gori veća je nego prosječne penzije u drugim državama u regionu, izuzev Slovenije. Od 1. maja i 1. septembra ove godine izvršiće se redovno zakonsko usklađivanje penzija i druga prava iz penzijsko-invalidskog osiguranja prema navedenoj formuli sa kretanjem potrošačkih cijena i prosječnih zarada zaposlenih na teritoriji Crne Gore.

Prioritet Vlade Crne Gore i Ministarstva rada i socijalnog staranja će i u budućem periodu biti redovno isplaćivanje prava iz penzijsko-invalidskog osiguranja, održavanje likvidnosti Fonda penzijsko-invalidskog osiguranja Crne Gore i unapređivanje adekvatnih penzijskih davanja. Znači, ono na šta bih se ja osvrnula vrlo kratko i sa tim zaključujem, nakon usvajanja ova dva važna sporazuma u Skupštini Crne Gore nadam se da ćemo imati jednu kompletnu bazu, jer svi ostali prema našim evidencijama penzioneri koji primaju srazmjerni dio penzije iz zemalja Evropske unije i drugih zemalja svijeta u tim djelovima primaju veći dio nego što bi mi trebali da im nadoknadimo, pa nam je ova baza bivše Jugoslavije, odnosno sporazumi sa državama koje su bile članice bivše Jugoslavije zaista od prioritetnog značaja. Nakon toga mislim da ćemo moći na jedan pravedan i konkretan način da predložimo povećanje onog dijela i da sa tim zemljama imamo stalnu razmjenu podataka.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 14:19:51)

Zahvaljujem ministarki rada i socijalnog staranja.
Pravo na komentar ima kolega Mugoša. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (22.04.24 14:20:00)

Zahvaljujem.

Trudim se da što manje ima dnevne politike u mojim izlaganjima i nekako sam svojevremeno i to u jednoj emisiji sugerisao da nema potrebe za tim, pa sad ponovo idete na taj teren, nije potrebno. Kad pominjete 30 godina nemojte da zaboravite ove tri i po godine nakon 2020. godine. Znači, kada govorite nije urađeno u 30 godina, kažite u 33 i po godine pri čemu vam kažem da u te poslednje tri i po godine su oni sa kojima vi sad vršite vlast. Partija u kojoj ste bila je na vlasti u tom periodu i bila zadužena za ovaj resor i nije ništa uradila za srazmjerne penzije. Prema tome, samo malo treba objektivnije da posmatramo stvari. Onda bih mogao da budem još "bezobrazniji" pa da pričam o političkim korijenima nekih ministara u 44. Vladi, pa da vidimo gdje su oni bili kad je bila ona vlast, a gdje su sada. Vrlo vodim računa, ne želim da politizujem ove stvari. To nisu argumenti. To što neko nije uradio nije argument da se ne uradi, jer to što je neko kritikovao nekoga što nije uradio pa tri i po godine to ništa nije popravio ne može da koristi taj argument. Nemamo 30 godina nego 33 i po, izbacimo više tu floskulu prizemnu. Ovo je 2024. nije 30. avgust 2020. godine. U tri i po godine nakon 2020. ništa nije urađeno za srazmjerne penzionere, a drastično su porasli troškovi života, pa sad im je mnogo gore nego što im je bilo prije i prije im je bilo loše, a sad im je duplo lošije jer pet puta su porasli troškovi života. Prema tome, nemojmo taj argument da koristimo. Koristimo sve druge argumente, taj ne. Srazmjerni penzioneri ne traba da čekaju neke stvari, i sad oko 3.000 njih prima ispod minimalne, moglo je sad da im se doplaćuje, kao što je bila inicijativa Fonda PIO, do minimalne penzije. Ne moramo da čekamo sve te baze, jer oni trenutno primaju nikakav iznos penzija. Što ćemo sa ostalim penzionerima? Ne mogu samo da se usklađuju kroz redovna usklađivanja, nepravedno je prema 38.000 penzionera, to sam tada rekao, ali to ne zloupotrebljavam politički, dao sam tri mjeseca iz korektnosti da se nađe model. Ne može model da obuhvati samo srazmjerne, srazmjerne mora, ali mora i ove druge ljude. Ne može neko ko je radio 40 godina, uplaćivao doprinose, da ima 470 i neko ko je 15 godina, pozdravljam što je povećano onima sa 15 godina na 450, ali nepravedno je za ove što su 40 godina izdvajali doprinos, nepravedno je, ljudi. Moramo da nađemo model. Predlagao sam model progresivnog povećanja, da vidimo za te koji imaju do prosjeka tipa 20% da ima preko prosjeka 10%. Nemojmo da ih ostavimo na redovna usklađivanja. Ne znači njima ništa 3% što će im se ove godine povećati penzija, sa 460 biće im 472 eura. O tome govorim, ljudi. Znači, srazmjerne moramo da rješavamo, ali moramo da rješavamo ovih 38.000 koji primaju preko 450 eura.

Na kraju, godinama se zalažem za to i kažem vam, ovdje sam od druge polovine 2018. godine poslanik, od kad sam bio u vlasti isto dvije godine, pominjao sam srazmjerne penzionere, zahvaljujući toj jednoj vrsti pritiska oni su tokom kovida gdje su i na njih bili zaboravili dobili nekakvu bijednu jednokratnu, ali su dobili nešto. Znači o ovome pričam i dok sam vlast i dok sam opozicija. Kao što vidite, nemam nekakve poene po pitanju podrške birača, ne interesuje me. Nemojmo da svodimo argumente na to jer nećemo poboljšati situaciju. Prolazni smo političari nema prikupljanja, mi smo, vi ste, ko će znati za pet - šest godina ko je što uradio. Moramo sistemski da riješimo ove stvari, ne nekim ad hoc zakonskim rješenjima.

Završavam sa jednom kategorijom koja je takođe zaboravljena. Tražim da razmislimo o uvođenju tzv. socijalnih penzija. Imamo više stotina građana, prije svega građanki koje su radile na selu, koje nisu imale konekciju sa Zavodom za zapošljavanje. Te građanke, 70% i nešto od tih 500 ili 600 ljudi su žene, a 100 i nešto su muškarci, imaju materijalno obezbeđenje mizerija 90 eura. Nemaju prava po osnovu penzijsko-invalidskog osiguranja, imaju preko 67 godina, nemaju imovinu, nemaju prihode, hajmo i njima da uvedemo socijalne penzije. Nisam ja izmislio taj model, imamo kvalitetnu uporednu praksu, 70% za jednočlano od minimalno, 80% za dva člana. Znači, to je smiješan budžetski trošak, ali da im izađemo u susret, to je 500 ili 600 građanki i građana u Crnoj Gori. Pitanje penzija nije pitanje bilborda, pitanje penzija nije pitanje ubiranja dnevno-političkih poena, pitanje penzija je odnos prema četvrtini građanki i građana Crne Gore, ali ne običnoj jednoj četvrtini, nego jednoj četvrtini koja je postavila osnove na kojima mi sad funkcionišemo.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 14:25:29)

Zahvaljujem kolegi Mugoši. Odmah da kažem, malo ste loši sa matematikom, nije 33,5 godina nego 35, ali u redu.

Sljedeće pitanje je postavila koleginica Jelena Božović. Izvolite, koleginice.

JELENA BOŽOVIĆ (22.04.24 14:25:48)

Zahvaljujem, predsjedavajuća.

Poštovane koleginice i kolege, poštovani građani i građanke, uvažena ministarko,

Moje pitanje glasi:

Da li Ministarstvo rada i socijalnog staranja novim zakonom o radu predviđa kategoriju stalni sezonski radnik?

Ovo "stalni sezonski radnik" možda zvuči kontradiktorno, ali u zemljama okruženja kao što je Hrvatska ili u nekim drugim zemljama gdje turizam je važna grana privrede, kao što bi kod nas trebalo da bude, ova kategorija već postoji i uvrštena je u zakon. Jedna od glavnih barijera za razvoj turističke privrede u Crnoj Gori često se navodi kao nedostatak radne snage i upravo je to jedno od važnijih pitanja kako bi se unaprijedio kvalitet turističke ponude. Sadašnja ponuda stručnog kadra u sektoru turizma nije zadovoljavajuća, mi to svi vrlo dobro znamo, u postojećim uslovima gdje radnici koji se opredijele da uopšte rade na sezonskim poslovima tokom ljetnje turističke sezone na primorju ili zimske turističke sezone u sjevernim opštinama stalno mijenjaju posao, ne usavršavaju se kako treba, a poslodavci i dalje imaju stalnu potrebu za novom radnom snagom. Dakle, nije moguće obezbijediti kontinuiranu i kvalitetnu uslugu koja će zadovoljiti i potrebe gostiju, ali i povećati kvalitet usluge i konkurentnost. Potrebno je da radnik stekne u kontinuitetu neophodna znanja i vještine kako bi usluga bila kvalitetna, a zadovoljan gost dao pozitivne preporuke. Ovo bi u najkraćem značilo da zaposleni u kontinuitetu mogu da ostvaruju redovne prihode na godišnjem nivou. U susjednoj Hrvatskoj to je uređeno tako što za pola godine obavezu plaćanja te plate ima poslodavac, a za polovinu godine kada nezaposleni radi tu obavezu preuzima država.

Izmjene koje je potrebno uvesti u Zakon o radu, već sam to i napomenula, stalne sezonske radnike poslodavce plaćaju pola godine i osiguravaju ti isti poslodavci zaposlenom da će naredne godine moći da se vrate na taj isti posao u trajanju od šest mjeseci. Na taj način poslodavci imaju dodatni interes da zaposle domaće radnike, a radnicima bi sezonski rad na taj način bio privlačniji, nezaposlena lica mogla bi ovako da se prekvalifikuju i imaju stalno sezonsko zaposlenje. Ovakav način zapošljavanja radniku garantuje povratak na isto radno mjesto i zaradu tokom čitave godine.

Stalni sezonski radnik sprovodi se u Hrvatskoj tokom šest godina i već je 20.000 osoba do sada iskoristilo ovu mjeru. Crna Gora može da iskoristi praksu koja se u Hrvatskoj pokazala veoma uspješna, da je uspješna pokazuje i to što vrlo često građani Crne Gore umjesto na našem primorju svoje zaposlenje traže upravo u Hrvatskoj. S druge strane, Crna Gora zapošljava ljude iz Indije, iz Pakistana, iz Nepala. Iako u Crnoj Gori ima prema posljednjim podacima negdje oko 40.000 nezaposlenih stanovnika, u obrazloženju ću o tome više govoriti, mi ipak imamo problem sa radnom

snagom koja je potrebna tokom ljetnje turističke sezone. Zato je neophodno stvoriti ambijent u kome će prioritet prilikom zapošljavanja imati domaći radnici i to je upravo jedna od mjera za smanjenje nezaposlenosti u Crnoj Gori.

Ja bih samo još kratko da podsjetim da je inicijativu pokrenula Privredna komora Crne Gore, tokom prošle godine bilo je nekoliko sastanaka gdje je obećano da će Vlada prilikom izmjene Zakona o radu uvrstiti ovo pitanje. Ovo jeste nešto što iziskuje dodatna finansijska sredstva, ali ukoliko ne ove godine, ja se nadam i očekujem da već tokom naredne godine moguće je izmijeniti taj zakon i ovo prepoznati kao jednu vrlo važnu stvar za zapošljavanje naših građana.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 14:30:21)

Zahvaljujem kolegini Božović.

Riječ ima ministarka rada i socijalnog staranja. Izvolite.

NAIDA NIŠIĆ (22.04.24 14:35:08)

Uvažena kolegini Božović, apsolutno sam saglasna sa svim što ste vi naveli. Pročitajući odgovor, a onda ću dati obrazloženje ispred Ministarstva rada i socijalnog staranja kako bismo što bolje građanima pojasnili ovaj institut stalnog sezonca.

Radna grupa koja je formirana na tripartitnom nivou pripremila je Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu, čije je utvrđivanje u skladu sa srednjoročnim programom rada Vlade 2024-2027.godine planirano za četvrti kvartal ove godine.

Osnovni razlog za donošenje izmjena i dopuna zakona jeste usaglašavanje Zakona o radu sa dvije evropske direktive, direktivom EU 2019/1158 o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i staratelja i direktivom EU 2019/1152 o transparentnosti i predvidivim radnim uslovima kao i definisanje odredbi kojima bi se uredio rad na daljinu shodno Evropskom okvirnom sporazumu o radu na daljinu. U procesu konsultacija aktivno učestvuju predstavnici svih reprezentativnih socijalnih partnera i prijedlog za izmjene i dopune Zakona o radu rezultat su kompromisa i konsenzusa sa socijalnim partnerima. Osim usaglašavanja sa EU pravnom tekovinom, proces konsultacija se vrši na osnovu predloga socijalnih partnera sa ciljem poboljšanja primjene Zakona o radu u samoj

praksi. Rasprava za navedeni zakon održana je u periodu od marta 2024.godine do 1.aprila 2024.godine, u okviru javne rasprave održan je i okrugli sto na kojem je pored predstavnika Vlade, i socijalnih partnera učestvovala i zainteresovanost javnost. Privredna komora Crne Gore bila je jedan od učesnika okruglog stola koji je 29.marta 2024.godine organizovan i održan u okviru pomenute javne rasprave. Njihovi predstavnici su sugerisali potrebu uvođenja stalnog sezonskog radnika izmjenama i dopunama Zakona o radu, svoje predloge su dostavili Ministarstvu rada i socijalnog staranja u pisanoj formi. Predstavnici ovog resora su na javnoj raspravi saopštili da će u ovoj fazi Zakon o radu mijenjati u cilju usklađivanja sa prethodno pomenutom direktivom, jer će sve ostale sugestije uključujući i pitanje stalnog sezonskog radnika biti predmet i razmatranje radne grupe budućih izmjena i dopuna Zakona o radu koje slijede nakon upućivanja ovog propisa na mišljenje Evropskoj komisiji.

Svjesni činjenice da bi uvođenje kategorije stalnog sezonskog radnika u zakonodavni okvir olakšalo poslovanje privrede u turizmu, Ministarstvo rada i socijalnog staranja će sa posebnom pažnjom pristupiti ovom pitanju i kroz socijalni dijalog pokrenuti konstruktivnu diskusiju na pomenutu temu.

Napominjemo da je za uvođenje stalnog sezonskog radnika neophodno odraditi sveobuhvatnu analizu s obzirom da se ovo pitanje ne bi moglo urediti samo Zakonom o radu, već bi bilo potrebno izmijeniti set zakona kako bi se u praksi postigla adekvatna primjena. Takođe, zbog specifičnosti uvođenja ovog instituta u pravni sistem Crne Gore, poželjno je razmotriti mogućnost donošenja lex specialisa kojim bi se regulisalo pitanje stalnog sezonskog radnika.

Sad ću se na neformalniji način osvrnuti na sami institut sezonskog radnika i ono za šta zaista ćemo se i mi zalagati, a što ste vi dobro izložili u samom pitanju, to je apsolutno uvođenje stalnog sezonskog radnika u zakonodavstvo Crne Gore. Predlogu Ministarstva rada i socijalnog staranja i mene sa saradnicima podršku će dati međunarodna organizacija GIS, kao što nam daju i hrvatski eksperti, njemački eksperti su se isto ponudili. Ovo je jedan institut, jedna analiza troškova i svega, oni su to već uradili u saradnji sa Privrednom komorom tako da za početak Ministarstvo rada i socijalnog staranja zaista ima jednu bazu da zna od čega treba krenuti. Za ovu sezonu da bismo imali neki efekat, da ne bude da je izostao odgovor sad i za ovu sezonu 2024, pozvali smo poslodavce, odnosno Privrednu komoru i Uniju i sve poslodavce Crne Gore da nam dostave šta je tačno potrebno Crnoj Gori ove godine za sezonu kako bi aktivacijom Zavoda za zapošljavanje pokušali da aktiviramo što veći dio našeg stanovništva i tokom ove turističke sezone. Još sam jednom naglasila izmjene Zakona o

posredovanju za vrijeme nezaposlenosti gdje ćemo omogućiti kontakt između nezaposlenih lica i poslodavaca i elektronskim putem, ne samo papirološki, odnosno odlaska i evidencije na Zavod za zapošljavanje što zaista kroz E1, E2 i E3 obrazac je naporno kako poslodavcima tako i nezaposlenim licima. Naš će Predlog biti da se napravi jedan softver kojim će ta komunikacija biti olakšana. Na taj način ćemo pozvati sve poslodavce da se pridržavaju obaveza koje proizilaze iz ovog zakona i da oglašavaju slobodna radna mjesta, jer za prošlu godinu je bilo ukupno 29.000 oglašanih radnih mjesta od tih skoro 20 je došlo iz javnog sektora. Znači mora privreda i da oglasi javni sektor i da bude dostupna za crnogorske građane, a zaista tu negdje i mi kao Ministarstvo rada i socijalnog staranja, odnosno naš Zavod za zapošljavanje mora da reaguje u tom pravcu i izvrši jednu kompletnu analizu zašto građani Crne Gore se ne uključuju na te pozive privrednika. Kako smo mi imali iz neformalne komunikacije sa sastanaka, to su jako dobri uslovi, oformljeni su timovi u Zavodu koji će u narednih 15 dana da zaista jedan veliki dio našeg nezaposlenog stanovništva pozvati na dodatne intervjuje kako bismo mogli da napravimo individualne planove i vidimo šta je to stvarno u praksi što ne funkcioniše između nezaposlenih lica, Zavoda za zapošljavanje i privrednika.

Ja se nadam da ćemo već do naredne sezone imati institut stalnog sezonca za koji sam sigurna da je u Crnoj Gori neophodan i da ćemo zaista sa tim moći kako u privredi tako i našim nezaposlenim licima sa cijele teritorije Crne Gore da obezbijedimo jedno kontinuirano primanje koje će trajati tokom cijele godine, a samim tim izvršiti aktivaciju korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice, jer ćemo poslati jednu značajnu poruku, a i podršku svima da je mnogo bolje da se uključe u tržište rada, nego da budu korisnici materijalnog obezbeđenja. U samom planu rasta koji nam je stavljen od strane Evropske komisije za naredne dvije godine smo u obavezi da aktiviramo oko 500 korisnika materijalnog obezbeđenja porodice i zaista prečekeramo kompletnu bazu Zavoda za zapošljavanje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 14:37:56)

Zahvaljujem ministarki.

Pravo na komentar ima koleginica Jelena Božović. Izvolite, koleginice.

JELENA BOŽOVIĆ (22.04.24 14:38:06)

Hvala vam na odgovoru koji ste dali usmeno, u odnosu na ovaj pisani dio vašeg odgovora gdje nisam mogla da vidim da ste uopšte preduzeli do sada neke korake. Zaista me raduje što ste već mi pokazali ovdje i neke studije i da ste već uspostavili sa ekspertima komunikaciju u vezi sa tim kako bi taj zakon trebalo u narednom periodu da izgleda. Ja potpuno razumijem sve one mlade ljude i nezaposlene koji ne žele da se samo sezonski zaposle tokom šest mjeseci, a onda da budu u jednom neizvjesnom periodu narednih šest mjeseci ili duže. Svako traži neko trajno rešenje, trajno zaposlenje i vjerujte mi da ja znam dosta ljudi koji rade do oktobra, novembra, poslije toga se vrata na sjever i to što su uspjeli da zarade tokom pola godine im je prihod koji moraju da troše za život i za sve potrebe tokom svih 12 mjeseci. Ja ću se ovdje osvrnuti na statističke podatke kada je u pitanju nezaposlenost, iako su kolege prije mene upravo zajedno sa vama komentarisali nešto slično. Podsjetiću da je nezaposlenost na osnovu podataka koje imamo od MONSTAT-a iz februara 2024. godine, nezaposlenost je bila 39.942 nezaposlena od čega je više od polovine odnosno 21.563 registrovano u 13 opština na sjeveru države. U Andrijevici, Rožajama i Plavu gdje oko 28% stanovnika nema posao. u Andrijevici od 3.978 stanovnika 827 se nalazi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, slično je u Beranama i Petnjici gdje je svaki šesti stanovnik bez zaposlenja. Prema poslednjem popisu u Beranama živi 25.152 stanovnika od kojih je 4.248 bez posla, u Mojkovcu od 6.824 njih 904 je bez posla i slično. Poređenja radi u Opštini Kotor u kojoj živi 21.000 stanovnika tek svaki 86. je bez posla, u Opštini Tivat svaki 65. stanovnik je bez zaposlenja. Navela sam samo neke primjere koji pokazuju kolika je to razlika kad je u pitanju nezaposlenost u odnosu na nerazvijeni sjever i znatno razvijeniji jug. Mi imamo kapaciteta da sve ove ljude zaposlimo, odnosno bar sve one koji su zainteresovani za ovakav vid zapošljavanja tokom godine i to bi u značajnoj mjeri smanjilo nezaposlenost.

Podsjetiću i na jedno istraživanje koje je sproveo Fond za aktivno građanstvo u partnerstvu sa NVO Aktivna zona i Udruženje roditelja gdje su imali istraživanje koja su radili sa mladima. Mladi su pored brojnih drugih problema nezaposlenost istakli kao jedan od najvećih problema, 63,5% mladih ljudi smatra da je Vlada odgovorna za rješavanje problema mladih. To smatram i ja, zbog toga danas i razgovaramo na ovu temu, jer Vlada ima obavezu da ukoliko postoji neki raskorak kao što je u ovom slučaju iznalazi načine rješenja i modele kako da to prevaziđe. Naši građani ne treba da nam budu opterećenje, već važan resurs koji možemo i koji treba da koristimo na zadovoljstvo svih nas. Zahvlajujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 14:42:02)

Zahvaljujem kolegini Jeleni Božović.

Sada dajem riječ poslaniku Andriji Nikoliću. Izvolite, kolega.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.04.24 14:42:15)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Poštovani građani Crne Gore, poštovani penzioneri, poštovani zaposleni koji ćete uskoro postati penzioneri, poštovana ministarka Nišić sa saradnicama, postavio sam sljedeće poslaničko pitanje:

Šta Vlada namjerava da uradi po pitanju ispravljanja nepravde i diskriminacije velikog broja penzionera kojima penzije nisu uvećane? Ako je planirano usklađivanje penzija jeste li odredili rok za uvećanje preostalih penzija?

Poštovana ministarka, vjerujem da se sjećate rasprave kada smo mijenjali Zakon o penzijsko-invalidskom osiguranju u predvečerje 2023. godine, kada sam vam naveo primjer Roberta Holcmana, aktuelnog guvernera Centralne banke Austrije i jednog od vodećih ekonomista u svijetu koji se bavi reformom penzionog sistema, koji je bio na čelu tima Svjetske banke kada se reformisao penzioni sistem u više od 60 zemalja svijeta. Tada smo konstatovali da analize gospodina Holcmana i njegovog ekonomskog tima u prosjeku sadrže 800 stranica u susret ovako zahtjevnoj reformi kao što je penzioni sistem. Reforma penzionog sistema Crne Gore imala je jednu rečenicu i čini mi se da se upravo kroz tu intervenciju u Zakonu ogleda ono što je matrica javnog djelovanja i Vlade i aktuelne parlamentarne većine ili većeg dijela Vlade i većeg dijela parlamentarne većine. Čini mi se da je temeljni problem neznanje. Ne možete da izađete na izbore i da obećate program Evropa sad 2 koji podrazumijeva i povećanje minimalne penzije, i povećanje prosječne plate u Crnoj Gori, i najavu nulte stope nezaposlenosti, da na tim izborima zahvaljujući tim obećanjima dobijete 24 mandata u Parlamentu, a da onda kada se poslanici kao predstavnici građana interesuju da dobiju informacije o načinima realizacije i sprovođenja tog programa vi ne dozvoljavate da se taj posao obavi u Parlamentu čime dajete osnov za sumnje da je to zapravo bila samo jedna politička akcija koja je imala za cilj da vas dovede do poslaničkih mandata u Skupštini. Kad smo mijenjali zakon kazali smo vam, u redu, niko od ovih ljudi koji sjede u Parlamentu nema problem sa tim da se poveća minimalna penzija u Crnoj Gori, ali prethodno treba da

vidimo koja je ekonomska računica. Ovdje je ključni problem neodrživost takvih sistemskih rješenja koja umjesto 800 stranica ozbiljne i javne rasprave ima jednu rečenicu i ima jednu političku odluku sa funkcijom da se na izborima ostvare glasovi.

Šta je ključni i strukturni problem programa Evropa sad 2, u kojem između ostalog je najavljeno i povećanje minimalne penzije? Problem je što tamo stoji i najava uvećanja prosječne zarade na 1.000 eura. Onda u programu, odnosno u Nacrtu programa ekonomskih reformi vidimo projekciju o rastu plata za naredne tri godine od 4 do 5%. Da bi prosječna plata, gospođo NIŠIĆ, u Crnoj Gori bila uvećana na 1.000 eura mi morao da imamo godišnji rast od 25%. Dakle, Vlada u svojim strateškim dokumentima demantuje ono što su izborna obećanja u sklopu kojeg je i najava o povećanju minimalne penzije. Tada sam vas pitao, a pitam vas i danas u sklopu ovog poslaničkog pitanja šta ćete da radite sutra. Šta ćete sutra da uradite, da li imate spremnu strategiju? Ako Ustavni sud kaže ono što znamo da će reći, ako tamo sjede pravnici, a sjede pravnici, da je ovo zakonsko rješenje neustavno jer je diskriminatorno, a pravnici su već rekli da je diskriminatorno jer ste povećali penziju ljudima koji su primali minimalnu penziju, a nijeste povećali penziju ovima drugima koji su ostali izvan te kategorije, dakle to je sistemski neodrživo. Da bi bilo održivo ostatku kategorija iz penzionog sistema moraju se uvećati penzije.

Moje poslaničko pitanje danas za vas je: Da li vi imate plan i rok do kad planirate da povećate penzije ostalim kategorijama osiguranika iz penzijsko-invalidskog fonda?

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 14:48:11)

Zahvaljujem kolega Nikoliću.

Sada riječ dajem ministarki Naidi, ministarki rada i socijalnog staranja. Izvolite.

NAIDA NIŠIĆ (22.04.24 14:48:21)

Uvaženi poslaniče Nikoliću,

Vlada Crne Gore i Ministarstvo rada i socijalnog staranja pored toga što kreiraju penzijsku politiku koja ima za cilj stabilan i održiv penzijski sistem i adekvatnost penzijskih davanja poklanjaju posebnu pažnju zaštiti penzionera i poboljšanju njihovog materijalnog položaja. Zakonom o Budžetu Crne Gore u ovoj godini predviđena su sredstva Fondu penzijskog

i invalidskog osiguranja Crne Gore za finansiranje penzijskog sistema u iznosu od 743 miliona eura, što su svakako značajna finansijska sredstva. Penzije se, u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, usklađuju tri puta godišnje, odnosno od 01. januara, 01. maja i 01. septembra tekuće godine, na osnovu statističkih podataka, sa kretanjem potrošačke cijene i prosječnih zarada zaposlenih na teritoriji Crne Gore u prethodna četiri mjeseca u odnosu na četiri mjeseca koja im prethode.

U skladu sa navednim penzije i druga prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja usklađene su u 2023. godini za skoro 17%, dok je prvo redovno zakonsko usklađivanje od 01. januara tekuće godine iznosilo 2,08%. Visina prosječne penzije u Crnoj Gori trenutno iznosi 511,68 eura i veća je nego prosječne penzije u svim drugim državama regiona, izuzev Slovenije. Međutim, svjesni smo da u ovim kriznim vremenima to nije dovoljno i da treba raditi na unaprjeđenju materijalnog položaja penzionera u Crnoj Gori, naravno u skladu sa materijalnim mogućnostima države. Od 01. maja i 01. septembra izvršiće se redovna zakonska usklađivanja penzija i drugih prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja u ovoj godini. Dakle, u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, vrši se redovno usklađivanje penzija i ostalih prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Pensioneri su najbolji dio sebe ugradili u temelje ove države, zašta smo svi ovdje saglasni. Adekvatna briga o penzionerskoj populaciji je najbolji način da im se zahvalimo za sve ono što su uradili tokom svog životnog i radnog vijeka. S toga je visoko u agendi nove Vlade Crne Gore briga o položaju penzionera. Prioritet Vlade Crne Gore i Ministarstva rada i socijalnog staranja će i u budućem periodu biti redovnost u isplati prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, održavanje likvidnosti Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore i unaprjeđenje adekvatnosti penzijskih davanja.

Pored toga ću se samo ukratko osvrnuti na par stvari. Što se tiče samog Ministarstva rada i socijalnog staranja mi imamo već dobar dio radnih grupa koje rade detaljne analize vezano za Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju. Prva nam je i prioritarna ova koja se tiče srazmjernih penzija, a što se tiče same ustavne odluke, kao što sam Vam i tada rekla i dalje se držim Valtazara Bogišića - Ko samo slovo zakona znade, taj ništa ne zna dok mu ne shvati razum i smisao. Tako da bih ja sačekala odluku Ustavnog suda.

Što se tiče ostalog dijela, vjerujte da u saradnji sa cijelim timom Ministarstva finansija, koji mora učestvovati u cjelokupnoj analizi i apsolutno nam omogućava podršku u tom dijelu, Ministarstvo rada i socijalnog staranja nije samo i samoinicijativno u radnoj grupi, tu su u radnoj grupi i predstavnici Fonda PIO, predstavnici Ministarstva finansija

pa se nadam da će i u buduće zaista izlaziti dobra rješenja koja će biti za dobrobit građana Crne Gore.

Samo ću ukratko, zaista imam moralnu obavezu da građanima Crne Gore po godinama pročitam iznos prosječne penzije. Neću ići daleko, ali mogla bih da se vratim i u 2006. godinu kada je bila 142,78 eura. Pomenuo je prethodni poslanik moje nekadašnje političko opredjeljenje, apsolutno ga se ne stidim, tako da nema potrebe da i ono bude dio politikanstva u ovom visokom domu, zato što je to bilo angažovanje prije možda 15 godina od kad nisam dio nijedne partije do skoro, ali se tog dijela svog života apsolutno ne stidim jer se ideološki ne razlikujem od tog momenta kada sam bila dio te partije.

Ono što želim da kažem, zbog javnosti građana Crne Gore, to je da je 2006. godine prosječna penzija bila 142,78; 2015.godine - 270,18; 2016.godine - 284,06; 2017.godine - 279,61; 2018.godine - 283,80; 2019.godine - 287,48 i sve tako po tri, po četiri eura u odnosu na prethodnu godinu. Mislim da sam ja sa svojim izlaganjem dovoljno poručila crnogorskim građanima i da je njima jasno koliko se zaista penziioni sistem popravio u odnosu na prethodnih 10 godina i da je u kontinuiranom rastu bez obzira na inflaciju za koju svi odlično znate. Posebno, uvaženi poslanice koji ste čitali austrijskog analitičara, da jednostavno crnogorska ekonomija je uvozna ekonomija i da na neke stvari zaista Crna Gora ne može sama ni da odreaguje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 14:54:05)

Zahvaljujem ministarki rada i socijalnog staranja.

Sada dajem riječ kolegi Nikoliću, ima pravo na komentar. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.04.24 14:54:12)

Hvala, kolegice Popović.

Ministarka, u koju god godinu da se vratite od 2006. do 2020.godine naći ćete Crnu Goru koja je najrazvijenija zemlja među zemljama zapadnog Balkana koje u međuvremenu nijesu postale članice Evropske unije. Zato ste vjerovatno svojevremeno i birali politički da budete dio tog tima, a ne nekog drugog tima. Zašto ste u međuvremenu promijenili odluku nije na meni da dajem ta obrazloženja, to možete vi u ovoj ili u nekoj narednoj prilici, ne bih se time bavio. Ono čime želim da se bavim je avš posao koji trenutno radite. Mi smo došli u situaciju da nama po reformi

penzionog sistema na današnji dan govori ministar finansija, ne vi, nego ministar finansija koji se nalazi u službenoj posjeti Sjedinjenim Američkim Državama i iz Sjedinjenih Američkih Država najavljuje reformu penzionog sistema u Crnoj Gori, a pri tom ne možemo tri mjeseca da se dogovorimo o kontrolnom saslušanju da bi ljudi čuli šta ta najavljena reforma penzionog sistema podrazumijeva, ni od ministra finansija ni od predsjednika Vlade. Sad vi meni kažite je li to transparentno, je li to ozbiljno i je li to odgovorno. Ovo nije pitanje za ozbiljne ljude, jer ovo nije ozbiljno, ni transparentno, ni odgovorno. Možda ste vi u Vladi i kroz ovaj pristup od uspostavljanja ove nove parlamentarne većine naučili da kroz paf - paf djelovanje završavate posao. Ne pozivam vas ja slučajno na primjer austrijskog guvernera Holsmana, kažem vam, tamo je čovjek i njegov tim na 800 stranica pripremio analizu šta ta reforma penzionog sistema treba da podrazumijeva. Vi ste nam dali jednu rečenicu, dali ste nam rečenicu koju bi mogao da osmisli đak prvog razreda srednje škole, da životni standard ne odgovara potrebama penzionera. Pošto se pozivate na to da je penzija uvećana, je li vam neko od tih penzionera kazao koliko je mogao da kupi za tih 280 eura 2020. godine i koliko danas može da kupi sa ovom prosječnom penzijom i šta može da kupi kada uđe u prodavnicu? Prije neki dan sam na ovim policama u marketu vidio cijenu ajvara koji košta devet eura, tegla ajvara košta devet eura, shvatate li vi kakve su cijene u Crnoj Gori? Shvatate li vi da danas kada uđete u neki market su cijene veće nego u zemljama Evropske unije, i to razvijenijim zemljama Evropske unije koje četiri ili pet puta imaju veću prosječnu platu nego građani Crne Gore? Ne možete to da nam obrazložite nekim svjetskim trendovima. To se obrazlaže činjenicom da su u Crnoj Gori plate i penzije vještački uvećane bez prethodno stvorene ekonomske vrijednosti. Znači i vi i ja znamo sa koliko novca raspolaže naš kućni budžet. Ja znam da deset godina plaćam stambeni kredit i znam koliko svakog mjeseca od poslaničke plate, koja nije mala, moram da odvojim novca da bih izmirio taj kredit, koliko mi novca treba da platim račune i tekuće obaveze da bih onda raspolagao ostalim dijelom kućnog budžeta. Tako se ponaša odgovorno domaćinstvo, raspoređuje ono što ima, a ne izmišlja ono što nema i ne daje ono što nema jer zadužuje buduće generacije. Mi nijesmo mogli do kraja godine da isplatimo plate i penzije, nego smo morali da se zadužimo zato što nije bilo dovoljno novca. Onda donosite odluku, političku odluku o povećanju penzija protiv kojih nije niko, ali tražimo da se to radi pošteno, da se radi na održiv način i stručno naravno, a ne da bi se u utakmici političkih aktera sticala neka nefer politička prednost. U tome je razlika, gospođo ministarko.

Sad ja vama treba da postavim dodatno pitanje jer ne znam da li vi kao ministarka čiji je resor zadužen za promjene sistemskog zakona, Zakona o PIO, imate informacije koje je građanima Crne Gore saopštio ministar finansija gospodin Vuković u Vašingtonu. Dakle, da li vi imate informacije o tome šta je planirana strukturna reforma Fonda PIO? Evo vam nekoliko pitanja. Ovo građane Crne Gore najviše zanima jer ovo nije pitanje koje se rješava instant odlukama, ovo su pitanja koja tretiraju stotine hiljada građana Crne Gore. Da li ćemo imati smanjenje ili ukidanje doprinosa za PIO, to je jedno pitanje. Šta će se desiti sa sredstvima građana koji su godinama ulagali u Fond PIO? To je životna štednja koju je neko deponovao u Fond PIO da bi sutra sebi obezbijedio penziju. Da li će taj novac biti vraćen građanima? Šta se planira sa tim novcem? Da li ste svjesni na koji način se donose ovako ozbiljne državne odluke? Znači, za ovakve intervencije, za ovo će neko u nekom trenutku morati da odgovara. Ja vas nijesam slučajno pitao kad smo mijenjali Zakon o PIO i uvećavali minimalne penzije da li ćete podnijeti ostavku ako Ustavni sud kaže da je ovo diskriminatorno i neustavno rješenje, zato što sam smatrao da vi kao odgovorna ministarka za ovu resornu oblast treba da podnesete odgovornost u tom dijelu, jer jednako kao što vas je pozdravilo 46.000 građana koji su se sa onog osnovnog minimalca popeli do 450 eura, jednako će vas kritikovati oni drugi koji su 40 godina radili, ulagali u životnu štednju, a onda ih je neko izjednačio sa onima koji su mnogo manje radili i koji su mnogo manje davali novca u Fond PIO.

Završavam. Nemam dilemu da je ovaj Ustavni sud koji je u kadrovskoj kombinatorici preko parlamentarne većine imao ideju da sebi produži mandat još koju godinu upravo izmjenama Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju. Je li vas neko pitao za to? Je li vas pitao neko šta o tome mislite, kao resornog ministra? Garantujem da nije jer nije pokazao mišljenje Vlade kada je tu temu pokrenuo. Danas Ustavni sud najavljuje da će se baviti, pazite sad ovo, pitanjem Temelnog ugovora prije nego što istekne mandat predsjedniku Ustavnog suda. Brže - bolje su to stavili na agendu, ali ne znamo kada će Ustavni sud tretirati inicijativu grupe građana koja mu se obratila za ocjenu ustavnosti Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju. Dakle, postavio sam vam nekoliko pitanja i očekujem da ćete ispoštovati i poslanike i javnost i dati nam odgovore koje smo tražili od vas.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 15:02:44)

Zahvaljujem, kolega Nikoliću. Vi ste postavili dodatno pitanje, je li tako, ali imate pravo na jedno dodatno pitanje, a ne tri, četiri. Ovo što ste postavili ministarki mogli ste u formi prostoproširene rečenice sa više zareza da postavljate, ali ste vi jasno rekli da postavljate nekoliko pitanja.

Sada dajem pravo ministarki rada i socijalnog staranja da odgovori na jedno pitanje onako kako je to predviđeno Poslovníkom, pa izaberite na koje ćete pitanje da odgovorite.

NAIDA NIŠIĆ (22.04.24 15:03:22)

Što se tiče same odluke Ustavnog suda, to sam vam i rekla, sa apsolutnim opravdanjem čekam odluku Ustavnog suda. Moju ostavku prizivate evo od početka mog mandata, pa ćemo sačekati da vidimo šta će prvo Ustavni sud da odluči. Vama je od predsudnog značaja, jako često to pominjete, pa bih se osvrnula na to. Sa druge strane želim samo jednu stvar radi crnogorske javnosti da objasnim, a to je izjava ministra Novice Vukovića koja se odnosi na ovu temu. Prvo želim da kažem svim crnogorskim građanima i da ih upoznam da je Zakon o doprinosima kod Ministarstva finansija. Znači, čitava ova najavljena reforma jeste nešto što se mora uraditi u saradnji Ministarstva rada i socijalnog staranja i Ministarstva finansija i vjerujte da sigurno se mom uvaženom kolegi Novici Vukoviću nikad ne bi omaklo u životu da izađe u javnost i da kaže neku izjavu koju prije toga nije iskomunicirao sa mnom kao resornim ministrom. Znači, ne smatram da je to samo reforma Ministarstva rada i socijalnog staranja, nego i Ministarstva finansija jer je to zaista jedan zajednički put do kojeg moramo doći, analize su sveobuhvatne, gdje moraju da se uključe budžetski analitičari. Mi odlično znamo svi da Ministarstvo finansija već dugi niz godina ima stručne i profesionalne ljude na tim pozicijama, tako da tu imamo apsolutnu logistiku. Na početku svog izlaganja već sam rekla da se cijelom tematikom bavimo od momenta kad je formirana 44. Vlada, tako da ministar finansija ima apsolutni legitimitet da izjavi sve vezano na ovu temu jer kao ministar rada i socijalnog staranja mogu da zajedno sa njim razmijenim stručna znanja, a znači korekcija doprinosa se vrši kroz Zakon o doprinosima koji je kod Ministarstva finansija, a ne Ministarstva rada i socijalnog staranja. Moram da poručim građanima Crne Gore da apsolutno ukidanje Fonda PIO niko nikad nije pomenuo i to je nešto što se izvlači iz konteksta, pa se nadam da sam ipak odgovorila na više od jednog pitanja.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 15:05:48)

Zahvaljujem ministarki rada i socijalnog staranja.

Ovim smo završili postavljanje pitanja za ministarku rada i socijalnog staranja. Ja se zahvaljujem svim kolegama koji su postavili pitanje. Zahvaljujem se ministarki rada i socijalnog staranja koja je sa saradnicima ovdje i koja je odgovarala na postavljena poslanička pitanja.

Sada prelazimo na postavljanje poslaničkih pitanja ministru javne uprave gospodinu Marašu Dukaju, ja se zahvaljujem što ste ovdje, zahvaljujem se i VD generalnoj direktorici Direktorata za lokalnu samoupravu u Ministarstvu javnih uprave gospođi Nini Blažić.

Prelazimo na postavljanje poslaničkih pitanja.

Prvo poslaničko pitanje postavio je poslanik Ivan Vuković. Izvolite, kolega.

IVAN VUKOVIĆ (22.04.24 15:06:45)

Zahvaljujem predsjedavajuća, uz konstataciju da ste veoma toleratni kad je korišćenje vremena u pitanju, te se nadam da će to biti slučaj sa mnom.

Pozdravljam uvažene građanke i građane, pozdravljam uvaženog ministra sa saradnicom.

Moje pitanje je sledeće:

Ministre, zašto ste povučenu odluku o uvođenju prinudne uprave u Šavniku poslali na objavljivanje Službenom listu i na taj način ukinuli temeljno ustavno pravo svakog građanina da bira i bude biran? Čemu onda služi izborni proces i kome služi Vlada koja sprovodi destrukciju ustavnog poretka? Vlada koja to radi ne može govoriti građanima o IBAR-u, all mora odgovoriti na pitanje da li je spremna da snosi odgovornost za uvođenje anarhije u državi, koja može proizvesti nesagledive posledice. Ministre, odlukom o uvođenju prinudne uprave u Opštini Šavnik objavljenoj 01.04. u Službenom listu, kao što znate, prekršen je Zakon o lokalnoj samoupravi, vi to znate jer ste prije nego što ste postali ministar radili jedan odgovoran posao u jednoj od opština u Crnoj Gori, i pri tom je ignorisano mišljenje Državne izborne komisije od 12.03. sa upozorenjem da izborni proces u opštini nije završen, te se stoga ne može uvoditi prinudna uprava. Na ovaj način Vlada je poslala poruku da je pravno-političko nasilje ne samo prihvatljivo nego isplativo, odnosno da budem do kraja precizan, Vlada šalje poruku da ukoliko neko sutra ne bude zadovoljan pretpostavljenim ishodom izbora recimo u Budvi ili

Andrijevići ili sutra parlamentarnim izborima, sve što treba da uradi jeste da pošalje nekoliko ljudi koji bi napravili incident, onemogućili da se izbori privedu kraju, a onda će Vlada legitimisati nasilničko ponašanje. Podsjećam da su izbori u Šavniku održani 23.10. 2022. godine u skladu sa odredbama istog zakona po kom su izbori održani u drugim opštinama, odnosno parlamentarni i predsjednički izbori.

Dakle, ako nije sporan Zakon u ostatku Crne Gore, ne može biti sporan po logici stvari ni u Šavniku. Međutim, izborni proces nije doveden do kraja jer su devet puta članovi i simpatizeri partija koji su, ministre, vaši koalicioni partneri na državnom nivou, nasilno prekidali to glasanje lomeći glasačke kutije, cijepajući i otuđujući glasačke listiće. Demokratska partija socijalista kao odgovorna partija podnijela je više desetina prijava, pošto je ovih dana aktuelna priča o tome kako nam se ponašaju državni organi, protiv vinovnika pomenutih incidenata. Tužilaštvo i policija koji su dužni da zaštite osnovno demokratsko pravo građana da biraju i da budu birani nisu adekvatno reagovali. Na taj način, logično, nasilnici su ohrabreni da nastave sanasilničkim ponašanjem. Šta više, onda kad je Vlada odnosno kad ste vi, ministre, naložili da Opština Šavnik usvoji određene odluke odnosno ispuni određene zakonske obaveze, a što je podrazumijevalo održavanje sjednice lokalne Skupštine, ranije pomenuti nasilnici su na onaj isti način kome svjedočimo u Andrijevići proteklih godinu dana, okupirali skupštinsku salu šaljući poruku da za njih ne važe ni Ustav ni zakon ove države. Protivzakonitom odlukom o uvođenju prinudne uprave vi ste se, ministre, plašim se, svrstali na stranu nasilnika i legitimisali opasan presedan koji u suštini znači da svako u ovoj državi, apsolutno svako, može uzeti pravdu u svoje ruke bez straha da će zbog toga biti sankcionisan. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 15:10:37)

Zahvaljujem kolegi Ivanu Vukoviću. Ipak ste bili u granicama dozvoljenog vremena. Zahvaljujem na tome.

Riječ dajem ministru javne uprave. Izvolite, kolega Dukaj.

MARAŠ DUKAJ (22.04.24 15:10:49)

Hvala vam, uvažena potpredsjednice, uvažene kolege i kolegice poslanici, poštovani građani Crne Gore.

Poštovani poslaniče Vukoviću, prije nego što odgovorim detaljno na vaše pitanje, dozvolite da se razumijemo oko načela i principa kojima se trebalo rukovoditi, odnosno trebamo svi i u politici i u javnom poslu. Znajući i cijenu isto očekivao sam da me pitate i o odlukama koje je Vlada na predlog Ministarstva javne uprave pokrenula i donijela i u odnosu na opštine Budva i Andrijevića, nego pitate za Opštinu Šavnik. Zašto? Odgovor je jasan, mislim da nije dobra poruka da se sistemom bavite selektivno i isključivo politički. Ja i moj tim smo dokazali ne samo u 44. Vladi nego i u 43. da imamo jasan i otvoren stav prema svim opštinama u Crnoj Gori, ne konkretno prema Šavniku ili bilo kojoj drugoj opštini.

Sad prelazim na formalni odgovor.

U vezi sa postupkom objavljivanja Odluke o raspuštanju Skupštine opštine Šavnik, Ministarstvo javne uprave postupilo je u skladu sa odredbama člana 65 Poslovnika Vlade Crne Gore, Službeni list Crne Gore br. 31/15, 48/17, 62/18 i 121/23. U tom smislu, 28. marta 2024. godine, nakon dobijanja zaključaka Vlade Crne Gore, uputilo je Odluku o raspuštanju Skupštine opštine Andrijevića i Odluku o raspuštanju Skupštine opštine Šavnik Sekretarijatu za zakonodavstvo na mišljenje, a nakon toga i Generalnom sekretarijatu Vlade na objavijivanje. Znaete i vi odlično kakave propise zakonske prema tome postupku smo mi sve maksimalno ispoštovali. O proceduri objavljivanja u Službenom listu Crne Gore stara se Generalni sekretarijat Vlade, pri čemu Poslovnikom Vlade Crne Gore nije propisan rok u kojem se akti objavljuju u Službenom listu Crne Gore. Takođe, u tom dijelu Vlada Crne Gore nije donijela zaključak o stavljanju van snage Zaključka Vlade Crne Gore broj 08-043/24-1738/2 od 28. marta 2024. godine.

Gospodine Vukoviću, Ministarstvo javne uprave ima jednak pristup prema svim jedinicama lokalne samouprave, Opština Šavnik ne predstavlja izuzetak. Kao što znaete, odluke o upozorenju upućene su skupštinama opština Budva, Andrijevića i Šavnik zbog nevršenja zakonom propisanih obaveza. Ministarstvo javne uprave je utvrdilo činjenično stanje u svim jedinicama lokalne samouprave kojima je upućena odluka o upozorenju, te u skladu sa utvrđenim činjeničnim stanjem predložilo Vladi Crne Gore donešenje odluke o raspuštanju Skupštine opštine Andrijevića i Skupštine opštine Šavnik. Obaveza Ministarstva javne uprave je da postupa u skladu sa Ustavom i zakonom, ali sa pravilima odnosno propisima kojima je utvrđen rad Vlade i ustrojeno postupanje svakog ministarstva da obezbijedi funkcionisanje sistema lokalne samouprave u Crnoj Gori.

Uostalom, vi odlično znaete i kao bivši gradonačelnik, bili ste i svjedok tokom 43. Vlade da je Ministarstvo javne uprave preduzelo i prije konkretne

korake koji se odnose na prinudne uprave. Podsjetiću vas, baš u martu 2022. godine, na predlog Ministarstva javne uprave uspostavili smo prinudnu upravu u tadašnjim, odnosno vlastima u opštinama Tivat i Budva. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 15:16:34)

Zahvaljujem ministru Dukaju.

Pravo na komentar ima poslanik Ivan Vuković. Izvolite.

IVAN VUKOVIĆ (22.04.24 15:16:43)

Uvaženi ministre, nisam ni ja slučajno rekao da vi ovo znate, ne od momenta kad ste postali ministar nego znate za to jer ste se time bavili i zato me čudi ovakav vaš stav, jer vi ste potpuno svjesni kao što smo i mi svjesni da ova tri slučaja koja pominjete nemaju veze jedan s drugim. Dakle, da imate jednu potpunu anarhiju u Andrijevići koju država toleriše godinu dana iz istih političkih razloga iz kojih se pokušava sprovesti ovo u što se krenulo u Šavniku, imate raspad sistema u Budvi samo godinu dana nakon formiranja vlasti, u Šavniku imate situaciju gdje, ponavljam, par desetina ljudi uzima za sebe pravo da odlučuje koji zakoni u ovoj državi važe, koji ne važe i država posmatra to skrštenih ruku. Onda vi dolazite i na kraju te priče nudite spasonosno rješenje time što legitimišete takvu praksu i legalizujete. Šta vi radite, ministre? Političke predstavnike onih koji su nasilnički pokušali da opstruiraju - i uspijevaju nažalost godinu i po dana - izborni proces u Opštini Šavnik, vi pokušavate na mala vrata da dovedete na vlast u toj opštini. Mi smo videli koga je Vlada imenovala u taj odbor povjerenika, pored ostalog i ljude koji su se dobrano potrudili da se od oktobra 2022. godine naovamo ne sprovede po Ustavu i zakonu izborni proces. Dakle, vi nagrađujete ljude koji su se destruktivno ponašali, ministre. Pokušavate da dovedete na vlast na mala vrata, otvarate velika, najveća moguća vrata anarhiji u Crnoj Gori.

Pričamo o vladavini prava svaki dan u ovoj skupštini, o IBAR-u, o evropskim integracijama, poglavljima 23 i 24, a država neće da stvori pretpostavke da nešto više od 500 ljudi u jednoj od najmanjih opština u Crnoj Gori na dva biračka mjesta iskoristi Ustavom i zakonima zagarantovano pravo. Znao sam da kažem da neće, ministre, znate zašto kažem da neće? Zato jer smo 2022. godine imali priliku da vidimo kako izgleda kad država hoće da se bavi svojim poslom, pa smo, podsjetiću vas,

imali 2022. godine presudu u odnosu na jednu osobu, tri mjeseca zatvora je dobila zbog krivičnog djela uništavanje dokumenata o glasanju. Pazite zbog čega je ta gospođa dobila tri mjeseca zatvora. Kako se ističe, to je uradila što je tokom parlamentarnih izbora 2020. godine kao ovlašćeni predstavnik političke partije tokom vršenja kontrole i brojanja kontrolnih kupona sa tog i tog biračkog mjesta u Podgorici - obratite pažnju, molim vas, i uporedite sa ovim što smo gledali u Šavniku godinu i po dana - dlanom lijeve ruke poklopila dva kontrolna kupona nakon čega ih je privukla ka sebi i spoljnoj ivici stola na kojoj je vršeno brojanje, a onda sa tog stola oborila ispod mjesta đe je sedjela, tri mjeseca zatvora. Tamo su ljudi upadali svakog vikenda, donosili kutije, lomili, atakovali na članove onih odbora i nikom ništa, ministre, i vi dajete legitimitet tome, vi to uvodite u pravni život ove države. Nisam očekivao to od vas. Ja kažem razumijem politiku, razumijem odakle taj pritisak ide, razumijem da je ovo jedan u nizu trulih kompromisa kojima mi svjedočimo na štetu državnih i nacionalnih interesa Crne Gore, a zarad očuvanja mira u kući, između onih koji ideološki posmatrano ni na koji način ne pripadaju ni istoj strani. Ja znam da vi radite nešto što morate u tom smislu, ali nije mi drago što upravo vi to radite. Kažem, pamtim vas iz vremena kad ste radili ovaj posao i ja sam siguran da vi ovaj zakon u lokalnoj samoupravi znate napamet. Znate takođe da se ne može uraditi ovo što ste vi uradili u situaciji kad je istekao mandat Skupštini opštine, znate sve vi to, ministre, ali da se ne vraćamo na to.

Dakle, šta je suština? Suština je da se ovo rješava za 24 sata, za 24 sata se rješava situacija u Šavniku tako što država obezbijedi uslove da se na dva biračka mjesta, ne na 22 i 222, nego na dva biračka mjesta omogući ljudima da glasaju, kao što ste vi glasali u Tuzima, kao što sam ja glasao u Podgorici, kao što svi glasali u onim sredinama u kojima živimo i da se spriječi novi incident. Znamo kako se sprečavaju novi incidenti, zato imamo policiju, zato imamo tužilaštvo. Samo je potrebno da ti ljudi počnu da rade svoj posao, ministre.

Podsjećam takođe da smo kao odgovorna partija mi pozvali premijera na konsultacije o ovom važnom pitanju jer je strah zbog toga da ovo nije samo pitanje Šavnika, nego ako se ovo uspostavi kao princip i presedan, da će se desiti sutra u Budvi, preksutra u Andrijevici, možda nekog dana i na državnom nivou slična situacija đe će ljudi da kažu ne zanima nas izborni proces, mi smo vlast u Crnoj Gori i mi ćemo da odlučimo o tome ko će biti vlast. Dakle, mi smo pozvali premijera na sastanak, premijer još uvijek nije odgovorio na to, odnosno taj se sastanak nije desio. Strpljivi jesmo, spremni za dogovor jesmo, ali nismo ni spremni ni voljni da

tolerišemo i da ćutke posmatramo kako neko ruši ustavni poredak ove zemlje.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 15:22:05)

Zahvaljujem poslaniku Vukoviću.

Sljedeće poslaničko pitanje ima poslanik Damir Gutić. Izvolite, kolega.

DAMIR GUTIĆ (22.04.24 15:22:15)

Hvala, potpredsjednice.

Pozdravljam uvaženog ministra Dukaja, gospođu Blažić.

Izvorno moje pitanje bilo je upućeno Ministarstvu finansija i ministru Novici Vukoviću, a tiče se decentralizacije i eventualne izmjene propisa kako bi decentralizacija u Crnoj Gori zaživjela i kako bi lokalne samouprave u boljem obimu koristile svoja ovlašćenja i raspolagale svojim resursima. Međutim, neko iz Ministarstva finansija je procijenio da oni nemaju nikakve nadležnosti koje se tiču centralizacije i decentralizacije i proslijedio vama. Ja ih odavde pitam da li oni smatraju da je davanje saglasnosti na budžet decentralizacija ili nije ili da li je davanje saglasnosti zapošljavanja centralizacija ili nije itd, ali o tome ću pričati sa gospodinom ministrom finansija kada bude tu. Ovu ću priliku iskoristiti da sa vama popričam budući da i vaše ministarstvo u onih tamo čini mi se 120 odredbi koji su unesene u Uredbu o organizaciji i načinu rada državne uprave ima i pet odredbi koje se tiču funkcionisanja lokalne samouprave. U tom segmentu interesuje me šta ćete vi raditi po tom pitanju, jer smatram da je decentralizacija systemska stvar i da po tom pitanju Crna Gora mora da uradi mnogo više kako bi lokalne samouprave bolje koristile svoje resurse.

Bošnjačka stranka uvijek naglašava i mislimo da smo najzainteresovaniji politički subjekt za decentralizaciju iz razloga što smo i jedina politička partija kojoj sjedište nije u Podgorici, a znamo da decentralizacija označava sve ono što se dešava u glavnom gradu i u tom segmentu mi uvijek naglašavamo tu našu potrebu i smatramo da je to zapravo jedan skriveni razvojni resurs koji još nije korišten i zato uporno insistiramo na tome da se decentralizacija poboljšava i da lokalne samouprave preuzimaju odgovornost za svoje funkcionisanje. Znamo kako je zakonom definisano u Crnoj Gori, znamo da Zakon o lokalnoj samoupravi je u ravni sa Zakonom o državnoj upravi, ali imamo nekoliko odredbi koje se tiču nadležnosti koje preuzimaju lokalne samouprave i

znamo da su tu u pitanju izvorne, delegirane i podijeljene nadležnosti. Uglavnom možemo reći da lokalne samouprave ostvaruju samo one nadležnosti koje se tiču njihovih izvornih nadležnosti, a to su recimo vodosnadbijevanje, komunalne djelatnosti, ubiranje poreza na nepokretnost, da oko delegiranih nadležnosti koje se tiču recimo registra vjenčanih i stvari koje se tiču sklapanja braka, dio poslova iz oblasti prostornog planiranja, dio poslova iz nadležnosti uprave policije da to nije u dovoljnom segmentu iskorišćeno. Podijeljene nadležnosti tj. one nadležnosti gdje opštine učestvuju u vršenju poslova u skladu sa mogućnostima nije uopšte iskorišćeno, a posebno tu naglašavamo potrebu za većim učešćem lokalnih samouprava u oblastima koje se tiču obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite, kao i zaštite životne sredine.

Zašto mi smatramo da je decentralizacija veoma potrebna, hitno potrebna, navešću nekoliko razloga. Prvo, lokalne samouprave bolje poznaju svoju strukturu, potrebe, prioritete i kapacitete i u tom segmentu kada raspolažu onim resursima koje oni znaju, oni će ih na bolji način i iskoristiti. Lokalne samouprave bolje poznaju administraciju i strukturu sopstvenih prihoda, one trebaju imati veću odgovornost kada se tiče odgovornosti u prostornom planiranju. Znamo da je trenutno na snazi rješenje koje se tiče planiranja sa državnog nivoa i znamo da postoji inicijativa da se to rješenje mora popravljati i da se dio nadležnosti mora vratiti lokalnim samoupravama.

Crna Gora ne prati ni evropske trendove koji se tiču decentralizacije i prenošenja nadležnosti na niže nivoe vlasti. Zemlje Evropske unije, zemlje OECD-a takođe su daleko ispred nas kada se tiče decentralizacije prenošenja nadležnosti. Imamo težnju, da kažem, da lokalne samouprave hoće da preuzmu određene nadležnosti koje se tiču prikupljanja prihoda, ali neće da preuzmu odgovornost kada se tiče funkcionisanja zdravlja ili eventualno obrazovanje.

Ono što je najbitnije, možda treba uspostaviti bolju saradnju i koordinaciju, a to bi bila dobra poruka da decentralizacija prilikom planiranja budžeta i prilikom kapitalnih ulaganja. Znamo da ove godine je budžet 3.500.000.000, da su kapitalna ulaganja 250.000.000, pitanje je kako je taj novac za kapitalna ulaganja raspoređen i na koji način se određuju prioritete prema različitim lokalnim samoupravama. Ima ovdje još mnogo toga što bismo obrazlagali, ali evo da čujemo odgovor ministra, pa ćemo se još uključiti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 15:28:08)

Zahvaljujem kolegi Gutiću.

Sada riječ dajem ministru javne uprave Marašu Dukaju. Izvolite, kolega.

MARAŠ DUKAJ (22.04.24 15:28:14)

Poštovani gospodine Gutiću, zato što gospodin Vuković nije ovdje, neću ni odgovoriti na pitanje samo ću jednu poruku cjelokupnoj javnosti, da zna da ministra Dukaja niko na bilo koji način može da ograniči, odnosno primorava da radi neke stvari koje nisu u skladu sa zakonom. Do sada pokazalo se da je tako, ubuduće ne znam. Nikad nije kasno da se griješi, ali do sada se tako pokazalo.

Uvaženi gospodine Gutiću, hvala vam na pitanju. Od kad sam na čelu Ministarstva javne uprave jedan od naših prioriteta, ciljeva dugoročnih je bio i ostao decentralizacija u Crnoj Gori. Kao što ste i vi rekli, pokazalo se kroz dokumente koje smo mi sprovedi bazirajući se na strategiji reforme javne uprave da je tako, da je Crna Gora najcentralizovanija zemlja u regionu, a da ne pričamo za zemlje OECD-a i Evropske unije. U zadnjih 10 godina bilo koja vlast koja je vodila Crnu Goru, samo se radilo na centralizaciji sistema vlasti, što nije dobro i što nije praksa.

Prvi put smo radili sveobuhvatnu analizu sistema lokalne samouprave u saradnji sa svim relevantnim institucijama, nevladinim organizacijama, međunarodnim našim partnerima i naravno sa akademskom zajednicom i uključili smo sve lokalne samouprave i Zajednicu opština. Ova analiza je pokazala da sve opštine u Crnoj Gori nemaju iste mogućnosti i takođe je pokazala da u zadnje vrijeme većina opština koje su dobile status opština nemaju tu mogućnost fiskalne decentralizacije, što je baza za decentralizaciju. Takođe i dio koji se odnosi i na ingerencije, mnoge opštine u Crnoj Gori nisu same prihvatile proces decentralizacije u potpunosti nego gradualno i sistemski kao što ste i vi rekli, tome ćemo pristupiti. Mi smo formirali i radnu grupu koja ozbiljno radi na novom zakonu o lokalnoj samoupravi. Znači, neće biti izmjena i dopuna zakona, nego biće novi zakon, gdje smo uključili naše i evropske eksperte, prvenstveno mislim na Sigmu koja je od početka uključena u ovaj proces i evo nadam se da će ovaj zakon do 10. maja biti na javnoj raspravi. Moram da naglasim da će ovaj zakon planski predstavljati i blagi politički model organizacije sistema lokalne samouprave koji će pratiti asimetričnu decentralizaciju. To znači da ćemo predložiti i uvođenje gradova kao jedinica lokalne samouprave na osnovu zakonom utvrđenih kriterijuma, koji će imati širi opseg nadležnosti.

U ovom momentu nisu sve jedinice lokalne samouprave u potpunosti spremne da preuzmu ove nadležnosti, ali je važno naglasiti da će se zakonom detaljno uspostaviti mehanizam koji će omogućiti i drugim jedinicama lokalne samouprave da se razvijaju kako bi u jednom trenutku u potpunosti mogla biti sprovedena decentralizacija u Crnoj Gori. Nakon usvajanja sistemskog zakona o lokalnoj samoupravi uslijediće usaglašavanje posebnih zakona, kao što sam spomenuo finansije i ostale resore, sa ovim zakonom da bi decentralizacija zaživjela i da bi ostvarila svoju funkciju u planiranju i razvoju jedinice lokalne samouprave. Mi smo planirali da prvenstveno krećemo počevši od osnovnog zdravstvenog sistema, obrazovanja, planiranja prostora, kulture i tako dalje. Znači, oni su prvi, osnovni principi, odnosno polja gdje ćemo se bazirati. Uvijek ponavljam da se sve odnosi na analizu sveobuhvatnu koju smo uradili i koja je pokazala sve, i ovo što ste i vi naglasili. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 15:33:56)

Zahvaljujem ministru Marašu Dukaju.

Dajem riječ poslaniku Damiru Gutiću. Imate pravo na komentar. Izvolite, kolega.

DAMIR GUTIĆ (22.04.24 15:34:02)

Hvala vam, ministre, na odgovoru.

Drago mi je da je Ministarstvo javne uprave već pokrenulo određene procedure iz određenih strategija, analizu stanja, to je nešto što je potrebno i drago mi je što se slažemo oko toga da je decentralizacija sistemska stvar i da treba da se rješava na sistemski način.

Da li se ona treba rješavati ad hoc ili postepeno, mislim da je postepeni pristup nešto što mora da se preuzme kao nešto što je pravilo i u tom smislu treba krenuti možda od onih gradova, od onih lokalnih samouprava koji imaju veću administraciju, bolje finansijske kapacitete kako bi se to napravilo kao prelazna faza ka svim ostalim rješenjima.

Kada govorimo o nadležnostima lokalnih samouprava moramo skrenuti pažnju na nekoliko stvari koje stvarno trebaju biti popravljene, a to je da je Zakon o lokalnoj samoupravi definisao nadležnost opština i njihovo učešće u vršenju poslova iz nadležnosti, recimo zdravlja, obrazovanja i socijalne zaštite, to sam i prije pomenuo, jer su to najbitnije stvari, ali ovo je samo generalna odredba, o daljim propisima uopšte nije razrađeno pitanje.

Često se dešava da se u praksi preklapaju nadležnosti. Moramo reći da u zemljama Evropske unije OECD-a lokalne samouprave imaju uvijek neke nadležnosti iz oblasti obrazovanja, makar što se tiše predškolskih ustanova. U Crnoj Gori čak ni to nije slučaj.

Potrebno je proširiti, poboljšati pravni okvir koji se tiče prava, obaveza, izvornih nadležnosti i razmjene podataka između centralnog i lokalnog nivoa, konsultacije i koordinacije između ova dva nivoa vlasti. Koliko je decentralizacija potrebna možda je najbolje da prikažem kroz nekoliko primjera jer će to biti vrlo plastično.

Recimo ako se usvaja program privremenih objekata u nekoj lokalnoj samoupravi za to je u svakoj lokalnoj samoupravi potrebna saglasnost ministarstva. Ako se povećava broj komunalnih policajaca, znamo kako je zakon uredio to pitanje, i ukoliko postoji potreba za većim brojem komunalnih policajaca ne mogu povećati opštine za jednog policajca dok ne dobiju saglasnost Ministarstva. Naknada za gradsko-građevinsko zemljište, znamo da je izdavanje građevinskih upotrebni dozvola u nadležnosti Vlade. Posebna priča je oko saobraćaja, evo tu je ministar saobraćaja, pa može i oko toga da potvrdi. Naknada za lokalne i nekategorisane puteve gdje saglasnost mora da daje Vlada, a ne čak ni Ministarstvo, to je presedan. Možemo da kažemo jedan primjer koji sam našao negdje u vašoj literaturi oko nekog plješačkog prelaza. Ukoliko lokalna samouprava odluči da postavi plješački prelaz ne može to da riješi za šest mjeseci jer mora da se obrati Upravi za saobraćaj, Uprava za saobraćaj da odobri, da se onda vrati to lokalnoj samoupravi, da se radi projektna dokumentacija, tender i tako dalje. Zamislite koliko je to komplikovano i koliko zahtijeva angažovanja i koliko vremena oduzima.

Poseban izazov koje se tiče rada lokalnih samouprava predstavljaju nadležnosti koje se daju opštinama koje nisu u funkciji te decentralizacije, već imaju karakteristike dekoncentrisane uprave, i to smo morali da naglasimo, to se radi dominantno o uslugama iz oblasti turizma i moramo reći da ovaj sistem usluga i obaveza nije uopšte funkcionalan i treba mu se posvetiti dodatna pažnja.

Potrebno je krenuti u unapređenje decentralizacije primjenjujući strateški pristup koji podrazumijeva postepeno uvođenje novih pravila u najrazvijenijim opštinama kako bi one bile takvo pravilo za neke sledeće, potrebno je dati direktivu lokalnim samoupravama da urade stratešku analizu u vezi djelatnosti koje su od najvećeg interesa za tu lokalnu samoupravu, potrebno je imati predvidiv okvir koji se tiče poslovanja - moramo reći da je to tokom 2019. godine tri puta mijenjan Zakon o porezu na nepokretnosti - i razmisliti o uspostavljanju centralnog tijela koje bi bilo zaduženo za davanje smjernica za efikasnije upravljanje i ukazivanje na

davanje finansijskih podsticaja koji su bitni za konkretno lokalnu samoupravu.

Da zaključimo. Centralizacija u principu dovodi do toga da se centralizuje sve, ne može biti centralizacija samo u jednom segmentu. U Ukoliko nastavimo sa postojećim načinom funkcionisanja lokalnih samouprava dovodimo do toga da veliki broj lokalnih samouprava na sjeveru ostaje bez stanovništva i da većina tog stanovništva dolazi u Podgoricu i na takav način se sve centralizuje i sve bude u glavnom gradu. Neko je jutros pominjao popis stanovništva koji je pokazao dramatičan pad broja stanovnika i ukoliko ne želimo da nam se sve preseli u Podgoricu i da na takav način opteretimo infrastrukturu i sve ostalo, moramo dati dodatni impuls, dodatni doprinos kako bi se razvijale opštine i lokalne samouprave na sjeveru i da taj narod, ti građani budu zadržani i da im se obezbijede uslovi za rad.

Ministarstvo javne uprave mora dati dodatni doprinos tome i mora biti brže i efikasnije kako ne bi bilo kasno za takve potrebe. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 15:39:34)

Zahvaljujem kolegi Damiru Gutiću.

Na ovaj način smo završili postavljanje pitanja ministru javne uprave Marašu Dukaju. Ja vam se zahvaljujem na odgovorima, naravno zahvaljujem i poslanicima svim koji su postavili pitanje ministru Marašu Dukaju, zahvaljujem se takođe i Nini Blažić na prisustvu u plenarnoj sali.

Sada prelazimo na postavljanje pitanja ministru saobraćaja i pomorstva Filipu Raduloviću.

Sjednici prisustvuje i Miroslav Maših VD direktora Direktorata za državne puteve. Ja vas pozdravljam ovog puta.

Prvo pitanje postavlja kolegistica Ana Novaković Đurović, pa je pozivam da uzme riječ.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (22.04.24 15:40:27)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Poštovane građanke i građani,

Prije svega koristim priliku da svima čestitam Dan planete Zemlje. Danas se obilježava Dan planete Zemlje na globalnom nivou, a za Crnu Goru kao Ustavom definisano ekološku državu vjerujem da je svaki dan važno podsjećati na značaj životne sredine i da će i Vlada u saradnji sa

Skupštinom, ali naravno i svi građani i građanke doprinijeti da ove datume u našoj državi zaista dočekujemo u boljoj, uređenijoj i zelenijoj Crnoj Gori.

Moje poslaničko pitanje ministru Raduloviću glasi:

Kada će biti raspisan tender za most na Tari na putu Mojkovac - Lubnice prema skijalištu Žarski u Mojkovcu?

Ja sam vam postavila jedno vrlo konkretno pitanje vezano za jedan specifični projekat zato što sam sa pripremom projekta prilično upoznata, jer je ona bila vrlo intenzivna tokom mandata 43. Vlade. Postavila sam pitanje kada će biti raspisan tender zato što su sve prethodne aktivnosti bile u potpunosti spremne. Bio je izrađen projektni zadatak, bili su završeni i elaborati o procjeni uticaja na životnu sredinu. Riješili smo, tu je kolega, mislim da će se takođe sjetiti, jedno vrlo važno pitanje koje je opterećivalo ove projekte, to je bio pitanje eurokodova i omogućili tada da rješavanjem te administrativne prepreke složeni inženjerski projekti koji su bili započeti po starom važećem zakonu nastave realizaciju po tom zakonu, jer bi izmjena zakonodavstva i primjena eurokodova koštala Crnu Goru nekoliko stotina miliona eura, dakle brojni projekti bi se izgubili i naravno izgubili bismo vrijeme. Ovaj projekat je u potpunosti bio pripremljen, znam da je bilo ostalo nešto oko elaborata o zaštiti na radu, taj posao traje nekoliko dana, to mi je dobro poznato, pa je logično bilo da pitam zašto se još ne raspisuje tender za projekat koji je završen. Naravno, raspisivanju tendera prethodi dobijanje građevinske dozvole, ali apsolutno smatram da je od novembra kada je otpočeo mandat 44. Vlade bilo više nego dovoljno vremena da se procedura dobijanja građevinske dozvole završi, jer mi dolazimo u situaciju da sve i da se to desi u narednom periodu sa sezonom koja je pred nama i zimskom sezonom, radovi koji su mogli započeti početkom ove godine će se vrlo vjerovatno odložiti za početak sljedeće godine.

Kad već govorimo o ovom lokalitetu, takođe bih podsjetila da smo u 43. Vladi zatekli, moram vam reći, mnogo manje pripremljen projekat sanacije deponije na Tari, ali smo intenzivnim aktivnostima uspjeli da završimo ovu proceduru da se uspješno sprovede tender i da radovi na sanaciji deponije na Tari otpočnu. Koliko znam, jer pomno pratim, radovi se u skladu sa onim što su ugovorne obaveze odvijaju na adekvatan način, a ja se nadam da ćemo svi vrlo brzo sjedočiti i završetku tih radova i da će deponija na Tari biti sanirana.

Kada se pristupi ozbiljno i kada se radi efikasno onda se vrlo važni projekti mogu završiti u relativno kratkom roku. Iz tog razloga sam vam postavila pitanje zašto u odnosu na ono što je u vašem resoru poput auto-puta i drugih izuzetno velikih saobraćajnih intervencija, zašto ovaj projekat koji je bio pripremljen još uvijek čeka raspisivanje javnog tendera.

Evo, pretpostavljam vi ćete sada odgovoriti. Dobila sam vaš pisani odgovor, moram naglasiti u roku za razliku od ostalih ministarstava i to pozdravljam, u najkraćem roku ste odgovorili, a onda ću u komentaru dati i dodatna pojašnjenja. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 15:45:04)

Zahvaljujem kolegici Ani Novaković Đurović.

Sada riječ dajem ministru saobraćaja i pomorstva gospodinu Filipu Raduloviću. Izvolite.

FILIP RADULOVIĆ (22.04.24 15:45:15)

Poštovana potpredsjednice, poslanice i poslanici, uvažena poslanice Novaković Đurović,

Uprava za saobraćaj je u proceduri pripreme javnog poziva za izbor izvođača radova na izgradnji mosta preko rijeke Tare koji će služiti kao veza puta Mojkovac - Vragodo s magistralnim putem Podgorica - Bijelo Polje. Javna nabavka za izbor izvođača radova biće raspisana čim se steknu zakonom propisani uslovi za početak radova za izgradnju mosta, odnosno čim se pribavi građevinska dozvola. Očekujem da se cjelokupna procedura okonča u prvoj polovini ove godine.

PREDSJEDAVAJUĆI ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 15:45:54)

Zahvaljujem ministru Raduloviću.

Riječ dajem kolegici Ani Novaković Đurović. Izvolite, imate pravo na komentar.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (22.04.24 15:45:55)

Naravno, daću komentar. Dobila sam pisani odgovor ovako kratko i koncizno. Mislila sam da će ministar dati dodatna pojašnjenja u svom odgovoru, ali moraću ja, nije nikakav problem.

Ministre, vi i ja veoma dobro znamo da je pokretanje procedure dobijanja građevinske dozvole otpočelo na dan kada vam je stiglo moje poslaničko pitanje. To je dobro. Mislim da je naša uloga da, između

ostalog, podsjećamo Vladu na ono što su joj obaveze, a s druge strane zabrinjava me jer ukazuje na to da, eto, u slučaju da nije bilo ove intervencije s poslaničkim pitanjem ovaj projekat bi i dalje stajao u fioci, ponavljam pripremljen projekat sa samo jednim korakom do raspisivanja tendera, a to je dobijanje građevinske dozvole koju ste pokrenuli međuresorno na dan kada vam je stiglo poslaničko pitanje.

Odgovorili ste da očekujete da će cjelokupna procedura biti okončana u prvoj polovini ove godine. Dakle, pretpostavljam da građevinska dozvola u međuvremenu nije odobrena. Sve i da jeste vi sada raspisujete javni tender i čekamo prvo rezultate tog javnog tendera, a onda da vidimo da li se projekat može realizovati. Šta će se desiti s tenderom, takođe je otvoreno pitanje. Mislim da cjelokupna javnost svjedoči da u poslednja dva mjeseca imamo i poništavanje tendera od strane Monteputa za druge saobraćajnice i važne projekte. Poništen je tender za brzu saobraćajnicu preko Boke. Poništen je tender i za pravac Andrijevića - Peć, uz obrazloženja, naravno. Međutim, ponavljam, ako se za ovako, uslovno rečeno, male projekte pripremljene čeka šest do sedam mjeseci od Vlade da ih pokrene, šta onda da očekujemo za ovako velike, gdje su u međuvremenu i oboreni tenderi.

Znate li zašto dodatno baš vama ovo adresiram - jer vi ste u jednoj emisiji na javnom servisu, tema je bila izgradnja auto-puta, sjetićete se, branili ideju da ne treba da idemo u aranžman s IBRD i da čekamo grant Evropske unije. Rekli ste: "Te renomirane kompanije su mnogo spore i prespore za naše planove. Ako čekamo da oni završe svoj dio posla više će to koštati državu nego ako sada krenemo u izgradnju i završimo ove auto-puteve u našim rokovima". U međuvremenu ste prigrlili, što mislim da je dobro, grant Evropske unije kada je u pitanju izgradnja auto-puta. Mislim da ova vlada poslednja sebi može dati za pravo da komentariše da li su renomirane kompanije i Evropska unija spori ili prespori, jer vi na ovom primjeru pripremljenog projekta za jedan lokalitet, a u pitanju je Mojkovac, pokazujete da ste vanredno spori, da vam treba više od pola godine da dođete do građevinske dozvole, a vidjećemo kako ćete uspjeti da realizujete tender.

S druge strane, time ću, potpredsjednice, završiti, nekako je došlo i do disbalansa onoga što radi vaš resor i politike vašeg premijera. Dakle, najavljeno je s jedne strane jedan novi pristup u izgradnji infrastrukture, a to je da će se sve rješavati po modelu paf - paf, a paralelno s tim nismo u stanju za sedam mjeseci da dobijemo građevinsku dozvolu za pripremljen projekat. Tako da, očigledno vi i premijer treba da se dogovorite šta je strateški pristup ove države, a za početak da ono što su vam pripremljeni i gotovi projekti krenete da realizujete. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 15:50:17)

Zahvaljujem kolegini Ani Novaković Đurović.

Sada pozivam kolegu poslanika Miluna Zogovića koji je postavio dva pitanja. Imate pravo da postavite prvo pitanje. Izvolite, kolega.

MILUN ZOGOVIĆ (22.04.24 15:50:28)

Poštovani građani, uvažena potpredsjednice Skupštine gospođo Popović, uvaženi ministre Raduloviću,

Kao što ste rekli, postavio sam dva pitanja. Sada ću postaviti prvo pitanje.

Krenuću od onoga što je u svom epohalnom romanu "Tihi Don" zapisao veliki Mihail Šolohov: "Izlivajući se iz svog korita život se razliva na mnoštvo rukavaca, pa je teško unaprijed vidjeti kojim će od njih uputiti svoj vratolomni i lukavi hod. Tamo gdje je danas život oplićao kao rečica u ljetu, toliko oplićao da mu se vidi samo dno, sutra će već možda nastati velika i nabujala rijeka".

Upravo jedan od takvih rukavaca kao što je ovaj Šolohovljev u Tihom Donu jeste putni pravac auto-puta Bar - Boljari za sjever Crne Gore, za očuvanje života na sjeveru Crne Gore, a prije svega za očuvanje supstance naroda i opstanka građana na sjeveru Crne Gore. Kao što znate, već tri decenije dominantan ambijent na sjeveru Crne Gore jeste iseljavanja građana Crne Gore sa sjevera.

Ministru Raduloviću sam postavio sledeće pitanje:

Da li je tačno da po idejnom projektu planirana trasa autoputa Mateševo - Andrijevića od izlaza iz tunela Trešnjevik prolazi sredinom sela tamo gdje je najgušća naseljenost i najveći broj kuća? S obzirom na to da nije urađen glavni projekat, da li postoji mogućnost korekcije idejnog rešenja ove trase kako bi se zaobišla naseljena mjesta?

Kao što je poznato, nakon upoznavanja s idejnim projektom od izlaza iz tunela Trešnjevik, idejni projekat trase dionice autoputa Mateševo - Andrijevića prolazi sredinom sela. Tako da bi bilo neophodno kako bi se izbjeglo da autoput prolazi sredinom naseljenih mjesta da se ta trasa, ako postoje tehničke mogućnosti, pomjeri 300, 400 metara lijevo ili desno. U suprotnom, morala bi se raseliti sela Kraljske Bare, Gnjili Potok, Kralje, Prisoja, Slatina, Zabređe, Trešnjevo, Trepča, Vinicka i vjerovatno druga sela u nastavku od Berana ka Bijelom Polju.

Na prvoj dionici auto-puta od Podgorice do Mateševa srušeno je pet ili šest kuća. Na ovoj dionici od Mateševa do Andrijevice prema ovom idejnom projektu, ako bi ovo postojeće rešenje ostalo na snazi, trebalo bi da se sruši blizu 60 kuća i domova. Pored ostalih sela, idejni projekat prolazi sredinom sela Kralje koje je jedno od najživljih sela u andrijevičkoj opštini u kojem na današnji dan imate preko 50 mališana uzrasta do 15 godina. Tako da imam molbu da se, ako postoji način pošto još nije urađen glavni projekat, razmisli da li postoji ikakve mogućnosti da se kota, ako su mi stručnjaci dobro objasnili, podigne 200 metara, da se trasa pomjeri lijevo ili desno 300 ili 400 metara i da se izbjegne raseljavanje tih sela. Jer, kao što znate, najveći patriote i najveći doprinos koji daju opstanku sjevera su oni ljudi koji su ostali da žive na sjeveru. Nakon što bi došli u ambijent da moraju da se ruše njihove kuće, da napuštaju porodična ognjišta, vjerovatno bi se mnogi od njih opredijelili da napuste sjever i da za taj novac koji dobiju od eksproprijacije se presele u neke druge djelove države.

Pored toga, htio sam samo još jedno da vas pitam, ministre. Pošto trasom postojećeg regionalnog puta Mateševo - Andrijevice, ta sredina bi ako ostane ovo idejno rešenje potpuno ostala bez lokalnog puta, pošto ne postoji isključenje za park prirode Komovi, Komovi bi postali nedostupni svim potkomovskim selima ako bi ovo postojeće rješenje ostalo na snazi. Da me neko pogrešno ne shvati, kompletan sjever se izuzetno raduje izgradnji ove dionice auto-puta i kao što sam rekao upravo ta dionica Mateševo - Andrijevice i nastavak od Andrijevice prema Boljarima jesu oni životni rukavci od kojih očekujemo da se spasi kompletan sjever Crne Gore od iseljavanja, da se život vrati u onim kućama koje već dugo su zamandaljene ili se otvaraju samo prilikom ljetnjeg ili zimskog raspusta. Znam da kod vas postoji dobra volja da se nađe najbolje rješenje i očekujem da će i vaš odgovor i kompletan angažman biti upravo u tom duhu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 15:56:09)

Zahvaljujem kolegi Zogoviću.

Riječ dajem ministru saobraćaja i pomorstva Filipu Raduloviću, izvolite.

FILIP RADULOVIĆ (22.04.24 15:56:19)

Uvaženi poslaniče Zogoviću,

Intencija Ministarstva saobraćaja i pomorstva je da trasa auto-puta u najmanjoj mjeri narušava ambijentalnu sredinu, tj. ne ugrožava naseljena mjesta pa i sela na izlazu iz tunela Trešnjevik u smjeru Andrijevice. Ovakav stav je prezentovan i na sastanku sa mještanima Andrijevice u blizini čijih sela je planirana trasa auto-puta. Tada sam dogovorio da direktor Monteputa primi predstavnike mještana kako bi u direktnoj komunikaciji sagledali moguća rješenja, što je i učinjeno.

Nadalje, Monteput koji koordinira izradom projektne dokumentacije izgradnje dionice Mateševo - Andrijevića će prilikom izrade glavnog projekta sagledati sve zahtjeve i uvažiti sva moguća i opravdana rješenja. Moramo biti svjesni da izgradnja projekta kao što je auto-put nosi sa sobom i posljedice koje se ogledaju u neophodnosti eksproprijacije zemljišta i objekata koje nije moguće sačuvati, ali isto tako nastojanje Monteputa će biti da se u najvećoj mogućoj mjeri zaštite objekti na ovom i na drugim lokalitetima kuda prolazi trasa auto-puta.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 15:57:19)

Zahvaljujem ministru Raduloviću.

Riječ ima poslanik Milun Zogović. Imate pravo na komentar, izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (22.04.24 15:57:27)

Uvaženi ministre Raduloviću,

Želim da izrazim zadovoljstvo što postoji jasna i opravdana intencija da sve u skladu sa onim što je struka, što su mogućnosti tehničke na terenu se izađe u susret i da se očuva život u selima koji su na predmetnoj trasi dionice auto-puta Mateševo - Andrijevice, posebno u dijelu ovih naseljenih mjesta i potencijalnog izmještanja trase auto-puta van naseljenih mjesta, jer kao što znate, tu se nalaze ta naseljena mjesta koja su nastala okolo regionalnog puta Mateševo - Andrijevice i to malo kultivisane zemlje koju je čovjek u tim uslovima uspio da otrgne od prirode i da je koristi u poljoprivredne svrhe.

Svakako, zadovoljan sam intencijom da će se u narednom periodu posevetiti posebna pažnja, ako sam dobro razumio iz vašeg odgovora, i sve što bude moglo da se izađe u susret građanima Andrijevice na toj predmetnoj trasi da će biti učinjeno. U suprotnom rizikovali bismo da iz najbolje namjere napravimo neke poteze koji bi mogli da dovedu do onog

što sam pomenuo u obrazloženju mog pitanja, da iz najbolje namjere, iz toga, kako često građani sjevera nazivaju taj auto-put, putem života dođemo u situaciju da mnoge ljude raselimo sa sjevera, a kao što znate ambijent zatvorenih kuća koje sam i prije pomenuo je sve dominantniji na sjeveru. Godinama je sjever bio poligon za bespoštednu eksploataciju poljoprivrednih, privrednih i drugih bogatstava, prirodnih bogatstava, a da pri tom lokalne zajednice nisu imale apsolutno nikakve koristi od koncesija koje je država dodjeljivala raznim koncesionarima na sjeveru i kao da je sistematski postojao neki ambijent za raseljavanje građana sjevera za upropašćavanje toga ambijenta. Jednostavno, naša je obaveza da uložimo sve snage kao ova parlamentarna većina da se posvetimo razvoju sjevera. U tom duhu imamo projekat za nastavak izgradnje auto-puta i ove dionice Mateševo - Andrijevice, a nakon toga i nastavak auto-puta od Andrijevice ka Boljarima kako bi taj auto-put dobio svoju funkcionalnost u pravom smislu riječi.

Sem ovog ja sam uvaženom ministru postavio još jedno poslaničko pitanje koje je vezano za eksproprijaciju nepokretnosti i drugih stvari na istoj ovoj predmetnoj dionici.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 15. februara 2024. godine donijela odluku o utvrđivanju javnog interesa za eksproprijaciju nepokretnosti na teritoriji Opštine Kolašin i Opštine Andrijevice radi izgradnje auto-puta Bar - Boljari, dionica Mateševo - Andrijevice. Mediji su ranije navijali da je za potrebe eksproprijacije predviđeno oko 14 miliona eura, dok vrijednost elaborata koji je uradila komisija o procjeni vrijednosti nekretnina, objekti i ostale pripadnosti, iznosi oko 3,5 miliona eura.

S obzirom da sam dobio niz pritužbi građana potkomovskih sela, postavio sam uvaženom ministru sljedeće pitanje:

Da li je procijenjena vrijednost objekata i zemljišta obuhvaćena eksproprijacijom u skladu sa onom sa prve dionice auto-puta, da li je ista, veća ili manja i čime se vodila komisija ako je tačno da je plodno zemljište na ovoj trasi kategorisala niže u odnosu na one u reonu Pelevog brijega i da li ste provjerili osnovanost pritužbi građana na rad komisije za procjenu vrijednosti na trasi dionice auto puta Mateševo - Andrijevice?

Isto tako bih želio da pitam da li su planirane olakšice porodicama koje budu morale ipak da se sele u smislu dobijanja povoljnih urbanističko-tehničkih uslova za gradnju novih stambenih objekata na tom području i da li mogu imati garanciju Vlade da će imati bilo kakve povoljnosti jer su prinuđeni da napuste svoja porodična ognjišta. Veliki broj građana Andrijevice i okolnih sela u neposrednom razgovoru sa mnom se obraćao i žalio na postupanje same komisije za eksproprijaciju i da prilikom obilaska terena nisu na dovoljno dobar način utvrđivali stvarno, pravo i činjenično

stanje. Na primjer, jedna porodica koja ima 11 članova, koja je obuhvaćena tom trasom i kojoj kuća ostaje u putnom pojasu a da pri tom nije predmet eksproprijacije, a radi se o novom građevinskom objektu. Onda su se žalili da je imalo predmetnih objekata koje uopšte procjenitelji nisu otvarali prilikom obilaska terena nego su samo spolja procjenjivali vrijednost objekata. Stvarno ne ulazim u to kako ide sam taj tehnički postupak, ali sam dužan da prenesem sve ono što su mi građani saopštavali prilikom razgovora, naravno niko ne dovodeći u pitanje, to pozdravljam po ko zna koji put danas, želju svih građana sjevera da što prije dođe do početka radova i da se što prije izgradi auto-put, ali i da se vodi računa o pravilnoj naknadi i da građani budu obeštećeni za proglašavanje javnog interesa nad njihovom imovinom po svim parametrima i po svemu onome što propisuje zakon, jer nije lako bilo kome da napušti svoja porodična ognjišta, pa čak i kad se radi i o nekim ovako velikim i značajnim ciljevima za kompletno društvo, a posebno za sjever Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA PEROVIĆ (22.04.24 16:04:15)

Zahvaljujem kolegi Zogoviću.

Dajem riječ ministru saobraćaja i pomorstva Filipu Raduloviću. Izvolite.

FILIP RADULOVIĆ (22.04.24 16:04:27)

Uvaženi poslaniče Zogoviću,

U skladu sa Zakonom o eksproprijaciji visinu pravične naknade nepokretnosti na zahtjev korisnika eksproprijacije utvrđuje nadležni organ uprave na predlog komisije. Komisiju obrazuje nadležni organ uprave. Pravična naknada utvrđuje se u skladu sa propisom kojim se utvrđuje metodologija za procjenu vrijednosti imovine.

Uprava za nekretnine je formirala komisiju za procjenu vrijednosti nepokretnosti u postupcima eksproprijacije koja je izvršila procjenu i sačinila izvještaj o procjeni vrijednosti objekata i ostalih prpadnosti u postupku eksproprijacije radi izgradnje auto-puta Bar - Boljari dionica Mateševo - Andrijevica. Na osnovu raspoloživih informacija pojedinačne procjene koje su rađene od same komisije nisu niže od naknada koje su važile za lokaciju Pelev brijeg i očekujem da bude utvrđena pravična naknada kako za zemljište tako i za objekte koji su predmet eksproprijacije. Prije donošenja rešenja o eksproprijaciji nadležni organi uprave omogućiće

strankama pravo na izjašnjavanje u postupku. Iako postoje pravni mehanizmi za zaštitu strane u postupku, očekujem da će Komisija za procjenu vrijednosti nepokretnosti postupiti po eventualnim prigovorima cijeneći činjenično stanje i utvrditi pravične cijene za zemljište i objekte koji budu predmet eksproprijacije.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 16:05:43)

Zahvaljujem ministru saobraćaja i pomorstva.
Milun Zogović ima pravo na komentar. Izvolite, kolega.

MILUN ZOGOVIĆ (22.04.24 16:05:53)

Hvala.

Uvaženi ministre, drago mi je da ste građane jasno i decidno upoznali s kompletnom procedurom i da svako onaj ko smatra i ima nedoumicu da je bilo propusta u radu Komisije za eksproprijaciju ima pravne alate kako može zaštititi svoj interes bilo prigovorom Komisiji, bilo koristeći neka druga pravna sredstva kako bi se došlo do potpunog i decidnog sprovođenja slova zakona u tom dijelu i kako se ne bi ostavilo nimalo prostora za bilo kakve manipulacije. Kao što znate, tu imate mnogo porodica koje vjekovima žive na tom prostoru. Nimalo nije lako, bez obzira, da ponovim, to sam i prije rekao, što se radi o nečemu što je od opšteg interesa za državu Crnu Goru, posebno za sjever države Crne Gore, za očuvanje života na sjeveru Crne Gore, kada ipak neko mora da se pomjera sa svojih vjekovnih porodičnih ognjišta i da onda u tom dijelu treba da uvažimo. Zbog toga sam imao ovu intenciju da predložim i u ovom dijelu da Vlada preduzme nešto kako bi se građanima omogućilo, svima onima čiji objekti, domovi, porodične kuće budu predmet eksproprijacije, da im se omogući da u daljem postupku mnogo lakše dođu do urbanističko-tehničkih uslova i svega ostalog što je neophodno da naprave nove objekte na tom prostoru.

Iskoristio bih, pošto imam vremena, prisustvo uvaženog ministra Radulovića da otvorim još jednu temu jer sam zamoljen od radnika nekadašnjeg preduzeća Simon Voyages u stečaju iz Berana, da ministra upoznam sa ovom predmetnom temom. Kao što znate, to preduzeće je u stečaju, vode postupak već neki period stečajni upravnici i Privredni sud, više i ne znam ko već ne, a Berane koje je regionalni centar već dugo godina, vjerovali ili ne, nema autobusku stanicu nego autobusi staju na

nekim ad hoc rješenjima pored ulice koja nisu baš dobra ni s bezbjednosnog aspekta određena, ali jednostavno nužda, po pravilu, zakon mijenja. Tamo postoje desetine krivičnih prijava koje su podnošene i na postupanje stečajnih upravnika i bivšeg vlasnika, koje su podnosili radnici koji su prepušteni trenutno da se staraju sami o sebi.

Nedavno je izašla informacija da je jedan od devet autobusa nekadašnjeg beranskog autoprevoznog preduzeća Simon Voyages stečajni upravnik izvjesni Šekularac prošle godine prodao, ako su ove informacije koje radnici saopštavaju tačne. Znači, devet autobusa je stečajni upravnik prodao za 34.000 eura, a nedavno se na internet stranici jedan od tih autobusa, koji je po mišljenju radnika i vozača koji su njime upravljali među najlošijima, prodao za čak 21.000 eura. Stečajni upravnik je prodao kompletan vozni park, devet autobusa za 34.000, a na internetu je prije neki dan oglas objavljen da je prodat jedan autobus za 21.000. Radnici su zamolili da ministra saobraćaja upoznam s ovim da u Beranama nema autobuske stanice zvanične i da pozovem nadležne da konačno tužilaštva krenu da postupaju po krivičnim prijavama koje su vezane za ovu predmetnu temu. Jednostavno, možete li vjerovati da je paralisan život, da u Beranama čak ne postoji ni autobuska stanica. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 16:10:04)

Zahvaljujem kolegi Zogoviću.

Posljednje pitanje za ministra saobraćaja i pomorstva ima koleginica Radinka Ćinćur. Izvolite, koleginice.

RADINKA ĆINĆUR (22.04.24 16:10:14)

Poštovana potpredsjednice Skupštine, drage kolege poslanici i poslanice, poštovani ministre Raduloviću,

Postavila sam pitanje:

Da li Ministarstvo preduzima neke mjere kako bi pomoglo građanima Crmnice i okolnih sela koji svakodnevno moraju prolaziti kroz tunel Sozina i plaćati putarinu ponekad i više puta dnevno jer su svojim poslom, školovanjem djece i drugim obavezama oslonjeni na Opštinu Bar?

Građani ovog područja ovaj namet doživljavaju kao diskriminaciju jer samo oni ne mogu do najbližeg grada proći bez plaćanja putarine. Na mjesečnom nivou ako su stalno zaposleni i rade 22 dana u mjesecu, to je oko 110 eura, ali to nije sve. Ako moraju kod doktora, oni ili članovi

porodice, ako žele dijete povesti na neku dodatnu aktivnost, sport, muzičku školu i sl. to je dodatni namet. Većina ovih ljudi rade u Baru skoro za minimalnu platu od 450 do 600 eura i skoro da su im ovi izdaci na nivou stanarine koju bi plaćali da žive u Baru. Dobila sam odgovor od ministra koji je identičan odgovoru koji sam dobila od Monteputa, pročitacu ga, a onda ćemo ga prokomentarisati:

"Poštovana, stanovnici Crmnice i okolnih sela nemaju povoljnosti za prolasku kroz tunel Sozina već iste koriste pod uslovima koji važe za sve korisnike tunela Sozina. Uvažavajući zahtjeve mještana Crmnice isticane u višegodišnjem periodu iz sredstava dobiti Monteputa za 2019. godinu koje su pripale budžetu Crne Gore opredijeljen je iznos od 30.000 eura, te iz sredstava dobiti iz 2022. godine koja su pripala Monteputu opredijeljen je takođe iznos od 30.000 Mjesnoj zajednici Crmnica za sponzorisanje prolazaka mještana Crmnice kroz tunel Sozina. O pravima mještana Crmnice na sponzorisanje prolasku stara se Mjesna zajednica Crmnica".

Iz navedenog se jasno vidi da ovaj problem nije trajno i nije institucionalno riješen. Zbog toga građani nemaju redovno sponzorstvo na osnovu troškova. Prema informacijama koje sam dobila to bude u dva ili tri mjeseca jednokratno, a to nije rješenje. Ljudi hoće sigurnost i trajno rješenje ovog problema.

Željela bih da čujem šta ministar misli o ovom problemu, da li je moguće pomoći ovim ljudima, pa ćemo onda možda dodatno nešto još pitati. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 16:13:50)

Zahvaljujem koleginići Ćinćur.

Dajem riječ ministru Raduloviću. Izvolite, ministre.

FILIP RADULOVIĆ (22.04.24 16:13:57)

Uvažena poslanice Ćinćur, vidjećemo u maju kada ... dobit Monteputa za prethodnu godinu da li oni mogu da stave na stranu neki iznos para kao što su uradili za prethodnu godinu, da subvencioniraju neki dio iznosa za mještane Crmnice.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 16:14:19)

Zahvaljujem, ministre Raduloviću.

Prije nego što dam riječ kolegici Činćur, uvaženi ministre, da vam sada kažem, evo zloupotrebljavam možda ovu govornicu, ali vaš kolega koji je tu pored vas je svjestan toga da sam ja 2022. godine predložila amandman na Zakon o putevima kojim sam tražila da se mještanima Crmnice omogući trajno rešenje besplatnog prolaska kroz tunel Sozina. Zbog čega? Zbog toga što su to stanovnici, odnosno građani Opštine Bar. Dakle, Mjesna zajednica Crmnica ne pripada Opštini Podgorica niti pripada bilo kojoj drugoj opštini. Na ovaj način, ovako kako je sada regulisano, drastično diskriminišete građane jedne opštine. Povukla sam tada amandman zbog toga što sam imala čvrsto obećanje od direktora Monteputa da će to pitanje biti trajno riješeno.

Pošto vi na ovaj način odgovarate kako odgovarate, pošto sam ja dovedena u zabludu, a ja onda zbog toga što sam dovedena u zabludu dovela u zabludu građane i mještane Crmnice, a opet kažem građane Opštine Bar, ja ću, uvaženi ministre, u slučaju da ne postignete dogovor i ne nađete trajno rješenje za građane Mjesne zajednice Crmnica ponovo podnijeti amandman na Zakon o putevima. Budite sigurni da ćemo obezbijediti većinu i biću čvrsta u stavu da to rješenje ostane, pa sad vi vidite u okviru Ministarstva kako ćete to regulisati. Ja više nemam namjeru da idem ni u Monteput niti da pregovaram sa bilo kim, biću zaista čvrsta u stavu da u najkraćem mogućem roku podnesem amandman na Zakon o putevima, kojim će se riješiti status građana Opštine Bar, a stanovnika Mjesne zajednice Crmnica. Zahvaljujem.

Izvolite, kolegice Činćur, i izvinite što sam iskoristila ovo pravo, ali ovo je jedno pitanje koje zaista i mene pogađa zbog toga što sam obećala građanima Crmnice 2022. godine da će ovo pitanje biti trajno riješeno, a vidimo kako je riješeno.

RADINKA ČINĆUR (22.04.24 16:16:52)

Hvala vam, potpredsjednice.

Ja sam zadovoljna što se zaista ovo prepoznalo kao opšti problem i nadam se da ćemo postići saglasnost svi da se borimo za rješavanje ovog problema. Evo, ja bih još samo prenijela neki predlog ili dobru volju, tako da kažem, tih ljudi koji zaista se osjećaju diskriminirani, oni kažu za sebe da su građani drugog reda jer nemaju pravo do svoje opštine gdje im je administracija doći kao drugi građani Crne Gore.

Građani bi pristali da pod nekim povoljnim uslovima mogu kupiti mjesečnu kartu koju bi mogli da koriste neograničeno kad im je potrebno.

Cijena te karte, mislim da bi trebalo da bude simbolična. Evo, Zdenka kaže da bi to trebalo da bude besplatno. Oni prosto znaju realnost i da ne bi pomislio neko da će se to zloupotrebjavati oni predlažu da to bude neka simbolična karta, možda na nivou nekih 140 eura mjesečno, jer svjesni smo da niko neće kupiti mjesečnu kartu, ako mu zaista ne treba, ali da im se onda dozvoli da tu kartu koriste onoliko puta koliko im treba. Znači, ne samo za odlazak na posao i povratak nego i za odlazak kod ljekara, kad moraju povesti djecu, za odlazak njihove djece na neke slobodne aktivnosti i slično. Takođe, pristaju da ta karta može da bude na nivou domaćinstva koja bi se vezivala za registarske tablice auta, kao što se uostalom uzimaju i mjesečne karte za parking. Mislim da je vrijeme i da se nadležno ministarstvo i Opština Bar pozabave ozbiljno ovim pitanjem, jer su mještani odlučni da se izbore za ovo, a znamo koje sve mjere mogu preduzeti. Između ostalog razmislite šta bi našem turizmu donijela blokada ove saobraćajnice u toku sezone, ako bi bila i privremena. Ja bih zaista željela da čujem ministra šta misli i o ovom predlogu i uopšte o rješavanju ovog problema? Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 16:19:38)

Zahvaljujem kolegkinice Ćinćur. Je li ovo bilo dopunsko neko pitanje? Dopunsko pitanje.

Dajem riječ ministru saobraćaja i pomorstva. Izvolite.

FILIP RADULOVIĆ (22.04.24 16:19:43)

Razmotrićemo sve zahtjeve naknadno i naravno izvijestićemo javnost o tome što ćemo da uradimo u narednom periodu.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (22.04.24 16:20:02)

Zahvaljujem, ministre.

Evo, na kraju ovog današnjeg dana, vi niste upoznati sa problemima ovih građana. Imajte na umu da se radi o građanima jedne opštine, Crmnica je mjesna zajednica u Opštini Bar.

Zamislite vi sada kada bi u Opštini Podgorica tjeroali građane koji žive sa lijeve obale Morače da plaćaju prelazak preko mosta da bi došli do desne obale Morače. Građani Mjesne zajednice Crmnica imaju pravo da

besplatno prođu kroz tunel da bi došli do škole, do svog radnog mjesta, da bi otišli na kupanje, da bi otišli da prošetaju, da bi otišli do doma zdravlja i tako dalje. Tunel Sozina, znate i vi i vaš kolega Mašić, otplaćen je odavno, tako da ja vas molim sa mjesta kojeg pokrivate da razgovarate ozbiljno sa direktorom Monteputa, da pokušamo da nađemo rješenje. Trajno rješenje, naravno, ne kako je važno u vrijeme kada sam ja povukla amandman, važno je vrlo kratko. Ne rješava se pitanje na taj način što će se iz dobiti opredjeljivati sredstva Mjesnoj zajednici, jer opet naglašavam, ta mjesna zajednica nije u Podgorici niti u bilo kom drugom gradu, to je jedan grad, mjesna zajednica u okviru barske opštine. Molim vas da se potrudite da nađete rješenje za građane Opštine Bar, posebno to naglašavam, jer su to i stanovnici Mjesne zajednice Crmnica. Vrlo je lako dokazati ko živi u Mjesnoj zajednici Crmnica, dovoljno je da donese dokaze da živi tu, da ima mjesto boravišta ili prebivališta i na taj način da se riješi problem. Ne može biti zloupotrebe, ne može se govoriti o tome da građani Mjesne zajednice Crmnica zloupotrebljava prolazak kroz tunel. Oni imaju pravo da prođu stotinu puta ako treba, jer to je njihova opština, tako da vas molim. Prethodni ministar nije imao razumijevanja za ovo ili je imao ovakvo razumijevanje koje me je natjeralo da ja povučem amandman računajući da će biti riješen problem. Ja vas molim, znam da ste ozbiljan čovjek, znam da racionalno i razumno razmišljate, da pomognete da trajno riješimo problem građana Mjesne zajednice Crmnica. Zahvaljujem.

Uvažene kolege, ja se izvinjavam vama što sam zloupotrijebila mikrofona. Sada kažem da je današnji radni dan završen.

Nastavljamo sa pitanjima sutra u 11 časova. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 11:47:33)

Kolege poslanici nastavljamo Treću posebnu sjednicu Prvog redovnog zasjedanja u 2024. godini.

Prelazimo na postavljanje pitanja.

Molim poslanika Miloša Konatar da uzme riječ i postavi pitanje ministru Saši Mujoviću.

Izvolite.

MILOŠ KONATAR (23.04.24 11:47:54)

Hvala, potpredsjedniče Skupštine.

Poštovane kolege, uvaženi potpredsjedniče Vlade i ministre sa saradnicima,

Najprije, ministre Mujoviću, moram da na neki način da Vam zahvalim i pohvalim vaš pristup, jer tokom ovih poslaničkih pitanja Vi ste drugi put u Skupštini. Mislim da je to jedan od rijetkih pokazatelja da kažem prvog odnosa prema Skupštini Crne Gore, od strane Vlade i kamo sreće da se vaš partijski šef i premijer Miloško Spajić ugleda na vas, u odnosu kakav treba imati odnos prema Skupštini i odnos poštovanja prema poslanicima i prema instituciji.

Dakle, ja sam Vas pitao jer kada smo se poslednji put vidjeli ovdje u Skupštini kada je birana Vlada, vi ste na poziciji ministra izabrani kao nestranačka ličnost, profesor i dekan na Univerzitetu Crne Gore, i onda sam vas pitao jer u međuvremenu ste postali visoki funkcioner Pokreta Evropa sad.

Pitao sam Vas koji je bio kriterijum za izbor eksperata u Odboru direktora Elektroprivrede Crne Gore i da li ste kao ministar učestvovali u izboru menadžmenta Elektroprivrede Crne Gore i članova odbora direktora ćerki firmi Elektroprivrede Crne Gore. Nijesam Vas pitao slučajno, pitao sam vas iz dva razloga.

Prvi je jer ste kao jedan od svojih osnovnih da kažem ciljeva u radu i prvih poteza koji ste uradili stavili pred sebe cilj da smijenite postojeći Odbor direktora Elektroprivrede Crne Gore i to da kažem politički ne bi bilo ništa čudno, ali je čudno kad se na tome insistira i ako vam je to prvi korak u godini, a želim da podsjetim građane Crne Gore, jer su izašli ovih dana finansijski bilans i poslovanja za 2023.godinu,. 2023.godina je poštovani građani bila jedna od najuspješnih godina u istoriji Elektroprivrede Crne Gore. Elektroprivreda Crne Gore 2023.godinu završila ako ne sa najvećima ja mislim da je najveći, ono jedan od najvećih profita godišnjih profita. Dakle, neto dobiti koji je ostvarila u 2023.godini, i ona je po zvaničnim pokazateljima 52 miliona eura, da nije bilo prebijanja faktura i dugovanja i potraživanja sa CEDIS-om ta dobit bi bila preko 90 miliona eura. Takođe, da ne pominjem i ostala dostignuća koja je ostvarila Elektroprivreda Crne Gore i onda se postavlja pitanje, da li je normalno da u situaciju u kojoj je Elektroprivreda kao najznajčajniji privredni resurs i privredni subjekat Crne Gore. Izvinjavam se na prekoračenju.

Da li je normalno da prvi potez ili jedan od prvih poteza ministar energetike bude da smijeni Odbor direktora imajući u vidu rezultate koji stoje iza tog Odbora direktora. Ono što je meni posebno bilo da kažem drugi motiv za postavljanje ovog pitanja, jeste što ste kazali da vam je cilj da izvršite depolitizaciju Odbora direktora i da se na neki način izborite protiv partijskih kvota u postavljanju Odbora direktora. Podsjetiću vas da odbor koji ste vi predložili, a vi kao ministar predlažete cijeli Odbor direktora, dakle Vlada Crne Gore deligira cijeli odbor. Zakon ne poznaje kvote, zakon ne poznaje da partijama nešto pripada, ministru, a nešto pripada premijeru ili potpredsjedniku Vlade. Ministar u ovom slučaju vi i Vlada ste odgovorni za sve članove koje predložite u odbor direktora. Ništa ne bi bio problem, vjerujte da odbor direktora, koji ste vi predložili, nema četiri partijska delegirana čovjeka u tom odboru. E sad vi ste inženjer, ja sam ekonomista, oko nekih stvari, oko nekih činjenica možda ili pogleda se nećemo saglasiti, ali oko brojeva i procenata hoćemo sigurno. Četiri od sedam je većina. Vi, kao inženjer recite mi je li četiri politički imenovana članova odbora direktora, je li to depolitizacija, a pri čemu u taj isti odbor ste predložili dva člana iz prošlog odbora direktora. Dakle, ako je to način, ako je to depolitizacija, ako je to korak da sačuvamo Elektroprivredu i energetski sektor tako što ćemo svaki put kad se promijeni vlast u Crnoj Gori sjeći kadrove i ljude koji ostvare rezultat, a ovo je nesumnjivo brojevi govore ne govori ja, da su ovi ljudi u odboru direktora ostvarili rezultate, istorijske rezultate u 2023. godini za Elektroprivredu Crne Gore. Ne govorim ja to govore finansijski iskazi. Dakle, jedno je da smo možda politički ili da kažem u teoriji privredna društva poznaju finansijske iskaze, akumulaciju profita i prihode i rashode koje imamo tokom godine. Dakle, ako je ovo put, mislim da je taj put pogrešan. Samo da se onda prestanemo zamajavati da je na djelo meritokratija, da je na djelu depolitizacija upravljačkih struktura i da imamo nešto, a o tome ću govoriti u komentaru na vaš odgovor čuveni izum ove vlade i parlamentarne većine, a to su otvoreni konkursi za pozicije u odborima direktora i za pozicije na vršioce dužnosti direktorskih mjesta u organima javne uprave. Hvala.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 11:55:24)

Zahvaljujem, poslaniče Konatar.

Molim sve kolegice i kolege da obrate pažnju na vrijeme i da se držimo pravilnika koja su definisana Poslovnikom.

Gospodine Mujoviću, imate riječ.

Izvolite.

SAŠA MUJOVIĆ (23.04.24 11:55:35)

Poštovani potpredsjedniče, poštovani gospodine Konatar, poštovani narodni poslanici i poslanice,

Vrlo jasno i glasno da učestvovao sam u izboru Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore i Odbora direktora ćerke kompanija na način kako mi to zakon dozvoljava i neka etička i profesionalna načela nalažu držeći kao osnovni kriterijum nivo ekspertskog znanja kandidata kojeg sam predlagao. Nego krenimo redom, kao što ste konstatovali da Elektroprivreda ključna kompanija stožer elektroenergetskog sistema od čijeg rada, uspješnosti rada zavisi u velikoj mjeri budućnost ekonomije Crne Gore. Tu ćemo se vrlo lako složiti. Elektroprivreda Crne Gore pošto je državna kompanija ona htjela to ili ne predstavlja neku produženu ruku vlasti, odnosno Vlade i Vlada preko Elektroprivrede Crne Gore treba da sprovodi neku politiku, a to je kako na primjer dostići nacionalne energetske klimatske ciljeve, kako postići kakva treba da bude cijena električne energije, kako zaštititi socijalno ugrožene kategorije. Tu dolazimo do ključne tačke. Ukoliko Vlada, odnosno vlast ma ko činio tu vladu ili ma ko bio vlast ukoliko izlazi iz opsega onoga što je uobičajno i što je normalno da čini vlast onda ulazimo u zonu problema. Ako ta vlada počinje da tretira Elektroprivredu kao sredstvo za kupovinu socijalnog mira i kao poligon za partijska zapošljavanja e onda smo u velikom problemu, onda je ugrožena profitabilnost kompanije, ugrožene su investicije, a samim tim i budućnost. E šta sam ja zatekao,

gospodine Konatar, danom stupanja na ministarsku funkciju. Zatekao sam odbor direktora Elektroprivrede Crne Gore koji je bio 100% partijski od sedam članova tri člana su bili ili članovi ili simpatizeri Pokreta URA. Zatekao sam, gospodine Konatar, izvršnog direktora, vršioca dužnosti izvršnog direktora koji je, gle čuda, takođe član URA. Zatekao sam odbor direktora, pazite, koji vrlo egzaltira, dakle, dio članova odbora direktora egzaltirano ističe kako su neku važnu odluku za Elektroprivredu Crne Gore donijeli, pazite, nakon konsultacija sa partijskim šefom. Dakle, nakon tih konsultacija i pazite na kraju zatekao sam odbor direktora gdje jedna grupa, jedan broj članova Elektroprivrede, odnosno odbora direktora vrlo pompezno i vrlo agresivno nastupa u javnosti ističući ostvarene rezultate i podižući ih na pijadestal istorijski. Vjerujte mi niko se više ne raduje od mene dobrom finansijskom stanju Elektroprivrede, jako se radujem kad tako ima 50 ili 60 miliona na računu, ali gospodine Konatar da zajednički zapitamo bivše članove odbora direktora, a koliko su propustili profita da naprave ili bolje reći koliko je njihovo činjenje ili još bolje nečinjenje ugrozilo rad Elektroprivrede i taj profit, da tako kažem, u značajnoj mjeri smanjila. Zamoliću vas da ih priupitate da li je način i kakva je njihova uloga i kako se osjećaju po pitanju svoje indolentnosti u procesu javnih nabavki jer jako dobro znam i koliko je to ugrozilo Elektroprivredu Crne Gore jer znate da Solar gradnja nekoliko mjeseci nije mogla da obavlja svoju elementarnu djelatnost zato što nije bilo dovoljno solarnih panela i inventora. Pa, zamoliću vas gospodine Konatar da zapitate te ljude šta su uradili i da li smatraju da je dobro po profitabilnost kompanije da se stalno vrši dokapitalizacija, da se stalno vrši pozamljivanje čerkama kompanija, da se sprovode knjižna odobrenja. Da li je to put u progres ili je to možda regres, da vidimo i to da razlučimo. Šta su uradili po pitanju realizacije nekih važnih projekata? Da li je dopustivo, gospodine Konatar, da 15 mjeseci hidroagregat u Hidroelektrani Piva bude van pogona, da nemamo rezervnog transformatora? Takođe, priupitaću vas kakva je njihova uloga i da li smatraju da je opravdano to što su tražili od CEDIS-a da se odrekne regulatornog dozvoljenog prihoda? Brojne druge stavke koje počinio taj odbor direktora, po meni, nisu bile u korist Elektroprivrede Crne Gore i značajne su umanjile tu profitabilnost.

Smatrao sam da se može i da treba bolje i zbog toga smo, kao Vlada Crne Gore, odlučili da se zahvalimo tom istorijskom odboru, da se zahvalimo tim istorijskim ličnostima i da pokušamo napraviti jedan novi odbor direktora koji će biti prizeman, koji će se baviti nekim realnim stvarima i pokušati da izgura prave projekte na pravi put. S tim u vezi gospodine Konatar, prije svega, realista sam ne populista, realista i mogu da vam kažem šta sam uradio sa aspekta onoga što mi je bilo dostupno. Mogao sam da predložim kandidate tri profesionalna člana, a ostala četiri kandidata su bila dogovorena po partijskoj osnovi. Konačno vi ste ekonomista i vrlo respektujem vaše ekonomsko znanje i znam da znate da je četiri od sedam nije isto što i sedam od sedam. Znači, vi ste taj istorijski odbor direktora je imao sedam od sedam političara, a ovdje imamo od sedam kandidata četiri su političari. Vrlo važna stvar još, da vas pitam to, da li vam je poznato da je ovaj ministar rekao, izvinjavam se brzo ću, da je ovaj ministar predložio partijskim liderima, dakle, gospodi Gjeloshaju, Bečiću, gospodinu Madniću da tri kandidata, koja ja predlažem, koja su eksperti par ekselans, htio sam da potpišem, i sad sam to spreman da uradim, da ti kandidati nemaju pravo glasa, da nemaju pravo glasa.

Dakle, još jedanput nijesam htio ta tri člana da budu glasači i sad to želim da evo to ponovo ponavljam i spreman sam to potpisati, da imamo četiri evo znam treba neparan broj ali apsolutno me ne interesuje da ti ljudi budu glasači i još jedna stvar izvinjavam se i završavam.

Vezano za eksperte koje sam predložio vidjećete da je razlika, pazite ja sam kao eksperte predložio ljude koji imaju naučne reference i projektne reference najmanje kao ja ili mnogo bolje od mene ili mnogo bolje od mene. Znači, nijesam predložio one ljude sa kojima ću manipulirati, jer ne mogu bolji su od mene. Nijesam predložio oprostite mi fudbalske sudije, da oni budu tamo članovi Odbora direktora kao što je bio to slučaj sa istorijskim odborom direktora prethodnim, nego sam predložio ljude koji su bolji od mene i sa kojima nema šale i evo vam potvrda toga ne znam da li ste pratili glasanje na odboru direktora, nekoliko puta se desilo već do sada da neki od tih članova koji sam ja predložio ili budu uzdržani ili kontra odluke koje podržao većinski odbor direktora. Mislim da je to gospodine Konatar mali iskorak, ali ipak iskorak, idemo u pravcu onoga što obećamo. Nije realno da idemo odmah ka varijantu sedam od sedam, ja želim da se prostirem onoliko koliko sam dugačak, nemam dva metra ne mogu toliko biti, borim se sa onim što imam. Moglo me biti uz podršku partijskih lidera da kažem nosioca vlasti da delegiram tri člana, to sam uradio i smatram da sam delegirao najbolje moguće kandidate.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:04:39)

Zahvaljujem, ministre Mujoviću.

Pravo na komentar ili eventualno dopunsko pitanje ima poslanik Konatar, izvolite.

MILOŠ KONATAR (23.04.24 12:04:48)

Hvala vam na odgovoru na pitanje koje sam i dobio u pisanoj formi.

Znate kako poštovani ministre, vi imate pravo da predložite sedam potpuno novih ljudi u svakom trenutku kao ministar koji predstavlja da kažem Vladu i većinski državni kapital prilikom predlaganja Odbora direktora. Znate li što meni samo smeta, meni samo smeta mazanje očiju javnosti, jer ne postoji taj univerzum u kome od četiri do sedam neće biti većina i ako je većina partijska onda je partijski odbor direktora. Tu nema te matematike koja će uništiti ono što govorim vi govorite o odboru direktora prošlo, pa ste onda ostavili istog predsjednika Odbora direktora. Zbog toga što je u pitanju Milutin Đukanović, funkcioner Nove srpske demokratije i to vam ne smeta, ne smeta vam ni član iz Albanske alternative koji je bio u prošlom sazivu, nikakav nije problem da izađete onako kako ste kazali sada. Smetaju mi ljudi zato što su članovi Građanskog pokreta URA, jer da to nije tako, ne biste govorili ovako o gospodinu Šljukiću koga ste zatekli, na mjestu VD Elektroprivrede Crne Gore, jer se radi o jednom mladom i stručnom čovjeku, jednom od najstručnijih ljudi u Elektroprivredi Crne Gore i bez obzira kojoj partiji pripada, bez obzira kojoj partiji pripada.

Ja bih na gospodina Šljukića i na mnoge ljude kao što je on u Elektroprivredi Crne Gore bio ponosan i ne bih govorio o njemu tako kako ste vi govorili, vi ste ministar i možete da radite u ovom trenutku što hoćete, ali ne zaboravite jednu stvar. Ja sam bio i u opoziciji i u parlamentarnoj većini opet u opoziciji, vlast je prolazna i nemojte da radite to jer će vam se vratiti kao bumerang. Nemojmo da pravimo šaradu od javnih konkursa znate li zašto, ja podržavam ideje i vi ste kazali da su se javilo 56 kandidata za mjesta u Odboru direktora Elektroprivrede Crne Gore. Mi nijesmo vidjeli ko su tih 56 kandidata, bilo bi dobro da ste nam dali i nama poslanicima da vidimo da možda naučimo ako smo griješili mi u prethodnom periodu. Ali znate kako nije dobro, ako se od tih 56 referentnih ljudi izaberu referentni ljudi, kojima se reference ne mogu sporiti, ali kojima se mogu sporiti lične veze koje imaju sa vama. Pa ako vi sporite to što je neko član URE. Zbog toga ne može biti član Odbora direktora ili na mjestu izvršnog direktora Elektroprivrede Crne Gore, da pitam ja vas je li sporno da neko ko je vaš mentor na doktorskoj i na magistarskoj disertaciji bude izabran od strane vas, je li to sporno, je li sporno da neko ko je član komisije za odbranu vaše doktorske disertacije, bude drugi od ta tri izabrana eksperta. Sporno je ako to vi odlučujete o tome i kažete da je bio nepristrasan konkurs i onda mi učimo na fakultetu studente i u srednjoj školi govorimo ljudima da svi imaju jednake šanse, nemaju jednake šanse. Ja nemam ništa protiv vjerujte mi da ste vi kao ministar izašli i predložili te ljude, vjerujte mi nikakav nemam problem sa tim, ali imam problem ako prije toga, kažete da se raspisuje neki tobože javni konkurs, na kojem se javi nekih 56 ljudi i onda se od tih 56 ljudi, izaberu oni ljudi koji su bliski i koji imaju lično veze sa vama.

Jer, znate što se dešava nije tu ni ministar Vuković i drugi ministri, znate koji je patent koji je vaša Vlada izmislila, raspiše se kao javni konkurs za v.d. direktora neke pozicije, javi se nekih 15 ili 20 kandidata, a onda se za v.d. izabere osoba koja se nije ni javila na taj konkurs. E to se radi, e to nije dobro da se radi gospodine Mujoviću i ja vam kažem samo jednu stvar. Ovo je sve prolazno, ako uspostavite praksu da neko ne može biti u Odboru direktora, samo zbog toga što je član jedne političke partije, bez obzira jer vi nijeste pričali o tome da li je neko stručan ili nije, loš put koji će se vratiti svakome kao bumerang vjerujte mi.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:10:20)

Zahvaljujem, kolega Konatar.

Samo da konstatujem da li je bilo dopunsko pitanje ili komentar, pošto ste imali komentar dakle retoričko pitanje, onda nemate pravo, možete proceduralno jedino.

U redu, zahvaljujem.

Sada poslanika Tončića Janovića da uzme riječ i postavi pitanje uvaženom potpredsjedniku Niku Gjeloshaju, izvolite.

TONČI JANOVIĆ (23.04.24 12:10:55)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovane građanke i građani, poštovane kolege, uvaženi ministre,

Siguran sam da građane Crne Gore interesuje da li mjere ograničenja marži daju očekivane rezultate i u kojoj mjeri trgovački lanci poštuju ovu odluku Vlade?

Podsjetio bih na izvještaj JUAN-a iz januara mjeseca o.g. da cijene osnovnih životnih namirnica na svjetskom nivou dolaze na onaj nivo od prije tri godine i da to nije bio slučaj kod nas, sve do početka aove akcije tj. ove mjere Vlade oko ograničenja marži. U komunikaciji sa građanima vidio sam bojazan da postoji,

odnosno postoji strah da će ova mjera, tj. da će se cijene vratiti na staro ukidanjem ove mjere. Vi ste negdje u saopštenjima dali ste neku izjavu medijima da bi ova mjera ograničenja marži mogla da se nastavi u toku ljetnje sezone, pa eto nadam se da bi mogli da odgonite te neke strahove građana Crne Gore, da bi cijene po okončanju ove akcije ograničenja marži mogle da se vrate na staro, odnosno da bi bile povećane. Pa eto prilika da objasnite građanima Crne Gore, nastavak ove akcije.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:12:30)

Zahvalujem, kolega Janoviću.

Pravo na odgovor ima potpredsjednik Vlade Nik Gjeloshaj, izvolite.

NIK GJELOSHAJ (23.04.24 12:12:42)

Uvaženi potpredsjedniče, uvažene kolege poslanici,

Gospodine Janoviću, hvala vam puno na pitanju.

Mi smo vama prosljedili u pisanoj formi odgovor na vaše pitanje, drago mi je da smo dobili ovo pitanje da dodatno promolišemo i kroz ovaj način, akcija koja se sprovodi, odnosno ono što su bile odluke Vlade, kako bismo u ovoj mjeri pomogli više onoj socijalnoj kategoriji našeg stanovništva zbog rasta cijena koji se desio u prethodnih nekoliko godina. Kako bismo došli do nekoliko efekata su bili u pitanju nakon analize, a to je da ne dođe prvo do porasta i dalje tih cijena osnovnih cijena. Drugo je bilo kako da uključimo što više domaćih proizvoda u toj akciji i da naravno tu akciju sprovodimo i da dođemo do nekog dogovora između svih onih uključenih u tom procesu, a to je sa trgovinama kako bismo imali mjeru koja neće biti donešena takva, da može da se negdje ugleda u tome kao da je neka naredba Vlade, nego da to na kraju bude obavezujuća, ali uz dogovor odnosno uz širi konsenzus kao što je navedeno tamo negdje 2022.godine je donijeta ova Skupština je donijela Zakon o ograničavanju cijena proizvoda od značaja za život i zdravlje ljudi, a u prethodnoj godini je bilo ograničeno samo pet proizvoda ovom odlukom, sada se ta lista od pet proizvoda proširila na 43 proizvoda, ali u tih 40 i nekoliko proizvoda imamo preko 500 artikala. Prije nekoliko dana smo i na web sajtu Vlade i objavili kompletnu listu artikala koji je iznosio preko 500. Takođe, tabelarno je prikazano ono što smo i tvrdili jeste koja je bila cijena prije akcije koja je cijena sada koja je razlika u tome u cijeni i koji je procenutalni jeftiniji ti proizvodi odnosno artikli. Nakon analiza koje ćemo imati ono što smo najavili naći ćemo način da se akcija nastavi i ako je ona u prvobitnoj mjeri limitirana bila na dva mjeseca odnosno do 31.maja zbog toga što smo htjeli da vidimo efekte koji će da budu stvari da ne rizikujemo puno, tokom mjeseca maja dublje analize iz svega onoga što budemo vidjeli da je bio proizvod te akcije kod građana, jer radimo jedno istraživanje da vidimo koliko su uticali kod građana ova akcija, da donesemo odluku na koji način da to nastavimo.

Ujedno kao što ste vjerovano vidjeli najavili što može biti u sklopu svega ovoga jeste da smo pokrenuli podršku razvoja konkurencije i to dva miliona eura će biti u tom sektoru dati bespovratna sredstva sa jasnim kriterijumom da to bude samo proizvodnja, kako bismo ponovo povećali našu domaću proizvodnju i da možda u nekom narednom periodu da tu bude fokus domaće proizvodnje, odnosno poruka svih nas da i tu pošaljemo građanima da što više domaće kupujemo.

Tako da smo zadovoljni sa akcijom, što je najvažnije zadovoljni su građani, dobijamo neke od građana ideje kako dodati, koje stvari su još važnije koje ćemo analizirati naravno jer smo i pozvani da nam kažu šta i da zajednički dođemo do izmjene artikala i nečega što je za njih važno. Tako da i ono što je najvažnije osim jednog slučaja imali smo potpuno poštovanje trgovina ove odluke i samo jedan slučaj imamo koji je morao da interveniše naše nadležne inspekcije kako bi se ispoštovale u svim trgovinama te mjere.

Hvala puno na pitanju, ako treba neko dodatno pojašnjenje. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:17:37)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Vlade.

Pravo na komentar ima poslanik Janović, izvolite.

TONČI JANOVIĆ (23.04.24 12:17:43)

Hvala, potpredsjedniče.

Ja ću iskoristiti priliku da postavim i potpitanje upravo je vezano za inspekciju.

Da li inspeksijske službe vrše rad na terenu i da li su u okviru jednog trgovinskog lanca cijene recimo iste u Tivtu, Kotoru, Podgorici i na sjeveru Crne Gore?

Drugi dio potpitanja se odnosi na to da na opravdane sumnje, da pored uvezene inflacije imamo i domaću inflaciju. Kad kažem na domaću inflaciju mislim na neke ujednačene cijene već duži vremenski period između trgovinskih lanaca i na neku opravdanu sumnju da je bilo određenih ortačkih dogovora i ugovora između ovih trgovinskih lanaca. Pa me interesuje, da li imate neka nova saznanja za to znamo da je Agencija za zaštitu konkurencije već skoro godinu dana prikuplja podatke, ali da još nemamo odgovor na to, da li je bilo ili nije bilo ortačkog udruživanja u formiranju cijena osnovnih životnih namirnica u trgovinskim lancima.

Pripremajući se za poslaničko pitanje naišao sam na jedan članak vrlo interesantan. Kaže: šest najvećih trgovačkih lanaca kao jedan najveći uvoznik prehrambenih i ostalih potreština imali su lani ukupan prihod od 1,08 milijardi eura, što je rast od 16% u odnosu na 930 miliona iz perioda 2022.godine, tih sedam kompanija prošle godine imalo neto dobit od 35,5 miliona eura, odnosno porasla je za 62% u odnosu na 22 miliona eura iz prethodne godine. U odnosu na predpandemijsku 2019.godinu, promet u prošloj godini kod istih kompanija je veći za 50%, a neto profit je uvećan za 125%. Ovi izvještaji nesporno utvrđuju da su trgovački lanci imali korist odnosno veću zaradu u periodu inflacije. Ono što mene ovdje interesuje jeste kada možemo očekivati mimo stava Agencije za zaštitu konkurencije, kada možemo očekivati ulazak inostranih trgovačkih lanaca zašto je ovo bitno. Zato što strani trgovački lanci kada uđu na naše tržište snižice osnovne cijene životnih namirnica, a povećace cijenu rada i prosto je nevjerovatno da mi samo preko granice imamo jedan kaunflad imamo Lidl, imamo druge trgovačke lance gdje ljudi mogu trgovati za duplo niže cijene i prosto se postavlja pitanje kako je moguće da njima odgovaraju ti trgovinski lanci a nama ne odgovaraju. Da li je svih ovih godina neko u Vladu prosto i opstruirao ulazak ovih inostranih trgovinskih lanaca, mislim da su sve ovo pitanja koja interesuju građane Crne Gore.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:20:49)

Zahvaljujem kolega Janoviću.

Pravo na odgovor ima potpredsjednik Vlade, izvolite.

NIK GJELOSHAJ (23.04.24 12:20:55)

Hvala, uvaženi poslaniče Janoviću, na dodatnim pitanjima.

Što se tiče cijena odnosno cijene koje su u okviru odluka o ograničavanju marže one su iste u svim objektima u bilo kom regionu Crne Gore i to u centar u južni ili sjeverni okvir istog trgovačkog lanca naravno jer imaju pravo da različiti trgovački lanci da imaju i manje marže od onoga što je limit. Jer, mi smo rekli do nekog procenta oni mogu i manje toga, ali mi smo ograničili koji je to maksimum da mogu da imaju profit, ne samo u trgovini nego i u veleprodaji. Zato je došlo i do smanjenja cijena jer je i veleprodaja dosta utiče na cijene koje su maloprodaji.

Što se tiče ovog dijela trgovine njihovih dogovora i u stvari dodatno da oni imaju dodatni prihod odnosno profit nijesam pristalica toga da dodatno tergatiramo te kao ajde probleme u društvu, mislim da mi treba drugim mjerama, zakonima ne znam projektima koje treba da radimo kao Vlada, da podstičemo ekonomiju, da svako ima mogućnost da u jednom ambijentu dobrom ostvaruju prihod jer, mislim da nam nijesu ipak jedini problem u ovoj inflaciji trgovinski lanci, nego i skup svih drugih problema koji se dešavali, a najmanje u Crnoj Gori nego se od okruženja pa do drugih geopolitičkih pitanja. Što se tiče ulaska novih trgovinskih lanaca u Crnoj Gori mislim da je opredjeljenje Vlade, tako da su dobrodošli svi novi investitori mi ćemo pružiti ono što su podrška da dođe i da bude investicija našoj državi koji će biti od tih oni će da odluče kada da investiraju u našoj zemlji tj. Tu mi ne možemo da utičemo, ali mi uvijek imamo taj otvoreni poziv da su dobrodošli, da institucije će pružiti u okviru svojih zakončkih ovlašćenja, sve ono što možemo kako bi što više investicija bilo u našoj državi.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:23:25)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Vlade.

Prelazimo na sljedeće poslaničko pitanje.

Namate pravo.

Prelazimo na sljedeće poslaničko pitanje koje za vas ima poslanik Miloš Konatar, izvolite.

Imate još jedno pitanje, mislio sam da u okviru ovoga pitanja, dakle vi ste postavili dva pitanja, izvinjavam se poslaniče Konatar.

Imamo dva pitanja od poslanika Janovića.

Izvinjavam se još jednom.

Izvolite.

TONČI JANOVIĆ (23.04.24 12:24:02)

Hvala, potpredsjedniče.

Evo ja ću samo nastaviti nadovezaću se na odgovor gospodina Gjeloshaja, zaista želio bih da ovdje svi zajedno apelujemo na Agenciju za zaštitu konkurencije da nam što prije dostavi podatke. Jer, mislim da su imali dovoljno vremena, prosto da ne ispadne da mi samo optužujemo njih, da su imali neka ortačka udruživanja, ako to već nije istina i ne bi bilo korektno prema njima jer, su oni ipak neko ko velik dio novca uplaćuje u budžet Crne Gore u državnu kasu Ono što se mi moramo potruditi da im mi stvorimo dobar ambijent za poslovanje i da oni posluju naravno rentabilno, ali opet naravno i država mora stati iza naših građana.

Kad smo kod Agencije za zaštitu konkurencije jako mi je bitno i zbog mojih Tivćana, nakon 4 i po godine, da se konačno oglase za tj. za državnu pomoć koja je dodijeljena ili legitimna ili neligitimna državna pomoć koja je dodijeljena Porto Montenegro oslobađanja naknade za komunalno opremanje zemljišta. Evo iskoristiću priliku u ovaj zakonodavni dom da apelujem još jednom da nam konačno dostave podatke, jer Tivat nije opština koja može sebi da dozvoli 5,6 miliona da nekoga da kažem časti, a imamo toliko problema sa infrastrukturom i sa vodovodnim kanalizacionim problemima.

Što se tiče mog drugog pitanja.

Moje drugo pitanje se odnosi na kreditno garantni fond, odnosno da li ste nakon konsultacija sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj utvrdili tj. našli model za osnivanje kreditno-garantovanog fonda?

Kreditno garantni fond bi trebao da omogući komercijalnim bankama da plasiraju što više sredstava u finansiranju malih i srednjih preduzeća mikro malih srednjih preduzaća. Zašto je ovo bitno, bitno je upravo zbog toga, što ćemo finansiranjem novih biznis ideja i finansiranje mikro i malih preduzeća stvoriti nova radna mjesta, koja će generisati dodatno i poguraće naravno bruto društveni proizvod Crne Gore i ne samo to nego ćemo pospješiti i domaću proizvodnju. Kreditno garantni fond kao nezavisna institucija bi trebala da u mnogome olakša finansijski pristup i olakša dobitak sredstava od strane mikro malih i srednjih preduzeća i da ih na neki način lakše finansira i da im država da na neki način potporu u realizaciju svojih biznis ideja i startapova.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI ORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:26:55)

Zahvaljujem kolega Janoviću.

Pravo na odgovor ima potpredsjednik Vlade Nik Gjeloshaj, izvolite.

NIK GJELOSHAJ (23.04.24 12:27:02)

Hvala puno i na ovom pitanju, mislim da kreditno-garantni fond će biti u budućnosti jedna institucija koja će dodatno da pospješiti razvoj pogotovo malih, srednjih preduzeća koji malo teže su im dostupne sredstava komercijalnih banaka. Mislim da preko kreditno-garantnog fonda će lakše moći da dođe do tih sredstava jer će ovaj fond da garantuje za njihove kredite i time ćemo imati više sredstava u ekonomiji odnosno u tom privrednom sektoru. Kao dobra praksa tog fonda imali smo i analizirali smo efekte toga u okruženju, konkretno na Kosovo postoje već nekoliko godina jako uspješne institucije, koje na kraju i samoodrživa i generiše dodatne prihode kako donatora, tako sopstvenih kako bi što više podržao privredu. Mi smo na ovome radili zajedno sa IBERD-om oni su nam konsultanti na projektu čitav proces smo uskladili sa onim što su bili i njihove preporuke jer oni su učestvovali i u osnivanju i ovog kreditnog fonda na Kosovu. Odnosno njegov glavni konsultant i mislim da ćemo uspjeti veoma brzo da pripremimo zakonsko rješenje mi smo negdje planom rada Vlade planirali u četvrtom kvartalu da ovaj zakon bude na Skupštini, a ja očekujem da ćemo puno brže i ja sam optimista da čak možemo i u ovom drugom kvartalu da pripremimo zakonsko

rješenje koje će biti usvojen na Vladi, a nadam se onda i u Skupštini, kako bi što prije on u funkciji, negdje nakon izglasavanja tog zakona, bi trebao nekih osam do deset mjeseci da taj kreditni fond bude u funkciji i da bude na tržištu kako bi pomogli našoj privredi tako da jedan od dobrih mehanizama koji će pomoći našoj ekonomiji, ovo su i konkretne mjere koje ćemo donijeti, odnosno koje sprovodimo kao Vlada, kako ne bismo samo pričali, odnosno limitirali ili nekakve stvari ad hok reagovali na ekonomiju nego na kreditno-garantni fond, podrška razvoju konkurentnosti. Ovo što radi Ministarstvo energetike, a to je ovih 8,5 miliona eura za energetska efikasnost. Sve su to projekti koje će da utiču na našoj ekonomiji dugoročnog i uz podršku koju ćemo imati i kroz plan rasta Evropske unije svi ovi infrastrukturni projekti koji se pripremaju za Crnu Goru. Tako da sveukupno sva ona regulativa i ono što su projekcije za ovo kratko vrijeme za koje smo uspjeli da uradimo u Vladi su dobri pokazatelji da možemo da očekujemo brži i realniji ekonomski razvoj države.

Hvala na pitanju.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:30:13)

Zahvaljujem.

Pravo na komentar i eventualno dopunsko pitanje ima poslanik Janović.

TONČI JANOVIĆ (23.04.24 12:30:18)

Hvala, ministre, na odgovoru.

Pa da kreditno-garantni fond bi trebao da bude okosnica razvoja realnog sektora i da olakša pristup svim onim mikro malim i srednjim i fizičkim licima koji obavljaju komercijalnu djelatnost za osnivanje svojih start tapova ili za dobijanje sredstava za obavljanje svoga biznisa.

Mislim, da bi prioritet kod korisnika ovog fonda bi trebalo da budu žene, a zatim ljudi sa sjevera i svi oni koji se bave u privredi sektorom tj. u sektoru poljoprivrede, turizma, specijalni AIT-i sektora koji vidimo da je trenutno rasteće u svijetu, tako da puna podrška za osnivanje kreditno-garantnog fonda.

Hvala.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:31:14)

Ovim smo završili poslanička pitanja poslanika Tončija Janovića.

Sada prelazimo na sljedeće poslaničko pitanje za koje za potpredsjednika Vlade ima poslanik Miloš Konatar, izvolite.

MILOŠ KONATAR (23.04.24 12:31:27)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovane kolege, uvaženi građani, potpredsjedniče Vlade gospodine Gjeloshaj.

Tema mog pitanja i motiv jeste inflacija, borba protiv inflacije, protiv ovog da kažem svakodnevnog rasta svih cijena u Crnoj Gori kojem svjedočimo svi zajedno i građani Crne Gore i najprije da vam se zahvalim na pisanom odgovoru i na odgovoru koji sam tražio, a pitanje je glasilo.

Kojih 500 i više artikala su dio akcije limitirane cijene i koji je iznos cijene za svaki artikal pojedinačno prije početka akcije i tokom akcije limitirane cijene?

Dakle, na početku odmah da kažem da vjerujem da je i vama kao i meni, ali i svim poslanicima u Skupštini Crne Gore cilj da se zaustavi inflacija u Crnoj Gori da cijene budu niže i da pomognemo građanima da se izbore sa ovim rastom cijena, jer ovaj rast cijena obezvređuje sva ona povećanja zarada i penzija koja smo imali proteklih par godina.

Ono što je da kažem negdje moja zabrinutost i motiv jeste nerazumijevanje zašto nijeste nastavili sa akcijom stop inflaciji. Dakle, mi smo imali situaciju kojom je tokom 2023.godine akcija stop inflaciji u mnogome da kažem usporila spriječila rast cijena pa smo nekih mjesec i tokom 2023.godine imali negativnu stopu inflaciji i jedna od par zemalja u Evropi u tom trenutku. Na ovom grafiku poštovani građani, plavom bojom je prikazana godišnja stopa inflacije tokom 2023.godine. Možete vidjeti kako se od januara stopa inflacije smanjuje. E sad ono što je po meni da kažem na neki način problematično Vlada je izabrana krajem oktobra. Mi imamo situaciju da inflacija pada i tokom novembra i decembra mjeseca i onda se postavlja pitanje zašto nije nastavljeno sa nečim što je dalo rezultate, jer tokom januara i februara mjeseca, a to je ova žuta boja i januar i februar i mart stopa inflacije raste. Ako je nešto dobro ja opet ponavljam mislim da je to

neki princip koji moramo da usvojimo i u Skupštini i u Vladi, možda će nam trebati vremena, godina ako je nešto dobro da ga podržimo bez obzira od koga vam dolazi, možda od političkih protivnika u tom trenutku, jer početak akcije i vi ste svjedoci tome limitirane cijene doveo je dosta zabune, jer je bilo u mnogome drugačija i unije da kažem i udruženja poslodavaca i trgovačkih lanaca nisu bila spremna da adekvatno odgovore odmah u istom trenutku i bilo je dosta u početku da kažem malo problema prilikom kad je sama akcija krenula.

Dakle, volio bih da od vas čujem i završavam poštovani potpredsjedniče, dakle od vas da čujem šta je bio razlog da se odbaci akcija stop inflaciji, da ne iskoristimo ono što je dobro i da one dobre prakse nastavimo, a da ono što je loše ispravljamo. Mislim da smo samo za rad toga da imamo drugi naziv akcije možda umanjili rezultat koji bi imali da smo nastavili sa akcijom stop inflaciji koja je tokom 2023.godine kao što sam rekao dala rezultat i da iskažem na kraju očekivanje, nadam se vjerujem i želim da je i ova akcija limitirane cijene koju ste vi pokrenuli. Daj bože, daj bolje rezultate nego akcija stop inflaciji, jer uspjeh i ove akcije je uspjeh za sve građane Crne Gore bez obzira bili u parlamentarnoj većini ili opoziciji. Moramo se radovati onome što je dobro za građane Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:36:53)

Zahvaljujem, poslaniče Konatar.
Pravo na odgovor ima potpredsjednik Vlade.
Izvolite.

NIK GJELOSHAJ (23.04.24 12:36:58)

Uvaženi poslaniče Konatar, hvala puno na pitanju.

Ja sam ove neke osnovne detalje oko ove odluke Vlade ograničavanja marži u ovom pitanju obrazložio, dodatno na vaš upit smo dostavili kompletnu tabelu svih artikala, jer je bilo tih nekih spekulacija. Vi ste tu negdje pomenuli na početku da neko pokušava na taj način da shvati, vjerujte mi ovdje nema nikakve politike niti prema jednoj političkoj partiji ni prema ničemu. Ovo što se tiče ovih odluka što se tiče da ne nastavimo stop inflaciji nego da dođemo sa ovom odlukom. To su bile moje odluke apsolutno niko nije tu uticao niti može da utiče, jer nakon analize. Samo ovdje nije cilj ako gledamo politički ja sam bio u prethodnoj Vladi. Tako da ja nemam nikakvu sad da se ograđujemo od tog, nego je to pogrešna percepcija jer imam osjećaj da negdje kad nešto radimo shvaćmo lično. Oni koji to rade to je pogrešno po mom razmišljanju zato nisam ni dao posebnu pažnju tome, jer je ova akcija stop inflaciji i ovo, to je razlika između hajde što kažemo dan i noć. Jer stop inflaciji je bilo oko stotinjak artikala koji je bio neki dogovor molba sa tim trgovinama, a ovo je obavezujuća koju treba da kontroliše tržišna inspekcija. Iako se ne sprovede neko može da ima sankcije, a u prethodnoj nije moglo. Znači to je bilo na dobrovoljnoj odluci i tako da u ishrani te podatke smo analizirali i oni se isto negdje kreću kad je bila i kad nije bila ta akcija.

U inflaciji ukupnoj ni ova odluka ne može da utiče u toj mjeri na državni nivo inflacije. To su neki drugi parametri koji će u krajnjem uticati tako da ni akcija stop inflaciji nije uticala na onaj grafikon koji ste ovdje predstavili. Ja bih volio da je tako da imamo mogućnost da kroz takve mjere kontrolišemo inflaciju u državi jednoj, to je nemoguće, to neki drugi, ajde t neke druge okolnosti utiču na to. Tako da tu što ste tiče prekida te akcije to je bila moja odluka mog tima zbog toga što možemo analizirati i nakon tih mjeseci tržišta nije bilo i kad je bila i kad nije, jer uglavnom ti trgovci su one stvari koje su već u državi na popustima koristili kao svoj marketing ovaj dio što je njihovo pravo i ako je dobro bilo za građane naravno da treba pozdraviti. Mislim da je ovo malo unapređenija verzija načina podrške tim socijalnim kategorijama, jer su obavezne i da moraju da ih sprovede ovako kako smo uključili domaće proizvode što je jako važno i za ekonomiju i da kroz sve one mjere koje sam vam spomenuo malo prije, a u tim mjerama su i ovo što radimo podršku konkurentnosti gdje smo sva ona sredstva koja su bila prije prethodnu godinu u budžetu za taj dio limitirali samo na jedne linije, a ne na po ne znam desetine i desetine gdje smo podržavali i usluge i svakake projekte koji mislim da nisu donijeli dobit ekonomije nego smo se sad fokusirali samo na proizvodnju, samo to možemo da podržimo kao država. Naravno i ovo što je spomenuo kolega Janović i žena u biznisu i mlade i kompanije sa sjevera sa dodatnom prednošću. Tako da nije tu bila nikakvih vjerujte mi, nikakvih veza sa tim, sa politikom i tim dešavanjima nego da se unaprijedi nešto što već postoji, nešto je bilo dobro kad možemo da unaprijedimo na osnovu iskustva kako se sprovede tako ćemo i u nastavku ove akcije. Kad ovo analiziramo vidjećemo koje su mane, stvari koje su bolje, koje su bile dobre i da onda u nastavku imamo sa nekom drugom akcijom bez obzira koje bude sprovodio, to su akcije koje su za građane koje sprovodi ova država, odnosno Vlada koje svih građana, bez obzira ko lično može biti u nekom momentu rukovodilac nekog ministarstva. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:41:37)

Zahvaljujem.

Pravo na komentar i dopunsko pitanje ima poslanik Miloš Konatar.
Izvolite.

MILOŠ KONATAR (23.04.24 12:41:45)

Hvala vam.

Dakle, još jednom hvala na odgovoru jer ste zaista dostavili listu artikala ono kako sam tražio po pitanju. Meni je žao što niste nastavili sa akcijom stop inflaciji, jer mislim da je ta akcija dala rezultat i to ne zbog toga što ja želim politički da kažem nego to govore brojke o tome kada u mjesecima kada nije bilo da je mjesečna stopa inflacije rasla. Takođe, akcija stop inflaciji obuhvatala je mnogo više proizvoda nego što ste naveli. Ona je obuhvatala i proizvode koji su da kažem roba široke potrošnje, bijela tehnika, apoteke, telekomunikacioni operateri i tako dalje. Kako ste kazali vezano za podršku, mislim, na žalost imajući u vidu sadašnje projekcije naplate PDV-a za mart mjesec i ono što nam sprema Vlada čiji ste Vi potpredsjednik, a što je najavio ministar finansija gospodin Vuković prvi put sad u obrisima da se sprema ukidanje i redukcija stope doprinosa na penzijsko i invalidsko osigranje, bez bilo kakve prethodne analize, o tome da set tih zakona koji će to da pomognu priprema ministarka rada i socijalnog staranja bez ikakve konsultacije sa socijalnim partnerima, a to smo vidjeli i saopštenje Sindikata koji nisu uključeni u taj set zakona koje ona priprema. Imajući takvu ekonomsku politku, odnosno pogled na javne finansije koji priprema gospodin Spajić sa ministrom finansija Vukovićem mislim, i bojim se i strah me je da će nam ovakvi programi podrške kao što su limitirane cijene tek trebati u budućnosti. Zbog toga ako mogu na nekog apelovati, kao što ste kazali moram iskoristiti priliku da apelujem na Vas i na još par ljudi koji su u Vladi i koji su i dalje sa obje noge na zemlji da se ne dozvoli totalna destrukcija javnih finansija Crne Gore. Ako krenemo u ostvarenje ovoga što je najvio gospodin Vuković bez ikakve strategije, bez ikakve analize da se mijenja sistem polačanja obaveznih doprinosa sa obavezog na dobrovoljni način raspolaganja bruto zaradom gdje imamo doprinose koji finansiraju fond PIO u ovome trenutku u iznosi od 500 miliona eura, a da u ovome trenutku ni Vi kao potpredsjednik Vlade ni ja kao poslanik neamo apsolutno nikakvog pojma šta to podrazumijeva, nemamo nikakvu analizu, nikakvu strategiju, mislim da se onda krećemo putem u kojem će nam ovakve akcije i pomoć građanima Crne Gore i te kako trebati u budućnosti. Volio bih da griješim, ali ako se nastavi da se novcem svih građana Crne Gore raspoláže na ad hoc način, na paf paf način, mislim da ćemo otići putem kojim ne bi trebalo da idemo. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:45:37)

Zahvaljujem kolega Konatar.

Prelazimo na sledeće poslaničko pitanje i molim koleginicu Zdenku Popović da uzme riječ. Izvolite.

ZDENKA POPOVIĆ (23.04.24 12:45:49)

Uvaženi potpredsjedniče Vlade, od 2019.godine kada je donijet Zakon o unutrašnjoj trgovini i kada je uvedena neradna nedelja, kada je uveden ovaj član 35a odmah nakon toga počela je priča o tome da je to neracionalno rješenje, da to šteti našoj ekonomiji, da to šteti našoj turističkoj privredi, ta se retorika pojačala posebno sada zadnjih nekoliko mjeseci. Mene je prosto interesovalo da li ste Vi zaista predlagač novog zakona ili izmjena i dopuna Zakona o unutrašnjoj trgovini, zato sam Vam postavila pitanje:

Da li je Ministarstvo ekonomskog razvoja priprenilo izmjenu Zakona o unutrašnjoj trgovini kojom se ukida neradna nedjelja? Da li je održana javna rasprava i konsultacije sa Odborom za trgovinu Privredne komore? Da li su socijalni partneri saglasni sa ukidanjem neradne nedjelje?

Ovo sam Vas pitala zato što, evo kao što sam rekla na početku čujemo već i od 2021. pa i 2022.godine takvu retoriku da turistika privreda ne može da opstane, da je neophodno da trgovniški lanci rade u nekom periodu u vrijeme turističke sezone. Zašto sam Vas pitala da li je održana javna rasprava i da li ste se konsultovali sa udruženjem trgovine Privrede komore, zato što je upravo Odbor udruženja trgovine Privredne komore u ime svih trgovinskih lanaca predložio tadašnjoj Vladi iz 2019.godine uvođenje ovog člana 35a, odnosno regulisanje pitanje neradne nedjelje. To su podržali sindikati u punom kapacitetu, dakle i jedan

i drugi sindikat, jer kao što znamo oni se i inače godinama se zalažu na poštovanje prava radnika na nedjeljni odmor shodno Zakonu o radu.

Obrazloženje tadašnjeg Odbora trgovine u ime svih trgovinskih lanaca je bilo da neće doći do pada ukupnog prometa, kao što vidimo vrijeme je pokazalo zaista da nije došlo do pada prometa, već evo samo za 2022.godinu promet četiri trgovinska lanca je bio preko 20 miliona, odnosno dobit a ne promet, izvinjavam se, dobit preko 20 miliona eura. Takođe, tada je Odbor trgovine je tvrdio da neće doći do smanjenja broja zaposlenih, kao što nije došlo, evo vrijeme je pokazalo, ali su takođe tvrdili da će doći do značajnih ušteda, da će radnici biti zadovoljni i da će samim tim biti produktivniji i to je bio i razlog zašto sam Vas pitala da li ste sa njima obavili konsultacije. Prosto mi je nelogično da u jednom periodu čak i predsjednik tadašnje Privredne komore tvrdi da je potrebno mijenjati Zakon o unutrašnjoj trgovini i uvesti neradnu nedelju, a da godinu dana ili dvije nakon toga prelaže da se mijenja taj član i da se donekle uvde radna nedelja.

Pošto ne želim da, prekoračila sam malo, nastaviću kasnije. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČICA BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:49:58)

Zahvaljujem, uvažena koleginice.

Pravo na odgovor ima potpredsjednik Vlade. Izvolite.

NIK GJELOSHAJ (23.04.24 12:50:05)

Hvala puno na ovom pitanju.

O ovom pitanju se otvorila javna polemika zbog nečega što, da povežem sa onim što sam malo prije i u komunikaciji sa poslanikom Konatarom doživljam institucije u neko je u nekom mometu rukovodilac nekog ministarstva, nego to je kontinuitet i treba da opstaju i ako je u nekom prethodnom periodu ministarstvo kojim ja sada rukovodim zajedno sa socijalnim partnerima su sjeli, nešto se dogovorili, mislim da ne treba da stanu institucije ako je došlo do promjene na tim institucijama nego da se ispoštuje ono što je dogovoreno.

Ja sam bio pripremio i prosljedio Sekretarijatu zakonodavstva Vlade ovaj prijedlog koji je dostavljen od strane Socijalnog savjeta. Iskreno, lično nisam bio na tom Socijalnom savjetu kada se o tome odlučivalo ali u ime Vlade Crne Gore su bili predstavnici, u ime svih sindikata su bili predstavnici, u ime Unije poslodavaca su bili predstavnici i oni su se međusobno dogovorili o jednom zakonskom rješenju koje je spremno i koje je nakon što sam ja kao, mislim da je to bilo odgovorno da objavimo, da je taj zakon poslat od strane Socijalnog savjeta, odnosno upit meni kao ministru da se taj dogovor ispoštuje. Mislim da je korektno da se ispoštuje dogovor Socijalnog savjeta. Ipak Socijalni savjet je instanca koju treba da poštujemo kao instituciju i da tu ono što donose Socijalni savjet bude negdje, kad budemo imali i imamo koncenzus na Socijalnom savjetu da negdje to ispoštujemo. U ovom konkretnom slučaju mi imamo, baratamo terminologijom neradna nedelja. Mi nemamo neradnu nedelju, mi imamo diskriminatorski uvedenu neradnu nedelju za jedan sektor, nemamo za čitav sektor. Mi imamo niz drugih sektora koji u nedelju apsolutno nemaju nikakvo dodatno pravo niti su uređeni a rade. Ovo je jedano zakonsko rješenje koje u svim periodima, svih ja mislim i svih vlada i svih skupština gdje će neko predložiti neki zakon za neki kratkoročni ili kratkoročni interes ili dešavanja, ja mislim da je bio štetan. Ovaj zakon jer je prvo diskriminatorski, jer to ne važi ni za trafike, ni za benzinske pumpe, ni za kladionice, ni za dosta sektora i naših dosta radnika su diskiminisani time, a mi smo uveli u javnom, ajde tu rečenicu da kad kažemo, neradna nedelja mislimo samo na trgovinu ne, a što sa ovim ostalim.

Ja sam stava da treba da se radi u onom sektoru gdje neko želi da radi, to je moj lični stav, da tu nebi zabrinjivao ali ako već želimo da idemo u tom koraku, da to uvedemo za sve da ne diskriminišemo da ne kažem trgovina ne može da radi pa ajde da pretovrimo benzinske pumpe u prodavnice. To nije rješenje, ja mislim da ovom mojsa ideja predlog sugestije, a to ćemo narednim danima da učinimo, jeste da ovaj predlog koji je usvojio Socijalni savjet, bez obzira što je to bilo u prethodnom mandatu Vlade. Ja mislim da treba da mu damo šansu kratkoročno u jednoj sezoni da ga testiramo da li će biti funkcionalan. Jer ja imam inpute od ovih koji rade u trgovinama, da velika većina njih bi rado vidio ovaj zakon i oni će imati dodatne prihode, povećanje plata, a imaju isti broj dana slobodnih u mjesecu. Jer po predlogu koji je uputio Socijalni savjet ko neko bude radio ove nedelje sledeći vikend je slobodan i takom brojnih radnih dana će biti isti i da dođemo onda nakon što vidimo je li to uspjelo, je li to u redu ovaj predlog Socijalnog savjeta da tamo negdje u septembru osnujemo jednur radnu grupu koja će zajedno sa socijalnim partnerima doći do jednog zakonskog rješenja, koji će biti dugoračaniji. Ali da obuhvata sve ili možda kroz ove ideje koje su se ovdje otvorile, da vidimo da li možemo zakonski da uredimo taj dio da pošto u Crnoj Gori žive različite religije i neko bi želio da mu možda petak bude slobodan da tu da li to možemo kroz zakonsko rješenje nekako uvesti. Jer mislim da to ako budemo sada radili na brzinu nećemo imati neko rješenje koje dobro, ali ipak ja sam stava da ono što se

dogovara na Socijalnom savjetu makar to bilo kratkoročno za jednu sezonu mislim da bi trebalo da podržimo svi bez obzira na političke partije, pa da vidimo da li je to rješenje ispravno ili ne. Tako samo ajde krajnje, ono što sam ja dostavio i vama to je bio prijedlog usaglašeni, prijedlog Socijalnog savjeta.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 12:56:05)

Zahvaljujem.

Pravo na komentar ima potpredsjednica Zdenka Popović.

Izvolite.

ZDENKA POPOVIĆ (23.04.24 12:56:11)

Pa evo pomenuli ste između ostalog da je ovaj zakon biti diskriminatorski zato što se odnosi uglavnom na zaposlene trgovinskim lancima. Ali upravo inicijatori predlaganja neradne nedelje su bili predstavnici trgovinskih lanaca, svih trgovinskih lanaca. Dakle, veliki trgovinski lanaca koji drže monopol odnosno imaju drže tržište Crne Gore negdje u procentu od 75%. Dakle, oni su bili inicijatori predsjednik Privredne komore tadašnje je kako sam vam već rekla da neće da trpi niti ekonomija, niti turistička naša privreda da je to blagotvorno za trgovine zbog toga što će se postići značajne uštede, zbog toga što će radnici biti motivisani. Evo ja kažem to negdje ta neradna nedelja nije samo ekonomsko pitanje, jer država ne postoji, država odnosno postoji zbog građana, a negrađani zbog države, država mora da uređuje pravila koja će značiti poboljšanje standarda života i svega ostalog što znači život građana. Neradna nedelja znači i te kako afirmaciju porodice, kao osnovne ćelije društva, ja samo moram da vam pročitam šta je jedan od evropskih standarda gdje se kaže Evropska socijalna Povelja kaže. Da odmor Evropska socijalna Povelja nalež svojim članicama da osiguraju nedeljni odmor radnicima u skladu sa tradicijom i običajima. Direktiva Evropske unije o radnom vremenu predviđa da se zaposleni moraju odmarati sedmično makar 24 časa, pa i ako to ne piše nigdje da to mora biti nedelja. Oni idu na priču da svaka članica u skladu sa svojim običajima i u skladu sa svojom tradicijom moraju dati radniku jedan odnosno 24 časa odmor u skladu sa našom tradicijom to je nedelja, nedeljom se okuplja se porodica, imate porodični ručak itd. itd.

E sad ono što mene buni zaista sam pričitala odgovor na vaše pitanje i zahvaljujem se na tome, je što u Socijalnom savjetu imamo i sindikate, Savjet samostalnih sindikata i drugi sindikat koji su se do te 2019. godine pa i kasnije zdušno zalagali za to da radnik mora imati nedeljni odmor, da nedelja mora biti neradna. Mene sad samo čudi odakle ta otvaranje ponovne priče, odakle priča o tome da nedelja djelimično mora biti ukinuta zbog toga što tripi da tako kažem, trpe trgovinski lanci ili veliki tržišni centri. Znači, ja mislim to mi je nejasno, zato što opet kažem Odbor trgovine Privredne komore je tražio uvođenje neradne nedelje i Vlada je to prihvatila 2019. godine. Mi smo dali neko pravo tim radnicima, da li bi mi sada donošenjem novog Zakona ukidanjem neradne nedelje uveli pravnu nesigurnost u naš sistem, uveli bi sigurno jer niko od nas se nebi osjećao pravno sigurnim ako može da jedna Vlada da recimo neko pravo, pa neka sledeća ukine to pravo, znači ne smijemo ići u tom pravcu. Ministre sem ovog što se usaglasio Socijalni savjet oko eventualnog ukidanja neradne nedelje, ja bi vama preporučila, da Vi sprovedete jednu anketu među 40 hiljada radnika koji rade u trgovini, i na osnovu onoga što ti radnici kažu da li to njima odgovora ili ne odgovora da donesete odluku i Vi i mi. Jer na kraju taj zakon treba da dođe u Parlament, poslanici trebaju da glasaju za taj zakon. Ja ću se prema tom zakonu odrediti kad budem vidjela kakava je anketa i šta su rekli radnici koji rade u trgovinama. Jer ne zaboravite 40 hiljada radnika je u trgovini kako sam rekla, uglavnom nema pravo ni na stolicu, oni osam sati stoje, a toj 40 hiljada radnika 85% žena. Tako da moramo imati senzibiliteta, moramo imati osjećaja da se na taj način što one stoje osam sati ugrožava i njihovo zdravlje, moramo ih motivisati. Moramo im omogućiti da makar tu nedelju provedu zajedno sa porodicama, biće vjerovatno i zdravije i psihički i fizički i motivisani i bolje će raditi, ali svakako trgovinski lancima kako sam vam već rekla na početku imali su dobit samo jednoj godini 20 miliona eura, sigurno će imati mnogo veću, ako budu imali motivisane radnike koji zaista žele da rade od ponedjeljka do subote. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:01:50)

Zahvaljujem.

Sada prelazimo na sledeće poslaničko pitanje.

Molim poslanika Vladislava Bojovića da uzme riječ.

Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ (23.04.24 13:01:58)

Zahvaljujem.

Uvaženi građani, poštovane kolege, potpredsjedniče Vlade.

Postavio sam pitanje na koje ste vi praktično već dali odgovorili mom kolegi Janoviću, jer je na drugačiji način praktično i on isto pitanje postavio i drago mi je imaju u vidu da sam mislim jedan od poslanika koji sam posebno potencirao značaj pitanja osivanje garatnog fonda. Što i drugi poslanici na tome insistiraju i shvataju koliko je to pitanje zanačajno danas za građane ove države.

Dakle, pitanje glasi kada očekujete da se realizovati ideja osnivanja tzv. Garantnog fonda koji bi omogućio velikom broju građana da obezbijede početni kapital za realizaciju planirane investicije, recimo, u pokretanje ili unapređenje postojeće proizvodnje u okviru različitih privrednih djelatnosti, a što bi im samim tim omogućilo da iskoriste bespovratnu podršku tj. finansijska sredstva koja obezbjeđuju država i EU fondovi. Imajući u vidu ponavljam da ste vi već prije nekih pola sata odgovarajući na poslaničko pitanje gospodina Janovića dali odgovor koji je vrlo sličan odgovoru koji ste poslali i meni, želim da mi iskoristimo priliku u ovih nekoliko minuta razgovora da razmijenimo mišljenja oko eventualnih izazova kad je u pitanju osnivanje ovog fonda i da vam izrazim određenu vrstu zabrinutosti takođe i rizika koji stoje pred vama kao pred Vladom Crne Gore kada je u pitanju realizacija ove ideje. Dakle, gospodine Gjeloshaj nemam dilemu da ste vi zainteresovni i da ste odlučni i da ste spremni da se posvetite osnivanju Garantnog fonda. Između ostalog, znam i veliki broj potencijalnih korisnika iz Opštine Tuzi koji bi koristeći ovaj fond unaprijedili svoju proizvodnju ili je započeo. Međutim, nisam moram da vam kažem zadovoljan rokovima koje ste sami sebi postavili kad je u pitanju osnivanje Garantnog fonda. Zabrinut sam za eventualni rizik koji stoji pred Crnom Gorom da veliki dio novca koji nam je na raspolaganju iz fondova Evropske unije na kraju vratimo u Brisel umjesto da ga realizujemo u Crnoj Gori.

Dakle, idemo redom, ovaj kreditno garantni fond ne treba, prije svega, da bude posvećen i isključivo posvećen privrednim subjektima, mikro malim i srednjim preduzećima, nego prije svega treba da bude posvećen fizičkim licima. Dakle, građanima koji mogu da apliciraju i kroz pravna lica i kao pravna lica, ali i kao fizička lica za korišćenje i evropskog novca i državne pomoći koja se obezbjeđuje. Dakle, da krenemo redom, u ovom trenutku Crna Gora treba da ima na raspolaganju 63 miliona evra EU novca koji treba da realizuje do 2030. godine. Sad je već polovina 2024. godine. Vi ste najavili, u odgovoru na moje pitanje, da će ovaj Zakon o kreditno-garantnom fondu, koji se priprema, biti usvojen najkasnije do kraja ove godine, a da će se onda sačekati osam ili deset mjeseci od trenutka njegovog usvajanja da bi Kreditno-garantni fond bio funkcionalan tj. operativan. Ovde, kažem, sam vrlo zabrinut da će to biti isuviše kasno za povlačenje ovolikog novca koji je na raspolaganju Crnoj Gori, a radi se dakle o građanima koji su nakon što je uništena privreda širom Crne Gore morali da razmišljaju i u ovom trenutku razmišljaju o pokretanju određene privredne djelatnosti. Recimo, u oblasti seoskog turizma ukoliko čovjek nema početni kapital, a nema ni stan u Budvi da ga založi potrebno je da mu omogućimo da povuče taj početni kapital, da obezbijedi taj početni kapital, da realizuje investiciju, napravi recimo izgradi turističke kapacitete i onda puvuče bespovratnu podršku koja se daje tek na kraju, ne na početku nego tek na kraju. Isto tako ljudi koji se bave poljoprivredom, ljudi koji se bave drugim djelatnostima su u potrazi za početnim kapitalom. Ovaj fond bi to trebalo konačno da im omogući ne bi li započeli svoju privrednu aktivnost i ne bi li se u konačnom otvorila nova radna mjesta. Zahvaljujem pa ćemo nastaviti kroz odgovor.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:06:54)

Zahvaljujem, kolega.

Pravo na odgovor ima potpredsjednik Vlade Nik Gjeloshaj.

NIK GJELOSHAJ (23.04.24 13:07:00)

Uvaženi poslaniče Bojoviću, hvala vam na ovom pitanju i ako ste već naveli meni je drago da smo imali ne jedan nego mislim oko tri pitanja poslanička u vezi oko ovog fonda i to interesovanje poslanika je dodatni motiv da i mi pokušamo da možda i brže radimo na ovom zakonu. Kad sam postavio ove rokove koje ste dobili u tom odgovoru na pitanje postavio sam pokušavam da kad nešto planiram ono što bude da bude ono da sam siguran da će to biti tako realizovano. Rekao sam i u odgovoru na prethodno pitanje mislim da ćemo puno ranije to uspjeti da završimo i perdlog zakona da bude usvojen na Vladi i mislim da su samo još neka sitna usavršavanja ostala sa konsultantima iz IBRD-a i da bi trebalo da vrlo brzo bude možda procesuirano i prema Vladi, a onda računam i vjerujem da kad ima ovlika interesovanje poslanika, da će biti

što prije na Skupštini na usvajanju. Mislim da na osnovu iskustva koje su nam rekli konsultanti koji su već radili na osnivanju jednog fonda, a oni su takođe bili da budu sa obećanjima i sa onim što kažu da ostane tako u nekoj maksimalnoj varijanti rekli osam do deset mjeseci, vjerujem da i to može biti kraće nakon usvajanja zakona nego bolje ostaviti ih otvorene te mogućnosti ne planirati nešto, odnosno obećavati nešto što u krajnjem možda u slučaju može neko da planira da sačeka da to bude neki fond kako bi krenuo sa nekom investicijom početni kapital države. Tu će biti deset miliona eura planiran da se investira u tri godine. Što je jako važno jeste da u nastavku ugovora koji ćemo imati i potpisati ovih dana sa IBIRDI-om u kako bismo završili ovaj projekat jeste da imamo i dodatna sredstva kao donacije kako bi se ovaj fond povećao i kako bi što više tih sredstava bilo na raspolaganju za privredu. Vjerujem da će kroz ovaj mehanizam dodatni doprinos dati i ovo što ste vi rekli i sektoru poljoprivrede, ali i ostalim sektorima, a nadam se najviše proizvodnji kako bi došli do sredstava. Tako da drago mi je, da ponovim, da sam dobio ovo pitanje da zajednički vidimo da što prije bude završen predlog zakona da kako bi bio na dnevnom redu u Skupštini i kako bismo krenuli sa formiranjem, odnosno da bude u funkciji za ono što jeste za građane, odnosno privredu Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:10:16)

Zahvaljujem.

Pravo na komentar ima poslanik Vladislav Bojović.

Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ (23.04.24 13:10:26)

Drago mi je ako ste kroz obrazloženje mog pitanja dodatno razumjeli koliko su važni rokovi kada je u pitanju povlačenje sredstava koje nam stoje na raspolaganju. Ponavljam još jednom, veliki broj građana Crne Gore ne samo na sjeveru, odakle dolazim, već i onih koji su silom prilika radi uništene privrede na sjeveru morali da dođu da žive u Podgoricu i na primorje razmišljaju u ovom trenutku da ulože određeni kapital i naprave neku vrstu proizvodnje ili naprave neku vrstu privredne aktivnosti u svojim mjestima odakle su silom prilika zbog uništene privrede i nedostatka novih radnih mjesta morali da odu. Oni očekuju da se taj fond osnuje što prije jer veliki broj njih, recimo, žive kao podstanari, veliki broj njih žive na sjeveru i nemaju, kažem opet, koleteral hipoteku bolje reći stan ili kuću u nekom gradu gdje je njegova tržišna vrijednost velika. Oni nemaju drugi način da pokrenu tu privrednu aktivnost i da zaposle sebe svoju porodicu da se izdržavaju ukoliko im se ne omogući da kroz Kreditno-garantni fond povuku početni kapital, a samim tim poslije toga i bespovratnu podršku koju im obezbjeđuju dominantno fondovi Evropske unije. Dakle, ukoliko se bude čekao kraj 2025. godine da se ovaj fond osnuje mi smo u realnom riziku da izgubimo milione evra i da ih vratimo u budžet Evropske unije u odnosu na ono što nam u ovom trenutku do 2030. godine na raspolaganju. Mi treba da se svi zajednički potrudimo da se to ne desi i to ako se desi biće odgovornost svih nas i zbog toga ja toliko insistiram i potenciram na ovom pitanju. Postoje dakle građani ove države koji bi da ulažu u seoski turizam ne samo na sjeveru Crne Gore koji bi da nabavljaju mehanizaciju, koji bi da grade štaoske recimo objekte, koji bi da prave farme, koji bi da grade višegodišnje zasade. Veliki broj njih nema početni kapital i džaba je što im je na raspolaganju i podrška Ministarstva poljoprivrede i evropski fondovi kad oni ne mogu da dobiju kredit jer nemaju kolateral, odnosno hipoteku koju treba da založe. Ovo je dobra ideja kojoj se treba posvetiti da se realizuje što prije.

Takođe vas pozivam da na sjednici Vlade razmotrite mogućnost da se napravi jedan mehanizam koji bi ljudima koji bi, recimo, da nabave steone junice i kojima Ministarstvo poljoprivrede obezbjeđuje 70% bespovratne podrške, nađe način da mogu i oni da povuku početni kapital, da tim početnim kapitalom nabave i obnove, recimo, stočni fond u Crnoj Gori i potom iskoriste podršku Ministarstva poljoprivrede. Isto je tako s ribarskim brodovima. Na kraju nije efektivno to što država kroz podršku Svjetske banke obezbjeđuje 60% za nabavku ribarskih brodova jer neki ribar tamo osiromašeni koji se bori da preživi nema početni kapital da sam kupi taj ribarski brod i uloži 100.000 evra kako bi posle toga obezbijedio povlačenje sredstava. Dakle, molim vas da pokušate da to realizujete što prije. Završavam sa sledećim.

Ovo je bila zakonska obaveza Investiciono razvojnog fonda koja još uvijek nije realizovana. Dakle, postoji Zakon o Investiciono razvojnom fondu koji je predviđao da IRF formira ovaj garantni fond. On ga do dana današnjeg nije realizovao. Ukoliko vi, eventualno, planirate da kroz IRF realizujete ovu ideju i da IRF bude nosilac ili, da kažem, da formira unutar sebe, svoje organizacione jedinice, kreditno garantni fond, molim vas da ne dozvolite da njegovo osnivanje uslovi i dinamika zavisi od Predraga Drecuna. Vi znate šta je DNP rekao kada je u pitanju imenovanje Predraga Drecuna. Od nekoga kao što je on nemojte da dozvolite da to zavisi. Zašto. Zato što su se mnogo puta dešavale stvari da od ljudi iz IRF-a ili iz drugih institucija zavisi da li će se nešto osnovati na čemu građani toliko insistiraju i što toliko čekaju.

Dakle, ovdje se radi o ljudima koji bi da ostanu da žive na sjeveru, koji bi da se vrate da žive na sjeveru, koji bi da investiraju iz Podgorice ili primorja na sjever u obnovu svojih porodičnih gazdinstava. Vi znate kakav je potencijal ruralnog turizma na sjeveru, i ne samo na sjeveru Crne Gore. Dajte da im omogućimo da lakše povlače i obezbijede početni kapital i da se to desi u najkraćem mogućem roku. Kraj 2025. godine je prekasno ne samo za povlačenje sredstava nego može da djeluje demotivišuće. Drago mi je što je tu ministar finansija koji je, takođe, dio, vjerujem, ovog projekta. Može da djeluje demotivišuće ukoliko je to tamo neki daleki rok koji se postavi za ljude koji u ovom trenutku razmišljaju da investiraju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:15:46)

Zahvaljujem.

Sada molim kolegicu Jevrosimu Pejović da uzme riječ i postavi poslaničko pitanje. Izvolite.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (23.04.24 13:15:54)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući. Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče, na dostavljenom odgovoru, moram naglasiti na vrijeme dostavljenom odgovoru. Jer, na žalost, imala sam iskustva da odgovor ne stigne na vrijeme. Moje pitanje se, takođe, odnosi na kreditno garantni fond. Baš sam prijatno iznenađena što ovo pitanje postavljaju i moji prethodnici. Neko bi rekao da great mine think alike, ali vidjećemo kako će se realizovati ova ideja.

Ne bih se ponavljala u dijelu koliko je značajno da mi imamo kreditno garantni fond, prije svega za mala i mikro srednja preduzeća. To je mehanizam koji omogućava opstanak ovih preduzeća, a samim tim omogućava i kvalitet života kako vlasnika tako i zaposlenih u tim preduzećima. Znamo da nam brojevi govore koji procenat naše privrede se upravo oslanja na mala i mikro srednja preduzeća. Takođe, ovo je jedan mehanizam koji ima potencijal da raste. Na primjer, kreditno garantni fond može negdje u perspektivi da nam omogući i da mladi bračni parovi lakše dolaze do svoje prve stambene jedinice, odnosno do svog prvog stana. Jer, kroz kreditno garantni fond mogla bi i država da im garantuje učešće u kupovini stana. Takođe, moram naglasiti da je ovo tema na kojoj jedan broj ljudi radi dugi niz godina, mogu slobodno da kažem.

U 2022. godini je 42. Vlada usvojila Predlog zakona o Kreditno garantnom fondu. Usled političke situacije ovaj zakon nije izglasan u Parlamentu. Vjerujem da je pravi trenutak i da naši građani više ne smiju i ne mogu da čekaju na ovaj mehanizam. Taj prethodni Predlog zakona je bio rađen u saradnji s ekspertima iz IBRD-a. Zbog toga me je veoma obradovala vaša najava s kraja novembra, ako se ne varam, prošle godine da planirate da uskoro na sjednici Vlade usvojite Predlog ovog zakona. Tako sam bila, potpuno da budem otvorena, vrlo iznenađena kada u budžetu nijesam prepoznala prostor za kreditno garantni fond. Podsjetiću vas da sam predložila amandman gdje bi se iz budžetske rezerve uradila lokacija, odnosno obezbjedio novac za kreditno garantni fond. Na žalost, kolege koje su sada postavljale pitanja za kreditno garantni fond tada nijesu imale ovu viziju i nijesu podržale taj amandman. Vidim da je to negdje na liniji ovih rokova o kojima ste vi govorili u vašem odgovoru. Samo bih vas pitala u čemu je konkretno razlika između tog prvog Predloga zakona koji je usvojila 42. Vlada i ovog novog zakona koji vi sada predlažete nekoliko godina kasnije. Možda odgovor baš na to pitanje može da mi kaže u kom dijelu da očekujemo i najveće izazove. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:20:09)

Zahvaljujem, kolegice.

Pravo na odgovor ima potpredsjednik Vlade. Izvolite.

NIK GJELOSHAJ (23.04.24 13:20:15)

Uvažena poslanice Pejović, hvala na pitanju. Pošto sam rekao ovo je interesantna tema i za poslanike i za javnost, možda da pokušamo dodatno da objasnimo i građanima šta će značiti za njih ovaj fond. To je da neće biti banka, to je samo institucija koja će da garantuje kako bi neki projekat, neko privredno društvo, neki preduzetnik mogao da dobije lakše kredit kod komercijalnih banaka. Ovo nema nikakve veze, ne znam hoću li zloupotrijebiti s ovim, s IRF-om, nemam apsolutno nikakve veze ako se ne slažemo s tim da treba mi sada kroz neke ličnosti da čitav jedan sistem, kako se neko zove i preziva da posmatramo stvari. Uvijek je dobro

sačekati rezultate rada svakog pojedinačno, počev od mene, od vas, od svih koji su u nekim institucijama, ako opravdavaju neka očekivanja da sudimo o nečemu.

Tako da IRF nema nikakvu ulogu u ovom procesu. Ovo će biti nezavisna institucija koja će imati svoj upravni odbor, direktora i koja će raditi apsolutno odvojeno od IRF-a, a očekujemo i nadamo se da će IRF biti možda kao komercijalna banka tu partner kreditno garantnom fondu. Zbog toga što je IRF negdje sama kao komercijalna banka ne bi bilo logički da ona bude kreditni fond jer onda saradnja s ostalim bankama ne bi bila na nivou konkurentnosti kako je tržište uređeno. Mislim da smo negdje imali neku komunikaciju oko ovog pitanja s uvaženom poslanicom koja je pokazivala interesovanje za ovaj zakon. Mi smo nastavili proceduru, odnosno konsultantski ugovor s IBRD-om, radi se dugi niz godina na ovom zakonu. Neće biti izmjena od onoga što se prethodno radilo sa našim konsultantima. Ipak ćemo čekati konačno to rješenje koje će biti ovdje, neće ići u smjeru podrške ovom sektoru koji ste negdje mislim vi napomenjali za stambene kredite i taj dio. Taj dio ćemo da odvojimo sad iz zakonskog rešenja koji je bio u proceduri, jer mislim da treba da bude fokus prvo privreda i da tu imamo ta neka sredstva. Sredstva će biti obezbijedena iz budžeta naravno, jer budžetska rezerva nema potrebe da se ajde da kažemo tako narodski da se nacrtu za šta je. Ona je rezerva zbog toga što možete da je upotrijebite tokom godine za ono što su projekti koji nisu definisani ostalim dijelom budžeta, tako da očekujem da će biti formirana institucija, imaćemo i zakon i sredstva iz budžetske rezerve i očekujem da bude funkcionalna što prije za dobrobit privrede bez obzira, ja ne ulazim na ova pitanja kad, ko, kada, u kom vremenu, gdje je bio zakon, šta kako, važno je da institucija države profunkcionišu i da oni sprovedu taj zakon u najboljoj mjeri za dobrobit građana Crne Gore.

Još jednom hvala puno na ovom pitanju.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:24:03)

Zahvaljujem.

Pravo na komentar ili eventualno dopunsko pitanje ima poslanica Jevrosima Pejović.
Izvolite.

JEVROSIMA PEJOVIĆ (23.04.24 13:24:09)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Đeljoša, na obrazloženju i otvorenosti da govorimo na ovu temu i otvorenosti da negdje govorite i kakva je zapravo situacija, odnosno da se neće u značajnoj mjeri razlikovati u odnosu na prethodni Predlog zakona koji je usvojen prije nekoliko godina, jer upravo to je bio i glavni razlog za odbijanje mog amandmana kada je u ovom Parlamentu donešen zakon o budžetu. Odnosno jedan od razloga zbog kojih je odbačen taj amandman je bio upravo ta ideja da se kreditno garantni fond organizuje unutar IRF tako da to je bila argumentacija ponuđena na Odboru za budžet i finansije. Tako da mogu zaista da kažem da me je obradovala ova informacija koju ste sada podijelili sa nama i zaista se radujem vašem brzom radu. Naravno, vjerujem da svi ljudi koji su bili uključeni u rad i donošenje i prethodnog Predloga Zakona o kreditno garantnom fondu vam svojom ekspertizom, znanjem i dobrom voljom stoje na raspolaganju tako da vjerujem da ćemo svi mi kako vi iz Vlade tako i mi u Parlamentu imati negdje svijest o tome koliko je važno da što prije imamo jednu ovakvu instituciju na raspolaganju našim građanima i da ćemo što prije donijeti Zakon o kreditnom garantnom fondu što će vam omogućiti osnivanje ove institucije, a u krajnjem to će uticati na poboljšanje života naših građana. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:26:20)

Zahvaljujem.

Sada molim poslanika Bogdana Božovića da uzme riječ i postavi poslaničko pitanje.
Izvolite.

BOGDAN BOŽOVIĆ (23.04.24 13:26:29)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvaženi ministri, poštovane kolegice poslanice, kolege poslanici,

Dakle, moje pitanje tiče se informacija koje su dostupne javnosti da postoji mogućnost da pojedini trgovački lanci dogovraju cijene i marži određenih proizvoda što je u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti konkurencije. Konkretno dio pitanja i to što Vlada, odnosno vaš resor u ovom trenutku može da preduzme po

tom pitanju tj. koji vam mehanizmi stoje na raspolaganju. Mi u Socijalističkoj narodnoj partiji vjerujemo da suštinska pitanja koja opterećuju naše građane nisu pitanje himne, nije pitanje zastave ko kojoj naciji ili vjeri pripada, već da u fokusu naših građan jesu pitanja koja se tiču životnog standarda i pravde.

Kada govorimo o životnom standardu u ovom trenutku vjerujem da većina građana ono što operećuje jesu previsoke cijene određenih proizvoda posebno osnovnih životnih namirnica, ali i ostalih proizvoda čije cijene su visoke, a koje su rezultat manipulacija prema cijenama i maržama što je kako sam naglasio suprotnosti sa Zakonom o zaštiti konkurencija. Navešću jedan primjer: na pečetku ratnog sukoba u Ukrajini cijena pšenice je iznosila oko 40 eura po kg. Naravno očekivalo se nakon stabilizacija prilika da dođe do pada cijene što se desilo u narednom periodu i ona je negdje oko Nove Godine iznosila čini mi se 19 eura po kilogramu, odnosno vodeći se negdje ekonomskom logikom i poznavajući kakvi su mehanizmi uticaja međunarodnih tržišta na lokalne ekonomije očekivalo se da dođe do pada cijena proizvoda i kod nas. Međutim, to se nije dogodilo. Cijene hleba i pšenice u pekarskoj industriji nijesu snižene. Samim tim ni cijene proizvoda u okviru trgovačkih lanaca i može se reći sasvim slobodno iako je možda teška riječ da su građani Crne Gore pljačkali. To je direktno negativno uticalo na njihov životni standard.

Trgovački lanci od 2019.godine pa do danas su značajno povećali svoje prihode. U okviru prihoda neto dobit 2019.godine je iznosila 2%, a danas ona iznosi preko 4%. Šest vodećih trgovačkih lanaca i jedan firma koja se bavi uvozom je ostvarila dobit u prethodnoj godini za preko 35 miliona više nego u prethodnoj. Trgovački lanac Voli kao najveći trgovački lanac koji ima najveće prihode je u proteklom periodu oivećao svoj dobit za preko 200% i danas niko ne razumije pogrešno nemamo ništa protiv da firme u Crnoj Gori posluju u plusu, da ostvaruju dobit, da su likvidne, jer je to u interesu ukupne privrede, tj.naše ekonomije. Međutim, vrlo je važan način na koji to rade i da li je to na štetu životnog standarda naših građana. Navešću još jedan primjer. Cijena nafte na svjetskom tržištu je takođe značajno porasla u prethodnom periodu. Ona je oscilirala, imala je značajan pad u određenom vremenskom intervalu, takođe očekivalo se to da se reflektuje i na naše tržište, međutim do toga nije došlo. Očigledno je da postoji nesklad između dešavanja i kretanja na međunarodnim tržištima u odnosu na našu nacionalnu ekonomiju. Zašto je to tako? Zašto dolazi do pada cijena na međunarodnim tržištima određenih proizvoda a kod nas se to ne održava već cijene određenih proizvoda čak i rastu? Da li je to rezultat nedostatka konkurencije ili tajnog dogovaranja cijena određenih proizvoda konkrktno u ovom slučaju trgovačkih lanaca? Kako to da uvijek kad imamo povećanje određenih proizvoda na međunarodnom tržištu to odomaći, odnosno preduzeća u našoj državi pravdaju time povećanje cijena, a kada dođe do pada istih tih proizvoda to se nekako ne prenosi kod nad na domaćem tržištu što se negativno odražava na budžet naših građana.

Mi kao predstavnici građana u Parlamentu treba sve da učinimo, da iskoristimo sve mehanizme koje nam stoje na raspolaganju kako bi spriječili ovakve manipulacije, i s toga predlažem da hitno uspostavimo mehanizam koji će omogućiti praćenje u realnom vremenu kretanja cijena na međunarodnom tržištu, da postoji transparentnost kada se formiraju cijene i da ona korespondira sa cijenama koje su prisutne na globalnom tržištima i svakako oštre kazne za sve one koji zloupotrebljavaju trenutnu situaciju i tajnim dogovarnjem utiču na cijenu određenih proizvoda što svakako ima negativan efekat. Ne možemo dozvoliti da bilo koji pojedinac bez obzira koliko je njegobo bogatstvo, iz koje branše dolazi postavi lični interes iznad interesa naših građana. Vrijeme je za akciju, vrijeme je da se svi založimo za princip pravičnosti konkretno i u ovoj oblasti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:31:34)

Zahvaljujem, kolega.

Pravo na odgovor ima potrpedsjednik Vlade Nik Gjeloshaj.

Izvolite.

NIK GJELOSHAJ (23.04.24 13:31:40)

Kao što sam naveo negdje i u odgovoru pisanom ovo pitanje koje ste vi naveli, jer u domenu Agencije za konkurenciju koji prate taj dio i kao što znate zakon je definisao da su oni nezavisna institucija bez uticaja državne uprave, ali u principu mislim da taj neki fokus koji smo postavili na trgovinu i trgovce mislim da treba neka malo dublja analiza da je to stvarno tako, jer iz onoga što su zvanični podaci koji postavljaju agencije nadležne na koje i jedino možemo da se pozovem, a ne na statove ne znam ili analitičare ekonomskih ili medijskih natpisa ili toga da se targetuje da neko nešto dogovara, iskreno kao i sam preduzetnik ne vjerujem da će se konkurencija dogovarati oko cijena. To je nešto što možda smo preuveličali da će oni toliko jer je to konkurencija u Crnoj Gori. Ako analiziramo broj stanovnika i teritoriju mislim da je najveća konkurencija u tom sektoru ne samo u regionu možda i šire. Mi imamo toliko kompanija na toliko malo tržište i najavu novih i

novih kompanija što je dodatno dobro, vjerovatno će biti za konkurenciju i te stvari. Tako da u principu Agencija za konkurenciju je nezavisan organ, radi taj dio posla koji mislim da radi, kao institucija dobar. Treba naravno podržati da prošire i njihove kapacitete kako bi njihovim djelovanjem mogli, ako ima, da ustanove nešto o ovom pitanju. Ono što možemo kao ministarstvo jeste, odnosno kao Vlada to je ono da smo donijeli ovu odluku o limitiranju cijena. To su stvari koje možemo da radimo za građane Crne Gore. Naravno u ekonomiji nisu ni te mjere nešto popularne na tržištu, ali kad imamo veći skok cijena koje se dešavaju onda moramo da zaštitimo socijalnu kategoriju građana. Sada ovaj dio negdje ste pominjali zašto negdje neke cijene koje su uticale prije na porast naših cijena u našoj državi, a tamo gdje je izvor toga se smanjuje, a kod nas nema reakcije tu treba malo dublja analiza. Mislim da tu treba malo dodatne analize za sledeću godinu kad se bude radio budžet i lokalnih samouprava i državni jer kroz sistem javnih nabavki veliki novac ide u tom sektoru i oni kad se planiraju troškovi, odnosno iznosi za te količine koje oni naručuju mislim da tu treba sagledati mogućnost da i na taj dio, jer i tu možemo dosta da utičemo, da to bude manje i da se pokaže realnije stanje. Tako da nije to samo trgovina. Mislim da imamo dosta sektora koje mi treba da ispratimo ne samo ovo nego i sektori telekomunikacija koji je jako značajan za korišćenje ono što naši građani imaju. Sve su to sektori koji su jako važni koji utiču na standard građana i koji mogu biti pod tim nekim uticajima gdje će biti predmet nadležne Agencije za konkurenciju.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:35:27)

Zahvaljujem.

Pravo na komentar i dopunsko pitanje ima poslanik Božović.
Izvolite.

BOGDAN BOŽOVIĆ (23.04.24 13:35:34)

Zahvaljujem, uvaženi ministre. Zahvaljujem na odgovoru i cijenim svakako vaše argumente. Na žalost, nije izuzetak da postoje sumnje kod određenih oblasti, kod naših branši da postoji dovoljna konkurencija. Evo vi ste na kraju vašeg izlaganja pokrenuli telekomunikacione operatere gdje mislim da Agencija ako već nije ili barem vrši analizu ili da utvrdi da li su cijene određenih usluga dogovorene faktički su identične i profit koji je ostvaren iznosi 100% mislim kod svakog telekomunikacionog operatera. U vašem odgovoru vidio sam da u suštini biće ubrzo na javnoj raspravi neki zakon koji daje dodatne ingerencije Agenciji za zaštitu konkurencije koja jeste jedini, da kažem, institucije ili agencija u ovom trenutku koja može da se bavi konkretnije ovom oblašću gdje će i ovlašćenja koja su i do sada pripadala sudovima koji su izdavali prekršajne, tek presuđivali izdavali prekršajne mjere sada će to biti pod ingerencijama Agencije. Mislim da, takva je barem praksa, koliko sam mogao da se informišem kada govorimo o Evropskoj uniji, da Agencija ovakvog tipa u tim državama reaguju na osnovu nekih indicija da ne čekaju prijave. Mislim da je kod nas takav slučaj da se reaguje tek nakon prijave i to je možda prostor koji bi mogli da unaprijedimo, odnosno da zakonski ili amandmanski djelujemo na taj zakon kada bude u proceduri da omogućimo Agenciji za zaštitu konkurencije da može da djeluje na osnovu indicija bez obzira o kojoj se oblasti radi jer vjerujem da je životni standard građana treba da bude u fokusu svih na kraju krajeva mi smo predstavnici građana u Parlamentu i ne samo ta oblast sve ono što se tiče njihove svakodnevnice, a postoji prostor da to ili zaštitimo ili dodatno unaprijedimo treba da nam budu u fokusu u narednom periodu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:37:12)

Zahvaljujem.

Sada molim poslanika Mihaila Anđušića da uzme riječ i postavi poslaničko pitanje.
Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (23.04.24 13:37:23)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Pozdravljam uvažene ministre,

Evo pošto je moje pitanje poslednje, a vidim da je dominantno preovladavala tematika koja je bila predmet i mog pitanja ovom prilikom vam se zahvaljujem na odgovoru koji ste mi dali, koji ste dostavili jutros. Želim napomenuti da predmet mog pitanja je prethodno bio upućen Ministarstvu finansija i oni su makar iz

odgovora sam uspio da vidim smatrali da oni nisu nadležni da mi daju odgovor na ovo pitanje i korektno su to prosljedili vama. Ovom prilikom se vama zahvaljujem što ste dali odgovore i zahvaljujem se uvaženom ministru što je napravio tu reakciju.

Moram istaći na samom početku da ne mogu da se usaglasim sa vama, uvaženi ministre finansija, da Ministarstvo finansija nije organ koji ne može u nekoj mjeri uticati na rast cijena i na inflaciju. Dakle, dragi građani, predmet mog poslaničkog pitanja je bilo - kakav plan ima Ministarstvo finansija, odnosno Vlada da se pozabave sa problemima rasta cijena, odnosno inflacije?

Dakle, podsjetiću vas i potpuno sam saglasan da ovom prilikom pripada resoru uvaženog potpredsjednika i ministra Gjeloshaja da se bavi recimo akcijom limitiranja cijena ili stop inflaciji koja je bila ranije. Međutim, niz je ozbiljnih aktivnosti koje je resorno ministarstvo i Vlada na mnogo drugih načina mogu da urade i da sprovedu kako bi građani Crne Gore imali različite i bolje cijene usluga i proizvoda nego što je to sad situacija. Dakle, podsjetiću, građane Crne Gore, Ministarstvo finansija direktno može da utiče na cijene tako što će recimo sniziti akcize na naftne derivate, odnosno na gorivo, cijene na duvanske proizvode, cijene na gazirana i alkoholna pića, između ostalog, i mislim da je to tačno da ćemo se usaglasiti sa time.

Podsjetiću vas samo na jedan detalj, prije dvije i kusur godine imali smo onaj pik cijena, rast cijena goriva na svjetskom tržištu pa su cijene u Crnoj Gori benzina i euro dizela iznosile i do dva eura. Dakle, to je bio neki vrhunac. Znači, i privrednicima i veleprodajama i maloprodajama uvijek je u Crnoj Gori priča kad rastu cijene goriva da svi moraju da dižu svoje cijene. Nakon toga, dragi građani, imali smo trendove pada na međunarodnom cijenu tržišta naftnih derivata i imali smo značajni pad cijena goriva u Crnoj Gori. Za svo to vrijeme i trgovine i ostale branše cijene svojih proizvoda koji su u međuvremenu uvećale nisu smanjivali ni za jedan jedini cent. Cijene su naprotiv nastavile strmoglavo da rastu. Dakle, zakonska mogućnost da 50% snizite akcize je direktno vezana za Ministarstvo finansija i to je recimo jedan segment. Drugi segment, između ostalog, da pokušam da pojednostavim građanima da čitava Vlada može da nađe svoju ulogu i mnogo resornih ministarstava u priči koja može da utiče na snižavanje cijena goriva. Između ostalog, Ministarstvo finansija donosi zakone koji se tiču cijena komunalnih usluga. Na današnji dan u Podgorici ili u mnogim opštinama u Crnoj Gori cijene struje, cijene vode, cijene komunalnih usluga, parking servisa, deponovanje otpada višestruko su porasle. Ta zakonska rješenja mogu da se mijenjaju đe postoji volje. Na današnji dan, primjera radi, dragi građani, uzmite samo poštanske usluge, telegram koji ste slali za manje od dva eura danas ga šaljete za šest eura. Na praktičnom primjeru da vam navedem kako sve možemo pored akcija stop inflaciji limitiranje cijena da utičemo na sve ovo. Tako da toliko o tome želio sam da to malo pojasnim građanima. Ponoviću još jednom, ja ću u zavisnosti od onoga što formalno bude vaš odgovor koji ćete dati građanima Crne Gore, uvaženi ministre Gjeloshaj, biti slobodan da na svoj način u odnosu na kolege prokomentarišem ovo aktivnosti vezano za snižavanje cijena i sprečavanje inflacije.

Dakle, koje su to aktivnosti, po vama, koje su sprovedene i šta je plan u narednom periodu da sprovedete kada su u pitanju ograničavanja cijena, odnosno sprečavanje inflacije u Crnoj Gori? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:41:47)

Zahvaljujem, kolega.

Pravo na odgovor ima potpredsjednik Vlade.

Izvolite.

NIK GJELOSHAJ (23.04.24 13:41:54)

Poštovani poslaniče Anđušić, hvala puno na pitanju. Kao što ste naveli ovo pitanje je bilo poslato Ministarstvu finansija, inicijalno i koje je prosljeđeno našem Ministarstvu, Ministarstvu kojim ja rukovodim, negdje smo u pisanom obliku pokušali da vam kažemo koje su to neke okolnosti koje su uticale na inflaciju koja se dešavala u prethodnom periodu u Crnoj Gori koje su to neke mjere koje su više bile hajde pokušaj da onaj najranjiviji dio populacije socijalne zaštite kako bi spriječilo dalji rast cijena životnih namjernica. Kao što znate Crna Gora ima taj problem mislim da u najvećoj mjeri inflacija je uvozna, s obzirom na to da imamo veliki procenat uvoza u odnosu na izvoz i koji se dodatno smanjio u tom poređenju uvoz - izvoz sa 24 na 18% od prošle godine, što je jako loše, tako da ono što možemo jeste da radimo kao Vlada, kao država jeste da ovo pitanje nećemo moći tako brzim nekim odlukama da smanjimo, odnosno, riješimo nego da dugoročno gledamo na ova pitanja. Kratkoročno su ove limitirane cijene, to su kratkoročne, kako bi se izašlo u susret najugroženijem dijelu stanovništva, a dugoročno jeste kao što sam napomenuo malo prije, odogor na to pitanje jeste osnivanje kreditnog garantnog fonda kao institucije koje će našoj privredi pomoći da poboljša svoju djelatnost kako bi više proizvodili sa sektora proizvodnje. Ovo što smo pokrenuli program, a počeo je prije nekoliko dana, a to je podrška programu konkurentnosti gdje smo sredstva koja će biti nepovratna ove

godine dati privredi ograničili samo na proizvodnju, kako bi smo povećali domaću proizvodnju uz nadu da ćemo kao ministarstvo od naredne godine ova sredstva povećati za taj sektor, jer mislim da su to najbolje investirana sredstva u koliko podržimo naše proizvođače aktuelne da budu konkurentni, ne samo u Crnoj Gori nego i šire i da za nove ideje u proizvodnji da ih podržimo bespovratnim sredstvima kako bi smo imali što više domaćih proizvoda.

Ovo što te u dodatnom pitanju negdje pomenuli, hoće li biti nastavak akcije, to ćemo da vidimo nakon prvih analiza koje budemo imali, neka istraživanja koja radimo tokom maja ćemo odlučiti. U principu ja mislim da uvijek treba imati i da treba podržati da imamo akcije koje se tiču, pogotovo domaćih proizvoda, jer je to nešto što je najznačajnije, što treba da promoviramo, ali konačnu odluku ćemo donijeti tokom maja i da vidimo da li su, i ako ja mislim na osnovu početnih parametara, da su dali neke efekte u smanjenju cijena, da li je to to. Moguće da i to treba promijeniti, preispitati, da vidimo šta je možda neko bolje rješenje .. imali, ovo što ste rekli i prije, stop inflaciji, sad limitirane cijene, da li tu treba nešto mijenjati u pristupu ili je to najbolje rješenje, tako da s obzirom na rezultate svega toga kad budemo dobili analiziranjem ćemo odlučiti šta ćemo u narednom periodu. Hvala na pitanju.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:45:40)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Vlade.

Pravo na komentar i dopunsko pitanje ima poslanik Anđušić. Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (23.04.24 13:45:56)

Hvala Vam, uvažene potpredsjedniče Vlade.

Hvala Vam na odgovoru i preciznim informacijama i moram Vam reći, ja se nadam da ćete Vi, između ostalog, uticati i na ostale svoje kolege i ostale resore, jer ovo pitanje se, Vi ste kratko vrijeme tu, imali ste inicijativu koju ja pozdravljam. Dakle, o efektima ove inicijative i ove aktivnosti možemo pričati, ja sam siguran ovih dana su bili prilozi i ankete građana nepogrešivo, gotovo nepogrešivo građani kažu da gotovo ne registruju efekte ove akcije. Međutim, mogu do kraja da se složim sa time da ste napravili akciju u okviru koje ste deset proizvoda snizili za pet centi, ja je pozdravljam i to je dio Vaše nadležnosti i Vaše aktivnosti. Ovakvi problemi se u ozbiljnim državama, odnosno poslednjih godinu dana su se rešavali paketima koji teže milijarde eura u svim sektorima i u svim branšama. Tu ću se zaustaviti. Pokušaću građanima Crne Gore iz svoje negdje vizure da na jedan prost način objasnim stanje i približim stanje kako izgleda njihova kupovna moć na današnji dan u odnosu na period koji smo recimo imali prije inicijalnih koraka vezanih za perogram Evropa sad 2.

Dakle, dragi građani, prvo jedna rečenica, ovom kalkulacijom do koje sam došao analizom cijena iz 2020. i 2019.godine ja vam sa ovog mjesta odgovorno tvrdim da na današnji dan pojednostavljano u kesama veleprodaje trgovina, to je nešto što građane najviše zanima, 2019.godine, odnosno 2020.godine šta se kupovali za 50 eura danas plaćate 130 eura. Dakle, 130 eura košta danas nešto što ste plaćali 2020.godine 50 eura. Naravno, globalni faktori inflacije i tako dalje možemo razgovarati o tome, nije realno 2019. i 2020.godine budu iste cijene kao danas, ali ove razlike nisu normalne. Ja vam to tvrdim sa ovog mjesta i tvrdim vam da u regionu a i u Evropskoj uniji te razlike su višestruko niže. Ja ovdje, volio bih i kamara da zumira, mogu i medijima dostaviti, pored sebe imam zvanični katalog odnosno flajer sa kraja 2019.godine jedne od veletrgovina. Dakle, potrudio sam se da nađem jedan na kome nema previše proizvoda i pokušaću građanima da predstavim kako je to izgledalo. Dakle, dragi građani, krajem 2019.godine za euro ipo ste mogli da kupite kilogram pileline, za 1,79 ste mogli da kupite kilogram svinjskog mesa; pazite sad, litar mlijeka "Kravica" koja je ovih dana na akciji i to solidnoj akciji to pozdravljam, koštala je 55 centi; kilogram krompira je koštalo, pazite sad, 19 centi; kilogram jabuka je koštalo 23 centa; kilo pomorandže je koštalo 28 centi; kilogram brašna je koštalo takođe 28 centi; coca cola je koštala 98 centi; danas primjera radi košta 2,30; kisjela voda 29 centi; prašak za pranje rublja je koštao 1,50 eura, danas ga ispod 6 eura gotovo ne možete naći. Ovo je zvaničan flajer, ovo su zvanični podaci, jedne od trgovina. Ovo je vjerovatno bila još jedna od akcija.

Pri tom, nas je premijer inicijalno, ja vam moram reći, ubijeđen sam da neke vaše lične lucidnosti i hrabrosti nije bilo da i ova akcija ne bi bila realizovana na današnji dan, jer na prvi mig privrednika premijer je pokazivao znake kolebljivosti pa smo došli sa pet hiljada 500 stotina na 43 artikla. Znam da mi sad možemo pričati o različitim gramažama pa smo došli kao do 500 proizvoda, prosječni katalog 2019. iz trgovina, pazite ovdje piše, preko hiljadu artikala po specijalnom popustu. Dakle, prosječna akcija veletrgovna u tom trenutku je imala hiljadu proizvoda na akcijskim popustima i vidjeli ste kako izgledaju ove cijene.

Dakle, vraćam se na svoju tezu sa početka. Što ste tada kupovali za 50 eura danas plaćate 130 eura i to je na današnji dan kupovna moć građana Crne Gore. Da ste prije godinu dana imali efekte programa potencijalnog Evropa sad 2 gdje treba da imamo prosječnu platu hiljadu eura danas vam ta prosječna plata od hiljadu eura je pojedena kroz ove cijene koje imamo na današnji dan. Tako to izgleda na današnji dan i moja sugestija ka Vama, ja sam iskazao lično mišljenje prema aktivnostima Vašeg ministarstva, šta su ovdje trebale da urade Vlade prije ove i aktuelna Vlada, na svim drugim poljima trebali su da donesu ozbiljne pakete pomoći da upumpaju u državu u različitim sektorima. Pogledajte samo šta se radi u resoru poljoprivrede gdje imate maržu od po 500% - 600% na pojedine cijene proizvoda, nula aktivnosti. Dakle, ozbiljne države su sa paketima od više milijardi eura, nama nisu trebale te milijarde niti ih možemo dati, a jesmo li mogli donijeti paket od 20 miliona eura koji bi pomogao da se smanje ovi efekti, jesmo. Jesmo li mogli izmijeniti zakonska rješenja u Ministarstvu finansija, jesmo li mogli sniziti akcize, jesmo. Na današnji dan, dragi građani to izgleda ovako i htio sam samo da vas podsjetim kako je to izgledalo a kako izgleda na današnji dan i kako zapravo u finalu na današnji dan izgleda vaša kupovna moć. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:51:23)

Zahvaljujem, kolega Anđušiću.

Ovim smo završili sa pitanjima koja su predviđena za potpredsjednika Vlade Nika Đeljošaja.

Sada prelazimo na pitanja koja su delegirana na Ministarstvo finansija, odnosno ministra Novicu Vukovića. S toga molim poslanika Milovića da uzme riječ i da postavi pitanje. Izvolite.

Može, naravno, proceduralno. Poslanik Gutić.

DAMIR GUTIĆ (23.04.24 13:51:50)

Poštovani potpredsjedniče,

Moram na ovakav način da iskoristim priliku da Vam se obratim. Ja sam u skladu sa Poslovníkom Skupštine postavio pitanje uvaženom ministru finansija, međutim, vjerovatno radom službi u ministarstvu to moje pitanje preusmjereno je na Ministarstvo javne uprave bez obrazloženja. Smatram da nije u redu da je to pitanje preusmjereno iz razloga što vjerujem da ima mnogo toga da se priča u vezi mog pitanja iz ugla Ministarstva finansija.

Da obrazložim.

Moje pitanje je glasilo:

Da li Ministarstvo finansija planira da inicira određene promjene u zakonodavstvu kako bi decentralizacija zaživjela i ostvarila svoju funkciju u planiranju razvoja lokalnih samouprava? Zašto sam ja ovo pitanje postavio ministru finansija? Dakle, samo kratko ću, poštovaću vrijeme.

Šta je potrebno da bi lokalne sredine planirale svoj razvoj da bi bolje koristile svoje resurse i da bi upravljale sopstvenim resursima? Dakle, potrebno su sredstva. Sredstva u Crnoj Gori su centralizovana, a to je složićemo se glavni protivnik decentralizacije. Ako pogledamo koja sredstva su na raspolaganju lokalnim samoupravama možemo vidjeti da lokalne samouprave imaju četiri vrste prihoda. To su sopstvena sredstva, zakonom ustupljeni prihodi, prihodi od Egalizacionog fonda i iz budžeta države, a šta tu Ministarstvo finansija kontroliše? Kontroliše porez na nepokretnost koji je jedan od izvora prihoda, porez na dohodak fizičkih lica odakle izvire prirez porezu na dohodak fizičkih lica, zatim prodaju zakup imovine, koncesione naknade koje su definisane Zakonom o koncesijama, naknade pri registraciji vozila kroz Zakon o putevima, saglasnost na budžet daje Ministarstvo finansija, saglasnost na plan zapošljavanja, saglasnost na privremenom finansiranju ukoliko nije usvojen budžet. Znamo da Egalizacioni fond kontroliše Ministarstvo finansija, zatim Fond za podršku opštinama. Mišljenje Ministarstva finansija potrebno je i na predloženi nivo i strukturu potrošnje na politiku zarada na kapitalne izdatke na izvore finansiranja. Mjesečno izvještavanje lokalnih samouprava je obavezno na predloženi nivo i strukturu potrošnje, na politiku zarada, na kapitalne izdatke i na izvore finansiranja.

Dakle, potrebno je takođe i kvartalno izvještavanje o neizvršenim obavezama. Ovo sam samo nabrojio u kontekstu toga da je preusmjeravanjem pitanja kojim je došlo vjerovatno greškom i bez znanja ministra finansija zakinjuta jedna rasprava koja je mogla da dovede do nekih konstruktivnih predloga kako da realizacija u narednom periodu zaživi u pravom smislu i kako da je unaprijedimo i ubrzamo. Ja danas ne očekujem od ministra odgovor nego samo skrećem pažnju na to i nadam se da ćemo u razgovoru sa ministrom imati ovu konstruktivnu raspravu na ovu temu. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:55:04)

Zahvaljujem kolega Gutiću.

Mogu vam samo reći kao što ste i vi konstatovali na početku vašeg obraćanja da to nije u nadležnost iz Skupštine već u nadležnosti Ministarstva finansija, ali shvatio sam da ministar ima odgovor upravo na vašoj intervenciji. Koristim priliku upravo da dam riječ i da pojasnim upravo sve ovo što je vas zanimalo.

Izvolite.

NOVICA VUKOVIĆ (23.04.24 13:55:31)

Uvaženi predsjedavajući, uvažene kolege, uvaženi poslanice Gutoviću,

Evo mi smo vam poslali odgovor zaista u skladu onako jeste organizacija javne uprave. I znate da je Ministarstvo javne uprave nadležno za organizaciju funkcionisanja lokalnih samouprava, da uređuje zakone, da je to Ministarstvo koje je krovno Ministarstvo kada govorimo pa čak i na ovo pitanje. Negdje smo zaista, da se ne bismo umiješali sa nadležnostima, što je bio slučaj sa ostalim pitanjima, procijenili zaista i revnosno postali to uvaženom ministru kako biste adekvatno dobili odgovor, ali ono što u ovom trenutku zaista eto ne želim da podijelim, ne želim da u tom bilo kom smislu ostanete uskraćeni za onaj dio što se tiče finansija. Ja sam eto prosto odgovoran, odnosno cijelo Ministarstvo finansija očekujući negdje da ćete se pojaviti da prosto imamo naše mišljenje na ovu temu tako da ću vas ukratko informisati da za sami proces decentralizacije smo odradili jednu kratku analizu što se tiče uopšte nekih nadležnosti dakle, kao prenos nadležnosti, odgovornosti za obavljanje javnih funkcija sa centralne na niži nivo vlasti. Ključno pitanje fiskalne decentralizacije, način raspodjele javnih prihoda i javnih rashoda između centralnog i lokalnog nivoa. Decentralizacija nadležnosti u Crnoj Gori ograničena i lokalne samouprave obavljaju poslove iz oblasti komunalne djelatnosti, vodosnabdijevanja i održavanja javnog prostora dok nemaju značajne nadležnosti u oblasti obrazovanja, zdravlja socijalnog staranja, prostornog planiranja što u zemljama u okruženju nije slučaj.

Dakle, obim nadležnosti lokalne samouprave u Crnoj Gori je značajno manji, a što se može dakle zaključiti ukoliko vam navedem da na primjer predškolsko vaspitanje za infrastrukture i zarade dakle, sve na nivou centralne vlasti bez za Crnu Goru, osnovno obrazovanje takođe, zatim srednje obrazovanje imamo izuzetak od Slovenije i kod nas, primarno i sekundarno zdravstvo, dakle, tu imamo podijeljeno Kosovo, Rumunija, mogu vam i dostaviti kasnije ako vam nije dostavljeno.

Međutim, ono što je ključ i što mi u ovom slučaju dakle možemo da konstatujemo jeste da prosjek prihoda lokalne samouprave u bruto društvenom proizvodu u zemljama jugoistočne Evrope u 2021. godini je iznosio 6,1% dok u Crnoj Gori je na nivou 6,7. Navedeni podaci ukazuju na činjenicu da je učešće prihoda lokalne samouprave u BDP-u Crnoj Gori viši u odnosu na zemlje u kojima je izvršena funkcionalna decentralizacija. Bez obzira na navedeno jedan broj opština u Crnoj Gori se takođe suočava u čemu će u toku odgovora biti više priče sa značajnim finansijskim problemima. Dakle, dug opština po kreditima na 31.12.2023. godine iznosi 107,78 miliona, neizmirenih obaveza 73,12 miliona, poreski dug na kraj godine je 81,31 milion, na tekući poreski dug, odnosi se 36,35 miliona, reprogramirani poreski dug 44,96 miliona. Jedan od velikih problema jeste ogroman broj zaposlenih u opštinama privrednim društvima i javnim ustanovama čiji je osnivač opština i na kraju 2023. godine iznosi 15.869, povećan je za 1064 novozaposlena u odnosu na kraj 2022. godine. Tako da imajući u vidu sve ovo prethodno navedeno proces decentralizacije nadležnosti svakako na nivou odlučivanja treba sprovoditi oprezno i postepeno, ali da funkcionalna analiza treba da prethodi konsolidacija i stabilizacija javnih finansija na lokalnom nivou. Sada je to jedna alarmantna slika ili nešto što Ministarstvo finansija zaista posmatra da u saradnji sa opštinama, a kasnije da vidimo u kom pravcu će to ići jeste regulisanje ovih potraživanja koji imaju centralni lokalni nivo. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 13:59:56)

Zahvaljujem.

Dakle, ovo nije bio tipičan odgovor na poslanička pitanja, ali mislim radi javnosti da je dobro što je uvaženi ministar pojasnio sve ono što je vas zanimalo.

Želite riječ? Molim vas samo kratko, da ne bismo izlazili iz okvira onog što predviđa Poslovnik.

Izvolite.

DAMIR GUTIĆ (23.04.24 14:00:31)

Ono što je posebno bitno je da kažemo, imajući u vidu da opštine, odnosno lokalne samouprave mjesečno izvještavaju oko svih primitaka, izdataka kao i kvartalno o neizvršenim obavezama imajući u vidu da Ministarstvo finansija vrši cjelokupni nadzor nad funkcionisanje Zakona o finansiranju lokalne samouprave onda je velika odgovornost Ministarstva finansija u tom kontekstu i normalno je da ste vi zabrinuti zbog toga, ali niste pomenuli isto da su prihodi opština u prošloj godini čini mi se bili oko 450 miliona eura i da je to velika cifra u dijelu toga da oni mogu sa tim novcem kvalitetnije da upravljaju. Međutim, imamo pojavu da lokalne samouprave hoće da preuzimaju određene nadležnosti kada su u pitanju prikupljanja poreza ili prihodi, a da s druge strane ne preuzimaju odgovornosti. Upravo decentralizacija treba da doprinese tome da lokalne samouprave imaju određene izvore prihoda i da imaju odgovornost u sprovođenju određenih politika prije svega možda oko obrazovanja za zdravstva socijalnog staranja i oko zaštite životne sredine. I u tom dijelu sam mislio da polemišemo u vezi sa ovim pitanjem, ali u nekom drugom obliku ćemo u nekoj sledećoj sjednici.

Hvala, ministre.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:01:26)

Zahvaljujem, uvaženi kolega.

Sada molim uvaženog kolegu Nikolu Milovića da uzme riječ i postavi poslaničko pitanje. Izvolite.

NIKOLA MILOVIĆ (23.04.24 14:01:43)

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, uvažene kolegice i kolege, ministre Vukoviću, Pozdravljam vas, koristim priliku da postavim poslaničko pitanje koje sam vam uputio u pisanoj formi, dali ste pisani odgovor s tim što u ovom poslaničkom pitanju koje sam pripremio za jedan dio samih podataka sam dobio odgovor, a jedan ću vjerovatno dobiti kasnije kad bude izvršen presjek onoga što se tiče državnih preduzeća. Šta sam pitao uvaženog ministra finansija obzirom da smatram da održivost javnih finansija u Crnoj Gori u bitnome zavisi od načina finansiranja lokalnih samouprava, od upravljanja u privrednim društvima kao i od zapošljavanje broja zaposlenih u samim opštinama, privrednim društvima i javnim ustanovama.

Moje pitanje je glasilo: Koliko je trenutno zaposlenih u glavnom gradu, prijestonici, svim opštinama u Crnoj Gori i tražio sam od uvaženog ministra da pripremi odgovor o broju zaposlenih u javnim ustanovama, u samim opštinama, kao i porivrednim društvima koje je osnovala sama opština, kao i u društvenim, odnosno državnim samim preduzećima, za obje kategorije sam tražio prikaz i podatke na 01.03.2024.godine. Takođe, pitao sam ministrada li je do sada utvrđen optimalan broj zaposlenih u opštinama, lokalnim preduzećima i državnim kompanijama, da su eventualno evidentirani sami viškovi zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave, koliki su ti viškovi, u kojim jedinicama lokalne samouprave kao i koliki su viškovi preduzećima o državnom vlasništvu. Takođe, ukoliko postoje viškovi, koji je način njihovog rješavanja, otpuštanje, naknade, proglašavanje tehnoloških viškova i da li je do sada napravljen plan optimizacije Javne uprave kada su u pitanju sve ove kategorije. Takođe, pitao sam i ministra, naravno što građane Crne Gore posebno zanima, a ono o čemu smo govorili kada smo usvajali budžet za ovu godinu, odnosno kada je predlagan budžet za ovu godinu, koliko će to koštati državu Crnu Goru i da li je izvjesno smanjenje javne potrošnje kada su ovi izdaci u pitanju. Smatram da su ova pitanja koja su postavljena od izuzetno velikog značaja kada su javne finansije u pitanju koje znamo da su u velikim problemima posebno kada je u pitanju razlika između naših prihoda i rashoda i tendencije koja ima to je da se povećava i dug lokanih samouprava, da se povećava i dug državnih preduzeća i da je jedan od razloga zbog čega je to danas u državi Crnoj Gori evidentno upravo ne efikasno upravljanje opštinama i ne efikasno upravljanje državnim preduzećima.

Na kraju sami ishod svega toga imamo sistuaciju da Crna Gora mora da se dodatno zadužuje, a to sve građane Crne Gore dodatno košta. Tako da molim ministra da mi odgovori na samo pitanje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:04:52)

Zahvaljujem, poslaniče Miloviću.

Pravo na odgovor im ministar Vuković.

Izvolite.

NOVICA VUKOVIĆ (23.04.24 14:04:59)

Uveženi poslaniče Miloviću, hvala vam na pitanju.

Jeste vrlo goruća tema i kod na u Ministarstvo finansija i sada jednostavno pokušavamo jednom optežnom analizom dođemo zaista do krucijalnih podataka kako bi smo čak i podataka u realnom vremenu. Mi smo ovdje na 31.12. jer zavisimo još uvijek infoirmacije odnosno tačnost podataka i od samih preduzeća i od samih lokalnih samouprava. Oni to dostavljaju Poreskoj upravi i kroz Zakon o završnom računu na kraju 31.marta ćemo imati jasnije definisano o kvartalu koje ste tražili konkretne podatke. Ovdje smo vam dostavili za kraj prošle godine pa eto da uvažite samo tu informaciju zbog ovih prosto okolnosti. Broj zaposlenih u lokalnim samoupravama uključujući privredna društva u ustanovi čiji su osnivači jedinice lokalne samouprave na dan 31.12.2023.godine, iznosi jedinice lokalne samouprave 5.478, javne ustanove 2000, privredna društva 8.391 na ukupnom nivou je 15.869. Što se tiče u vezi reforme Javne uprave i tu se moram opet osvrnuti na Ministarstvo javne uprave zaista u tom smislu naravno da ćemo mi učestvovati, oni su negdje odgovorni u samoj organizaciji Javne uprave za ovaj dio oko optimizacije. Što se tiče dalje kao organ odgovora za ocjenu i praćenje fiskalnih rizika javnih preduzeća u privrednom društvu većinsko vlasništvu države, trenutno svoju analizu podacima ovo kako sam naveo na osnovu finansijskih iskaza i kada govorimo o broju zaposlenih u Sektoru državnih preduzeća za period ovdje smo dali naznaku od 2018.2022.godine, broj zaposlenih u Sektoru državnih preduzeća na nivou 12.359 u odnosu na 2018. godinu uvećana je 1.027 novozaposlenih lica. Ukupan broj zaposlenih na nivou države na nivou 223.744 zaposlenih. Broj zaposlenih je bilježio trend rasta u periodu 2018.2019.godina nakon čega slijedi pad broja zaposlenih u 2020.godini. Dakle, zbog stačaja u nacionalnoj avio kompaniji da bi zatim uslijedio i dalji rad zaposlenih idu 12.359 zaposlenih u 2022.godini. Između ovog, usled osnivanja nove kompanije energetskog sektora, ali rasta zaposlenih u pojedinim kompanijama. Na nivou ukupne zaposlenosti evidentirani je rastući trend u svim godinama, uz izuzetak i izrazito veliki pad zaposlenih 2020, kada je dominantno posljedica negativnih efekata COVID krize. U kontekstu udjela ukupne zaposlenosti, zaposleni u sektoru državnih preduzeća čine udio između 5-6% ukupne zaposlenosti na nivou države uključujući i privatni i javni sektor. Ono čime bi dopunio ovo pitanje, ono što smo na početku izlaganja rekao jeste da paralelno sa MMF-om i Svjetskom bankom imamo dvije tehničke pomoći odnosno ekspertske u dijelu da sa MMF-om radimo na procjeni rizika. Kada govorimo posebno o preduzećima o državnom vlasništvu jer upravo ovo što ste rekli, izdavanje garancija koja država u dijelu finansiranja samih preduzeća je jeda proces koji ja moram reći u prethodnim godinama je bi van kontrole. Zna li na koji način, da vi nemate da pratite keš flou samo preduzeće da nas on informiše što ja sada insistiram da bude na kvartalnom nivou i tu zahtjevam od MMF-a tu stratešku da na najbolji način definišemo modele, kako ćemo pratiti jer do sada je situacija bila da vi budete prosto iznenađeni, da vas udarna likvidnost zadesi u zavisnosti od toga da li određeno preduzeće može u datom trenutku da servisira svoje obaveze ili ne. To je nešto što je sa centralnog nivoa meni prosto nedopustivo. Zato smo u tom smislu krenuli jednu dublju analizu gdje ćemo zahtjevati od 50 preduzeća koliko ih ima na nivou u državnom vlasništvu, da jednostavno imamo praksu praćenja njihovog rada i izvještavanja kroz sistem pokazatelja i svih onih aspekata i primarnih i strukturnih pokazatelja i likvidnosti, kako bismo apsolutno na pravi način bili informisani o stanju u tim preduzećima. Sa druge strane je projekat sa Svjetskom bankom koji takođe pomaže u tom dijelu da bismo na najbolji način upravljali ovom temom. Zahvaljujem se.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:10:11)

Zahvljujem, uvaženi ministre.

Pravo na komentar ima poslanik Milović.

Izvolite.

NIKOLA MILOVIĆ (23.04.24 14:10:17)

Zahvaljujem uvažni potpredsjedniče, poštovani ministre, građani Crne Gore. Hvala vam ministre na pisanom odgovoru i slažem se sa onim što ste sami zatekli, a to je da nemate presjek stanja kada su u pitanju državna preduzeća. Nemate u realnom vremenu, potrebno je vrijeme da ga dobijete i ja od vas to očekujem, Vi ste koliko ja znam profesionalac u tom dijelu i uvijek za one informacije koje su neophodne, kada ste u Parlamentu vi nam ih dostavljate. Vidim da pripadate jednoj mogu slobodno reći realnoj školi ekonomije, nadam se da se toneće promijeniti odnosno na političku sada situaciju koja je za to vezana jer znam iz kojeg sektora dolazite. Moram da kažem jednu stvar ministre. Ove podatke koje ste mi dostavili kada je lokalna samouprava u pitanju su alarmatni, alarm se odavno upalio.

Građani Crne Gore, kao što je ministar rekao u jedinicama lokalne samouprave u opštinama, u javnim ustanovama koje su osnovani i privrednim društvima u Crnoj Gori, imamo nevjerovatne podatke kada su u pitanju pojedine opštine. Uzeću primjer najvećeg rekordera a to je Opština Budva, građanke i građani Crne Gore i moji sugrađani Budvani u gradu Budvi je u jedinici lokalne samouprave u opštini zaposleno 495 ljudi, u javnim ustanovama 331 čovjek, i u privrednim društvima koje je osnovala opština 850 ljudi, ukupno 1.676 zaposlenih i to nebi bio nikakav slučaj niti bi bio bilo kakav problem, da imamo jedno kvalitetno upravljanje, da imamo kvalitetan servis i pružanje usluga i građanima i preduzećima i samim turistima. E sad pazite ovo u četiri javne ustanove u tome gradu muzeji i galerije, Grad Teatar, biblioteka i dnevni centar zaposleno je 331 čovjek, u osam javnih ustanova u Podgorici zaposleno je 284 čovjeka, u gradu koji ima 180 hiljada stanovnika, što znači da je u četiri javne ustanove u Budvi zaposleno isto koliko zajedno u Baru 95, Bijelom Polju 98 i Nikšiću 211. Ovo su poražavajući podaci. Sa druge strane mi bi trebalo da dobijemo nevjerovatnu kulturu i da grad Budva stvarno bude evropska prijestonica kulture. Pazite dalje, gdje je na žalost Budva još rekorder, u jedinicama lokalne samouprave, kakda izuzmemo Podgoricu, Budva je grad u kojem je najviše zaposleno ljudi 495. Grad koji u tom dijelu treba da pruži najveći mogući servis svim ovim segmentima. Pazite sada ovo, u privrednim društvima, u 11 privrednih društava u gradu Budvi je zaposleno 850 ljudi. Kada saberete najveće opštine i najveću opštinu Nikšić koja je bila najveća opština u bivšoj Jugoslaviji, kada saberete Nikšić o tome dodate Bijelo Polje ostaje još mjesta i za Kolašin i 80 zaposlenih i tek ćete doći na nivo od 850 zaposlenih. Ovo su vam alarmantni podaci, ovo ne smijemo da dozvolimo. Nemam problem da postoji da su ljudi zaposleni, ali moraju da budu nevjerovatan servis i građanima i privredi i samim turistima. Zašto? Zato što ovaj grad na plate koje su ljudi stalno zaposleni, ovdje nema ugovoraca, mogu misliti koliko bi ih još bilo, što znači da kad bi smo ovo sabrali izašli bi na preko 2 200 zaposlenih u opštini Budva, čime se približavamo kompletnoj Podgorici.

Naravno, to može uticati na smanjenje i njenog fiskalnog kapaciteta i na situaciju da Budva vrlo brzo može doći u poziciju da ne može da izvršava svoje obaveze. Zna li zašto? Zato što ovih 1 676 ljudi i preko 500 ugovoraca grad Budvu košta 10 miliona godišnje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:14:52)

Zahvaljujem uvaženi poslaniče Miloviću.

S obzirom na to da imate dva poslanička pitanja, molim Vas, da postavite i drugo. Izvolite.

NIKOLA MILOVIĆ (23.04.24 14:15:04)

Poštovani potpredsjedniče, poštovani ministre,

Još jedno pitanje za Vas i mislim da je vrlo bitno u odnosu na situaciju u kojoj se Crna Gora nalazi na kraju 2023.godine, a koja je izraz kontinuiteta koji se dešava od 2020.godine.

Uvaženom ministru Vukoviću postavio sam sledeće poslaničko pitanje:

Svjedoci smo značajnog pada stranih direktnih investicija u Crnoj Gori koji su po podacima Centralne banke na kraju 2023.godine su bile nize za skoro 50% u odnosu na prethodnu. Šta ste do sada preduzeli kada je u pitanju građenje stimulativnog investicionog ambijenta? Da li ste donijeli neki program za smanjenje sive ekonomije? Da li ste uspjeli da naplatite bar dio poreskog duga koji i na nivou državnih preduzeća i lokalnih samouprava ima tendenciju rasta, kao što sam rekao? Koji su to novi investicioni projekti koje ste započeli u Crnoj Gori? I ono što je meni ključno, takođe, pitanje u odnosu na ovo, koji su to investitori koje ste privukli za ulaganje u Crnu Goru, odnosno u našoj Crnoj Gori?

Sami znate da su strane direktne investicije jedan od bitnih faktora rasta i razvoja Crne Gore. Sami smo svjesni da su one imale značajan udio u prethodnom periodu kada je u pitanju ekonomski rast Crne Gore. Imam osjećaj, a u tom dijelu me potvrđuje i sama statistika da se nešto čudno dešava kada su u pitanju strani investitori i zbog toga Vas molim da mi date odgovor na ova pitanja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:16:38)

Zahvaljujem.

Pravo na odgovor ima ministar Vuković. Izvolite.

NOVICA VUKOVIĆ (23.04.24 14:16:43)

Uvaženi poslaniče Miloviću, hvala Vam i na ovom pitanju.

Negdje ću najprije da prenesem utiske prosto sa posjete studijske, odnosno poslovne koje smo imali u Vašingtonu, gdje su očekivali da sve ovo što je urađeno i onako mogu reći da zaista iz onako potpuno jednog jasnog i decidnog stava, jer smo imali susret i sa MMF-om i sa Svjetskom bankom, sa investitorima i sa bankarima, doživljavaju Crnu Goru, neću citirati do kraja, da su rekli da u posljednje vrijeme i po prvih puta, ali da zaista kao i jednog kredibilnog partnera konačno. Ono što su akcentovali jeste da ta stabilnost koja je sada prosto na sceni koju oni znaju da odgovorno ponašanje prosto je njima signal da mogu da dođu sa svojim investicijama i da budu partneri Crnoj Gori za sve ono što Vlada ili prosto Crna Gora generalno kao država prepozna da je njen interes. Zato na početku godine i rebalansa i ispitivanja domaćeg .. i Zakona o budžetu i kasnije izlazak su prosto preduslovi bili da se pravi jedan stabilni ambijent u koji prosto možemo da pozovemo investitore i da pokažemo jednu odgovornost na svaki način. Poboljšani međunarodni ugled, pored ekonomskih pokazatelja, ključni elementi koji opredjeljuju namjeru svakog ozbiljnog investitora da svoj novac uloži u državu jeste, između ostalog, i pomjeranje rejting ocjene, standardni sss sa aspekta singl b stabilan na singl b pozitivan. Takođe, bili smo u radnoj posjeti u Americi gdje su iskazali zadovoljstvo kontinuiteta prosto kretanja ekonomskih prilika u Crnoj Gori što negdje da ne prejudiciram ali na kraju godine tekuće imaćemo ponovo slanje informacija i negdje očekujem zaista i pomjeranje za još jedan stepen kada govorim o rejting ocjeni što je svakako, složićete se, za investitora jednog od ključnih pokazatelja.

Krajem godine je Vlada usvojila, u decembru 2023., program za suzbijanje neformalne ekonomije u Crnoj Gori i cilj programa je bilo smanjenje učešća neformalne ekonomije u GDP-u. Ona je u 2022.godini iznosila 20,6 bruto društvenog proizvoda ili 3,9% manje u odnosu na 2014.godine. Svrha samog programa sa najvećim dijelom odnosi se na smanjenje neformalnosti kod registrovanih preduzeća i preduzetnika, uključujući i prvenstveno izbjegavanje plaćanja punih poreskih obaveza, prijavljivajući dijela zarade zaposlenih, pružanje neregistrovanih usluga i slično. Program će donekle obuhvatiti mehanizam smanjenja nelegalnih aktivnosti koji takođe utiču na niže prihode budžeta i niži ekonomski rast od potencijalnog. Prema posljednjem istraživanju Privredna komora Crne Gore takođe u poslovnom ambijentu siva ekonomija, nelojalna konkurencija, nedostatak radne snage, kao i neadekvatna zakonska rješenja predstavljaju još takođe jedan otežavajući momenat kada govorimo o biznis barijeri. Tako da je u samom programu definisana podrška fer preduzetništva u tranziciji u formalnu ekonomiju. Isto se odnosi na suzbijanje nelegalnog poslovanja, realizacija ovog cilja će se sprovoditi kombinacijom stimulativnih mjera i aktivnosti odvratanja. Stimulativne aktivnosti se odnose na posticanje registracija neregistrovanih biznisa i neformalno zaposlenih, što podrazumijeva smanjenje nelojalne konkurencije i fer utakmice među preduzetnicima.

Progresivna primjena kazni sa povećanjem kazni za lica koja ponavljaju isti prekršaj. Takođe, vidjeli smo negdje jednu mjeru koja će doprinijeti suzbijanju kroz program sive ekonomije i kroz samu stavku ona je inicijalno postavljena kroz pet stubova, a to je unapređenje poslovnog ambijenta korz pojednostavljenje poreske administracije i smanjenje nameta, podrška fer preduzetništvu i tranziciji u fomralnu ekonomiju, transformacija neprijavljenih radova u formalnu zaposlenost sa većim fokusom na mlade žene i zelena radna mjesta, unapređenje elektronskih usluga i javne uprave, institucionalnog okvira i administrativnih kapaciteta uz smanjenje neformalne ekonomije i smanjenje društvene prihvatljivosti, takokđe kada govorimo o neformalnoj ekonomiji.

Kada govorimo konkretno o investitorima negdje cilje Vlade je bio da agenciju za investicije zaista postavimo na pravo mjesto i da ona bude prepoznata kao agencija gdje će investitori na samom početku interesovanja za Crnu Goru dobiti sve moguće podatke koje će im na najbolji način olakšati investiciju i olakšati im sami program ulaska kada govorimo o njihovim plasmanima. Kroz rad Vlade, a negdje eventualno, radi investicije imamo ekonomski dijalog između Sjedinjenih Američkih Država i Crne Gore sa njihovom Privrednom komorom gdje su grupe investitora već u procesu apliciranja i razgovora sa samim predstavnicima iz agencije. Saradnja sa Francuskom koja je iskazala veliko interesovanje za jačanje privredne saradnje kompanija SDF Energy, zatim njemački privrednici radna posjeta delegacije njemački privrednik Istočne Evrope, oblast energetike telekomunikacije infrastrukture.

Ono što je ključ takođe ulazak 250 investitora kroz emisiju obveznica Crne Gore koja je bila u mjesecu martu, neke od najznačajnijih, pored američkih imamo britanske iz kontinentalne Evrope i neke bih naveo a to su: Iton vans tiroul, Bleck rock pinko, Bluebein, Džepi Morgan investicioni fond, Velington i tako dalje. Hvala.

PREDSJEDAVALA BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:23:52)

Zahvaljujem ministru Vukoviću. Prvo na komentar ima poslanik Milović. Izvolite.

NIKOLA MILOVIĆ (23.04.24 14:24:02)

Dali ste odgovor u mjeri u onoj mjeri u kojoj ste mogli da date. Mislim da ste ovo posljednje trebali možda da izbjegnute, jer oni ljudi koji su došli kao investitori u Crnu Goru kroz emisiju obveznica, mi smo njihovi dužnici, oni su investitori koji su dobili određenu kamatu i oni znaju zbog čega su tu na naša pleća je 750.000.000 eura.

Evo, da se vratim na ovo, što je bilo moje poslaničko pitanje, a to je da definitivno period od 2020.godine je obilježio pad stranih direktnih investicija i da je upravo razlog za pad stranih i direktnih investicija nepovjerenje koje oni iskazuju prema nama u kontinuitetu.

Osnovni uzrok toga je prvenstveno politička nestabilnost i neizvjesnost koja obilježava kompletan period od četiri godine. E, sada kada bih povezoao prvo moje poslaničko pitanje o broju zaposlenih u lokalnim samoupravama i državnim preduzećima i danas neki od stranih investitora dobije informaciju koju sam saopštio, a on zna sa čim se suočava kada je u pitanju neefikasna znači sama administracija. Pa, ko će doći da uloži u Crnu Goru kada zna da mu je potrebno ogroman broj koraka, ogroman broj procedura i kada zna ono što on želi da uradi može mnogo efikasnije da uradi na nekom drugom mjestu. To je osnovni razlog zašto oni izbjegavaju Crnu Goru i ono što je najgore od svega što je u stranim direktnim investicijama jedini poraz koji je zabilježen upravo poraz same nekretnine. Šta to znači? Da mi nemamo novih preduzeća, da mi nemamo novih biznisa i da nemamo onih biznisa koji zapošljavaju novu radnu snagu i koji stvaraju nova radna mjesta. A jedan od razloga zbog čega se to dešava je upravo potpuno pogrešan ekonomski model koji se vodi u Crnoj Gori u prethodne dvije godine, a to je populističko potrošački model ministre. To je situacija da mi dajemo građanima obmanu u bolje da žive sa manje rada, da mogu bolje da žive, tako što će Vlada u administrativnim mjerama povećavati plate i povećavati penzije i sve je to u redu. Niko nema ništa protiv ideje da se povećaju plate ili penzije, ali plate i penzije moraju da se zarade. Ne možemo da ih pozajmljujemo i ne možemo administrativnim mjerama da uvodimo povećanje životnog standarda. Znaete zašto? Zato što će vam se manifestacija tih povećanja plate i penzija odraziti na neko novo zaduženje i neko novo skuplje zaduženje koje ćemo imati u narednom periodu, pa na naša pleća neće biti samo 750.000.000 nego još dodatnih 750.000.000 eura. Znači, ministre realna ekonomija, ja se zalažem kao i profesor Ekonomskog fakulteta, kao i neko u tom dijelu naše ekonomije prepoznat kao realan ekonomista za ono što je realna ekonomija. Mislim da i vi pripadate tom dijelu ekonomije, ali me negdje čudi kada olako dolazimo kroz dio nekih obećanja koje se odnose na sve to. I to nije stimulativan sami ambijent, a slaže se da treba da skinemo neki dio koji se tiče samog poreskog opterećenja i zbog toga vas molim ministre, potrebna nam je ozbiljna strategija privlačenja stranih direktnih investicija u Crnoj Gori. Potrebna nam je ozbiljan pristup u odnosu na ljude koji upravljaju svim tim procesima, ali ono što je potrebno građanima Crne Gore ministre, da dođete u Skupštinu i da ovdje, kao što ste danas saopštili, saopštite građanima Crne Gore na koji način ćete ostvariti programe Evropa sad 2, da to ne saznajemo da ste bili na sastanku u Vašingtonu sa Međunarodnim monetarnim fondom, Svjetskom bankom, našim prijateljima koji su ovdje sa nama razgovarali i koji su upravo suprotno rekli od onoga što ste vi saopštili, koji su nas zamolili kao Međunarodni monetarni fond ne dirajte doprinose za penzije, ne dirajte u Fond PIO, jer postoji ozbiljna šansa da ste u potpunosti sruši koncept međunarodne solidarnosti i da država Crna Gora bude u ozbiljnim finansijskim problemima. Ne smijemo to dozvoliti i siguran sam da nećete to dozvoliti, zato što cijenite napore generacija u prethodnom periodu koji su vrijedno uplaćivali u Fond PIO i ja i vi zajedno sa njima, jer nikome se ovdje u Crnoj Gori ne daju penzije, nego su ti ljudi zaradili penzije i oni dobijaju ono što je njihova višedecenijska ulaganja i vjerovanje u ovaj sistem i u državu Crnu Goru. Zato vas molim dođite i pojasnite građanima kako će dobiti veće plate. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:28:55)

Zahvaljujem, poslaniče Miloviću. Ako je u funkciju objašnjenja evo kolega, upravo danas imaju širok stepen tolerancije, ja vas molim da uzmete riječ i objasnite. Izvolite.

NOVICA VUKOVIĆ (23.04.24 14:29:23)

Ovaj dio što se tiče investitora kroz samu emisiju obveznica. Vi znate odlično da oni definitivno interesovanje ne bi pokazali ni po kamatnoj stopi koliko god da je bila u koliko vjeruju u državu i političku stabilnost koju Crna Gora zaista ima u ovom trenutku, a to je na kraju ona izvedena kamatna stopa pokazala gdje smo zaista na kraju dobili taj efekat koji je, siguran sam bio prijatno iznenađenje za sve, bez obzira što govorimo o potrebama budžeta, a ne o zaduživanjima ad-hoc. Mi smo i kroz Zakon o budžetu i kroz čitavu strategiju najavili da je to za obaveze koje trebaju da se servisiraju u ovoj godini i za isključivo taj segment i onaj drugi za infrastrukturne projekte, odnosno za upravo stvaranje dodatne ekonomske vrijednosti odnosno kapitalni budžet.

S druge strane nova mogućnost sa grantovima 240.000.000 po kamatnoj stopi od 1% i šestomjesečni Euribor kredita 200.000.000 su upravo rezultat tih napora i te stabilnosti o kojoj govorimo, jer sigurni smo i naši ino partneri i zaista imamo podršku od njih, zaista postave zahtjevne taktove koje moramo realizovati da bi upravo došlo do bismo isplivali, odnosno da bismo dobili garant od 200.000.000 eura.

Sami porast penzije za početak godine koji smo najavili, koji se desio, odnosno znate da je odgovorno postupanje bilo kada smo govorili o efektima u budžetu da smo tu nove izvore prihoda definisali, oni se servisiraju sve obaveze koje nastaju u ovoj godini iz tekućih prihoda, znate da makro-ekonomski okvir koji pokazuje nezvanični podaci, jer još uvijek nije izašao mart mjesec porez na dobit pravnih lica 32,5 miliona, veći porez na dohodak fizičkih lica 3,3 miliona veći doprinos u iznosu od 10.000.000 veći su na osnovu konzervativnog pristupa kod pravljenja makro-ekonomskog okvira su iznad plana.

U tom smislu uvođenje novih elemenata kada govorimo o prihodnoj strani da se napravi ambijent fiskalne odgovornosti iz kojeg su servisirane penzije, tako da upravo i moj intervju u Vašingtonu nije ništa novo. Siguran sam da i svi vi i da cijela javnost Crne Gore je potpuno razumljela da nema ukidanja doprinosa, da nema ukidanja Fonda PIO, apsolutno je to tema, zato mi je nevjerovatno da uopšte na tu temu može neko da pomisli nego je ono što je cilj i što su već zemlje u okruženju uradile, a što mislim da zaista i Crna Gora jeste stavljanje Fonda PIO na veći nivo, odnosno dobijanje uloge Fonda PIO u pravom smislu riječi ono što je fond, a to je njegov razvoj, ne nikako neka drugačija reorganizacija, a kamo li da govorimo o ukidanju, jer servis građana, njihove zarađene penzije to je prosto nešto što je obaveza države i to će apsolutno biti tako. Mi govorimo o razvoju, o uvođenju novih stubova, a u sami sistem Fonda, ono što sve zemlje u okruženju imaju što je Makedonija uradila 2006. godine, što je Srbija uradila deset godina unazad, što je Slovenija uradila i prije dvije decenije. Dakle, apsolutno nesmetano funkcionisanje servisiranja obaveza, to je i obaveza države i tu jednostavno građani znaju da su mirni. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:33:03)

Zahvaljujem.

Nemate pravo. Proceduru, naravno. Izvolite.

NIKOLA MILOVIĆ (23.04.24 14:33:15)

Obraćam se vama, potpredsjedniče, bez namjere da na bilo koji način zloupotrebljavam poziciju poslanika u smislu toga. Mislim da ministar nije na adekvatan način shvati ono što je bilo moje dodatno pitanje pod kojim ste podveli i mogućnost da ministar odgovori. Svakako pozivam još jednom ministra, ako ima dodatne informacije koje su vezane za ono što postoji u odnosu na prethodna dva mjeseca, da dođe u Skupštinu Crne Gore i to saopšti. Zbog čega je problem da mi tri mjeseca čekamo da ministar sa svojim timom dođe i saopšti sve ove podatke i da umiri građane Crne Gore, da umiri nas kao poslanike i kaže - da, gospodo, građani Crne Gore, mi imamo ideju, imamo odakle to da isfinansiramo i na taj način će doći do toga. Sve ovo drugo je samo odlaganje nečega što predstavlja, vjerujte mi, nešto što je klasična obmana kada je u pitanju funkcionisanje samog sistema.

Zato molim vas, predsjedavajući, da vi utičete kao neko ko je na čelu sada Skupštine, odnosno čiji je potpredsjednik, da se ispoštuje poslovnički dio koji se tiče toga da može ministar da dođe potpuno slobodno. Mi smo ekonomisti. Uostalom, ne razgovaramo o nekim drugim zemljama. Razgovaramo o Crnoj Gori, građanima Crne Gore i njih to zanima. Ne vjerujem da će biti problema da se ministar odazove tome i da ćete vi isto, takođe, dati podršku i dignuti ruku da ministar dođe i da nam to pojasni. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:34:40)

Zahvaljujem.

Naravno, postoji institut poslaničkih pitanja, tu je ministar da odgovori i možete da iskoristite i ovu priliku.

Sada molim poslanika Adrijana Vuksanovića da uzme riječ i da postavi poslaničko pitanje.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (23.04.24 14:34:51)

Hvala vam, potpredsjedniče Pejoviću.

Uvaženi ministre Vukoviću, na osnovu Poslovnika Skupštine, članova 187 i 188, postavio sam vam pitanje u ime brojnih firmi u Crnoj Gori koji se suočavaju s jednom ozbiljnom problematikom. Želim iskoristiti ovu priliku da u njihovo ime, a u interesu i njih i čitave privrede i ekonomskog ambijenta dobijem odgovor od vas. To je da se brojni privredni subjekti u Crnoj Gori suočavaju s problemom povrata PDV-a.

Ovo pitanje sam vam postavio, a vi ste mi odgovorili u pisanoj formi, kako to Poslovnik i predviđa. Danas kada vam i kroz ovu formu upućujem to pitanje, 23.04, a pitanje i vaš odgovor su mediji objavili prije 12 dana, i nemam ništa protiv. To samo govori da je pitanje aktuelno i da postoji veliki interes za rješavanjem ovog problema. Jer, ovom problematikom mi ne utičemo stimulatивно na biznis ambijent već suprotno. Brojne firme se suočavaju s ovim pitanjem, a neke još od 2021. godine čekaju na povrat PDV-a, odnosno na ta sredstva koje država treba da im omogući i da im vrati. Vi znate koji je zakonski okvir da im se vrate ta sredstva, a prolaze godine i oni su prinuđeni da podižu kredite, odnosno da se kreditno zadužuju kako bi nastavili svoje poslovanje. Hvala vam. Nastaviću dalje na osnovu vašeg odgovora s polemikom.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:36:59)

Zahvaljujem, uvaženi kolega.
Pravo na odgovor ima ministar Vuković. Izvolite.

NOVICA VUKOVIĆ (23.04.24 14:37:06)

Hvala.

Uvaženi poslaniče Vukoviću, ne mogu više nego da se složim s vama. Zato je i cijela reorganizacija Poreske uprave s novim menadžmentom i uopšte pravljenje jednog novog ambijenta nešto što je posebno bilo u fokusu i ove administracije Ministarstva finansija. Smatram da je, kada govorimo o povraćaju PDV-a, negdje u prethodnom periodu to bio problem privrednicima gdje pored svojih likvidnih sredstava koja su zarobljena bila godinama nisu u mogućnosti da servisiraju sve svoje obaveze već da moraju da izađu kod komercijalnih banaka i da neki način pronađu rešenje svog problema.

Zato je poseban fokus bio i novog direktora Poreske uprave gospodina Laketića, takođe sa svojim timom i već postavljenim pomoćnicima, negdje onaj period kada sam bio koordinator dok se nije postavila nova uprava. Upravo brza ta reakcija kako bismo na najbolji mogući način postavili jedno od ovih gorućih pitanja koje je već nastalo negdje 2020. i 2021. godine, čak neki podatak da postoje rešenja koja su bila i ranije gdje nije bilo servisiranja i povraćaja PDV-a. Došli smo do situacije da smo za ovaj period od tri, četiri mjeseca mi regulisali i vratili oko 43 miliona po ovom osnovu.

To je i te kako tema. Vrlo fokusirano cijela Poreska uprava i za što bolju realizaciju ovih rešenja. Jedno od njih je da na osnovu procjene rizika samog preduzeća više nema potrebe da ulazimo u trošenje onog zakonskog roka 30-60 dana već da ima u obavezi za pet godina da izađe na teren i da ukoliko nema nikakvih izazova preduzeća, ukoliko servisira svoje obaveze redovno, nema potrebe više da ulazi u tu zonu kašnjenja kakvo je bilo unazad godinama. Prepoznali smo ovdje da privreda na ovaj način treba da ima potpuno drugačiji tretman. Tako da već imamo i rezultate te reakcije. Kao što sam vam rekao, samo period unazad koliko je bilo kašnjenja za 2021. i 2022, a 2023. godine je servisirano 43 miliona i bukvalno je to neki tempo koji postižu kolege kako bismo došli do onog željenog cilja, a to je realizacija zahtjeva koje čekaju na nivou nule. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:40:04)

Zahvaljujem, ministre Vukoviću.
Pravo na komentar ima poslanik Vuksanović. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (23.04.24 14:40:11)

Hvala vam, ministre Vukoviću.

Hvala vam i na želji da se riješi ovaj problem. Drago mi je da smo ga zajednički prepoznali. Pozdravljam ove promjene u modalitetu postupanja kako bi došli do odgovarajućih rešenja. Jer, mi na ovaj način imamo situaciju da zdrave firme, firme koje su izmirile sve svoje obaveze prema državi dolaze u ovu problematiku i da bi nastavili svoje poslovanje moraju se kreditno zaduživati. Vi ste član Vlade koja je dominantno ekonomske orijentacije, po riječima prvog ministra među vama. Svima nam je u interesu da

osiguramo dobar poslovni ambijent koji će stimulatивно djelovati na one privredne subjekte koje zdravo posluju, a ne da ih dovodimo u situaciju u kojoj moraju tražiti neka alternativna rješenja. Važno je institucionalno riješiti ovaj problem na korist i naših građana i privrednih subjekata, odnosno na korist svih nas. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:41:31)

Zahvaljujem, uvaženi poslaniče Vuksanoviću.

Sada molim poslanika Mirsada Nurkovića da uzme riječ i postavi pitanje. Izvolite.

MIRSAD NURKOVIĆ (23.04.24 14:41:48)

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine gospodine Pejoviću, uvaženi ministre gospodine Vukoviću, uvaženi građani Crne Gore,

Na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavio sam ministru Vukoviću sledeće pitanje:

"Molim vas da mi dostavite informaciju i obrazložite postupak, odnosno način raspodjele novčanih sredstava po opštinama opredijeljenih u skladu sa Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu, koja se realizuje posredstvom Uprave za kapitalne projekte, a u vezi s zaključkom Skupštine Crne Gore povodom donošenja navedenog zakona, Službeni list Crne Gore br. 124/23 koja se odnosi na program 17020 - realizacija putne infrastrukture i niskogradnje, program 17,020K04 izgradnje lokalne infrastrukture. Aktivnost 17020K04002 pomoć lokalnim upravama u rešavanju infrastrukturnih problema. Dakle, lokalni putevi gradske saobraćajnice, trgovi, šetališta i ostalo.

Obrazloženje ovog pitanja ću koncipirati kroz zaključak Vlade. Dakle, Vlada je u svom zaključku, dakle ne zaključak Vlade nego zaključak Skupštine kojim je Skupština prilikom usvajanja Zakona o budžetu obavezala Vladu zaključkom gdje se kaže: U dijelu obrazloženja Zakona o budžetu Crne Gore za 2024.godinu u okviru aktivnosti 17020K040002 pomoć lokalnim upravama u rešavanju infrastrukturnih problema lokalni putevi, gradske saobraćajnice, trgovi, šetališta i ostalo u polju opis projekta dodaje se novo obrazloženje i glasi: višegodišnji projekti koji se realizuju u kontinuietetu, projekti izgradnje lokalne infrastrukture realizuju lokalne samouprave izuzev već započeti projekat koje realizuje Uprava za kapitalne projekte. Sredstva planirana kapitalnim budžetom za 2024.godinu odnose se na izradu i reviziju projektne dokumentacije, zatim izvođenje radova za projekte izgradnje, rekonstrukcije i adaptacije lokalnih puteva kao i gradskih saobraćajnica shodno iskazanim prioritetima lokalnih samouprava.

Dalje obrazloženje ovog pitanja temeljim na činjenici da smo prilikom usvajanja budžeta na kraju 2023.godine, a za 2024.godinu na sjednici Odbora za ekonomiju finansije i budžet uložili određene amandmane koji su naravno tada bili odbijeni uz konstataciju, podsjećam vas, a postoje i scenogramski video zapisi da je rečeno da će se dio tih amandmana koji su podnešeni, a odbijeni realizovati upravo kroz kumulativnu stavku za ove projekte kako je navedeno. Međutim, to što je tada rečeno izostalo u daljoj raspodjeli sredstava i u tome sam našao za shodno da postavim upravo ovo pitanje. Očekujem odgovor koji sma zaista pročitao u jednom dijelu, ali bez konkretnih podataka. Toliko za sada.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:45:14)

Zahvaljujem, uvaženi kolega.

Pravo na odgovor ima ministar Vuković.

Izvolite.

NOVICA VUKOVIĆ (23.04.24 14:45:19)

Hvala na pitanju.

Zakonom o budžetu kako ste i naveli u 2024.godini, dakle u okviru opredijeljenih sredstava u Upravi za kapitalne projekte opredijeljeno je za izvođenje radova za projekte izgradnje, rekonstrukcije, adaptacije lokalnih puteva i gradskih saobraćajnica shodno prioritetima koje su iskazivale same lokalne samouprave do nivoa 20 miliona eura. U prethodnoj godini to je bilo na nivou 12,9 miliona i na taj način smo prepoznali, povećali koliko je u mogućnosti onog realnog prihvatljivog da se taj nivo nađe dakle u budžetu uvećan za ovih sedam miliona koliko je i dato.

Ključno je razumjeti da nije dakle moguće bazirati očekivanje jer će država na centralnom nivou dakle uspjeti da zadovolji sve potrebe iz zahtjeva koje imaju lokalne samouprave u ovom dijelu i tu smo negdje uticali da upravo kroz sve ono dok se donosi Zakon o budžetu i sve ono što je bio izazov moj lični kolega koji su radili kroz kapitalni budžet i uvaženi kolega Paunović i uvažena kolegice Jovetić gdje smo sve pokušavali da nađemo na najbolji način mogućnost kako da izađemo svim opštinama u susret i kako da uvrstimo sve one projekte. Na kraju je jednostavno to iziskivalo da uključujući izmjenu onog zakona o lokalnoj samoupravi gdje smo dobili deset miliona također prepoznali, pa smo i ta sredstva negdje obojali ovim djelom da mogu da koriste za infrastrukturne projekte i tada smo uključujući i amandmane pa na taj način smo apsolutno i tu bili u obavezi da prepoznamo, a ovamo sa druge strane bio nivo od 20 miliona eura. Tako je uprava zajedno sa nama definisala da oni projekti koje imaju stepen zrelosti, a koje obaveze su preduzete u 23.godini koje su morale da se servisiraju, na taj način smo napravili tu neku segregaciju po opštinama kako bismo najveći mogući stepen zadovoljstva kroz ove infrastrukturne projekte na lokalnom nivou uvažili za ovu godinu i napravili pomak neki kada govorimo o tom dijelu ulaganja kroz samih opština.

Da bismo sve nas i vas i građane na najbolji način informisali onda smo prosto na sjednici Vlade 28.marta na Predlog Ministarstva finansija - da bismo još bolje reagovali za narednu godinu donijeli smo odluku o izradi kapitalnog budžeta. Ona je usaglašena sa Sekretarijatom za zakonodavstvo pa ubuduće će u sve lokalne samouprave biti dužne da svak novi kapitalni projekat za koji smatra da je spreman za implementaciju kandiduju u skladu sa jasno definisanim procedurama i tek nakon evaluacije od strane komisije i konačne odluke Vlade u skladu sa raspoloživim finansijskim prostorom mogu biti uvršteni za finansiranje iz kapitalnog budžeta. Navedenim će se postići veći nivo transparentnosti potrošnje i raspodjele budžetskih sredstava, ali i maksimalno smanjiti prostor da se u kapitalni budžet nađu nezreli projekti tj. oni koji nemaju spremnu tehničku dokumentaciju ili riješenu eksproprijaciju što je problem godinama unazad i zbog čega su rezervisani dio sredstava, a stepen realizacije na ovaj način je niži od onog koji je očekivan dakle, kada govorimo o ovom iznosu. Samim tim pojačali smo u samoj organizaciji i Ministarstvo finansija odjeljenje koje prati infrastrukturne projekte. Maksimalnu pomoć da je lokalnim samoupravama u saradnji sa Upravom za kapitalne investicije kako bi stepen realizacije bio mnogo veći i on jeste na nivou ovog kvartala u odnosu na kvartal prethodne godine bilježe se pomaci. Eno sad napravili smo pravu mjeru monitoringa i kroz ovu odluku dakle spriječili smo sve ono što može da zbog snage volje ili želje da se uključi neki kapitalni projekat, a da nema realno mogućnost realizacije u tekućoj fiskalnoj godini na ovaj način ograničimo kako bismo dozvolili da nam nivo sredstava koji je fiskalno opredijeljen za ovu namjenu bude zaista na pravi način upotrijebljen da one projekte koji su na nivo zrelosti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:50:00)

Zahvaljujem.

Pravo na komentar ima poslanik Nurković.

Izvolite.

MIRSAD NURKOVIĆ (23.04.24 14:50:08)

Uvaženi ministre,

Znate kako prije svega očekivao sam i nešto više od podataka vezano za raspodjelu samih sredstava po opštinama. Imamo tu još jednu činjenicu dakle, kumulativna stavka je bila predviđena na 15 miliona i 100.000 eura. Vi ste rekli zaključkom je to negdje do 20 miliona eura i vi ste negdje čini mi se opredijelili preko 19 miliona eura u ovom momentu za lokalnu infrastrukturu i sve ovo ostalo da ne nabrajam ponovo, ali međutim moram zbog javnosti već i sledeće. To je i razlog samog ovog pitanja, jer ministre, ne boli nas što je malo, nego nas boli što nije pravo, a nije pravo sledeće ministre i pretpostavljam da je nedje u lancu čitavom prije vas negdje se ispustila ta informacija, vjerujem da niste obratili pažnju na sledeće: Berane 2.200.000 eura, Plav 950.000 eura, Gusinje 250.000 eura, Petnjica dakle, jedna od najnerazvijenih opština kojoj je potrebno mnogo više svega 150.000 eura, Bijelo Polje - jedno veliko Bijelo Polje koje je treće po veličini u državi 600.000 eura, Kolašin milion i po, Mojkovac 1.300.000, Tuzi pet i po miliona eura i ono što je nas zaboljelo jeste činjenica da je Rožaje u ovoj raspodjeli dobilo svega 200.000 eura. Dakle, od 20 miliona eura sveg 1%. E to je ono ministre što je i ponukalo nas da postavimo ovo ovakvo pitanje i mene lično, jer teško je objasniti građanima kao što sam rekao problem je u nepravdi, nije u tome što je malo. Narod Crne Gore, posebno narod sjevera i Rožaja naučili su da trpe i to su građani koji su uvijek bili na rubu dešavanja i ništa čudno, ali je čudno kad je nepravedno, kada se nema, nema se i nikakav problem nije. Međutim, ovdje se radi o nepravdi.

Gospodine ministre, hoću da vjerujem da ćete prvom prilikom ispraviti ovu grešku što se tiče konkretno Rožaja, amandmani su bili na dodatnih 450 hiljada eura, dakle tih 450 hiljada eura opet bi svrstali jedan grad koji je šesti ili peti po veličini na skali sa značajno manjim proporcionalnim prihodom za infrastrukturu od strane države nego li je to za druge sredine. Nemamo mi ništa protiv što su usmjerena ovog puta sredstva za druge sredine. Je li dao Bog da budu i do godine isto tolika za ove sredine koje su ove godine dobila, ali nemojte da se desi da zaboravljamo one sredine kojima je to potrebno, a to su upravo sredine koje su manje razvijene i koje su na sjeveru Crne Gore. Iskoritiću priliku dašču vama takođe priliku da pokušate da reagujete i danas, postaviću dopunsko pitanje.

Da li ste, gospodine ministre, spremni da ukoliko dođe do rebalansa budžeta ispravite ovu nepravdu koja je evidentna? Ako poredamo ovako činjenice i nabrojimo koliko se opredijelilo kojoj lokalnoj zajednici. Znači, pitanje da li ste spremni da u jednom dijelu u koliko se to može ispraviti, ispravimo prvom prilikom, a prva prilika vjerujem da će biti kada bude rebalans budžeta, a svakako za narednu godinu očekujem da se ozbiljnije i lokalna uprava odakle ja dolazim, a i ministarstvo da ozbiljnije priđu ovom problemu kako bi za 2025. godinu mogli značajnija sredstva da povučemo za realizaciju projekata za lokalnu infrastrukturu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:54:24)

Zahvaljujem, kolega Nurkoviću.
Pravo na odgovor ima ministar Vuković.
Izvolite.

NOVICA VUKOVIĆ (23.04.24 14:54:49)

Gospodine, znate kroz Odbor za ekonomiju sve kad je bilo formiranje Zakon o budžetu koliko smo negdje pokušavali svi da dođemo do nekog zaista racionalnog rješenja kada govorimo o kapitalnom budžetu. Imamo sam kad ste već pomenuli Opštinu Penjicu imao sam i sa predstavnicima opštine sastanak i ono što zaista moram prosto da vas uvjerim da Ministarstvo finansija na bilo koji način ne pravi se kada su u pitanju opštine. Ovaj dio 20 miliona bivo je predviđen za razvoj manje razvijenih opština, Uprava za kapitalne projekte je prepoznala sklopljene ugovore iz 2023. godine, i ono što je stepen zrelosti da se može realizovati u ovoj godini, to je opredijelio način na koji mi da se uklopimo u ovih 20 miliona. Kod Opštine Petnjice u razgovoru mi smo apsolutno i kroz dio za dijela finansiranja lokalne samouprave kroz razne mehanizme, apsolutno raspoloženi bili da nađemo mjeru. Međutim ne postije projekti zato ja apelujem na sve predstavnike opština, da sada u toku je prijava za kapitalni budžet za narednu godinu, rok je bio do 15. aprila, ali ćemo produžiti do 10. maja da zaista na najbolji način sve projekte da se kandiduju, sa svim uslovima koje su njima poznati kako bismo sve to uključili za narednu fiskalnu godinu, i da bi smo imali na najbolji mogući način definisani stepen realizacije, da li je zaista moguće da bi se prosto i svi predstavnici koji pojedinačno zastupaju opštine imali najbolji mogući uvid da li je to realno ili nije. Eto to je nešto što smo pokazali iz Ministarstva finansija i samom organizacijom ministarstva da smo cijelu jednu direkciju opredijelili da bi smo na taj način pratili da bismo pomogli opštinama, da u slučaju nedostatka kadrovskog mi jednostavno vršimo edukaciju, usmjeravamo je da budemo kontak ministarstvo među uprave i njih i na koji način da pripreme svoju dokumentaciju kako bi njihov projekat bio doživjeo veći stepen realizacije prosto ušao u kapitalni budžet. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:56:54)

Zahvaljujem, ministre Vukoviću.
Nemate pravo, možete proceduru uvijek.
Izvolite.

MIRSAD NURKOVIĆ (23.04.24 14:57:03)

Postavio sam dopunsko pitanje za (prekid) u periodu usvajanja rebalansa budžeta, naravno u koliko ga bude. Samo da podsjetim ministra da je to pitanje preskočio da odgovori, ako nalazi zashodno da ako ne mora.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 14:57:31)

Zahvlajujem.

Ministar je imao na to odgovor, ne znam da li ima neku dopunu, čuli smo odgovor.

Predlažem da idemo dalje na sledeće poslaničko pitanje.

Molim koleginicu Slađanu kaluđerović da uzme riječ.

Izvolite.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (23.04.24 14:57:38)

Poštovani predsjedavajući, uvaženi ministre, uvažene kolegice i kolege poštovani građani i građanke Crne Gore,

Imali smo priliku negdje i da čujemo u izlaganju ministra ekonomije gospodina Nika Đeljošaja osvrst na aktivnosti Agencije za zaštitu konkurencije ako se tiče oblasti elektronskih komunikacija, jer je to bio dio pitanja koji sam postavila uvaženom ministru Vukoviću. Međutim, to nije negdje vaša oblast ali sam računala da će ministar Đeljošaj odgovoriti i dati neke smjernice kako bi mogli taj momenat da prekomentarišemo. Ja ću samo podsjetiti javnost da je u prethodnom periodu Agencija zaštitu konkurencije sprovela, to jeste pokrenula istragu protiv mobilnih operatora, zbog toga što su istog dana počela da važi odluka za sva tri operatora o podizanju minimalne cijene pripejd dopune, sa četiri na pet eura. Dakle, to ne može biti slučajno i to najviše negdje pogađa saglasićemo se građane koji su u stanju socijalne potrebe, penzionere i o tome i te kako moramo da vodimo računa i negdje da pohvalno reagujemo i na samu rekaciju Agencije za zaštitu konkurencije. S tim u vezi nadovezaću se i na kolegu Bogdana Božovića koji u tom pravcu takođe postavio pitanje, kada su u pitanju trgovački lanci, takođe ministru ekonomije Niku Đeljošaju gdje da budem negdje iskrena meni nije djelovalo objašnjenje skroz na mjesto, zato što smo negdje kao građani Crne Gore ne kao političari svjesni da postoji ta dogovorna konkurencija kad su u pitanju trgovački lanci to je izrazito problematično. Zato u koliko imamo usklađivanje cijena proizvoda i usluga kod direktnih konkurenata to direktno utiče na enormno povećanje, milionsko povećanje profita tih privrednih subjekata, što predstavlja direktan udar na budžet i na novčanik građana i urušava interese države Crne Gore.

Dakle, tu imamo situaciju kad su u pitanju trgovački lanci i kada su u pitanju mobilni operatori, a i ovaj dio kojim ću se zabaviti u nastavku, a koji se negdje tiče osiguranja. Dakle, pokrenula sam inicijativu prije mjesec ili dva koja se tiče konkretno naše najveće državne kompanije Elektroprivrede, zbog toga što se poslednjih pet godina na adresi Elektroprivrede stiže samo jedna ponuda kada je u pitanju osiguranje imovine i odgovornosti. Tih poslednjih pet godina veže jedna te ista osiguravajuća kuća koja nekad dostavlja ponudu sama, a nekad sa nekom drugom osiguravajućom kućom i tu se pominju još dvije osiguravajuće kuće. Međutim, ono što je precizna činjenica, jeste da poslednjih pet godina se dobija isključivo jedan ponuda i da smo zbog toga negdje i pokrenulo se inicijativa da se dozvoli da Elektroprivreda može da izađe da raspiše Međunarodni tender što nije u skladu sa postojećim Zakonom o osiguranju koji predviđa princip teritorijalnosti. Negdje ste se malo ću se tu nadovezati prije nego što odgovorite, pozvali ste se na konkretni region Srbiju i Sjevernu Makedoniju budući da je kod njih taj princip teritorijalnosti zastupljen. Međutim, u zemljama Evropske unije to nije slučaj u Srbiji će moći da se porimjenjuje taj princip teritorijalnosti dok ne stupi u Evropsku uniju, a negdje ima pošto sam u međuvremenu htjela sa malo više da se informišem o samoj toj temi. Zato što nam je negdje svima bitno da zaštitimo interese države i građana Crne Gore, zbog čega sam i zatražila od Istraživačkog Centra Skupštine Crne Gore da napravi uporedni presjek i analizu legastative u zemljama Evropske unije i u zemljama okruženja zbog čega eto da ponovim u zemljama Evropske unije ne primjenjuje se princip teritorijalnosti. Negdje želim da čujem i vaš osvrst dobila sam pisani odgovor i negdje pohvale zato što je taj pisani odgovor stigao par dana nakon što sam postavila što je nije vidim česta praksa. Želim da čujem da li imate još možda neku informaciju kasnije ću se nadovezati. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 15:01:50)

Zahvaljujem uvažena kolegice.

Ministar Vuković, ima pravo na odgovor.

Izvolite.

NOVICA VUKOVIĆ (23.04.24 15:01:56)

Uvažena poslanice Kaluđerović, hvala vam puno na pitanju. Negdje zahvaljujem što ste pokrenuli sa ovog dijela osiguravajuće društvo kada govorimo o osiguravajućim društvima i potpuno jednu inicijativu. Zaista hvala na tome jer smo prepoznali kao ministarstvo da se zaista treba baviti tom temom. S druge strane da ne biste ostali uskraćeni za ovaj dio odgovora koji se tiče Agencije za zaštitu konkurencije i Ministarstva ekonomskog razvoja uvaženom potpredsjedniku Nika Đeljošaja, mi smo zatražili da objedinimo da bi smo u sklopu vašeg poslaničkog pitanja, odnosno pitanja su dva pa eto da dostavimo odgovor i od Agencije za zaštitu konkurencije koja kaže. Agencija je posumljala da operater mobilnih javnih elektronskih komunikacija usluga u državnom dijelu. Shodno tome, su se obratili Agencija za zaštitu konkurencije da postupi u skladu inicijative za istragu odnosno ispita postupka u odnosu na tri privredna subjekta koji se bave ovom djelatnošću radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma na tržištu pripejd usluga na teritoriji Crne Gore. Uvidom od ostavljenog dokumentaciji utvrđeno je da je u istim navedeno da se na odnosu na tržišne mobilne telefonije elektronska komunikacija usluga na teritoriji Crne Gore za pripejd korisnike povećava u iznos minimalne pripejd dopune kod sva tri operatera sa istim iznosima sa indetičnim rokom za dopunu računa korisnika kao i uz obavještenje da kod sva tri operatera primjena navedenih promjena započinje od istog dana odnosno 01. aprila 2024. godine. Izviđaj po ovom predmetu, predmet Agencije je dalje u toku navedeno ukazuje na osnovanu sumnju postupanja dogovora između ovih operatera, kod direktnih konkurenata u usklađivanju cijene na tržištu pružanja pripejd usluga na teritoriji Crne Gore.

Želimo da istaknemo da se trenutno radi na izradi novog Zakona o zaštiti konkurencije radi transponovanja najnovije pravne tekovine EU u ovoj oblasti, ono što su negdje prepoznali jeste da ovaj zakon dosta usklađen sa trenutnom regulativom, ali će ga pojačati u ovom dijelu. Tako da na vaše prvo pitanje odnosno potpitanje pitanje jeste, da je istraga u toku i da Agencija se na pravi način bavi tako da će o nalazu samom obavijestiti javnost i vas. Ono sa druge strane, što je Zakonom o javnim nabavkama kada govorimo o Elektroprivredi Crne Gore utvrđena su pravila postupanja javnih nabavki, radi zaključivanja ugovora ili okvirnog Sporazuma o javnoj nabavci robe redova i usluga, zaštiti prava postupanju javnih nabavki i drugim pitanjima o značaju za javne nabavke. Ovim članom 38 propisano je da naručilac dužan da u toku postupka javne nabavke preduzima mjere koje se sprečavaju otklanjanju posledice koruptivnih aktivnosti. U periodu od 2020. godine do danas su osiguravanju imovine i odgovornosti Elektroprivrede učestvovali su tri crnogorska osiguravača u ovom periodu imenovani i odgovornost EPCG su zajedno sa osiguravale po dva crnogorska osiguravača pri čemu je jedno društvo za osiguranje kao kompanija sa najviše kapaciteta uvijek bio vodeći osiguravač. Agencija za zaštitu konkurencije na zahtjev dva društva za osiguranje 01. marta 2024. godine donijela rješenje kojem se navedenim društvom dozvoljava izuzeće od zabrane Ugovora o zajedničkom nošpenju i podjeli rizika za osiguranje imovine Elektroprivrede Crne Gore. Ovaj dio ste već naveli kod terirorijalnih usluga i to jeste zaista nešto što ograničavajuće u ovom dijelu legistative kako je sada navedena. Međutim, uvažavajući vrlo vašu inicijativu Ministarstvo finansija je 15. marta 2024. godine, održao sastanak na koje smo i Vas pozvali i predstavnike Ministarstva finansija ono što je sledeći tok, jeste da na sastanku je dogovoreno da se organizacija Radne grupe koja bi uključivala predstavnike Ministarstva finansija, Agenciju za zaštitu konkurencije, Agencija za nadzor osiguranja, predstavnike društva za neživotne osiguranje koja bi imala za cilj da najkasnije do 15. juna 2024. godine, utvrdi da li je pri osiguravanju imovine i odgovornosti Elektroprivrede u 2024. godini došlo do bilo kakvog narušavanja konkurencije na tržište osiguranja, koje bi se moglo okarakterisati kao nezakonito postupanje društva za osiguranje, odnosno zloupotreba dominantnog položaja na tržištu. Tako da mi bi Vas izvještavali i apsolutno će to biti tema gdje će Ministarstvo finansija biti inicijator, a sve učesnike koje sam naveo biće dio radne grupe, tako da o svim rezultatima i to smo uzeli za obavezu da obavijestimo i vas i javnost. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 15:07:03)

Zahvaljujem, ministre.

Pravo na komentar ima poslanica Slađana Kaluđerović.

Izvolite.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (23.04.24 15:07:13)

Zahvaljujem ministru na konkretnom odgovoru.

Ovo pitanje je više da bi ostalo onako aktuelno i bavićemo se u narednom periodu njime, i zahvaljujem Ministarstvu finansija što je stvarno pokazalo sluh sa ovaj problem. Elektroprivreda i osiguranje je veoma bitno za Elektroprivredu jer se ona nalazi u veoma delikatnoj situaciji. Zašto to kažem? Zato što je 2025. godine u planu zastoj, to nije višemjesečni zastoj Termoelektrane Pljevlja, koji će da prouzrokuje troškove, dodatne troškove između 50 i 70 milona eura, zbog nabavke zamjenske energije. Zavisno tržišnih

uslova i od naše hidrologije, pored tih 50 do 70 miliona eura sama ekološka rekonstrukcija će da košta oko 50 miliona eura. Dakle, mi govorimo o vanrednim godišnjim troškovima Elektroprivrede dodatnim direktnim ili indirektnim izazvanim ekološkom rekonstrukcijom 120 miliona eura. Elektroprivreda nema taj luskuz da dođe u sistuaciju da ostane bez osiguranja. Posebno kada na to dodamo činjenicu da Elektroprivreda ima Ugovor o kreditnom zaduženju, zbog čega mora da bude u potpunosti pokrivena osiguranjem, što je njena obaveza i što u slučaju da ne bude pokrivena osiguranjem taj zajmodavac može da traži da se cjelokupni preostali zajam to jeste dug vrati, on iznosi više desetina miliona eura. Dakle, to su sve situacije koje čekaju Elektroprivredu naredne godine. Mi imamo situaciju i da od pet osiguravajućih društava koji se bave neživotnim osiguranjem, samo dvije osiguravajuće kuće su spremne da daju ponudu za osiguranje Elektroprivrede, jer njena imovina vrijedna više stotina miliona eura, potrebni su reosigurači, a nije popularno da se u ovom periodu osigurava prljava energija.

Dakle, imamo samo dva osiguravajuća društva koje osugravaju, dakle mi se suočavamo sa dva scenarija za 2025. godinu. Zamislite da te dvije osiguravajuće kuće mogu da kažu mi tražimo sad dva miliona eura ili pet miliona eura ili deset miliona eura. Ako imamo logiku koja će postupiti kao prethodnim godinama oni će zajedničku ponudu da dostave, oni mogu da diktiraju uslove osiguranja, a imali smo situaciju kad posmatramo prethodne godine da je za skoro 60% porasla cijena polise u odnosu na prije dvije godine. Ne možete da se to pravda samo time što su u pitanju Termoelektrane, zato što sam eto pored ovog dijela tražila od Istraživačkog centra takođe i kako teku i kakava je situacija sa Polisama osiguranja u državama regiona. Recimo u Sjevernoj Makedoniji za dvije godine je porasla cijena polise za 15%, a za isti period kod nas skoro 60%, a Sjeverna Makedonija takođe ima Termoelektranu. Dakle, tu primjećujemo da se tu dešava nešto mimo toga što je u pitanju osiguravanje prljave energije.

Moramo da priznamo u kontekstu svega ovog što sam pomenula ekološku rekonstrukciju i time da mora postojati osiguranje polisom, da Elektroprivreda ne može da rizikuje da sama snosi troškove u slučaju nastanka štetnog događaja zbog čega je prinuđena stvarno da prihvati te uslove. Drugi scenario je još gori, da ove dvije osiguravajuće kuće kažu da će da vode politiku kao njihove matične države, da ne žele da funkcionišu po standardima i da ne žele da osiguravaju prljavu energiju. U tom slučaju Elektroprivreda ostaje bez osiguranja, a prošle godine se takođe desilo to da je ova dominantna osiguravajuća kuća o kojoj smo pričali poslala je dopis u toku samog trajanja postupka javne nabavke, kojim je informisana Elektroprivredu da se neće javiti na taj tender. Dakle, Elektroprivreda se ne nalazi u velikom problemu koliko dođe posebno drugi slučaj, negdje sam stava da u koliko odlučimo da amandman koji sam predložila i koji sam povukla u namjeri da zaista dođemo do nekog rješenja koje najbolje za Elektroprivredu negdje u komunikaciji između državnih organa, taj amandman bi prema mom mišljenju riješio sistemski problem. Ali svakako Vlada po aktelnom Zakonu osiguranja ima mogućnost da zatraži da donese odluku o izuzeću i da raspiše sama Međunarodni tender za ovu godinu i da vidi kava je situacija na međunarodnom tržištu, kakve su realne cijene i da donese pravu odluku kako nebi došli u nezgodnu situaciju gdje će naš najveća državna kompanija negdje onako da je bacimo na koljena. Zbog čega? Zato što je u pitanju negdje tržište osiguranja pod plaštom, vrlo često se pominje da se zaštiti tržište osiguranja, ali ova polisa čini samo 1% tog tržišta osiguranja. Dakle, negdje apel da ta radna grupa ne dozvoli da dođemo dok se jedan od ova dva scenarija i meni bi lično obradovalo, ako bi zaključak bio da amandman se odlaže za neki naredni period, a da će Vlada da preuzme inicijativu da raspiše Međunarodni tender da dozvoli Elektroprivredi da osjeti tržišta, da ispita tržište i da animira osiguravajuće kuće mimo granica Crne Gore da se jave na tender i da vidimo kako to funkcioniše u tom slučaju. Negdje za radnu grupu sugestije, potpuno je opravdano da budu prisutni svi činiooci koje ste naveli. Međutim, prestavnici osiguravajućih društava smatram da bi trebalo da budu samo kao gosti jer oni nijesu ti koji mogu da donose odluku o tome šta je najbolje za državu i oni ne štite svoje interese. Ali da jesu potrebni toj radnoj grupi imputi i dodatne informacije o strane osiguravajućih kuća kako bi donijeli pravu odluku. Zahvaljujem još jednom.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (23.04.24 15:13:17)

Zahvaljujem, uvažena koleginice.

Sa vašim izlaganjem zaključujem današnji radni dan.

Nastavljamo u petak u 11 časova.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 11:25:35)

Kolege poslanici,

Nastavljamo **Treću (posebnu) sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini.**

Prelazimo na postavljanje pitanja Danilu Šaranoviću, ministru unutrašnjih poslova.

Sjednici prisustvuju i Jovana Mijović, državna sekretarka Ministarstva i Snežana Vujović, šefica kabineta ministra.

Prvo pitanje je postavio poslanik Nikola Zirojević.
Izvolite, kolega Zirojeviću.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (26.04.24 11:26:10)

Zahvaljujem, predsjedavajuća.

Da pozdravim kolegice i kolege koji su prisutni u sali, ministra sa saradnicama, da im se zahvalim na prisustvu.

Ministru Šaranoviću sam postavio sljedeće poslaničko pitanje:

Da li smatate da ste insistiranjem da svakog kandidata za direktora Uprave policije podvrgnete poligrafu narušili njihov ugled i dostojanstvo, imajući u vidu da se poligrafskom testiranju podvrgavaju osumnjičeni za krivična djela?

Kada smo gledali svu onu, rekao bih, tragičnu sagu u sektoru bezbjednosti oko prevlasti na poziciji direktora Policije i sve ono što smo imali priliku da vidimo tokom, uoči i nakon sjednice Vlade na kojoj je biran v.d. direktora Uprave policije - bio sam donekle u nevjerici kada sam iz medija saznao da su ljudi koji bi trebali da budu najčasniji, najpošteniji i najprofesionalniji pripadnici Uprave policije, samim tim što su bili kandidati za rukovođenje ovom institucijom, potvrđujući poligrafu. Čini mi se da se na ovaj način, a pogotovo praveći od toga jedan medijski teatar, jer se o tome mnogo više govorilo u medijima nego na samoj Vladi i tamo gdje je trebalo, poigralo sa ugledom i sa profesionalnim integritetom ovih ljudi. Naravno, kao što to kod nas uvijek biva, mediji rade svoj posao onako kako ga rade, političari rade svoj posao onako kako ga rade i obično kada s manama jednih i drugih sve to saberemo i oduzmemo - dobijemo loš proizvod.

Proizvod koji smo dobili jeste da smo u javnosti kandidate za v.d. direktora Uprave policije imali etiketirane kao kriminalce i kao nečasne ljude. Nakon toga su uslijedile špekulacije da određeni broj kandidata nije prošao poligraf, pa se govorilo u medijima, nemamo te informacije jer su proglašene tajnom, da četiri kandidata nijesu prošla poligraf. Ako krenemo sada nekom elementarnom logikom, pretpostavljamo da su pitanja na tom poligrafu bila vezana za njihov posao, a ne za bilo koju drugu temu, onda možemo sasvim logično pod pretpostavkom da je tačna informacija da neki od njih nijesu prošli poligrafsko testiranje, koristeći se nekom elementarnom logikom da zaključimo da postoji osnovana sumnja u profesionalan, pošten i častan rad tih ljudi.

Interesuje me da li su ti ljudi, nakon činjenice da nijesu prošli poligraf, ukoliko je, opet se ograđujem, tačno ono što smo saznali iz medija, jer je to, kada je ova tema u pitanju, bio jedini izvor informacija koji smo mogli dobiti - na neki način sankcionisani, da li su ti ljudi uklonjeni sa odgovornih pozicija koje obavljaju i dan danas i koje su obavljali u momentu kada su bili kandidati za vršioca dužnosti direktora Uprave policije i da li su, na osnovu toga što nijesu prošli poligrafsko testiranje i odgovora koje su davali, protiv njih pokrenuti određeni postupci unutar službe.

Zašto Vam ovo kažem? Ovo Vam kažem iz razloga što sam, kao član Odbora za bezbjednost i poslanik opozicije, dolazio u situaciju da u tom vremenskom periodu, evo bilo je dosta davno, i jednog i drugog od dva kandidata koji su se pominjali kao v.d. direktora Policija, gospodina Radovića koji je u konačnom izabran i gospodina Šćepanovića, branim od predstavnika parlamentarne vlasti. Dakle, jednog ste napadali vi, kada kažem vi ne mislim na Vas lično nužno, nego na politički subjekt kojem pripadate, jer ste, prije svega, predstavnik Demokratske Crne Gore u Vladi, a onda svakako i ministar unutrašnjih poslova, a drugog su napadali iz Pokreta Evropa sad. Nažalost, cjelokupna ova situacija dovela je do toga da se u javnosti kreira slika da su ljudi koji bi trebalo da vode Upravu policije etiketirani kao potencijalno umiješani u kriminal, a čini mi se da je politika i, nažalost, situacija kakvu smo imali prilično nepovoljna i nezgodna pozicija u kojoj ste se i vi našli nakon svega toga (ali neću to problematizovati jer nije tema ovog pitanja), doprinijela da u javnosti imamo vrlo negativnu sliku i prema ovim ljudima koji su bili kandidati. U konačnom, znamo da se dugo vremena pokušavala kriminalizovati policija u Crnoj Gori, pa da to mnogo češće uhvati one časne i poštene ljude koji odgovorno rade svoj posao, a da se često izvuku oni na koje bi to trebalo da se odnosi.

To je bila suština mog pitanja - da li ste doprinijeli da se kreira još jedna ružnija percepcija pripadnika Uprave policije, koji su, to odgovorno tvrdim sa ovog mjesta, u najvećem broju, časni i poštene ljudi koji profesionalno obavljaju svoj posao. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 11:31:38)

Zahvaljujem kolegi Zirojeviću.
Proceduru ima kolega Laković.

Izvolite, kolega. Samo mi recite će je povrijeđen Poslovnik?

MIODRAG LAKOVIĆ (26.04.24 11:31:51)

Reći ću Vam osnov za moje javljanje, a Vi procijenite da li je moja reakcija adekvatna i potrebna.

Kolega Zirojević je u svom pitanju i komentaru koji prati pitanje saopštio da je Pokret Evropa sad iznio neke podatke koji na neki način kaljaju ugled jednog policijskog službenika. Tvrdim da je to netačan navod i da nema dokaza za takvu tvrdnju. Smatram da bi u kasnijoj polemici trebao da to obrazloži ili da tu tezu povuče. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 11:32:31)

Zahvaljujem, kolega Lakoviću.

Ovo nije procedura, ovo je bila ispravka navoda. Znae dobro da, kada se postavljaju poslanička pitanja, makar tako Poslovnik kaže, nemamo procedure, nemamo ispravke navoda, izuzev procedure ako se negdje prekršio Poslovnik. /Upadica/

Ne možete, nemate pravo.

Dajem riječ ministru unutrašnjih poslova kolegi Danilu Šaranoviću.

Izvolite, kolega.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 11:33:08)

Dobar dan svima.

Uvažena potpredsjednice Skupštine, uvažene poslanice i poslanici, uvaženi gospodine Zirojeviću, poštovani građani Crne Gore,

Prije konkretnog odgovora u odnosu na Vaše inicijalno pitanje, da se vrlo kratko osvrnemo u odnosu na teze koje ste upravo sada iznijeli u obrazloženju ovog pitanja koje ima logičku grešku, o čemu ću govoriti u nastavku. Izgovorili ste jednu sintagmu - tragična saga u sektoru bezbjednosti. Saglasan sa ovom konstatacijom, jer je, zaista, tragična saga ono što smo dobili kao potvrdu ovih dana, a što smo u ne tako davnom periodu, kao poslanici bivše parlamentarne većine i kao poslanici opozicije, tvrdili da je nedopustivo značajan broj najviših policijskih funkcionera bio na tim pozicijama sa jednim zadatkom - ne da se bore za vladavinu prava, već za supremaciju kriminala. Da je jedan od njih bio optužen za pomaganje djelovanju visokorizičnih organizovanih kriminalnih grupa, to bi bio prvorazredni skandal. Mi imamo na desetine u prethodnom periodu visokih policijskih službenika i drugih policijskih službenika koji su bili niže rangirani, koji su ili učestvovali u radu organizovanih kriminalnih grupa ili su sami bili kreatori visokorizičnih organizovanih kriminalnih grupa. Saglasan sam sa Vama da je to upravo to tragična saga. Saglasan da su upravo ti policijski službenici narušili ugled časnih, profesionalnih, hrabrih policajaca i časne policijske uniforme.

U odgovoru na Vaše pitanje, prvo sam afirmisao Vaš nerijetko temeljan pristup raznim društvenim pojavama i problemima. U konkretnom slučaju sam se začudio kako za Vas veću zabrinutost za ugled i dostojanstvo Uprave policije nije izazvalo hapšenje dva bivša direktora Uprave policije, dva bivša pomoćnika direktora koji su trebali da vode Sektor za borbu protiv organizovanog kriminala, a u stvari su se bavili organizovanim kriminalom.

Tako da, saglasno tome da se u prethodnom periodu provjeravao integritet visokih policijskih funkcionera raznim standardizovanim mehanizmima, od kojih jeste jedan poligrafsko testiranje, siguran sam da visoki policijski funkcioneri ne bi mogli biti oni koji se terete za vršenje teških krivičnih djela kao što je to danas slučaj u Crnoj Gori.

U zatečenom ambijentu, izbor v.d. direktora Uprave policije, naravno, morao je biti sproveden na način da se otkloni bilo kakva početna hipoteka i potvrdi profesionalni integritet prije stupanja na funkciju, zbog čega sam i prijavljenim, odnosno zainteresovanim policijskim službenicima koji su ispunjavali uslove za vršioca dužnosti direktora Uprave policije ponudio dobrovoljno poligrafsko testiranje, koji su, naglašavam, svi pojedinačno, svojevolumno prihvatili iako odbijanje testiranja, naglašeno je bilo, nije bilo eliminatorni kriterijum.

Iz Vašeg pitanja zaključujem da, vjerovatno, niste upoznati sa tim da je članom 120 Zakona o unutrašnjim poslovima propisano da je policijski službenik, koji je angažovan na poslovima borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije dužan da se na okolnosti rada i obavljanje konkretnog policijskog posla podvrgne poligrafskom testiranju. Dakle, pitanje ste postavili zasnovano na pogrešnoj tvrdnji da se poligrafskom testiranju podvrgavaju samo osumnjičeni za krivična djela. Nadam se da ćete sada u komentaru uvjeriti i javnost i mene da ovako postavljenim pitanjem niste imali namjeru sugerisati da sam poligrafskim

testiranjem imao namjeru narušiti lični integritet policijskih službenika, jer je jasno da je namjera posve bila drugačija. Moguće je da niste detaljno i proučili Zakon o unutrašnjim poslovima, što je u konkretnom slučaju problematično iz razloga što ste član skupštinskog Odbora za bezbjednost i odbranu.

Zbog zatečenog stanja gdje su brojni policijski funkcioneri, kao što sam već kazao, osumnjičeni za pomaganje ili djelovanje u okviru visokorizičnih kriminalnih grupa - upravo je poligrafsko testiranje kao jedan od mehanizama provjere integriteta bilo vraćanje duga prema časnim i profesionalnim policijskim službenicima koji su neopravdano nosili teret zbog kriminalnog postupanja ovih prvih. Činjenica je da je Zakonom predviđena periodična provjera integriteta policijskih službenika poligrafskim testiranjem, koji se bave borbom protiv organizovanog kriminala i korupcije putem poligrafskog testiranja u Zakonu o unutrašnjim poslovima od 2021. godine, ali je i činjenica da mog dolaska na funkciju ministra unutrašnjih poslova ovaj institut nije korišćen, a sada je jasno i zašto.

Pretpostavljam, naravno, da niste upoznati sa preporukama GRECO-a, odnosno Grupe zemalja za borbu protiv korupcije, jer da jeste, sigurno ne bi postavili ovo pitanje - zbog toga što jedna od preporuka upravo glasi da policijski službenici budu podvrgnuti provjerama integriteta prije imenovanja unapređenja, kao i u redovnim intervalima tokom svoje karijere prema jasnoj proceduri koja je poznata kandidatima i javnosti (kao što je bilo učinjeno i u konkretnom slučaju). Dakle, bio je javni poziv, bilo je ponuđeno dobrovoljno poligrafsko testiranje i sve je učinjeno u skladu sa tom preporukom. Jedan od ključnih mehanizama ove od GRECO-a tražene provjere integriteta je upravo Vama sporno poligrafsko testiranje.

Dakle, uvaženi poslaniče Zirojeviću, ne znam zbog čega član 20 Zakona o unutrašnjim poslovima do sada nije primjenjivan, ali znam da ću uraditi sve što je do mene da osnažim integritet policije kako se nikada više ne bi desilo da oni koji treba da štite državu i građane od organizovanog kriminala budu ključne figure /prekid/ policijskog aprata. Zato će poligrafsko testiranje, i prije imenovanja i prije unapređenja policijskih službenika, dok obavljam ovu funkciju biti redovna aktivnost. To smo konkretno i dokazali, svjedočili ste određenim kadrovskim promjenama koje su se dogodile u Upravi policije i u prethodnih nekoliko sedmica i provjera integriteta tih policijskih službenika je izvršena, između ostalog, i primjenom instituta poligrafskog testiranja.

Složićemo se naravno i da je direktor na toj funkciji neko ko se bavi borbom protiv organizovanog kriminala i korupcije, pa je bilo i logično da tu praksu provjere integriteta započnemo upravo od kandidata za vršioca dužnosti direktora Uprave policije, kako bi nakon toga i samom direktoru dali kredibilitet da isto može tražiti od drugih policijskih službenika. Jer, nema neko pravo tražiti od drugog više od sebe. Podsjetiću Vas naravno i da kodeks policijske etike u članu 16 upravo kaže da je rukovodilac organizacione jedinice Uprave policije je dužan da svojim ponašanjem daje pozitivan primjer drugim policijskim službenicima.

Na kraju, koliko je neutemljena Vaša teza o narušavanju ugleda i dostojanstva kandidata najbolje govori činjenica da svi koji su se prijavili, podsjećam, su dobrovoljno pristali na poligrafsko testiranje iako je u javnom pozivu bilo naglašeno da odbijanje neće biti eliminatorni kriterijum. Kada je u pitanju...

Jesam li već prekoračio? Izvinjavam se. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 11:42:30)

Zahvaljujem ministru unutrašnjih poslova.

Riječ dajem kolegi Nikoli Zirojeviću. Ima pravo na komentar.

Izvolite, kolega.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (26.04.24 11:42:51)

Prvo, nijesam čuo odgovor šta je sa onima koji nijesu prošli poligraf, šta je sa tim ljudima.

Drugo, saglasan sam u potpunosti sa Vama da je tragično kada nam se hapse dva bivša direktora Uprave policije, saglasan sam u potpunosti s Vama da je tragično kada nam se hapse bivši visoki funkcioneri Uprave policije, ali bih Vas isto tako podsjetio da ste, kao ministar unutrašnjih poslova, dužni i da u ovom Parlamentu i u javnom diskursu kako za sve ostale, tako i za njih poštujuete pretpostavku nevinosti. Čini mi se, iz onoga što sam čuo od Vas, da ste ih svi unaprijed osudili. Niti ih branim, niti ih napadam, samo kažem da će njihovu odgovornost utvrđivati nadležni državni organi, a ne ni Vi, ni ja.

Što se čine člana 120 Zakona o unutrašnjim poslovima i što se tiče preporuka GRECO-a, saglasan, ali mislim da ni u članu 120, a još manje u preporukama GRECO-a nećete vidjeti da se od poligrafskih testiranja pravi teatar u javnosti. To je ono što je ključni problem. Ako mene pitate, moj stav, ne moram da budem u pravu, poligrafska testiranja se vrše unutar službe i tu ostaju. Ono što je problem jeste da smo imali

više dana, ako ne i sedmica pisaniju u javnosti o poligrafskim testiranjima određenih policijskih službenika, pa je to predstavljano ovako kako je predstavljano, pa smo imali ove informacije da određeni broj nije prošao poligrafska testiranja itd. Dakle, to je ono što je sporno, sporno je da se u javnosti kreira percepcija policijskih službenika, u ovom slučaju najviših policijskih službenika, kao ljudi koji su skloni kriminalu. To je ono što ja sporim, ne ni član 122 Zakon o unutrašnjim poslovima, ni preporuke GRECO-a. Reći ću Vam još jednu stvar, kažete da nije bio eliminacioni kriterijum i kažete da se nadate da ne sugerišem da ste Vi pokušali da narušite ugled nekoga od njih. Ja ću Vam reći da ste nakon izbora gospodina Radovića, konstatovali da je gospodin Radović čovjek Veselina Veljovića, aludirajući na činjenicu da se gospodin Veljović danas nalazi u pritvorskoj jedinici. Ako to nije targetiranje aktuelnog v.d. Uprave policije koji Vam nije bio po volji, što je sasvim legitimno, i ako mu na taj način nijeste pokušali prilijepiti etiketu da je time što je, kako kažete, čovjek gospodina Veljovića, što uopšte ne stoji, ali je manje važno - onda, ministre, ne znam šta je.

Rekli ste da ne znate kako me nije zabrinulo ovo sve što se dešava. I te kako me zabrinulo, i te kako me zabrinulo i vjerujem da, kao čovjek koji prati medije, da ste uspjeli da ispratite i makar dio mojih reagoavanja ovim povodom, da ste uspjeli da ispratite da sam upravo ovim povodom sinoć i gostovao u emisiji Načisto, kao jedini predstavnik politike, da li zbog toga što se niko drugi nije htio odazvati ili iz nekog drugog razloga nijesam siguran - tako da i te kako me interesuje i te kako ne bježim od razgovora na ovu temu.

Takođe, moram Vam kazati da je čitava ova procedura dovela i do jedne negativne percepcije koja se kreirala prema gospodinu Šćepanoviću, koji je kao i gospodin Radović častan i profesionalan pripadnik Uprave policije, pa smo u medijima mogli da čujemo da je poligrafsko testiranje sprovodio njegov najbliži saradnik, u njegovoj kancelariji, da je ono bilo namješteno. O ovome Vam govorim, ministre.

Dakle, i jedan i drugi kandidat, i Radović i Šćepanović, koji su figurirali kao potencijalni v.d. direktori Uprave policije, u javnosti su stekli etikete ovakve kakve su stekli. Radović ovu koju ste mu Vi prilijepili, a Šćepanović onu koju su mu prilijepili neki drugi.

Imaću za kraj, pošto vidim da sam blago prekoračio vrijeme, dodatno pitanje:

Da li smatrate onda da bi bilo preporučljivo, kao neko ko je na vrhu komandnog lanca i Upravi policije, da i sami budete s vremena na vrijeme podvrgnuti poligrafskom testiranju? Da li ćete to uraditi i da li smatrate da bi isti postupak trebalo sprovesti i sa nadležnim, odnosno resornim potpredsjednikom Vlade zaduženim za bezbjednost gospodinom Bečićem (s obzirom na to da ste vas dvojica po prirodi stvari hijerarhijski iznad i direktora Uprave policije)? U konačnom, moram samo vrlo kratko, poslanik Laković nažalost nije dobro slušao, a ja iako sam inženjer telekomunikacija, ovdje mi nije posao da otklanjam šumove.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 11:47:35)

Zahvalujem kolegi Zirojeviću.

Koliko sam shvatila, postavili ste dopunsko pitanje.

Ministre, izvolite.

DANILO ŠARANović (26.04.24 11:47:42)

Pa evo prvo da krenem od odgovora na dopunsko pitanje. Ako ste pažljivo slušali moj odgovor na vaše inicijalno pitanje, rekao sam da je za mene i u životu i u politici jako bitno da budemo principijelni. Ako imamo princip, onda nećemo napraviti grešku. Saglasno tome, čuli ste vjerovatno da sam kazao da nikada od drugog ne bih tražio više od onoga što tražim za sebe samog. Odgovor Vam je vrlo jasan.

Drugo, trebali ste biti precizniji oko, kako ste kazali, pravljenja teatra u javnosti od teme poligrafskog testiranja, biti precizniji, kazati da to nijesam ja radio. To je radio neko drugi. Ja sam u kontekstu te Vaše teze neko ko je danas najzainteresovaniji u Crnoj Gori da javnost sazna koja su to pitanja bila na poligrafskom testiranju, kakvi su odgovori bili zainteresovanih kandidata i ko je prošao a ko nije prošao poligrafsko testiranje.

Međutim, Vi dobro znate, opet podsjećam da ste član skupštinskog Odbora za odbranu i bezbjednost, da je cjelokupni izvještaj sa poligrafskog testiranja označen stepenom tajnosti i da ja u tom smislu ne mogu iznositi same detalje iz izvještaja sa poligrafskog testiranja. To je jedno. Drugo, da su policijski službenici, koj su bili podvrgnuti poligrafskom testiranju sumnjali u mehanizam poligrafskog testiranja, da su sumnjali u poligrafistu, pa sigurno ne bi dobrovoljno pristali da budu poligrafski testirani. Eventualni pad na poligrafu u odnosu na određena pitanja ne znači potencijalnu inkriminisanost određenog policijskog službenika. To je jako važno. Treće, čuli ste sigurno u brojnim medijskim nastupima da je jedan od naših proklamovanih prioriteta, koji je sastavni dio svake naše radne svakodnevice, snaženje svih kontrolnih mehanizama unutar

Ministarstva unutrašnjih poslova: Komisija za provjeru bezbjednosnih smetnji, unutrašnje kontrole policije, etičkog odbora, disciplinske komisije.

Budite sigurni, da bilo koji oporutivni podatak koji upućuje ne samo na nedostojnost ili nedovoljni integritet policijskog službenika da obavlja policijski posao, sigurno neće biti zapostavljen od strane pomenutih mehanizama unutar Ministarstva unutrašnjih poslova. Sve ono što bude sporno biće predmet provjera, postupci su pokrenuti u brojnim slučajevima. Čuli ste vjerovatno da je unutrašnja kontrola od stupanja na dužnost, od 01.11, pokrenula i formirala 123 predmeta, da Odjeljenje za antikorupciju ipak počinje da radi bez obzira što neko od 2013. godine nije htio da stvori formalne preduslove za rad Odjeljenja za antikorupciju. Tako da svi kontrolni mehanizmi su pokrenuti unutar cjelokupnog policijskog aparata i budite sigurni da je to jedan od ključnih razloga zbog kojih se vrše ovakvi napadi na sektor bezbjednosti. Jer, da bismo imali bolje i od ovih sjajnih rezultata u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, mi na prvom mjestu, kao najodgovorniji ljudi u sektoru bezbjednosti, imamo dužnost i obavezu da obezbijedimo puni integritet svih službi, a opravdanje za takvo naše prioritarno postupanje nalazite u svemu onome čemu svjedočimo poslednjih nekoliko sedmica. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 11:52:10)

Zahvaljujem ministru Šaranoviću.

Sada prelazimo na drugo pitanje koje je postavio poslanik Boris Bogdanović.

Boris Bogdanović je postavio dva poslanička pitanja.

Izvolite, prvo poslaničko pitanje.

BORIS BOGDANOVIĆ (26.04.24 11:52:32)

Zahvaljujem, potpredsjednice Skupštine.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Gospodine ministre sa saradnicama,

Postavio sam dva poslanička pitanja, od kojih se jedno tiče procedure izbora vršioca dužnosti direktora Uprave policije. Neću čitati poslaničko pitanje iz razloga što ste ga Vi dobili u pisanom obliku nego ću preći odmah na obrazloženje.

Vama je zaista veoma poznato, kao i svim građanima Crne Gore, da neki akteri nakon ovih Sky prepiski, a u javnosti poznatih kao Z, Bor, Oficir, Kata, Katana, Lomi, Lazović i Milović, sve vrijeme od formiranja 44. Vlade Crne Gore nas pokušavaju uvjeriti kako je najbolji put naprijed zapravo onaj koji nas vodi unazad 30 godina. Odbili ste da se krećete tim putevima, odbili ste da budete hodajući faksimil, odbili ste da vaš potpis bude alat u rukama onih koji bi svoje lične prioritete, uže ili šire, manje ili više familijarne nametnuli kao ključne prioritete cijele Crne Gore. Kada ste to uradili naišli ste na salvu uvreda, na salvu kritika, ali ste ujedno i pokazali i dokazali da najbolji put naprijed ne vodi preko staza koje su utabali Lazovići i Milovići. Zašto ste odbili da se krećete tim stazama gospodine ministre? Zašto ste odbili kandidate za vršioca dužnosti direktora Uprave policije koje su pojedini partijski funkcioneri regrutovali u ne tako skromnom društvu, u ne tako nepoznatom podgoričkom lokalnu, koji nakon toga dižu buku o tzv. nepotrebnom poligrafu, s tim što sam apsolutno ubijeđen da bi oni ovu imenicu *buka* sigurno napisali velikim početnim slovom kao mjesto gdje je stvarno i suštinski izabran vršilac dužnosti direktora Uprave policije Crne Gore. Sad zamislimo mjesto ili makar državu, osim onu punu tajkunskih preduzeća, prognanih, šikaniranih, hapšenih, a što ne reći i prebijenih, a i što i ne reći i pobijenih novinara praćenih, prisluškivanih, šikaniranih civilnih aktivista i političara u kojima se laži na poligrafu, poštovani građani Crne Gore, doživljavaju kao hrabrost, a ne kao nedostatak karaktera.

Sada, u tom polusvijetu neistina, nažalost, pravda ne samo da nije slijepa nego je i nemoćna jer ignorisanje laži na poligrafu je u stvari prihvatanje kulture poluistina i lukavih laži na osnovu kojih vlast donosi najznačajnije državničke odluke. Zamislimo sada odluku o odbijanju kandidata za vršioca dužnosti direktora Uprave policije koja se donosi na desetočasovnoj sjednici Vlade Crne Gore bez ikakve rasprave o kvalitetu tog kandidata, kojom se odbija kandidat za vršioca dužnosti direktora Uprave policije, ne zbog njegovih mana nego zato što se čovjek usudio izvesti jedne od najhrabrijih akcija protiv izvršilaca najtežih krivičnih djela iz oblasti organizovanog kriminala i korupcije u ovoj, da ne zaboravimo do juče, Sky zemlji. Dakle, u zemlji koja je 30 godina bila pod čizmom *Prve banke* i prvog miliona odbija se kandidat koji je podnio za samo 100 dana preko 1.000 krivičnih prijava protiv izvršilaca krivičnih djela koji je uhapsio Binalija, koji je uhapsio jednog od vođa ozloglašnog kavačkog klana, jednog od vođa ozloglašnog škaljarskog klana. Postavlja se pitanje da li je hapšenje članova klanova prepreka ili preporuka za policajca, policijskog funkcionera i policijskog službenika. Ko se to plaši, gospodine ministre, da će izgubiti tron ako se sazna istina. Imajući u

vidu da vrijeme ističe, da li prema svemu onome što ste imali prilike da vidite da čujete, sa čim ste imali prilike da se upoznate, da li će pravda pobijediti ili će ponovo familije i klanovi zavladati? Toliko, hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 11:56:44)

Zahvaljujem poslaniku Bogdanoviću.
Dajem riječ, ministru unutrašnjih poslova.
Izvolite, ministre.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 11:56:51)

Odmah, vrlo direktno, uvaženi poslaniče Bogdanoviću, da Vam odgovorim, da garantujemo da neće. Garantujemo Vam da neće, jer to nije naš politički interes, to je nacionalni prioritet Crne Gore. To nije obaveza prema sadašnjosti, to nije obaveza prema budućnosti i pokoljenjima koja dolaze, to je i obaveza da ona ružna prošlost i sramne stranice koje je dio sektora bezbjednosti ispisivao u prethodnom periodu budu protokom vremena samo zapisane u prošlosti. Prvo, Vaše interesovanje za okolnosti koje su pratile proces izbora v.d. direktora Uprave policije koje ste u Vašem poznatom maniru dobro secirali, doživljam naravno, između ostalog, kao afirmaciju uspostavljanja principa punog integriteta profesionalizma i transparentnosti u vođenju jedne od ključnih institucija za borbu protiv svih oblika kriminaliteta, ne samo borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije. U trenutku kada je borba protiv organizovanog kriminala i korupcije jedan od dva ključna nacionalna prioriteta proces izbora v. d. direktora Uprave policije za mene, kao ministra unutrašnjih poslova, kojem je pravo predlaganja kandidata zakon eksplicitno dao u nadležnosti jedno od pitanja gdje pravo na grešku ne postoji i zbog toga sam, poslaniče Bogdanoviću, u cijelom tom procesu postupao tako. To je, između ostalog, demonstracija dostojnosti, bar minimalne dostojnosti, obavljanja funkcije ministra unutrašnjih poslova. Gledajući u sve vas ovdje, poslanike i poslanice, predstavnike građana, valjda je bila moja dužnost prema vama koji ste me birali za ministra unutrašnjih poslova, valjda je bila moja dužnost prema svim građanima Crne Gore da sam, kao ministar unutrašnjih poslova, spreman da po cijenu bilo koje političke ili neke druge posljedice pokažem da imam integritet i da sam spreman da isključivo u interesu institucije, čiji sam starješina, djelujem isključivo u njenom interesu. Zašto nijesam imao pravo na grešku, poslaniče Bogdanoviću? U dugom stažu aktivnosti koje su kompromitovale policiju i u kontinuitetu pred javnošću postavljali dilemu da li je zadatak dijela policije bio da štiti kriminal ili da se bori protiv kriminala morao sam učiniti sve da se stavi tačka na urušavanje ugleda časnog policijskog poziva. Možda se nekada neko prilikom izbora direktora Policije rukovodio potrebom imenovanja najboljeg zaštitnika kriminala među korumpiranim policajcima. Nasuprot tome moj zadatak je biodolazak najboljeg borca protiv kriminala među profesionalnim i hrabrim policijskim službenicima koji su, većina, u Upravi policije. Da konkretizujem, lišavanje slobode dva bivša direktora Uprave policije, dva bivša pomoćnika za Sektor za borbu protiv organizovanog kriminala, desetina drugih policijskih službenika, značilo je mnogo toga, ali na prvo mjesto sljedeće - prilikom selekcije kandidata za vršioca dužnosti direktora Uprave policije preduzeo sam sve korake kako bi došao do onog kandidata koji bi najbolje garantovao uspostavljanje principa da više neće biti zaštićenih, niti kriminalaca među građanima, niti kriminalaca među policajcima. Upravo javnim pozivom, transparentnim postupkom sam pokazao, a možda sam u tome bio skoro usamljen, a to je da sam kao ministar unutrašnjih poslova kojem je zakon eksplicitno dao u nadležnosti pravo predlaganja kandidata za vršioca dužnosti direktora Uprave policije, nijesam imao pripremljenog kandidata, već sam u jednom transparentnom postupku, samim postupkom, samim ponuđenim mehanizmima pokazao da je moj zadatak kao starješine Ministarstvo unutrašnjih poslova da učinim sve da dođemo do najboljeg među dobrima, a ne do najgoreg među poslušnim. U tom procesu svi dobronamjerni predlozi i sugestije su bili dobrodošli i prihvaćeni, ali ne na štetu pomenutog principa. Podsjećam ovom prilikom, i to je jako važno da čuju oni politički akteri koji su, uistinu dosta blijedo, pokušavali da vrijeme koje je pratilo izbor v.d. direktora Uprave policije, a bilo obilježeno nekakvom borbom za političkom prevlašću u sektoru bezbjednosti, da policija mora biti i ideološki i politički nepristrasna i nezavisna, a naročito to mora biti direktor Uprave policije.

Zbog toga sam, naravno, ostao dosljedan u tome da kroz insistiranje na principima etičkih vrijednosti dosadašnjih profesionalnih dostignuća, iskustva u obavljanju policijskih poslova, ali i neupitnog ličnog i profesionalnog integriteta dođemo do direktora Uprave policije, koji će garantovati uspostavljanje pune funkcionalnosti policijskoga aparata u borbi protiv svih oblika kriminaliteta. Moj zadatak, još jednom vas podsjećam, kao starješine ovog organa, u ovom procesu je bio da dođemo do takvog pojedinca, kako bi profesionalizam, stručnost, hrabrost i etički standardi stanovali u cijelom biću policijskog aparata. Jer zadatak policije je da garantuje bezbjednost svima i odlučno postupanje prema onima koji se bave bilo kojim javnim oblikom kriminala. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 12:03:41)

Zahvaljujem ministru unutrašnjih poslova.
Pravo na komentar ima poslanik Bogdanović.
Izvolite, kolega.

BORIS BOGDANOVIĆ (26.04.24 12:03:46)

Hvala Vam, gospodine ministre, na korektnom i detaljnom odgovoru. Hvala Vam što ste nijeste povinovali lukavim i taktičkim metodama i preporukama onih koji su željeli da nas vrate u vrijeme kada su šifrovane aplikacije bike glavno sredstvo komunikacije među policajcima i policijskim službenicima i policijskim funkcionerima u ono vrijeme kada je vladala omražena elita. Dakle, u zemlji u kojoj, kako ste i sami rekli, u prethodne četiri godine imamo na stotine uhapšenih policijskih službenika i policijskih funkcionera zato što su članovi i šefovi organizovanih kriminalnih grupa i izvršioc i najtežih krivičnih dijela. U zemlji u kojoj su se policijske uniforme najčešće nasljeđivale unutar kriminalno inficirani porodica, našli su se neki javni funkcioneri da se pitaju čemu poligraf. U zemlji gdje hotel *Podgorica* na svega 50 koraka od zgrade Skupštine Crne Gore, predsjednika Crne Gore, Vlade Crne Gore gdje se regrutuju vrlo zanimljive ličnosti, iz vrlo zanimljivog miljea, u ostalom gdje je i krunisano carstvo Zorana Lazovića, ne pitamo se gdje je granica između pravde i moći, nego se pitamo čemu i zašto poligraf. U zemlji iz koje je pobjegao Ljubo Milović, Radoje Zvicer, Nebojša Bugarin i brojni drugi izvršioc i najtežih krivičnih djela, u zemlji gdje su Duško Jovanović i Slavoljub Šćekić ostali zamrznuti u vremenu koje je odbilo da odgovore na njihove nevino izgubljene živote, mi se ovdje pitamo čemu poligraf.

U zemlji prepolovljenoj od hapšenja na visokom nivou, od jednog direktora Uprave policije, drugog direktora Uprave policije, jednog pomoćnika direktora Uprave policije, drugog pomoćnika direktora Uprave policije, najviših policijskih funkcionera preko najviših sistemskih funkcionera, glavnog specijalnog tužioca, specijalnog državnog tužioca, predsjednika Privrednog suda, predsjednice Vrhovnog suda, u zemlji gdje imamo više Sky tigrova nego policijskih službenika našao se neko da pita čemu poligraf. U zemlji gdje su najviši policijski funkcioneri otvorili vrata Crne Gore za one koji su nemilosrdno mjesecima, godinama, decenijama, punili stupce crne hronike i u zemlji gdje su najviše sistemski funkcioneri dočekali Veljka Belivuka i Marka Miljkovića kao počasne goste i prijatelje ove zemlje, a ne kao zlikovce i sijače zla, neko se pita čemu poligraf.

U zemlji u kojoj monopolističke elite drže pola Crne Gore i u kojoj su najstrožije čuvane državne tajne se razmijenjivale za novac i za privilegije našao se neko da pita, u ovakvoj zemlji, čemu poligraf. Ako zbog toga budete smjenjivani gospodine ministre da znate da ruka koja će, eventualno, potpisati takvu odluku će, možda, nositi pečat Crne Gore, ali će sigurno biti rukovođena interesima onih kojima je ova zemlja služila kao gradivni materijal za izgradnju njihovih malih i velikih kriminalnih carstava. Čiji su se najskuplji šampanjci prelivali preko rana naših naroda i naših nacija, preko naših očeva i majki koje su ostavljali bez posla i proganjali samo zato što nijesu pripadali prethodnoj eliti. Čiji su se radovi urezali u nevino pale i policijske službenike i novinare na ulicama Podgorice, i na ulicama cijele Crne Gore. I da znate, gospodine ministre, ako to budu radili, i kada to budu radili, u tome neće biti sami. Pomagaće im, gospodine ministre, oni čije su privilegije, funkcije i titule važnije i od časti i od obraza i od naroda Crne Gore, koji ih je poslao tamo da ih zastupaju, ili ovdje, i predstavljaju. Takvi danas nose reformski dres, gospodine ministre, ali im igra tako djeluje poznato, da i najmlađi stanovnici ove zemlje prepoznaju taktike i igre starih velemajestora, ne samo politički. Dakle, to je isto kao da vuk pokušava da se inovira među ovce noseći vuneni džemper i zaista djeluje vjerodostojno sve do onog trenutka kada otvori usta, a kada otvori usta svi mi, nažalost, vidimo kome i čemu pripada. Toliko i hvala.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 12:08:29)

Zahvaljujem poslaniku Bogdanoviću.
Sada, poslaniče Bogdanoviću, imate pravo na drugo poslaničko pitanje.
Izvolite.

BORIS BOGDANOVIĆ (26.04.24 12:08:37)

Zahvaljujem potpredsjednice Skupštine, poštovani građani Crne Gore, gospodine ministre,

Moje drugo pitanje se odnosi na životni stil i imovinu policajaca, policijskih službenika i policijskih funkcionera. Dobili ste pitanje u pisanom obliku, ne bih ga čitao zbog ograničenog vremena, krenuću redom, od našeg omiljenog policijskog službenika i policijskog funkcionera Ljuba Milovića, čiji bankovni račun sa 700 eura mjesečnih prihoda je postao dom za cirka 48.000.000 eura. Dakle, stiče se utisak da policijski funkcioner Ljubo Milović, premijenjujući svoja policijska ovlašćenja, očigledno nije samo našao zlatnu ribicu, nego je i naučio osnovama računovostva. Evo da sve nije jeo i pio ništa deset godina i da je svih 700 eura ulagao u bitkoin na današnji dan bi imao 42.000.000 eura i ponovo ne bi mogao da objasni odakle dodatnih 6.000.000 eura. Tu je i Petar Lazović, sin Zorana Lazovića, koji je sa cirka 19 godina našao Aladinovu lampu, pa je sa 19 godina kupio automobil koji vrijedi 40.000 eura, sa 23 godine automobil koji vrijedi 35.000 eura, a njegov rođeni brat sa 23 godine nekretninu koja vrijedi preko 100.000 eura, pa se stiče utisak da su negdje geni kod porodice Lazović za štednju novca mutirali u gene za množenje novca. Ali to nije sve, tu je i aktuelna policijska službenica, supruga Veselina Veljovića, koja vozi skupocjeni automobil koj više liči na presto nego na prevozno sredstvo. Znete li koliko košta, poštovni građani Crne Gore, cirka 80.800 eura, prema zvanično plaćenju fakturi. Naravno, ova porodica Veljović je uspjela da 11.000 godišnjih prihoda pretoči u nekretninu vrijednu preko 100.000 eura. Tako da mi nijesmo ni svjesni kakve profesore finansija i ekonomija imamo među nama. Da nam svi svjetski ekonomski fakulteti i univerziteti pozelene od zavisti. Da će makar to znanje da prenesu na još nekog da i tima nekima svane.

Tu je, čini mi se, i policajac Vukašin Žarković koji izgleda se pretplatio na onaj časopis - kako kupiti stan ispod cijene, pa je tako od Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore prije neku godinu kupio stan koji vrijedi preko 80.000 eura za cirka 5.300 eura i to nije sve, odmah nakon toga kupuje dva stana, jedan garažni prostor za 150.000 eura. U zbiru, tri stana i jedan garažni prostor za 230.000 eura, ali čujte sad, sve sa platom od 700 eura, magija. Policajac sa Vol Strita, film koji gledamo ovdje punih 30 godina.

Za policajca Sinišu Jokića i njegovu porodicu očigledno je monopol postao stvarnost, sa imovinom vrijednom gotovo 2.000.000 eura, tako da ova porodica više djeluje kao kraljevska porodica u egzilu, nego kao porodica policijskog službenika i policijskog funkcionera.

Da završim, gospodine ministre, u prethodnih 30 godina očigledno nije bilo pitanje šta jedan policijskih funkcioner i službenik, čast izuzecima, ima izuzetno časnih i poštenih, i većina ih je, može da učini za ovu zemlju, nego šta ova zemlja može da učini za njega, da njegov bankovni račun izgleda kao broj mobilnog telefona.

Sada pitanje sa Vas. Zašto do sada nije provjerana imovina i životni stil policajaca, policijskih funkcionera, službenika Ministarstva unutrašnjih poslova i da li su napadi na Vas konkretno motivisani Vašom namjerom da očistite sektor bezbjednosti, konkretno Upravu policije i sektor Ministarstva unutrašnjih poslova od korumpiranih policajaca?

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 12:12:49)

Zahvaljujem poslaniku Borisu Bogdanoviću.
Riječ dajem ministru unutrašnjih poslova, izvolite kolega.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 12:13:07)

Hvala na ovom pitanju, poslaniče Bogdanoviću.

Ako mene pitate, sigurno je jedno od najvažnijih u Ministarstvu unutrašnjih poslova, odnosno cjelokupnom policijskom aparatu.

Vi ste u obrazloženju Vašeg pitanja govorili o jednom od najpoznatijih crnogorskih bjegunaca, jednom od najpoznatijih policijskih službenika Ljubu Miloviću. Samo da Vas dopunim i ispravim, nije radio za 700 eura već za 800 eura plate. Imajući u vidu da ovaj policijski službenik, utvrdilo se mu međuvremenu, samo na jednom računu na raspolaganju imamo 48.000.000 eura, s obzirom na to da je njegova plata bila 800 eura, da je bio i fenomen, kao što ste Vi kazali da nema bilo kakve fiziološke potrebe, da nema potrebnu ni za hranom, ni za vodom, ni za potrošnjom jednog jedinog centa od tih 800 eura plate koju je mjesečno zarađivao u Upravi policije, bilo bi potrebno da bude policajac tačno 5.000 godina, odnosno pet milenijuma. Upravo zbog takvih policajaca od 2013. godine, kada je tada usvojena jedna od verzija Zakona o unutrašnjim poslovima, nije se poseglo za onim što bi rezultiralo stvaranje mehanizma u Ministarstvu unutrašnjih poslova i Upravi policije, a to je da se provjeravaju imovina, prihodi, životni stil policijskih službenika, članova njihovih domaćinstava i sa njima povezanim licima.

Dakle, vrlo sam detaljno na nekoliko strana Vama uputio pisani odgovor, gdje ste dobili svu hronologiju, svu genezu koja prati ovu problematiku. Sada je jasno zbog čega od 2013. godine brojne bivše

parlamentarne većine, ali i oni koji su bili rukovodioci u Ministarstvu unutrašnjih poslova, nijesu htjeli da pitanje provjere životnog stila, imovine i prihoda policijskih službenika bude nešto što će biti, upravo, ako pričamo o integritetu jedan od najsnažnijih mehanizama da dođemo do punog integriteta unutar policijskog aparata. Godine 2013. u Zakonu o unutrašnjim poslovima prilikom tadašnjih izmjena postojala je tada inicijativa i stvorene su određene „jalove“ pretpostavke za provjeru imovine policijskih službenika. Meni je sada sa ove distance potpuno jasno zbog čega su tada odbijani amandmani opozicije koji su precizirali ovo pitanje i omogućavali da provjera imovine policijskih službenika, naročito najviših policijskih funkcionera, bude nešto što će davati rezultate. U međuvremenu, izmjenom zakona iz 2015. godine, propisano je da se provjerava imovina, životni stil i prihodi policijskih službenika samo u četiri najviša policijska zvanja i to na način da tu provjeru vrši Agencija za sprječavanje korupcije koju sam kao bivši opozicioni poslanik zbog njenog postupanja nazivao agencijom za legalizaciju korupcije. Sve ono što se desilo u međuvremenu pokazalo se, prvo da ne postoji spremnost tj. da nije postojala spremnost u Ministarstvu unutrašnjih poslova da se krene sa radom na ovoj oblasti, a to je potvrđeno i time što je ovo prebačeno u nadležnost Agencije za sprječavanje korupcije koja nije vidjela 48.000.000 Ljuba Milovića.

Zbog toga sam stupanjem na dužnost, zajedno sa vrijednim timom saradnika, pokrenuo inicijativu da iako su izmjenama, posljednjim izmjenama Zakona o unutrašnjim poslovima iz 2021. godine stvorene i pretpostavke i obaveza formiranja odjeljenja za antikorupciju, do dana stupanja na dužnost ministra unutrašnjih poslova nije usvojen pravilnik o provjeri imovine prihoda i životnog stila policijskih službenika. Zbog toga smo taj posao doveli do kraja u rekordnom roku, napravili sam pravilnik, uputili ga nadležnim organima na davanje mišljenja i u ovom trenutku obaveštavam vas da je ostalo samo da dobijemo mišljenje Agencije za zaštitu ličnih podataka. Tako da želim i u tom smislu da vas podstaknem da i kao Parlament budete inicijativni. Ukoliko prepoznate da ono što mi budemo radili u ovoj oblasti u budućnosti ima nedostataka da vrlo jasno, glasno i transparentno na to i ukažete. Ono što vam u ovom trenutku mogu kazati jeste da je taj pravilnik koji stvara normativni okvir za punu funkcionalnost odjeljenja za antikorupciju je bolji od Zakona za sprečavanje korupcije, daje snažnije mehanizme, daje pretpostavku redovne provjere imovine prihoda i životnog stila policijskih službenika, ali i one naredne. Tako da pored snaženje odjeljenja za antikorupciju u ovom segmentu imamo određen izazov kojima i možemo odgovoriti, a to je da stvorimo i tehnički i sve druge pretpostavke za njihov rad. Imajući u vidu da u ovom trenutku načelnik i desetak službenika sjede u jednoj prostoriji od 12 - 13 kvadrata, pa možete misliti i u kakvim kapacitetima radimo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 12:19:08)

Zahvaljujem ministru unutrašnjih poslova.
Ovim smo završili sa drugim poslaničkim pitanjem.
Imate pravo na komentar. Izvinite, poslaniče. Izvolite.

BORIS BOGDANOVIĆ (26.04.24 12:19:12)

Zahvaljujem, kolegice Popović.

Zahvaljujem gospodine ministre na detaljnom i preciznom odgovoru i apsolutno je jasno da će donošenjem tog pravilnika o kontroli imovine i životnog stila policajaca, policijskih funkcionera, službenika Ministarstva unutrašnjih poslova da će to biti direktno suočavanje sa pojedincima i to korumpiranim koji pokušavaju u okviru samog sektora bezbjednosti, Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova da se involviraju na ključnim mjestima i na ključnim pozicijama odlučivanja. Dakle, ova mjera Ministarstva unutrašnjih poslova je direktna poruka korumpiranoj gospodi da nemaju šta da traže u Upravi policije i Ministarstvu unutrašnjih poslova i kompletnom sektoru bezbjednosti. Korumpirana gospodo unutar same Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova ovaj odgovor na poslaničko pitanje znači da će se kontrolom imovine i životnog stila određenih policajaca, policijskih funkcionera, službenika i službenika Ministarstva unutrašnjih poslova povući zavjesa, svaki vaš pokušaj da se prijeti nama od dobro poznatih javnih i političkih funkcionera zaista djeluje apsolutno uzaludno. Gospodo Z, Bor i Oficir svaki vaš pokušaj da napadae, svaki vaš pokušaj da korumpirate, svaki vaš pokušaj da podmećete djeluje i smiješno i patetično. Svaki vaš pokret i svako vaše koprcanje nas dodatno motiviše da vas do kraja srušimo.

Gospodo Milović, Zvicer, Bugarin i ostale crnogorske pobjegulje da znate da ne postoji dovoljno duboka jama u koju se možete sakriti, dovoljno visok zid koji možete izgraditi, niti da postoji dovoljno jak funkcioner koji vas može zaštititi od pravde. Vaše vrijeme je isteklo, vaša moć više ne postoji. Što se nas tiče i ovog bezbjednosnog sektora i ovih ljudi koji su na njegovom čelu ne postoji ni možda ni ako postoji samo kad, a to kad je sad. Ovog trenutka traje rat protiv organizovanog kriminala i korupcije u koji ćemo sigurno

pobijediti, ne zbog osvete, ne zbog političke poruke, ne zbog politike, nego zbog jednostavne poruke da je pravda spora, ali dostižna i da na kraju uvijek pobjeđuje.

Kada je u pitanju pravilnik o kontroli životnog stila imovine policijskih službenika i službenika Ministarstva unutrašnjih poslova to jednostavno znači da će poslije tog pravilnika svaki korumpirani pojedinac biti kao grogirani bokser koji unaprijed zna da je izgubio, ali će i dalje mlatiti rukama u nadi da pogodi nešto, a to nešto je bilo šta, ne shvatajući da je čekić pravde podignut, da je krenuo rat protiv organizovanog kriminala i korupcije u kom nema predaje i nema povlačenja. Možda ste, gospodo, svi ovi koje sam pomenuo dobili nekog policijskog službenika, možda i nekog policijskog funkcionera, možda i nekog državnog službenika u javnoj upravi, ali rat nijeste. U ovom ratu više nijeste lovci sada ste plijen, lov je krenuo. Pravda će stići brže nego što možete da pobjegnute, udariće snažnije nego što možete da izdržite i neće stati sve dok svakog od vas ne vidimo iza rešetaka. Još nešto. Način na koji vam šaljem poruku, način na koji vam se suprotstavljamo nije nikakva hrabrost niti nikakva crnogorska kuražnost. Ovo je vrlo jednostavna poruka radi se o apsolutno ratnoj deklaraciji protiv organizovanog kriminala i korupcije u kojoj smo spremni i život položiti. Toliko i hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 12:23:27)

Zahvaljujem poslaniku Bogdanoviću.
Sada pitanje ima poslanik Admir Adrović.
Izvolite kolega.

ADMIR ADROVIĆ (26.04.24 12:23:37)

Hvala, potpredsjednice.

Uvaženi građani, uvažene kolege, uvaženi ministri sa saradnicama,

Prisustvo policije na određenom dijelu teritorije, posebno gdje žive ljudi, u opštinama i naročito gdje imamo u određenim mjesecima veliki broj naše dijaspore koja dolazi u svoj grad, u mjesto gdje imamo veliki turistički potencijal je nešto što je obaveza države. Naime, ove godine je Opština Gusinje obilježava jubilej, deset godina od povratka samostalne opštine. Međutim, u ovoj opštini koja po posljednje popisu ima 4.652 stanovnika još uvijek nemamo ispostavu policije, a informacije govore da je na terenu prisutan samo jedan policajac i to u prvoj smjeni. Zgrada u kojoj je planirano da bude stacionirana policijska uprava se rekonstruiše već godinama i, složićete se sa mnom, najviše trpe građani Gusinja. Važno je imati u vidu da Gusinje postaje jedan od turističkih centara na sjeveru Crne Gore, da veliki broj turista tokom cijele godine obilazi ovu opštinu što znači da je nužna potreba da ta opština dobije, konačno, ispostavu policije. Zato sam Vam i postavio sljedeće pitanje - kada će u Gusinju biti otvorena ispostava policije i kada će stanovnici ove opštine konačno moći da ostvare prava koja su uređena Zakonom o unutrašnjim poslovima. Pisani odgovor sam dobio i komentarisao nakon Vašeg odgovora. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 12:25:36)

Zahvaljujme poslaniku Adroviću.
Riječ dajem ministru unutrašnjih poslova.
Izvolite, ministre.

DANILO ŠARANović (26.04.24 12:25:42)

Prvo, uvaženi poslanice Adroviću, da izrazim ovdje pred svima zahvalnost na ovakvom jednom pitanju, jer ovo je jedno iz seta onih pitanja koja definitivno doprinose kreiranju ambijenta u javnosti da iskoračimo u onim oblastima gdje zaista neophodno unapređivanje funkcionalnosti policijskoga aparata. Podsjetiću Vas da od 2018. godine, u odnosu na konkretno pitanje, niko od nadležnih maltene nije učinio ništa da se ovo pitanje pomjeri sa mrtve tačke.

Iako je formalno stanica policije Gusinje uspostavljena i počela zvanično sa radom od 01.07.2018. godine od tog dana do izbora ove Vlade nijesu stvoreni faktički uslovi za njen rad na teritoriji opštine Gusinje, što smatram neprimjerenim odnosom prema građankama i građanima Gusinja, opštine koja kao što ste kazali ove godine slavi prvi jubilej deset godina od ponovnog dobijanja statusa opštine. Imam namjeru da u ovoj godini jubileja zajedno sa timom ljudi iz Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije obezbijedim

rješavanje svih zatečenih dugo gomilanih problema, zbog čega sam insistirao na detaljnoj analizi ovih problema i pripremama rješenja i hitnom djelovanju MUP-a kako bi konačno, onako kako ste i sami naveli u pitanju, svi stanovnici opštine Gusinje mogli da ostvaruju svoja zakonska prava, onako kako to mogu ostvarivati građani Crne Gore u ostalim jedinicama lokalne samouprave.

U pisanom odgovoru sam Vam detaljno i taksativno naveo šta su zatečeni problemi. Zbog toga je od strane Ministarstva unutrašnjih poslova, u koordinaciji sa Upravom za kapitalne investicije, i predstavnicima nove uprave u Opštini Gusinje održan sastanak, definisani su određeni zaključci koje sam, takođe, dostavio u pisanom odgovoru, da ih sada ne čitam. Do obezbjeđivanja prostora za rad stanice policije u Gusinju dodijeljena je jedna kancelarija. Podsjećam, važno je to istaći u zgradi Odjeljenja bezbjednosti Plav koja služi za potrebe stanice policije Gusinje, opremanje patrola, kao i za obavljanje svih administrativnih poslova. Na kraju, napominjem i da je ovo pitanje bilo potpuno zapostavljeno u prethodnom periodu, kako od strane MUP-a tako i od strane bivših gradskih uprava u Opštini Gusinje iz svoje nadležnosti. Zaista je nedopustivo da i mi kao organ, ne iz pitanja koja jesu iz domena naše nadležnosti već drugih organa, mjesecima ne možemo da dobijemo validne podatke oko imovinskog spora koji se vodi između vlasnika određene stambene jedinice koja se nalazi u sastavu zgrade u kojoj treba biti otvorena stanica policije Gusinje. Zbog toga izvođač radova ne može da krene sa drugom fazom adaptacije samog prostora. Sa moje strane je potpuna otvorenost da u jednoj koordiniranoj razmjeni informacija zajednički stvaramo preduslove da ovo pitanje bude riješeno u najkraćem mogućem roku. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 12:29:41)

Zahvaljujem, ministre.
Pravo na komentar ima poslanik Adrović.
Izvolite, kolega.

ADMIR ADROVIĆ (26.04.24 12:29:50)

Zahvaljujem na Vašem odgovoru, uvaženi ministre.

Složili smo se da je stvarno bilo neozbiljno da u ovoliko dugom vremenskom periodu uprkos svim poteškoćama koje smo imali nemamo te rekonstruisanu zgradu uprave policije i stvarno je neopravdano da taj proces toliko dugo traje.

Posjetiću ovdje da građani Gusinja svoja prava iz ove oblasti moraju da ostvaruju u susjednoj opštini Plav, izdavanje dokumenata, registracije, za sve to moraju da idu tamo da bi to završili što, slažemo se, izaziva nepotrebne troškove i komplikuje život građanima Gusinja.

Ovdje ću isto podsjetiti radi građana Gusinja i svakako dijaspore da u prethodnih godina bilo dosta krivičnih djela na teritoriji opštine Gusinje. Posebno su bili uznemireni građani koji žive u dijaspori gdje je dolazilo do obijanja njihovih domova, ali nijesmo imali policajaca na terenu da to, eventualno, spriječe ili da rasvijetle te slučajeve, kao što sam u prethodnom javljanju pomenuo, na teritoriji opštine Gusinje, radi samo jedan policajac i to samo jedan u prvoj smjeni. Neće sam dobio informaciju da je i on sada mora, normalno, da iskoristi svoje pravo na omor, a dešava se da on bude prebačen tokom ljetnje turističke sezone, kao ispomoć na primorju, vjerovatno zbog neke organizacije ili kako to već ide. U tim mjesecima imamo situaciju da nemamo nijednog policajca u opštini Gusinje, što smatram da je nedopustivo, jer imamo u tim mjesecima veliko prisustvo naše dijaspore i mislim da i time bi trebali malo se pozabavite. To je moj apel Vama, jer šta god da se desi kad imamo toliki broj građana u jednom trenutku, a nemamo nekog da reaguje, mislim da nije dobro.

Drago mi je što ste sve ovo što ste nabrojali, što su ove radnje završene i da ste najavili da će konačan glavni projekat i revizija biti dostavljeni Upravi za kapitalne investicije do 10. maja ove godine i da će, nadamo se konačno, krenuti sa realizacijom, odnosno završetkom tog projekta. U razgovor sa predsjednikom Opštine sam informisan da su i oni raspoloženi da iznađu neke prostorije na teritoriji opštine Gusinje, da se otvore neke kancelarije gdje bi se mogli poslovi obavljati. Još jedna sugestija da nekog od vaših saradnika zadužite i apel njemu da se direktno obrati Ministarstvu unutrašnjih poslova da proba da se za taj period dok se ne završi ovaj projekat da imamo mjesto gdje će ljudi moći završavati sve ove obaveze.

Pozivam Vas, kao ministra, da date svoj maksimalan doprinos da se riješe ovi problemi, jer svi smo tu na zadatku da se rješavamo probleme, nezadovoljstvo građana, u ovom slučaju građana opštine Gusinje. Drago mi je što sam kod Vas vidio spremnost da uđete u rješavanje ovih problema. Očekujemo da će to biti u nekom razumnom roku sve riješeno. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 12:34:02)

Zahvaljujem poslaniku Adroviću.
Sada je pitanje postavlja poslanik Ervin Ibrahimović.
Izvolite, kolega.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (26.04.24 12:34:08)

Zahvaljujem, poštovana potpredsjednice sa saradnicom, uvaženi ministre sa saradnicama, kolegkinice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Moje pitanje je poniknuto od toga da sam imao razgovore sa mnogim policijskim službenicima, uvaženi ministre, i vjerujte i ne treba samo slušati njih, dovoljno je da pogledate kada putujete kroz Crnu Goru na jugu, sjeveru, srednji dio, možete odmah primijetiti dotrajalu i staru uniformu naših policijskih službenika. Nažalost, možemo da vidimo da ta auta nijesu u zadovoljavajućem stanju, možemo da vidimo da naši policijski službenici imaju patike, umjesto službene obuće, možemo da vidimo da nema dovoljno policijskih službenika na odgovarajućim mjestima i zato sam iz razloga važnosti, ozbiljnosti i značaja policije riješio da ovdje pokrenem i sa vama podijelim ovo pitanje. Sa druge strane i obećao sam uvaženim policijskim službenicima da će ovo pitanje problematizovati i ovom uvaženom domu.

Zato imam obavezu samo da prenesem par rečenica koje su mi rekli ti uvaženi policijski službenici, uvaženi ministre. Evo vidite kakvu uniformu nosimo, skoro deset godina nijesmo zamijenili uniformu i dolazimo u situaciju kada, normalno, treba tu uniformu oprati, oni nemaju vremena nego traže između smjena određeno vrijeme kako bi oprali svoju opremu.

U nedostatku službene obuće oni kupuju patike za sebe, znate u koju situaciju dolaze, kažu - vjerujte osjećamo se neprijatno kada zaustavimo našeg građanina na putu da mi u pravom smislu ne predstavljamo državu odnosno policiju.

Ono, uvaženi ministre što treba zajedno ovdje da pokrenemo to pitanje i Vašem odgovoru koji sam dobio sam vidio da ste spremni za to, to je vratimo dostojanstvo policijskim službenicima. Moramo vratiti dostojanstvo policijskim službenicima iz razloga što oni čuvaju cijeli sistem ove države. Vi to znate. Ne smijemo dozvoliti da meni policajac kaže, uvaženi predsjedniče, ili poslaniče vidite ovu dotrajanu uniformu, vidite ove patike, vidite ovo auto koje se malo, malo pa kvari, znate li da naša auta imaju malo goriva i da nam je šef smjene rekao reagujte samo kada morate. Ovo je više ljudi ponovilo i na jugu i u središnjem i u centralnom dijelu Crne Gore. Znači šta kažu - molimo boga da nema neka vanredna situacija, jer ne bismo mogli odgovoriti zadatku. Jedan mi je rekao čak i da mu pištolj ne radi. Ovdje pokrećem pitanje, vrlo ozbiljno pitanje i na jednom mjestu mi je rekao policajac u redovnoj kontroli, veče je bilo kaže, ja sam večeras sam ovdje.

Uvaženi ministre, zato je ovo pitanje za Vas. Kada ste došli na mjesto ministra koliko ste zatekli nerealizovanih tendera? Šta su uzroci nerealizacije tih tendera? Kolike su procijenjene vrijednosti tih tendera? Da li su ti tenderi uzrok da naša policija skoro deset godina nije dobila uniformu?

Moje pitanje - da li ste prepoznali uzroke zašto su pali ti tenderi, da li će uvaženi policijski službenici dobiti uniforme, da li će dobiti nova auta? Ono za sve nas ovdje pitanje, uvažene poslanice i poslanici, da li odvajamo dovoljno budžetskih sredstava za policiju kako bi mogli da rade kvalitetno i odgovorno i uspješno posao za šta su i dobili posao.

Na samom kraju, uvaženi ministre, vjerujem da ćete se saglasiti. Ne možemo očekivati rezultate od uvaženih policijskih službenika ukoliko im nijesmo stvorili elementarne uslove. Ne možemo očekivati rezultate policijskih službenika ukoliko nijesu adekvatno plaćeni za taj posao. Jeste im povećana zarada, ali nije adekvatno onom poslu kojim se bave i riziku koji svakodnevno imaju kako bi čuvali nas, našu djecu i našu državu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 12:38:59)

Zahvaljujem poslaniku Ibrahimoviću.
Riječ ima ministar unutrašnjih poslova.
Izvolite, ministre.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 12:39:04)

Prvo, uvaženi poslanice Ibrahimoviću, dozvolite da se i Vama i brojnim drugim poslanicima zahvalim na gotovo identičnom pitanju, jer ovo su ključna pitanja koja opterećuju svakodnevicu svih policijskih službenika i generalno Uprave policije uopšte.

Evo par nekih vrlo konkretnih podataka, poređenja, Vi ste vjerovatno imali prilike da pročitate jedan, rekao bih, vrlo detaljan odgovor na Vaše pitanje po stavkama, u smislu svake javne nabavke koja je trebala, a nije, biti realizovana u prethodnom periodu.

Tačno je da ona policijska uniforma, a one su bile tamne teget boje onog dana kada su nabavljene 2015. godine posljednji put, one su danas više sive boje. Nakon toga, čini mi se 2018. godine, tri godine kasnije, nabavljen je kontigent uniforme za sektor policije posebne namjene, odnosno za Posebnu jedinicu policije i Protivterorističku jedinicu.

Kada su u pitanju vozila mi smo odmah po stupanju na dužnost, a govorim o patrolnim vozilima i vozilima koja koristi Sektor za borbu protiv kriminala, pokrenuli smo, ponavljam, proceduru da se ne bi dogodilo ono što se dogodilo prije nekoliko godina, a to je da uniformisani sastav policije ostane bez patrolnih vozila. Nekoliko je razloga zbog čega je takvo stanje zatečeno.

Prvo, mi moramo da razumijemo da smo malo tržište i da određene nabavke za kojima postoji potreba, generalno u Upravi policije, su takve da nemamo ponudu na domaćem tržištu dok imajući u vidu da nemamo potrebe za velikom količinom nabavki, sa druge strane nijesmo atraktivni na regionalnom ili globalnom tržištu. Razni su i drugi razlozi zbog kojih su propadale te javne nabavke, ali evo konkretan podatak da je realizacija javnih nabavki za 2023. godinu bila svega nešto iznad 20%. Mi smo odmah, u najskorijem mogućem roku raspisali tendere, kako ste kazali, odnosno javne nabavke za patrolnim vozilima i uniformama, ponude će biti otvorene za nekoliko dana. Prosto ne možemo do tog dana da znamo kakav će biti ishod tih postupaka, ali ono što ovdje naglašavam i što je sastavni dio prakse u ovoj oblasti jeste da oni ponuđači koji ne pobijede, žargonski kako se kaže, na tenderu koriste razne proceduralne mogućnosti ne bi li odugovlačili same postupke i nas kao naručioce javne nabavke doveli u jednu jako tešku situaciju. Spremni smo da preuzmemo odgovornost za sve ono što je isključivo naš rad, ali godine su propuštene da se ne riješi ovakvo jedno važno pitanje.

Pomenuli ste obuće koje možete vidjeti na uniformisanim policajcima i to je možda najbolji komad opreme, odnosno odjeće, obuće koji se nalazi na njima. Znao ste zašto? Zato što to kupuju iz svog džepa. Uniforma koja je, opet ponavljam, obezbijedena posljednji put 2015. godine je negdje slikovit prikaz kako su se donosioci odluka u jednom prethodnom periodu ophodili prema policijskim službenicima, kako su ih tretirali, kako su gledali na njih i šta su od njih očekivali. Jedni su, evo vidjeli smo, svjedočimo tome svakodnevno, bili milioneri, a drugi nijesu imali ni elementarno pristojne uslove za rad.

Tako da to je jedna od oblasti koja najviše opterećuje operativno funkcionisanje Uprave policije. Kao što znate Zakon o javnim nabavkama nas tretira kao i svaki drugi organ, za razliku od sektora odbrane koji podrazumijeva Ministarstvo odbrane i Agenciju za nacionalnu bezbjednost koji imaju na raspolaganju institut tzv. povjerljivih nabavki koje se mnogo jednostavnije realizuju.

Smatrao sam da kad već ovaj problem postoji deset godina da su svi naši prethodnici morali inicirati ono što ćemo inicirati mi, a to je da u najskorijem roku se sagleda mogućnost izmjene Zakona o javnim nabavkama gdje bi se u ovom segmentu i Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Uprava policije tretiralo na način kako se tretira Vojska Crne Gore, odnosno Ministarstvo odbrane i Agencija za nacionalnu bezbjednost. Oni nemaju bilo kakvih problema, u smislu proceduralnih pretpostavki neophodnih za realizaciju javnih nabavki, posredstvom kojih obezbeđuje adekvatna tehnička i svaka druga opremljenost koja je, opet ponavljam, u određenim segmentima na mnogo većem nivou u Vojsci Crne Gore i Agenciji za nacionalnu bezbjednost. Tako da već najavljujem ovdje jedan apel, vama kao poslanicima, da onog trenutka kada stvorimo pretpostavke, a nadam se u najkraćem roku, inicijativu za izmjenu Zakona o javnim nabavkama u ovoj oblasti da ćemo od vas za takvo nešto dobiti podršku kako bismo ove probleme rješavali u najkraćem mogućem roku. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 12:45:24)

Zahvaljujem ministru unutrašnjih poslova.
Pravo na komentar ima poslanik Ibrahimović.
Izvolite, kolega.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (26.04.24 12:45:31)

Uvaženi ministre, zahvaljujem na odgovoru.

Vjerujte, kada sam razgovarao sa policijskim službenicima bio sam, neću reći zaprepašćen, ali izuzetno zabrinut. Poslije ovoga što ste mi dostavili mislim da treba i Vi i ja i građani da smo još više zabrinuti kakvo je stanje u policiji kod nas i da li ti ljudi imaju uslove da u potpunosti odgovore o zadatku za koji su i dobili posao. Vjerujem ne samo Vi, nije Vam trebalo mnogo iako ste samo šest mjeseci tu, svi smo vidjeli ovu nedostatnost i ovu slabu brigu države za ovaj sektor.

Podsjetiću još jednom, ne smijemo dozvoliti da ljudi koji dočekuju naše građane, odnosno zaustavljaju u redovnim kontrolama naše građane, da dočekuju u takvoj opremi, takvoj uniformi. Raduje me ono što sam pročitao, mada za tri, četiri minuta pošto ste iako je predato naše poslaničko pitanje prije 20 i nešto dana, Vi ste dostavili odgovor, član 191 Poslovnika, 15 ili 20 minuta prije mogeg obraćanja i biću slobodan, jer Vas cijenim kao mladog čovjeka pred kojim vjerujem da je perspektiva, da zajedno o ovome što ste ovdje napisali da se i držite toga, radi javnosti ću pročitati samo jedan dio. Angažovanje svih nas bez obzira koju funkciju trenutno obavljamo, a rješavanje ovih problema je cilj kojem moramo zajedno da stremimo. Ako želimo ovo u pravnom smislu onda bi dobro bilo da smo ipak dobili odgovore mnogo ranije kako bih ja mogao u kontaktu sa mojim prijateljima iz policije zajedno ponovo razmijeniti neke probleme koje imaju. Znači zašto, uvaženi ministre, znam Vas kao jednog od dobrih poslanika. Vjerujem na tom mjestu gdje ste možete isto tako da budete dobar ministar i zato molim Vas da ne usvojite ovu praksu 44. Vlade, da nam dostavljate 15 minuta prije diskusije odgovor jer to ne odgovara ovome što ste Vi nama poslali.

Sada, uvažena potpredsjednice, važno je pitanje i vrlo ću kratko.

Radujem me da ste rekli da je raspisan tender za uniforme, raduje me da je tender raspisan za auta, ali ponovo me plaši ovo što ste i Vi potcrtali, zabrinjavajuće, krenuću redom. Prije ste rekli oko optičkog kabla nedostupnost i sporost prenosa podataka. Zamislite to je najslabije na graničnim prelazima gdje treba da budemo najspremniji za izazove koji dolaze jer tu štitimo državu. Ovamo pričamo o IBAR-u, danas, sutra ili prekosutra o Evropskoj uniji, ne možemo ovako u Evropsku uniju. Ovdje ste rekli, uvaženi ministre, za auta cijenim, hvala Vam na jednom vrlo kvalitetnom odgovoru što i priliči Vama, cijenim odgovor. Međutim, srijećem ljude koji su iz sistema, isto kao i Vi, koji jasno kažu da auta nijesu ispravna, da auta ne zadovoljavaju potrebe zato i sam postavio u pitanju. Evo pričamo iskreno ni Vi, a i ja ne svako nego polovina auta ne bismo uzeli kao službena vozila da se u njih vozimo. Dakle, i ti ljudi imaju porodicu, poštenije je da ta auta koja su tehnički neispravna isključimo iz saobraćaja, neka trpi posao, a ne da rizikujemo život naših policijskih službenika.

Isto je vrlo važno, uvažena potpredsjednice, napomenuli ste ovdje neadekvatnost tehničke zaštite. Da približimo građanima, ponovo kažem hvala Vam na tim informacijama, zamislite danas kada se misli na tehničku zaštitu znamo o čemu se radilo o metal detektorskim vratima i rendgen uređajima. Svi znamo, poštovani građani, gdje su oni postavljeni, na vrlo važnim i odgovornim mjestima. Ako imamo upit da nijesu svi ispravni ili da ne odgovaraju 100% zadatku, zamislite kakva katastrofa može da se desi. Zato molimo boga da se to ne desi, a da poslije post festum pričamo kako smo mogli to da riješimo. Znači, drago mi je da ste ovo prepoznali i treba što prije rješavati.

Uvaženi ministre, još samo dvije napomene, jer su vrlo važne, uvažena potpredsjednice. Treba da se pitamo, sigurno Vi sa Vašim saradnicima to gledate, imamo problem i plovni vozila, plovni jedinica koje danas pokrivaju i jezero i more i Bojanu. Meni policajci kojima vjerujem, nikada se ne bavim populizmom nego realnim stvarima, su rekli da se dešava da nemaju čime da isplove. Da se upitamo danas da li su naše granice bezbjedne. Uvaženi ministre, iako ste šest mjeseci na tom mjestu, zajedno da podijelimo, možemo i poslije ovoga kada budemo sjeli da pričamo, koliko je otišlo policajaca na obuku gađanja u streljanu i Vi i ja znamo možda, da ne kažem, zamislite samo sa kakvim izazovom, to je višegodišnji problem koji se dešava. I stvarno završavam time, policijski službenici, odnosno ovaj državni aparat mora da ima posebnu pažnju svih nas. Prije svega, policijski službenici moraju imati adekvatne uslove za rad, moramo im omogućiti satisfakciju da rade onaj posao koji je vrlo odgovoran, moraju institucije pomoći i druge insitucije kako bi ovi ljudi mogli da štite nas, našu djecu, naše firme, naša preduzeća, našu državu, naše granice. To ćemo moći ukoliko otvorimo ovu priču, a vidim da ste Vi ministre dobar sagovornik za to i zajedno, kao što ste u odgovoru napisali, da zajedno rješavamo ovaj problem, jer je jedino tako možemo reći da smo ozbiljna država i da ovi ljudi imaju uslova da štite državu i sve ono za šta su dobili ovaj posao. Još jednom zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 12:51:35)

Zahvaljujem.

Je li bilo dopunsko? Nije.

Zahvaljujem poslaniku Ibrahimoviću.

Sada obavještavam kolegice i kolege da smo se dogovorili sa Klubom poslanika Bošnjačke stranke, radi vršenja vjerskog obreda da damo pauzu do 13.30h. Počinjemo tačno u 13.30h.

Prvi naredni poslanik koji postavlja pitanja je kolega Adžić.

/PAUZA/

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 13:35:08)

Uvažene kolege, uvaženi ministre,
Nastavljamo sa postavljanjem poslaničkih pitanja.
Poslaničko pitanje postavio je poslanik Adžić.
Izvolite, poslaniče.

FILIP ADŽIĆ (26.04.24 13:35:41)

Poštovane građanke i građani, uvažene kolege poslanici i poslanice, uvaženi ministre sa saradnicama,

Mnogo sam pitanja imao danas da vam postavim i negdje logično je i bilo da se krene od onog izbora direktora Uprave policije koji je kako stručnoj, tako i laičkoj javnosti urađen na jedan nezakonit način i zaista napravio veliki problem i u funkcionalnosti Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova, ali i generalno u odnosima koji su u vladajućoj većini. Međutim, sačuvao bih i bio strpljiv da ta pitanja postavim kada dođe vrijeme i kada se održi, ako se uopšte i održi, kontrolno saslušanje na kojem ste Vi i gospodin Spajić, premijer, pozvani. Drago mi je što sam negdje imao priliku da od Vas čujem da ste Vi bili spremni da se odazovete tom pozivu mnogo ranije negoli što je zakazan i da na taj način ste pokazali određenu dozu i poštovanja, ali i odgovornosti ono što je najbitnije, rekao bih, da u tom procesu nemate što da skrivate. Da li druga strana ima što da skriva sami odnosi samo odlaganje izbjegavanje javne rasprave o tome mislim da dovoljno govori.

Ono što sam radio i u prethodnom periodu, a nastavljam i danas, je da negdje koliko to mogu sa ovog mjesta i sa ove funkcije ukazuje na neke negativne pojave i neke negativne stvari koje se, u konačnom, mogu negativno odraziti i na bezbjednost u Crnoj Gori, ali i na funkcionalnost i Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije. Tako sam prilikom prvog svog izlaganja, kada ste bili gost u Parlamentu, negdje i potcrtao to da će nedovoljna finansijska sredstva onemogućiti da se policijskim službenicima, onako kako je predviđeno granskim kolektivnim ugovorom povećaju, ali i da zadrže sve one ostale benefite koji se tiču i prekovremenog rada i noćnih sati i pripravnčkog rada, dakle, da se u tom dijelu sve može nadomjestiti i da u onome što je projekcija budžeta koja je kasnije i usvojena nema dovoljno sredstava. Takođe, ukazao sam da u odnosu na taj budžet nemate ni dovoljno sredstava da zaposlite nove ljude i prema svemu onome što vidimo kako se odvijaju stvari, prema onim oglasima koji još uvijek nijesu realizovani, vidimo da postoji veliki problem u nedostatku kadra unutar Uprave policije. Danas su neke kolege naglašavale kakva je situacija na sjeveru. Vidjećemo da će u ljetnjim mjesecima mnogo gora biti na jugu i mjestima gdje će dolaziti veliki broj turista. U svakom slučaju, kažem, nije vaš problem, ali jeste pokazatelj odnosa Vlade Crne Gore i Ministarstva finansija prema Ministarstvu unutrašnjih poslova i konkretno prema Vama, rekao bih. Zbog toga je to prva od sabotaza, prema mom mišljenju, koja se desila prema Ministarstvu unutrašnjih poslova i odsustva onoga što bi trebalo da bude zajednička volja svih predstavnika Vlade, ali i svih poslanika parlamentarne većine u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Upravo na tom fonu i na fonu tih opstrukcija negdje vidim i sam izbor direktora Uprave policije. Ne ulazim u to o stručnosti svih kandidata i više puta sam isticao da poznajem gotovo sve i da sam sarađivao gotovo sa svim kandidatima i da su svi oni mogli odgovoriti zadatku sa više ili manje uspjeha, ali da u svakom slučaju ono što je danas problematično i što danas želim da istaknem jeste jedna zakonska prepreka koja postoji ovakvim izborom direktora Uprave policije i trenutno situaciju da na istom mjestu tj. da istu osobu imamo na dvije izuzetno značajne pozicije. Prva je vršioc dužnosti direktora Uprave policije, druga je rukovodilac Finansijsko-obavještajne jedinice. Vi znate da smo 2019. godine, vjerujem da ste sa tim upoznati, kada je Uprava za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma prestala da postoji i kada se formalno preselila, njeno djelovanje u okviru tadašnje Uprave policije, zbog odsustva nezavisnosti i samostalnosti u radu mi isključen iz Egmonta, dakle, Svjetske asocijacije finansijsko-obavještajnih jedinica koje u okviru 165 jedinica razmjenjuju podatke. Tada je Crna Gora izgubila mogućnost da u saradnji sa svojim međunarodnim partnerima, razmjenjuje informacije iz ovog sektora upravo iz razloga što nije djelovala samostalno u okviru Uprave policije. Da bi se povratilo povjerenje međunarodnih partnera, a misim i da, neću u prvom krugu, isticati koliko je važna informacija i koliko je rezultata ostvareno upravo posredstvom međunarodne saradnje i razmjene podataka sa Europolom. Rekao bih samo da onemogućavanje razmjene podataka finansijsko-obavještajnih jedinica iz čitavog svijeta sa

Crnom Gorom nas u velikoj mjeri može koštati i izostanka rezultata u ovoj oblasti, ali i skrivanja svih onih finansijskih transakcija, ali i potencijalnog finansiranja terorizma, kao jednog opasnog fenomena koji, za sada, hvala bogu zaobilazi Crnu Goru, ali to je potencijalna opasnost koju nikada ne možete na pravi način predvidjeti. Dakle, u tom dijelu volio bih da i od vas čujem da li ste svjesni da i prema Zakonu o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, koji je upravo iz razloga da bi se Crna Gora povratila u Egmont izmijenjen i to u djelovima gdje se jasno potcrtava da je finansijska obavještajna jedinica nezavisna i da mora djelovati samostalno. Tako znate da u članu 85 tog zakona stav 2 jasno stoji da rukovodilac Finansijsko-obavještajne jedinice ne može biti ujedno i rukovodilac bilo koje druge organizacione jedinice Uprave policije, a mi danas imamo situaciju da je rukovodilac Finansijsko-obavještajne jedinice ujedno rukovodilac i svih ostalih organizacionih jedinica unutar Uprave policije. Isto tako, Zakon o unutrašnjim poslovima predviđa u članu 12 da rukovodilac Finansijsko-obavještajne jedinice odgovara za svoj rad direktoru Uprave policije. Sada imamo situaciju da čovjek odgovara sam sebi i mislim da je to apsolutno neprihvatljivo i da nas zaista može udaljiti od onoga što jeste, vjerujem i Vaša namjera, trebala bi, ali vidim da nije namjera svih članova Vlade, kao ni svih članova parlamentarne većine.

Zbog toga želim od Vas čujem, vrlo jasno, Vaše određenje prema onome što je potencijalno mogućnost isključivanja Crne Gore iz ovako važne međunarodne organizacije, koja nam omogućava mnoge mehanizme da se suprostavimo pranju novca, da uđemo u trag finansijskim transakcijama, da na neki način regulišemo i uđemo u trag i onim transakcijama koje su sada možda i najpopularnije, a to su kripto transakcije. Da li to vidite kao jednu vrstu namjerne opstrukcije da se u Crnu Goru sazna puna istina, da se uđe u trag svim onim ljudima, danas smo imali priliku od ostalih kolega poslanika da čujemo koliko i pojedinih funkcionera i pojedinih policijskih službenika, ali i pojedinih ljudi iz kriminalnog miljea, koliko imovina koju posjeduju odstupa od onoga što su njihova prijavljena primanja i njihovi prijavljeni prihodi?

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 13:44:04)

Zahvaljujem poslaniku Adžiću.
Riječ ima ministar unutrašnjih poslova.
Izvolite.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 13:44:13)

Hvala.

Uvaženi poslaniče Adžiću, prvo da vrlo direktno odgovorim u odnosu na uvod u Vaše pitanje.

Ja sam neko ko ništa nema ništa u životu da skriva, ni u politici, a ne naročito u smislu bilo čega što se tiče obavljanja funkcije ministra unutrašnjih poslova. Uvijek, kao bivši poslanik koji savršeno razumije značaj Parlamenta, gdje sjedi 81 čovjek, na koje je svaki građanin Crne Gore prenio suverenitet, kao nosilac prava odlučivanja, i na njih, uvijek i u svakom trenutku u odnosu na bilo koju temu, spreman da se odazovem Parlamentu.

U ovom trenutku otišao bih korak dalje, jer nijesam imao priliku da odgovorim poslaniku Zirojeviću. Spreman u bilo kom trenutku da budem poligrafski testiran na temu izbora direktora Uprave policije, a naročito na pitanje da li sam sa bilo kim dogovorio ko će biti direktor Uprave policije. Prilikom obavljanja intervjua sa zainteresovanim policijskim službenicima za poziciju vršioca dužnosti direktora Uprave policije, svakom sam jasno kazao, da ću kao ministar unutrašnjih poslova kojem je zakon eksplicitno dao u nadležnost pravo predlaganja kandidata, odlučiti ko će biti kandidat nakon obavljenih intervjua, nakon kvaliteta tih intervjua, nakon analize Plana reforme Uprave policije i nakon svega ostalog što je bilo sastavni dio javnog poziva i samog testiranja.

Tako da uvijek, obraćam se ne samo Vama nego svakom poslaniku ovog Parlamenta dolazio on iz većine ili manjine, spreman da se odazovem na svaki poziv i provjeru mog postupanja sa pozicije ministra unutrašnjih poslova.

Egmont grupa je međunarodna mreža finansijsko-obavještajnih službi koja omogućava razmjenu finansijsko-obavještajnih podataka na međunarodnom nivou posredstvom Egmont sigurne platforme. Kao što ste kazali, da bi finansijsko-obavještajna jedinica bila članica Egmont grupe neophodno je da ima operativnu autonomiju nezavisnost, uprkos činjenici što je organizaciona jedinica unutar policije. Mijenjan je zakon da bi se ta nezavisnost osigurala. Saglasno tome Finansijsko-obavještajna jedinica ne može uživati punu nezavisnost Uprave policije, ukoliko je na čelu i jedne i druge jedno isto lice, toga moramo biti svjesni i taj problem mislim da mora biti riješen, kako se ne bi izložili riziku ponovnog isključenja iz Egmont grupe. Znate šta to znači? To znači da mi ne bismo mi mogli da dobijamo podatke do ponovnog sticanja članstva, a

to bi nekome odgovaralo, a znate li zbog čega, zato što smo sve stvari u domenu finansijskih istraga izvdili iz fioka u Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Evo ekskluzivno jedan vrlo interesantan podatak, naložio sam da se sva operativna saznanja u koja sam imao uvid hitno procesuiraju, pa će biti vrlo interesantno svakom poslaniku, svakom članu Parlamenta, ali i svakom građaninu Crne Gore, da vidimo kako su, između ostalog, bivši visoki policijski funkcioneri dobijali stanove, poslovne prostore, od strane vrlo poznatih javnosti građevinskih kompanija.

Tako da se nadam da oni koji su, moguće i ne sagledavajući ovu problematiku, da će preduzeti sve mjere i radnje iz svoje nadležnosti, da nam se slučajno ne desi, da naša Finansijsko-obavještajna jedinica, odnosno Sektor za finansijsko-obavještajne poslove bude isključen iz Egmont grupe, jer bi to značajno usporilo finansijske istrage u Crnoj Gori.

Kao što sve evaulira, tako evaluiraju i pojavni oblici kriminala. Kada je u pitanju organizovani kriminal, svi znate da je decenijama u Crnoj Gori, on najznačajnijem dijelu, znate Vi to kao bivši ministar unutrašnjih poslova, ključni pojavni oblici organizovanog kriminala su se odnosili na šverc narkotika i cigareta, kako sve ostalo evaluira, evaulira i kriminal. Mislim da je Finansijsko-obavještajna jedinica odnosno Sektor za finansijsko-obavještajne poslove u budućem periodu, moguće, najbitniji dio sektora bezbjednosti u borbi protiv finansijskog kriminala.

Dakle, mi nemamo rezultate u finansijskim istragama. Kada kao predstavnici izvršne vlasti razgovaramo sa našim parterima u Evropskoj komisiji, oni ne traže od nas samo rezultate u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou, traže i finansijske istrage, ali traže i pravosnažne sudske presude.

Mi radimo svoj dio posla, evo čuli ste odgovarajući na pitanja prethodnih poslanika, ukoliko limitirajućim okolnostima ostvarujemo rezultate koji uživaju poštovanje svih naših partnera, gdje 2/3 budžeta Ministarstva unutrašnjih poslova se odnosi samo na bruto zarade, a gdje sa 40-ak miliona treba da obezbijedimo funkcionalnost cijelog sistema, onda treba znati da su, uz dužno poštovanje prema svim drugim građanima Crne Gore koji rade u javnom sektoru, posebno poštovanje policijskim službenicima koji postižu ovakve rezultate, rekao bih u nikad gorim uslovima u kojima rade.

Tako da, obraćam se opet u odnosu na Vaše pitanje, jasna je problematičnost ove okolnosti, nadam se da oni čija je nadležnost u konkretnom pitanju da će čuti ono što je i bilo rečeno u javnosti u prethodnom periodu, a znate da tu moja nadležnost po zakonu ne postoji i da će preduzeti sve da bi se prevenirala potencijalna problematika koja bi mogla, eventualno, rezultirati ponovnim isključenjem Finansijsko-obavještajne jedinice iz Egmont grupe.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 13:51:02)

Zahvaljujem ministru.

Pravo na komentar ima poslanik Filip Adžić.

Izvolite, kolega.

FILIP ADŽIĆ (26.04.24 13:51:12)

Zahvaljujem na odgovoru.

Žao mi je što odgovor nijesam dobio malo ranije, s obzirom da bih i građane možda poštudio nekih pitanja, negdje u onome što su bile moje pretpostavke, iz odgovora ministra se ispostavilo da to jeste velika opasnost. U tom dijelu sam i pitao da li smatrate da je to namjerna opstrukcija Ministarstva unutrašnjih poslova, ali i svih organa koji se bave borbom protiv organizovanog kriminala i korupcije i negdje poslije ovoliko vremena i iskustva koje sam imao i kao ministar, ali kao neko ko prati javni život u Crnoj Gori ne vjerujem u slučajnost i mislim da je zaista ovo sve bio jedan pokušaj da se zaustavi ono što jeste započeta borba protiv organizovanog kriminala i korupcije i da se zaustavi ruka pravde koja vidimo da u Crnoj Gori funkcionise.

U tom dijelu negdje sam htio da Vas pitam, da li vidite kao samo opstrukciju i onemogućavanje tj. oduzimanje Vaših ovlašćenja, da predložite direktora Uprave policije, kao jedan vid opstrukcije. Da li vidite to kao obeshrabrivanje svih policijskih službenika, prije svega mislim na ljude koji i funkcionalno u ovom trenutku ispostavljaju najbolje rezultate u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, a koji, vidjeli ste i sami, nijesu dobili podršku od Vlade Crne Gore, da budu izabrani na mjesto direktora Uprave policije. Svi znamo da bez obzira na rezultate koji su ostvareni i nije to samo situacija u Ministarstvu unutrašnjih poslova, ali jeste trenutno najzanimljivije s obzirom da vidimo da svi uzimaju dio zasluga za ono što jesu rezultati koje ostvaruje i Specijalno policijsko odjeljenje i Sektor za borbu protiv organizovanog kriminala i u tom dijelu,

možda i sa tog mjesta, ali i svako drugi mora posebno istaći rezultate gospodina Šukovića i funkcionalno njemu nadređenog, rekao bih, gospodina Šćepanovića koji, građana radi, moramo biti potpuno jasni i otvoreni reći da nije dobio podršku Vlade za posao koji radi.

Zbog toga kažem, vrlo sam skeptičan prema onome što jeste namjera ove Vlade i zbog toga pitam i postavicu dodatno pitanje. Da li gospodin Šaranović smatra da se ovakvim potezima želi onemogućiti Crnoj Gori razmjena finansijsko-obavještajnih podataka. Vi znate ko bi, možda ponajprije iz Vlade Crne Gore, mogao odgovarati zbog finansijskih transakcija, ko bi mogao odgovarati zbog kripto transakcija, ko bi mogao odgovarati i kome bi naši međunarodni partneri mogli dostaviti podatke o transakcijama sa svojim bliskim srođnicima, nakon kojih su vršene kupovine stanova. Vi ste danas pominjali, ili kolege iz Vaše političke partije, pominjali su neke policijske funkcionere koji su kupovali stanove od nekoliko stotina hiljada eura, ovo su transakcije u mnogo većem iznosu. Zbog toga Vas i pitam danas da li imate podatke i da li ste insistirali na tome, s obzirom da danas kažete da ste u jednom dijelu tražili u odnosu na sve ono što su Vaša operativna saznanja da se ispituju određena postupanja, određena djelovanja i određeni predmeti. Da li ste se raspitivali o finansijskim transakcijama visokih funkcionera u Vladi Crne Gore i upravo iz tog dijela ako imate određena saznanja, da li se na tim predmetima radi ili je rad na tim predmetima u ovom trenutku zaustavljen?

Takođe, gospodine Šaranoviću, pitao bih Vas i da li oni ljudi koji se danas imenuju ili proteklih dana na odgovornim mjestima unutar Uprave policije, imaju Vašu saglasnost, makar usmenu saglasnost i da li Vi o tim imenovanjima razgovarate sa sadašnjim direktorom Uprave policije ili se to radi mimo Vas? Pitam Vas iz razloga za to što su Vaše kolege, danas pominjala određena imena, a moje operativne informacije govore da pojedini ljudi koji su postavljeni proteklih dana na najodgovornije funkcije imaju bliske konekcije upravo sa ljudima koje je pominjao kolega iz političke partije kojoj i sami pripadate.

Zbog toga, vrlo je značajno da znamo jer ne sumnjam u ono što jesu Vaše namjere, ali vrlo je važno da i građani znaju kolike su opstrukcije koje se vrše trenutno u Ministarstvu unutrašnjih poslova, koliki je broj saradnika sa kojima imate korektnu komunikaciju od ljudi koji su na najodgovornijim funkcijama u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Ne bih, kao što Vi to radite, bježao od informacije da ste imali komunikaciju ili razgovore sa kandidatima koji su se prijavili za mjesto direktora Uprave policije, s obzirom da to treba da bude jedan od Vaših najbližih saradnika, vjerujem da morate imati i u nekoj ličnoj komunikaciji dobru relaciju i povjerenje tog čovjeka. Nije samo CV nešto što može opredijeliti bilo kojeg službenika da obavlja određenu funkciju, već i ono što su njegove namjere, već i ono što je njegovo djelovanje i van posla koji obavlja. Zbog toga kažem ne bih uzeo za zlo i da ste sa svim tim kandidatima obavili razgovor.

Vi ste govorili o mehanizmima koje Vi uspostavljate u Ministarstvu unutrašnjih poslova, kako bi se na lakši i efikasniji način obračunali sa organizovanim kriminalom, da li smatrate da odustajanje od italijanskog modela antimafija zakona doprinosi radu Ministarstvu unutrašnjih poslova, ali i drugih organa koji se bave bezbjednošću i borbom protiv organizovanog kriminala i korupcije, da li skraćivanje vremena Tužilaštvu da sprovede istragu pomaže ili odmaže Tužilaštvu? Da li onemogućavanje, a sami ste i Vi pominjali koliko novca posjeduju određeni policijski službenici i njihove familije i koliko su novca njihovi najbliži srođnici izdvajali za određene nekretnine, da li isključivanje iz ovog zakona bliskih srođnika pomaže Vama u Vašem radu? Da li, kao krucijalno, odvajanje građanskog postupka tj. parničnog postupka od krivične odgovornosti daje dodatan mehanizam kriminalcima da sakriju svoju imovinu ili nadležnim organima da dođu do nelegalno stečene imovine?

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 13:58:37)

Zahvaljujem.

Kolega Ažiću, postavili ste, mislim, deset dopunskih pitanja, imali ste pravo samo na jedno dopunsko pitanje.

Sada ću dati ministru unutrašnjih poslova riječ i neka odabere da odgovori na jedno dopunsko pitanje. Zahvaljujem.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 13:58:50)

Vjerovatno je poslanik Adžić pribjegao tome da postavi 10 pitanja, zbog toga što on dobro zna moju spremnost da odgovorim na svako pitanje. Nema teških pitanja, nema neprijatnih pitanja, postoji samo kod nekog rizik ili kod nekog ne postoji uopšte da li strahuje od određenih pitanja. Ne strahujem od bilo kog pitanja i spreman i uvijek u svakom trenutku da odgovorim i vama i bilo kome drugo u odnosu na bilo koje pitanje, sam sebe kandidovao za poligrafsko testiranje, ne samo po pitanju izbora direktora Uprave policije, nego u odnosu na bilo koje drugo pitanje koje poroizilazi iz obavljanja funkcije ministra unutrašnjih poslova.

Lijepo sam upozorio i u pisanom odgovoru na Vaše pitanje, i sada u usmenom odgovoru, da u slučaju da dođemo opet do situacije da budemo isključeni i Egmont grupe koliko bi to moglo da ugrozi efikasnost našeg sistema u smislu sprovođenja finansijskih istraga, ali i daljeg nastavka tog procesa.

Sad odgovorno ovdje tvrdim, a vjerujem da Vi kao ministar unutrašnjih poslova posebno razumijete u odnosu na druge poslanike koliko me Zakon o tajnosti podataka ograničava da pričam o bilo čemu konkretno. Ali, vam mogu reći sljedeće, da sve stvari koje su stojale u fiokama, a operativna su saznanja vrlo činjenično utemeljena koje upućuju na visoku korupciju i inkriminisanost ne malog broja bivših visokih funkcionera iz cjelokupnog sektora bezbjednosti, ali i šire, izašli su iz fioka. Dobili su noge u pozitivnom smislu, sve je procesuirano. Budite sigurni da znam što je moj zadatak, a to je da spriječim da postoji bilo kakva mogućnost da ova saznanja budu neprocesuirana.

Dakle, imamo visoku kondiciju u tom segmentu i biće vrlo interesantno i vjerujem da će to biti i u skorom vremenskom periodu predmet polemike ovdje u Parlamentu - ko su ljudi, ko je koga plaćao, a naročito za šta ga je plaćao nekretninama, u smislu milionski vrijednih poslovnih prostora, stanova na elitnim lokacijama. To su bili funkcioneri iz sektora bezbjednosti koji su radili za mjesečnu zaradu možda 50-ak eura veću od one koju je primao jedan od najpoznatijih crnogorskih bjegunaca Ljubo Milović.

Kada su u pitanju kadrovska imenovanja, da, u Upravi policije. Vi znate što je čija zakonska nadležnost i znate da je za funkcionalnost sistema neophodno da ministar unutrašnjih poslova koji je starješina organa u čijem je sastavu Uprava policije za funkcionalno operativno djelovanje Uprave policije mora imati, u operativnom smislu, ali i u svakom drugom, dobru saradnju sa direktorom Uprave policije i obratno. Ako me pitate - da li se direktor Uprave policije i ja kao starješina organa konsultujemo oko kadrovskih promjena unutar sistema naravno da, da. Ali, da bi lišili mogućnost da kadrovska imenovanja budu posljedica bilo čijih subjektivnih preferenci svi rukovodioci unutar svih sektora unutar Uprave policije prije imenovanja, kao što sam već prethodno kazao, prolaze poligrafsko testiranje za razliku od prethodnog perioda kada to nije rađeno, iako Zakon o unutrašnjim poslovima u članu 120 propisuje obavezu periodičnom poligrafskom testiranju policijskih službenika koji rade u sektoru za borbu protiv kriminala.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:03:32)

Zahvaljujem ministru Šaranoviću.

Sada dajem riječ poslanici Slađani Kaluđerović koja je postavila pitanje ministru.

Izvolite, poslanice.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (26.04.24 14:03:44)

Zahvaljujem.

Uvažena predsjedavajuća, poštovani ministre sa saradnicima, kolegice i kolege, građanke i građani Crne Gore,

Postavila sam pitanje ministru Šaranoviću koje glasi - da li raspolazete informacijom da aktivni policijski službenici obezbjeđuju bezbjednosno interesatna lica? Ako raspolazete sa tom informacijom, od kada je imate i što ste uradili po tom pitanju?

Pitam jer je postala javna tajna da bezbjednosno interesatna lica angažuju policajce, kao svoje obezbjeđenje, pa dolazimo u apsurnu situaciju, da recimo prije podne isti policajci gone kriminalce, a da popodne budu njihovi tjelohranitelji. Pa dolazimo i u situaciju, da recimo, policajac koji radi od 15.00 sati do 03.00 sata obezbjeđujući kriminalca treba da dođe u 7.00 sati na posao i da uhapsi tog istog kriminalca, ako mu za to dođe službeni nalog.

Pitam ko nam garantuje i kako mi očekujemo, da ne dođe do prikrivanja informacija, da ne dođe do izlaženja informacija prema tim bezbjednosno-interesantnim licima.

Neću sad baratati imenima, jer sam članica Odbora za bezbjednost, ali javnosti su i te kako poznata imena i smatram da kao sistem da odgovorim i da spriječimo da takve aktivnosti od strane pojedinih policajaca nastave da se dešavaju. Pored toga imamo i policajce koji obezbjeđuju određene ugostiteljske objekte u kojima se dešavaju nelegalne aktivnosti i to u najmanju ruku upotreba narkotika. To se dešava i to je česta pojava i čak i u školama, nažalost, a ne u nekim ugostiteljskim objektima i postavlja se pitanje - što ako ja vidim tog policajca na vratima ugostiteljskog projekta kako cijepa karte. Vidim policajca koji je svjestan i negdje i policiju koja je svjesna šta se dešava u tom lokalnu, a koja ništa ne preduzima po tom pitanju. Čak možemo reći i da negdje pruža podršku da se nastavi sa tim aktivnostima upotrebe i prodaje narkotika. Time se šteti, i te kako bezbjednosnom sistemu zato što se kompromituju policajci i to oni policajci koji pošteno i

odgovorno i časno rade svoj posao. Najgori način kompromitacije policije je zapravo da se jedan policijski službenik stavi u službu organizovanog kriminala i korupcije.

Podsjetiću samo i na situaciju kada je jedan od bivših direktora Uprave policije dojavio švercerima cigareta da će da se desi racija i kad će da se desi, pa da oni na vrijeme sklone robu. Da podsjetim da su tadašnji poslanici DPS-a rekli da mogu mirno da spavaju zato što znaju da taj direktor Uprave policije da čuva Crnu Goru, lijepo je sačuvaao. Mora da se zna jasna linija razdvajanja, da se zna ko je kriminalac i ko treba da odgovara za nepoštovanje zakona, a ko je policijac koji treba da štiti zakone.

Drugi dio mog pitanja se odnosio na sljedeće - da li je tačna informacija da su unutar policijskog aparata i dalje aktivni policijski službenici koji su bliski srodnici osumnjičenim i optuženim za izvršenje najtežih krivičnih djela? Ako jeste, da li ste za te službenike naložili bezbjednosnu provjeru. Pouzdano znam da su najviši policijski funkcioneri doveli makar jednog člana porodice u policiju.

Da li ste obezbijedili i onemogućili te članove porodice da unutar samog sistema rada protiv policije, a u interesu svojih članova porodice? Mi konačno moramo da odvojimo žito od kukolja i da pošaljemo poruku da je policijska profesija časna i poštena i da treba da imamo jednu efikasnu i sposobnu policiju koja će da radi i da bude u službi građana.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:07:55)

Zahvaljujem poslanici Kaluđerović.

Sada, prije nego što dam riječ ministru unutrašnjih poslova, pozivam kolege Nikolu Rakočevića, Nikolu Janovića i poslanika Ilira Čapunija, koji su postavili poslanička pitanja, da uđu u salu jer nakon komentara poslanice Kaluđerović, ako oni ne uđu u salu mi ne možemo nastaviti više sa postavljanjem poslaničkih pitanja.

Zahvaljujem.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 14:08:28)

Uvažena poslanice Kaluđerović, takođe ste postavili jedno od suštinski važnih pitanja u smislu njihovog rješavanja kao puta kojeg moramo proći i kako bismo došli do onoga što je do naših prioriteta, a to je postizanje punog integriteta policijskih službenika pojedinačno, ali i policijskog aparata u cjelini.

U odnosu na Vaše pitanje obavještavam Vas da sam na prvom Kologijumu sa menadžmentom Uprave policije nakon stupanja na dužnost ministra unutrašnjih poslova kao jedno od ključnih pitanja postavio da li Policija raspolaže operativnim saznanjima o tome da li i koliko aktivnih policijskih službenika pružaju usluge neposrednog obezbjeđenja bezbjednosno interesantnim licima. Tom prilikom sam upoznat sa informacijom da Uprava policije raspolaže podacima o raznim oblicima radnih angažmana policijskih službenika van policijskog posla, od kojih su neki formalnog, a neki neformalnog karaktera. U prethodnom periodu nije bila nepoznata praksa da policijski službenici neformalno pružaju usluge obezbjeđenja u ugostiteljskim objektima, ali i usluge obezbjeđenja licima. Međutim, poznata je bila praksa da se takvo ponašanje toleriše.

Na tom kolegijumu sam insistirao, i kasnije naravno, da se strogo poštuje član 29 stav 2 Zakona o unutrašnjim poslovima koji jasno propisuje da je policijski službenik dužan da se na radu i van rada ponaša tako da ne šteti ugledu Ministarstva i Uprave policije i da se ponaša u skladu sa kodeksom policijske etike.

Dozvolite da i u vezi sa tim primijetim da iako policijski službenici saglasno članu 156 Zakona o unutrašnjim poslovima imaju mogućnost dodatnog rada, taj rad mora biti odobren od strane organa i u skladu sa onim što je, zaista, zaštita ugleda Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije.

Moje lično insistiranje na ovome rezultiralo je pokretanjem brojnih postupaka od strane Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije, Etičkog odbora i Disciplinske komisije.

Evo jedan slikovit primjer da svako drugačije postupanje neće biti tolerisano potvrđuje i slučaj od prije nekoliko mjeseci, tačnije u decembru mjesecu, a što je, do ne tako davno, bilo nezamislivo. Konkretno službenici Regionalnog centra bezbjednosti Jug su prilikom legitimisanja nedavno lišenog slobode Zorana Lazovića, bivšeg pomoćnika direktora Uprave policije za sektor za borbu protiv organizovanog kriminala u njegovom neposrednom okruženju identifikovali četiri policijska službenika za koje je postojala sumnja da Lazoviću pružaju usluge obezbjeđenja. U vezi sa tim Odjeljenje za unutrašnju kontrolu je preduzelo mjere i radnje iz svoje nadležnosti i formiralo predmet, okončalo postupak i uputilo na dalje postupanje Etičkom odboru, a čije je postupanje, koliko sam, upoznat u završnoj fazi.

U odnosu na Vaše drugo pitanje, podsjećam i na sprovedene reforme i snaženje kapaciteta rada Komisije za provjeru bezbjednosnih smetnji. Dosljedna primjena članova 127 i 128 Zakona o unutrašnjim

poslovima koji definišu utvrđivanje bezbjednosnih smetnji za vršenje policijskih poslova je, takođe, jedan od prioriteta u smislu postizanja punog integriteta policijskog aparata.

Međutim, kako su predmeti iz nadležnosti Komisije za provjeru bezbjednosnih smetnji čiji su sastavni dio opertivna saznanja, podaci koji su tajni i koji se pribavljaju na načine propisane zakonom, ja u ovom trenutku nijesam u mogućnosti da pričam o konkretnim slučajevima. Ono u šta vas uvjeravam jeste da nema tog policijskog službenika za kojeg imamo saznanje koja upućuju na postojanje bezbjednosnih smetnji, da neće biti predmet provjera ove komisije, a nakon toga logično je zaključiti i Disciplinske komisije.

Od dana kada sam i preuzeo dužnost ministra unutrašnjih poslova Komisija za provjeru bezbjednosnih smetnji je postupala čak u 123 predmeta, rezultat rada je sljedeći - za 13 policijskih službenika utvrđeno da postoje bezbjednosne smetnje za dalji rad u Upravi policije, kod 20 policijskih službenika utvrđeno je da ne postoje bezbjednosne smetnje, a preostalih 90 postupaka su u toku. Dakle 123 predmeta, za svega nekoliko mjeseci, dovoljno govore o rezultatima, ne samo ove komisije, već, između ostalog, možda i na prvom mjestu opredjeljenje Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije da ne tolerišemo bilo kakvo nezakonito postupanje policijskih službenika, ili ponašanje koje je suprotno kodeksu policijske etike ili koje narušava ugled Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:13:55)

Zahvaljujem, ministre.

Pravo na komentar ima koleginica Kaluđerović, izvolite.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (26.04.24 14:14:01)

Uvaženi ministre, Vaš odgovor znači da je definitivno moje pitanje bilo na mjestu čime jedan od Vaših prvih poteza zapravo i bio da ispitete pojavu da policijski službenici obezbjeđuju bezbjednosno interesantna lica.

Svjesni smo, uvaženi ministre Šaranoviću, i Vi i ja da je bezbjednosni sektor jedan veliki osinjak u koji nije niti bezbjedno, niti lako taći, ali ako nam je poštovanje zakona i vladavina prava iznad svega onda vjerujem da ni Vi, ni ja ni svi mi koji ovdje treba da predstavljamo interese građana nećemo bježati od toga, niti ćemo ustuknuti kad je rješavanje ovih pitanja u pitanju.

Zato želim da Vam se zahvalim na ovom korektnom odgovoru i da Vam poručim da će svak onaj kome je borba protiv organizovanog kriminala i korupcije prioritet u SNP-u imati pouzdanog i partnera i saveznika. Posebno nakon ovih podataka koje ste iznijeli da policajci, policijski službenici sa službenim pištoljima obezbjeđuju kriminalce. U svom pisanom odgovoru ste dostavili i da čak 13 visokih policijskih funkcionera nije prošlo bezbjednosnu provjeru. Da se za čak 90 lica vrši bezbjednosna provjera. Moramo da priznamo svi da nikome od nas nije svejedno ni kad vidimo da se stavljaju lisice na ruke bivšim direktorima Uprave policije i nedavno i službenicima granične policije. Ali isto svi zajedno treba da konstatujemo da je to ljekovito za društvo, šaljemo poruku ovima koji krše zakon da kriminal i korupcija se ne isplate, a poštenim i profesionalnim policajcima da nećemo dozvoliti da se baca mrlja na njihovu profesiju.

Upravo ću i time da završim i da odam priznanje, svim pripadnicima Uprave policije, od pozornika saobraćajnih policajaca, ljudi koji rade ovdje u obezbjeđenju Skupštine, pa do pripadnika specijalnih jedinica, inspektora i svih visokih policijskih funkcionera, da nastave i da istraju u tome da profesionalno i časno rade svoj posao, a na nama je da odvojimo žito od kukolja, kako bi to i obezbijedili.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:16:29)

Zahvaljujem koleginici Kaluđerović.

Idemo dalje.

Sada pitanje postavlja poslanik Nikola Rakočević.

Izvolite, kolega.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (26.04.24 14:16:35)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice, poštovani građani, uvažene kolegice i kolege, uvaženi ministre Šaranoviću sa saradnicama, pozdravljam vas,

Ja sam, u skladu sa Poslovnikom, postavio pitanje uvaženom ministru Šaranoviću. To pitanje je bilo aktuelno, sad već duži niz sedmica. Vjerujem da se puno informacija dalo na ovu temu, međutim ne i konkretni odgovor.

Uvaženi ministre, Vi ste tužili premijera Spajića, odnosno Vladu povodom, ako mene pitate, očito kršenje Zakona o unutrašnjim poslovima. Moj stav, iako nijesam naravno pozvan da o tome odlučujem, ali je jasno ako pitate svu stručnu javnost, objektivnu javnost, a ovdje pokušavam da budem objektivan, da je Zakon o unutrašnjim poslovima prekršen.

Dakle, Vi ste to, takođe, ustvrdili, samo što je razlika između mene koji sam u opoziciji i Vas koji ste u toj Vladi velika, iz razloga što kad utvrdite da Vlada u kojoj sjedite i premijer koji Vas je birao za svoj tim, a izabrala Skupština, da je prekršio zakon, to postaje prilično problematično.

Moje pitanje je sljedeće - mislim da javnost još uvijek nije doznala precizan odgovor, krajnje pričamo otvoreno bez, ako se može kazati, političke implikacije, šta Vaša politička partija, ne nužno Vi, već Vaša politička partija, planira da uradi povodom toga da je premijer Spajić prekršio zakon? Vi i dalje, ne samo da ste u toj vladi, nego smo čuli od predsjednika Vaše partije, a potpredsjednika Vlade, da će u narednim danima ili mjesecima, nakon dobijanja IBAR-a on kaže, biti zaokružen period, ako sam dobro uhvatio, mislim da jesam, da će biti zaokružen jedan period najbržeg pregovaranja sa Evropskom unijom. Logično pitanje takođe je i da li se može dobiti IBAR, ispunjavanje privremenih mjerila iz 23 iz 24, vladavine prava u državi, ako premijer te države krši Zakon o unutrašnjim poslovima? Direktno radi protiv interesa ostvarivanja kapaciteta jedne države da se bori sa vladavinom prava. Mislim da je to flagrantni rad protivno interesu države, da osnaži vladavinu prava. Premijer takve države treba da dobije IBAR u junu. Da li je to u korelaciji sa tvrdnjom i Vašom, a ja se njoj pridružujem, da je zakon prekršen? Finalno, a naravno u odnosu na Vaš odgovor da će biti koncipiran moj komentar, šta je odgovorno političkom subjektu, a Vi ste podsjetiću ukupnu javnost bili, svjedok sam tome, vrlo odgovoran i odbornik u Glavnom gradu, vrlo odgovoran zamjenik gradonačelnika u Glavnom gradu i vrlo odgovoran poslanik. Očekujem odgovoran odnos i kao ministar unutrašnjih poslova u odnosu na ipak devijaciju, da premijer na sjednici Vlade krši zakon. Šta je odgovor ozbiljnog političkog subjekta u nekom periodu? Razumijem dali ste neki rok, razumijem da neću dobiti precizno ni kad ni šta, međutim, da li razumijete da javnost sa punim prvom pita, da li oni koji misle da Vlada u kojoj sjede krši zakon treba da podržavaju i budu dio te Vlade? To je moje pitanje puno puta postavljeno u javnosti, ja ga postavljam još jednom danas. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:21:00)

Zahvaljujem poslaniku Rakočeviću.

Poslaniče, ovo što ste sada pitali se ne nalazi u Vašem poslaničkom pitanju. Samo trenutak, da podsjetim. Postavili ste pitanje - gospodine Šaranoviću, šta planirate da uradite da bi zaštitili svoj integritet u nastavku projektovano duge političke karijere, važnije od toga šta planirate uraditi da zaštitite vladavinu prava u Crnoj Gori i da li sjedeći u Vladi koja krši zakon, kako tvrdite, učestvujete u gaženju države zakona i pravde i time dajete svoj legitimitet?

Dakle, ministar unutrašnjih poslova može da Vam odgovori na postavljeno poslaničko pitanje, a njegova slobodna volja i želja je da Vam, eventualno, odgovori na dodatno pitanje koje ste postavili, ako je to dodatno pitanje.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (26.04.24 14:22:12)

Uvažena, potpredsjednice.

Unaprijed zahvaljujem da u nastavku sjednice ne zloupotrebjavate poziciju predsjedavajuće, to je jedno.

Drugo, pitanje koje sam postavio u svom obrazloženju koje je bilo slobodnije u odnosu na ono što sam napisao je apsolutno isto pitanje koje ste Vi postavili. Ja sam prije nego to što ste pročitali i napisao, takođe, da nakon vaše tvrdnje uvaženi ministre da je očigledno prekršen Zakon unutrašnjih poslova od strane Vlade Crne Gore premijera Spajića, postavljanjem v.d. direktora zampaćenom metodom brutalnog nezapamćenim metodom brutalnog rušenja vladavine prava itd. Dakle, ovo je sadržano u mom obrazloženju koje nijesam čitao, ali sam ga saopštio. Moje pitanje apsolutno isto pitanje koje sam postavio u postavljanju pitanja gospodinu Šaranoviću. Zaista pokušavam da shvatim šta je značila Vaša intervencija, moje obrazloženje pitanja i postavljanja pitanja, ako hoćete, značajno blaže u odnosu na ministra, nego što sam ga

napisao, ali ono je zapravo isto. Zašto je blaže? Smatrao sam da ukoliko moj pristup uvaženom ministru bude lišen političkih kvalifikacija da ću, ne ja, nego javnost Crne Gore, dobiti možda približniji odgovor u odnosu na interesovanje, ne moje, nego ukupne javnosti. Dakle, ja sam izabrao jedan čini mi se civilizovan model i metod da dođem do odgovora na pitanje koje sam postavio.

Uvažena potpredsjednice, zaista ne vidim šta je sporno i zbog čega ste reagovali, ali nadam se da će ministar uvažiti da sam tražio sam odgovor na pitanje koje sam postavio. Molim uvaženog ministra da mi da odgovor konkretno na pitanje koje sam postavio, a vjerujem u obrazloženju dao možda drugačiju. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:24:29)

Zahvaljujem na pojašnjenju.

Odmah da Vam kažem da u sklopu poslaničkog pitanja nema polemisanja oko političkih partija. Na to se odnosila moja reakcija, a ne na to na koji način će ministar unutrašnjih poslova raditi u nekom budućem periodu, na pitanja koja se odnose na rad Vlade, onako kako ste ga Vi postavili. Dakle, nema polemisanja, ne samo za Vas nego za bilo kojeg poslanika ovdje o tome kakav je stav određene političke partije ili predsjednika političke partije na određena pitanja koja se tiču rada Vlade. Na to se odnosila moja intervencija.

Svakako, dajem pravo ministru unutrašnjih poslova da Vam odgovori, onako kako on smatra da treba. Zahvaljujem.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 14:25:09)

Hvala što konačno mogu da se uključim u jednu interesatnu diskusiju. Ja sam Vaše odustajanje od inicijalnog pitanja nekako doživio kao pokajanje, Vaše lično, zbog ovako postavljenog pitanja. Vi ste sada kazali da sam korektno, bila je neka slična formulacija, obavljao funkciju poslanika, zamjenika gradonačelnice u prethodnom periodu u Glavnom gradu. Saglasno tome Vi ste odustali od Vašeg pitanja u kom ste izrazili brigu za moj lični i profesionalni autoritet i integritet zbog načina na koji je izabran v.d. direktora Uprave policije. Dakle, Vi to pitanje sada nijeste problematizovali i odustajanje od Vašeg pitanja sam shvatio negdje i kao Vaše priznanje da sam upravo kao starješina organa, jednog od ključnih organa za sprovođenje zakona i borbu protiv nezakonitosti, ukazao nezakonitost i upravo time pokazao da sam spreman da radim u interesu tog organa.

Ja sam, gospodine Rakočeviću, 01.11. ovdje za ovom govornicom položio zakletvu Crnoj Gori, Ustavu Crne Gore i vladavini prava, a ne svom političkom subjektu. Samo što je razlika u onome što to od mene traži upravo taj politički subjekt. Ne da sprovodim bil o čiju partijsku politiku, pa ni partijsku politiku mog političkog subjekta. Ono što meni služi na ponos i zadovoljstvo što sam član ovog političkog subjekta jeste što partijska agenda ovog političkog subjekta se u potpunosti poklapa sa onim što su nacionalni interesi Crne Gore. Na prvom mjestu pored procesa evopskih integracija gdje Ministarstvo unutrašnjih poslova postiže brilijatne, izvinite na neskromnosti, rezultate, je borba protiv organizovanog kriminala i korupcije. Da bi neko bio starješina organa, ključnog organa za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije to mora biti osoba koja posjeduje lični autoritet i integritet. Više puta sam i u prethodnom periodu i na drugim funkcijama pokazao da sam spreman da učinim sve što je neophodno, da platim cijenu koja god je neophodna, da bih odgovorio onome što je borba i postizanje rezultata u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije.

Tako da razumijem da je ponekad teško to shvatiti, ali mislim da sam dokazao i da je ova Vlada zadovoljna time što u ovom trenutku na poziciji ministra unutrašnjih poslova, iako ne volim da pričam o sebi u trećem licu, nemamo nekog kome neko nešto može da naredi, jer nijesam tu da slušam bilo čijeg i bilo kog šefa formalnog, neformanog. Imam samo jednog poslodavca i jednog šefa, a to su građani Crne Gore, a znam što je potreba građana Crne Gore u ovom trenutku. To je da, iako dolazim iz političkog subjekta, onog trenutka kada stupite na dužnost, naročito ministra unutrašnjih poslova, pokažete da ste spremni da budete neko ko će izvršavati samo naloge koji proističu iz onoga što je javni interes, a ne bilo čije druge. Jer glavu uspravno drži ne funkcija već integritet i odlučnost i spremnost da branite stav koji zastupate. Tako sam radio u prethodnom periodu i kada sam bio opozicioni poslanik, tako sam radio i kao poslanik parlamentarne većine, a posebnu obavezu imam da tako radim sa pozicije ministara unutrašnjih poslova.

Sa druge strane, postavili ste klasično političko pitanje. Razumijem da to nije možda opšteprihvaćeni politički standard u Crnoj Gori, a to je da onog trenutka kada stupite na poziciju ministra ne pominjete svakog dana politički subjekt ili političku ponudu partije kojoj pripadate. Mislim da ni u jednom mom javnom nastupu u prethodnom periodu, ili rijetko kom, ste mogli čuti promovisanje bilo čega što je politička ponuda mog političkog subjekta. Obavljajući funkciju ministra unutrašnjih poslova nijesam tu da obavljam partijsku

agendu, tako da raduje me što ste odustajanjem, opet ponavljam, od svog inicijalnog pitanja pokazali da je ono imalo logičku grešku, jer kako je neko spreman da ukaže na nezakonitost u postupanju, čak i svoje Vlade čiji je član, može biti neko ko nema integritet i autoritet. Ne radim to zbog sebe lično, radim zbog svih nas i nijesam samo ja zainteresovan da provjerimo zakonitost postupanja, nego je valjda i Vlada zainteresovana da provjeri zakonitost svog postupanja. Ne samo zbog konkretnog slučaja, već zbog toga što je to jedan od načina da spriječimo repeticiju takvog postupanja u praksi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:31:21)

Zahvaljujem ministru.
Sada riječ dajem poslaniku Nikoli Rakočeviću. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (26.04.24 14:31:27)

Zahvaljujem, potpredsjednice Skupštine.

Čini mi se da je prilično nevjerojatno pokušaj da se poslaničko pitanje izbjegne, jer sam ga vrlo precizno saopštio, vrlo precizno upitao šta ćete uraditi povodom toga što je Vlada prekršila zakon, a u toj Vladi sjedite, izbjegli ste odgovor. /upadice/ Tužili ste Vladu i mislim da je to jako odgovorno, međutim to nije dovoljno, ali to je Vaša odluka. Ipak na građanima je, morate to razumijeti, da cijene sve što uradimo. Mislim da građani trebaju da poštuju Vašu odluku da predate tužbu Upravom sudu povodom onoga što smatrate da je nezakonitost. Ne mislim ja da je to tendenciozno, da ste Vi tužili samog sebe, kako je premijer kazao, nego mislim da je to odgovorno. Međutim, moram Vam takođe reći, ima niz primjera gdje su ministri u Vladi se zahvaljivali premijeru i odustajali od pozicije ministra zbog ovakvih ili sličnih propusta premijera ili Vlade, ili resora kojim upravljaju. Nijesam kazao da je ovo trenutak kad bi Vi to trebalo da uradite, jer sud treba da odluči, međutim, pitao sam Vas ukoliko sud odluči da je zakon prekršen, a evidentno je da će utvrditi, jer je zakon prekršen, šta tada planira Vaš politički subjekat. Razumijem da nemate odgovor na to pitanje, međutim, ipak zbog korektnosti, molim vas, da nevjerojatna manipulacija kako sam ja odustao od svog pitanja, mislim da ne zaslužuje ovu govornicu i ovaj dijalog. Dakle, pitanje je ostalo neodgovoreno, a vjerujem da u vremenu koje dolazi ćemo postupanjem Vas, ali i političke partije iz koje dolazite da ćemo taj odgovor dobiti.

Podsjećam Vas, Vlada nije nezavisno tijelo, nego je par ekselans politički organ institucije koja je formirana od strane političkih subjekata koji su prethodno izašli na izbore sa svojim političkim programom. To je to. Prema tome, odgovornost je i na Vama i na političkom subjektu iz kojeg dolazite, da se odnosite prema tome što premijer krši zakon. Pa dakle, nemojte mi reći, naravno da je političko pitanje, krajnje rezonsko pitanje na koje odgovor još uvijek ne postoji.

Ponavljam, prvi korak je napravljen, predali ste Upravnom sudu tužbu, međutim, moramo da znamo kakav će odnos Vaše političke partije, odnosno Vas, biti u odnosu na to da premijer jedne države krši zakon na sjednici Vlade. Vjerujte, ne zbog Vas i zbog političke partije kojoj pripadate, nego građana Crne Gore, zbog zaštite vladavine prava. Kakva je to poruka građanima Crne Gore, ako premijer i Vlada krše zakon, pa onda svi treba da kršimo zakon. To je poruka - opšta pravna anarhija u državi. Zbog toga treba da odgovorni politički subjekti povuku potez. Prihvatam i razumijem da se čeka odluka Upravnog suda pa u odnosu na to će se određeni potezi povući. Izvlačim taj zaključak, jer bi jedino to bilo odgovorno.

Imam dodatno pitanje, uvaženi ministre, ako dozvoljavate.

Ono nije vezano za temu, naravno, što mi Poslovnik obezbjeđuje, a vezano je za žalbu Glavnog grada na zabranu obavljanja poslova komandira Službe zaštite i spašavanja, izvjesnog gospodina Blečića, koju je izrekla Inspekcija za zaštitu i spasavanje Ministarstva unutrašnjih poslova. Dakle, tu ne mogu, a da ne budem vrlo pošten prema javnosti. Inspekcija za zaštitu i spasavanje Ministarstva unutrašnjih poslova je izdala zabranu obavljanja poslova komandira Službe zaštite i spašavanja, izvjesnog gospodina Blečića, kojeg je gradonačelnica Glavnog grada postavila na tu poziciju i predata je žalba na to rješenje od strane Glavnog grada. U medijima kolaju navodne teorije kako je sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, odnosno ministrom, napravljen dogovor i kako će se ta žalba usvojiti, pa će bez obzira na to što je inspekcija Ministarstva unutrašnjih poslova u svom nalazu kazala da postoji činjenica da je falsifikovan, ukoliko se ne varam, dokaz o stručnim kvalifikacijama izvjesnog gospodina Blečića, to je inspekcija Ministarstva unutrašnjih poslova utvrdila, sada se Glavni grad žalio. Moje pitanje je, da li su tačni navodi, pretpostavljam da nijesu, ali i kao odbornik u Glavnom gradu imam obavezu, jer je od interesa za građane Podgorice da znaju, da li je tačno da će Ministarstvo unutrašnjih poslova usvojiti žalbu Glavnog grada na već donesenu odluku inspekcije Ministarstva unutrašnjih poslova da je gradonačelnica prekršila zakon time što je gospodina Blečića imenovala na poziciju komandira Službe zaštite i spašavanja? Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:37:19)

Zahvaljujem kolegi Rakočeviću.
Izvolite ministre, imate dopunsko pitanje.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 14:37:25)

Opet ponavljam, drago mi je prvo što ste i u komentaru, odnosno sadržinom samog komentara suprotno govorili u odnosu na ono što je bilo Vaše formalno postavljeno pitanje. Pitali ste me nešto novo i sami odgovorili. Da li je tačno, pretpostavljate da nije.

Ovako, prošlo je vrijeme, gospodine Rakočeviću, ono koje se veže za politički subjekt kojem pripadate, kada je neko mogao da unaprijed sa pozicije koja mu ne pripada najavljuje ishod odluka ljudi koji su samostalni u odlučivanju, kao što su inspektori i pojedinci i ljudi koji rade u Direktoratu za zaštitu i spašavanje u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Moj zadatak, kao starješine organa, jeste da obezbijedim funkcionalnost sistema, a to podrazumijeva i kreiranje ambijenta u kojem svaki državni službenik koji radi u Ministarstvu unutrašnjih poslova može da funkcioniše.

Žao mi je što ste istrajali da budete tokom Vašeg izlaganja isključivo prisutni na političkom terenu. Ako jedan ministar nema pravo da, u skladu sa svojim zakonom definisanim nadležnostima, postupa na političkom nivou, iako Vlada jeste politički organ, to je ministar unutrašnjih poslova. U sastavu ovog organa je ključna organizaciona jedinica za borbu protiv nezakonitosti, odnosno sprovođenje zakona, a to je Uprava policije. Način na koji ja djelujem u Ministarstvu unutrašnjih poslova ni u jednom segmentu nije opterećen dnevno političkim dešavanjima i mislim da je to pozitivno saznanje za građane Crne Gore. Pitanje koje ste postavili meni postavili ste ga pogrešnoj adresi. Znači iz kog razloga? Jer Vi danas u ovom trenutku komunicirate sa ministrom unutrašnjih poslova. Meni je žao što kao predstavnik opozicije koja bi trebala svojim radom da kvalitativno doprinese kontrolnim mehanizmima radu većine, odnosno izvršne vlasti, što nijeste postavili pitanje konkretno iz mog resora. Možda je to svojevrsno priznanje da sve ono što radimo u Ministarstvu unutrašnjih poslova radimo višestruko bolje, a naročito vrlo suprotno u odnosu na neku praksu koja bilježi period vladavine političkog subjekta kojem pripadate. Ovdje vidite vrlo sam opezan u kvalifikacijama. Kao opozicioni poslanik, član ovog Parlamenta, dovoljno dugo i dovoljno opravdano sam kvalifikovao rad prethodne vlasti. Neću to sada da radim. Zašto? Zato što sam u svakom svom djelovanju posvećen postizanju maksimalnog kvaliteta obavljanja posla ministra unutrašnjih poslova u okviru onoga što je Zakon propisao u nadležnosti. Ali dobro znate šta su vaši bivši koalicioni partneri sa kojima ste imali punoljetstvo i šta je tadašnji predsjednik Parlamenta Ranko Krivokapić govorio u odnosu na to vrijeme tada nijeste povlačili političke poteze. Evo biću vrlo korektan, pa neću iznositi te kvalifikacije, jer mislim da su javnosti vrlo poznate. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:41:23)

Zahvaljujem ministru.
Poslaniče, recite mi samo gdje je prekršena procedura?

NIKOLA RAKOČEVIĆ (26.04.24 14:41:32)

Prekršena je procedura.

Ne razumijem potrebu da se ponekad kršeći procedura dobije neki politički prostor.

Međutim, kad to uradite poslaniku koji je dugo ovdje onda to baš ne prolazi. Objasniću Vam gdje je prekršena procedura.

Uvažena potpredsjednice, kad postavim dodatno poslaničko pitanje, a možete pročitati tu u Poslovniku ispred Vas, ministar ima pravo na završnu, da u završnoj odgovori na dopunsko pitanje koje sam postavio. Uvaženi ministar je, a možete vratiti stenogram, pričao otprilike 95% vremena, a možda i više referirajući na moje prvo pitanje, ne odgovarajući zapravo, ne fokusirajući se na ono što je bio predmet dodatnog pitanja. Prema tome, prekršena je procedura u tome što je uvaženi ministar odgovarajući na moje dodatno pitanje, nije mi odgovorio na pitanje, ali nije kazao nemam odgovor trenutno dostaviću Vam ga, nego je uzeo riječ i pričao o drugom. Prema tome, neću polemisati samo ću još jednom, a predlažem da ministar dobije ponovo riječ, da nam ponovo odgovori - da li je napravljen politički pritisak iz Glavnog grada da se inspekcijски nadzor koji je već...

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:43:00)

Kolega Rakočeviću, molim vas, nećemo da kršimo Poslovnik i pozivam Vas da pročitate član 193 Poslovnika - *odgovorom na dopunsko poslaničko pitanje završava se postupak odgovora na poslaničko pitanje*. Stvar ministra je kako će na koji način da odgovori na Vaše dopunsko pitanje. Prema tome, odgovorom koji je dao ministar unutrašnjih poslova završen je odgovor na dopunsko pitanje. Mi prelazimo na sljedeće. Molim Vas završili smo razgovor. Prelazimo na sljedeće poslaničko pitanje. Ministre, nemate pravo da odgovarate, jer ste završili odgovor na dopunsko pitanje.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (26.04.24 14:43:41)

Ne mora ministar da odgovora, ali samo da završim polemiku s Vama, uvažena potpredsjednice. Dakle, ja sam postavio dopunsko pitanje. U redu, ali dopustite samo pošto ste ušli u polemiku sa mnom.

ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:44:06)

Molim vas, pozovite se na član Poslovnika koji je prekršen, jer se pozivate na proceduru. Koji je član Poslovnika? Recite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (26.04.24 14:44:09)

Uvažena potpredsjednice, evo naći ću Vam član Poslovnika, 193b. Tako je, pročitale ste. Međutim ovo što ste pročitali ne odgovara onome što je ministar uradio. /uopadice/ Znači, odgovorio je na način da ne mora da odgovara. Razumijem Vašu pristrasnost, ali je ne opravdam. Prema tome, ubuduće, uvažena potpredsjednice, vodite računa o proceduri. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:44:20)

Hoćete mi reći gdje piše tu da on mora da odgovori onako kako Vi želite da odgovori?

Ima li toga? On je odgovorio na pitanje onako kako je on mislio da treba da odgovori.

Kolega Rakočeviću, molim Vas, Vi ste dugogodišnji poslanik u ovom Parlamentu.

Poslaniče Rakočeviću, iVi i ja smo dugo godina poslanici u ovom Parlamentu i jako dobro znamo i Vi i ja Poslovnik Skupštine Crne Gore. Ne dozvoljavam kršenje Poslovnika. Ne mogu da dam ministru unutrašnjih poslova da odgovara, ne mogu da mu dam za pravo da odgovara onako kako misli poslanik da treba da odgovori. Pravo je ministra da odgovori na Vaše dopunsko pitanje. On je odgovorio na Vaše dopunsko pitanje na način kako je odgovorio. Sa tim smo završili priču.

Sada idemo na sljedeće poslaničko pitanje, postavio ga je poslanik Janović.

Izvolite.

NIKOLA JANOVIĆ (26.04.24 14:45:36)

Hvala, potpredsjednice Popović.

U svakom slučaju mislim da je bilo korektno, imali su jednu interesantnu polemiku kolega Rakočević i ministar Šaranović i mislim da ovo treba da bude dom demokratije, kao poslanici imamo i ustavno pravo da se javimo i da komentarišemo sve ono što je naša svera interesovanja, ali u svakom slučaju evo jedno pitanje koje zaista nije političko i koje mislim da je od životnog značaja i radi se o standardu naših policajaca i policajaca u uniformama. Onih ljudi koji su na prvoj liniji odbrane od svih vrstava kriminala od nekih prekršaja, pa do težih krivičnih djela. Samo ću se pozvati na izvještaj s kraja prošle godine, Ministarstvo unutrašnjih poslova koje kaže da stanje materijalno-tehničkih sredstava, naoružanja i opreme Uprave i policije je na nezadovoljavajućem je nivou, a posljednji put komplet uniformi i njenih djelova za službenike uniformisane policije obezbijeđen je 2015. godine, odnosno 2018. godine za pripadnike Sektora policije posebne namjene. Jedan od prethodnih mojih kolega je govorio više o uniformama. Ja ću Vas pitati oko toga šta se radi u smislu povećanja plate i ukupnog standarda policajaca, kao za hroničan nedostatak kadrova. Smatram da je to

nešto što ja, kao član Odbora za bezbjednost i odbranu, želim da što više afirmišem i smatram da je to nešto što je bilo dovoljno vremena u ovih proteklih par godina, od kada je praktično promjena vlasti, da se još više da uradi na tom polju. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:47:45)

Zahvaljujem poslaniku Janoviću.
Izvolite, ministre.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 14:47:51)

Ukoliko nije zloupotreba Poslovnika i procedure, vrlo ću korektno i to na način koji sigurno neće izazvati potrebu kod poslanika Rakočevića odgovoriti. Razumio sam da tragate za odgovorom.

Prvo, Vi znate da nijesam neko ko je otvoren za vršenje bilo kakve vrste pritiska i time Vam odgovara na pitanje da li je bilo ko iz Glavnog grada vršio pritisak na mene u domenu mojih nadležnosti, u odnosu na konkretno pitanje koje ste problematizovali. Nadam se da uvaženi poslanik Janović neće zamjeriti što sam u odgovoru na njegovo pitanje iskoristio i priliku da odgovorim njegovom kolegi iz poslaničkog kluba.

Uvaženi poslanice Janović, Ministarstvo unutrašnjih poslova je, poštujući odredbe Granskog kolektivnog ugovora koji je potpisan u aprilu prethodne godine, od januara mjeseca tekuće godine izvršilo uvećanje koeficijenata za zarade za 10% za sve zaposlene u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Taj kolektivni ugovor je imao svoju normativnu problematičnost i, kao što sam negdje u polemikama sa Vašim prethodnicima kazao, trudim se da u svakom svom djelovanju imamo određene principe na kojima funkcionišemo. U konkretnom slučaju to znači da sam insistirao na tome da povećanje 10% koeficijenta se ne odnosi samo na policijske službenike već i na službenike Ministarstva unutrašnjih poslova, a u tome smo i uspjeli. Takođe, važno je i napomenuti da je ovakvo povećanje koeficijenta za zarade rezultiralo i neto povećanjem od 10% prekovremenog rada, prazničnih sati i minulog rada.

Istovremeno u saradnji sa predstavnicima sve tri sindikalne organizacije u Ministarstvu unutrašnjih poslova, zajednički koordiniramo, radimo na racionalizaciji potrošnje u svim segmentima rada Ministarstva unutrašnjih poslova kako bi stvorili budžetske rezerve, odnosno prostor za dodatno povećanje zarada u Ministarstvu unutrašnjih poslova, ali i na prvom mjestu prostor za rješavanje problema kadrovskih nedostataka.

U odnosu na javne nabavke. Mislim da četiri ili pet poslaničkih pitanje se odnosi na istu oblast, tako da ću se truditi da u odgovoru na sva pitanja pojedinačno obradim svaku od oblasti pojedinačno, kako bi dobili odgovore na sva pitanja. Konkretno kada su zarade u pitanju referentni period koji je bio ovako vrlo indikativan jeste avgust 2020. godine i prethodni mjesec. Dakle, u avgustu 2020. godine, mjesecu kada je prvi put od uvođenja višepartizma na demokratskim izborima došlo do demokratske smjene vlasti, prosječna neto zarada u Upravi policije dakle, policijskim službenicima je bila 618 eura dok je prethodnog mjeseca prosječna neto zarada u Upravi policije bila 1012 eura što je povećanje od 60%.

Međutim, ukoliko počete od pretpostavke da iako smo ove godine obezbijedili rekordan budžet za Ministarstvo unutrašnjih poslova u kom 2/3 budžeta odlazi na trošak bruto zarada dovoljno govori o tome koliko je uzak budžetski prostor za stvaranje boljih uslova za rad svim policijskim službenicima, a ne tiče se vrijednosti njihovog rada u smislu zarada koje ostvaruju za taj rad. U nerijetkom broju slučajeva značajan broj policijskih službenika ima toliko prekovremenih sati da su to nadljudski napori i mi se zaista trudimo da oni u tom smislu budu nagrađeni.

Ono što je naše opredeljenje jeste, opet ponavljam, kao što sam i već u uvodnom dijelu kazao, da kroz intezivan rad sa sve tri sindikalne organizacije koje postoje u Ministarstvu unutrašnjih poslova u Upravi policije sprovedemo sveobuhvatan proces racionalizacije samog rada gdje više neće biti povlašćenih i potčinjenih. Znate u kom smislu mislim? Postoje i oni koji su mogli da ne dolaze na posao, a da primaju platu, postoje i oni koji su koristili službeno vozilo 24 sata, a oni kojima je službeno vozilo osnovno sredstvo za rad pretežno su morali da ga popravljaju o ličnom trošku. Eto tako je bilo zatečeno stanje koje je decenijsko. Nama je jasno zbog čega neko nije htio da se bavi tim problemima u prethodno periodu, ali opet ponavljam, posvetili smo se rješavanju svakog problema u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Međutim, dinamika rješavanja tih problema ne zavisi samo od nivoa naše produktivnosti već i od drugih objektivnih okolnosti na koje ne možemo uticati. Ono što je važno, i koristim ovu priliku da odgovarajući na ovakvo Vaše pitanje pošaljem i direktnu poruku, po ko zna koji put, svim policijskim službenicima da činimo sve da zajednički stvorimo najbolji ambijent i uslove za rad policijskim službenicima koji, po mom mišljenju, rade u ovom trenutku jedan od najvažnijih, ako ne i najvažniji posao u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:54:17)

Zahvaljujem ministru unutrašnjih poslova.
Pravo na komentar ima poslanik Janović.
Izvolite.

NIKOLA JANOVIĆ (26.04.24 14:54:22)

Dakle, moramo onda definitivno zajedno raditi na tome da taj sužen prostor o kome govorite poštane što širi, vezano za te plate. Kada ste pominjali prosječnu platu vjerovatno ste mislili na sve službenike Uprave policije i uopšte službenike u vašem ministarstvu, ja najviše mislim na one policijske službenike u uniformama koje srijećemo svaki dan na ulicama. Koliko imam informaciju njima je plata fiksna između 700, /upadice/ dobro, ali znači ipak je velika razlika, govorim o tome da ipak 600 i 700 eura nije isto što i 1.000 i nešto eura. Hoću da kažem da treba da radimo zajedno da što prije se dođe do tog boljeg standarda. Mislim da su ovo teme koje su značajne i vjerujte mnogo više bih vjerovao da ćemo do toga prije da dođemo da na onoj sjednici 13. marta, a evo imali smo prilike i da prije toga slušamo da je ona maratonska sjednica do 03.00 sata ujutru trajala upravo oko ovog pitanja, oko uniformi, oko plata i oko toga, ne oko imenovanja v.d. direktora policije. Takođe, kada bismo, kao što sam i rekao onda, više poštovali ovaj parlament, samim tim kada to govorim mislim na ono kontrolno saslušanje koje je bilo najavljeno bilo bi očekivano i da sam na vašem mjestu rekao bih da ću poslije pet dana da dođem od te sjednice na kontrolno saslušanje, a ne 26. juna kada je na kraju krajeva ta sjednica zakazana. Mislim da, a to sam dosta puta reka, moramo mnogo više da se i međusobno poštujemo da poštujemo ovaj parlament i da onda svi zajedno vidimo kako možemo raditi na boljem standardu svih ovih ljudi koje sam pominjao koji su nam na prvoj liniji odbrane svih vrsta kriminala u našoj državi i koji su najčešće bez riješenog stambenog pitanja i često van svog prebivališta, pogotovo u toku sezone. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:56:27)

Zahvaljujem poslaniku Janoviću.
Poslije dužeg vremena, poslaniče svaka Vam čast, bili ste u granicama dozvoljenog vremena. Hvala na tome.

Sada riječ dajem poslaniku Oskaru Huteru.
Vi ste, poslaniče, postavili dva poslanička pitanja.
Izvolite sa postavljajnjem prvog poslaničkog pitanja.

OSKAR HUTER (26.04.24 14:56:48)

Hvala, uvažena predsjedavajuću, gospođa Popović.
Trudići se da i ja budem pohvaljen sa Vaše adrese u smislu racionalnog korišćenja vremena. Uvaženi ministre Šaranoviću.
Moje prvo poslaničko pitanje glasi - da li ste, i ako jeste, koje ste procedure i aktivnosti pokrenuli u cilju provjere predmetnih navoda i sprovođenja zakona u djelo, a time i oduzimanja crnogorskog državljanstva Andriji Mandiću?

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:57:22)

Zahvaljujem poslaniku Huteru.
Izvolite, ministre.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 14:57:27)

Uvaženi poslaniče Huter, ovo je čini mi se, naravno ne zamjeram, vjerovatno je potreba da se s vremena na vrijeme vaš poslanički klub informiše u odnosu na ovo pitanje, ali ovo je treći put da dobijamo ovo pitanje iste sadržine. Prvo je bilo od poslanika Vukovića, nakon toga poslanika Nikolića, danas od Vas, dobili

ste iscrpan pisani odgovor u odnosu na konkretno pitanje. Vama je upravni postupak, vjerujem, vrlo jasna stvar, dakle da ne čitam pisani odgovor. U tom odgovoru, između ostalog, dobili ste i obavještenje da je Ministarstvo unutrašnjih poslova u ovom upravnom postupku od mog stupanja na dužnost ministra unutrašnjih poslova sa više urgencija se obraćalo Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srbije u odnosu na konkretno pitanje. Nijesmo dobili odgovore, a znate da je tako nešto neophodno da bi se, u konačnom, upravni postupak priveo kraju. Tako da odgovor je javan da ga ne čitam, stvar je potpuno jasna. Dakle, u domenu nadležnosti i postupanja Ministarstva unutrašnjih poslova, u konkretnom slučaju postupamo kao kod svakog drugog građanina Crne Gore.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 14:58:51)

Zahvaljujem ministru.
Pravo na komentar ima poslanik Huter.
Izvolite.

OSKAR HUTER (26.04.24 14:58:56)

Hvala, uvaženi ministre.

Vaš doživljaj ne dijelim. Kada kažete da ste dobili sa tri adrese iz moje partije i da smo dobili odgovor, ja sam makar olakšao da ste imali lično pripremljen odgovor tako da nijeste se posebno morali spremati. Međutim, ja ću se u ovom svom komentaru osvrnuti na jedan drugi ugao. Ono što znamo, to je da je predsjednik Nove srpske demokratije Andrija Mandić, po stopstvenom priznanju, poseduje državljanstvo Republike Srbije koje je dobio nakon 03. juna 2006. godine. U uvjerenju o državljanstvu koje je izdalo Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije za Andriju Mandića a koje je objavila Alternativa Crna Gora, navodi se da je Andrija Mandić državljanin Republike Srbije i da je upisan u evidenciju državljana kod matičnog područja Stari grad za godinu 2009. pod tekućim brojem 1.229.

Članom 24 Zakona o državljanstvu Crne Gore kojeg ste citirali u Vašem odgovoru je jasno propisano da punoljetni crnogorski državljanin koji ima i državljanstvo druge države po sili zakona gubi crnogorsko državljanstvo, ako je dobrovoljno steako državljanstvo druge države, osim u slučaju predviđenom članom 18 stav 2 ovog zakona. U konkretnom slučaju član 18 nije primjenjiv, pa time isti ne može biti u posedu dva državljanstva.

U samom odgovoru koji nijeste pročitali, a ja ću ga obrazložiti, uz želju da ostanem u ovom vremenu koje mi je dodijeljeno. Shodno Vašem obrazloženju, odnosno informacijama dostavljenim u odgovoru, a odnose se na dopis od 03. marta 2003. godine Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije, Direkcije policije, Uprave za upravne poslove - *obavještava se Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore da je Andrija Mandić u vrijeme postojanja Savezne Republike Jugoslavije i državne zajednice Srbija i Crna Gora obavljao dužnost zamjenika saveznog ministra, te da je u smislu tada važećih zakona stekao pravo na dobijanje državljanstva Republike Srbije, a koje je pravo je imenovani i ostvario.* Izvodi se zaključak, koliko god je bilo postavljenih pitanja sa adrese Demokratske partije socijalista imamo sada nešto novo. Vi ste ovaj problem zatekli. Iskreno se nadam da ga nećete ostaviti nekom drugom ministru jer se ministri mijenjaju, a problem isti ostaje i ne dobija se odgovor. Nadam se u Vašu ažurnost i da ćete dobiti za vrijeme Vašeg mandata taj odgovor. Doživljavam to ovako da se izvodi zaključak da je najblaže rečeno nas čovjek koji predsjedavao ovom Skupštinom, koji vrši dužnost predsjednika Skupštine obmanjivao, nije govorio istinu.

Tako da ako su tačni, naravno opet se i ja ograđujem, navodi medijski u kojima je on pozivao i druge da ostvare pravo na državljanstvo da će ga i on ostvariti, da je u tim navodima lagao. Njegova izjava će kažu da ste dobili od njega uvjerenje ništa nam ne znači, ako je jedno rekao prošle godine, nešto rekao ove godine, znači imamo potpuno različita tumačenja tog njegovog državljanstva. Ono što želim reći vezano za konkretan dio koji se odnosi na ovo državljanstvo, čudi me da čovjek koji obavlja ovakvu funkciju, ne odnosi se na Vas ovaj moj komentar, ali želim ga prokomentarisati je da ne bi trebalo taj ukaz da krije ka zmiija noge, čovjek koji ima nečije državljanstvo trebalo bi da se sa njim ponosi i da taj ukaz dostavi vama. Ne da mi čekamo da ta diplomatska pošta dolazi sa prethodnog ministra, odnosno obraćanja Republici Srbiji, pa čekamo njega, pa se promijeni ministar dođe drugi, Vi ste to naslijedili. Iskreno se nadam da sljedeći ministar unutrašnjih poslova neće biti u istu priliku, a ovo nam govori o transparentnosti aktuelnog predsjednika Skupštine, a bogami i njegovom ponosu sa državljanstvom te države.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:03:04)

Zahvaljujem poslaniku Huteru.
Sada imate pravo na drugo pitanje.
Izvolite.

OSKAR HUTER (26.04.24 15:03:13)

Opet ću biti kratak, u smislu samog pitanja, makar onoliko koliko je ono koncipirano.

Da li ste pokrenuli, ministre Šaranoviću, da li ste pokrenuli procedure za utvrđivanje disciplinske odgovornosti vršioca dužnosti komandanta protivterorističke jedinice Petra Kneževića, koji je u jednom skandaloznom intervjuu zaprijetio kako je rekao, citiram: *Sramnim nevladinim organizacijama, uz sljedeću poruku njihovim aktivistima, kad idete u toalete stranih službi ne govorite jeftino o meni jer to ima svoju cijenu*, i koji je iz Uprave policije ili Ministarstva unutrašnjih poslova dao odobrenje Kneževiću da govori za medije na ovaj način, a imajući u vidu hirijarhijski odnos u ovoj bezbjednosnoj strukturi i činjenicu da on nije bez takve dozvole mogao komunicirati sa medijima. Naravno znam odgovor, ali želim se i pridružiti ovom prilikom i intervenciji, odnosno poslaničkom pitanju uvaženog kolege Janovića koji zastupa ovaj odnos koji Vas poziva i gdje sam vidio da ste našli zajednički jezik da se svi naši službenici Ministarstva unutrašnjih poslova ne nagrade nego da ostvare dobre plate da dobiju dobre uslove jer je to preduslov i sigurnost i zemlje, tako da se pridružujem. Isto tako, to će se odnositi na ovo da se oni koji su zloupotrijebili položaj kazne, sankcionišu kako bismo bili u pravom smislu pravna država.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:04:41)

Zahvaljujem poslaniku Huteru i zahvaljujem na racionalizaciji vremena.
Sada dajem riječ ministru unutrašnjih poslova.
Izvolite.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 15:04:58)

Vrlo kratko, mislim da ste, gospodine Huter, u pisanom odgovoru u odnosu na oba pitanja bili uvjereni da prvo preduzimamo u svakom konkretnom slučaju koga god se ticalo i čega god se ticalo sve ono što su zakonom definisane nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova. Dakle, u svakom konkretnom slučaju gdje postoji disciplinska odgovornost za određeno postupanje, povreda kodeksa policijske etike, Etički odbor postupa, Disciplinska komisija postupa u konkretnom slučaju. Bitno je to da naglasim jer ste Vi pročitali pitanje koje ste mi postavili. Dakle, imam potrebu da naglasim da pomenuti policijski službenik nije vršilac dužnosti komandanta protivterorističke jedinice već radi na drugim poslovima u sektoru policije posebne namjene. Postupak je pokrenut pred nadležnom disciplinskom komisijom. Dobili ste u odgovoru detalje da ih sad ne čitam i to je ono što imam da odgovorim u ovom trenutku u odnosu na Vaše pitanje.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:06:16)

Zahvaljujem ministru.
Izvolite.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 15:06:19)

Izvinjavam se, ispravka samo, ne pred disciplinskom komisijom već Etičkim odborom.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:06:29)

Zahvaljujem.
Pravo na komentar poslanik Huter.
Izvolite.

OSKAR HUTER (26.04.24 15:06:35)

Bez obzira što ova moja pitanja nijesu interesantna interesantno je da Vi nijeste dali odgovore da čuje javnost i ovim putem da ste ih pročitali. Bilo bi to, vjerujte mi, jako znakovito jer bismo osvjetlili neka druga dešavanja, ali evo pokušaću na neki način da to i prokomentarišem. Znači, ministre Šaranoviću vjerujem da ćete se složiti da svaka prijetnja i zastrašivanje civilnog sektora proizvodi negativne posljedice koje se reflektuju, ne samo kao stagnacija već i ukupno nazadovanje. Umjesto da se civilni sektor štiti, ovo je eklatantan primjer napada, baš od onih čija je obaveza da štite. Prijetnja mora biti onima koji ugrožavaju vitalne vrijednosti društva, a to su oni sa kojima je bio na vezi gospodin Knežević, nosiocima kriminalnih aktivnosti.

Uvažene građanke i građani Crne Gore, ovo su anomalije koje oslikavaju svu patologiju odnosa u društvu, rekao bih, zlo i naopako. Isti je u svojim istupima, mislim na vršioca tadašnjeg dužnosti gospodina Kneževića, između ostalog, saopštio da je životno lojalan i Srbiji i Republici Srpskoj, čime je u profesionalnom smislu degradirao, odnosno diskreditovao svoj položaj stavljajući do znanja onima koji donose odluke u crnogorskoj bezbjednsno-obavještajnoj zajednici, a među njima bi trebali biti i Vi gospodine Šaravnoviću sa pozicije koju trenutno obavljate, koliko se na njega može računati. Znam da Vi znate o kojem policajcu je riječ, naročito cijeneći činjenicu da su se iz gluve sobe tokom belvederskih dešavanja istom slale instrukcije i zadaci, ali zbog javnosti podsećam da je riječ o starješini policije koji je imao ključnu ulogu prilikom dostavljanja popa Crkve Srbije o kojem je pored dostavljačkih kompetencija javnost imala priliku čuti i kroz famozne audio snimke. Citiram - *Držao sam nikšićku grupu, bjelopoljsku, beransku, novljansku i barsku grupu sve kriminalce na telefonu. Krećemo, trebamo vam, spremni smo, ne daj bože ako ne pušte patrijarha krećemo, očemo da zapalimo Cetinje. Mi smo došli, otišli osvojili smo tamo Cetinje, ne osvojili nego raščistili tamo tu bagru i to završili.* Upravo ovakve izjave, gospodine Šaranoviću, vjerno ilustruju i dokumentuju kakav je odnos države tih dana bio prema prijestonom gradu, građankama i građanima Crne Gore kada je povrijeđeno preko 60 osoba.

Prilika je da čujemo i od Vas da li se radi o tačnim navodima, odnosno autentičnosti ovog snimka i citatima koje sam sada naveo. Ukoliko je taj predmetni audio snimak autentičan onda neprocesuiranje u vidu disciplinskog postupka nas navodi da je specijalac Knežević samo megafon nalogodavaca zapravo pretpostavljenih. Ovđe ću reći u Vašem odgovoru ste rekli o *predmetnom će biti obaviješten i neposredni starješina policijskog službenika Petra Kneževića.* Volio bih da znam pošto ste rekli u futuru da li je obaviješten ili će biti nakon ovog saopštenja ili je već obaviješten, jer ste i sami rekli da je *Etički odbor donio mišljenje da ponašanje policijskog službenika Petra Kneževića predstavlja povredu odredbe kodeksa policijske etike.* Znači, iz ovih pitanja smo došli do određenih odgovora, ali ipak želim da vjerujem da ćete efektuirati, upravo, mišljenje Etičkog odbora i da ćete makar od pretpostavljenog starješine gospodina Kneževića dobiti i odgovore što se uradilo dalje sa predmetnim slučajem. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:10:13)

Kolega Huter, je li to bilo dopunsko pitanje ili komentar?

U redu.

Ministre, izvolite.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 15:10:20)

Precizno pitanje, precizan odgovor. Dakle, neposredni rukovodilac samog policijskog službenik je dužan na bazi mišljenje Etičkog odbora pokrenem inicijativu koja će rezultirati početkom postupka pred disciplinskom komisijom i vjerujem da će to biti učinjeno. /upadice/ Za ovaj posljednji ne.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:10:57)

Zahvaljujem.

S obzirom, da je poslanik Ilir Čapuni odustao od postavljanja poslaničkog pitanja, sada dajem riječ poslaniku Albinu Čemanu.

Izvolite, poslaniče.

ALBIN ČEMAN (26.04.24 15:11:07)

Zahvaljujem uvažena potpredsjednice Skupštine, poštovani ministre Šaranoviću sa saradnicama, uvažene kolegice i kolege poslanici, cijenjene građanke i građani,

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, uvaženom gospodinu Danilu Šaranoviću, ministru unutrašnjih poslova u Vladi Crne Gore sam postavio sljedeće poslaničko pitanje - koji su najznačajniji nedostaci u materijalno-tehničkom stanju u Policiji koji su evidentirani od Vašeg dolaska? Kako ocjenjujete trenutno stanje ljudskih resursa u Policiji u poređenju sa potrebama i zadacima koje Policija ima i koji su glavni izazovi s kojima se suočava upravljanje ljudskim resursima u Policiji i kako se planira njihovo rješavanje?

Oberazloženje - materijalno-tehnički uslovi u sektoru Policije uz adekvatan prostor, opremu, ali i ljudske kapacitete, odnosno resurse, čine srž dobrog funkcionisanja ovog sistema. Dobro funkcionisanje ovog sistema znači sigurniji bezbjednosni okvir za sve naše građanke i građani. Nažalost, ono što godinama unazad možemo i sami zapaziti, ali i saznati iz sredstava informisanja jeste da je stanje loše kada je ova problematika u pitanju.

Počecu od onog najosnovnijeg, to jest najbanalnijeg, a to je oprema policijskih službenika za rad, o čemu su govorile danas i uvažene kolege, odnosno uniforma i obuća, jer, relativno često, možemo sresti policijske službenike na kojima vodimo dotrajale policijske uniforme, a bogami izbijedjele i na nekima nedostaje po neko slovo u samom nazivu posla kojima se bave policijski službenici, što je negdje ružna slika i poruka jednog sistema u koji se godinama nije dovoljno ulagalo.

Ja ću ovu problematiku pokušati da objasnim sa lokalnog nivoa i to kroz četiri najosnovnije stavke.

Naime, stanica policiji u Petnjici, opština iz koje ja dolazim, posjeduje tri patrolna vozila, od kojih su dva tehnički neispravna, a preostalo treće u lošem tehničkom stanju i ne zadovoljava uslove tehničkog pregleda. Ista su zadužena sada već davne 2001.godine.

U ovoj stanici policije ne postoji aparat za mjerenje brzine vozila, odnosno radar, oprema policijskih službenika je u veoma lošem stanju, koja je zadužena prije deset godina i nije obnovljena. Trenutno zapošljenih je pet policijskih službenika, a dvije godina unazad nekoliko policijskih službenika je otišlo u penziju i nije ih zamijenio niko novi.

Zaključak je sljedeći.

Neadekvatno terensko vozilo za rad, bolje reći nepostojanje terenskog vozila za rad, neobnovljena oprema za rad decenijama unazad, nepostojanje elementarnih uređaja za rad, kakav je radar, i na kraju nedovoljan broj policijskih službenika za rad.

Ovo je stanje na lokalnom nivou u opštini iz koje dolazim, to jest opština Petnjica, bojim se da je sanje slično i na teritoriji čitave države, ne zaboravimo stanje u punktovima granične policije, stanje u pomorskoj policiji i slično.

Uvaženi ministre Šaranoviću, znam da ste Vi na poziciji ministra unutrašnjih poslova svega nekoliko mjeseci i da nijeste krivi za ovako zatečeno stanje koje traje godinama unazad, ali važan nije, a vjerujem da je i građanima Crne Gore interesantan Vaš osvrt na sve ovo, odnosno Vaš presjek stanja i negdje Vaša vizija da ovo stanje popravljamo na bolje, jer ono što su moji podaci nije na zadovoljavajućem nivou.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:14:53)

Zahvaljujem kolegi Ćemanu.

Riječ dajem ministru unutrašnjih poslova. Izvolite.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 15:15:00)

Poštovani poslaniče Ćeman,

Na početku zahvalnost za ovako postavljeno pitanje, ali istovremeno sa moje strane i izvinjenje, jer u odnosu na većinu pitanja koja ste postavili bilo je polemike u odgovorima na pitanja prethodnih poslanika, pa onako kako sam već i najavio potrudicu se ne ponavljam odgovarajući na Vaše pitanje, da ne govorim o onome što sam već naglasio, o onim oblastima o kojima nijesam razgovarao. Čuli smo danas nekoliko puta kako je stanje po pitanju uniforme i patrolnih vozila, ali da su javne nabavke za i jedno i drugo raspisane, u toku su, i očekujemo rješavanje u relativno kratkom vremenskom periodu. Međutim, ono što nas je posebno zabrinulo jeste što godinama ne može da se realizuje projekat sistema stacionarnih radarskih sistema, iskustvo u razvijenim zemljama pokazuje da je to jedna od najboljih mogućih prevencija nezgode u saobraćaju, a vidite da prosto vremenom u Crnoj Gori postaje sve veći problem. Prvo, što je saobraćajna kultura na nezadovoljavajućim nivou konstantna, ali i da sama vozila kojima raspolažemo tokom vremena su mnogo brža i tako dalje i to predstavlja izazov za našu saobraćajnu infrastrukturu.

Ono što bih iskoristio u ovom trenutku, kao priliku, odgovarajući na Vaše pitanje jeste i da se zahvalim privrednom društvu *Monteput DOO* koje je juče doniralo Upravi policije, odnosno Sektoru policije opšte nadležnosti novo vozilo vrijednosti nekoliko desetina hiljada eura, takozvani presretač, koji će 24 sata dnevno patrolirati, naročito u vrijeme turističke sezone duž cijele dionice auto-puta u Crnoj Gori.

Kada je u pitanju kadrovska struktura. Čuli ste 1.500 policijskih službenika u ovom trenutku nedostaje Upravi policije. Na prvom mjestu to je uzrok lošeg zakonskog rješenja, jer je zakonopisac prilikom posljednje izmjene zakona predvidio takvu zakonsku normu koja za primanje novih policijskih službenika u najnižem policijskom zvanju (policajac) se može izvršiti samo putem popunjavanja radnih radnih mjesta primanjem u radni odnos pitomaca, odnosno akademaca sa Policijske akademije u Danilovgradu. To je jedina prosvjetna ustanova u Crnoj Gori na kojoj se može steći V stepen kvalifikacije obrazovanja koji se nalazi u Zakonu o unutrašnjim poslovima, kao uslov za sticanje radnog odnosa u Upravi policije.

Ovo je tematika, takođe, kojom se bavimo od početka u Ministarstvu unutrašnjih poslova i ono što sada mogu da najavim, imajući u vidu broj, odnosno procenat visokoškolaca, naročito u sjevernim opštinama koji nemaju posao, raspisaćemo oglase u tom nivou kvalifikacije. Visokoškolci će u sjevernim opštinama moći da se jave na oglase, iako je to niži nivo kvalifikacije obrazovanja od visokog obrazovanja, ali naše istraživanje je pokazalo da postoji veliko interesovanje mladih ljudi na sjeveru da zasniju svoj radni odnos u Upravi policije.

Takođe, ono što smo u najkraćem roku riješili, čini mi se dva mjeseca po stupanju na dužnost, jeste status 14. generacije pitomaca sa Policijske akademije, kada smo u roku od dva mjeseca uspjeli da riješimo njihov problem koji je trajao godinu i po dana. Njih smo 49 primili na pripravnički staž, a po Zakonu po obavljenom pripravničkom stažu oni bez javnog oglašavanja zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme u Upravi policije.

Takođe, prije dva mjeseca pokrenuli smo proceduru za prijem 15. generacije Policijske akademije, njih 62, tako da očekujemo otprilike za nekih dva mjeseca ćemo stvoriti preduslove da i oni počnu sa obavljanjem pripravničkog staža. Kada je u pitanju 18. generacija, koja tek treba da upiše, stvorili smo preduslove, odnosno dali smo saglasnost da njih čak 110 upiše Policijsku akademiju, ali to nije ni približno dovoljan broj kako bismo kadrovski deficit koji postoji u Upravi policije popunili. Već sam nekoliko puta kazao da 2/3 budžeta Ministarstva unutrašnjih poslova odlazi na bruto zarade. Nemamo veliki prostor za veliko zapošljavanje, ali evo komparativno, shvatićete kada Vam saopštim ove podatke koliko je teško za funkcionisanje. Na primjer, Uprava policije u Crnoj Gori danas ima oko 4.000 policijskih službenika. Policija Slovenije ima oko 5.500 policijskih službenika. Naš budžet je 126.000.000, a njihov budžet je 550.000.000. Oni imaju svega 20% više policajaca, ali imaju maltene pet puta veći budžet, a ne možemo sigurno reći da je slovenačka policija najrazvijenija u Evropi, jer u smislu tehničko-tehnološke opremljenosti, stvarno jeste daleko ispred Crne Gore.

Vjerujte da smo u ovom trenutku oslonjeni na ono što je međunarodna saradnja i donacija od strane naših međunarodnih partnera. Ogromna ulaganja su neophodna, konkretno u sektor granične policije, polazimo od pretpostavke da će sutra granice Crne Gore biti i granice Evropske unije, tako da kapaciteti granične policije na svim graničnim prelazima prosto moraju biti na nivou onoga što su standardi Evropske unije. Siguran sam da će budžet za sljedeću godinu prepoznati ono što su potrebe Ministarstva unutrašnjih poslova, jer sa ovakvim budžetom vjerujte da je to veliki, veliki izazov, da obezbijedimo minimalnu funkcionalnost sistema. Evo, kada dođemo u Parlament svi imate pitanja, ali mi prosto ne želimo da koristimo, odnosno izgovaramo ovdje samo izgovore zašto nešto ne možemo, već smo tu da budemo glasni, da zajedno sa Parlamentom stvaramo preduslove za unapređivanje i dalji razvoj u svim oblastima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:22:39)

Zahvaljujem ministru.

Pravo na komentar ima kolega Ćeman.

Izvolite, kolega.

ALBIN ĆEMAN (26.04.24 15:22:45)

Zahvaljujem ministru na odgovoru. Ono što možemo na početku konstatovati jeste, kada je ova problematika u pitanju da se analize, Vaša i moja, negdje se u zatečenom stanju poklapaju, to jeste da zatečeno stanje, kada je ova problematika u pitanju, nije na zadovoljavajućem nivou.

U Vašem odgovoru kazali ste da, nažalost, pripradnici Uprave policije rade u neadekvatnim uslovima i kada je prostor u pitanju i kada je oprema u pitanju i kada je u pitanju kadar, a sa druge strane svjedoci smo

da proces rada ne trpi zahvaljujući nadljudskim naporima i jakoj volji policijskih službenika u cilju zaštite interesa države Crne Gore.

Zašto je sve ovo važno, naročito u ovom trenutku? Važno je iz razloga velikih očekivanja evropskih partnera kada pristupni pregovori sa EU u pitanju, naročito kada je u pitanju borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, gdje bezbjednosni sektor, čiji je ste i Vi dio, u izrazito teškim uslovima, svjedoci smo svi, isporučuje odlične rezultate, praktično svakodnevno.

Ono što je, uvaženi ministre, srž svakog sistema jesu ljudi, odnosno kadar i primijetio sam u Vašem odgovoru da ste, rekao bih sa razlogom, iskazali zabrinutost dosadašnjim stanjem i brojem potencijalnim policijskih službenika iz razloga nepostojanja odgovarajućih programa za potrebe policijskih obrazovanja, zatim hiperprodukcija visokorukovodnog kadra u policiji, školovanje i dostavljanje diploma sa fakulteta koji ne zadovoljava potrebe Uprave policije i tako dalje i tome slično. Raduje me podatak da ste od dolaska u Ministarstvo odmah krenuli u rješavanje ovog problema i uspjeli ste da realizujete prijem 14. generacije pitomaca Policijske akademije, da je u toku procedura prijema 15. generacije pitomaca Policijske akademije i da ste, između ostalog, dali saglasnost za upis 110 polaznika kada je u pitanju 18. generacija pitomaca. Takođe ste u pregovorima za vraćanje policijskih službenika koji sada rade na obezbjeđivanju sudskih i tužilačkih institucija i da je u toku izrada novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji koja će doprinijeti kadrovskom poboljšanju i popunjavanju policije.

Na kraju, uvaženi ministre, znajući Vas i Vaš trud iz perioda dok smo zajedno dijelili ovdje poslaničke klupe ne sumnjam da ćete i sa pozicije ministra naći najbolji način da riješite ovo zatečeno stanje. Raduje me saznanje da ćete i na sjeveru Crne Gore, tačnije u Gusinju, raditi na uspostavi policijske stanice, da bi sve opštine, pa i one što su manje razvijene, kakve su opštine na sjeveru, imale jednake uslove i pružile jednaku zaštitu svim građanima u cilju zaštite njihove imovine i bezbjednosti. Ja vam se zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:25:46)

Zahvaljujem kolegi Čemanu.

Poslanik Duško Stjepović je postavio dva pitanja.

Poslaniče, imate pravo da sada postavite prvo pitanje. Izvolite.

DUŠKO STJEPOVIĆ (26.04.24 15:26:02)

Hala najljepše, potpredsjednice Popović,

Poštovani ministre Šaranoviću sa saradnicama, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,

Predmet mog interesovanja kroz poslaničko pitanje Vama, kao ministru unutrašnjih poslova, su bili rezultati MUP-a u domenu najvažnijeg spoljno-političkog prioriteta naše države, a to su integracije u Evropsku uniju. Ne insinucije, ne dezinformacije, ne poluinformacije, kojih je etar i čitavi javni prostor prepun što sve dolazi od strane nekih drugih, a ne od Vaše strane, već da konačno od Vas čujemo koji su to konkretni rezultati koje je Ministarstvo, na čijem ste čelu, postiglo na ovom planu u ovako kratkom periodu od oko pola godine.

Svim političkim subjektima Evropska unija i postizanje evropskih standarda je, na riječima makar, jedan od najvažnijih ciljeva, ali mi se čini da mngima to nije na djelu, a za građane je važno da osvjetlimo ko zaista radi i kako bismo što prije ušli u Evropsku uniju, a ko samo priča o tome. Zato sam ja, gospodine Šaranoviću, Vama na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore postavio sljedeće poslaničko pitanje - koliko je u svrhu zatvaranja privremenih mjerila iz poglavlja 23 i 24 donijeto pravilnika, strategija, uputstava, akcionih planova i o kojim dokumentima je riječ? Da li je SDT-u omogućen bezbjedan elektronski pristup na bazi podataka MUP-a, što je obaveza iz IBAR-a? Šta ste uradili na planu interoperabilnosti, imajući u vidu da je to, takođe, zakonska obaveza već punih deset godina? Da li su u periodu prije Vas, konkretno u 2023. godini, realizovane sve obaveze iz EU agende, i ako nijesu, u kom procentu je izostala njihova realizacija i po Vašem mišljenju zbog čega? Da li su u 2023. godini održavane sjednice radnih tijela za praćenje Strategija razvoja Uprave policije i Strategije upravljanja ljudskim resursima Uprave policije, ako jesu, šta je na tim sastancima zaključeno, a ako nijesu, šta ste uradili na realizaciji ovih obaveza? I u konačnom, koji je sada stepen realizacije obaveza iz EU agende? Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:28:46)

Zahvaljujem poslaniku Stjepoviću.

Izvolite, ministre.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 15:28:51)

Hvala, uvaženi poslaniče Stjepoviću.

Prije nego što krenem sa konkretnim odgovorom u odnosu na Vaše pitanje dozvolite da u ovom trenutku odam priznanje svim službenicima Ministarstva unutrašnjih poslova koji rade na realizaciji aktivnosti iz oblasti EU agende, naročito onih aktivnosti koji se tiču pregovaračkog Poglavlja 24, koji će nesumnjivo voditi dobijaju IBAR-a za dva mjeseca. Posebnu zahvalnost dugujem državnoj sekretarki Jovani Mijović, koja je inače šefica Radne grupe za pregovaračko Poglavlje 24.

Kao što sam rekao, Ministarstvo unutrašnjih poslova prati pregovačko Poglavlje 24 i od strane naših partnera iz Evropske komisije posebno smo motivisani time što neskriveno se kaže da je Ministarstvo unutrašnjih poslova pozitivan primjer u smislu realizacije obaveza ne samo iz Poglavlja 24 nego i svih ostalih obaveza iz programa pristupanja Crne Gore.

Samo u prethodnom periodu, pored rada na ispunjenju privremenih mjerila i samog Poglavlja 24 znate i da je donesen Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranje terorizma za čije je usvajanje dominantno zaslužno da Crna Gora ne završi na svojoj listi Manivala, donijeto je pet pravilnika nakon toga. Takođe, kada su u pitanju privremena mjerila, imamo značajan napredak. Ministarstvo je do dana sačinjavanja ovog pisanog odgovora, koji je vrlo detaljan, završilo rad na više od polovine mjerila i čeka se njihovo zvanično potvrđivanje. Takođe su sva od njih navedena.

U oblasti interoperabilnosti, odnosno automatske razmjene podataka, želim da kažem da je formirana međuresorna radna grupa koja će u tehničkom dijelu realizovati zadatke koji će rezultirati zaključcima na unapređivanju automatske razmjene podataka. SDT, dakle veoma je bitno da naglasimo, može u realnom vremenu sada da pristupi svim relevantnim bazama podataka iz nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova. Takođe, Ministarstvo unutrašnjih poslova je uspjelo da optičkim kablom poveže i Upravu za izvršenje krivičnih sankcija kako bi i ova uprava bila dio razgranate mreže razmjene podataka.

U prethodnoj godini, takođe konkretan odgovor u odnosu na Vaše pitanje, stepen realizacije obaveza iz EU agende je bio svega 20%, pored činjenice da je program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji usvojen na sjednici Vlade Crne Gore u mjesecu aprilu 2024. godine. Ministarstvo unutrašnjih poslova je već u velikoj mjeri pripremio sve planirane akte iz programa pristupanja za ovu godinu. U 2023. godini radna tijela za praćenje Strategije razvoja Uprave policije i Strategije upravljanja ljudskim resursima Uprave policije nijesu održala nijedan sastanak, nevjerovatno. Zbog toga je Ministarstvo unutrašnjih poslova formiralo nova radna tijela, i to Koordinaciono tijelo za monitoring, evaluaciju i izvještavanje o primjeni Strategije razvoja Uprave policije i Koordinaciono tijelo za monitoring, evaluaciju, izvještavanje o primjeni Strategije upravljanja ljudskim resursima Uprave policije.

Novoformirana radna tijela su u rekordnom roku završila svoj rad na dva akciona plana koji prate strategije i ista su uputili, takođe, državnim organima na mišljenje. Još jedna vrlo važna stvar jeste što je juče završeno sa radom na strateški, možda, najvažnijem dokumentu za ovu godinu, a to je Strategija za borbu protiv transnacionalnog organizovanog kriminala koja će u ponedjeljak biti poslata na mišljenje Generalnom sekretarijatu Vlade Crne Gore, a nakon toga i Evropskoj komisiji. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:33:23)

Zahvaljujem ministru Šaranoviću.

Pravo na komentar ima poslanik Stjepović.

Izvolite, kolega.

DUŠKO STJEPOVIĆ (26.04.24 15:33:30)

Hvala, potpredsjednice.

Hvala, ministre, na iscrpnim i preciznim odgovorima koje sam dobio u pisanoj formi. Na tome sam, u ime svih kolega poslanika, dužan da Vam zahvalim jer znamo da, u nekom ranijem periodu, nije baš bila praksa da se uopšte prije postavljanja pitanja i dobiju odgovori.

Dozvolite mi da ustvrdim da ste Vi i Vaše kolege saradnici u MUP-u uspjeli za pola godine, koliko ste na čelu tog ministarstva, više učinite na planu evrointegracija nego pojedine garniture koje su prije vas bile za cijeli mandat. Nekako sam ovo osjećao i ranije, a sada, nakon Vašeg odgovora, imam dokaz i argument za ovu tvrdnju.

Najprije, zaista mi je drago da primijetim vrlo važnu normativnu aktivnost koju ste imali u vidu najmanje devet podzakonskih akata koje ste usvojili. Jer, kao jedan od najčešćih izgovora zašto se nešto ne radi, obično smo ranije imali izjave tipa nije propisano, ne može, ne postoji akt itd. Dakle, uvijek je bio neki izgovor. Sada mi je drago, ministre Šaranoviću, što Vi ne nalazite izgovore zašto nešto ne može već stvarate uslove da mora i može. Upravo je to ono što nam je godinama i više od deceniju iza nas nedostajalo kada su u pitanju evropske integracije, a to su akcije i aktivnosti. Kada smo kod akcija i aktivnosti, drago mi je što ste u odgovoru naveli da, konačno, Specijalno državno tužilaštvo može pristupiti svim relevantnim bazama podataka MUP-a u realnom vremenu, te da ćete nastaviti sa unapređenjem tog sistema. U nekom prethodnom periodu, bilo je uobičajeno da se kaže da se radi i da je u toku, a nikako da se završi.

Zašto su nosioci i perjanice bivše vlasti izbjegavali da izvrše ovu obavezu, meni je sasvim jasno - jer bi sami sebi skratili put do Spuža, do Vašeg Spuža. Takođe, porazna je činjenica da je u 2023. godini stepen realizacije obaveza iz EU agende bio 20%, ponavljam, 20%! Ništa više ne raduje ni činjenica na koju ste ukazali u odgovoru, a to je da se radna tijela za praćenje Strategije razvoja Uprave policije i Strategije upravljanja ljudskim resursima Uprave policije nijesam nijednom sastala u toj godini. Ponavljam, ova važna radna tijela čiji rad se cijeni oko poglavlja za pristupanje Evropskoj uniji, nijesu održala ni jedan jedini sastanak. Kao šlag na torti, dobijemo ocjenu kako je rasulo u bezbjednosnom sektoru. Reći ću da su rasulo Vama ostavili, ali je meni, kao predstavniku građana, drago što pokušavate i u tome uspijevate, da sve te razbacane kockice u Vašem resoru poprilično efikasno i za ovako kratko vrijeme posložite. Tako da sam i ja, kao Vaš partijski kolega, veoma ponosan na Vaše rezultate koje postižete kada je u pitanju ispunjavanje uslova za brže učlanjenje u Evropskoj uniji. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:36:52)

Zahvaljujem poslaniku Stjepoviću.
Sada imate pravo i na drugo poslaničko pitanje.
Izvolite.

DUŠKO STJEPOVIĆ (26.04.24 15:36:59)

Hvala, potpredsjednice.

Imajući u vidu da je korupcija, uz organizovani kriminal, rak rana našeg društva posljednjih 30 godina i naša najveća prepreka na evropskom putu, ali i mimo toga nešto što izjeda našu ekonomsku supstancu, što direktno „olakšava“ naš budžet oko 2.000.000.000 eura godišnje, ministre Šaranoviću postavio sam Vam sljedeće poslaničko pitanje - koje su mjere preduzete u borbi protiv korupcije u javnom i privatnom sektoru i kolika je ukupna materijalna šteta nanijeta budžetu Crne Gore zbog koruptivnih radnji? Takođe, možete li navesti neke od najznačajnijih rezultata u borbi protiv korupcije i pranja novca u periodu od 01. novembra 2023. do 01. aprila 2024. godine?

Kao i kod mog prvog poslaničkog pitanja, najveći motiv postavljanja ovog pitanja je ograničenje na vremenski period koji se može pripisati Vama upravo je da probamo da ustanovimo ko je u pravu. Da li oni koji kažu kako ne radite ništa ili mi koji kažemo da za samo pola godine teško da ste mogli više uraditi, naročito imajući u vidu sve prepreke i opstrukcije koje su Vam se ispriječile na tom putu? Stepem korupcije, odnosno primanja i davanja mita koji se teško može razdvojiti od zloupotrebe službenog položaja zapravo jeste najbolji pokazatelj u kakvom sistemu živimo. Sistem je kao suverena javna vlast zapravo veoma važan element svake države, ogledalo države. Kakvo je to ogledalo bilo u posljednjih 30 godina možemo da vidimo ovih dana kada gotovo da nema grane vlasti čiji najviši predstavnici, odnosno čelnici nijesu osumnjčeni da su bili vođe ili članovi organizovanih kriminalnih grupa, odnosno izvršiocu koruptivnih krivičnih djela.

Ministre, uz poštovanje pretpostavke nevinosti svih njih, ne prihvatam da odraz u tom ogledalu našeg sistema i naše države jesu, odnosno da ikada više budu Vesna Medenica, Blažo Jovanić, Veljović, Milović, Lazović, Jelena Perović i dr. Zato, što promptnija akcija Vašeg ministarstva, odnosno Uprave policije u cilju čišćenja sistema od korumpiranih pojedinaca mora biti imperativ i prioritet u Vašem radu. Da li oni koji sada govore kako je u pitanju neki revanšizam zaista misle kako će sistem koji su oni uspostavili i u narednih 30 godina da žmuri na njihove milione, avione, jahte, stanove, vikendice, satove, na njihove sinove i kćeri, koji voze auta kao iz voznog parka u Monte Karlu, a koji u izlasku u grad za samo jednu noć potroše nekoliko prosječnih crnogorskih plata. Što se nas tiče, nikad više.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:40:13)

Zahvaljujem poslaniku Stjepoviću.
Riječ ima ministar.
Izvolite, ministre.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 15:40:19)

Uvaženi poslaniče Stjepoviću,

Od dana stupanja na dužnost ministra unutrašnjih poslova, od 01.11.2023. do 01.04.2024. godine iz oblasti koruptivnih krivičnih djela nadležnim tužilaštvima podnijeto je 29 krivičnih prijava i dopuna krivičnih prijava kojima su procesuirana 42 fizička i dva pravna lica zbog počinjenih 58 koruptivnih krivičnih djela. Djela su sljedeće strukture - zloupotreba položaja u privrednom poslovanju 30 krivičnih djela, zloupotreba službenog položaja 20 krivičnih djela, nesavjestan rad u službi četiri krivična djela, primanje mita dva krivična djela i davanje mita, takođe dva krivična djela. Materijalna šteta koja je prouzrokovana činjenjem koruptivnih krivičnih djela cijeni se na milionske iznose i nije tačno utvrđena, s obzirom na to da u jednom broju predmeta još uvijek nijesu izvršena konačna vještačenja. U javnom sektoru je otkriveno 14 slučajeva korupcije, u kojima je prijavljeno 21 lice. U privatnom sektoru 15 slučajeva. Najznačajnije aktivnosti preduzimane su upravo u oblasti visoke korupcije.

U vezi s tim, Specijalnom državnom tužilaštvu procesuirano je šest lica. Među ovim licima su i tri policijska službenika koja su lišena slobode, a koji su osumnjičeni da su tokom 2019, 2020. i 2021. godine u Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini i drugim zemljama, zajedno sa drugim prijavljenim licima organizovali kriminalnu organizaciju radi realizacije kriminalnog plana, prenošenja, distribucije i prodaje cigareta preko carinske linije, uz izbjegavanje carinskog nadzora. Osnovano se sumnja da ukupna količina cigareta koju je organizovana kriminalna organizacija, zajedno s ovim policijskim službenicima, prokrijumčarila iznosi 73.408 paketa, pri čemu je nastupila materijalna šteta po budžet Crne Gore u iznosu od oko 73.000.000 eura.

U oblasti suzbijanja pranja novca procesuirano je 13 lica među kojima dva policijska službenika i tri pripadnika organizovanih kriminalnih grupa. Ukupan iznos novčanih sredstava koji je stečen kriminalnim aktivnostima i plasiran u legalne tokove u periodu od 01. novembra 2023. godine do sada iznosi 657.000, dok je policija pronašla i oduzela 62.000 za koje postoji sumnja da potiču iz kriminalne djelatnosti. Takođe, u proteklom periodu preduzimane su intenzivne aktivnosti u oblasti borbe protiv pranja novca. U SDT-u, koje je nadležno za gonjenje učinilaca ovih krivičnih djela, u periodu od izbora ove vlade, dakle od 01.11.2023. do 01.04.2024. godine, procesuiralo je deset lica koja se terete da su izvršila osam krivičnih djela pranje novca. Među prijavljenim licima je jedan policijski službenik i dva visokorangirana člana visokorizične organizovane kriminalne grupe. Ova lica su osumnjičena da su oprala iznos od 600.000 eura stečenih kriminalnim aktivnostima od kojih je zaplijenjeno 62.000 eura.

U periodu od izbora ove vlade do 01. aprila 2024. godine službenici policije na teritoriji naše države registrovali su 1.907 krivičnih djela za koja se terete 1.811 fizičkih i 25 pravnih lica. Zabilježen je visok stepen rasvijetljenosti krivičnih djela po nezapoznatom izvršiocu i to 76,7%. Rasvijetljeno je 94,4% registrovanih teških krivičnih djela protiv života i tijela. Specijalnom državnom tužilaštvu je podnijeto devet krivičnih prijava protiv 48 fizičkih i pet pravnih lica.

Takođe, u referentnom periodu imali smo dva ubistva koja su bila posljedica obračuna unutar organizovanih kriminalnih grupa. Međutim, ono što je novost i rezultat maksimalnog nivoa operativnosti u svim segmentima djelovanja Uprave policije, naročito Kriminalističke policije jeste što su oba ubistva rasvijetljena u najkraćem mogućem roku, prvo u roku kraćem od sat vremena, a drugo u roku od nekoliko sati. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:45:05)

Zahvaljujem ministru.
Izvolite, kolega Stjepoviću, imate pravo na komentar.

DUŠKO STJEPOVIĆ (26.04.24 15:45:11)

Hvala, potpredsjednice.

Hvala, ministre, na prezentovanim podacima. Ovo je, zaista, značajno. Samo se nadam da Vas bilo koje okolnosti, političke ili neke druge, neće zaustaviti u pokušaju da sistem konačno očistite od nataložene prljavštine zvane korupcija. Zapravo, nakon podataka koje smo čuli, onaj ko pokuša da Vas spriječi u

nastojanju da iskorijenite korov iz institucija, iskazuje, čini mi se, jasnu želju da nastavi da institucije budu potčinjene interesu nekog pojedinca, partije, klana ili organizovane kriminalne grupe.

Ministre, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala je zajednički zadatak svih nas. U tom smislu, ubijeden sam da ni Vi sa te strane ni mi iz ovih klupa nikada nećemo dozvoliti da se na čelnim pozicijama u bezbjednosnom sektoru više nađu ljudi koji će da gomilaju milione na svojim računima, a da se u fotelji direktora krovne institucije za borbu protiv korupcije nađe osoba koja je, po sumnjama tužilaštva, i sama bila sklona njoj. Nikada više ne smijemo dozvoliti ono što je još gore, da se na čelnim funkcijama u sistemu koji mora otkrivati i sankcionisati koruptivna djela obrenu ljudi koji će zbog partijske, drugarske, kumovske ili ko zna kakve povezanosti žmuriti na oba oka na učinioce ovih djela.

Poštovani građani i ministre, kada nadležni državni organi, nakon što pribave dovoljno dokaza, osumnjiče ili optuže učinioca nekog krivičnog djela, to nije ni revanšizam, to nije ni osveta, to nije ni odmazda već je to njihova obaveza. To je pravda, to je vladavina prava, a sve ostalo je kuknjava bez pokrića onih koji su mislili da će zadovijek da vedre i oblače, a da ostanu nedodirljivi. To makar, što se Demokrata tiče, neka zaborave. Samo neka oni kukaju. Jer, što više kuknjave od tih kriminalaca to će bolje biti Crnoj Gori. To je dobro i zbog onih političkih subjekata koji im ovih dana služe kao portparoli i koji ih uzimaju u zaštitu. Što se prije ti takvi istinski, a ne kobajagi, reformišu tim prije će Crna Gora krenuti naprijed.

Zato, ministre, samo nastavite kako ste krenuli, samo po Ustavu, samo po zakonu, samo po pravu i pravdi, pa kome mило kome krivo. Znam da će biti mило državi i građanima, a za ove što bi da se pitaju iz mračnih jazbina, žalim slučaj. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:48:12)

Zahvaljujem poslaniku Stjepoviću posebno na tome što racionalizuje vrijeme.

Sada idemo dalje.

Pitanje postavlja poslanica Anđela Vojinović.

Izvolite, kolegice.

ANĐELA VOJINOVIĆ (26.04.24 15:48:19)

Hvala, uvažena potpredsjednice Popović.

Poštovani ministre sa saradnicama, uvaženi građani Crne Gore, ministru Šaranoviću postavila sam sljedeće poslaničko pitanje - koje su to mjere i konkretni koraci preduzeti u cilju suzbijanja maloljetničkog nasilja i maloljetničkog kriminala, uzimajući u obzir njihovu rasprostranjenost i učestalost u posljednje vrijeme? Tražila sam istovremeno i broj podnesenih krivičnih prekršajnih prijava protiv maloljetnih lica, koja su to bila najčešća prekršajna i krivična djela koja su vršena i koja je starosna struktura maloljetnih lica koja ih čine.

Ovo pitanje sam postavila iz razloga što smo u prethodno vrijeme mogli da svjedočimo naslovima u medijima koji govore o teškim krivičnim djelima koje sprovode maloljetnici, odnosno mladi ljudi i naša djeca. Maloljetnici napali i tukli osmogodišnjaka i njegove druge. Maloljetnici česti učesnici nasilnih incidenata i počinoci krivičnih djela. Maloljetnik napadnut nožem u osnovnoj školi i zadobio teške tjelesne povrede. Maloljetnik slao prijeteći mejl. Pronađeno 20 komada oružja. Krivične prijave protiv maloljetnika zbog napada u školi. Uhapšene tri maloljetnice zbog incedenta u osnovnoj školi, nanošenje teških tjelesnih povreda. Ovo su samo neki od zapanjujućih i zabrinjavajućih naslova koji pune stupce crne hronike u medijima.

Dakle, krađe, razbojništva, iznude, nanošenje teških tjelesnih povreda, pa čak i pokušaji ubistva nisu samo djela odraslih. To čine i maloljetnici. Nažalost, ono što dodatno zabrinjava jeste da su sve okrutniji u tome. To je već alarm koji bi trebalo da bude svima nama u društvu i svim institucijama sistema. Jer, poznato je da najčešće maloljetnici postanu i višestruki povratnici u kriminalu i da kasnije budu dio opasnog kriminalnog miljea odraslih.

Statistika koju sam imala priliku da pročitam dok sam istraživala o ovoj temi svjedoči da je u posljednje vrijeme broj maloljetnika koji vrše krivična djela porastao na 15%. Moram reći da se iza svake brojke krije zapravo čovjek, odnosno dijete, mladi čovjek koji je skrenuo s puta i koji je izložen opasnostima i koji predstavlja opasnost za druge ljude. Kriminalitet djece je uzročno posljedično povezan sa kriminalitetom odraslih. Da li se iko zapitao da li su maloljetnici, pored toga što su počinoci krivičnih djela, možda bili i žrtve kriminalnog miljea punoljetnih osoba? Jesmo li do skoro živjeli u raljama organizovanih kriminalnih grupa i u kulturi nasilja i straha koja nam je bila nametnuta i u kojoj su djeca odrastala? U uslovima moralnog sunovrata i letargije društva i institucija sistema, čitave generacije djece stasavale su bez ikakvih vrednosnih orijentira.

Mislim da smo, kada je ova tema u pitanju, svi zakazali - od porodice, škole, sistema, medija, pa do samog društva. Negdje gubimo kompas jer nijedan maloljetnik ne postaje delikvent tek tako. Iza svega stoji

dugotrajna trpnja, koja najčešće polazi iz porodice i škole, iz društva, izloženosti nasilju u medijima, na društvenim mrežama i zapravo svih tih društvenih segmenata, društvenih grupa, okvira u kojima se djeca kreću. Neki od počinitelja krivičnih djela su djeca i zbog svog uzrasta čak ne mogu ni da odgovaraju pred zakonom jer su mlađa od 14 godina. Zna li šta to znači i kako je to poguban podatak? To su djeca koja još uvijek uče osnove matematike, biologije, hemije, geografije, jezika, a već su bili u sukobu sa zakonom.

Šokantna brutalnost sa kojom maloljetnici sve češće uplovljavaju u svijet nasilja i kriminala je u fokusu i stavlja pitanje koji je izlaz iz tog začaranog kruga. Ovo je ogroman problem koji utiče na našu mladost, na naše kompletno društvo. Zaista, važna tema koja zaslužuje da se razmatra i sa ove govornice i sa ovog mjesta, iz ove Skupštine i sa svakog javnog mjesta i govornice gdje postoji prilika da šira publika čuje o ovom problemu.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:53:22)

Zahvaljujem kolegici Vojinović.
Riječ dajem ministru Šaranoviću.
Izvolite.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 15:53:26)

Uvažena poslanice Vojinović, dozvolite na početku da afirmišem Vaš, rekao bih, vrlo temeljan pristup ovoj temi koja, na žalost, u mjeri potrebnoj, prisutna u javnosti, a tome i svjedoče određeni indikatori koje smo registrovali, ali želim da Vam kažem sa statističkog ugla da možemo reći da ne bilježimo porast. Uprava policije sa posebnim senzibilitetom u kontinuitetu sprovodi aktivnosti koje su usmjerene ka preventivnom djelovanju i sprečavanju događaja koji mogu da ugroze bezbjednost djece. U tom kontekstu se redovno vrši analiza bezbjednosti učenika, ostvaruje saradnja sa školama, centrima za socijalni rad, drugim relevantnim organima, organizacijama i roditeljima, u cilju identifikacije bezbjednosnih problema kao i planiranje i realizacija preventivnih akcija namijenjenih podizanju bezbjednosne kulture kod učenika, njihovih roditelja i nastavnog osoblja prosvjetnih ustanova. Takođe, u cilju sprečavanja i suzbijanja nasilnih delikata nad i među djecom, kao i do sada sprovodiće se brza i efikasna policijska intervencija u slučajevima prijave ili otkrivanja nasilja.

U toku 2023. godine registrovano je 413 krivičnih djela počinjenih od strane 351 maloljetnog lica, što ukazuje na povećanje broja maloljetnih lica kao izvršilaca krivičnih djela za 14,7%. Maloljetnici čine 7,2% ukupnog broja prijavljenih lica zbog počinjenih krivičnih djela. Po starosnoj strukturi prijavljeno je 215 starijih maloljetnika, 123 mlađa maloljetnika i na kraju djeca, a to su maloljetnici do 14. godine života 13 lica, u odnosu na polnu strukturu 327 maloljetnih lica ili 93,1% su lica muškog pola. Od ukupnog broja maloljetnih izvršilaca njih 69 ili 19,6% je ranije procesuirano zbog vršenja krivičnih djela.

Kao što je bio trend i u ranijim godinama, maloljetnici su u najvećem procentu bili izvršioc i krivičnih djela iz oblasti imovinskog kriminaliteta i to 227 krivičnih djela ili 55%. Od ukupnog broja krivičnih djela izvršenih od strane maloljetnika, čak 48% je izvršeno na području Glavnog grada. Osim imovinskih, maloljetnici su počinili još 74 krivična djela protiv života i tijela, 56 krivičnih djela protiv javnog reda i mira, 14 krivičnih djela u vezi sa zloupotrebama opojnih droga, 11 krivičnih djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, sedam krivičnih djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja, pet krivičnih djela protiv braka i porodice, četiri krivična djela protiv opšte sigurnosti ljudi i imovine, četiri krivična djela protiv državnih organa, tri krivična djela protiv polne slobode.

Maloljetna lica su prilikom izvršenja krivičnih djela u osam slučajeva posjedovala i koristila hladno oružje. U jednom slučaju je evidentirana upotreba vatrenog oružja od strane maloljetnog lica prilikom izvršenja krivičnog djela ubistvo u pokušaju. U četiri slučaja u vezi s krivičnim djelom nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija, u jednom slučaju krivično djelo ubistvo u pokušaju, oduzeto je šest komada vatrenog oružja. U toku 2023. godine 352 maloljetna lica su evidentirane kao žrtve vršenja 322 krivična djela. Po starosnoj strukturi najbrojnije žrtve su djeca, odnosno maloljetnici do 14. godine 155 lica ili 44%, zatim stariji maloljetnici 110 lica ili 31,2% i, na kraju, maloljetnici 87 lica ili 24,7%. U odnosu na polnu strukturu 217 žrtava su muškog i 135 ženskog pola. Dakle, možete vidjeti razliku između učinilaca i žrtava kada su u pitanju maloljetnici. Kao učinioci krivičnih djela ubjedljiva većina su djeca muškog pola, a kada su u pitanju djeca koja su žrtve činjavanja krivičnih djela imamo potpuno drugačiju statistiku.

Maloljetnici su najčešće žrtve krivičnih djela iz oblasti bezbjednosti javnog saobraćaja - 81 krivično djelo ili 25,1%, i žrtve vršenja 66 krivičnih djela protiv braka i porodice, 55 krivičnih djela protiv života i tijela, 51 krivičnog djela protiv javnog reda i mira, 21 krivičnog djela protiv sloboda i prava čovjeka i građanina, 19

krivičnih djela protiv polne slobode, deset imovinskih delikata, osam krivičnih djela trgovina ljudima, sedam krivičnih djela protiv opšte sigurnosti ljudi i imovine i tri krivična djela protiv zdravlja ljudi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 15:58:50)

Zahvaljujem ministru.
Pravo na komentar ima poslanica Vojinović.
Izvolite, poslanice.

ANĐELA VOJINOVIĆ (26.04.24 15:58:57)

Hvala, potpredsjednice.
Hvala, ministre Šaranoviću, na iznijetim podacima.

Raduje me revnost policije prilikom razmatranja ovih tema i reagovanja kada je u pitanju maloljetnički kriminal, ali me zabrinjava statistika koju ste mi dali i koju ste nam sada iznijeli jer je, zaista, poražavajuća. Dakle, postoje ozbiljni uzroci, a još ozbiljnije posljedice. Ponavljam da ne zaboravimo da iza svake te statistike stoje ljudski životi, ljudske sudbine koje su slomljene, snovi koji su uništeni i porodice koje su rastrzane.

Ovo pitanje sam postavila Vama jer sam tražila konkretne podatke i statistiku, ali ovo pitanje nije samo za Vas. Ovo je pitanje i za ministra pravde i za ministarku rada i socijalnog staranja, za ministarku prosvjete i za sve institucije u ovom sistemu i za cjelokupnu društvenu našu strukturu. Moram reći da najčešće ono što primjenjujemo u našem sistemu, a to je neki vid represije, nije odgovor na nasilje. S jedne strane definitivno zatvara začarani krug za one maloljetnike koji su se već našli u sukobu sa zakonom, odnosno s one strane zakona, a dok sa druge strane ne samo da ne sprečava pojavu novih devijantnih, delinkventnih ponašanja i delinkvenata već otvara nova polja za njihovu afirmaciju u sudaru sa sistemom. Prevencija jeste jedini i najbolji način na koji se može prekinuti ovaj začarani krug u kome su se djeca našla, prije svega, krivicom nas odraslih. Još jedan korak u rješavanju ovog izuzetno opasnog problema jeste promjena društvenog pristupa u vaspitavanju djece koja moraju biti prepoznata kao najbitniji prioritet društva i njegov najvažniji potencijal. Ne smijemo zaboraviti da su oni naša budućnost, oni su naša svjetlost, naša nada i naša snaga.

Zato pozivam sve nas zajedno da krenemo u akciju, da pružimo podršku našoj mladosti, da im pružimo alternative i prilike, da im pokažemo da postoji put izvan nasilja i izvan kriminala. To znači ulaganje u obrazovanje, ulaganje u sportske i kulturne aktivnosti u programe rehabilitacije. To znači jačanje veza između porodice, škole, lokalne zajednice, policije i svih institucija sistema. Nek nam ovi statistički podaci, ovi zabrinjavajući statistički podaci, budu poziv na djelovanje, na solidarnost i hajde da pokažemo svoju snagu kao zajednica, da smo država koja brine o svojoj djeci i svojoj budućnosti. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 16:01:49)

Zahvaljujem poslanici Anđeli Vojinović.
Sada riječ dajem poslaniku Momčilu Lekoviću, on je postavio dva pitanja.
Izvolite, kolega, postavite prvo pitanje.

MOMČILO LEKOVIĆ (26.04.24 16:01:59)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.
Poštovani građani Crne Gore, uvaženi ministre sa saradnicama,

Moje prvo pitanje, ministru unutrašnjih poslova, glasi - kako policija planira suzbiti nedozvoljenu trgovinu oružjem i krijumčarenje cigareta, s obzirom na registrovane slučajeve i materijalnu štetu, odnosno koje konkretne mjere su preduzete kako bi se suzbila nedozvoljena trgovina oružjem i krijumčarenje cigareta i koje su aktivnosti planirane u narednom periodu u ovoj oblasti?

Prije svega, da bi shvatili razmjere ovog velikog problema mislim da se moramo vratiti u prošlost i podsjetiti nekoliko stvari. U velikom švercu cigareta koji je kroz Crnu Goru krajem '90-ih i početkom 2000-ih godina harao učestvovalo je preko 4.000 građana. Dolazim iz Bara tako da mi je dobro poznat taj slučaj, odnosno ti slučajevi, jer je Bar tada bio jedno od glavnih čvorišta šverca cigara. Država se tada, kao što sam negdje već i istakao, pravila kao kula od paklica cigareta, paklica po paklica, milion po milion, šteka po šteka.

U ševercu su učestvovali političari, korumpirani policajci i distributeri, a Evropska unija je ovim kriminalnim poslom direktno bila oštećena za preko, pazite, 10.000.000.000 eura. Bilo je, nažalost, i žrtava zbog prenošenja istraživačkih tekstova o švercu cigareta iz hrvatskog *Nacionala* u Crnoj Gori 2004. godina ubijen je vlasnik i glavni i odgovorni urednik dnevnog lista *Dan* Duško Jovanović, a samo četiri godine kasnije, 2008. godine, i urednik nedjeljnika *Nacional* Ivo Pukanić. Nalogodavci nikada nijesu otkriveni.

U Crnu Goru je ulazilo na desetine hiljada šlepera sa cigaretama koje su kasnije iz naše države nastavljale put prema zemljama Evropske unije. Mafijaški klanovi su se vrlo često borili za prevlast u tom poslu koji je, kao što znamo, nosio veliku novčanu dobit. Tako je, na primjer, *Sakra korona unita* protjerala iz Zelenike kod Herceg Novog kalabrijsku *Tardu*, odnosno njihov klan *Larasepta*. Njih je lično protjerao Frančesko Prudentini zvani *Ćiće Kesa* koji je u Crnoj Gori predvodio *Sakra korona unitu*. On je bio glavna veza Italijanima sa crnogorskim vlastima. *Ćiće Kesa* je, između ostalog, bio poznat i po tome što je mnogim državicima u Crnoj Gori poklanjao skupe satove. E, sad je možda upravo došlo vrijeme da onaj čuveni sat od skoro milion i po eura država provjeri, da slučajno *Ćiće Kesa* nije bio taj tajanstveni poklonodavac i u ovom slučaju. Možda je upravo to danas problem, možda je upravo zbog toga danas panika nad dvoru, možda su upravo zbog toga protesti, možda je zbog toga upravo pozivanje na otpor, pozivanje na krvnu osvetu, možda upravo zbog toga panika zbog hapšenja gospođe Jelene Perović. Možda upravo gospođa Jelena Perović zna da je bivši predsjednik države od *Ćiće Kesa* dobio ovaj skupi sat, a možda je konačno došlo vrijeme da sam Đukanović prizna da mu je *Ćiće Kesa* dao sat u zamjenu za organizovanje šverca cigara u Crnoj Gori.

Naravno, ministre Šaranoviću, nijesu ovo pitanja za Vas već moje konstatacije u vezi sa pitanjem koje sam postavio. Drago mi je, ministre, što sam u proteklom periodu zaista mogao da se uvjerim u Vaš profesionalan i odgovoran rad, prije svega, što ste procesuiranjem, odnosno hapšenjem onih ljudi za koje sve do Vašeg dolaska na ovu važnu i odgovornu funkciju postojala javna tajna da se bave švercom cigareta, a kojima niko nije smio ući u dvorište i staviti lisice na ruke. Vi ste to uradili i zbog toga, što se mene tiče, Vi ste položili ispit profesionalnosti, odgovornosti i hrabrosti, odnosno odlučnosti da se suprostavite kriminalu i korupciji, ali i švercu cigareta i oružja u Crnoj Gori. To su poštovani građani čista posla jer čista posla znače čistu državu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 16:06:55)

Zahvaljujem poslaniku Lekoviću.
Izvolite, ministre.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 16:07:03)

Uvaženi poslaniče Lekoviću, ako govorimo o nedozvoljenoj trgovini oružjem i švercu cigareta pošto ste Vi insistirali na kesama mislim da je adekvatnije govoriti o vrećama i to tonski vrijednih zapremina. Odgovarajući na Vaše pitanje sam dao jedan detaljan odgovor, u smislu operativne posvećenosti Uprave policije u suzbijanju nedozvoljene trgovine oružjem i krijumčarenja cigareta. Mislim da u ovom trenutku nije možda neophodno da govorim o samoj statistici koja, između ostalog, svjedoči i posvećenosti i odlučnosti bezbjednosnog sektora da započeta revolucija u borbi protiv organizovanog kriminala sigurno neće spuštati svoj tempo do onog trenutka kada svi budemo mogli kazati da je šverc cigareta u Crnoj Gori statistička greška. Mislim da rezultati koje smo na nivou cijelog sistema, u saradnji sa Specijalnim državnim tužilaštvom postigli, naročito u posljednjih nekoliko mjeseci, to i govore. Takvi rezultati i pozitivno utiču na nivo rejtinga kredibilitnosti našeg sistema bezbjednosti kada je u pitanju naša međunarodna saradnja i saradnja sa međunarodnim partnerima gdje međupolicijska saradnja, u ovom kontekstu, zaista je neophodna kako bismo isporučivali rezultate. Rezultat takve saradnje se najbolje vidi i kroz procesuiranje slučajeva o kojima ste mogli svjedočiti u poslednjih nekoliko mjeseci. Upravo zbog toga smo i potpredsjednik Vlade, koji je istovremeno i koordinator službi bezbjednosti, gospodin Bečić i ja tokom prethodne sedmice bili u posjeti sjedištu Europolu. Tada smo sa rukovodstvom Europolu, naravno na obostrano zadovoljstvo, konstatovali zaista zavidnu saradnju između Europolu i naših organa u ovom trenutku. Dogovorili smo i operativnu dinamiku proširenja saradnje u narednom periodu koja će sigurno rezultirati još vidljivijim rezultatima u svim segmentima. Dozvolite, imajući u vidu prirodu posla kojim se bavi sektor bezbjednosti da u ovom trenutku ne govorim o detaljima, ali ono što u ovom trenutku mogu reći, a to je da uvjerim i Vas i sve građane Crne Gore da ne samo u konkretnim oblastima koje su bile tretirane u Vašem pitanju već u svim ostalim oblastima, opet ponavljam, iako u limitirajućim okolnostima, imamo razlog za zadovoljstvo zbog postignutih rezultata u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Bez obzira što je prije deset godina tadašnji premijer Marković kazao da organizovani kriminal nije problem u Crnoj Gori ja to danas neću reći, već ću reći da je borba protiv organizovanog kriminala i korupcije jedan od dva apsolutna državna prioriteta i zbog toga, pored procesa

evropskih integracija, radimo sve što radimo kako bismo na najbolji mogući način zaštitili i očuvali stanje opšte bezbjednosti u Crnoj Gori, ali i stopu kriminaliteta u svim oblastima sveli na nivo koji je opšteprihvaćen.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 16:11:15)

Zahvaljujem ministru Šaranoviću.
Sada komentar ima Momčilo Leković.
Izvolite, kolega.

MOMČILO LEKOVIĆ (26.04.24 16:11:21)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Uvaženi ministre Šaranoviću potpuno se slažem i kada se pogleda iz ove perspektive definitivno da taj Čićo je više bio vreća nego kesa, ali tako Vam je sa nadimcima kad se jednom jedan nadimak stvori on se drži do kraja. Tako danas imamo nadimak da je za nekoga Britva, a kao što možemo da vidimo on definitivno nije više britva. Što se tiče Vašeg odgovora moram zaista istaći da on održava odlučnost i angažovanost Ministarstva unutrašnjih poslova u borbi protiv nedozvoljene trgovine oružjem i krijumčarenjem cigareta. Posebno ću istaći poboljšanje ovog zakonskog okvira i pooštavanje uslova za izdavanje oružanih listova, što će, svi smo svjedoci i svi smo saglasni sa tim, doprinijeti većoj sigurnosti građana. Takođe, formiranje specijalizovane grupe sa suzbijanje krijumčarenja oružja pokazuje posvećenost efikasnom rješavanju problema. Uvođenje nacionalne fokalne tačke za vatreno oružje i sistematičnog prikupljanja podataka dodatno će unaprijediti sposobnost indetifikovanja bezbjednosnih prijetnji. Sve ovo jasno pokazuje da MUP preduzima sveobuhvatne mjere kako bi osigurao sigurno i bezbjedno okruženje za sve građane Crne Gore. Osim toga, važno je istaći i aktivnu ulogu Crne Gore u međunarodnoj zajednici kroz učešće u projektu Evropske komisije što dodatno jača napore u borbi protiv krijumčarenja oružja i eksplozivnih materija. Takođe, uspostavljanje transparentnih procedura i obavještanje putem aplikacije *Infostream* o događajima vezanim za oružje, municiju i eksplozivna sredstva, predstavlja korak naprijed ka efikasnijem praćenju bezbjednosnih prijetnji. Sve ove inicijative ukazuju na visok nivo angažovanosti i profesionalizma u radu Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore u zaštiti građana i suzbijanju kriminala. Ono što vama mora i što definitivno jeste prioritet. Posebno je začajno što se navodi da će se nastaviti sa aktivnostima u saradnji sa Specijalnim državnim tužilaštvom i drugim državnim organima radi identifikacije i procesuiranja počinilaca.

Takođe, važno je istaći da je otkrivena količina prokrijumčarenih cigareta i materijalna šteta koja, kako smo vidjeli, budžetu Crne Gore nanosi štetu čak 173.000.000 eura, što jasno pokazuje ozbiljnost problema šverca cigara i potrebu za efikasnim mjerama suzbijanja. Angažovanje Uprave policije u međunarodnoj saradnji dodatno jača kapacitete za suzbijanje ove vrste kriminala, a čini Crnu Goru aktivnim učesnikom u borbi protiv krijumčarenja cigareta, kako na regionalnom tako i na globalnom nivou. Dodatno, važno je istaći da se u odgovoru osvrćete i na indetifikaciju lica koja su uključena u organizovano krijumčarenje cigareta, što ukazuje na sistematičan pristup u suzbijanju ove vrste kriminala. Naglašava se saradnja sa međunarodnim partnerima, što je ključno za efikasnu borbu protiv krijumčarenja cigareta s obzirom na transnacionalnu prirodu ove aktivnosti. Primjetio sam, gospodine Šaranoviću, da sve Vaše posjete Europolu su bile jako produktivne i da su efektivne ispostavljanjem konkretnih, brzih rezultata.

Na kraju, sve ove mjere koje ste pobrojali u Vašem odgovoru pokazuju odlučnost Ministarstva unutrašnjih poslova, kao i Vašu, u zaštiti finansijskih interesa države i suzbijevanju ilegalne trgovine bilo cigareta, bilo oružja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 16:15:09)

Zahvaljujem.
Imate pravo sada da postavite i drugo poslaničko pitanje.
Izvolite.

MOMČILO LEKOVIĆ (26.04.24 16:15:35)

Drugo poslaničko pitanje upućeno ministru unutrašnjih poslova glasilo je ovako - u prethodnom periodu Crna Gora se suočila sa nizom propusta prethodnih vlasti, a koji su doveli u pitanje prije svega kredibilitet bezbjednosnog sektora. Iz zemlje su pobjegli Radoje Zvicer, Ljubo Milović, Nebojša Bugarin i

jedan broj drugih izvršilaca najtežih krivičnih djela. Ubijen je visoki policijski funkcioner Slavoljub Šćekić, čiji su izvršioc i nalogodavci i do dan danas ostali strogo čuvana tajna. Prokopan je tunel do depoa Višeg suda, što je prvorazredni bezbjednosni skandal. Na Cetinju se dogodio nezapamćen masakr, gdje je, po mišljenju struke, policija sporo reagovala. Aktivni policijski službenici obezbjeđivali su bezbjednosno interesantna lica poput Zorana Lazovića, Petra Lazovića i Ljuba Milovića. Uhapšena su dva bivša direktora Uprave policije kao i desetine policijskih službenika zbog umiješanosti u kriminalne aktivnosti. Propali su brojni tenderi za nabavku opreme, helikoptera i naoružanja. Isplivale su i skandalozne Sky prepiske koje potvrđuju tadašnju slabost bezbjednosnog sektora. Šta ste uistinu zatekli, a sta se uradili da se ovakvi događaji više ne ponove?

Tokom današnjeg dana sam mogao da čujem odgovore i na pitanja drugih poslanika i tu se obuhvatilo dosta ovih stvari. Ono što bih ja istakao pored svih ovih stvari koje sam pobrojao, a koje su zaista mrlja na istorijskom obrazu bezbjednosnog sektora Crne Gore to je ubistvo Slavoljuba Šćekića, uglednog policajca, poznatog po svojoj neumornoj borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, koji je, kao što znamo, postao brutalna žrtva kriminalnih klanova. Šćekić je čovjek koji je bio od integriteta i hrabrosti, bio je više od običnog policajca, njegova predanost u poslu i odlučnost u suzbijanju kriminala donijele su mu poštovanje kako kolega, tako i građana. Kroz godine službe suočavao se sa mnogim izazovima, ali nikada nije posustao u svojoj misiji čišćenja naše države od zla koje ju je snašlo. Na žalost, njegova hrabrost koštala ga je sopstvenog života. Umjesto da država tada pokaže odlučnost, da pokaže snagu, ta država je poklekla, institucije su zakazale, a mafijaši su pobijedili. E zato je sada došlo drugo vrijeme, zato ste danas, ministre Šaranoviću, Vi tu gdje jeste, zato su danas i Demokrate tu gdje jesu, kao što i Vi znate, a i mi, ni sa Vama nema kompromisa, a ni sa nama nema kompromisa. Dodatno Vas ohrabujem da nastavite ovu odlučnu borbu i protiv organizovanog kriminala, a i protiv korupcije o kojoj su i moje kolege u prethodnim pitanjima odgovarali i govorili. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 16:18:29)

Zahvaljujem.

Riječ ima ministar unutrašnjih poslova.

Izvolite, ministre.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 16:18:32)

Na početku, uvaženi poslanice Leković, hvala u ime svih časni i hrabrih policijskih službenika što ste pomenuli u svom pitanju ubijenog visokog policijskog funkcionera Slavoljuba Šćekića, koji je najbolji svjedok mračnog perioda u kojem je kriminal bio jači od države i imao podršku djelova državnih struktura.

Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije nije samo prioritet današnjice i zalog za budućnost naše zemlje. Naša posvećenost u borbi protiv svih oblika kriminala, a naročito protiv organizovanog kriminala je i oda žrtvi Slavoljuba Šćekića koji je platio najskuplju cijenu boreći se za vladavinu prava, a ne supremaciju kriminala. Dužnost Crne Gore i prema porodici pokojnog visokog policijskog funkcionera Slavoljuba Šćekića i prema žrtvi koju je on podnio, časno i hrabro radeći svoj posao je da sve svoje kapacitete usmjeri ka konačnom privođenju pravdi svih koji su odgovorni za ovaj zločin. Tu, naravno, ne mislim samo na izvršioca već i na nalogodavce. Kada su u pitanju jedni od najpoznatijih crnogorskih bjegunaca bilo bih, logično, zadovoljniji da su Ljubo Milović, Radoje Zvicer i Nebojša Bugarin danas dostupni nadležnim organima. Međutim, zbog čega ova lica danas imaju status bjegunaca koja se terete za izvršenje teških krivičnih djela dovoljno o tome govori koliko su djelovi organa nadležnih za njihovo gonjenje doprinijeli da oni danas imaju taj status.

S tim u vezi podsjetio bih vas da su ova lica nedostupna nadležnim državnim organima prije formiranja 44. Vlade Crne Gore, konkretno Zvicer, zvanično nije dostupan od 29.03.2021. godine, Bugarin od 17.03.2023. godine i Milović od 25.07.2022. godine. Za njima su, naravno, raspisane međunarodne Interpolove potjernice, po kojima postupa Uprava policije.

Tragični događaj na Cetinju je tema kojoj, razumjećete, treba pristupiti sa posebnom pažnjom i sa posebnom vrstom senzibiliteta. Iz ugla Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije možemo reći da se postižu maksimalni naponi u vrlo limitiranim okolnostima u cilju prevencije mnogo blažih, a kamoli ovakvih događaja u budućnosti. Međutim, usuđujem se reći da puna prevencija ovakvih događaja nije izazov samo za sektor bezbjednosti već, rekao bih, za cjelokupan državni aparat i društvo uopšte. Sa druge strane izazovna bezbjednosna situacija na Cetinju je rezultirala je kadrovskim promjenama na nivou rukovodstva Odjeljenja bezbjednosti Cetinje, ali i na moje lično insistiranje obezbijeđeno je i konstantno prisustvo pripadnika sektora policije posebne namjene, odnosno obje jedinice i Protivterorističke i Specijalne posebne jedinice policije, naravno uz maksimalno angažovanje policijskih službenika Regionalnog centra bezbjednosti *Centar*.

Maksimalna operativnost raspoloživih policijskih snaga iako u vrlo limitirajućim okolnostima, o čemu smo danas govorili u više navrata, bez dileme daje vidljive rezultate. Jedno od dva pomenuta ubistva je bilo posljedica obračuna kriminalnih grupa stacioniranih upravo na Cetinju, ali brzim postupanjem cjelokupnog sektora bezbjednosti je rezultiralo rasvjetljavanjem ovog ubistva u roku kraćem od sat vremena, a to rasvjetljavanje ovog ubistva je omogućilo i rasvjetljavanje jednog teškog krivičnog djela pokušaja ubistva od prije nekoliko mjeseci.

U odnosu na konstataciju da su uhapšena dva bivša direktora Uprave policije, kao i desetine drugih policijskih službenika, zbog umiješanosti u kriminalne aktivnosti, od 2023. godine među licima koja su obuhvaćena krivičnim prijavama ili koja su lišena slobode po nalogu Specijalnog državnog tužilaštva obuhvaćena su 23 službenika Uprave policije i jedan pripadnik Agencije za nacionalnu bezbjednost, koji je u tom trenutku bio na radu u Upravi policije. Među ovim licima nalaze se i tri javna funkcionera koja su obavljala funkciju u okviru Uprave policije od kojih jedan v.d. pomoćnika direktora i dva bivša direktora Uprave policije, i sada ovaj četvrti, odnosno bivši direktor, pomoćnik direktora Uprave policije za sektor za borbu protiv kriminala Zoran Lazović.

Na kraju, tome možemo i dodati posljednju akciju pripadnika policije koji su slobode lišili osam policijskih službenika zbog izvršenja krivičnog djela primanje mita u produženom trajanju koji je negdje i praktična potvrda koliko set kontrolnih mehanizama u Ministarstvu unutrašnjih poslova i Upravi policije daje rezultate, odnosno koliko Unutrašnja kontrola radi na postizanju punog integriteta policijskog aparata u cjelini. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 16:25:12)

Zahvaljujem ministru Šaranoviću.
Pravo na komentar ima poslanik Leković. Izvolite.

MOMČILO LEKOVIĆ (26.04.24 16:25:16)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Dakle, kao i tokom prethodnog mog pitanja, odnosno Vašeg odgovora, zaista ovako sadržajno i sveobuhvatno i sve ono što ste rekli daje nadu građanima Crne Gore da će moći mirno da žive i mirno da posluju i da rade. Podrška, prije svega, i priznanje hrabrim policajcima koji se bore protiv kriminala i korupcije vrlo je važna stvar i to odmah na startu moramo imati. Drago mi je da tu podršku kao što vidimo i danas, ali i svakog dana, ti policijski službenici imaju od Vas. Spominjanjem imena ubijenog visokopolijskog funkcionera Slavoljuba Ščekića pokazujete poštovanje prema njegovoj hrabrosti i žrtvi koju je podnio boreći se protiv organizovanog kriminala, a Vaša posvećenost borbi protiv kriminala nije samo važana za današnjicu, već i oda upravo žrtvi Ščekića i obećanje da ćete učiniti sve da se slični zločini više ne ponove. Slavoljub Ščekić, kao jedan častan policajac, je u bezbjednosnom sektoru zapalio iskra koja danas nije više iskra nego baklja, a koju Vi hrabro držite uvaženi ministre Šaranoviću. U ovoj borbi za čistiju i pravedniju državu nema mjesta kompromisima. Organizovni kriminal i korupcija predstavljaju kancer koji nagrizava temelje napšeg društva ugrožavajući sigurnost, prosperitet i povjerenje građana. Stoga je nužno da država preuzme odlučnu ulogu u njihovom suzbijanju koristeći sve raspoložive resurse i mehanizme kako bi konačno pobijedila u ovoj odlučujućoj bitki.

Prvi korak u ovoj borbi je uspostavljanje snažnih institucija koje su sposobne nositi se sa ovim izazovima i Vi, kada je u pitanju MUP, to radite odlično. Malo po malo, dio po dio, vraćate ovoj instituciji integritet i profesionalnost koji je uvijek ona morala i trebala da ima, a na žalost svi smo svjedoci toga i građani su svjedoci da nije imala, naročito ne u mjeri u kojoj je trebalo da ima. Vaša podrška nadležnim organima u potrazi za bjeguncima poput Ljuba Milovića, Radoja Zvicera i Nebojše Bugarina pokazuje odlučnost da se pravda dostigne i da pravni sistem jača. Riješenost da podržite napore u pronalaženju bjegunaca i osiguranju pravde poruka je svim građanima da će u narednom periodu biti bezbjedni, a da će svi kriminalci biti tamo gdje treba - u zatvoru. Kroz Vaše jasno izražene stavove pokazujete da ste spremni da se borite protiv kriminala i da podržavate institucije u njihovim naporima da osiguraju sigurnost i pravdu za sve građane. Vaša podrška i angažman ključni su za izgradnju bolje i bezbjednije zajednice i sa svim tim ćemo se svi složiti.

Pomenuli ste i ovu poslednju akciju hapšenje osam službenika koja je, po mom mišljenju, takođe izuzetno bitna, jer sa svim tim Vi pokazujete da se ne borite samo sa kriminalom van Vaše institucije već i u samoj instituciji, sa čišćenjem te same i krovne institucije u kojoj ne smije, ni pod razno, biti bilo kojeg oblika kriminala. Ovo je naročito važno za sve one, za većinu poštenih i časnih policijskih službenika u toj instituciji, a kojima su, možda, glave u torbi često, s obzirom na to sa kakvim se opasnostima suočavaju. Tako da je i

njima ovo važna poruka da nastave sa svim onim aktivnostima. Sve ovo o čemu sam govorio je dugotrajan proces koji zahtijeva upornost, hrabrost i predanost, nego sa čvrstom voljom i zajedničkim naporima države, institucija i građana vjerujem da možemo postići pobjedu nad organizovanim kriminalom i korupcijom. Vjerujem i znam, jer znam kakav ste čovjek i koliko ste odlučni da ovu borbu zaista sprovedete do kraja. Budućnost naše države oslobođene tereta korupcije i kriminala svijetla je perspektiva kojoj težimo i koju zajedno svi gradimo. Toliko i zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 16:29:45)

Zahvaljujem poslaniku Lekoviću.

Posljednje pitanje za danas imam ja.

Ustaću iz poštovanja prema ministru unutrašnjih poslova i, naravno, prema građanima Crne Gore.

Uvaženi ministre, poslije ove priče koju smo čuli od uvaženog kolege Lekovića o vrećama, kesama vrlo je teško govoriti, vrlo je teško postaviti jedno poslaničko pitanje, logično poslaničko pitanje, ekonomsko, da tako kažem, jer makar mi koji imamo dovoljno godina sjećamo se onih aviona i brodova kojim su prevozili i te vreće i te kese, svakih deset minuta, čini mi se. Ali, činjenica je da je neko u prethodnih 30 godina smišljeno htio da kriminalizuje društvo Crne Gore. Činjenica je, takođe, da je neko htio da kriminal i korupcija negdje postane model ponašanja, da to bude sistem vrijednosti koji će baštiniti naše mlade generacije. Negdje se sada pitamo, kako je i rekla uvažena kolegica Vojinović, šta se to dešava sa našim društvom, zbog čega toliko maloljetničkog kriminala i maloljetničke delikvencije. Da li smo mi kao društvo svih ovih godina stvarali uzore u uvaženim sportistima, naučnicima, profesorima ili su uzori našim mladim generacijama bili kriminalci i mafijaši? Kako to da se odjednom pojavi toliko kriminalnih grupa koje su potpuno zarobile i naše društvo i naše institucije? Kako, i na koji način, i kojom brzinom ćemo uraditi sve i mi kao društvo, a vi posebno kao Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije da svi oni koji su radili nečasne stvari, koji su radili nepošteno, koji su ogrezli u kriminalu i korupciji završe tamo gdje im je mjesto?

Sada o rasulu u bezbjednosnom sektoru pričaju upravo oni koji su doveli do toga da do tog rasula dođe. Sada vidimo i sada nam postaje jasno zašto su se čule riječi da se država treba braniti iz šume. Jer, državu od kriminalaca sigurno ne mogu braniti policajci koji nemaju osnovnu obuku, koji nemaju osnovnu opremu, koji u rizičnim situacijama nemaju štitnike, nemaju šljemove, nemaju osnovne stvari, osnovnu opremu za zaštitu ušiju, očiju, laktova, ramena ili šta već.

Moje pitanje se odnosilo na to kakvu ste Vi situaciju zatekli u Ministarstvu, u dijelu finansija, i kakvi su nedostaci u materijalno-tehničkom stanju Policije. Vi ste o tome pričali puno, pričali ste o problemima kada su pitanju javne nabavke. Imali smo prilike da čujemo da je procenat ostvarenja javnih nabavki negdje u procentu od 21,55%, što znači da i dalje veoma teško dolazimo do opreme koja je neophodna, prije svega redovnom operativnom sastavu Policije. Vrlo je zabrinjavajuće to što, recimo, za zarade na teret poslodavca, ono što ste Vi tražili od Vlade u iznosu od 113.000.000 eura, a budžetom vam je odobreno 87,66 miliona eura, a to se odnosi isključivo na zarade. Znači, opet imamo problem sa opremom.

Sada šaljem molbu premijeru i ministru finansija da se do kraja ove ili u toku naredne godine odluče da prioritet mora biti obezbjeđenje sredstava Ministarstvu unutrašnjih poslova kako bi se operativni tim i redovni tim Uprave policije opremio na adekvatan način, posebno kako bi imali obuku koja je neophodna. Prekoračila sam i ja. Nastaviću poslije Vašeg odgovora.

DANILO ŠARANOVIĆ (26.04.24 16:34:50)

Uvažena potpredsjednice Skupštine,

U odnosu na pitanje koje ste postavili, sami ste kazali da sam, odgovarajući na set pitanja slične prirode, pričao o stanju finansija, o stanju materijalno-tehničkih sredstava, o uslovima u kojima rade policijski službenici. Za sam kraj, imajući u vidu da je ovo posljednje poslaničko pitanje, dao bih više jedan komentar iz jednog drugog ugla.

Mislim da generalno percepcija šire javnosti o važnosti onoga što rade Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije nije ni na približno potrebnom nivou. Znae kako, kad god se neko od nas kao građanin nađe u bilo kom problemu zove policiju. Dođe do tuče između maloljetnika u školi, zove se policija. Dođe do svađe između pacijenata i doktora u Kliničkom centru, Klinički centar traži da obezbijedimo bezbjednost u samim zdravstvenim ustanovama. Od 2013. godine, iako ne postoji zakonska obaveza, najmanje 65 policijskih službenika na dobrovoljnoj osnovi obezbjeđuje pravosudne institucije u Crnoj Gori, dakle rade poslove za čije vršenje nije neophodna primjena policijskih ovlašćenja. Desi se neki ozbiljniji požar, nastupa Direktor za zaštitu i spašavanje Ministarstva unutrašnjih poslova sa svojim letjelicama. Desi se potreba za nekom hitnom medicinskom intervencijom izvan Crne Gore, angažuje se helikopter

Aviohelikopterske jedinice MUP-a Crne Gore. Desi se nezgoda ili problem u saobraćaju, angažuje se policija. Dakle, za većinu problema u Crnoj Gori angažuje se policija. Ali, s druge strane, kao starješina ovog organa svakog jutra u 7h čitam policijski bilten od prethodnog dana, znate li, poštovani građani Crne Gore, što je sastavni dio tog biltena - omalovažavanje policijskih službenika.

Omalovažavanje policijskih službenika je nešto što je svakodnevica u Crnoj Gori. U svakoj iole razvijenoj zemlji, kada pođete u zemlje Zapadne Evrope, kada vidite samo opremu i uniforme koje nose policijski službenici, tu se vidi ozbiljnost jednog državnog aparata. S druge strane, opet ponavljam, uniforme koje nose na današnji dan naši policijski službenici su 2015. godine kada su nabavljene bile tegetne boje, a danas su, protokom vremena, postale sive.

Dakle, mislim da generalno kao društvo u kojem je, opet ponavljam, borba protiv organizovanog kriminala i korupcije jedan od dva ključna državna nacionalna prioriteta treba da znači sljedeće, da na prvom mjestu svojim poštovanjem kada sretnemo policijskog službenika na ulici, odamo i poštovanje svemu onome što oni čine svakog dana. Rizikuju, u vršenju svojih policijskih ovlašćenja, svakodnevno, živote ne bi li garantovali bezbjednost građanima Crne Gore.

Vjerujte mi, prije mjesec dana, kada je jedan policijski službenik u Centru bezbjednosti Podgorica zamalo izgubio život zbog povrede koju je dobio prilikom napada od strane jednog lica lišenog slobode nijedna nevladina organizacija se nije sjetila tada da osudi takav čin i stane u zaštitu tom policijskom službeniku. Samo sindikati Uprave policije, nezavisni sindikati i Sindikat Ministarstva unutrašnjih poslova su reagovali. Mi smo, kao kolege i starješine, obišli policijskog službenika. Niko nije osjetio potrebnim da posjeti tog čovjeka, da se nađe toj porodici jer je čovjek zamalo izgubio život.

Ako pričamo, konkretno slikovit primjer, o uslovima u kojima radi Specijalno policijsko odjeljenje, koje pohvaljujem u ovom trenutku, a imao bih mnogo toga važnog da kažem za rad Specijalnog policijskog odjeljenja, što bi bilo vrlo važno na dašnji dan za Crnu Goru, sa kojom vrstom i kojom dozom opasnosti se suočavaju službenici Specijalnog policijskog odjeljenja ne bi li lišili slobode one čija imena decenijama nijesu smjela biti izgovorena, a kamoli da se dođe do toga da oni budu privedeni pravdi. Znate li u kakvim uslovima rade? Cijelo Specijalno policijsko odjeljenje radi u trošnim prostorijama jednog montažnog objekta gdje su, znate li šta najvidljiviji inventar, kante za kupljenje vode kada pada kiša. To je onaj objekat koji su građani Crne Gore platili 10.000.000 bratu onoga koji danas govori o ćeraniji i osvetama po Crnoj Gori. E, to neće moći, to neće proći. Jer, ako je postojao revanšizam, ako je postojalo osvetništvo, to se veže za period do 30. avgusta 2020. godine, kada smo mi tada kao predstavnici opozicije bili praćeni, bili prisluškivani, ne mi samo kao politički predstavnici. Ovo samo govorim u nivou da smo samo zbog političkog stava bili, ne samo prisluškivani, nego i hapšeni. Sjetićete se kolege Krapovića, današnjeg ministra odbrane kojem je tadašnji sastav Specijalnog državnog tužilaštva htio da stavi na teret samo zbog političkog stava da je kreator organizovane kriminalne grupe. Koliko je članova Parlamenta i današnjih članova Vlade koji su bili prisluškivani? Koliko je bilo stotina građana Crne Gore koji su nezakonito prisluškivani od strane ANB-a? Zna se u čije ime, zna se i za čiji račun. Zbog toga je jedan od ključnih nalogodavaca toliko glasan u Crnoj Gori.

Tako da želim samo da zaključim sa sljedećim, a to je da je došlo vrijeme kada će zakon biti jednak za sve i kada će vladavina prava stanovati u svim institucijama iz sektora bezbjednosti. Naš zadatak je, bez obzira, opet ponavljam, na vrlo limitirane okolnosti u kojima funkcionišemo, da obezbijedimo da tako i bude. Hvala svima još jednom.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (26.04.24 16:42:54)

Zahvaljujem, uvaženi ministre, na ovome što ste sada rekli.

Danas oni koji su sticali zadnjih 30 godina kese i vreće o kojima je pričao gospodin poslanik Leković, pričaju o tome, kako ste i sami rekli, da državu treba braniti iz šume, o tome da je rasulo u bezbjednosnom sistemu, o tome da treba da se svetimo, o tome da treba da se ćeramo. Zašto to pričaju? Zato što su svjesni da se višedecenijsko urušavanje bezbjednosnog sistema radilo na način da se onesposobi Uprava policije, Specijalno policijsko odjeljenje i Sektor za borbu protiv kriminala i kako bi oni mogli i dalje da uživaju u blagodatima tih kesa i vreća.

Sama činjenica da redovni policijski tim, odnosno operativni sastav Policije, čak i u rizičnim situacijama, nema opremu, kako sam rekla, nema ni zaštitne balističke šljemove niti štitove, ni pancire, ni dvoglede, ni durbine, ni ostalu zaštitnu opremu za tijelo i, kako sami kažete, dovode svoj život u opasnost kakav je bio slučaj nedavno, zaista je skandalozna. Mi od 2010. godine kada smo postali kandidat za ulazak u Evropsku uniju smo uradili sve da degradiramo bezbjednosni sistem, da urušimo integritet bezbjednosnog sistema i da urušimo integritet Uprave policije.

Zaista se zahvaljujem menadžmentima Uprave policije, Ministarstvu unutrašnjih poslova, od promjene vlasti 2020. godine, na svemu što su uradili sa ovako skromnim finansijskim sredstvima da sve one koji su ogrezli u kriminalu i korupciji privedu ruci pravde. Dakle, zahvaljujem i Vama, ministre Šaranoviću, i

ministru Adžiću, i ministru Sekuloviću, na svemu onome što su uradili koliko je to bilo u njihovoj moći da pomognu da sistem funkcioniše na pravi način. Posebno treba zahvaliti Sektoru za borbu protiv kriminala i, naravno, SPO-u jer svi znamo kako i u kojim uslovima rade ti ljudi, sa kako skromnim finansijskim sredstvima raspoložu.

S pozicije koju pokrивam, želim da se zahvalim svima njima na predanom radu, danonoćnom radu i na tome što se trude da obezbijede da svi mi, građani Crne Gore, budemo bezbjedni i da živimo u nekom normalnom ili, da kažem, normalnijem okruženju. Zahvaljujem.

Pošto sam i ja malo prekoračila, izvinjavam se zbog toga. Sada koleginci i kolegama koji su bili strpljivi i tu su bili do kraja i Vama ministre, sa uvaženim saradnicama, zahvaljujem na tome što ste bili strpljivi i bili ovdje do kraja ovog današnjeg dana. Završavamo današnji radni dan. Nastavljamo sa pitanjima u ponedjeljak, u 11 sati. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJICA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 11:08:22)

Kolege poslanici,

Nastavljamo **Treću posebnu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini.**

Prelazimo na postavljanje pitanja Vladimiru Martinoviću, ministru turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera. Sjednici prisustvuje i Svetlana Šljivančanin, v.d. generalne direktorice Direktorata za razvoj turizma i izradu propisa u oblasti turizma i Tamara Brajović, v.d. generalne direktorice Direktorata za zaštitu prirode i klimatske promjene.

Zbog poslovnih obaveza koje imaju poslanici, prvo poslaničko pitanje postaviće koleginka Simonida Kordić.

Izvolite, kolegice.

SIMONIDA KORDIĆ (29.04.24 11:09:15)

Hvala, gospođo potpredsjednice.

Uvaženi ministre Martinoviću,

Vi ste dobili naravno moje pitanje i dobila sam pisani odgovor, ali radujem se da čujem barem deo tog odgovora i danas.

Dakle, moje pitanje Vama je: Koje podsticajne mere za razvoj turizma planira da primeni Ministarstvo kako bi se eliminisali efekti sezonalnosti ove privredne grane? Evo zašto postavljam ovo pitanje. Turizam je u Crnoj Gori vodeća industrija, najintenzivnija privredna grana. Oko milijardu i po prihoda od turizma dolazi u budžet Crne Gore, što je značajan deo ukupnih budžetskih primanja. No, imajući u vidu osetljivost turizma kao industrije ne samo u Crnoj Gori već bilo gde u svetu, to nije najsrećnije rešenje. To je rešenje koje je posledica jedne dosta nesrećne tranzicije u Crnoj Gori, u kojoj su u velikoj meri potopljene sve druge industrije, sa jedne strane, i, sa druge strane, činjenice da se Crna Gora prosto geografski, fizički našla u jednoj zoni veoma intenzivnog turističkog zamaha. U našoj okolini su barem za mediteranske uslove razvijene turističke zemlje i prosto se ta činjenica odrazila na razvoj turizma kod nas koji je u kontinuitetu bio nekako nasumičan i slučajan. Slučajno je, kažem, što smo prosto na sreću preuzeli taj domino efekat turističkog razvoja iz našeg neposrednog okruženja. Slučajno je to što imamo veliki broj sunčanih dana na primorju i na kraju smo došli do situacije da, gledajući 30 godina unazad, bilo je određenih uspeha, ne treba to sporiti, naprotiv treba pohvaliti, ali imali smo turizam koji se razvio dosta nasumično bez jasne vizije. Povremeno smo naravno dobijali informacije o tome da je cilj razvoja turizma u Crnoj Gori da to bude elitni turizam, ali su efekti te ideje bivali sporadični, implementirani negde uspešno, negde manje uspešno, ali u svakom slučaju došli smo sada u situaciju da je turizam intenzivno razvijen u jednoj regiji, na jugu, a da centralni deo i severni deo Crne Gore tu izuzetno zaostaju.

Ta činjenica je dovela do toga da je, s obzirom na to da je samo jugu razvijan, naš turizam dobio izrazito sezonalni karakter. Uspehi turističke privrede u velikoj meri zavise od toga da li sija sunce ili pada kiša. Na taj način smo amputirali jedan veliki deo godine, praktično naša turistička sezona je najintenzivnija u julu i avgustu i delimično, zbog razvoja nekih centara na severu, u dva zimska meseca, ali to znači da je zapravo osam meseci godišnje mi nemamo proizvodnju od turizma. Druga stvar, na taj način smo i ciljnu grupu, potrošačku grupu, suzili na one konzumente koji su uglavnom mlađa populacija i populacija srednjih godina koja ima decu školskog uzrasta. Pa, su prosto, silom prilika, koncentrisani na taj deo godine koji je inače naintenzivniji. Znači, na letnji raspust i zimski raspust.

Međutim, sa druge strane, postoji vrlo veliki prostor u kojem se znatno može releksirati naša turistička privreda koncentracijom na ciljnu grupu koja broji preko 60 miliona potencijalnih konzumenata samo u Zapadnoj Evropi. Znači, tu ne računamo ni Ameriku, niti nadolazeća azijska tržišta. To su osobe koje nemaju decu školskog uzrasta, koje imaju prosječne prihode od 2.000 evra pa naviše i koje, za razliku od ove grupe na koju smo sada koncentrisani, rado koriste turističke usluge u periodu kada nema gužve i kada su

temperature niže u odnosu na letnji period i kada se mogu obavljati različite druge aktivnosti. To rade, recimo, Španija koja prihoduje od turizma oko 90 milijardi eura godišnje. Od tih 90 milijardi, 20 milijardi se prihoduje u letnjim mesecima, a 70 u svim ostalim periodima godine i to sa popunjenošću kapaciteta od oko 50% van letnje sezone. Ako bismo mi danas krenuli u ozbiljnu akciju afirmisanja Crne Gore kao destinacije za zdravstveni turizam, velnes turizam, rekreativni turizam - mi bismo mogli samo sa postojećim kapacitetima i sa popunjenošću od 25% da praktično dupliramo sadašnji prihod od turizma. To su perspektive i mogućnosti za razvoj ne samo primorja, već i centralnog i ostalog dela Crne Gore severa. To nisu jednostavne stvari, da se razumemo, i ne očekujemo da ćete u jednoj godini sve moći da realizujete. Ta projekcija je zapravo bazirana na barem desetogodišnjem planu, no veoma je važno da se u taj pristup krene, da se preduzmu prvi koraci i da Crna Gora prosto sebe krene da pozicionira onako kako će biti stabilnija i održivija u ovoj privrednoj grani.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 11:15:26)

Zahvaljujem poslanici Kordić.

Riječ ima Vladimir Martinović, ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera.
Izvolite, ministre.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (29.04.24 11:15:35)

Hvala, uvažena potpredsjednice Popović.

Uvažene poslanice i poslanici, uvaženi građani Crne Gore, uvažena koleginice Kordić,

Dakle, postavili ste jako korisno pitanje i ja ću Vam vrlo precizno odgovoriti. U odnosu na član 111 Zakon o turizmu i ugostiteljstvu, na predlog nadležnog Ministarstva turizma Vlade Crne Gore, koja donosi godišnji program podsticajnih mjera u oblasti turizma, dakle, taj program se realizuje od 2014. godine i u saradnji je sa Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore. Donošenje programa podsticajnih mjera za tekuću godinu i raspisivanje javnih poziva po navedenom planirano je i u drugom kvartalu 2024. godine. U ovom trenutku se radi na analizi uspješnosti mjera i pripadajućih uslova iz programa za 2023. godinu, na bazi čega će se kreirati novi program podsticajnih mjera za ovu godinu. Budžetom Ministarstva turizma, ekologije i održivog razvoja i razvoja sjevera i Nacionalne turističke organizacije planirana su budžetska sredstva u ovu svrhu. Precizan iznos sredstava za program u cjelini, ali i pojedinačno po mjerama biće definisan u završnoj fazi - kada se precizno utvrdi koje će se mjere naći kao podsticajne u okviru ovog programa.

Cilj je da kroz ovaj program podržimo obogaćivanje i unapređivanje kvaliteta turističke ponude, u prvom redu opredjeljivanje podrške za diverzifikaciju turističkog proizvoda, kroz podršku različitim oblicima turizma, ali i marketing aktivnosti usmjerene na bolju promociju naše države kao turističke destinacije. Kreiranjem kvalitetne diverzifikovane turističke ponude i održivom valorizacijom potencijala, koja naša destinacija posjeduje, ciljano se utiče na smanjenje sezonalnosti i regionalnog dizbalansa i time se stvaraju preduslovi da Crna Gora bude destinacija sa sezonom koja traje 365 dana (u to ću uključiti i ona područja koja su zakonom zaštićena, pa ne zavise od vremenskih prilika).

Takođe, na taj način se podstiče bolja popunjenost smještajnih kapaciteta, što u krajnjem utiče na generisanje novih radnih mjesta i većih prihoda od turizma. Paralele radi, u 2023. godini je budžet Ministarstva i Nacionalne turističke organizacije Crne Gore opredijeljen u ovu svrhu iznosio 630.000 eura, od čega je budžet Ministarstva iznosio 400.000 eura. U kontekstu unapređenja ponude kroz energetske efikasnost, u pripremi je program za podršku unapređenju energetske efikasnosti hotelskoj industriji i domaćinstvima koje pružaju ugostiteljske usluge, za čiju implementaciju je predviđeno tri i po miliona eura, iz EU fondova i riječ je o bespovratnim sredstvima.

Takođe, planirana je realizacija programa u periodu septembar 2024. godine - januar 2025. godine, kada se ovo mora i izvršiti. U tu realizaciju bi osim ovog Ministarstva, na čijem sam čelu, bili uključeni Ministarstvo energetike i rudarstva i Fond za zaštitu životne sredine, odnosno EKO fond. Program za podršku unapređenju energetske efikasnosti u hotelskoj industriji iniciran je u okviru međuresorne saradnje Ministarstva turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstva energetike i rudarstva, da u cilju obezbjeđenja sinergije za uspostavljanje neophodne podrške daljem razvoju i unapređenju kvaliteta usluga u sektoru turizma, a u skladu sa prioritetima Strategije razvoja turizma Crne Gore od 2022. do 2025. godine. Glavni cilj programa je veći kvalitet smještaja i povećanje energetske efikasnosti ili povećana upotreba dostupnih izvora obnovljive energije od strane ugostiteljskih objekata, primjenom novih materijala i tehnologija. Program ima za cilj jačanje konkurentnosti i privrednih subjekata, odnosno unapređenje njihovih poslovanja, produktivnosti, profitabilnosti, kroz investicije, opremu i razvoj, kao i podršku u sektoru industrije u cilju unapređenja energetske efikasnosti smanjenja troškova koje se odnose na električnu energiju.

Na ovaj način bi se pružila puna podrška hotelskoj industriji i pružaocima usluga privatnog smještaja kroz smanjenje troškova poslovanja, a time i podstakli vlasnici hotela privatnog smještaja da produže svoj rad tokom godine na račun ušteta koje bi ostvarili po ovom osnovu.

Nadam se da ste zadovoljni, trudio sam se da do kraja odgovorim taksativno na sve ono što ste pitali.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 11:20:47)

Zahvaljujem ministru Martinoviću.

Sada riječ dajem poslanici Simonidi Kordić. Imate pravo na komentar.
Izvolite.

SIMONIDA KORDIĆ (29.04.24 11:20:54)

Hvala, potpredsednice. Hvala, ministre Martinoviću.

Ja nemam dodatno pitanje, ali imam jedan problem koji želim da ga delegiram i rešenje potencijalno za taj problem.

Vi znate da je već godinama izuzetno veliki pritisak u toj turističkoj sezoni koja je udarna kod nas u julu i avgustu, transportnog prometa, kroz primorski deo, preko Jadranske magistralne od granice sa Hrvatskom do granice sa Albanijom. Nije reč o turistima koji borave u Crnoj Gori, reč je o ljudima koji putuju najčešće iz Zapadne Evrope koristeći taj magistralni put da bi došli do juga Mediterana, odnosno najčešće do Albanije. To bi bilo sve ok, da ta magistrala prosto nije dovoljna da primi toliki pritisak tolikog broja vozila i praktično u potpunosti je ta dva meseca blokiran život na jugu naše zemlje i to ne samo za meštane, već i za turiste koji su došli da tu borave. Na taj način se prvo dovodi u situaciju Crna Gora da prosto ne može da koristi svoje kapacitete saobraćajne. Drugo, da turisti koji jednom dođu u Crnu Goru i iskuse pakao prevoza gde na kratkim destinacijama su potrebni sati i sati u Herceg Novom, recimo, koji je dosta razvučena dugačka opština od Debelog brijega do Kamenara bukvalno se satima putuje da bi se došlo s kraja na kraj samo te jedne opštine. Dodatni problem je to što je naše primorje idealno pozicionirano za potrebe savremenog turista koji ne želi da provede svojih 10 - 15 dana na jednom mestu, već želi da bude stacioniran na jednom mestu, a da odatle putuje i posećuje druga mjesta. Nema bolje pozicije nego što je pozicija Crnogorskog primorja (bilo to na jugu našeg primorja ili bliže severu, bliže Bosni i Hercegovini, Republici Srpskoj i Republici Hrvatskoj).

Na tome ne možemo kapitalizirati, jer prosto ljudi ne mogu nigde da mrdnu. Da ne pominjem problem sa nekim nesrećnim slučajevima, potrebom za bolnicom itd. Za vreme Premijerskog sata kolega Radunović je predložio jedan model za koji verujemo da je koristan, a to je model uvođenja, nazovimo ih, vinjeta ili neke takse na korišćenje transportnih kapaciteta u prvoj A turističkoj zoni, koja bi se naplaćivala svim korisnicima stranih registracija u tom zahvatu, s tim što iznos koji je plaćen za taksu, koji treba da odredimo ali koji treba da bude pristojan, mogu da povrate ukoliko prespavaju jednu noć na našem primorju ili Crnoj Gori. Iz njega može da se refundira deo smještajnih kapaciteta u registrovanim smeštajima, to je jedna podsticajna mera za eliminisanje sive ekonomije, ili, recimo, da se plati turistička taksa ili na drugi način da mogu da, najmanje 24 časa nakon ulaska u Crnu Goru, taj novac da refundiraju. Na taj način bismo smanjili taj nepotrebn promet kada je toliki pritisak, pospešili delimično eliminisanje sive zone i privukli jedan broj turista, koji bi, ako provedu bar taj jedan dan u Crnoj Gori, imali nekakav uvid u našu turističku ponudu i eventualno poželeli da provedu i više.

To je naravno, pitanje koje ne može da reši jedno Ministarstvo. Ne može samo vaše, to je jedno interresorsko pitanje, ali prosto želim da od nas čujete to i da eventualno i Vi pokrenete to pitanje u Vladi.

Hvala vam puno.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 11:25:09)

Je li ovo bilo dopunsko pitanje? U redu.

Izvolite, ministre.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (29.04.24 11:25:22)

Zahvaljujem, kolegice Kordić, na Vašim sugestijama i one su zaista korisne. Mi smo prije nekoliko dana održali drugu sjednicu Koordinacionog tijela i upravo, vjerovali ili ne, gotovo istovjetan problem sam iznio i zamolio sve druge resore da se uključe posebno. Bila je prisutna većina predsjednika opština iz primorskih gradova, mi naravno radimo na tome i sugestija od svakog poslanika je dobrodošla i mi ćemo je uvažiti. Ali, samo da znamo da ipak drugi resori nam moraju pomoći, a tome Koordinaciono tijelo i služi. Nadam se da ćemo jedni drugima, bez obzira na bilo kakve razlike, pomoći, jer ipak 25% GDP-a nam je od turizma.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 11:26:10)

Zahvaljujem ministru.

Sada prije nego što dam riječ kolegi Nikoli Rovčaninu, samo da obavijestim poslanike da je Predrag Miranović podnio ostavku na mjesto člana u Savjetu Radija i televizije Crne Gore, pa, saglasno Poslovniku Skupštine, objavljujem da Skupština konstatuje ostavku, čime mu prestaje funkcija člana u Savjetu Radio i televizije Crne Gore.

Sada riječ dajem poslaniku Nikoli Rovčaninu.

Imate dva pitanja, izvolite postavite prvo.

Zvahaljujem.

NIKOLA ROVČANIN (29.04.24 11:26:40)

Hvala, potpredsjednice.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani ministre sa saradnicama, poštovani građani.

Postavio sam i formalno i dobio odgovor od uvaženog ministra na pitanje koje je na sličnom tragu kao i kod kolegice Simonide Kordić, a vezano je za turističku privredu, a imajući u vidu da je turizam naša osnovna grana od koje zavisi i ekonomija i punjenje budžeta, negdje su oči uprte svake godine u turističku sezonu koja je dominantno ljetnja.

Postavio sam pitanje: Na današnji dan, po broju hotela i kategorije hotela, koje je normative djelatnosti unapređenja preduzelo Ministarstvo otkad je na čelu gospodin Martinović, koji je iznos podsticajnih mjera i vezano za diverzifikaciju turističkog proizvoda?

Dakle, sva ova pitanja su, po meni, ključna kako bi skenirali stanje u turističkoj privredi, turističkoj djelatnosti. Imajući u vidu podatke MONSTAT-a, za 2023. godinu, da je Crnu Goru posjetilo dva miliona i 660.000 stranih turista, ali kada pogledmao tu strukturu, onda vidimo da se na južni region odnosi 94,5%, dok se na planinski turizam odnosi 2,05%. Veoma je važan i krupan zadatak obezbjeđenja kontinuiteta u turističkoj privredi i ono što je upravo i prethodna govornica saopštavala, određene podatke i uporedne vezano za zemlje Evropske unije.

Zato sam smatrao da su odgovori na ova pitanja i podaci koje ćemo dobiti veoma važni i za javnost i za nas u dijelu skeniranja same situacije, namjera Ministarstva, a nakon odgovora, daću određeni komentar, osvrt i određene predloge.

Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 11:28:34)

Zahvaljujem.

Riječ ima Vladimir Martinović, ministar turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera. Ovo je malo duži naziv, ali da moram tako pročitati.

Izvolite.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (29.04.24 11:28:43)

Hvala, kolega Rovčanin.

Dakle, /prekid/ postavili, naravno dobili ste odgovor i u pisanoj formi i ja ću Vam vrlo precizno dati odgovor. U dijelu unapređenja normativnog okvira iz oblasti turizma, Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera preduzima intenzivne aktivnosti na finalizaciji predloga novog Zakona o turizmu i ugostiteljstvu, čije utvrđivanje je na Vladi planirano u trećem kvartalu o.g. S tim u vezi, Ministarstvo je formalno Radnu grupu sa zadatkom da aktuelni tekst Predloga zakona dodatno unaprijedi, imajući u vidu potrebe turističke privrede koje su artikulisane kroz brojne primjedbe i sugestije koje se dostavljaju Ministarstvu, a koje, vjerujte mi, pažljivo razmatramo.

Pored navedenog, Ministarstvo je planiralo da u ovoj godini Vladi na utvrđivanje dostavi predloge zakona o izmjenama i dopunama Zakona o turističkim organizacijama i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi. Razlog za inoviranje Zakona o turističkim organizacijama je potreba da se unaprijedi zakonski okvir za funkcionisanje turističkih organizacija, koje su od ključne važnosti za promociju crnogorskog turističkog proizvoda.

S druge strane, izmjene Zakona o boravišnoj taksi su nametnute ekonomskim kretanjima u posljednjim godinama, koje nalažu potrebu izmjene kako visine same takse, tako i redefinisane zakonskog okvira kojim je uređeno ko je sve obveznik plaćanja predmetne takse. Normativna djelatnost u Ministarstvu se ne odnosi samo na zakone, već su u mandatu ove Vlade na snagu stupila i tri izmijenjena pravilnika kojima

je propisan izgled legitimacija turističkih vodiča, turističkih animatora, turističkih pratilaca i u potpunosti su usaglašeni sa propisima koji su regulisani Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

Diverzifikacija turističkog proizvoda je kontinuirana aktivnost koja je osnov za razvoj cjelogodišnje ponude i za ravnomjerniju turističku ponudu sa regionalnog aspekta. Izuzetno je važan doprinos diverzifikacije proizvoda, povećanju broja radnih mjesta, posebno sa aspekta broja zaposlenih žena i mladih, odnosno onih porodičnih biznisa na kojima trebamo kao država da zajedničkim snagama radimo.

Takođe, sve ovo se odnosi na smanjenju migracija sa sjevera prema primorju, uz podizanje nivoa životnog standarda stanovništva. Razvoj diverzifikovanog turističkog proizvoda na području cijele Crne Gore, sa akcentom na sjever, u skladu sa Zakonom o turizmu i ugostiteljstvu, podržan je od strane prethodnih ministarstava nadležnih za poslove turizma kroz godišnje programe podsticajnih mjera iz oblasti turizma. Cilj programa je obogaćivanje i unapređivanje kvaliteta turističke ponude uz poboljšanje marketing aktivnosti, kako bi se privukli turisti iz novih emitivnih tržišta, a u pravcu generisanja većih prihoda u turizmu, produženja turističke sezone, povećanje stepena zauzetosti smještajnih kapaciteta, povećanja potrošnje i zaposlenosti. Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2024. godinu je u pripremi, a planirani rok za usvajanje na Vladi i objavu javnih poziva je drugi kvartal tekuće godine. U nastavku su informacije o podsticajima čiju realizaciju je otpočelo prethodno Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma, a koji su finalizovani u mandatu 44. Vlade.

Shodno programu rada Vlade Crne Gore za 2023. godinu, Program podsticajnih mjera za 2023. godinu usvojen je u drugom kvartalu 2023. godine, od strane 43. Vlade i 31. maja su raspisani javni pozivi. Ovo govorim da bismo objektivno sagledavali činjenice i da se ne bi bavili politikanstvom. Program se sastojao od pet mjera podrške, i to: mjera 1. organizovanje manifestacija i festivala; podmjera 1a. oblast podrške za manifestacije, čija ukupna predračunska vrijednost iznosi do 30.000 eura; podmjera 1b. oblast podrške za manifestacije i festivale, čija ukupna predračunska vrijednost iznosi 30.000 eura; mjera 2. unapređenje ponude i podizanje kvaliteta usluga u ruralnom turizmu; mjera 3. razvoj inovativnih turističkih proizvoda i usluga koji obogaćuju turističku ponudu u ruralnom, kulturnom i zdravstvenom sportskom i drugim vidovima turizma; mjera 4. podrška za razvoj turizma unapređenje kapaciteta iz te oblasti i tih događaja i mjera 5. podrška za sprovođenje zajedničkim kampanjama sa turoperatorima. Sredstva su obezbijedena iz budžeta Crne Gore u iznosu od 630.000 eura, od kog iznosa je Ministarstvo obezbijedilo 400.000 eura, a Nacionalna turistička organizacija 230.000 eura.

Na osnovu donešenih odluka za svih pet navedenih mjera, ukupna sredstva dodijeljena za 77 korisnika sredstava su iznosila 450.000 eura. Na osnovu Programa rada Vlade Crne Gore, za 2023. godinu, prethodno Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma, čiji je sledbenik Ministarstvo na čijem sam čelu, je krajem agusta 2023. godine raspisalo javni poziv za domaća mikro, mala i srednja preduzeća za učešće u postupku dodjele sredstava za programsku liniju za nabavku opreme velike vrijednosti u turizmu. Budžetom Ministarstva za 2023. godinu u ovu svrhu bilo je opredijeljeno milion i 500.000 eura i cilj navedenog programa je bila podrška za mikro, mala i srednja preduzeća koja ulažu u primarne ugostiteljske objekte za pružanje usluga i smještaja, pripremanje hrane, pića i napitaka i to hotele koji su slične namjene, kao i objekte, turistička naselja, motele, pansione itd. koji ne posluju po mješovitom modelu poslovanja.

Na osnovu 78 pristiglih zahtjeva, Ministarstvo je donijelo odluku o dodjeli sredstava za programsku liniju za nabavku opreme velike vrijednosti u turizmu za 40 privrednih subjekata, kojima je dodijeljen ukupan iznos od milion i 471.000 eura, dok 38 podnosilaca zahtjeva, nažalost, nije ispunilo ono što je bio predmet ovog javnog poziva.

Kada je riječ o onome što ste pitali, a to su hoteli, njihova struktura i kategorije, ističem da je na dan 4.04.2024. godine u Crnoj Gori registrovano ukupno 499 ugostiteljskih objekata. Od navedenog broja, 214 hotela, odnosno 42,89% se odnosi na kategorije četiri plus zvjezdice, a 47 hotela, odnosno 7,41% na hotele kategorije sa pet zvjezdica.

Na samom kraju, od stupanja na dužnost, 44. Vlada Crne Gore je od 30. oktobra 2023. godine, odobrenje za rad dala za četiri hotela, i to tri hotela kategorije sa četiri zvjezdice, jedan kategorije sa pet zvjezdica. Dakle, to je u onome dijelu otkad smo mi stupili na dužnost, a ja sam, da bi javnost imala cjelokupnu istinu, namjerno naveo i one podatke koje smo zatekli.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 11:37:25)

Zahvaljujem ministru.
Riječ ima Nikola Rovčanin.
Izvolite, poslaniče, komentar.

NIKOLA ROVČANIN (29.04.24 11:37:32)

Hvala, ministre, na detaljnom i iscrpnom odgovoru.

Na današnji dan, Crna Gora raspolaže sa 499 hotela. Smatram, imajući u vidu broj turista i one želje naše i vizije, da je to i dalje mali broj, ali me raduje ova činjenica da u proteklih šest, sedam mjeseci imamo registraciju novih hotelskih kapaciteta.

Međutim, kao što i govore podaci MONSTAT-a o turizmu koje sam iznio negdje u uvodu, da je negdje 94% stranih turista od dva miliona i 660.000 u 2023. godini posjetili južni region - ja ću biti možda malo i subjektivan, jer dolazim sa sjevera, a negdje smatram da to treba da bude i pravac razvoja i vizija samog Ministarstva turizma, koje je povezano i sa ekologijom, održivim razvojem i razvojem sjevera.

Zašto ovo kažem? Vidi se u posljednjim godinama ekspanzija ruralnog turizma, pogotovo u sjevernoj regiji, to govore konkretni pokazatelji. Vi imate u 2023. godini, recimo, u Opštini Šavnik 5.500 stranih turista. Dakle, nekoliko puta više turista stranih od broja stanovnika, što odgovara otprilike standardima održivosti. Međutim, neke druge opštine nijesu na tom nivou. Takođe, vidimo i porast broja turističkih kapaciteta u okviru seoskih domaćinstava sa 66 na 260 u proteklih nekoliko godina. To sve govori o velikoj zainteresovanosti stranih turista da pored Kolašina i Žabljaka, Žabljak ima oko 35.000 stranih turista godišnje, imamo zainteresovanost i za druge regione. Zašto ovo kažem? Pored podsticajnih mjera koje daje Ministarstvo turizma i evo očekuje se, kao što je i ministar saopštio, u drugom kvartalu novi set podsticajnih mjera u toj oblasti, smatram da i druga ministarstva treba da usmjere i na sastancima koordinacionih tijela treba staviti fokus - nema razvoja u turističkom smislu planine Ljubišnje, koja ima ogroman kapacitet u tom segmentu, ukoliko nema saobraćajne infrastrukture, ukoliko nema vodovodne mreže, ukoliko nema elektro mreže. Nema u tom dijelu razvoja, putna infrastruktura je ključ. Mi moramo da se posvetimo i određenim turističkim potencijalima koji već daju efekte, kao što je most na Tari, ali njegova rekonstrukcija se čeka već nekoliko godina. Imamo najave i bilo bi veoma važno za most na Tari, koji sigurno ima na godišnjem nivou nekoliko desetina hiljada posjetilaca. Često putujem tim putnim pravcem i kada god prođem, uvijek su kolone stranih turista koji se dive i samom kanjonu i toj infrastrukturi.

Tako da smatram da fokus za 2025. godinu treba upravo da bude na ulaganju u ruralni turizam i sjever Crne Gore, da bi se ova struktura popravila u odnosu 94:2,05%. Takođe, smatram da pored prirodnih bogatstava i putne infrastrukture, pojedini gradovi obiluju određenim znamenitostima. Evo, imamo niz tvrđava, koje su zapuštene decenijama, godinama i negdje je možda moj predlog, a naravno struka u toj oblasti može da da konačnu riječ, da postoji posebno javno preduzeće ili neki sektor koji će upravljati tvrđavama u Crnoj Gori. Zašto to kažem? Neke su dobro turistički iskorišćene, druge su potpuno zapostavljene. Zadatak tog preduzeća bio bi da popiše tvrđave, da se neke upotrijebe u državnom vlasništvu, neke da se daju pod koncesiju, neke da se koriste u muzičkoj kulturi, neke da se koriste za posjete. Ali, smatram da je to veoma važan resurs i na sjeveru i centralnom dijelu koji može da da veliki doprinos, jer strani turista pored prirodnih ljepota traži i određene sadržaje.

Imajući u vidu vrijeme, još jednom želim da se zahvalim na ovako iscrpnom odgovoru, mislim da je crnogorska javnost dobila vrlo konkretne podatke. Nijesam napomenuo ovaj dio koji je veoma važan, na samom početku ste saopštili rad na normativnoj djelatnosti - raduje me što će ove godine biti usvojeni brojni zakoni kojima će se unaprijediti ovaj ambijent.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 11:41:57)

Zahvaljujem poslaniku Rovčaninu.

Bilo je dopunsko pitanje?

Izvolite, ministre.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (29.04.24 11:42:07)

Ako kolegama smeta, nije sporno, ali mislim da je korisno za sve.

Samo sam htio kratko da kažem, zbog cjelokupne crnogorske javnosti, da i te kako radimo na razvoju ruralnog turizma, ono o čemu ste govorili, a shvatio sam da su i poslanici i vlasti i opozicije zainteresovani za ovu temu. Mene raduje što smo i u 2023. godini imali rast broja registrovanih ovih domaćinstava, naročito na sjeveru Crne Gore, a raduje me što iz dana u dan ti zahtjevi pristižu i što ih imamo sve više. Pored toga, naravno da ćemo raditi na ovom dijelu, što se tiče normativnih tačaka o kojima sam govorio, kako bismo došli do nečega što će biti na opšti interes cjelokupne crnogorske turističke privrede.

Tako da imate informaciju da zahtjevi iz dana u dan za registraciju na ruralnom području pristižu i to znači da ipak smo na adekvatan način posvećeni onome što smo i obećali.

Nadam se da nijesam oduzeo previše vremena.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 11:43:17)

Zahvaljujem ministru.

Sada poslanik Nikola Rovčanin ima drugo poslaničko pitanje.

Izvolite, kolega.

NIKOLA ROVČANIN (29.04.24 11:43:26)

Drugo pitanje bih postavio iz oblasti ekologije, definitivno imajući u vidu da je to jedna oblast koja je veoma važna u ovom segmentu.

Pitanje sam usmjerio iz ugla poglavlja 27: Imajući u vidu značaj poglavlja 27 u pretpristupnim pregovorima, koja je to normativna djelatnost i unapređenje u dijelu usaglašavanja sa Evropskom unijom vezano za ispunjenje obaveza iz poglavlja 27, kada je u pitanju naša država u pretpristupnim pregovorima, i drugi dio koji je vezan za stimulativne i podsticajne mjere kada je u pitanju energetska efikasnost? Mislím da su to tri glavna stuba trenutno kada je u pitanju ekologija. Dakle, pospješivati energetska efikasnost i ispunjavati obaveze kada je u pitanju poglavlje 27. Jer ispunjavanjem obaveza iz poglavlja 27, otvaraju se određeni fondovi. Poglavlje 27 i ekologija je izuzetno povezana i sa energetikom i važno je da određene mane koje postoje u jednoj oblasti iskoristimo kao prednosti upravo iz oblasti ekologije, a o tome ću poslije u komentaru i određenim idejama vezano za to.

Ono što se može vidjeti u dosadašnjem toku jeste da zaista građani imaju dobar odziv kada je u pitanju energetska efikasnost, kada su u pitanju svi javni pozivi, što je izuzetno dobro. Jer, nije samo bitan finansijski aspekt. Bitna je svijest građanina, domaćinstva i privrede o važnosti ekološkog aspekta. Kada smo postigli taj nivo u Crnoj Gori, koja je i ustavno ekološka država, smatram da se možemo i u okviru normativne djelatnosti i u dijelu upravljanja fondovima kretati u dobrom pravcu prema Evropskoj uniji.

Kratko ću prokomentarisati nakon što Vi date odgovor.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 11:45:20)

Zahvaljujem poslaniku.

Riječ ima ministar Martinović. Izvolite, ministre.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (29.04.24 11:45:25)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Vjerujem da je ovo dio koji interesuje cjelokupnu javnost, jer je od vitlanog značaja za zatvaranje poglavlja 27. U cilju usaglašavanja sa pravnom tekovinom Evropske unije iz oblasti životne sredine, Ministarstvo turizma, ekologije i održivog razvoja i razvoja sjevera pripremió je u prethodnom periodu predloge zakona koji su doneseni u Skupštini Crne Gore na sjednici održanoj 04. aprila 2024. godine. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima pripremljen je sa ciljem unapređenja regulative i usklađivanja sa savremenim evropskim standardima. Ovim zakonom prenijete su dvije regulative Evropske unije. Biocidni proizvodi igraju ključnu ulogu u zaštiti ljudi, životinja, biljaka i životne sredine od štetnih organizama, te je imperativ imati jasno definisan pravni okvir koji osigurava bezbjednost korištenja i efikasnost njihove upotrebe.

Zakon o upravljanju otpadom transponuje 12 direktiva i jednu regulativu Evropske unije, dok će preostala biti definisana kroz podzakonska akta. Poseban akcenat je dat na Program proširene odgovornosti proizvođača, u cilju uspostavljanja efikasnog organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od proizvoda, ambalaže, električne i elektronske opreme, baterija, akumulatora, vozila, guma, plastičnih proizvoda za jednokratnu upotrebu i ribolovnog alata koji sadrži plastiku. Zakonom o upravljanju otpadom definisana je zabrana upotreba laganih plastičnih kesa za nošenje, debljine zida od 15 do 50 mikrona. U cilju unapređenja oblasti upravljanja komunalnim otpadom, Zakonom o upravljanju otpadom predviđeno je formiranje inspekcije na nivou države, čiji će osnovni zadatak biti da vrši kontrolu implementacije lokalnih planova upravljanja komunalnim otpadom. Razlozi za ovakvo zakonsko rješenje su, prije svega, rješavanje hroničnog problema otpada u Crnoj Gori i efikasniji nadzor nad sprovođenjem zakona.

Nakon usvajanja Zakona o upravljanju otpadom, u kratkom roku donijeće se i Državni plan upravljanja otpadom čije su aktivnosti već u toku.

U kontekstu normativnog unapređenja i bolje primjene zakona na nacionalnom nivou (iako nije riječ o usaglašavanju sa pravnom tekovinom EU), donešen je i Zakon o dopuni Zakona o industrijskim emisijama. Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je pripremio Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini i upućen je relevantnim institucijama na mišljenje. U cilju usklađivanja postojećeg Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini sa Zakonom o komunalnoj policiji, zbog reorganizacije organa lokalne uprave koje vrše nadzor, neophodno je bilo uskladiti odredbe sa Zakonom o komunalnoj policiji i urediti ovim izmjenama i dopunama ono što sam naveo. S tim u vezi, komunalnoj policiji su data ovlašćenja za vršenje poslova komunalnog nadzora i obezbjeđenja komunalnog reda u svim oblastima iz nadležnosti lokalne samouprave, dok su poslovi inspeksijskog nadzora prešli u nadležnost komunalnih inspektora.

Takođe, Ministarstvo je, u cilju daljeg usklađivanja sa pravnim tekovinama Evropske unije u oblasti zaštite od buke u životnoj sredini, u decembru 2023. godine donijelo Pravilnik o izmjeni Pravilnika o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore" br. 120/23 od 29.12.2023. godine).

Na osnovu Zakona o hemikalijama, donešen je Pravilnik o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalija u skladu sa globalno harmonizovanim sistemom Ujedinjenih nacija i Evropske unije, kojim su izvršene izmjene Regulative o klasifikaciji, označavanju i pakovanju ("Službeni list Crne Gore", br. 017/24 od 27.02.2024. godine).

Takođe, važno je naglasiti da je Vlada Crne Gore, u februaru ove godine, utvrdila Predlog zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti sa Izvještajem o sprovedenoj javnoj raspravi, koji je dostavljen Skupštini Crne Gore na donošenje. Predlog zakona je razmotren na tri skupštinska Odbora, i to: Zakonodavni odbor, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet i Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje. Očekuje se razmatranje i donošenje zakona na plenumu. U Predlog zakona transponovano je 11 Direktiva Savjeta Evropske unije, jedna odluka i jedna Uredba Savjeta EU, kao i pojedine odredbe 26 međunarodno-pravnih instrumenata, čija je Crna Gora strana ugovornica, pa će na taj način biti ispunjen i dio obaveza iz pregovaračkih poglavlja u procesu pristupanja Evropskoj uniji, mislim na 15, 19, 24, 30 i 31, dok će potpuna usklađenost biti postignuta kroz donošenje podzakonskih akata i strateških dokumenata u narednom periodu.

U cilju provjere usaglašenosti sa pravnim tekovinama Evropske unije, nacrt Zakona o zaštiti prirode upućen je ekspertu Evropske komisije, u okviru dobijene podrške kroz projekat EU4Green. Očekujemo pozitivan odgovor, nakon čega ćemo pristupiti proceduri za usvajanje istog, što nas takođe približava Evropskoj uniji.

Nacrt Zakona o klimatskim promjenama je, takođe, u završnoj fazi. Ponovljena javna rasprava je završena. Izvještaj sa javne rasprave je spreman, kao i proces završnih korekcija u skladu sa svim pristiglim komentarima. Uskoro će finalna verzija Zakona biti poslata Evropskoj komisiji na mišljenje. Što se tiče poglavlja 27, na sjednici 15. februara 2024. godine, Vlada Crne Gore donijela je Odluku o obrazovanju Pregovaračke radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije, koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 27 - Životna sredina i klimatske promjene. Održan je Osmi sastanak Odbora za stabilizaciju i pridruživanje, 21. februara 2024. godine, u Podgorici. Na sastanku smo razmatrali prethodne rezultate i ono što ćemo raditi u perspektivi. Vlada Crne Gore je na 25. sjednici usvojila šest izvještaja o realizaciji Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 - Životna sredina i klimatske promjene, koji obuhvata izvještajni period septembar 2023. godine do februara 2024. godine. Takođe, usvojen je Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji od 2024. do 2027. godine, koji predstavlja krovni dokument procesa evropske integracije Crne Gore i definiše obim i dinamiku reformi, uključujući i poglavlje 27.

Ono što posebno zanima, vjerujem i Vas, posebno građane Crne Gore i naročito one koji dolaze sa primorja - u toku su aktivnosti na izradi prvog priloga Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori za period od 15. juna 2023. godine do 01. aprila 2024. godine. Pitanje uspostavljanja upravljačke strukture Parka prirode ulcinjska Solana je u fazi formiranja iste, odnosno društva sa ograničenom odgovornošću koje će biti u suvlasništvu Vlade Crne Gore i Opštine Ulcinj. Napravljen je veliki korak naprijed i konačno smo dobili mišljenja od strane Ministarstva finansija na predlog Ugovora o načinu formiranja d.o.o, koji je pripremljen od strane Opštine Ulcinj. To je bio povod za sastanak moje malenkosti sa ministrom Vukovićem i predstavnicima Opštine Ulcinj u vezi finalizacije predmetnog Nacrta, kojim će se jasno definisati odnos osnivačkog uloga između Vlade i Opštine, kao i načina organizacije upravljačkog i stručnog tijela. U skladu sa tim, pripremljena je finansijska podloga kao osnova za definisanje odnosa osnivačkog kapitala između osnivača. Kako je u toku razmjena informacija i analiza dostavljenih dokumenata od strane Ministarstva finansija, očekujemo da će se odmah nakon narednih praznika organizovati ponovni sastanak, na kojem će se postići dogovor između dvije strane. Koristim priliku da ukažem da nam je definisanje upravljačke strukture jedno od ključnih

mjerila Akcionog plana za Poglavlja 27 i da će se, nakon ispunjenja ovog mjerila, otvoriti vrata za brzo uspostavljanje ostalih mjerila iz dijela aktivnosti vezanih za ulcinjsku Solanu, a koja su, napominjem, već dijelom pripremljena i čekaju formiranje d.o.o kao osnove za završetak realizacije istih. Do formiranja upravljačke strukture, Javno preduzeće za Nacionalne parkove Crne Gore obavlja funkciju privremenog upravljača kroz produžavanje ugovora o zakupu cjelokupne imovine AD "Bajo Sekulić" u stečaju.

Takođe, na kraju, što se tiče Vašeg pitanja vezano za pomoć koliko je sredstava usmjereno od strane našeg Ministarstva građanima i privredi u dijelu projekata iz oblasti energetske efikasnosti - zajedno sa nama i onim što implementira Eko fond za ovu godinu taj iznos će biti blizu 30 miliona eura.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 11:55:45)

Zahvaljujem ministru Martinoviću.
Riječ ima poslanik Nikola Rovčanin.
Izvolite.

NIKOLA ROVČANIN (29.04.24 11:55:51)

Hvala na iscrpnom odgovoru.

Posvetio bih se, u komentaru, samo posljednjem dijelu vezano za energetska efikasnost. Kada sam prije dvije godine na jednom panelu, u ulozi izvršnog direktora Elektroprivrede, saopštio da će Crna Gora imati na raspolaganju u četvorogodišnjem periodu 100 miliona eura za energetska efikasnost prema građanima, bazirajući se upravo na činjenici i određenim prosječnim računicama uplata nakon sistema zagađivač plaća od Elektroprivrede Crne Gore preko 10 miliona na godišnjem nivou pa nadalje - onda dolazimo zaista do velikih cifara. Radujem me činjenica da je ova godina godina gdje će se realizovati 30 miliona eura podrške građanima i privredi.

To je izuzetno dobra stvar, ali kada posmatramo generalno, kada imamo na četvorogodišnjem periodu 100 miliona eura sredstava koje treba usmjeriti građanima, onda u rukama države, u rukama Ministarstva je jedan ozbiljan i veliki resurs za pokretanje privrede. O čemu govorim? Mi imamo trenutno odličan odziv, na više od 4.000 krovova domaćinstava posjeduju građani sopstvene solarne elektrane. Oslobodili su energiju, oslobodili su prenosne sisteme, oslobodili su Elektroprivredu, imaju sopstvenu proizvodnju. Važno je što se taj projekat nastavlja. Važno je što i ovaj projekat, kao i prethodni koji je subvencionisan 20% od strane Eko fonda, se i dalje nastavlja sa subvencijama. Subvencije su ključ, ali imamo i drugi segment. Dakle, zamjena stolarija i demit fasade. Smatram da Crna Gora ovim sredstvima u dijelu energetske efikasnosti može da napravi jednu veliku revoluciju u svim gradovima. Šta to znači za građanina? Građaninu se 50% subvencioniša, recimo, zamjena fasada, 50% subvencioniša zamjena stolarija. Takav sličan projekat se, zbog ekstremnog zagađenja, realizuje još od 2019. ili 2020. godine čini mi se u Opštini Pljevlja. Pljevlja dobijaju sada i novo ruho i nove fasade i sl. Smatram da bi takva jedna aktivnost trebala da bude na nivou čitave države, a cjelokupno tu aktivnost, imajući u vidu sredstva sa kojima se raspolaže, treba da prati privreda. Nema tu velikog efekta ukoliko su svi ti proizvodi i sva ta stolarija, fasada koje se zamijene uvezena, uvezena pa kupljena. Imamo određena privredna društva i gigante, kao što je Željezara Nikšić, kojoj zaista treba jedan impuls imajući u vidu ove tokove vezano za privatizaciju da ona ima već pokrenut jedan mali pogon vezano za stolariju. Masovna proizvodnja recimo stolarije koja bi se subvencionisala građanima, pokrivala od strane države ili kreditirala u određenom dijelu mogla bi da napravi veliku revoluciju.

Prvo, pokrenuli smo privredu, pomogli smo građanima, uljepšali smo gradove, obezbijedili energetska efikasnost, a energetska efikasnost je važna ne samo za Poglavlje 27, već za sve ono što nas čeka u vezi štednje električne energije, obnovljivih izvora energije i svi oni izazovi koje ćemo imati nakon 2030. godine kada CO2 taksa ne bude 24 eura koliko sad uplaćujemo, nego 85 eura kada bude tržišna. Imamo jedan veoma važan period gdje moramo da budemo ekspeditivni i gdje moramo da budemo spremni i da iskoristimo upravo ovu poziciju koja nam je na raspolaganju. Zaista me raduje činjenica da već imamo 30 miliona ove godine usmjereno i nadam se da će biti još aktivniji i u narednim godina. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 11:59:32)

Zahvaljujem kolegi Rovčaninu.
Prelazimo na postavljanje pitanja poslanika Admira Adrovića.
Izvolite, kolega.

ADMIR ADROVIĆ (29.04.24 11:59:42)

Hvala, uvažena potpredsjednice.

Uvaženi građani, uvaženi ministre sa saradnicima,

Privremeno odlagalište ili deponija Mostina, koja je smještena uz magistralni put nedaleko od centra grada uz samu obalu rijeke Ibar, je crna ekološka tačka Opštine Rožaje, koja drastično prijeti životnoj sredini toga kraja, kao i susjednim opštinama u Republici Srbije koji se nalaze nizvodno. Mještani velikog broja rožajskih sela godinama udišu dim i toksične materije koje se šire sa ove deponije, čime je njihovo zdravlje ozbiljno ugroženo. Otrovnne čestice ugrozile su poljoprivredne aktivnosti, od kojih ljudi toga kraja uglavnom žive, a posebno na udaru je pčelarstvo. Takođe, deponija se nalazi pored vrlo prometne saobraćajne trase, koja je jedna od glavnih za ulazak turista u našu državu. Zbog velikih količina različitog otpada koji se tu taloži, deponija se stalno pali. Gust dim, osim što je koban po zdravlje ljudi, ozbiljno narušava vidljivost na tom dijelu magistralnog puta, što može da izazove ozbiljne probleme u saobraćaju. Obzirom da se privodi kraju rekonstrukcija tog dijela magistrale od Rožaja do graničnog prelaza Dračenovac, očekujemo da će u turističkoj sezoni imati značajan priliv turista iz Srbije i nije dobro da taj prizor bude prvi koji će turisti vidjeti kad ulaze u našu državu. Tako da i to je jedan od problema.

Opština Rožaje ne može samostalno da riješi pitanje ovog privremenog odlagališta koji je višedecenijski problem i za koji je potrebna podrška države. Za sanaciju deponije trebalo bi, procjenjuje se, uložiti više od milion eura, ali ni to ne bi trajno riješilo taj problem. U lokalnoj upravi smatraju da je jedino održivo i dugoročno rješenje izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom.

Obzirom da je sve ovo pomenuto u domenu onog čime se resor, na čijem ste čelu, bavi, postavio sam Vam sljedeće poslaničko pitanje:

Šta će Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera učiniti u pravcu saniranja privremenog odlagališta Mostina na teritoriji Opštine Rožaje, koji je decenijski problem te opštine?

Komentarisaću naknadno.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 12:02:18)

Zahvaljujem poslaniku Adroviću.

Izvolite, ministre, imate pravo na odgovor.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (29.04.24 12:02:24)

Poštovani poslaniče Adroviću,

Vrlo sam zahvalan što ste postavili ovo pitanje i to iz dva razloga. Prvi razlog je što me raduje da ste zabrinuti da se ovaj problem riješi bez obzira što je trajnost ovog problema punih 11 godina. Drugi razlog zbog kojeg me ovo raduje jeste što ću Vam navesti šta smo i na koji način pripremili kada je u pitanju sjever naše države, uključujući i Rožaje. Ali, da bih bio do kraja precizan, ukazaću Vam, bez ikakve politizacije vjerujte mi, na ono što su činjenice koje su nepobitne i koje postoje, zavedene u Ministarstvu bez obzira ko je 2011. ili 2013. godine vršio vlast u Crnoj Gori.

Dakle, u cilju adekvatnog upoznavanja sa ovim problemom i rješavanja istog, koji datira već 11 godina, moram napomenuti da su jedinice lokalne samouprave nadležne za upravljanje komunalnim otpadom na teritoriji opština kao u slučaju Opštine Rožaje. Naime, polazeći od činjenice da je Zakonom o upravljanju otpadom lokalna samouprava nadležna za upravljanje komunalnim otpadom, Opština Rožaje je 2013. godine donijela odluku o načinu privremenog skladištenja komunalnog otpada i uslovima zaštite životne sredine i zdravlja ljudi, kojim je lokacija Mostina određena za privremeno skladištenje komunalnog otpada. Dakle, ponavljam - Opština Rožaje, a ne Ministarstvo. U prilog našoj posvećenosti i naporima u rješavanju problema kako sa sjevera, tako i ostalih djelova Crne Gore, Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera u posljednje vrijeme intenzivno radi na pripremi studije izbora adekvatne lokacije regionalnog centra za upravljanje otpadom za sjeverni region, koji je po osnovu državnog plana upravljanja otpadom predviđen u Opštini Bijelo Polje. Istim planom je Opštini Rožaje predviđena izgradnja transfer stanice sa sortirnicom otpada. Potvrda navedenom, stoji činjenica da je prije par dana usvojen Zakon o upravljanju otpadom. Ono što želim da Vas informišem, i Vas i javnost, jer moguće da niste upućeni, jeste da je Agencija za zaštitu životne sredine, shodno Zakonu o odgovornosti za štetu u životnoj sredini, već izašla na teren, sačinila zapisnik i pokrenula postupak utvrđivanja štete ili neposredne opasnosti po životnu sredinu. Navedeno odlagalište, kako je utvrđeno nakon izlaska na teren predstavnika Agencije za zaštitu životne sredine, ne posjeduje vagu za mjerenje količine dovezenog otpada. Takođe, ne postoje lica koja vrše nadzor

nad radom odlagališta, pa samim tim neovlašćenim licima nije onemogućen pristup i boravak na samom odlagalištu. Konstatovano je da se na odlagalištu ne vrši selektovanje otpada, identifikovan je čvrsti komunalni otpad, biljni otpad, životinjski otpad, građevinski otpad, medicinski otpad, opasni opad, koji se, bez bilo kakve kontrole i nadzora istovara, na pomenuto odlagalište može naći.

Ja želim da Vas uvjerim, uvaženi poslaniče, i Vas i vaš poslanički klub, da sam i te kako spreman zajedno sa svojim timom i sa svim lokalnim samoupravama (sjevernim, centralnim i južnim), a sve u cilju konačnog rješavanja ovih i dugogodišnjih problema - da zajedno ove probleme rješavamo. Tako da za pozivam lokalnu samoupravu Rožaje da pristupe dijalogu i pristupanje rješavanja ovog problema jeste u njihovoj nadležnosti, a ni jednog momenta ne želim da mi sada skidamo odgovornost u dijelu toga da trebamo i da smo dužni kao Vlada i kao država da pomognemo. Da, mislim da jesmo, ali mislim da treba ipak da pogledamo istini u oči i da neko treba da konstatuje da ovaj problem, ko god da je ministar, vi koji ste bili u Vladi, ili ja koji sam sada, ili neko treći ne može riješiti ovaj problem za svega nekoliko mjeseci.

Ali, uvjeravam Vas pred cjelokupnom javnosti da sam i te kako spreman da zajedno sa lokalnom samoupravom pokušamo da iznađemo rješenje koje je adekvatno i na kojem ćemo raditi zajednički. Rekao sam Vam oko Bijelog Polja, rekao sam Vam šta smo zatekli na terenu. A zašto sam Vam to rekao? Zbog toga što su upravo i tom lokacijom predviđene određene obaveze Opštine Rožaje, koja je trebala da sprovede. Ništa od toga što je tamo predviđeno nije se našlo u kontroli toga dana kada je Agencija izašla na teren. Onda samo treba objektivno postaviti pitanje da li je za ovo što ste naveli, i sa čim sam saglasan da je veliki problem u potpunosti sa Vama, da li je problem u Ministarstvu, ili možda u onima koji trebaju da ispunjavaju svoje obaveze. Ali, da zanemarimo i politiku, da zanemarimo sve druge i natpise koji su se mogli vidjeti, jer me ne tangiraju posebno kada nijesu tačni - pozivam u ime Ministarstva lokalnu samoupravu na dijalog i da dođemo do konstruktivnog rješenja u onoj mjeri koliko je moguće da Ministarstvo bude partner u bilo kom projektu, pa i u ovom o kojem ste Vi govorili.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 12:08:32)

Zahvaljujem ministru.

Pravo na odgovor na komentar ima poslanik Adrović.

Izvolite.

ADMIR ADROVIĆ (29.04.24 12:08:38)

Hvala na Vašem odgovoru, uvaženi ministre.

Svakako, kada sam postavljao ovo pitanje, nisam imao intenciju da odgovornost tresiram ka Vama ili Ministarstvu generalno, nego čisto da se ovo pitanje stavi u kontekst i da se počne sa njegovim rješavanjem. Poznato mi je da je, po Zakonu, lokalna samouprava nadležna za upravljanje otpadom na svojoj teritoriji, ali složili smo se da lokalna samouprava u Rožajama, kao i mnoge na sjeveru, nema mogućnosti da se suoči sa ovim problemom. Moja intencija je bila da se pokrene neka priča na koji način da se to prevaziđe. Ako ne mogu oni, da se nađe mogućnost kako da bi se riješio ovaj problem. Svakako, rješavanje ovoga problema mora se bazirati na donošenju određenih planova, podzakonskih akata. Kao što je poznato, do danas nije usvojen, Vi ste pomenuli u prijašnjem pitanju da će biti usvojen državni plan upravljanja otpada u Crnoj Gori, tako da mislim da će i to biti jedna polazna osnova da se krene sa ovim, jer na osnovu toga plana lokalne samouprave će moći da usvajaju podzakonske akte, odnosno lokalne planove za upravljanje otpadom. To će biti neki preduslov da se krene sa rješavanjem ovoga problema.

Možda je još bitno da se kaže za javnost da smo imali tužbu prije desetak godina Opštine Tutin, zbog velike količine smeća koje je rijekom Ibar završavalo u jezero Ribarevinu i trpjelo ogromne štete, ali taj proces još nije završen. Mislim da nam takve stvari ne trebaju. Takođe, imamo indicije od nekih lokalnih samouprava u tom dijelu Sandžaka, koje bi iz fondova za prekograničnu saradnju upravo željeli da pokušaju da se riješi ovaj problem koji bi bio od interesa za opštine i sa jedne i sa druge strane granice. Raduje me što ste spremni da uđete u rješavanje ovoga, naročito u dijalogu sa lokalnim samoupravama. Ja očekujem da će lokalna samouprava u Rožajama prihvatiti Vaš poziv, da će krenuti u ovu priču, jer mislim da je to interes, prije svega, Opštine Rožaje, a samim tim i Vlade Crne Gore. Nisam ispratio, rekli ste neki natpis, nije mi namjera bila da politizujem, nisam vidio te natpise i to šta je bilo. Znam da je bio prošle nedjelje i prije možda mjesec dana neki protest, blokirali magistralu na dva sata, a najavili su i da će se te blokade i nastaviti. Nama ne bi odgovaralo u turističkoj sezoni da imamo blokade, ali bi bilo dobro da se pokrenu neki koraci da ti ljudi vide da se krenulo sa rješavanjem problema. Jasno je da to ne može niko riješiti ni za mjesec, ni za dva, ni za godinu. Ali, da se postepeno krene u proces i, kao što ste i Vi pomenuli, nadam se da će brzo koliko je tu realno

moguće biti izgrađen regionalni centar za upravljanje otpadom na sjeveru. On je planiran u Bijelom Polju, kako je to predviđeno planskim dokumentima i jedino je to dugoročno rješenje.

Zahvaljujem, nastavićemo i dalje da pratimo. Nadam se da ćemo zajednički uspjeti da riješimo ovaj i slične probleme. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 12:12:57)

Zahvaljujem poslaniku Adroviću.

Sada prelazimo na poslaničko pitanje koje je postavio Damir Gutić.

Izvolite, kolega.

DAMIR GUTIĆ (29.04.24 12:13:13)

Hvala, uvažena potpredsjednice.

Uvaženi ministre turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, sa saradnicama, mislim da upravljate jednim od najkompleksnijih ministarstava u 44. Vladi Crne Gore kakvo do sada nikada nije postojalo i kome su date u nadležnosti oblasti kao što je ekologija i održivi razvoj. Čuli smo i u prethodnom pitanju koliko je tu potrebno rada, sredstava i odricanja kako bismo promijenili svoje navike i kako bismo ostvarili napredak na tom polju. Drugi dio Ministarstva kojim upravljate obuhvata turizam kao stratešku privrednu granu u Crnoj Gori, koja nosi trećinu privrede i razvoj sjevera, za koji svi kažemo da čini većinu resursa, ali da nijesu ili da su nepravilno iskorišćeni. Razvoj sjevera nikada do sada nije bio u naslovu nekog ministarstva. Meni je drago da se to desilo u ovoj 44. Vladi. Ono što je bitnije jeste da li se Vlada bavi turizmom i razvojem sjevera samo formalno, ili će se time baviti i suštinski.

Zato sam Vam i postavio pitanje: Da li Ministarstvo koje vodite planira strategiju razvoja turizma i razvoja sjevera, koja će predstavljati osnov za razvoj uz održivu valorizaciju prirodnih resursa i očuvanje ljudskog kapitala? Imajući u vidu da Ministarstvu, kojim upravljate, uredbom o načinu i organizaciji rada državne uprave, između ostalog, dato je da priprema i prati propise i strateško planiranje sistema u oblasti turizma, zatim održivu valorizaciju potencijala i ekoloških prednosti, nacionalnih parkova i zaštićenih područja prirode sa aspekta razvoja turizma, zatim realizaciju investicionih programa od interesa za održiv turistički razvoj, praćenje infrastrukturnih projekata u funkciji razvoja turizma, praćenje i promociju investicija u sektoru turizma. Dakle, najpozvaniji ste da nam kažete kakve strategije razvoja turizma se kreiraju u Ministarstvu, na čemu će biti dat akcenat u narednom periodu, koje su to neotkrivene strane Crne Gore koje će tek dati doprinos, te da li smatrate da postoji prostor za razvoj sjevera kroz razvoj turizma?

Koliko je za razvoj turizma i razvoj sjevera bitan razvoj saobraćajne infrastrukture, uz razvoj turističke infrastrukture, te koliko je bitno uvezivanje turizma sa razvojem poljoprivredne proizvodnje na sjeveru? Dodao bih da Ministarstvo kojim upravljate vrši nadzor nad dvije značajne institucije koje su bitne koliko i samo Ministarstvo za razvoj turizma, a to su Nacionalna turistička organizacija i Nacionalni parkovi Crne Gore. Znam od kada ste ministar i znam da niste mogli izmijeniti sve ono što biste htjeli kako bi Ministarstvo ostvarilo svoju funkciju, ali me interesuje radi li ste trenutno na nekoj strategiji i kada je urađena zadnja strategija oblasti razvoja turizma.

Svjedoci smo da se sjever prazni kada je broj stanovnika u pitanju, a bez mladih, bez ideja, bez energije i kreativnosti nema opstanka niti razvoja. I oni koji su započeli određeni posao, ostaju bez radne snage. Čemu to mogu da se nadaju preduzetnici koji su u Gusinju, Plavu, Andrijevići, Beranama, Rožajama, Bijelom Polju, Mojkovcu, Žablaku? Postoje li planovi za razvoj tih sredina, šta je sa planovima koji su obuhvatali te sredine pa stali, koliko je to odgovorno od strane države? Mislim da se premalo govori u javnosti i u medijima o turizmu u dijelu onoga što mi trebamo uraditi u pripremi i boljem i odgovornijem upravljanju resursima, već da se govori samo o onom dijelu koliko turista je došlo i koliko novca su ostavili. Pitam Vas da li ste Vi, u svojstvu ministra, posjetili opštine na sjeveru i upoznali se sa njihovim idejama i prioritetima. Moje pitanje bi da da doprinos konstruktivnom pristupu koji treba da anticipira uslovima za održiv razvoj turizma, uz očuvanje resursa na ekološki prihvatljiv način.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 12:17:22)

Zahvaljujem poslaniku Gutiću.

Riječ ima ministar Martinović.

Izvolite, ministre.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (29.04.24 12:17:32)

Pa dobro, gospodine Gutiću.

Hvala Vam. Iako je Vaš komentar više zvučao kao pitanje, ja ću ga takođe shvatiti dobronamjerno i shvatiću ga da imate najbolje namjere posebno za sjever naše države. Sada ću iskoristiti priliku da kažem sve ono što je urađeno, što je planirano i ono što ćemo raditi u narednom periodu, naravno uz uvažavanje i ovoga što ste sami rekli - da se te stvari ne mogu rješavati preko noći.

Dakle, Vi ste postavili pitanje: Da li Ministarstvo koje vodite planira strategiju razvoja turizma i razvoja sjevera, koja će predstavljati osnov za razvoj uz održivu valorizaciju prirodnih resursa i očuvanje ljudskog kapitala?

Dao sam sledeći odgovor: Vlada Crne Gore se opredijelila za kontinuirani održivi razvoj turizma sa fokusom na efikasno korišćenje resursa i promociju Crne Gore kao održive, inkluzivne, zelene, pametne turističke destinacije. Na tim premisama zasniva se i Strategija razvoja turizma Crne Gore koja je definisana od 2022. godine do 2025. godine sa Akcionim planom i ona je usvojena u martu 2022. godine. Strateški cilj glasi: Investicionim ulaganjima i formalizacijom turističkog prometa, Crna Gora se afirmiše kao globalno prepoznata turistička destinacija sa smanjenom sezonalnošću poslovanja, umjerenim regionalnim disbalansom i prioritetom turizma u razvojnim politikama. U cilju dostizanja navedenog cilja, Strategija sadrži sedam operativnih ciljeva sa aktivnostima koje su u funkciji unapređenja regulatornog okvira u turizmu, uz formalizaciju turističkog prometa, turističke i prateće infra i suprastrukture kvaliteta i kvantiteta smještajnih kapaciteta, kvaliteta diverzifikovanog turističkog proizvoda, ljudskih resursa, znanja i vještina u turizmu, kao i razvoja digitalnih, inovativnih rješenja, novih tehnologija u turizmu, uz globalnu prepoznatljivost Crne Gore kao turističke destinacije. Ministarstvo je posvećeno realizaciji započetih, uz planiranje novih projekatnih aktivnosti kako bi se ono što smo zacrtali ostvarilo i željeli bi da naravno Crna Gora bude održiva turistička destinacija sa 365 dana ponude, sa ujednačenim regionalnim razvojem i očuvanom životnom sredinom - čime se direktno utiče na održivi razvoj ukupne privrede.

Na ovaj način stvaraju se preduslovi za nova radna mjesta, čime se doprinosi većem zapošljavanju žena, jer žene čine gro zaposlenih u turizmu i mladih i da upravo oni ostaju u svom mjestu, u svom zavičaju, a ne nikako u drugim državama, odnosno za razvoj preduzetništva, s obzirom na činjenicu da je turizam radno intenzivna grana u kojoj prevladavaju mikro, mala i srednja preduzeća.

Takođe, Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, "Službeni list Crne Gore", broj 098/23 od 31.10.2023. godine, formirano je Ministarstvo na čijem sam čelu, u čijoj je nadležnosti i razvoj sjevera kao jedan od prioriteta 44. Vlade Crne Gore. Evidentne su velike razlike u stepenu razvijenosti između tri geografska regiona Crne Gore, sjevernog, s jedne strane, i središnjeg i primorskog, s druge strane. Ključni uzroci navedenog su prevashodno nedovoljan ljudski kapital, nerazvijena infrastruktura, neadekvatna iskorišćenost raspoloživih resursa i nizak stepen diverzifikovane privrede. Tu smo i Vi i ja apsolutno saglasni. Prema Strategiji regionalnog razvoja Crne Gore od 2023. godine do 2027. godine, sjeverni region obuhvata nešto više od polovine ukupne teritorije Crne Gore, na kojoj, prema procjeni za 2020. godinu, živi oko četvrtine stanovništva Crne Gore, a rasplaže sa najvećim dijelom ukupnog hidropotencijala u Crnoj Gori, oko 67% obradivih površina, blizu 70% stočnog fonda, te resursima za razvoj zimskog, eko turizma i proizvodnju eko hrane i hrane sa zaštićenim geografskim porijeklom. Sjever ima izuzetan potencijal za zeleni održivi razvoj, a koji može biti osnov za poboljšanje životnog standarda stanovništva i zaustavljanje depopulacije ovog područja, sa konkretnim investicijama u infrastrukturi i ekološkim projektima, naravno uz podršku međunarodnih partnera.

Razvoj sjevera zahtijeva analitičan dokument politike razvoja, kojim će se analizirati stanje, utvrditi ciljevi i prioriteti razvoja, način njihovog postizanja razvojne specifičnosti, kao i međusobni odnosi i zajedničko djelovanje organa državne uprave i drugih nosilaca aktivnosti i razvoja. Kako bi se iskoristili navedeni potencijali, Ministarstvo turizma, ekologije i održivog razvoja i razvoja sjevera u koordinaciji sa svim opštinama sjevernog regiona i nadležnim institucijama na državnom nivou planira do kraja tekuće godine izraditi program sa sveobuhvatnom analizom postojećeg stanja, definisanje mjerila, identifikovanja projekata, čijom realizacijom će se stvoriti uslovi za razvoj diverzifikovane autentične ponude, te će se na taj način stvoriti osnov da sjever Crne Gore bude pokretačka snaga naše države.

Ja ću samo kratko podsjetiti i zbog javnosti Crne Gore i zbot toga što želim da ukažem na to šta je već urađeno i šta se planira uraditi, naravno gdje ćemo uvažiti i ono o čemu ste Vi maloprije govorili, dakle, da je u oblast energetske efikasnosti i obnovljivosti izvora energija pružena sledeća finansijska podrška, pri čemu je, recimo, Eko fond implementaciona jedinica, što sam rekao na startu, i sredstva usmjerena građanima i privredi za ovu godinu iznose 8,5 miliona eura iz programa rada, dok će se za aktivnosti u 2024. godini realizovati 11,5 miliona eura od strane Evropske komisije, što znači da je to namijenjeno građanima i turističkoj privredi, a deset miliona eura predviđeno je programom rada za 2024. godinu.

Što se tiče sjevera Crne Gore i što se tiče ove podrške, želim da kažem da je cjelokupna podrška 8,8 miliona eura. Samo je, recimo, za Opštinu Pljevlja izdvojeno 2,8 miliona eura, a 6 za ostatak Crne Gore za poboljšanje energetske efikasnosti. Finansijska podrška definisana programom za 2024. godinu građanima, civilnom sektoru, privredi, javnom sektoru za projekte životne sredine za 2024. godinu u ukupnom iznosu od 2,6 miliona eura i u oblasti obnovljivih izvora energija i energetske efikasnosti u iznosu od 1,5 miliona eura. Takođe, želim da kažem da je podrška stanovnicima Pljevalja u sprovođenju mjera energetske efikasnosti u iznosu od 500.000 eura od strane Eko fonda, 300.000 iz sopstvenih sredstava, to daje Opština Pljevlja, i dva miliona od Evropske komisije. Dakle, to je 2,8 miliona eura. Za ovu godinu je planirana podrška sektoru turističke privrede kroz energetske efikasnost, sa akcentom na hotelsku industriju, domaćinstva koja se bave ugostiteljskom djelatnošću u iznosu od 3,5 miliona eura. Takođe, projekat Solari 3.000 i 500 plus u iznosu podrške od šest miliona eura je u fazi finalizacije i mislim da je to nešto na čemu treba raditi u narednom periodu.

Pitali ste me vezano, da me neko ne shvati pogrešno - apsolutno ovo Ministarstvo nije samo za sjever. Dakle, mi smo, ako se sjećate, pod povoljnim uslovima, koje su obezbijedili naši međunarodni partneri a na zahtjev Opštine Pljevlja, omogućili da se za prečišćavanje otpadnih voda dobije blizu tri miliona eura. Ista ta situacija se desila sa Opštinom Nikšić. Ne bih zaobišao ni opštine na primorju, recimo Opštini Herceg Novi za prečišćavanje postrojenja i za rekonstrukciju otpadnih voda blizu pet miliona eura, za Tuzi milion i po eura, a za studiju koju je tražila Opština Bar je izdvojeno 170.000 eura. Što se tiče samog turizma i onoga o čemu ste pričali - u potpunosti saglasan sa Vama i smatram da trebamo da razvijamo ruralni turizam na najbolji mogući način. Upravo ćemo kroz program GEF 7, koji realizujemo sa našim međunarodnim partnerima, obezbijediti preko 500.000 eura za seoska domaćinstva.

Tako da, gospodine Gutiću, ja Vas takođe pozivam, u najboljoj namjeri, da sve sugestije koje mislite da možemo da sprovodimo zajedno predložite, da vidimo na koji način možemo da ih realizujemo. Mi stojimo na raspolaganju upravo iz razloga što Crnu Goru moramo posmatrati definitivno izbalansirano u pogledu privrede, a do sada smo imali potpuno drugačiji slučaj. I sami ste konstatovali da smo imali disbalans između sjevera, centra i juga. Smatram da je negdje dobro da u narednom periodu svi zajedno - i vi kao poslanici i mi kao Vlada radimo na tom balansu, gdje će se naravno tražiti i balans kada su u pitanju, s jedne strane, ekologija i ekološki standardi, a, s druge strane, privreda i infrastrukturni objekti. U svakom slučaju, ja Vam zahvaljujem i na pitanju, a zahvaljujem i na konstruktivnim predlozima. Mi ćemo vam uvijek dati odgovore u odnosu na ono što budete imali da pitate.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 12:28:45)

Zahvaljujem ministru.

Ovo je zaista bilo ozbiljno prekoračenje, ali sam zbog značaja teme dozvolila prekoračenje.

Izvolite, poslaniče Gutiću.

Imate pravo na komentar.

DAMIR GUTIĆ (29.04.24 12:28:58)

Hvala Vam, uvaženi ministre.

Moji komentari, obrazloženje i pitanje žele da afirmišu Vaš pristup u dijelu toga da je ova Vlada obratila pažnju na sjever. Upravo sam za to i spomenuo da je ovo po prvi put da se u Ministarstvu nekom pominje razvoj sjevera i zato sam i obratio pažnju na taj dio. Normalno je i znam da se Ministarstvo treba baviti teritorijom cijele države, ali želim ovaj put skrenuti na sve probleme s kojima se suočavaju ljudi na sjeveru.

Hvala Vam na odgovoru koji sam dobio. On je bio veoma iscrpan sa stanovišta Vaše obaveze da odgovorite, ali ja nisam zadovoljan. Vi ste to uradili veoma korektno, iscrpno, ali Vaš odgovor ne daje nadu da će se stvari na sjeveru brzo mijenjati zato što nudi opšte i površne konstatacije. Da bi bili konkretniji, ja uvijek krećem od budžeta. Dakle, ovogodišnji državni budžet je tri i po milijarde eura, od čega je 250 miliona eura kapitalni budžet, od čega ne očekujemo da će se ostvariti više od 150 miliona. Za linije koje su u vašem Ministarstvu predviđene, a koje se bave razvojem turizma, predviđeno je dva miliona eura. Mislim da je to premalo da bi se upravljalo sektorom od kojeg očekujemo jednu i po milijardu eura prihoda. Investicije iz kapitalnog budžeta u turističku infrastrukturu budžeta za 2024. godinu planirane su na sledeći način: ski centar Kolašin 1,33 miliona; hidrotehnička infrastruktura za potrebe osnježivanja ski centra Kolašin 1,78 miliona; garaža za potrebe ski centra Kolašin 1,78 miliona (to je ukupno 4,89 miliona); ski centar Cmiljača Bijelo Polje 1,33 miliona; ski centar Žarski Mojkovac 1,33 miliona; ski centar Hajla Rožaje 1,78 miliona; ski centar Žabljak samo 378.000. To je ukupno 4.828.000, 670.000 manje za ova četiri grada, za ova četiri ski

centra u odnosu na Kolašin. Nemam ništa protiv da se u Kolašin uloži još duplo, ali ste sa ulaganjem u ostale ski centre na sjeveru? Svjedoci smo da ove godine nije bilo snijega na većini teritorije Crne Gore i da povodom toga nismo imali nijedan ski dan u Kolašinu ili Žabljaku, dok smo od decembra 2023. godine do kraja marta 2024. godine imali dovoljno snijega na Hajli i Prokletijama. Da je postojala ski infrastruktura, moglo je biti više od 100 ski dana. Šta reći ako uporedimo da je za potrebe izgradnje garaže u Kolašinu planirano ukupno deset miliona eura, dok je za potrebe izgradnje cijele infrastrukture u ski centru Hajla potrebno još 10 miliona eura? Na Hajli bi ove godine bilo 120 ski dana. Čini mi se da ne radimo na disperziji rizika, već, što kažu ekonomisti, sva jaja su nam u jednoj korpi i čini mi se da mogu da se slome i koliko god mi jaja dodavali u toj korpi, ona će se na kraju sva polomiti.

Bošnjačka stranka se zalaže za drugačiji pristup usmjeravanja kapitalnog budžeta, na način da se pola kapitalnog budžeta raspoređuje kao do sada - po prioritetnim državnim projektima, a da se pola raspođeljuje na način da se u svaku opštinu mora uložiti dio kapitalnog budžeta. Kriterijumi za raspodjelu tih sredstava bili bi tri: geografska površina opštine, broj stanovnika i doprinos iz te opštine centralnom nivou kroz centralizovani porez tj. PDV. Ne može se kapitalni budžet opredjeljivati po tome slaže li se vlast na centralnom nivou sa vlašću na lokalnom nivou, niti po naprednosti faza projekta kao što se sada radi. Pojedine opštine nemaju novca ni za prvu fazu, dakle ni da urade projekat, a treba reći da za pojedine projekte nije ni nadležna lokalna samouprava. Da spomenem projekat čišćenja Plavskog jezera, jer jezero nije lokalna nadležnost već državna. Govorim o primjerima u kojima nije direktna vaša nadležnost, nego govorim o tome da bi Ministarstvo turizma i razvoja sjevera trebalo uložiti sve snage kako bi se preusmjerilo što više budžeta na sjever.

Pomenuo sam Nacionalnu turističku organizaciju. Rad Nacionalne turističke organizacije koji se tiče promocije sjevera je nevidljiv. Promocija se ne rade na sjeveru, ne rade se seminari na sjeveru, nikakve edukacije, ništa od toga. Da ne komentarišem njihov sajt, brošure, publikacije, kao ni zastupljenost lokalne turističke organizacije na sajmovima u inostranstvu. To se mora mijenjati. Rad Nacionalnih parkova Crne Gore takođe je pasivan, a trebali bi biti generator promocije netaknute prirode Crne Gore. Njihov rad u tri nacionalna parka na sjeveru više liči na iskorišćavanje prirodnih resursa, nego na upravljanje prirodnim resursima. To je najvidljivije, nažalost, u Nacionalnom parku Prokletije, gdje Nacionalni park ne učestvuje u unapređenju stanja životne sredine, niti očuvanja resursa, u sprečavanju bolesti šuma na koje se ukazuje već dvije, tri godine, obilježavanju pješačkih staza eventualno ili popravke puteva. Država mora obratiti pažnju i biti odgovornija u prenosu nadležnosti kada se najljepši djelovi teritorije daju nekom na upravljanje, a od toga ne dobije ništa, odnosno ne dobije razvojni resurs. Ako nacionalni parkovi nisu održiv resurs, onda oni kao takvi ne treba da postoje. Finalni problem lošeg gazdovanja prirodnim resursima na sjeveru jeste nedovoljno ulaganje u svaku vrstu infrastrukture, kao bi se privreda razvijala a stanovništvo u tim sredinama vidjelo svoju perspektivu na tom prostoru. Ne možemo mjeriti da li je određena infrastruktura rentabilna. Ona je neophodna i potrebna kako bi se sjeveru vratilo za dugotrajno iscrpljivanje i prirodnih i kadrovskih resursa, koji su u potrazi za boljim šansama napustili sjever.

Poštovani ministre, ja Vas ohrabrujem da tražite veća sredstva za izradu planova i strategija za sjever, da tražite veća sredstva za razvoj infrastrukture. Želim da Vas prepoznaju kao ministra sjevera i u tome ćete imati potpunu podršku i Bošnjačke stranke. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 12:35:45)

Zahvaljujem poslaniku Gutiću.

Prelazimo na sledeće poslaničko pitanje.

Nemate pravo, ministre, ali, kada budete odgovarali narednom poslaniku, možete da odgovorite jendom rečenicom i poslaniku Gutiću.

Postavio je pitanje poslanik Branislav Nenezić.

Izvolite, poslaniče.

BRANISLAV NENEZIĆ (29.04.24 12:36:11)

Uvažena potpredsjednice Skupštine, kolegice i kolege poslanici i poslanice, uvaženi ministre sa svojim timom, cijenjeni građani Crne Gore,

Imam obavezu da se izvinim građanima Crne Gore na vremenu koje ću morati da "ukradem". 02. aprila postavio sam poslaničko pitanje uvaženom ministru Martinoviću, 04. aprila je počela Treća posebna sjednica 28. saziva Skupštine Crne Gore. Danas je 29. april, odgovor na poslaničko pitanje sam dobio u 10 sati i 19 minuta, 25 dana nakon početka Skupštine. Znam da ministar sigurno ne piše ove odgovore, ali smatram da je ovo jedna loša praksa, jer na ovaj način ovdje nećemo rješavati probleme ljudi koji žive u Crnoj

Gori, svih ljudi koje ove teme interesuju. Mislim da je ovo praksa koju u nekom naredom periodu, kada je dovoljno period vremena od samog saziva do odgovaranja na poslaničko pitanje, treba da promijenimo.

Poslaničko pitanje, koje sam postavio u skladu sa Poslovnikom Crne Gore, glasi:

Da li imate u planu da predložite Vladi Crne Gore paket mjera za smanjenje negativnih posljedica loše turističke sezone kroz subvencije svim registrovanim izdavaocima smještaja, ugostiteljskim djelatnicima i turističkoj privredi na sjeveru Crne Gore?

Obrazloženje: Na osnovu Vašeg prijedloga, Vlada Crne Gore je, u cilju smanjenja negativnih posljedica na poslovanje turističkih centara zbog loše zimske turističke sezone, uplatila nepovratna sredstva ski centrima, i to ski centru Durmitor 85.000 eura i Skijalištima Crne Gore 200.000 eura. Svi smo svjedoci katastrofalnih posljedica usljed loših vremenskih uslova, čime su pogođeni svi oni koji privređuju od zimske turističke sezone. Ovih potezom bi se pomoglo preko 700 registrovanih izdavalaca smještaja za turiste u opštinama Žabljak i Kolašin, veliki broj privrednika koji se bave ugostiteljstvom i ostalim uslugama, čime bi se na neki način ublažili loši parametri izazvani nepovoljnim vremenskim uslovima.

Ono što moram istaći da u odgovoru koji sam, eto kažem još jednom, nažalost, tek jutros u 10.19h dobio, nisam ohrabren niti ja, neće biti ni građani Crne Gore koji žive u ovim opštinama. U odgovoru se ovaj vid podrške, iako realizovan krajem decembra 2023. godine, navodi kao primjer šta je Ministarstvo uradilo u prethodnom periodu. U narednom periodu razmotrili bi slične modele kojima bi se sproveda određena mjera kako bi se suzbili negativni efekti ove turističke sezone. Znači, konkretnog odgovora nemamo, a ono što se pred sam kraj odgovora navodi - Poslovni rezultati i umanjenje prihoda u prvom kvartalu odraziće se i na poslovanje u ostalim mjesecima, tj. do mjeseca početka ljetnje turističke sezone, kada očekujemo dobru posjećenost turističkim centrima na sjeveru, što bi uticalo na pokrivanje dijela gubitka nastalog u prethodnom periodu.

Znači, dragi Kolašinci i Žabljáčani, koji se bavite ugostiteljstvom i izdajete svoje smještaje, imate ugostiteljske objekte, koji ste reprezentanti na neki način Crne Gore, pored prirodnih ljepota nacionalnih parkova koje imamo, ukoliko bude dobra ljetnja turistička sezona, ne možete očekivati nikakvu subvenciju od Vlade Crne Gore i Ministarstva turizma. Ovako ja vidim ovaj odgovor, a volio bih da ministar demantuje i da nešto što i nije u samom odgovoru saopšti meni i građanima Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 12:40:50)

Zahvaljujem, poslaniče Neneziću.

Sad ono što ja nisam shvatila je li ovo bio minut ćutanja, ili o čemu se radilo?

Poslaniče Neneziću, ja znam da ste Vi novi poslanik, ali zadatak svih nas ovdje i novih i starih poslanika je da dobro znamo Poslovnik Skupštine Crne Gore. Jeste li upoznati sa članom 191? Pisani odgovor na poslaničko pitanje dostavlja se predsjedniku Skupštine najkasnije do početka postavljanja pitanja nadležnom ministru, odnosno ovlašćenom predstavniku Vlade na sjednici koja je u toku. Nemate pravo sada, dozvolite mi da završim, poslaniče. Naravno da nismo zadovoljni ovakvim Poslovničkim rješenjem. U toku je, kao što znate, izmjena Poslovnika, tako da svi poslanici koji nisu zadovoljni sa ovim poslovničkim rješenjem mogu da predlože amandman i da traže da se ovo promijeni pa da pitanja stižu makar 24 sata prije nego što ministri dođu i počnu da odgovaraju na poslanička pitanja.

Procedura? Samo ako mi kažete gdje sam prekršila proceduru.

BRANISLAV NENEZIĆ (29.04.24 12:42:26)

...u Poslovniku piše "najkasnije". Ja zaista imam razumijevanje, jesam mlad po stažu, nisam toliko po godinama, ima ovdje mlađih poslanika od mene. Piše "najkasnije" i imamo razumijevanja kada je u pitanju četiri, pet ili sedam dana, ali 27 dana od predaje poslaničkog pitanja mislim da je zaista krajnji rok. Ovo moje obraćanje bilo je u cilju nekih budućih djelovanja da zaista treba da ovu praksu na neki način suzbijemo ako ne možemo da je ukinemo. Samo to. Rekao sam da ministar ne daje odgovore, ali evo mislim da nije korektno ni prema građanima Crne Gore da se dovoljno čeka na jedan odgovor. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 12:43:11)

Uvaženi poslaniče, potpuno sam saglasna sa Vama, ali kažem Vam - poslovnička mogućnost i član 191 predviđa upravo ono što je urađeno sada kada je u pitanju odgovor na Vaše pitanje i to se odnosilo na odgovore za sve poslanike. Dosadašnja praksa je bila ovakva. Rekla sam Vam šta je način kako da

mijenjamo praksu. U toku je izrada Poslovnika, izvolite, predložite amandman i da mijenjamo pravila. Naglasila sam i prilikom čitanja ovog člana Poslovnika riječ "najkasnije". Toliko i zahvaljujem.

Izvolite, ministre.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (29.04.24 12:44:12)

Uvaženi poslaniče Neneziću, uvaženi predsjedniče Skupštine Opštine Bar gospodine Neneziću, moram da priznam da ste mene jako obradovali zato što odavno neko sa juga nije bio zainteresovan za razvoj sjevera kao što ste to danas Vi. Zahvalan sam. Sa jedne strane sam optužen indirektno da se određena sredstva najviše fokusiraju ka Kolašinu i određenim opštinama, nikog ne pominjem, a s druge strane Vi ste evo toliko zabrinuti za Žabljak, za Kolašin i tako dalje, pa Vas sve to zajedno kao opoziciju negdje dovodi u neku koliziju, ali je legitimno.

Takođe, želim da Vam kažem da smo mi /prekid/ prilikom postavljanja pitanja upravo ovo što je uvažena potpredsjednica citirala. Ali, molim Vas, kada već hoćete da dajete savjete koje možemo da prihvatimo i koji mogu da budu korisni, reći ću Vam samo se služite onim što je tačno. Jer, upravo u Službi Skupštine je dokument zaveden u 8.30h, a ne nikako u 10.00 časova i nešto. Kada ste ga Vi dobili, to već nije da ja cijenim.

Takođe, reći ću Vam da Radnu grupu za sjever, pošto ste zabrinuti, nezadovoljni, čine predstavnici aktuelne Vlade, predsjednik Opštine Plav, koji nije neko ko je na vlasti, ali Vam govori o tome da pokazujemo puni senzibilitet da pričamo o onim gorućim problemima o kojima ste i sami navodili Vi i drugi poslanici. Čini mi se da se ulaže i u brojne infrastrukturne projekte na sjeveru. Prema tome, zahvalan sam Vam i daću Vam odgovor, posebno zbog Vašeg interesovanja, uz činjenicu da niti sam prekršio Poslovnik ovog doma, jer sam i sam bio poslanik, niti sam dostavio pitanja u 10:00 časova i ne znam koliko ste rekli minuta, za šta imam i dokaze, ali mislim da je to sada trivijalno u odnosu na ono što treba da razgovaramo, ako hoćemo da razgovaramo o ozbiljnim temama.

Dakle, tačno je da je usled nedostatka sniježnih padavina protekla zimska sezona uticala na loše poslovanje svih pružalaca usluga u turizmu i ugostiteljstvu u sjevernom regionu Crne Gore, što je imalo za posledicu drastičan pad prihoda. Ako ste mislili ili ako neko misli, ne mislim konkretno na Vas, da mogu uticati da li će pasti snijeg ili ljetos kiša kod vas na primorju, što vam ne želim, naprotiv, onda se taj neko vara. To su stvari na koje se ne može uticati i to veoma dobro znate.

Kako bismo pojasnili u kom će se pravcu djelovati po pitanju saniranja ovih posljedica koje su nastale usled nepovoljne zimske sezone, smatramo važnim da napomenemo da je Ministarstvo tokom prethodne godine sprovelo mjeru podrške kroz javni poziv za nabavku opreme velike vrijednosti u turizmu i ugostiteljstvu, a mjera je uspješno realizovana krajem decembra 2023. godine. Mjera je podrazumijevala podršku za hotele i sličan smještaj, shodno kojoj su bili predviđeni posebni intenziteti finansijske podrške usmjereni prvenstveno na razvoj manje razvijenih opština, a što se pokazalo kao uspješan vid podrške.

Ukratko, navedenim programom su privrednim subjektima subvencionisana već uložena sredstva u opremu velike vrijednosti i to za subjekte koji posluju u manje razvijenim opštinama do 50%, a u razvijenim opštinama i do 40%. Ukupan vid podrške iznosio je milion i petsto hiljada eura. Ovaj vid podrške iako je realizovan krajem 2023. godine navodimo kao primjer iz razloga jer će ovo Ministarstvo u narednom periodu razmotriti slične modele po kojima bi se sprovela određena mjera kao vid podrške turističkoj privredi koja prevashodno posluje na sjeveru Crne Gore, a čija djelatnost i poslovanje su tokom zimske sezone 2023. i 2024. godina direktno zavisili od onoga što sam maloprije rekao - od vremenskih uslova.

Prvi kvartal u godišnjem poslovnom ciklusu privrede svakako predstavlja izazovan period i u redovnim uslovima poslovanja, a posebno izazovan u uslovima nemogućnosti poslovanja, što je evidentno u ovom slučaju, s obzirom na uslove u kojima se zimska sezona odvijala. Poslovni rezultati, umanjenje prihoda u prvom kvartalu odraziće se i na poslovanje u ostalim mjesecima do početka ljetnje turističke sezone, kada očekujemo dobru posjećenost u turističkim centrima na sjeveru i na jugu naše države kako bismo pokrili dio ovih gubitaka.

Uprkos činjenici da je potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva za ovaj vid podrške, uložićemo dodatne napore da u saradnji s Ministarstvom finansija i drugim relevantnim institucijama razmotrimo moguću implementaciju određenih mjera podrške kako bi eventualna predložena mjera bila efikasna i usklađena s potrebama turističke sezone na sjeveru, a prilikom pripreme naredne zimske turističke sezone.

Dakle, gospodine Neneziću, samo sam htio da Vam kažem, vjerovali ili ne, vrlo dobronamjerno. Možda se odgovor Vama ne sviđa, ali sam ja Vama odgovor kao poslanicima napravio istinitim. Rekao sam da je stanje takvo kakvo je, da se nadamo da će se određeni gubici pokriveni na ovaj način kako će se pokriti. Bilo kakve druge moje namjere da politizujemo ovu temu nije bilo. Vi imate pravo kao poslanik da budete nezadovoljni i ovim kada Vam je dostavljeno pitanje, to je potpuno legitimno. Moje je da čujem Vaš glas i

Vladino je da čuje glas poslanika i da vidi na koji način se može reagovati. Ono što Vas molim da razumijete, razumijem i vlast i opoziciju da ipak negdje ne možete na neke stvari uticati. Namjerno sam rekao da obavljate funkciju predsjednika Skupštine, jer i sami znate kakvi su, recimo, lokalni problemi, zna i Vaš kolega, na koje prosto ne možete uticati kakvu god funkciju da obavljate.

Vjerujte mi, što se tiče mojih ovlaštenja, pokušaću zajedno sa svojim timom da radim na tome, ali Vi dobro znate i kako se budžet kreira. Tako da je na nama da predložimo određene mjere. Što je od toga moguće realizovati, rekao sam Vam, što je realizovano, a što nije, potrudimo se, ako je moguće, da se realizuje. Gospodine Neneziću, imaću u vidu, obećavam, kada Vam je nešto urgentno i pored ovih poslovnih mogućnosti, da Vam pitanje dostavim. Samo da Vam kažem da je dostavljeno Skupštini u 8.30 h.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 12:52:02)

Zahvaljujem ministru Martinoviću.
Pravo na komentar ima poslanik Nenezić. Izvolite.

BRANISLAV NENEZIĆ (29.04.24 12:52:07)

Hvala.

Uvaženi ministre, ponovio sam, u mom obraćanju u prvom krugu se nisam vratio i usmjerio samo na Vas, čak na Vas i najmanje. Rekao sam da ministar i ne piše odgovor. Govorim zbog prakse u nekom narednom periodu gdje treba da mijenjamo Poslovnik. Možda u tom članu Poslovnika najkasnije treba skratiti rok ukoliko sjednica traje kao što imamo priliku maltene mjesec dana.

Niko od Vas ne očekuje da možete da utičete na vremenske uslove, niko od nas to ne može, ali može da se utiče na aktivnosti. Ne možete mi reći da ove mjeseci zimske sezone, imali smo proljećnje vrijeme, u saradnji s Nacionalnom turističkom organizacijom i na Žablaku i Kolašinu, nije mogao da se organizuje neki program kako bi turiste doveli tamo. Ima sličnih slučajeva, nije ovo prvi put. Nije u Crnoj Gori prvi put da je zimska sezona bez snijega. Što se tiče svega u odgovoru, naveli ste 2023. godinu. Da se nadamo da će isti princip koji je bio za 2023. po pitanju podsticaja biti implementiran za 2024. godinu.

Na početku Vašeg obraćanja, gdje ste se obratili emotivno da imam manje pravo nego možda Vi da razmišljam o sjeveru Crne Gore. Kolašin i Žabljak posjećujem svake godine ne malo puta, kako zimska tako i ljetnja sezona, to su dva dragulja naše zemlje. Nažalost, ove godine, ne zbog vas nego zbog vremenskih prilika, nisam imao priliku da posjetim.

Evo, ako mi se zamjera negdje da razmišljam o sjeveru, da se vratim na jug, da se vratim na Bar gdje sam, kako ste vi naveli, predsjednik Skupštine Opštine i da Vam ostavim pitanje:

Dana 14. aprila održano je kontrolno saslušanje vezano za potencijalnu izgradnju LNG terminala i termoelektrane u Luci Bar. Vi ste bili jedan od ministara koji ste trebali da prisustvujete tog dana, nažalost, niste bili u zemlji. Da iskoristim priliku da, kao Baranin, pitam koje je Vaše mišljenje, s pozicije ministra, turizma da li LNG terminal i termoelektrana, koja se vješto isključuje u svim saopštenjima medija kojima ta priča ne odgovara, treba Baru kao turističkom mjestu i koja je Vaša poruka turističkoj privredi grada Bara?

Za kraj, još jedna stvar vezano za moj grad. Da li ste upoznati s činjenicom da već unazad nekoliko vikenda ne radi Centar za posjetioce u Nacionalnom parku Skadarsko jezero, a sasvim uredno se naplaćuje karta za Nacionalni park? Da li je to put kojim želimo da Crnu Goru promoviramo kao turističku destinaciju? Jer, treba da znate, gro gostiju su strani državljani. Ove subote i nedelje Centar za posjetioce u Nacionalnom parku Skadarsko jezero, možda i ostalim nacionalnim parkovima, ne znam i da ne govorim informaciju koju nemam, nije radio uz obrazloženje da vikendom ne rade. Vi se zalažete, kao što ste rekli u jednom od odgovora poslanicima, za sezonu 365. Moje pitanje je: Da li ćemo za sezonu imati 365 dana minus dane vikenda kada je u pitanju Nacionalni park Skadarsko jezero? Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 12:55:45)

Zahvaljujem, poslaniče Neneziću.

Koliko sam shvatila, postavili ste dva dopunska pitanja. Imate pravo na jedno dopunsko pitanje, tako da ministar može da odgovori na pitanje po želji, a možete, eventualno, dostaviti u pisanoj formi poslaniku pitanje na koje niste odgovorili.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (29.04.24 12:56:06)

Gospodine Neneziću, hvala Vam. Postavite oba pitanja slobodno, iako imate pravo na jedno Ministarstvu u pisanoj formi. Htio sam samo nešto da Vam kažem. Apsolutno nijesam nijednog momenta pomislio da Vi nemate pravo kao poslanik da brinete o bilo kom pedlju naše teritorije. Isto tako ću Vas podsjetiti da sam bio jedan od onih ministara koji je i bio kada ste organizovali svečanost Opštine Bar, posjećivao i druge opštine. Htio sam da se jednostavno ne stvara percepcija da je ovdje neko ministar samo jednog regiona. Naprotiv. Posjećivao sam i posjećivaću neke druge opštine, ali za mene je i Bar podjednako važan kao što ste i Vi rekli Kolašin, ili Žabljak, ili Herceg Novi. Mislim da su se u to uvjerile i Vaše kolege. Nisam shvatio u početku da mislite da treba da se uvede drugačija praksa, mislio sam da konkretno govorite meni.

U svakom slučaju, razumjeli smo se. Zahvalan sam Vam na predlozima. S druge strane, koliko je sad vidjećemo i oko tog problema koji ste naveli u nacionalnim parkovima. Vidjeli ste da koliko je sad i odmah vidjeti šta se dešava i na koji način se to može riješiti što prije, što Vam govori da ipak uvažavam ono što Vi kažete.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 12:57:49)

Zahvaljujem ministru Martinoviću.

Nemate pravo. Poslaniče Neneziću, imate pravo da postavite jedno dopunsko pitanje i da Vam ministar odgovori onako kako on misli da treba da odgovori. Ne mogu da kanališem diskusiju, niti da kanališem i kažem ministru kako i na koji način on treba Vama da odgovori. Prema tome, odgovorom ministra završili smo odgovor na dopunsko pitanje, član 193 makar tako predviđa. Vjerovatno ćete dobiti odgovor od ministra u pisanoj formi na postavljena dopunska pitanja. Zahvaljujem.

Idemo dalje.

Kolega Dušan Raičević je postavio dva poslanička pitanja.

Izvolite, postavite prvo pitanje.

DUŠAN RAIČEVIĆ (29.04.24 12:58:52)

Zahvaljujem.

Uvažena potpredsjednice, koleginice i kolege, uvaženi ministre sa saradnicama,

Prije svega, dozvolite mi da Vam poželim dobrodošlicu. Upravo ste Vi jedan od ministara prema kome je upućen bio i niz inicijativa. Podsjećanja radi, 14.03. je inicirano i kontrolno saslušanje do kojeg još uvijek nije došlo. Nesazivanje tog kontrolnog saslušanja jeste i ovo moje poslaničko pitanje koje ću radi javnosti da pročitam.

Šta Vlada i nadležno Ministarstvo za turizam rade na otklanjanju problema u pripremi ljetnje turističke sezone, imajući u vidu da još uvijek nije raspisan tender za zakup plaža i da nam fali oko 25.000 radnika?

Podsjećanja radi, na ovo moje poslaničko pitanje stigao je odgovor 16.04. od strane ministra Odovića, kojem nisam uputio ovo pitanje, ali zahvaljujem na odgovoru, s obzirom na to da ste očigledno Vi ili predstavnici Vlade zaključili da je moje pitanje bilo vezano za procedure koje su bile vezane za raspisivanje tendera, odnosno zaključenje aneksa ugovora koje je Morsko dobro trebalo još mnogo ranije da zaključi.

Uvaženi ministre, ne želim da budem maliciozan, ali moram da prokomentarišem činjenicu da su upravo Vama, ministru koji dolazite iz Demokratske Crne Gore, od strane Vaših kolega poslanika upućena samo dva pitanja, a da su uvaženom ministru Šaranoviću, koji je ovdje odgovarao na naša pitanja u petak, manje-više svi poslanici Demokratske Crne Gore uputili određeni broj pitanja, što je, zaključićemo, zaista indikativno. Ne bih volio da to znači da ćete upravo Vi biti prva žrtva rekonstrukcije Vlade Crne Gore, koja se najavljuje već u narednim mjesecima i da upravo po zaključenom koalicionom sporazumu resor turizma, koji opet smatramo da je veoma značajan za Crnu Goru, za crnogorsku ekonomiju, s obzirom na to da 25% GDP-a upravo dolazi iz sektora turizma.

Ono što, takođe, u ovom protoku vremena možemo da zaključimo da je još u februaru, na predlog Odbora za turizam i samih zakupaca plaža, zaključeno da je neophodno da se što prije dođe do pozicije rješavanja ove situacije u kojoj smo se našli. Takođe, informacije radi, Vlada je tek na prethodnoj sjednici donijela odluku da se pristupi zaključenje aneksa ugovora po programu privremenih objekata u zoni Morskog dobra koji je važio do kraja 2023. godine. Postavlja se pitanje koliko je zakonito zaključenje ovih ugovora, ukoliko još na to dodamo da je Vlada tek na sjednici u četvrtak donijela odluku o ustupanju dijela nadležnosti resornog Ministarstva Morskom dobru u dijelu izdavanja urbanističko-tehničkih uslova.

Sve ovo nas navodi na zaključak da smo podebelo u kašnjenju u dijelu pripreme turističke sezone. Zamolio bih Vas da nas informišete da li je Crna Gora spremna, da li su plaže spremne za turističku sezonu, s obzirom na to da je cilj svih nas, a posebno Vas kao nekoga ko je na čelu Ministarstva turizma, da manje-više sve plaže, kao jedan od najvećih generatora turističkog prometa, budu stavljenje u funkciju već od 1. maja ove godine. Nadam se da ovo moje dodatno pitanje neće poremetiti ono što jeste odgovor koji ste i Vi, takođe, dostavili jutros u 10.07 časova. Svakako mislim da je ovo tema živa i više nego aktuelna u ovom trenutku. Hvala.

PREDSJEDAVALJICA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 13:03:39)

Zahvaljujem poslaniku Raičeviću.

Ponovo poslanike podsjećam na član 191 Poslovnika, proučite ga dobro. Nemate razloga da kritikujete u ovom trenutku ovu poslovničku mogućnost i to što su vam odgovori stigli, kako kažete, u 10.40h. Izvolite, predajte inicijativu, za izmjenu ovog člana Poslovnika.

Sada dajem riječ uvaženom ministru Martinoviću.

Izvolite, ministre.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (29.04.24 13:04:07)

Hvala, gospodine Raičeviću, i Vama. Takođe Vam hvala što ste i zabrinuti za moju političku budućnost. Uvjeram Vas da za tim nema bilo kakve potrebe.

S druge strane, takođe ću Vam reći da nisam neko ko je odlučivao o tome ko će mi i koliko pitanja postaviti. Dakle, Vi ste postavili dva pitanja. Upravo zbog toga se ne bih osvrtao na Vaše političke opservacije i indikacije. Sada bih mogao hipotetički da pitam, rekli ste da Vam je nešto indikativno jer mi je neko postavio dva pitanja, neko tri. Postavili ste mi Vi dva. Potpuno legitimno da postupate u skladu s Poslovníkom. Sada bih mogao hipotetički da pričam o tome da li ste odrekli toga i toga ko je uhapšen i toga i toga i toga ko je blizak određenim političkim strukturama ili kako su odrađene neke stvari putem softvera, ali ne želim da ulazim u to.

Vi ste mi postavili konkretno pitanje i ja ću Vam na to pitanje odgovoriti. Mislim da sam Vas razumio da ste prvi dio dobili od uvaženog ministra Odovića i mislim da je to potpuno na mjestu. Zašto? Zato što nisam od onih kolega koji žele da ulaze u nadležnost kolega što nije pod resorom na čijem sam čelu. Upravo zbog toga, Morsko dobro i zakup plaža nije pod ingerencijom Ministarstva na čijem sam čelu.

Pitanje raspisivanja tendera za zakup plaža je u nadležnosti Ministarstva planiranja, urbanizma i državne imovine s Javnim preduzećem za upravljanje Morskim dobrom. Problematika radne snage je izazov s kojim se suočava čitav region dugi niz godina. U cilju pojednostavljenja zapošljavanja sezonske radne snage, formirana je Radna grupa za praćenje realizacije projekata, povećanje prilika za zapošljavanje sezonskih radnika u Jugoistočnoj Evropi, a 29.02.2024. godine je formirana ova radna grupa. Aktivnosti se sprovode u saradnji s GIZ-om, njemačkim društvom za saradnju i Privrednom komorom Crne Gore, kao glavnim nosiocima implementacije ovog projekta. Glavna intencija je da se pozitivna praksa iz regiona primijeni i u Crnoj Gori, imajući u vidu značaj ekonomije koji turizam znači našoj državi. Mislim da sam konkretno odgovorio na ovaj dio šta su bile ingerencije koje smo mi mogli preduzeti. Mislim da je u tom dijelu ono što Vam sada mogu pružiti.

Opet Vas pozivam, Vi ste član Koordinacionog tijela, da date konstruktivne predloge gdje možemo da radimo jer je problem i kod vas, problem je i na sjeveru. To dobro znate, jer smo i jedan i drugi vršili funkciju predsjednika opštine. To je nešto na čemu svi moramo kao društvo da radimo, a ne da nam radna snaga odlazi iz zemlje. Bez obzira na političke ili neke razlike koje svi možemo da imamo, siguran sam da ni Vi ni ja nijesmo srećni zbog odliva radne snage, ali tu smo da radimo u mogućnostima i ovlaštenjima koje su nam date uredbom Vlade.

PREDSJEDAVALJICA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 13:08:36)

Zahvaljujem ministru Martinoviću.

Pravo na komentar ima poslanik Raičević.

Izvolite.

DUŠAN RAIČEVIĆ (29.04.24 13:08:45)

Zahvaljujem na Vašem odgovoru, ministre Martinoviću.

Ako ste pažljivo pratili sve ono što sam u uvodnom dijelu mog pitanja naveo, ne želim da budem maliciozan, to je moja lična percepcija kao što je i moja lična percepcija da na osnovu postavljenih poslaničkih pitanja i veoma velikog broja upućenih prema Vama od strane poslanika opozicije, mi možda upravo cijenimo da Vi na poziciji ministra radite dobar posao, da je Vaše ministarstvo možda i bilo u poziciji da predloži najviše zakonskih rješenja za razliku od nekih Vaših kolega, odnosno članova kabineta koji su zarad odluka koje su donijete u suprotnosti s nekim njihovim stavovima i mišljenjima bili čak i spremni da podnesu prijave i da tuže Vladu u kojoj participiraju - bez apsolutno bilo kakve političke odgovornosti prema onome što su konsekvence takvih odluka.

Neću reći da ste vješto izbjegli, ali očigledno resor kojim upravljate, turizam, nije direktno vezan za ono što jeste zona Morskog dobra, zona posebne namjene iz koje se, opet ponavljam, generiše veoma veliki turistički promet. Postaviću nešto za šta sam siguran da jeste u domenu Vaših nadležnosti, a tiče se poslovanja preduzeća Regionalni vodovod za Crnogorsko primorje. Ne znam da li ste upoznati, ali još krajem 2020. godine, a to može potvrditi i kolega poslanik Čapuni koji danas nije ovdje, a tada s pozicije predsjednika Skupštine Opštine Ulcinj i Skupštine Opštine Bar, shodno Zakonu o lokalnoj samoupravi i Zakonu o Regionalnom vodovodu, usled nemogućnosti da se dodatno kreditno zaduže su prenijele nadležnosti Vladi Crne Gore, a tiče se izgradnje vodovodne i kanalizacione mreže s postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda za naselja Veliki pijesak, Utjeha, Dobra voda i naselje Kruče u Opštini Ulcinj.

Takođe, u zakonima o budžetu za 2021, 2022. i 2023. godinu, između ostalih garancija koje će država da izda su navedeni 12 miliona eura kao garancija Regionalnog vodovoda za izgradnju vodovodne i kanalizacione mreže upravo na ovim područjima u iznosu od 12 miliona eura. U Zakonu o budžetu za 2024. godinu, ta stavka je djelimično modifikovana, pa se navodi da će se ta sredstva u iznosu od 12 miliona eura kroz kredit Evropske banke za obnovu i razvoj usmjeriti na razvojne projekte Regionalnog vodovoda.

Molio bih Vas, s obzirom da to jeste definitivno u nadležnosti Vašeg ministarstva, da me kao poslanika informišete koji su to projekti Regionalnog vodovoda, s razvojnom komponentom koji se planiraju finansirati iz ovih sredstava 12 miliona eura. Razumjeću da možda nemate odgovor na to pitanje sada. Svakako možete dostaviti odgovor na to pitanje u pisanoj formi. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 13:12:25)

Zahvaljujem, poslanice Raičeviću.

Je li ovo bilo dopunsko pitanje? Želite li sada odgovor?

Dostavićete u pisanoj formi, ministre? U redu.

Sada imate pravo, kolega Raičeviću, na drugo poslaničko pitanje. Izvolite.

DUŠAN RAIČEVIĆ (29.04.24 13:12:42)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice.

Moje drugo pitanje je vezano za sjever naše države. Posebno će biti interesantno, pretpostavljam, ministru Martinoviću, s obzirom na to da govorimo o njegovom rodnom gradu Kolašinu. Radi javnosti, dozvolite da pročitam.

Do koje faze se došlo s realizacijom projekta osnježavanja, odnosno projekta izrada tehničke dokumentacije, izgradnja hidrotehničke infrastrukture za potrebe Ski centra Kolašin po principu - projektuj i izgradi?

Svakako da su kolege poslanici koji su ranije postavili određena pitanja i te kako iskazala potrebu da je neophodno da s nivoa centralnih vlasti ponudimo neka konkretna rešenja u dijelu infrastrukture neophodne za normalno funkcionisanje značajnih ski centara, posebno onog u Kolašinu. Ne smijemo zaboraviti vrijedne investicije koje se realizuju na ovom lokalitetu i na Ski centru 1450 i 1600. Isto tako, ne smijemo zaboraviti ni činjenicu da posle ko zna koliko godina na Ski centru Durmitor nismo imali ni jedan jedini skijaški dan, te da se potreba izgradnje ove infrastrukture navodi kao nasušna potreba kako bi se turizam u ovim ski centrima ipak u nekoj adekvatnoj mjeri mogao realizovati.

Dobio sam odgovor na ovo pitanje. dozvolite da čujemo i vas, pa ću postaviti svakako shodno Poslovniku dodatno pitanje.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 13:14:42)

Zahvaljujem, poslaniče Raičeviću.
Izvolite, ministre Martinoviću.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (29.04.24 13:14:47)

Hvala, kolega Raičeviću.

Hvala što ste rekli da, pored toga što ste prognozirali određene najave vezano za mene lično, što je mogla da čuje cjelokupna crnogorska javnost, i za, eventualno, određene političke planove i drago mi je što ste zainteresovani. Hvala Vam i zbog toga što ste rekli da je ovo ministarstvo na čijem sam čelu radilo punom parom i punim kapacitetima. Mislim da Vi to možda malo bolje znate jer ste predsjednik Opštine i onda ste imali dosta sastanaka gdje smo zajednički određene teme obrađivali, ali nije danas vrijeme da se bavimo političkim temama.

Reći ću Vam ono što jedino istina u ovom odgovoru. To je da je, na osnovu informacija koje sam dobio od Uprave za kapitalne projekte, dakle Ministarstvu ekonomskog razvoja koje je u konkretnom projektu naručilac posla za Opštinu Kolašin, usaglašen je 5. aprila 2024. godine i potpisan Aneks ugovora s izvođačem radova kompanijom Sigillum D.O.O. Podgorica. Izvođač je dostavio polisu osiguranja, garanciju i dobro izvršenje posla. Projekat je u toku i pristupiće se izradi projektne dokumentacije, kao i faznom izvođenju radova. Uporedo je planirano rješavanje pitanja eksproprijacije zemljišta. Podsjećanja radi, riječ je o projektu vodosnabdijevanja kandidovanog od strane opštine i preduzeća Vodovod i kanalizacija D.O.O. Kolašin, na koji će se osloniti budući projekat osnježavanja Ski centra Kolašin 1600. Javno nadmetanje za izbor obrađivača glavnog projekta izvođenja radova raspisano je 3.11.2022. godine. Ugovor je potpisan 13.01. Dakle, procedura je bila već završena 2023. s obrađivačem glavnog projekta izvođenjem radova, a podsjetiću da se u ovu priču ušlo još 2018. godine. To je ono što sam mogao dobiti od zvaničnih podataka.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 13:17:05)

Zahvaljujem ministru Martinoviću.
Pravo na komentar poslanik Raičević. Izvolite.

DUŠAN RAIČEVIĆ (29.04.24 13:17:14)

Zahvaljujem, uvaženi ministre, na ovom odgovoru.

Jesam očekivao da ćete ponuditi možda malo više informacija, ne oslanjajući se isključivo na informacije kojima raspolaže Uprava za kapitalne projekte. Ono što bih negdje molio da odgovorite jeste i sledeće. Revidovanim projektom je predviđeno da se iz rijeke uzima 140 litara vode u sekundi - 110 litara za grad, ostatak za snabdijevanje objekata na Bjelasici. Ovo što ste Vi u Vašem odgovoru ponudili više nego afirmativno. Podržavam sve ono što jesu infrastrukturni projekti, odnosi se isključivo na vodosnabdijevanje i projekat koji je kandidovala lokalna uprava zajedno sa lokalnim vodovodom. Podržavam sve ono što jesu sredstva koja su planirana u budžetu za ovu namjenu. Kolega Gutić je govorio o kojem iznosu sredstava govorimo. Želim da vjerujem da i Vi možete to da potvrdite da planirana sredstva u kapitalnom budžetu nijesu dovoljna da se realizuju ovi projekti.

Podsjećanja radi, projekat izgradnje vodovodne mreže bi trebalo da košta cirka devet miliona eura, a s druge strane u ovom Vašem odgovoru uopšte se ne navodi šta će se desiti sa projektom koji bi trebao da obezbijedi osnježavanje ovih ski staza. U cijeloj ovoj kalkulaciji nedostaje 20 sekundnih litara o kojima još uvijek nemamo nikakvih odgovora sa Vaše strane. S druge strane, imamo potvrdu predsjednika Opštine Kolašin koji je potvrdio da revidovanim projektom za sada nema sistema za vještačko osnježavanje skijališta.

Molio bih, ukoliko možete, da malo precizirate ovaj Vaš dio odgovora. Postavio bih dopunsko pitanje:

Da li je moguće da, ukoliko već ne dođemo do realizacije ovog vrlo značajnog projekta, makar narednu zimsku turističku sezonu dočekamo sa zajedničkim ski pasom kojim bi se omogućilo nesmetano funkcionisanje između skijališta 1450 i 1600? Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 13:19:53)

Zahvaljujem.

Kolega Raičeviću, je li ovo bilo dopunsko pitanje? Želite li odgovor sada ili u pisanoj formi?

Ministre, možete da odgovorite sada, a možete u pisanoj formi. Kako želite. Izvolite.

VLADIMIR MARTINOVIĆ (29.04.24 13:20:17)

Kolega Raičeviću, razumijem zašto Vi to pitate. Neću ulaziti u detalje, osim što ću Vam reći da je ovo pitanje koje ste Vi sada naveli bilo na dnevnom redu sastanka koji je održan 20. marta 2024. godine koji je organizovala Agencija za investicije Crne Gore. Tom prilikom je konstatovano da je između Uprave za kapitalne projekte, projektante, izvođača radova zaključen Aneks ugovora, te se čeka saglasnost opštine da bi se ovo pitanje o kojem Vi govorite riješilo. Znači, prethodno je na sjednici Skupštine Opštine Kolašin, održanoj 15. marta, i tu je prisustvovao uvaženi kolega ministar i potpredsjednik Vlade gospodin Đeljošaj, shodno izmijenjenom projektovanom zadatku, odlučeno je da se sa vodoizvorišta uzme 140 litara u sekundi na način što će 110 litara u sekundi služiti za vodosnabdijevanje grada tokom zimskih mjeseci biti preusmjeravano za potrebe osnježavanja ski centara Kolašin, a da će 30 litara u sekundi koristiti objekti u okvirima tih kompleksa. Dakle, ovo Vam je jedina i potpuna informacija koju Vam mogu dati. Ovo je nešto što je evidentirano. Bila je zvanična sjednica Skupštine.

Apsolutno se nadam, vjerujem i želim da dočekamo narednu sezonu sa vještačkim osnježavanjem, ali opet ću reći da je to nešto za šta ja lično kao ministar ne mogu opredijeliti sredstva. Da li se mi kao Ministarstvo zalažemo za to - uvijek smo i u svakom javnom obraćanju kazali da se zalažemo. Ipak, bez obzira što imam osjećaj da želite da adresirate neku vrstu odgovornosti negdje drugo, iako je nema, ipak sam Vam rekao po čijom nadležnošću i na koji način se sve ovo odrađivalo. Ovo je odluka, napravljen je dogovor i u dalje detalje, osim ovog dijela koji ste me pitali za vještačko osnježavanje, svim srcem ga želim zbog sjevera, zbog građana Crne Gore, bez obzira bili ministar vi ili neko deseti, to apsolutno nema nikakve veze ako želite dobro svojoj zemlji. Tako da se nadam da će se i na tome raditi ubrzano.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (29.04.24 13:23:05)

Zahvaljujem ministru.

Ovim odgovorom na dopunsko pitanje je završena Treća (posebna) sjednica Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini.

Dajem pauzu, kolegice i kolege, do 14 časova kako bi nastavili Petu sjednicu sa tačkom Izbor i imenovanja. Zahvaljujem.